

Cameralia Documenta Pontificia
de Regnis Sacrae Coronae Hungariae
(1297-1536)
I

SERIES I

THE CAMERA APOSTOLICA'S
DOCUMENTS
about the Lands of Hungarian Holy Crown (1297–1536)

I: Obligationes, Solutiones

Edited by

† JÓZSEF LUKCSICS, PÉTER TUSOR, TAMÁS FEDELES

Cooperator: GÁBOR NEMES

Contributors

ANDRÁS KOLTAI, NOÉMI KALOTAI, GERGELY KISS, ZSANETT MATUS

BUDAPEST • ROME

2014

COLLECTANEA VATICANA HUNGARIAE

CLASSIS I, VOL. 9

CAMERALIA
DOCUMENTA PONTIFICIA
de Regnis Sacrae Coronae Hungariae (1297–1536)

I: Obligationes, Solutiones

Feltárta, szerkesztette és közreadja

† LUKCSICS JÓZSEF, TUSOR PÉTER, FEDELES TAMÁS

Szerkesztőtárs: NEMES GÁBOR

Munkatársak

KOLTAI ANDRÁS, KALOTAI NOÉMI, KISS GERGELY, MATUS ZSANETT

BUDAPEST ♦ RÓMA

2014

*Bibliotheca Historiae Ecclesasticae Universitatis Catholicae de Petro Pázmány nuncupatae
sub Alto Patrocinio Em.mi ac Rev.mi*

P. Card. ERDŐ

Szerkesztőbizottság
Editorial Committee

Mons. J. TÖRÖK (Pres. - elnök)

Rev. G. ADRIÁNYI, I. FAZEKAS, Rev. Á. FÜZES, Rev. M. GÁRDONYI, Gy. RÁCZ, L. SOLYMOSSI,
K. SZOVÁK, N. SPANNENBERGER, Rev. A. SZ. SZUROMI *O.Praem.*, Rev. T. TÓTH, Rev. T. VÉGHSEŐ

Series I: Collectanea Vaticana Hungariae

Sorozatszerkesztő
Moderator
P. T.

Kiadja a MTA-PPKE 'Lendület' Egyháztörténeti Kutatócsoport
Published by the MTA-PPKE 'Lendület' Church History Research Institute

Lektorok - *Lectors*
N. C. TÓTH, Á. BUJDOSÓ

A kutatásokat, kötet elkészítését és megjelenését az OTKA (NN-82 307)
és az MTA TKI támogatta
*Researches and the edition has been sponsored by the Hungarian Scientific Research Fund
and by the Hungarian Academy of Sciences*

<http://coll-vat-hung.btk.ppke.hu>

© *Editors, 2014*

ISSN 1786-2116
ISBN 978 963 308 203 4

Felelős kiadó - *Publisher responsible*
a Gondolat Kiadó igazgatója
the Director of "Gondolat" Publishing House
Szerkesztette, szedte és tördelte - *Typography*
a *Typographia Pannonica*
Olvasószerkesztők - *Correctors:*
V. Kanász, B. Kiss, K. Tóth, T. Zolnai
Borítóillusztráció - *Coverillustration:* G. Xantus
Kiadásra előkészítette - *Prepared for publication*
a GONDOLAT Kiadó - *the Publishing House "Gondolat"*

*Domino professori Ladislao Solymosi
viro in historia mediaevali Hungariae doctissimo
septuagenario amicabiliter dicatum*

TARTALOM

1. kötet

<i>Bevezetés</i>	IX
I. Kutatástörténet	XI
1. Historiográfia	XI
2. A Lukcsics-kézirat	XV
3. A kézirat sajtó alá rendezése	XX
Textológiai rövidítések	XXIII
II. Az Apostoli Kamara kialakulása, szervezete és működése a középkorban	XXV
1. Az Apostoli Kamara kialakulása	XXV
2. A kamarai tisztviselők	XXVIII
3. A kamarai bevételek és adminisztrációjuk	XXXI
III. A Camera Apostolica és a középkori magyar egyházi javadalmak	XL
1. A magyar egyházszerkezet	XL
2. A magyar egyházi javadalmak betöltése. A magyar királyi főkegyúri jog	XLIII
3. A konzisztoriális beneficiumok pápai illetékfizetései	XLV
4. Az illetékfizetések technikai részletei	LI
5. A nem konzisztoriális javadalmak szentszéki taxái	LIV
IV. Archontológia, proszopográfia. A kutatás távlatai	LVI
Magyarországi segédpüspökök az Apostoli Kamara regisztrumaiban	LIX
<i>Iratok</i>	I
I. Obligationes	2
II. Solutiones	195

2. kötet

<i>Tartalom</i>	V
<i>Iratok</i>	I

III. Divisiones	2
IV. Provisiones	28
V. Visitationes	65
VI. Quindennia	73
VII. Rationes Collectoriae Alemanniae, Beneficia Collata	79
VIII. Annatae	152
IX. Obligationes Particulares	297
X. Legationes et Procuraciones	301
XI. Varia	311
XII. Liber Taxarum	330
<i>Bibliográfia</i>	339
Rövidítések	352
<i>Index</i>	353
<i>Series Documentorum (Az iratok jegyzéke)</i>	445
<i>Documents of the Camera Apostolica and Church in the Medieval Hungarian Kingdom</i>	465
<i>Table of Contents</i>	481

BEVEZETÉS

I. KUTATÁSTÖRTÉNET

I. HISTORIOGRÁFIA

A jezsuita Czeles Márton Kollonich Lipót bíboros megbízásából 1697–1698-ban végzett vatikáni kutatásai óta nyilvánvaló, hogy a magyar középkor megismerésének egyik alapvető forrásbázisát a pápai gyűjtemények képezik. Szenzációs, hiánypótló adatokat rejtenek,¹ vagy a hazaiaktól eltérő típusú, szeriális dokumentumokkal teljesen egyedi típusú vizsgálati megközelítésre nyújtanak alkalmat.² A kutatás fő színtere a 19. század végén megnyitott vatikáni levéltár, az *Archivio Segreto Vaticano* (ASV). Anyaga folyamatosan bővült és bővül: pápai dikasztériumok dokumentumaival, illetve családi és személyi hagyatékok beszállítással, a meglévő iratok rendezésével, vagy éppen a római állami levéltárból, az *Archivio di Stato*-ból (ASRo) átadott sorozatokkal.³

Bár a Vatikáni Titkos Levéltár rendszere, kiváltképpen az egyes fondok felépítése, provenienciája bonyolult, a középkori emlékeket őrző főbb forrásegyüttesek viszonylag jól körülhatárolhatók. 1. Az Apostoli Kancellária (valamint a pápai titkárságok) bulla- és bréveregisztrumai 2. Az Apostoli Datária szupplikációi 3. Az Apostoli Penitenciária szupplikációi 4. A konzisztóriumok iratai 5. Az Apostoli Kamara különféle sorozatai.⁴

¹ Például Giovanni Burgio pápai nuncius Mohács előtti jelentései, vagy az 1517–1518-as körmendi kolostorper. *Magyarországi pápai követek jelentései 1524–1526* (Monumenta Vaticana Hungariae [= MVH] II/1), Budapest 1884; *The Register of a Convent Controversy (1517–1518). Pope Leo X, Cardinal Bakócz, the Augustinians, and the observant Franciscans in contest* (Collectanea Vaticana Hungariae [= CVH] II/1), Budapest–Rome 2006. – Utóbbi 1997 novemberében a Bibliotheca Apostolica Vaticana (BAV) *Barberini Latini* elnevezésű, 17. századi pápai dinasztitól származó kézirat-gyűjteményének módszeres átkutatása során tártuk fel.

² Hibái ellenére is szemléletes, értékes példa: *XV. század pápák oklevelei. I: V. Márton pápa (1417–1431). II: IV. Jenő pápa (1431–1447). V. Miklós pápa (1447–1455)* (Monumenta Hungariae Italica 1–2), kiad. LUKCSICS PÁL, Budapest 1931–1938.

³ A levéltár aktuális, évenként frissített fondjegyzéke: *Indice dei Fondi e relativi mezzi di descrizione e di ricerca*, Città del Vaticano 2014.

⁴ Nem feledkezhetünk el persze a bírósági fondokról (*Sacra Rota Romana*), az *Armariumok* és a *Miscellanea* kötetrengetegéről, illetve a 15. század végétől egyre nagyobb számban Rómába érkezett és eredetiben megmaradt iratokról, főként az államtitkársági és az angyalvári levéltárban. A pápai gyűjtemények

Hosszú lenne elősorolni, hogy ezekben az állagokban magyar történeti kutatás milyen részeredményeket ért el, mutatott fel.⁵ Amit kijelenthetünk: szisztematikus feltárásról és publikálásról mindeddig a konzisztoriális iratok esetében beszélhetünk. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) Bölcsészettudományi Karán tartott kutatószemináriumon megalapozott, Országos Tudományos Kutatási Alap (OTKA) támogatással *team*-munkában megvalósuló kutatás 1605-ig közölte a magyar vonatkozású konzisztoriális dokumentumokat (relációk, cédulák, fontosabb akták stb.).⁶ A munka különféle közlési, feldolgozási formákban a kánoni kivizsgálási jegyzőkönyvekre fog fókuszálni.⁷ Közeli eredményekkel a középkori brévék feltárása kecsegtet még.⁸

* * *

A római magyar kutatások századfordulós fénykorában a felsorolt levéltári sorozatok közül az Apostoli Kamara fondjait – KOLLÁNYI FERENC és ÉRDÚJHELYI MENYHÉRT mellett⁹ – főként LUKCSICS JÓZSEF¹⁰ (1875–1937) tanulmányozta.

máig legjobb kutatási kalauza: LAJOS PÁSZTOR, *Guida delle fonti per la storia dell'America Latina negli archivi della Santa Sede e negli archivi ecclesiastici d'Italia* (Collectanea Archivi Vaticani [= CAV] 2), Città del Vaticano 1970. Újabbban: *Vatican Archives. An Inventory and Guide to historical documents of the Holy See*, ed. by FRANCIS X. BLOUIN, New York–Oxford 1998.

⁵ Ezt átfogó jelleggel, a további kutatások megalapozását célozva már megtettük: TUSOR PÉTER, *Magyar történeti kutatások a Vatikánban* (CVH I/1exc.), Budapest–Róma 2004.

⁶ TUSOR PÉTER–NEMES GÁBOR (kiad.), *Consistorialia Documenta Pontificia de Regnis Sacrae Coronae Hungariae 1426–1605* (CVH I/7), Budapest–Róma 2011.

⁷ A kutatás tervezett főbb állomása: Pázmány Péter jegyzőkönyvének kiadása keletkezésének 400. évfordulóján; utódai jegyzőkönyveiből a személyi részek publikálása kritikai életrajzi vázlatokkal módszertani szemléltetés gyanánt; a 17. századi jegyzőkönyvek személyi részeinek kivonatolt közlése (1711-ig). A 18. századi processzusokkal TÓTH TAMÁS foglalkozik.

⁸ Vö. NEMES GÁBOR, *Az Apostoli Szentszék és a Jagelló-kori Magyarország kapcsolatai a pápai brévék tükrében*, Ph.D. értekezés, PPKE 2014.

⁹ KOLLÁNYI gyűjtését fő művében hasznosította: *Esztergomi kanonokok 1100–1900*, Esztergom 1900; ÉRDÚJHELYI MENYHÉRT, *Kutatásaim a római levéltárakban*, Katholikus Szemle 10 (1896) 605–646.

¹⁰ LUKCSICS a Veszprém megyei Kertán született 1875-ben. Középkorai tanulmányait Pápán és Veszprém-ben, a teológiát centralistaként Budapesten végezte, majd a bécsi összmónarchiabeli egyházi elitképző, az *Augustineum* növendéke. 1897-ben szentelték pappá, két évre rá doktorált. 1900-ban Pápán káplán és hittanár a tanítóképzőben. Pápát elhagyva Hornig Károly veszprémi püspök megbízásából és támogatásával évekig a Római Magyar Történeti Intézet tagja, az alapító Fraknoi Vilmos jobbkeze. Rómából 1903-ban tért haza, veszprémi püspöki könyvtáros – ekkor rendezte a káptalani levéltárat –, 1904-től a budapesti Egyetemi Könyvtár tisztviselője, 1906-ban a Hittudományi Kar bekebelezett doktora, 1909-től 1922-ig az egyháztörténet nyilvános rendes tanára, 1912/13 és 1917/18-ban a Kar dékánja. 1922-től veszprémi kanonok, a következő évtől egyházmegyei főtanfelügyelő, 1926-tól kapornaki apát, végül 1934-ben pápai prelátus és a veszprémi káptalan dékánja. Kanonoki székvárosában hunyt el 1937-ben. PFEIFFER JÁNOS, *A veszprémi egyházmegye történeti névtára (1630–1950)* (Dissertationes Hungaricae ex historia Ecclesiae 8), München 1987, 154–155.

Áttekintése: *A középkori pápai adókönyvek*,¹¹ a *Monumenta Romana Episcopatus Vespriensis* vaskos köteteiben hasznosított kamarai adatok máig közkézen forognak. Nem fedte homály tervét sem, miszerint a két teljes esztendőn keresztül „búvárolt” pápai kamarai iratok alapján középkori magyar egyházi archontológiát kívánt összeállítani.¹² Munkásságát kései utóda, az elejtett szálat 80 év szünet után felvevő, és a Kamara egyik legfontosabb sorozatát, az annátákat 1990-ben közreadó KÖRMENDY JÓZSEF a következőképpen értékelte: „Ő [ti. Lukcsics] kísérelte meg először az *Annatae* sorozat áttekintését is, de a Római Állami Levéltár rendezetlensége miatt ez a fáradozása csak részben sikerült. A Vatikáni Levéltárban és a Római Állami Levéltárban végzett kutatásai révén azonban gazdag forrásismeret birtokába jutott.”¹³

Ezt a képet rajzolja át az egy évtizeddel ezelőtt előkerült levél, amelyet LUKCSICS JÓZSEF ÁLDÁSY ANTALnak (mint a Magyar Tudományos Akadémia Római Történeti Bizottsága elnökének) küldött 1928. február 19-én. LUKCSICS következőképpen ír „Kedves jó barátjának”: „Már 24 év óta fekszenek íróasztalomban a pápai camerális könyvekből összegyűjtött középkori magyarországi adataim, amelyek főképp az egyházi archontológiára vetnek új világot. Sajátos okok miatt eddig nem lettek kiadva. Most miután elkészítettem sajtó alá ezt a gyűjteményemet, mély tisztelettel és szeretettel bemutatom Neked.”¹⁴ Kérte, hogy kéziratát a Római Magyar Történeti Intézet kiadványaként tegyék közzé. (Az 1906-ban megszűnt FRAKNÓI-féle intézetet 1913-ban a magyar állam FRAKNÓI VILMOS adományából újjáalapította, működését 1924-ben kezdte meg.) LUKCSICS jelezte még, hogy a bevezetést, a „pápai camerális könyvek” ismertetését a korrektúra megérkezése után készül megírni.

Az akadémikusok elvileg támogatták a kérést. A Római Magyar Történeti Intézet ÁLDÁSY, KOLLÁNYI és CSÁNKI DEZSŐ által 1931 tavaszán papírra vetett munkaterve szerint a „XV. századi pápai adókönyvek magyar vonatkozású adatait Dr. Lukcsics József veszprémi apátkanonok állította össze. Ez a munka tehát el van végezve, és ha a Bizottság pénzügyi viszonyai megengedik, közzétételét meg lehet kezdeni.”¹⁵

¹¹ Budapest 1908.

¹² „Magyarországi egyházmegyék papsága a középkorban a pápai adókönyvek szerint”. *Monumenta Romana Episcopatus Vespriensis I–IV*, ed. VILMOS FRAKNÓI–JÓZSEF LUKCSICS, Budapest 1896–1907 (= MREV), IV, CIX–CXI [újabb kiadása 2007, CD-ROM]. LUKCSICSra és római kutatásai veszprémi hátterére újabban: KARLINSZKY BALÁZS, *Hornig Károly, a mecénás: A Veszprémi Püspökség Római Oklevéltára*, Aedes jubilat: tanulmányok a veszprémi székesegyház 1910. évi újraszentelésének tiszteletére (szerk. Karlinszky Balázs–Varga Tibor László), Veszprém 2011, 139–152.

¹³ *Annatae e regno Hungariae provenientes in Archivio Secreto Vaticano 1421–1536* (A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II/21), Budapest 1990, 31.

¹⁴ Magyar Tudományos Akadémia, Könyvtár, Kézirattár (= MTAKK), Az MTA Római Magyar Történeti Intézet Bizottságának iratai 1902–1948 (K 1224), n. 179. Kiadva TUSOR, *Magyar történeti kutatások a Vatikánban*, CLIII–CLIV, n. 10.

¹⁵ MTAKK K 1224, n. 217. Kiadva TUSOR, *Magyar történeti kutatások a Vatikánban*, CLXVI–CLXX, n. 19 (CLXVIII).

A levél és az akadémiai munkaterv információértéke nem csekély. Arra engedtek következtetni, hogy a FRAKNÓI-féle intézet egyik egyházi ösztöndíjas tagja a századelőn elvégezte az egyik jelentős vatikáni forrás csoport törzsszállagaiból a középkori *Hungaricumok* szisztematikus feltárását, méghozzá sajtó kész kézirat formájában! Adódik a kérdés, mi történhetett a kézirattal, a római magyar kutatások – sokak által laudált és vélhetően még laudálandó, ám a gyakorlatban követni már kevésbé követett – fénykora egyik kiemelt projektjének eredményével? A kiadásra ugyanis végül nem került sor.¹⁶

Említett levelében LUKCSICS visszakérte művét, ha nem tartják megjelentetésre alkalmasnak. Mivel az akadémikusok hozzáállása kedvező volt, erre vélhetően nem, vagy csak jóval később került sor. Mindenesetre a kéziratot LUKCSICS idézett levelének 2004. évi publikálását követően azonnal elkezdtük keresni, kerestetni. Sem a Magyar Tudományos Akadémia Kézirattárában,¹⁷ sem a Veszprémi Érseki és Káptalani Levéltárban őrzött LUKCSICS-hagyatékban nem sikerült nyomára jutnunk, bár utóbbi említésre méltó vatikáni kutatási anyagot őriz.¹⁸ Hasonlóképpen hiába nyomoztunk a Fraknoi-intézetnek a Magyar Országos Levéltárba és az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattárába került másolatai között, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának archívumában, melynek LUKCSICS sokáig professzora volt, valamint a Szent István Társulatnál.¹⁹ Mindazonáltal az egyházi és világi levéltárak sorsának, viszonyainak, háborús kárainak ismeretében is axiómaként kezeltük: a 20. században egy ilyen, az 1930-as években nemcsak sajtókésznek mondott, hanem bizonyíthatóan el is készült, jelentős kézirat nem tűnhet el nyomtalanul.

A historiográfiai kutatásnak köszönhetően tehát 2004-től kezdve finoman fogalmazva is világos volt, hogy a vatikáni kamarai állagok feltárásába mindaddig nem érdemes belevágni, amíg reális esély van a LUKCSICS-féle kézirat előkerülésére.²⁰ A Római Magyar Történeti Intézet akadémiai bizottságának, ÁLDÁSY AN-

¹⁶ Esetleges magyarázatul szolgál, hogy LUKCSICS 17 évvel fiatalabb öccse, PÁL 1926-ban tervbe vett szupplikációs- és bulla-köteteinek megjelentetése anyagi és szervezési problémák miatt csigalassúsággal haladt. Az első kötet 1930-ban, a második kötet 1936. évi halála után, 1938-ban jött ki. (Vö. uo., n. 7. 8. 20. 30. 31. 32. 33.) Mivel 1937-ben LUKCSICS JÓZSEF is távozott az élők sorából, gyűjtése kijelölt örökös nélkül maradt.

¹⁷ Római Magyar Történeti Intézet Bizottságának iratai között (K 1224), ÁLDÁSY ANTAL és LUKCSICS PÁL hagyatékában.

¹⁸ Vö. KARLINSZKY BALÁZS, *A Monumentától az annátáig. Veszprémi egyházmegyes pap-történészek vatikáni kutatásai*, Magyarország és a római Szentszék (Források és távlatok). Tanulmányok Erdő bíboros tiszteletére (CVH I/8; szerk. Tusor Péter), Budapest–Róma 2012, 157–178.

¹⁹ Vö. TUSOR, *Magyar történeti kutatások a Vatikánban*, cxvii–cxxxiii.

²⁰ E felismerés plasztikus megfogalmazása 2006-ból: „Megjegyzendő, hogy Lukcsics az Apostoli Kamara 1297–1536 közötti teljes magyar anyagát sajtó alá rendezte. Kéziratának fellelése elsőrendű feladat. Amíg e gyűjtés eltűnt nem valószínűsíthető, a középkori vatikáni kamarai anyag kutatása magyar kutató számára felesleges és dilettáns vállalkozás.” TUSOR PÉTER, *Az egyházi javadalmak betöltése Magyarországon a XV–XVI. században. A magyar királyi „főkegyúri jog”*, Memoriae tradere. Tanulmá-

TALNAK, KOLLÁNYI FERENCNEK ÉS CSÁNKI DEZSŐNEK IMÉNT IDÉZETT, 1930. ÉVI munkatervét átszövő alapelv máig irányadó: az egyszer már elvégzett kutatást felesleges újra elvégezni, hiszen a még átnézetlen anyag mennyisége és értéke hatalmas.²¹ Tulajdonképpen már KÖRMENDY JÓZSEFNEK az *Annatae*-sorozatot közreadó 1980-as évekbeli kutatásai²² is feleslegesek voltak, bár ezt a tudós papnak aligha róhatjuk fel. Neki ugyanis – az elmúlt évtizeddel ellentétben – nem lehettek még hiteltel információi arról, hogy olyan munkát végez, melyet szakmai rangjában FRAKNÓI VILMOSSAL vetekedő veszprémi paptársa nyolc évtizeddel ezelőtt már teljesített. Nyilván nem így történt volna, ha német, osztrák, francia stb. mintára a magyar állam is fenntart egy *valódi*, az említett nemzetekével összevethető történeti intézetet az Örök Városban. A kutatás folyamatosságát, ésszerű és hatékony koordinálását csak is egy ilyen *tudományos* intézményi kontinuitás tudja megteremteni, és ezt sajnálatosan még most, 2014-ben is nélkülözni kényszerülünk. A kutatási téma meghatározásánál marad tehát továbbra is az egyéni kutatói felelősség, tájékozottság és szakértelem.

2. A LUKCSICS-KÉZIRAT

A kézirat meglétének szilárd hipotézisére épülő nyomozásunkat már 2009-ben siker koronázta. LUKCSICS JÓZSEF munkája a Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Levéltárából került elő.²³ Címlapján a következő szerepel: „*Középkori pápai adókönyvek magyarországi adatai 1297–1536 | összeállította és rendezte Kovács Alajos dr. S. P. | Libri camerales curiae Romanae de regno Hungariae saeculis XIV–XVI | Budapest*”. Évszám nem található rajta, maga a címlap KOVÁCS ALAJOS piarista szerzetestől származik. A vaskos iratsomó nagyalakú lapokból, nagyobb cédulákból, esetenként felragasztott kisebb cédulákból áll össze. Több különböző kéz írása: főként LUKCSICSÉ, részben hivatalos vatikáni másolóké, láthatóan az 1900 körüli évekből. Az iratokat valaki kék ceruzával sorban beszámozta 1-től 1414-ig. Lapszám viszont nincsen.

A gyűjtemény teljes szövegátírásokat tartalmaz, és feltünteti az esetleges szövegvariánsokat is. Meghatározó forrásbázisát az *Archivio Segreto Vaticano* és az

nyok és írások Török József hatvanadik születésnapjára (szerk. Füzes Ádám–Legeza László), Budapest 2006, 357–378, 366, 23. jegyzet.

²¹ Vö. MTA KK K 1224, n. 217; TUSOR, *Magyar történeti kutatások a Vatikánban*, CLXVI–CLXX, n. 19 (CLXVIII).

²² Jelentései szorgos munkájáról (Róma, 1983. január 25. és 1984. január 31.): Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltár, Hagyatékok, Körmendy József hagyatéka, 5. doboz, 6. tétel. KARLINSZKY BALÁZS, *A Monumentától az annátáig*, 171–175.

²³ Keresésünk és historiográfiánk hivatkozásai (*Magyar történeti kutatások a Vatikánban*, LVI, 186. sz. jegyzet; CLIII–CLIV és CLXVIII) nyomán e kötet munkatársa, KOLTAI ANDRÁS piarista levéltáros azonosította be és hívta fel rá figyelmünket 2008 áprilisában, amit ismételtlen megköszönünk.

Archivio di Stato di Roma különféle kamarai törzssorozatai képezik, több irat, szövegváltozat a *Registra Avinioniensia* és az *Armarium XXXIII*, valamint a *Bibliotheca Apostolica Vaticana Codici Borghesiani*²⁴ fondokból származik. LUKCSICS utólag az összes rövidítést feloldotta, számos hibát kijavított. E feladatokat a sorszámozással együtt vélhetően a levelében említett sajtó alá rendezés alkalmával végezhetette el az 1920-as években.

Egyelőre rejtély marad, hogyan kerülhetett e munka KOVÁCS ALAJOSHOZ (Berhida [Peremarton], 1897–Budapest, 1958). A piarista szerzetes életpályája – azon kívül, hogy szintén a veszprémi egyházmegye területéről származott és a teológiai karon 1918–1921 között egyháztörténetből hallgatója volt – sehol nem keresztezte LUKCSICSÉT. Vácon, Szegeden, Debrecenben, végül Magyaróváron tanított hittant és latint. Rómában sosem kutatott.²⁵ A kézirat mindenesetre az ő hagyatékában maradt ránk.²⁶

A gyűjtemény az Apostoli Kamara főbb sorozatai szerint tagolódik, az átiratok az egyes sorozatokon belül csekély kivétellel időrendben állnak:

I. Obligationes (1302–1525)

Nr. 1: *Colocensis*, 1302. április 28.

Nr. 335: *Nandoralbensis*, 1525. április 24.²⁷
(Obligationes pro minore servitio)

II. Solutiones (1303–1490)

Nr. 336: *Colocensis*, 1303. április 17.

Nr. 762: *Colocensis*, 1504. február 14.

²⁴ Az irategyüttes 1891-ben került a Vatikáni Könyvtárba a Borghese hercegektől. Azon Avignonban maradt pápai dokumentumokat (12–15. századi kódexek, nemcsak hivatali, hanem egyéb: *evangelarium*, egyházatyák, ókori szerzők munkái, stb., indexekkel együtt összesen 390 kötet) tartalmazza, amelyeket V. Pál idején szállítottak Rómába, és így kerültek a Borghesék tulajdonába. *Codices Borgbesiani Bibliothecae Vaticanae*, ed. ANNELIESE MAIER (Studi e Testi 170), Città del Vaticano 1952.

²⁵ *Catalogus Religiosorum Provinciae Ordinis Scholarum Piarum 1666–1997*, ed. ANDREAS KOLTAI, Budapest 1998, 209. – KOLTAI ANDRÁS szerint a gyűjtemény 1948–1950 között juthatott KOVÁCSHOZ, és valaki megbízhatta a kiadással. Elképzelhető. KOVÁCS ALAJOS 1949–1958 között kereten kívüli rendtagként, mint segédlelkész működött.

²⁶ Jelzete: Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Levéltára, Kovács Alajos hagyatéka, Mások kéziratai, 1.

²⁷ A kézirat áttekintő ismertetésénél a következő adatok szerepelnek: az adott sorozat neve, a hozzá tartozó első és utolsó irat sorszáma, egyházmegyéje és keletkezésének pontos dátuma.

III. Divisiones (1428–1469)

Nr. 763: Bosnensis, 1428. március 29.

Nr. 822: Vesprimiensis, Monasterium S. Mauritii in Bell, 1469. szeptember 25.

IV. Provisiones (1433–1488)

Nr. 823: [Ecclesia Bodoniensis (?)] 1433. február 27.] Nr. 824: Sirmiensis, 1433. július 27.

Nr. 913: Bosnensis, 1488. november 21.

V. Visitationes (1297–1367)

Nr. 914: Strigoniensis, 1297. május 10.

Nr. 931: Quinqueecclesiensis, 1367. április 15.

VI. Quindennia (1457–1508)

Nr. 932: Strigoniensis, 1425. augusztus 24.

Nr. 943: Strigoniensis, 1508. július 7.

[S.N.] Rationes Collectoriae Alemanniae, Beneficia Collata (1329–1366)

Nr. 944: Zagrabiensis, 1329. december 1.

Nr. 1094: Prepositus Orodienis, 1413. július 26.

VII. Annatae (1421–1536)

Nr. 1095: Zagrabiensis, 1421. május 30.

Nr. 1389: Quinqueecclesiensis, 1536. március 15.

VIII. Obligationes Particulares (1459–1484)

Nr. 1390: Varadiensis, 1459. március 28.

Nr. 1393: Zagrabiensis, 1484. június 4.

IX. Legatio et Procuratio (1377–1477)

Nr. 1394: Monasterium Turocz, Strigoniensis, 1307. március 14.

Nr. 1406: *episcopus Rheatinus, in Ungaria*, 1477. február 21.

X. Varia (1304–1513)

Nr. 1407: *Strigoniensis*, 1304. március 17. [Mihály esztergomi érsek kötelezvénye a kinevezéséért járó pápai díjakról]

Nr. 1413: „Feljegyzések az esztergomi káptalan annataperéről” 1513. május 7. – augusztus 26.

XI. Liber taxarum

Nr. 1414. „Pápai taxakönyvek magyar vonatkozásai Arm. XXXIII.”

* * *

A kézirat tudományos ismertetésére 2009. június 5-én került sor a KLANICZAY TIBOR által útnak indított éves ‘ReBaKuCs’ konferencián,²⁸ az „*Az Apostoli Kamara magyar vonatkozású középkori forrásai*” címmel. A rangos tudományos eseményen bejelentésre került, hogy a gyűjtés publikálásának előkészületei megkezdődtek.²⁹ Alaposan áttanulmányozva a kéziratot ugyanis megállapíthattuk, hogy LUKCSICS munkájának kiadása – a gyakori javítások, betoldások, sokszor apró betűs íráskép ellenére – a 21. század elején is aktuális. Az Apostoli Kamara 1000 kötetet meghaladó terjedelmű törzssorozataiból a 19–20. század fordulóján hozzáférhető anyag középkori *Hungaricum*ait tartalmazza, sokszor nehezen értelmezhető latin paleográfia gyakori *abbreviatio*inak értő feloldásával. Ezt a munkát pedig nem más végezte el, mint a vatikáni kutatások fénykorának FRAKNÓI VILMOS oldalán leginkább meghatározó alakja. A *Monumenta Vaticana Hungariae*³⁰ mellett a másik patinás tudományos eredmény,

²⁸ *Egyházi műveltség a régi Magyarországon. Tudományos konferencia a Pécsi Egyházmegye ezredik és Janus Pannonius püspökké választásának ötszázötvenedik évfordulóján, Pécs 2009. június 3–7.* (Rendezte a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz-Kutató Osztálya a Pécsi Püspökséggel és a egyetemek régi magyar irodalomtörténeti tanszékeivel közösen.)

²⁹ Mivel az előadás szinte azonnal leadott kéziratának konferenciakötetbeli megjelenése elhúzódtott (és -húzódik), a szöveget 2011-ben átadtuk az *Egyháztörténeti Szemlé*nek, amely a következő évben közölte: TUSOR PÉTER, Lukcsics József elfeledett okmánytára a Camera Apostolica magyarországi forrásairól, 13 (2012) 1, 67–79.

³⁰ *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia. Vatikáni magyar okirattár*, series I, 1–6, Budapestini 1887–1891. Az MVH II. alsorozatára lásd fentebb, az 1. jegyzetet.

a *Monumenta Romana Episcopatus Vesprimiensis*³¹ immár a FRAKNÓI-féle Római Magyar Történeti Intézet égisze alatt megjelent köteteinek társszerkesztője. A vatikáni gyűjtemények középkori magyar anyagának FRAKNÓI után máig LUKCSICS JÓZSEF a legjobb és belőlük legtöbb iratot publikáló szakértő ismerője. A MREV kötetei több mint egy évszázada a magyar medievisztika biztos pillérei.

Amikor tehát úgy döntöttünk, hogy LUKCSICS JÓZSEF kéziratát közreadjuk, alapvetően forráskritikai szempontok vezéreltek bennünket: nagynevű elődünk, kollégánk paleográfiai szakértelmét, vatikáni forrásismeretét olyan megbízható alapnak tekintettük, amelyre bizton építhettünk, és amely a további kutatás szilárd bázisául szolgálhat. Ezt egészítette ki ÁLDÁSY ANTALÉK vatikáni munkaprogramjának vezérelve, miszerint a magyar történettudomány nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy ismét elvégezze a korábban már megfelelően végbevitt anyaggyűjtést.³² Továbbá az a historiográfiai szempont, miszerint az elődök munkájával alkotott kontinuitás megteremtésével legalább egy virtuális római magyar történettudományi intézet teremtsdjön meg, ami az új vatikáni magyar történeti sorozat, a *Collectanea Vaticana Hungariae* alapításától kezdve központi gondolata volt és marad.³³

A feladat elvégzését annak ellenére megkerülhetetlennek tartottuk, hogy a horvát történetírás az iratok egy részét már közzétette az ezredfordulón, meglehetősen vegyes színvonalon.³⁴ Sőt, ha a horvátok fontosnak tartják, hogy publikálják je-

³¹ Idézve már fentebb.

³² Lásd fentebb. Az 1910-es években az Anjou-kori *supplicatiók* kiadásával BOSSÁNYI ÁRPÁDÉK olyan munkát végeztek el, ami a FRAKNÓI-intézetnek hála már nyomdakész kézirat állapotában volt (ami máig megtalálható az intézet országos levéltárbeli hagyatékában). LUKCSICS és ÁLDÁSY emiatt, valamint a szakmai hiányosságok okán megsemmisítő, gúnyos bírálatban részesítette a vállalkozást. TUSOR, *Magyar történeti kutatások a Vatikánban*, LVII.

³³ A CVH első köteténél, ARTNER EDGÁR okmánytáránál a historiográfiai szempont volt az elsődleges. Ez természetesen nem jelenti, hogy az általa gyűjtött vatikáni források ne lennének hasznosak és fontosak. Használhatóságukra, forrásértékükre vö. JAN PAUL NIEDERKORN, *Papst, Kaiser und Reich während der letzten Regierungsjahre Kaiser Rudolfs II (1605–1612)*, Die Außenbeziehungen der römischen Kurie unter Paul V. Borghese (1605–1621) (Bibliothek des Deutschen Historischen Instituts in Rom [= BDHIR] 115; hg. von Alexander Koller), Tübingen 2008, 83–100, 84, 8. j.; NEMES, *Az Apostoli Szentszék és a Jagelló-kori Magyarország*, helyenként.

³⁴ *Camera Apostolica. I: Obligationes et solutiones, camerale primo (1299–1560)*, ed. JOSIP BARBARIĆ–JOSIP KOLANOVIĆ–ANDRIJA LUKINOVIĆ–JASNA MARKOVIĆ; *II: Annate, introitus et exitus, obligationes pro communibus servitiis, obligationes et solutiones – Addimenta (1302–1732)*, ed. JOSIP BARBARIĆ–JOZO IVANVIĆ–JOSIP KOLANOVIĆ–ANDRIJA LUKINOVIĆ–JASNA MARKOVIĆ–STJEPAN RAZUM (Monumenta Vaticana Croatica 122; Croatia Christiana 12–13), Zagreb–Rim 1996–2001 (= MVC). – A lengyel történetírás ugyancsak fontos tartotta a kamarai anyag kiadását. *Polonia ex Libris „obligationum et solutionum” Camerae Apostolicae ab a. 1373* (Elementa ad fontium editiones 1), ed. IOANNES LISOWSKI, Romae 1960; *De servitiis: communi et minutus episcoporum Poloniae*, ed. IOANNES LISOWSKI, Romae 1982; *Acta Camerae Apostolicae volumen IV. Annatae e Regno Poloniae saeculi XV (1421–1503)* (Monumenta Poloniae Vaticana 10), ed. MARCUS DANIEL KOWALSKI, Cracoviae 2002. A vonatkozó lengyel historiográfiát lásd: MAREK DANIEL KOWALSKI, *Proventus Camerae Apostolicae debiti, Oplaty duchowieństwa polskiego na rzecz papieża w latach 1417–1484* (Medium Aevum 2), Kraków 2010, 7–17.

lenlegi államterületük középkori vatikáni forrásait – Isztriával, Dalmáciával –, mi sem tehetünk másként múltunk rangos nemzetközi szakmai diskurzusba illeszkedő emlékeivel. A magyar történelem külhoni forrásainak a magyar történelem forrásaiként kell megjeleníteniük, vagy legalább így is meg kell jelenniük – fűzhetjük hozzá némi rezignációval. Nem jelentett visszatartó tényezőt az *Annatae* sorozat korábbi kiadása sem. KÖRMENDY átírásai ugyanis kevésbé tűnnek megbízhatónak elődjénél, különösen a tulajdonnevek esetében. Emellett LUKCSICSnál a KÖRMENDY-kötetben nem szereplő annáta-bejegyzések is előfordulnak.³⁵

3. A KÉZIRAT SAJTÓ ALÁ RENDEZÉSE

A vatikáni kutatásokat tevékenysége középpontjába állító MTA-PPKE ‘Lendület’ Egyháztörténeti Kutatócsoport programjába illeszkedő OTKA-projekt keretében, összetett *team*-munkában valósította meg ezt a szakmai, historiográfiai és nemzeti tudománystratégiai szempontból egyaránt kiemelkedően fontos feladatot. Vezérelvül szolgált, hogy fő célunk a kézirat megjelentetése. Elsődleges tekintettel szakmai értékeire, a már elvégzett kutatás hasznosítására, és csupán másodlagosan amiatt, hogy kedvező viszonyok között írjuk jóvá tudománytörténeti területen a 20. század viszontagságait, és pótoljuk a történelmi, szervezeti, szervezési, illetve anyagi okok miatt rejtélyes módon elmaradt publikálást.

A munka meghatározó referenciapontja tehát LUKCSICS JÓZSEFnek a budapesti piarista levéltárban őrzött kézírata. A kritikai ellenőrzés, visszakeresés támpontjával ez szolgál. Ennek érdekében hagytuk meg a – fejezetcímként szolgáló fondcímeiktől eltekintve – a gyűjtés eredeti sorszámozását, a következetlenségeket azonban igyekeztünk kiküszöbölni. Több ízben az áttekinthetőség kedvéért az eredeti kéziratban szereplő azonos sorszámozásokat betűjelzéssel különítettük el egymástól (például 502a–c., 957a–d., 998a–n. sz.). Néhány sorszám pedig nem szerepelt az általunk használt másolatokon, e hiátusokat egyértelműen jelöltük a kiadásban (például 82a., 83a. sz.). Minden egyéb téren viszont a kéziratot „élő”-nek tekintettük.

A LUKCSICS-féle kéziratban az egyes szövegek terjedelme eltérő. Vannak csaknem teljes terjedelmükben közölt bejegyzések, de többségükben a magyar vonatkozásokat nem tartalmazó, így a lényegi részeket sem befolyásoló formulás részeket mellőzték az anyaggyűjtés során.

³⁵ KÖRMENDY kötetében 233 annáta-szöveg található, LUKCSICS kéziratában 294 darab. Az eltérés egy része abból adódik, hogy LUKCSICS dalmáciai egyházmegyéket (például *Sibimicensis*, *Iadrensis*) is felvett gyűjtőkörébe, míg utóda nem. A másik, hogy kézirat tartalmazza az úgynevezett *Quitanzékat* is. Vö. FEDELES TAMÁS: *Az Apostoli Kamara középkori nyugtái*, Magyarország és a római Szentszék (Források és távlatok), 11–25. – A teljes *Annatae*-sorozatot LUKCSICS még a római *Archivio di Stato*-ban kutatta. A kötetek 1919-ben kerültek be a Vatikánba. Az ASRo kamarai anyagaira: MARIA GRAZIA PASTURA RUGGIERO, *La reveranda Camera Apostolica e i suoi archivi (sec. XV–XVIII)*, Roma 1984, helyenként.

A LUKCSICS által az okmánytárba felvett knini (például 16, 37. sz.), zenggi (például 20, 146. sz.), korbáviai (például 237, 264. sz.) – melynek székhelyét 1460-ban Modrusba helyezték át (1252. sz.) – püspökségek ugyan nem tartoztak a magyar egyházszerkezethez, azonban – a további dalmát és horvát főpapokkal együtt – szerepeltek a magyar királyi privilégiumok *series dignitatum*ában.³⁶ Ugyancsak szerepelt az eredeti gyűjtésben a zenggi egyházmegye területén alapított két Benedek-rendi apátság, Otocsác (például 243, 248, 277. sz.) valamint a Licsác (245, 319–320. sz.). Mivel az eredeti kézirat kiadását tekintettük zsinórmértéknek kutatástörténeti jelentősége miatt is, ezért jelen kötetben is helyet kaptak a vonatkozó források.

Az anyaggyűjtés során hivatásos, a középkori magyar egyházszerkezetet kevésbé ismerő másolókat is foglalkoztatott LUKCSICS, ám minden egyes cédulát gondosan ellenőrzött, s szükség esetén javításokkal látott el. Ezt szemlélteti, hogy a strassbourgi egyházmegye területén fekvő scuterai bencés apátság után befizetett szervíciúmkokat tartalmazó nyugtákra vonatkozó jegyzeteket áthúzta (387, 388. sz.). Szintén nem a magyar adatokhoz tartozik a VII. Ince pápa és Kúriája Rómából Viterbóba, majd onnét az Örök Városba történő utazására vonatkozó bejegyzés (571. sz.), melyet vélhetőleg érdekességképpen jegyezhetett ki. Ugyanakkor a tapasztalt vatikáni kutatót is megtévesztette az itáliai *Segni* püspökség neve, és ezt két helyen is a zenggi püspökséggel azonosította (588, 589. sz.). Vélhetőleg éppen az a jegyzék vihette tévútra, mely az első bejegyzés alatt a hasonló nevű egyházmegyék, így a kalocsai érsekség és a hasonló nevű krétai püspökség (*Colocensis*), összevetésének veszélyére kívánta felhívni a kamarai klerikusok figyelmét.³⁷

A munka során az egyes tételeket fejregesztákkal (dátum- és rövid címlírás), az esetleges kiadásokkal való szövegrész-eltéréseket is feltüntető filológiai apparátussal, a kurrens hazai és nemzetközi irodalmat hasznosító tárgyi jegyzetekkel, valamint a személy- és hely-beazonosításokat is segítő, olykor pótló alapos mutatóval láttuk el.³⁸ Az időközben megváltozott levéltári jelzeteket aktualizáltuk, jelentősen megkönnyítve ezzel az eredeti források LUKCSICS kéziratán túlmutató visszakeresését. Megjegyezzük, hogy nem kell feltétlenül Rómáig utazni, az 1960–1980-as években egy részükről filmmásolat is készült, melyek a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának (MNL-OL) Mikrofilmtárában találhatóak. Számos irat

³⁶ Vö. ENGEL PÁL, *Magyarország világi archontológiája 1301–1437 I–II* (História Könyvtár. Kronológiák, adattárak 5), Budapest 1996.

³⁷ „*Est etiam sciendum, quod episcopatus infrascripti singuli videlicet sub diversis provinciis reperiuntur: [...] Colocensis – in Ungaria (!) archiepiscopatus; In insula Cretensi episcopatus; Sigmensis – in Iadrensi; In Spalatensi provinciis episcopatus; Arbensis – in Iadrensi; In Spalatensi provinciis episcopatus.*” 588. sz.

³⁸ Tipográfiai okok miatt olykor előfordul, hogy a névazonosítást nem a jegyzet, hanem a regeszta hozza. A helynevek azonosítása az *Index* feladata, ettől csak néhány kivételes esetben térünk el. Megjegyezzük még, hogy a kalocsai, kalocsa-bácsi elnevezést homoním értelemben használtuk.

pedig a Diplomatikai Fényképgyűjteménybe (DF) is bekerült.³⁹ A jelzetek frissítése során a problémásnak vélt szöveg helyeket összevetettük az eredetiekkel. Javításra csak elenyésző esetben volt szükség.

LUKCSICS anyaggyűjtése magától értetődően a teljességre irányult, azonban vélhetőleg további magyar vonatkozású kútfők is lehetnek a kúriai provenienciájú római gyűjteményekben, mindenekelőtt az ASV *Diversa Cameralia*⁴⁰ és az ASRo *Cameralia* fondja rejthet még eleddig ismeretlen adatokat. Az általa átnézett fondokban is maradt némi feltáratlan anyag, például újabb kötetek bekerülésének következtében. A magyar kutatás figyelmét mindezidáig elkerülte az *Archives Nationales France* (ANF) birtokában lévő kamarai töredék,⁴¹ melyben úgyszintén vélelmezhető hazai vonatkozású források.⁴² Összegyűjtésük a kutatás következő szakaszát fogja képezni.

A feltáró munkához LUKCSICS JÓZSEF jó egy évszázad múltán megjelenő gyűjtése mellett a következő, az itt közölt források keletkezéséről, jellegéről, intézményi háttéréről, illetve történeti hasznosításának lehetőségeiről, távlatairól szóló fejezetek nyújtanak segítséget.⁴³

³⁹ Összesen mintegy 1210 felvétel készült. Jegyzéküket lásd: TUSOR, *Magyar történeti kutatások a Vatikánban*, cxxxv (Függelék. II: Mikrofilmfelvételek, fényképek a vatikáni gyűjteményekből).

⁴⁰ A jórészt az Apostoli Kamara működése során keletkezett, de elsődlegesen nem kamarai provenienciára utaló elnevezéssel jelölt iratsorozatok (Arm. XXIX–XXX [*Diversa Cameralia*]; Arm. XXXIII [*quindennia, taxae, quietantiae, decimae, census...*]; Arm. XXXIV [*Instrumenta Cameralia*]; Arm. XXXV [*copiae, inf feudationes...*]; Arm. XXXVI–VII [*Informationes camerales*]; *Instrumenta Miscellanea*) teljeskörű feltárására ugyanakkor nem került sor. A kamarai törzssorozatok fondjainak leírására: GERMANO GUALDO, *Sussidi per la consultazione dell' Archivio Vaticano (Lo Schedario Garampini – I Registri Vaticani – I Registri Lateranensi – Le „Rationes Camere” – L' Archivio Concistoriale)* (CAV 17), Città del Vaticano 1989, 315–331; PÁSZTOR, *Guida delle fonti*, 29–44.

⁴¹ CHRISTIANE SCHUCHARD, *Bemerkungen zu den päpstlichen Registerbänden des 15. und frühen 16. Jahrhunderts in Paris*, Quellen und Forschungen aus italiensichen Archiven und Bibliotheken (= QFIAB) 75 (1995) 553–573. Részletes inventáriumát lásd EUGÈNE-MARTIN CHABOT, *Épaves des Archives Vaticanes laissées à Paris en 1817. Inventaire et extrait*, [Paris] 1823; ANF CARAN 246Mi/1 (mikrofilm), valamint *Archives du Vatican. Bulles et brevets. Répertoire numéroté*, par H.-FR. DELABORDE et A. COULON, [Paris] 1896–1909.

⁴² Példul ANF Archives de l'Ancien Régime Monuments Ecclésiastiques Séries L25 fol. 124r, 134v, 139r, 142r, 154r (1474); L25 fol. 103v (1481); L27 178r (1491). (Az adatokért KISS GERGELYNEK tartozunk köszönettel.) Megjegyzendő, hogy a párizsi kamarai töredékre a horvát történetírás még csak nem is utalt. Vö. MVC I–II.

⁴³ A többéves csapatmunka részletei a következők. A kutatást T.P. kezdeményezte, szervezte és finanszírozta pályázataiból az OTKA s az MTA támogatásával, valamint szerkesztette a munkatársak által digitalizált és a megadott szempontok szerint sajtó alá rendezett kéziratot kötetté. E szempontok kidolgozásában, valamint a digitalizált és jegyzetelt kézirat egységesítésében, javításában meghatározó szerepet játszott F.T., akinek medievisztikai képzettsége stratégiai fontosságú volt a vállalkozás sikerében. Ő végezte el a jelzetek frissítését és a vatikáni *registrumok*kal történő összevetést N.G. és M.Zs. közreműködésével. Az impozáns mutató összeállítását N.G. érdeme, aki e munka közben a kiadás egészének jobbításához is sokban hozzájárult. Az egyes részek digitalizálása, fejegesztázása és jegyzetelése a következő megoszlásban ment végbe: 1–335. sz.: F.T.; 336–762. sz.: K.G.; 763–1094. sz.: N.G. és M.Zs.; 1095–1389. sz.: K.N.; 1390–1414. sz.: K.A. A *Bevezetés* I. fejezetét T.P., néhány kiegészíté-

* * *

A közölt latin textusokban az általánosan előforduló szavak esetében rövidítéseket alkalmaztunk. Ugyancsak a megszokott abbreviációkat használtuk az egyes szerzetesrendek vonatkozásában. A szövegben előforduló számokat – a pápák sorzáma – és a római keltezés kivételével minden esetben arab számjegyekkel közöltük. A kis és nagybetűk használatában a nevek, helységek kivételével a következő elveket követtük: az ünnepek, egyházi intézmények, a hónapok neveit, a római dátumok fő napjait nagy kezdőbetűvel szedtük. Az eredeti szövegben, elsősorban a máshonnan ismert nevek esetében tett kiegészítéseket szögletes zárójelben közöltük. Ugyancsak szögletes zárójelben három ponttal jeleztük a rövidítés céljából kihagyott részeket. Mivel a kamarai adminisztráció differenciálódásával a *servitium* fizetésére vonatkozó kötelezvényeket (*obligationes*) egyszerre több másolati könyvben vezették párhuzamosan, minden esetben a legteljesebb szövegvariációt vettük figyelembe, de természetesen a filológiai megjegyzéseknél egyértelműen jeleztük az eltérő textusok lelőhelyét.

TEXTOLÓGIAI RÖVIDÍTÉSEK

CRSA	= Canonici Regulares Sancti Agustini
den.	= denarius és alakjai
duc.	= ducatus és alakjai
e.	= előtt
fl.	= florenus és alakjai
fol.	= folio
ft.	= forint
gr.	= grossus és alakjai
ind.	= indictio
Id.	= Idus
j.	= jegyzet
Kal.	= Kalendae/Kalendas
m.	= marca és alakjai
m.d.	= in margine dextro
m.s.	= in margine sinistro
n.	= numerus
Non.	= Nonae

tését és a II–IV-et F.T. írta. A lektorok közül C.T.N. archontológiai, B.Á. nyelvi szempontból tett hasznos észrevételeket, kiegészítéseket, korrekciókat. – Igyekeztünk körültekintő, gondos és módszeres munkát végezni. A hozzáértő szakmai kritika mégis nyilván számos javítani valót talál majd egy ekkora anyagban. Előre is köszönettel fogadjuk, hiszen a vatikáni magyar kutatások ügye e kritikával és a rá adandó kimerítő válaszunkkal egyaránt előre fog haladni.

ob.	= obulus és alakjai
OCarm	= Ordo Carmelitarum
OCart	= Ordo Cartusiensis
OCist	= Ordo Cisterciensium
OESA	= Ordo Eremitarum Sancti Augustini
OFM	= Ordo Fratrum Minorum
OP	= Ordo Praedicatorum
OPrem	= Ordo Praemonstratensium
OSB	= Ordo Sancti Benedicti
OSPPE	= Ordo Fratrum Sancti Pauli Primi Eeremitae
r.	= recto
reg.	= regeszta
sol.	= solidus és alakjai
sz.	= szám
Szt.	= szent
v.	= verso
vol.	= volumen
vö.	= vesd össze
[...]	= az eredeti szöveg kihagyása
[-]	= sérült, olvashatatlan szöveghely
[]	= kiegészítés más szöveghely alapján

II. AZ APOSTOLI KAMARA KIALAKULÁSA, SZERVEZETE, MŰKÖDÉSE A KÖZÉPKORBAN

I. AZ APOSTOLI KAMARA KIALAKULÁSA

A *Reverenda Camera Apostolica* a pápai Kúria egyik legősibb hivatala, amely a 14. század folyamán a Szentszék gazdasági, politikai jellegű és bíraskodási feladatokat ellátó központi orgánumává, valamint az Egyházi Állam legfelső kormány szervévé fejlődött. A kezdeti időszakban az *arcarius* állt a pápai kincstár élén, aki a 6. század derekán tűnt fel a forrásokban. A Kelet-római Birodalomban a császári pénzügyigazgatásban működő *sacellarius* hivatala a 7. századtól mutatható ki a pápai udvarban. A pápai gazdaságirányításban feltűnő harmadik személy, a *vestiarius* pedig az egyházi kegyzserekért, kincsekért és ornátusokért volt felelős. A lateráni pápai palotában e három tisztségviselő – a *maior domusszal* kiegészülve – alkotta a Kúria pénzügyi hivatalát. Az *arcarius* állt a pápai pénzügyigazgatás élén, a *sacellarius* a kiadásokért felelt, míg a *vestiarius* a pápai kincstárat felügyelte.⁴⁴

A feladatok differenciálódása következtében alakult ki az *arcarius* hivatalából a *camerarius*. A *camera* szó első alkalommal VIII. Benedek pápa (1012–1024) *Quoties illa a Nobis* kezdetű konstitúciójában (1017) szerepelt.⁴⁵ II. Sándor (1061–1073) pontifikátusa alatt tűnt fel a *praeses Camerae Apostolicae*, a *camerarius* első előfordulása pedig 1099-ből ismert.⁴⁶ A Kamara a Cencio Savelli bíboros hivatalviselése (1188–1198) idején végrehajtott reformok révén vált immár önálló, a pápai kancelláriától független intézménnyé. Savelli kardinális állította össze a *Liber censuum* sorozatot, mely a pápaság jövedelmeit vette számba az 5. század végétől 1192-ig. A kötetekben egyháztartományok szerint lajstromozta a cenzussal tartozó egyházmegyéket, apátságokat. Amikor a bíboros III. Honorius néven a pápai trónra került

⁴⁴ WILLIAM EDWARD LUNT, *Papal Revenues in the Middle Ages I-II*, New York 1934, I, 3–4; GUGLIELMO FELICI, *La Reverenda Camera Apostolica. Studio Storico-Giuridico*. Roma, 1940, 2; LEONARD E. BOYLE, *A Survey of the Vatican Archives and of its Medieval Holdings*, Toronto 1972, 41.

⁴⁵ BLOUIN, *Vatican Archives. An Inventory and Guide*, 106; NICCOLÒ DEL RE, *La Curia Romana. Lineamenti Storico-Giuridici* (Sussidi Eruditi 23), Roma 1970³, 295.

⁴⁶ LUNT, *Papal Revenues* I, 6–7; ADOLF GOTTLÖB, *Aus der Camera Apostolica des 15. Jahrhunderts. Ein Beitrag zur Geschichte des päpstlichen Finanzwesens und des endenden Mittelalters*, Innsbruck 1889, 80–81.

(1216–1227), megkezdte a cenzus szisztematikus, a nyugati kereszténység területére kiterjedő gyűjtésének kidolgozását. Ekkor szervezték meg az Európát lefedő ágensi hálózatot, mely alkalmas volt a keresztes hadjáratok költségeire kivetett taxák, a dézsmák és egyéb pápai adók beszedésére.⁴⁷

A III. Ince (1198–1216) és VIII. Bonifác (1294–1303) pontifikátusával jelzett időszakot a pápai adóztatás *Europa Occidens* teljes területére kiterjesztett korszakának, a pápai fiskalizmus periódusának tekinthetjük. A 13. század során ugyanis a részegyházak területén is megjelentek a pápai tizedszedők, akik az Apostoli Kamarához juttatták el a befizetett összegeket. A *Curia Romana* és az itáliai bankok szoros kapcsolata ugyancsak e században alakult ki. Ennek hátterét az képezte, hogy a különböző országokból az adott területen használt valutában befolyt összegeket a bankházak váltották át a Kamara számára. Ugyanakkor a bankfiliák szerepe is fokozatosan felértékelődött, hiszen a különböző államokban befolyt adókat a kollektorok ezekben deponálták, majd pedig átutalással jutott a pénz a Kamarába. E fejlődési folyamat fontos mérföldköveként VIII. Bonifác pápasága alatt megjelent a *mercatores camerae*, *mercatores domini papae* titulus, amely a *Camera Apostolica* és a – korszakban kizárólagosan itáliai – bankházak szoros összefonódását tükrözi.⁴⁸

Az Apostoli Kamara a 14. század folyamán fejlődött pénzügyi hivatalból a Szent-szék legfontosabb kormány szervévé, amely szoros összefüggésben állt a pápaság Dél-Franciaországba költözésével. Az avignoni letelepedést követően ugyanis a *Patrimonium Petri*-ből származó jövedelmek pótlására új bevételi forrásokra volt szükség. E periódusban került sor a pápa által adományozott kisebb egyházi javadalmak első éves jövedelmére kivetett adó, az *annata* általános bevezetésére.⁴⁹ XXII. János (1316–1334) rótta ki első ízben valamennyi üresedésben lévő, továbbá a három éven belül megüresedő beneficiumra ezt az adófajta (1316).⁵⁰ Jelentős mértékben növelték a bevételeket a pápa és a bíborosi konzisztórium által kinevezett, megerősített prelátusok által fizetendő illetékek, a *servitiumok* is. Jóllehet a szervitiumok rendszere a 13. század végére általánossá lett, azonban a pápai pénzügypolitika számára csak a 14. századtól vált ez az adótípus tulajdonképpen jelentőssé, melynek következtében az avignoni időszakban a pápaság összbevételeinek 15%-át tette ki.⁵¹

⁴⁷ LUNT, *Papal Revenues* I, 10; MARKUS A. DENZEL, *Kurialer Zahlungsverkehr im 13. und 14. Jahrhundert. Servitien- und Annatenzahlungen aus dem Bistum Bamberg* (Beiträge zur Wirtschafts- und Sozialgeschichte 42), Stuttgart 1991, 31–34.

⁴⁸ CLEMENS BAUER, *Epochen der Papstfinanz*, Historische Zeitschrift 138 (1928) 457–503, 459–465.

⁴⁹ BAUER, *Epochen der Papstfinanz*, 468–469.

⁵⁰ JOHN E. WEAKLAND, *Administrative and Fiscal Centralization under Pope John XXII, 1316–1334*, Catholic Historical Review 54 (1968) 39–54 és 285–310, 299.

⁵¹ HERMANNUS HOBERG, *Taxae pro communibus servitiis. Ex libris obligationum ab anno 1295 usque ad annum 1445 confectis* (Studii e Testi 144), Città del Vaticano 1949, XII; BAUER, *Epochen der Papstfinanz*, 468–469.

Az intézmény XXII. János pápasága idején terebélyesedett valódi centralizált hivattalá, melyet jól szemléltetnek a korszakban általánossá vált, szisztematikusan tagolt könyv- és számviteli kötet-sorozatok. E folyamat következtében a *Camera Apostolica* a pápai udvar centrális intézményévé lett, sőt jelentősége a kancelláriával vetekedett.⁵² Szervezetét és működését első ízben a *Ratio Iuris* bulla szabályozta részletesen (1331).⁵³

Mivel ekkor a Kúria központi hivatalaként működött, tevékenysége messze túlmutatott a gazdasági jellegű ügyek adminisztrálásán. A politikai-diplomáciai levelezés is a Kamarán keresztül zajlott, következképpen az Egyházi Állam kormányzásában is alapvető szerepet játszott.⁵⁴

Mindemellett az igazságszolgáltatásban is feladatot kapott a hivatal a 13. századtól kezdődően. Az *Audientia Auditoris Camerae* bírósága kezdetben a pápai udvar tagjai és a pápa famíliája felett rendelkezett joghatósággal, majd a 14. században a gazdasági-pénzügyi kérdések általános ítélőszékévé vált, a 15. században pedig hatásköre az Egyházi Állam területén elkövetett bűnügyekre is kiterjedt.⁵⁵

A *Camera Apostolica* e röviden felvázolt fejlődési folyamat révén a nyugati egyház teljes területére kiterjedő kormányzati hatalommal rendelkezett mind a *spiritualia*, mind pedig a *temporalia* terén, amint ezt IV. Jenő pápa (1431–1447) egy bullájában rögzítette.⁵⁶

* * *

A késő középkorban további kamarák is működtek a Pápai Államban. A 14. században kezdett kitapinthatóvá válni az Apostoli Kamarán belül a *camera secreta*, mely a szó eredeti jelentésére vezethető vissza. Kezdetben ugyanis a *camera* elnevezés a pápa saját lakó- és hálótermeire vonatkozott, melyek az egyházfő privát szférájaként biztosították számára a Kúria nyilvánosságától való visszavonulás lehetőségét. Itt nyílt alkalma minden bizalmas természetű, többek között anyagi jellegű dolog tárgyalására, s az ezekkel kapcsolatos intézkedések meghozatalára. Eppen ezért kezdtek idővel a titkos kamara elnevezést alkalmazni, mely intézmény egyre fontosabb szerephez jutott a politikai ügyek terén.⁵⁷ Eleinte a titkos diplomáciai levélváltások

⁵² LUNT, *Papal Revenues* I, 11–12.

⁵³ WEAKLAND, *Administrative*, 43.

⁵⁴ STEPHAN WEISS, *Rechnungswesen und Buchhaltung des Avignoneser Papsttums (1316–1378). Eine Quellenkunde* (Monumenta Germaniae Historica. Hilfsmittel 20), Hannover 2003, 9–10.

⁵⁵ FELICI, *La Reverenda*, 14; BOYLE, *A Survey*, 42; WEAKLAND, *Administrative*, 44.

⁵⁶ „[...] *ad quam* [sclt. *Cameram Apostolicam*] *ecclesiarum et monasteriorum omnium, necnon etiam urbium civitatum terrarum castrorum oppidorum villarum et locorum Romanae Ecclesiae immediatae et mediatiae subiectorum spiritualia et temporalia negotia peragenda deveniunt, ut cuncta ibidem pertractanda salubriter dirigantur et feliciter gubernentur ac juste et humaniter fiantur et terminentur.*” GOTTLOB, *Aus der Camera*, 71.

⁵⁷ GOTTLOB, *Aus der Camera*, 91–92; KARL AUGUST FINK, *Das Vatikanische Archiv. Einführung in die Bestände und ihre Erforschung* (BDHIR 20), Rom, 1951, 74–75; ERNST FITZ, *Supplikensignatur und Briefexpeditionen an der römischen Kurie im Pontifikat Papst Kallixt III* (BDHIR 42), Tübingen 1972, 208.

lebonyolításában váltak meghatározóvá a magántitkárok (*secretarii domestici, secretarii apostolici*), ugyanis közreműködésükkel függetleníteni tudta a pápa saját levelezését a *Cancellaria Apostolica* apparátusától, s ezzel a befolyásos kancellárok ellenőrzésétől.⁵⁸ A 15. század végén a titkárság a *Camera Apostolica* szervezetétől elkülönülő, önálló irodaként működött 30 fős apparátussal.⁵⁹

Róma városa, valamint az Egyházi Állam tartományai szintén rendelkeztek saját pénzügyigazgatási szervekkel, azaz kamarákkal, melyek felépítése az Apostoli Kamara mintáját követte, s természetesen annak felügyelete alatt álltak.⁶⁰

A 12. századtól kezdve a Bíborosi Kollégium is részesült a Szentszék jövedelmeiből. IV. Miklós pápa (1288–1292) pedig garantálta, hogy a cenzusból, bizonyos, a spirituális szférához kapcsolódó, valamint egyéb bevételekből meghatározott részt juttat a Kollégiumnak.⁶¹ Ezen anyagiakat a Kollégium kamarája (*Camera Collegii reverendorum in Christo patrum dominorum S.R.E. cardinalium*) kezelte, mely hivatal 1295-től mutatható ki. A 14. század első felére megszilárdult hivatal élén a pápa és a kardinálisok által a konzisztóriumon választott *camerarius collegii* állt, az adminisztratív teendőket pedig két klerikus látta el, akik mellett néhány jegyző és írnok dolgozott.⁶²

2. A KAMARAI TISZTVISELŐK

Mínt hogy forráskiadványunkban számos kamarai hivatalnok neve szerepel, ezért nem haszontalan e tisztségviselők feladatkörét röviden áttekintenünk. Az Apostoli Kamara élén a kamarás (*camerarius domini nostri papae*, idővel *camerarius S.R.E.*), vagyis a *camerlengo* állt. A kezdeti időszakban általában püspöki vagy érseki rangú személyek irányították a hivatalt, csak IV. Jenő pontifikátusától vált általános gyakorlattá, hogy egy bíboros töltötte be e tisztséget. A *temporalia* terén a pápa vikáriusaként tevékenykedett, melyhez megfelelő hivatali és bíraskodási jog-

⁵⁸ Az egyszerűbb ügymenetet, s mindenképp költséghatékonyságot szem előtt tartva, a 15. század folyamán számos, elsősorban *de gratia*, ügyben kérték az ügyfelek a *per cameram* oklevél-expediálást. PRITZ, *Supplikensignatur*, 184–197 és 207skk.; THOMAS FRENZ, *Die Kanzlei der Päpste der Hochrenaissance (1471–1527)* (BDHIR 63), Tübingen 1986, 113skk.

⁵⁹ A titkárság középkori fejlődésére lásd ANDREAS KRAUS, *Die Sekretäre Pius' II. Ein Beitrag zur Entwicklungsgeschichte des päpstlichen Sekretariats*, Römische Quartalschrift für Altertumskunde und Kirchengeschichte (= RQ) 53 (1958) 25–80. Rövid magyar összefoglalás (a brévékre súlypontosva): NEMES, *Az Apostoli Szentszék és a Jagelló-kori Magyarország*, 12–16; A pápai Államtitkárság további fejlődésére lásd TUSOR PÉTER, *A barokk pápaság (1600–1700)*, Budapest 2004, 166–185.

⁶⁰ LUNT, *Papal Revenues I*, 29–33; PETER PARTNER, *The Papal State under Martin V. The Administration and Government of Temporal Power in the Early fifteenth Century*, London 1958, 139skk.

⁶¹ PARTNER, *The Papal State*, 138.

⁶² PAUL MARIA BAUMGARTEN, *Untersuchungen und Urkunden über die Camera Collegii Cardinalium für die Zeit von 1295 bis 1437*, Leipzig–Berlin 1897, XLII–XLIII.

hatóságot kapott az egyházfőtől.⁶³ XII. Benedek pápasága (1334–1342) alatt a *camerlengo* egyre inkább elkülönült a pénzügyigazgatástól, elsősorban a végső ellenőrző funkcióját töltötte be. A könyvelés közvetlen konrollálása pedig ezzel párhuzamosan a kincstartó kezébe került.⁶⁴ A kései középkorban a *camerlengo* volt a pápai állam kormányzója. Egyike volt a pápai udvar két-három legbefolyásosabb tagjának, igen széles és változó hatás- és feladatkörrel. A pápai udvar személyzete fölötti joghatósággal is rendelkezett, valamint a Kamara mellett több hivatal működését is ellenőrizte. Ő irányította a pápai udvart, amikor Krisztus földi helytartója elhagyta az *Urbs*.⁶⁵ A *camerlengóra* *sede vacante* idején fontos kormányzati feladatok hárultak. X. Gergely pápa (1272–1276) rendelkezése értelmében (1274) megtarthatta hivatalát a pápai trón üresedése idején, ő irányította az Egyházi Államot, rendezte a pápa temetését, majd pedig összehívta a konklávé.⁶⁶

Helyettese a *vicecamerarius* vagy *camerarii locumtenens* volt, mely hivatal viselője első alkalommal 1274-ben tűnt fel a forrásokban. A 15. század második felétől egyúttal Róma város kormányzójaként is tevékenykedett (*gubernator in alma Urbe eiusque territorio et districtu et in Camera Apostolica vice camerarius vel camerarii locumtenens*).⁶⁷ A tapasztaltabb kamarai klerikusok közül került ki.

A *Camera Apostolica* hierarchiájának második helyén a kincstartót (*thesaurarius*) találjuk. Az alkamaráshoz hasonlóan őt is a pénzügyek terén nagy rutinnal rendelkező kamarai klerikusok közül választották, s püspöki rangra emelték. 1342-ig két *thesaurarius* működött párhuzamosan, feladataik, hatáskörük nem különültek el, vélhetőleg egymás kontrollálása indokolja számukat.⁶⁸ A kincstartó elöljárójaként ő irányította a teljes bevételi és kiadási adminisztrációt, a teljes könyvelésért ő volt tehát felelős.⁶⁹ A fizetési utasításokat a *camerlengo* minden alkalommal hozzá intézte, s a pénzügyletek is az ő ellenőrzése alatt álltak. Az inkasszált pénzről számlát állított ki, s pénzt fizetett ki a *camerlengo* vagy az egyházfő utasítására. Felelősségteljes hivatali vezetőként saját pecsétet használt, irodáját általában a *thesauraria apostolica* néven említették.⁷⁰ Közvetlen helyettese az önálló hatáskörrel nem rendelkező *vicethesaurarius* volt. Az Apostoli Kamara kincstartója megkülönböztetendő az Egyházi Állam provinciáiban működő tartományi kincstartóktól, valamint a közvetlenül a pápa mellett működő *thesaurarius secretustól*.⁷¹

⁶³ GOTTLOB, *Aus der Camera*, 80–81; CHARLES SAMARAN–GUILLAUME MOLLAT, *La fiscalité pontificale en France au XIVe siècle*, Paris 1905, 1–5; LUNT, *Papal Revenues* I, 15–18.

⁶⁴ WEISS, *Rechnungswesen*, 68–69.

⁶⁵ PARTNER, *The Papal State*, 132.

⁶⁶ BLOUIN, *Vatican Archives. An Inventory and Guide*, 107. A kamarások felsorolását lásd DEL RE, *La Curia Romana*, 307–309.

⁶⁷ 1590-ben V. Sixtus pápa választotta ismét külön a két tisztséget. FELICI, *La Reverenda*, 12–14.

⁶⁸ WEISS, *Rechnungswesen*, 9–10.

⁶⁹ A Kamara csupán be- és kifizetőhely volt, a pénzt a Kamarától helyileg és személyzetileg egyaránt jól elkülönített kincstartárban (*thesaurus*) őrizték. WEISS, *Rechnungswesen*, 13.

⁷⁰ PARTNER, *The Papal State*, 135.

⁷¹ GOTTLOB, *Aus der Camera*, 94–96; SAMARAN–MOLLAT, *La fiscalité*, 5–6; LUNT, *i.m.* I, 18–19.

Az adminisztrációs munka dandárját a kamarai klerikusok végezték.⁷² Tágabb, joghatósági értelemben valamennyi a *Camera Apostolica* szervezetéhez tartozó klerikus közülük tartozott. A hivatali beosztás alapján azokra a pénzügyigazgatásban dolgozó, alacsonyabb rangú egyháziakra vonatkozik az elnevezés, akik a napi munkát, mindenekelőtt a könyv- és számviteli teendőket végezték.⁷³ Könyvelték a Kamara bevételeit és kiadásait, ellenőrizték a tartományi *thesaurariusok* és az Európa-szerte működő kollektorok által benyújtott elszámolásokat. Ők korrektúrázták a *camerlengo* leveleit, s a Konstanzi Zsinat (1414–1418) óta megfigyelhető, hogy többségük kánonjogi fokozattal rendelkezett. A klerikusok gyakran kaptak a pápai udvaron kívül is megbízásokat: kollektorokként, az Egyházi Állam tartományainak kincstartóiként, városok kormányzóiként, egyéb speciális feladatok végrehajtóiként alkalmazták őket. Számuk változó volt, majd az 1423-as reform révén négy, végül IV. Jenő intézkedését (1438) követően hét főben állandósult.⁷⁴ Valójában ennél több kamarai klerikus neve bukkan fel a forrásokban, ugyanis voltak köztük úgynevezett *clerici supernumerarii/admissi*.⁷⁵

A kamarai jegyzők (*notarii*) feladatát képezte a regisztrumkötetek vezetése, valamint az ügyvitellel kapcsolatos további írásbeli teendők ellátása. Létszámukat – a kezdeti ingadozást követően – IV. Jenő pápa négy főben határozta meg, mely a 15. század végére kilencre emelkedett, végül X. Leó pápa (1513–1521) hétben állapította meg.⁷⁶

A pápa vagy a *camerlengo* nevezte ki az *in partibus* tevékenykedő adószedőket (*collector apostolicus, collector et receptor, nuntius et collector*), akik a pénzügyi ügyek mellett egyéb kázusok vonatkozásában is felhatalmazással rendelkeztek. Területi illetékességi körzetük elnevezése *collectoria* volt. A 15. századból fennmaradt kinevező oklevelek alapján illetékességi körükbe tartozott a pápát és az Apostoli Kamarát megillető jövedelmek (*fructuum, redituum, proventuum, censuum et aliorum iurium*) beszedése, s az ezekkel kapcsolatos ügyintézés. A kollektori hivatal kiala-

⁷² Az ismert személyek adatait lásd THOMAS FRENZ digitális adattárában: *Repertorium Officiorum Romanae Curiae* (<http://www.phil.uni-passau.de/bistbw/RORC/prodromus.html>).

⁷³ GOTTLOB, *Aus der Camera*, 112–115.

⁷⁴ PARTNER, *The Papal State*, 133–134. Az *In Eminentia Apostolicae Sedis Specula* konstitúció (1444) a következőképpen határozta meg az Apostoli Kamara belső struktúráját: „*Omne collegium, cui apostolici fisci incumbit cura, his personis concluditur: primum illorum caput est reverendissimum D. camerarius, tum reverendus thesaurarius, post assistentes, qui est patrum clericorum collegio ad ampliorem dignitatem evecti sunt. Post eos clerici, septem videlicet numero tantum, uti SS. Dominus noster Eugenius quartus Pontifex instituit. Reliqui vero numero praefixo adiecti, nihil commodi capientes, a voto dando, et a suscipiendis commissionibus absteineat, et solo clericorum nomine, habitu et pari sede remaneant contenti.*” FELICI, *La Reverenda*, 242–244.

⁷⁵ GOTTLOB, *Aus der Camera*, 112–115.

⁷⁶ GOTTLOB, *Aus der Camera*, 115. A kamarai jegyzők kollégiumát IV. Sixtus pápa (1471–1484) alapította 1479-ben. WALTHER VON HOFMANN, *Forschungen zur Geschichte der kurialen Behörden vom Schisma bis zur Reformation I–II* (Bibliothek des Preußischen Historischen Instituts in Rom 12–13), Rom 1914, I, 132–134.

kulása, a körzetek állandósulása a 14. század elején történt meg, mely egyenes következménye volt az egyházmegyéek klérusára kivetett tized általánossá válásának. Az avignoni pápaság pénzügypolitikája adminisztratív előfeltétele a kollektori hálózat kialakítása, egyházi jogi előfeltétele pedig a pápai rezerváció eszközének alkalmazása volt. Mindazonáltal a kollektorok jelentősége a Konstanzi Zsinatot követően folyamatosan csökkent, ugyanis a kisebb javadalmak után fizetendő adókat birtokosaik igyekeztek személyesen vagy képviselők útján befizetni. A kollektorok meghatározott időszakonként, illetőleg hivatali idejük lejártát követően elszámolást nyújtottak be, melyet a kamarai klerikusok ellenőriztek. Munkájukat elsősorban helyetteseik a *subcollectorok* segítették, akik általában közvetlenül a kollektorok joghatósága alá tartoztak.⁷⁷

Végül a *depositariusok*at kell megemlítenünk, akik a befizetett összegek elhelyezésében, a pénzeknek a Kamarába történő eljuttatásában játszottak döntő szerepet. Amint fentebb említettük, a *Camera Apostolica* a kiterjedt fiókhálózattal rendelkező, elsősorban itáliai központú bankházakkal alakított ki szoros üzleti kapcsolatot, melyek a pápaság és a részegyházak közötti pénzforgalom jelentős részét bonyolították. Valamennyi olyan bankházat képviselő személyt apostoli *depositarius*nak neveztek, akiknél az Apostoli Kamara számára befizetett summákat letétbe helyezték. A 15. században valamennyi jelentősebb bank önálló fiókkal rendelkezett az Örök Városban, s faktoraik – amint említettük – *Cameram Apostolicam sequentes, mercatores Camere, mercatores Curiae Romanae* titulusokkal szerepelnek a könyvelésben.⁷⁸ A *depositarius generalis*t a pápa nevezte ki, s rendszerint (1476-ig) a firenzei bank római lerakatának vezetője volt, aki a kincstartóval együtt intézte a pápai pénzek bevételezését és kifizetését.⁷⁹

3. A KAMARAI BEVÉTELEK ÉS ADMINISZTRÁCIÓJUK

A *Camera Apostolica* által kezelt jövedelmek típusai és adminisztrációja kapcsán elsősorban azok áttekintésére koncentrálnunk, melyek a középkori magyar egyház vonatkozásában relevánsak.⁸⁰ Az Apostoli Szentszék jövedelmei eredetük alapján két nagy csoportra bonthatók. Az elsőbe a Pápai Állam területéről, közvetlenül a Szentszék alá tartozó birtokokról realizált bevételek sorolhatók, melyek a 13. szá-

⁷⁷ CHRISTIANE SCHUCHARD, *Die päpstlichen Kollektoren im späten Mittelalter* (BDHIR 91), Tübingen 2000, 7–21.

⁷⁸ GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 110–112; SAMARAN–MOLLAT, *La fiscalité*, 151; LUNT, *Papal Revenues* I, 51–56; MAYER BÉLA, *Pápai bankárok szerepe Magyarországon a középkor végén*, Századok 57–58 (1923–1924) 648–668; ARNOLD ESCH, *Überweisungen an die päpstliche Kammer aus den Diözesen des Reiches unter Einschaltung italienischer und deutscher Kaufleute und Bankiers*. Regesten der Vatikanischen Archivalien 1431–1475, QFIAB 78 (1998) 262–387.

⁷⁹ GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 110–112; PARTNER, *The Papal State*, 137.

⁸⁰ A jövedelmekre átfogóan lásd LUNT, *Papal Revenues* I, 57–135.

zad derekáig a pápaság bevételeinek többségét alkották. A második csoportba pedig a nyugati kereszténység területéről származó jövedelmek tartoznak. A 13. század végére tulajdonképpen a Kúria bevételeinek többségét alkotta már ez utóbbi kategória.⁸¹

A milánói ediktumot (313) követően a pápaság számottevő birtokadományban részesült, melynek következtében létrejött a Rómát és környékét magába foglaló *Patrimonium Beati Petri*. A 8. század közepén, III. (Kis) Pippin frank király (741–768), majd fia, Nagy Károly (768/800–814) a Langobárd Királyság megdöntését követően jelentős megnövelte a Róma püspökének uralma alatt álló területeket (Ravennai Exarchátus, Pentapolisz), ezzel megteremtve az Egyházi Államot.⁸² III. Ince a hat provinciára osztott területek élére rektorokat (*rector in temporalibus*) állított kormányzóként. XXII. János pápasága idején pedig már *thesaurarius*ok igazgatták a tartományokat. Az avignoni időszak alatt természetesen e területen sem érvényesült maradéktalanul a pápai hatalom, melyet Egidius Albornoz bíboros állított helyre (1353–1367) között.⁸³ A jelentős kiterjedésű territórium birtokaiból származó jövedelmek mellett a beszedett adók, vámok, egyéb regále bevételek folytak be a trezorba.⁸⁴

A 3. századtól figyelhető meg, hogy a Rómába érkező hívek önkéntes adományokat (*dona et oblationes*) ajánlottak fel Szent Péternek. Az egyháziak, mindenekelőtt a főpapok római zarándoklata során igyekeztek felkeresni a pápát, s a bemutatkozó látogatások alkalmával ajándékokat adtak a Szentatyának.⁸⁵ Az efféle adományokat I. Gelasius pápa (492–496) rendelkezése értelmében a következőképpen osztották fel: az első rész a pápának, a második a pápai udvar klerikusainak, a harmadik a szegényeknek, végül a negyedik az egyházi épületek javítására (*fabrica*) jutott.⁸⁶ Az önkéntes adományokat a 12–13. századtól kezdve felváltották a különböző jogcímenek szedett adók.

A kivetett *census*ok közé tartozott többek között a vazallusoktól (például a Nápolyi Királyság) követelt hűbéradó (*tributum*), a pápaság támogatására szedett

⁸¹ A jövedelmek forrásai: „*dona et oblationes fidelium, patrimonium Beati Petri demumque status Pontifici iura; tributa seu census et Denarius Beati Petri; indulgentiae; decimae aliaque charitativa subsidia; taxae pro beneficiis non consistorialibus seu annatae; quindenia, taxae pro pallio, taxae pro visitationis ad limina, taxae Cancellariae, emolumenta ex venalibus officiis Curiae Romanae; taxae pro beneficiis Consistorialibus seu obligationes episcoporum et abbatum aliaque servitia occasione provisionis soluta speciatim; valamint a servitia minuta.*” JADRANKA NERALIĆ, *Put do crkvene nadarbine. Rimska Kurija i Dalmacija u 15. stoljeću* (Biblioteka Znanstvenih Djela 152), Split 2007, 58, 2. j.

⁸² KATUS LÁSZLÓ, *A középkor története*, Budapest 2000, 86, 116; ARNOLD ANGENENDT, *A kora középkor. A nyugati kereszténység 400-tól 900-ig*, Budapest 2008, 318–319, 327–329.

⁸³ DENZEL, *Kurialer Zahlungsverkehr*, 50–51; KATUS, *A középkor története*, 301.

⁸⁴ LUNT, *Papal Revenues I*, 56–60.

⁸⁵ JOHANN PETER, *Die bischöfliche Visitatio liminum SS. Apostolorum. Eine historisch-kanonistische Studie*, Paderborn 1914, 4, 66.

⁸⁶ NERALIĆ, *Put do crkvene*, 57–60.

denarius Beati Petri, valamint a szentszéki *exemptio* alá tartozó egyházi intézmények által fizetett illeték.⁸⁷

A 12. század végétől egyre jelentősebbé váltak a klérusra hárított adóterhek, melyek a 14. század végére az Apostoli Kamara bevételeinek nagyobb részét tették ki. Az egyháziak jövedelmére III. Ince rótt ki első ízben *taxát* (1199). Ekkor a Szentföld visszafoglalására kellett az egyházi javadalmak éves jövedelmének 1/40 részét befizetni. IX. Gergely (1227–1241) vetette ki első alkalommal (1228) a tizedet (*decimae*) a II. Frigyes császár (1212–1250) elleni háború költségeire.⁸⁸ VIII. Bonifác idején vált ezen adónem általánossá, melyet évente általában két alkalommal, Húsvétkor és Szent Mihály napján szedtek a kollektorok.⁸⁹

Az egyházi beneficiumokra kiszabott adók közül a már *per tangentem* említett *servitiumokból* és *annatákból* igen tekintélyes összeg folyt be a kincstárba a 14–15. században. Minthogy e két illetékfajta a magyar javadalmakra is relatíve nagy terhet rótt, hasznosnak látszik ezeket az előzőeknél részletesebben áttekintenünk.⁹⁰ Azon javadalmak után, amelyeket a pápa maga, illetőleg a bíborosi konzisztóriummal közösen töltött be, a beneficiumot elnyerő klerikusoknak ellentételezést kellett nyújtaniuk, amivel a pápai központi igazgatás költségeinek fedezéséhez járultak hozzá. A pápaság a 12. század második felétől kezdve igyekezett az egyházi javadalmak adományozását saját hatáskörébe vonni. IV. Kelemen (1265–1268) a *Licet Ecclesiarum* kezdetű konstitúciójában (1265) fogalmazta meg első ízben a pápaság igényét az egyházi javadalmak betöltésére vonatkozólag: e szerint valamennyi a Szent-széknél *vacantiába* került beneficium a pápa adományozási körébe tartozik. A bevételek növelése érdekében VIII. Bonifác pontifikátusától kezdődően a pápák arra törekedtek, hogy a javadalmak betöltését a Szentszék számára tartsák fenn (*reservatio*). XXII. János két bullájában (*Ex Debito* 1316, *Execrabilis* 1317) a *beneficia reservata* új kategóriái tűntek fel, majd utóda, XII. Benedek az *Ad Regimen* kezdetű konstitúciójában (1335) összegezte a korábbi intézkedéseket.⁹¹ Noha a Konstanzi Zsinat ideje alatt, valamint a következő évtizedekben az egyes uralkodók sikeresen csökkentették a pápai *provisiók* arányát,⁹² mindazonáltal a középkor további

⁸⁷ TILMANN SCHMIDT, *Libri rationum camerae Bonifatii papae VIII (Archivum secretum Vaticanum, Coll. 446 necnon Intr. et ex. 5)* (Littera Antiqua 4), Città del Vaticano 1984, 33.

⁸⁸ LUNT, *Papal Revenues* I, 71–76.

⁸⁹ DENZEL, *Kurialer Zahlungsverkehr*, 56–58. A 14. századi magyarországi tizedjegyzékek kiadását lásd MVH I/1.

⁹⁰ A korábbi magyar szakirodalomban ezekre lásd LUKCSICS, *Középkori pápai adókönyvek*; KÖRMENDY, *Annatae*, i.m.

⁹¹ A pápai províziókra összefoglalóan lásd GEOFFREY BARRACLOUGH, *Papal Provisions. Aspects of Church History, Constitutional, Legal and Administrativa in the Later Middle Ages*, Westport 1971; ANDREAS MEYER, *Zürich und Rom. Ordentliche Kollatur und päpstliche Provisionen am Frau- und Grossmünster 1316–1523* (BDHIR 64), Tübingen 1986, 29–57.

⁹² A magyar király befolyását a bíborosok által kiadott bulla (1417) szavatolta, a francia király a bourges-i *Pragmatica Sancti*óban (1438) szabályozta az egyházi javadalmak betöltésének kérdését, a Szent-szék és III. Frigyes későbbi császár (1440/1452–1493) között létrejött bécsi konkordátum (1448) pedig

szakaszában is – ugyan folyamatosan csökkenő, ám – fontos bevételi forrást jelentettek az Apostoli Szentszéknek.

A pápa és a Bíborosi Kollégium által közösen adományozott, illetőleg megerősített püspöki és nagyobb apáti javadalmak (*beneficia consistorialia*) után, melyek éves jövedelme meghaladta a 100 aranyforintot, a 13. századtól *servitium communé*t kellett fizetni, ami a század végétől vált általános gyakorlattá. A befizetett összeg a javadalmak első éves jövedelmének egyharmadát tette ki, s IV. Sándor pontifikátusától (1264–1271) 50–50%-ban oszlott meg a pápa és a Bíborosi Kollégium között. A pápa és a bíborosok familiárisainak, valamint a hivatalnokoknak történő fizetés 1263-tól mutatható ki, majd 1295-ben tűnt fel első alkalommal a hivatalos elnevezés *servitia consueta familiarium domini papae et cardinalium*. 1303-tól stabilizálódott, miszerint öt részt (*quinque servitia*) kellett befizetni, a *servitia minuta* elnevezés pedig a 15. század elejétől vált használatossá.⁹³ A *servitium commune* nagyságrendjét becsléssel (*communi extimatione*) állapították meg, a javadalmakra vonatkozó első taxajegyzékeket pedig a 14. század első felétől kezdve készítették a pápai Kamarában.⁹⁴

A *minuta* összegét a konzisztóriumon jelenlévő bíborosok száma határozta meg: annál magasabb volt a fizetendő díj, minél kevesebb bíboros tartózkodott a Kúriában. Ennek szemléltetésére lássuk a következő példát! Amennyiben egy püspök éves jövedelmét 300 forintra taksálták, úgy 100 forintot kellett *servitium commune* címén megfizetnie. Ebből 50–50 forint került az Apostoli Kamarába, illetőleg a Bíborosi Kollégium kamarájába. Amennyiben 10 bíboros volt jelen a prelátus kinevezésekor a konzisztóriumon, akkor 5 forintot tett ki (= 50:10) egy *servitium minutum* összege. Mindezek alapján tehát az illető prelátus esetében összesen 125 forintra rúgott a szervícium címén teljesítendő illeték összege. Mivel a Kúriában tartózkodó kardinálisok száma nem volt állandó, a *minuta* összege is folyamatosan változott. Mindezt II. Pál (1464–1471) rendelkezése szabályozta (1470), melyben előírta, hogy függetlenül a ténylegesen a Kúriában tartózkodó bíborosok számától, a szá-

a Szent Római Birodalom területén szabályozta a kérdést. Vö. MÁLYUSZ ELEMÉR, *A konstanzi zsinat és a magyar főkegyúri jog*, Máriabesnyő–Gödöllő 2005; ANDREAS MEYER, *Das Wiener Konkordat von 1448 – Eine erfolgreiche Reform des Spätmittelalters*, QFIAB 66 (1986) 108–152; TÖRÖK JÓZSEF, *A tizenötödik század magyar egyháztörténete*, Budapest 2006, 68–69; TUSOR–NEMES, *Consistorialia Documenta Pontificia*, XXXV–XXXVI.

⁹³ ADRIEN CLERGEAC, *La curie et les bénéficiers consistoriaux. Étude sur les communes et menus services, 1300–1600*, Paris 1911, 1–43; HOBERG, *Taxae pro communibus*, XI–XII. – XXII. János egyik bullájában a következőképpen határozta meg a szervíciumokra vonatkozó fizetés módját: „*Si fructus, redditus et proventus ac obventiones huiusmodi unius anni communi extimatione ad summam 100 flor. auri ascendunt, illius summe pro dicto communi servitio, quam tertia pars reddituum predictorum unius anni valuerit, ad florenos reductione facta, ut fuerit extimata aut ultra ipsam supradicto communi servitio promittendam, quinque etiam summam servitiorum familiarium et officialium d. n. pape ac dominorum cardinalium [...] per solemnem stipulationis contractum exigere et recipere studeatis.*” EMIL GÖLLER, *Der Liber Taxarum der päpstlichen Kammer*, Rom 1905, 18.

⁹⁴ GÖLLER, *Der Liber Taxarum*, i.m.

mításoknál minden esetben 14 főt kell figyelembe venni (*pro quatuordecim Cardinalium numero computentur*).⁹⁵

A prelátusok mindaddig nem kapták meg kinevező bullájukat, amíg nem fizették be, illetve nem kötelezték magukat (*se obligare*), hogy saját kinevezési illetékeket, valamint elődeik hátralékát kiegyenlítk. A *clericus mensarius* feladata volt a kiállított adománylevél gondos őrzése. A *Camera Apostolica* és a *Camera Collegii* számára tett fizetési kötelezvényeket a *libri obligationum* sorozatban vezették. A fizetési ígéretek a *camerlengo* és a Szent Kollégium kamarása jelenlétében tették a prelátusok, a két intézmény pedig párhuzamos könyvelést végzett. Az adóslevelek tartalmazták a kötelezettségvállalás napját, a kinevezett keresztnévét, illetőleg képviselője nevét, az adományozott javadalmat, a *servitium commune* összegét, adott esetben az előd(ök) hátralékára vonatkozó adatokat, valamint a fizetésvállalás dátumát. Számos bejegyzésben a jogi aktus helye, továbbá a tanúk nevei egyaránt szerepelnek. A margón minden esetben feltüntették a provízió alkalmával a konzisztóriumon jelenlévő bíborosok számát.⁹⁶ A fizetés történhetett személyesen vagy képviselők útján a Kamarában, az *in partibus* működő kollektoroknál, valamint bankfiókok közreműködésével.⁹⁷ Az esetek döntő többségében nem egy összegben történt a fizetés, melyet a teljesítést tartalmazó *liber solutionum*ban a *pro parte, pro complemento* vagy *pro residuo* formulákkal jeleztek. Minderről a javadalmas hivatalos nyugtát kapott, ami igazolta a teljesítést. A fizetési terminusokat általában hat, illetőleg nyolc hónapban határozták meg, de természetesen ettől eltérő időintervallumok is előfordultak. A kamarai főkönyvek lapjain rögzített bejegyzések alatt vagy a margón általában feltüntették a nyugta kiállításáért fizetendő díj összegét is.⁹⁸

A kötelezvényeket és a fizetés tényét rögzítő számlák legnagyobb részét az *Archivio Segreto Vaticano Obligationes et Solutiones* szériája foglalja magában, amely az 1295–1555 közötti időszakból összesen 91 kötetet ölel fel.⁹⁹ E mellett az archívum *Obligationes pro Communibus Servitiis*, valamint a *Registra Avenionensia* néhány volumene tartalmaz vonatkozó tételeket. A *Bibliotheca Apostolica Vaticana*ban található *Fondo Borghesiani* 125. kötete obligációkat őriz, míg az *Archivio di Stato di Roma Fondo Camerale I.* fondjában szintén található néhány *obligationes et solutiones* kötet.¹⁰⁰ E regiszterek legfőbb értékét az adja, hogy ezek a legkorábbi források, me-

⁹⁵ A *servitia minutára* és felosztására lásd KARL HENRIK KARLSSON, *Die Berechnungsart der Minuta Servitia*, Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung (= MIOG) 18 (1897) 582–587; JOHANNES HALLER, *Die Verteilung der Servitia minuta und die Obligation der Prelaten im 13. und 14. Jahrhundert*, QFIAB I (1898) 281–295.

⁹⁶ HOBERG, *Taxae pro communibus*, XIV–XV; SCHMIDT, *Libri rationum*, XXV.

⁹⁷ DENZEL, *Kurialer Zahlungsverkehr*, 87.

⁹⁸ SCHMIDT, *Libri rationum*, XXV; LUKSICS, *Középkori pápai adókönyvek*, 14–15.

⁹⁹ FINK, *Das Vatikanische Archiv*, 51. A kamarai anyag leírását lásd GUALDO, *Sussidi*, 315–331.

¹⁰⁰ A Római Állami Levéltárban lévő kamarai fondok ismertetése: ARMANDO LODOLINI, *L'archivio di Stato di Roma. Epitome di una guida degli archivi dell'amministrazione centrale dello Stato Pontificio*, Roma 1960, 65–84; GAETANO RAMACCIOTTI, *Gli Archivi della Reverenda Camera Apostolica. Con*

lyekből az egyes egyházmegyék, apátságok gazdasági súlyát, értékét ismerjük. A 15. század közepétől az egyes püspökségek és apátságok által fizetendő összegeket már a *Liber taxarum* sorozatban vezették.¹⁰¹ Itt említjük meg, hogy a *servitium commune* Bíborosi Kollégiumon belüli felosztását (*divisio*) ugyancsak az *Obligaciones et Solutiones* sorozat tartalmazza.

A kisebb egyházi beneficiumok (káptalani javadalmak, plébániák, kápolna- és oltárrektorátusok) adományozása a Bíborosi Kollégium jóváhagyásától függetlenül történt (*beneficia non consistorialia*), azaz kizárólagosan a pápa hatáskörébe tartozott. Az újonnan kinevezett elnyert stalluma éves bevételének felét volt köteles a pápai Kamarába befizetni. A 14. században kialakult új adótípus a korábban az egyházi javadalmakra kivetett tizedet váltotta fel. A forrásokban felbukkanó hivatalos elnevezése (*annata, seu medii fructus primi anni*) nyomán ezen illetéket röviden *annatának* nevezzük.¹⁰²

A 14. század folyamán az adó beszedését a részegyházak területén működő kollektorok végezték. Az adminisztrációhoz két különböző típusú regisztert használtak. A *Camera Apostolica* az adományozott javadalmakra vonatkozó adatokat rögzítette, melyekből jegyzékeket állítottak össze és elküldték a kollektoroknak. Ők pedig saját számlakönyveket vezettek, melyekben rögzítették az annáták befizetésére vonatkozó feljegyzéseket is. A kollektorok bevételeit és kiadásait tartalmazó kötetek az Apostoli Kamara levéltárába kerültek az elszámoláskor, melyek ma a *Collectoriae* sorozat kötetekben találhatóak.¹⁰³

Az annáták beszedésének időleges felfüggesztését (1414–1418) követően V. Márton pápaságától (1417–1431) kezdődően ismét szabályozták az illetékköteles kisebb javadalmak utáni fizetés módját. Az adó alapjául szolgáló javadalmak alsó értékhatárát – a korábbi ingadozást követően – IX. Bonifác pápa (1389–1404) rögzítette

inventario analitico dei registri camerali conservati nell' Archivio di Stato di Roma nel fondo Camerale Primo, Roma 1961; *Camerale I^o. Quitanze per comuni servizi (regg. 1113–1142)*. Schedario analitico, Redatto da MARIA GRAZIA RUGGIERO PASTURA, Roma 1975; PAOLO CHERUBINI, *Mandati della Reverenda Camera Apostolica (1418–1802)* (Quaderni della rassegna degli Archivi de Stato 55), Roma 1988.

¹⁰¹ HERMANN HOBERG, *Das Vatikanische Archiv als Geschichtsquelle*, RQ 74 (1979) 1–15, 5.

¹⁰² JOHANN PETER KIRSCH, *Die päpstlichen Annaten in Deutschland während des XIV. Jahrhunderts*, (Quellen und Forschungen aus dem Gebiete der Geschichte 9) Paderborn 1903, x–xviii; JOHANN PETER KIRSCH, *Die Annaten und ihre Verwaltung in den zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts*, Historisches Jahrbuch (= HJb) 9 (1888) 302. Megjegyzendő, hogy a szerző tévesen állapította meg, hogy e javadalmak éves jövedelme „nicht mehr als 100 Kammergulden war”, ugyanis számos prépostág ennél jóval magasabb éves bevételt nyújtott. Vö. KÖRMENDY, *Annatae, passim*; valamint forráskiadványunk annátákat tartalmazó részével.

¹⁰³ KIRSCH, *Die päpstlichen Annaten*, xx. A sorozat köteteiről található részletes leírását lásd XXI–XLVII; CHRISTIANE SCHUCHARD, *Oculus Camere. Die Apostolische Kammer und ihre Kollektoren im 14. Jahrhundert. Wege, Medien und Hemmnisse der Kommunikation*, Zentrum und Netzwerk. Kirchliche Kommunikation und Raumstrukturen im Mittelalter (Scrinium Friburgense 22; hg. von J. Drossbach–H. J. Schmidt), Berlin 2008, 93–125.

(1389).¹⁰⁴ Rendelkezése szerint, melyet V. Márton 1418-ban megerősített, akkor kellett ezt az adót fizetni, amennyiben a beneficium éves jövedelme meghaladta a 24 aranyforintot.¹⁰⁵ A pápai bulla szerint az annátákat nemcsak a Kamarában, hanem a régi praxist követve a kollektoroknál is befizethették, majd nem sokkal később (1421) a *Camera Apostolica* az adónem adminisztrálására egy új iratsorozatot létesített *Annatae* néven.¹⁰⁶ Az említett széria kötetei a javadalom adományozásával kapcsolatos legfontosabb adatokat (a beneficium megnevezése, az egyházmegye feltüntetése, az adományt nyerő neve, a stallum becsült éves jövedelme, stb.) tartalmazzák. Legnagyobb jelentősége azonban kétséget kizáróan az annáták kiegyenlítésére vonatkozó kötelezettségvállalás (*obligatio super annata*) írásba foglalásának volt. Az Apostoli Kamara ugyanis – a prelátusok *litterae provisionis*ához hasonlóan – mindaddig letétben tartotta a javadalom adományozásáról kiállított bullát, amíg a stallum új birtokosa be nem fizette a megállapított illetéket, illetőleg erre kötelezettséget nem vállalt.¹⁰⁷ Ami a javadalmak éves jövedelmét (*valor annuus*) illeti, közbecslés alapján határozták meg.¹⁰⁸ A szervíciumoktól eltérően azonban nem a fizetendő adó összegét, hanem a javadalom becsült éves jövedelmét regisztrálták.

Az ily módon adományban részesült klerikusnak tehát saját érdekében mielőbb ki kellett egyenlítenie a javadalom után megállapított adó összegét. A befizetés tényét a hivatal nyugta kiállításával igazolta, melyet – szintén V. Márton pontifikátusától kezdve – egy újonnan vezetett széria, a *Libri quitantiarum* kötetibe másoltak a Kamara hivatalnokai. A fizetést teljesítő személy nevét, az illetékköteles beneficium pontos megnevezése, majd pedig az egyházmegye feltüntetése követi. Természetesen az is szerepel valamennyi bizonylaton, hogy az annáta teljes összegét (*pro totali et integra solutione annatae seu mediorum fructuum*) vagy annak csupán egy részét (*pro parte annatae seu mediorum fructuum primi anni*) jutatták el a Kamarába. A javadalmasok – a főpapokhoz hasonlóan – sok esetben prokurátorok, valamint bankházak közvetítésével teljesítették fizetési kötelezettségüket.

Az annátákra vonatkozó, részint már említett regiszterek többségét napjainkban az *Archivio Segreto Vaticano Camera Apostolica* fondjában őrzik. Időrendben a *Collectoriae* sorozat az első, mely 1274 és 1447 között 504 volument tartalmaz, természetesen nem csupán annáta bejegyzések alkotják. Az *Annatae* 136 kötetes sorozata az

¹⁰⁴ LUNT, *Papal Revenues* I, 96.

¹⁰⁵ „*Bullarum apostolicarum duo sunt genera. Unum de beneficiis non consistorialibus et non taxatis in libro camere; et de istis, si valorem annuum viginti quatuor ducatorum excedunt, solvitur annata*”: FRANÇOIS BAIX, *La Chambre Apostolique et les Libri Annatarum de Martin V (1417–1431)*. I: *Introduction et Textes*. II: *Tables* (par André Uyttenbronck) (Analecta Vaticano-Belgica I/14), Bruxelles–Rome 1947–1960, I, xxxv; FINK, *Das Vatikanische Archiv*, 55.

¹⁰⁶ „*Et iste abusus potest subtiliter tolli ordinando, quod huiusmodi medie annate solvantur in partibus collectoribus vel subcollectoribus*.” BAIX, *La Chambre Apostolique* I, xxxvi; KÖRMENDY, *Annatae*, 27. A kötetek leírását lásd az imént említett munkákban.

¹⁰⁷ MAYER BÉLA, *Pápai bankárok*, 652; KÖRMENDY, *Annatae*, 28.

¹⁰⁸ BAIX, *La Chambre Apostolique* I, cxv.

1421–1797 közötti időintervallumot öleli fel.¹⁰⁹ A Római Állami Levéltárban található *Fondo Camerale I*-ben elhelyezett *Quitantiarum communium et minorum servitiorum libri (1396–1511)* 31 kötete.¹¹⁰ E széria szorosan illeszkedik az *Annatae* volumeneihez, hiszen kötetei – amint címük is mutatja – a kisebb egyházi javadalmak után a Kamarának fizetett illetékekről kiállított nyugták (*quitantiae*) másolatait tartalmazzák, s illetően kiegészítik az ASV *Annatae*, valamint az *Obligaciones et Solutiones* sorozatait.¹¹¹ A *Quietanze per comuni e minuti servizi* kötetei között ugyanis találunk *servitiumok* fizetésére vonatkozó kötelezvényeket (*obligaciones*),¹¹² ezek teljesítését igazoló nyugtákat (*solutiones*),¹¹³ továbbá az egyik kódex a pápai adószedők nyugtáit tartalmazza.¹¹⁴ A Napóleon idején Párizsba szállított vatikáni iratanyag egy része mindmáig a francia fővárosban az *Archives Nationales*-ban található.¹¹⁵ A levéltár *Archives de l’Ancien Régime Monuments Ecclésiastiques Séries L* fondjában elhelyezett *Documents de la Camera Apostolica* iratcsoportja – néhány *Obligatiós* regiszter mellett – mintegy 30 *Annatae* és *Quitantiae* kötetet őriz (1434–1563), melyeket a közelmúltban kezdett kiaknázni a nemzetközi kutatás.¹¹⁶

Az annátákhoz kapcsolódóan további három adótípust kell még megemlítenünk. A Szentszék jelentős bevételekre tett szert a 14. század folyamán az üreedésben lévő javadalmak megadóztatásából (*fructus medii temporis, fructus intercalarii*), melyet a pápai kollektorok szedtek be.¹¹⁷ Amennyiben valaki jogtalanul (*fructus male/illicite/iniuste/indebite perceptus*) élvezte a javadalmát (például felszentelés hiányában élvezett *cum cura* javadalmat, kiskorú volt, két vagy több inkompatibilis beneficiumot tartott a kezében stb.), pápai diszpenzációval tudta helyzetét rendezni. Ilyen esetekben a pápa a problémás javadalmat ismételten az illetőnek

¹⁰⁹ FINK, *Das Vatikanische Archiv*, 50–51, 56; KÖRMENDY, *Annatae*, 25–31.

¹¹⁰ A fondra részletesen lásd RAMACCIOTTI, *Gli Archivi*; PASTURA, *La Reverenda Camera Apostolica*. A nyugtákra és magyar vonatkozásaikra lásd FEDELES, *Az Apostoli Kamara*, 11–25.

¹¹¹ „*Obligaciones et solutiones sive liber quietantiarum ratione provisionis pro solutione annate et mediorum fructum pro suo communi servitio*”: RAMACCIOTTI, *Gli Archivi*, 30–32.

¹¹² ASRo Camerale I, vol. III2.

¹¹³ Például ASRo Camerale I, vol. III3.

¹¹⁴ ASRo Camerale I, vol. II30.

¹¹⁵ REMIGIUS RITZLER, *Die Verschleppung der Päpstlichen Archive nach Paris unter Napoleon I. und deren Rückführung nach Rom in den Jahren 1815 bis 1817*, *Römische Historische Mitteilungen* 6 (1962/63) 144–190.

¹¹⁶ Például *Camera Apostolica. Documenti relativi alle diocesi del ducato di Milano (1458–1471)*. I. „*libri annatarum*” di Pio II e Paolo II (Materiali di storia ecclesiastica lombarda [secoli XIV–XVII]), a cura di MICHELE ANSANI, Milano 1994; *Annatae e Regno Poloniae, i.m.* Megjegyzendő, hogy a horvát kutatás meg sem említette e töredéket. Vö. MVC I–II. A Párizsban őrzött anyagra lásd CHRISTIANE SCHUCHARD, *Bemerkungen zu den päpstlichen Registerbänden des 15. und frühen 16. Jabrbunderts in Paris*, QFIAB 75 (1995) 553–573. Részletes inventáriumát lásd CHABOT, *Épaves des Archives Vaticanes, i.m.*; ANF CARAN 246Mi/1 (mikrofilm), valamint *Archives du Vatican. Bulles et brevets. Répertoire numéroté*, par H.-Fr. DELABORDE–A. COULON, [Paris] 1896–1909. (Az utóbbi segédletekre vonatkozó pontos adatokért KISS GERGELYNEK tartozunk köszönettel.)

¹¹⁷ LUNT, *Papal Revenues I*, 99–101; NERALIĆ, *Put do crkvene*, 74–75.

adományozta (*nova provisio*), amely természetesen annáta fizetési kötelezettséggel párosult. A jogtalanul élvezett bevételek miatt pedig egy további összeget is rendszerint be kellett fizetni az Apostoli Kamarába a hitetlenek vagy eretnekek elleni harcok jogcímen.¹¹⁸ II. Pál pápa *Decret Romanum Pontificem* kezdetű bullájában (1469) elrendelte, hogy az egyházi intézményekkel egyesített beneficiumok után 15 évente (*quindennia*) meghatározott összegre rúgó adót kell befizetni, amely tulajdonképpen az annátának felelt meg.¹¹⁹

A főpapok fentebb röviden említett római bemutatkozó látogatása alkalmával a pápának felajánlott önkéntes adományok egy meghatározott összegű adóvá fejlődtek a 13–14. század folyamán. A *visitatio ad limina apostolorum* kifejezésből származó kötelezettségnek két formája alakult ki: a *visitatio verbalis*, melyhez nem kapcsolódott felajánlás, valamint az adománnyal, később pedig fizetési kötelezettséggel összekapcsolt *visitatio realis*. Az utóbbi esetben befizetett összeg fele a *Camera Apostolicába*, míg a másik fele a *Camera Collegiibe* került. A Kamarában gondosan nyilvántartották, hogy az egyházmegyék főpapjainak milyen gyakorisággal kellett teljesíteni a vizitációt. A legtöbb érsek és püspök mindössze *visitatio verbalisra* volt kötelezve.¹²⁰ E látogatásokra vonatkozó bejegyzések az *Obligationes et Solutiones* kötetei mellett a *Diversa Cameralia* szériában találhatóak.¹²¹

Végezetül a *Camera Apostolicába* befolyt további jövedelemforrásait tekintjük át felsorolásszerűen. Az elhunyt klerikusok ingó és ingatlan hagyatékából *ius spoli* jogcímen meghatározott rész illette a Szentszéket. *Procuratio* címen ugyancsak kisebb-nagyobb összegek folytak be a kincstárba. Bizonyos esetekben a pápák adót vetettek ki segély címen (*subsidia caritativa*) egyes országokra, egyháztartományokra, vagy egyházmegyékre. Továbbá – amint említettük – a bevételeket növelte a Kamarában kiállított oklevelekért szedett díjak összege is.¹²²

¹¹⁸ KIRSCH, *Die päpstlichen Annaten*, XIX; LUNT, *Papal Revenues* I, 101–102; NERALIĆ, *Put do crkvene*, 75–76.

¹¹⁹ EMIL GÖLLER, *Die neuen Bestände der Camera apostolica im päpstlichen Gebeimarchiv*, RQ 30 (1922) 42; LUKCSICS JÓZSEF, *A XV. században egyesített magyar egyházi javadalmak*, Religio 67 (1908) 23–25; LUNT, *Papal Revenues* I, 102–103.

¹²⁰ PETER, *Die bischöfliche Visitatio*, 62; LUNT, *Papal Revenues* I, 91–93.

¹²¹ FINK, *Das Vatikanische Archiv*, 51–52.

¹²² Ezekre LUNT, *Papal Revenues* I, 77skk. A pápai pénzügyigazgatásra, az egyházi és (1600 körül már ismét többségbe kerülő) világi bevételekre kora újkori továbbélésük szempontjából magyar nyelven lásd még TUSOR, *A barokk pápaság*, 93–111.

III.

A CAMERA APOSTOLICA ÉS A KÖZÉPKORI MAGYAR EGYHÁZI JAVADALMAK

I. A MAGYAR EGYHÁZSZERVEZET

A magyar egyházszervezet alapjait az ország első királya, I. (Szent) István király (997/1000–1038) rakta le. A regnálása alatt létrehozott két egyháztartomány, az esztergomi és a kalocsai képezte fundamentumát a középkori magyar egyháznak. A két érseki provincia területén uralkodása idején a következő székhellyel jöttek létre *suffraganeus* püspökségek: Veszprém (például 29., 77., 104. sz.), Győr (például 6., 87., 145. sz.), Erdély (központja Gyulafehérvár) (például 11., 56., 103. sz.), Eger (például 17., 63., 140. sz.), Pécs (például 34., 81., 135. sz.), Csanád (például 25., 79., 156. sz.). Közvetlen utódai szervezték meg a váci (például 9–10., 119. sz.), majd a bihari püspökséget.¹²³ I. (Szent) László (1077–1095) király Szlavónia meghódítását követően alapította meg a zágrábi püspökséget (például 2, 53., 136. sz.). Emellett két további változás is történt az egyházi közigazgatásban: a bihari egyházmegye székhelyét Váradra (például 32., 82., 137. sz.) helyezték át, valamint a kalocsai érsekség egy további központtal, az egyházmegye déli részén elhelyezkedő Báccsal gyarapodott.¹²⁴ A kétpólusú *diocesis* ettől kezdve kalocsa-bácsi érsekségként szerepelt a kútfőkben, amint forráskiadványunkban is adatolható (például 144., 218., 265–266., 756–757., 878. sz.). Utóda, I. (Könyves) Kálmán (1095–1116) országlása alatt jött létre az ország észak-nyugati részén a nyitrai püspökség (például 22., 71., 130. sz.). A 13. század első felében a déli területeken két missziós püspökség kezdte meg működését, a boszniai (például 8., 84., 170. sz.) és a szerémi (például 21., 66., 129. sz.), melyek hamarosan a magyar egyházszervezet szilárd tagjaivá lettek.¹²⁵

¹²³ KOSZTA LÁSZLÓ, *A püspökség alapítása*, A Pécsi Egyházmegye története I. A középkor évszázadai (1009–1543) (szerk. Fedeles Tamás–Sarbak Gábor–Sümei József), Pécs 2009 (= PET), 13–42; Uő, *A kalocsai érseki tartomány kialakulása* (Thesaurus Historiae Ecclesiasticae in Universitatis Quinqueecclesiensis 3), Pécs 2013. Vö. THOROCZKAY GÁBOR, *Írások az Árpád-korról. Történeti és historiográfiai tanulmányok* (TDI Könyvek 9), Budapest 2009, 51–65. – A Szent István által alapított tíz egyházmegye hagyományára további irodalommal lásd: TÖRÖK JÓZSEF, *A tizenegyedik század magyar egyháztörténete*, Budapest 2002, 32–63.

¹²⁴ KOSZTA LÁSZLÓ, *Dél-Magyarország egyházi topográfiája a középkorban*, A középkori Dél-Alföld és Szer (szerk. Kollár Tibor), Szeged 2001, 41–80, 41–45.

¹²⁵ KISS GERGELY, *A püspökség határai*, PET I, 43–56; KOSZTA, *Dél-Magyarország*, 45–46.

A 13–14. század folyamán az említettekhez hasonlóan további térítő püspökségek alakultak a keresztény missziós tevékenység feladatával. Ezek közé tartozik a kunok térítése céljából alapított milkói, a nándorfehérvári, a Vidin központtal működő bodonyi, a szőrényi, valamint az argyasi,¹²⁶ melyek okmánytárunkban is több alkalommal szerepelnek (például 4.8, 65., 116., 255., 302., 1275. sz.).

Az episzkopális egyházszervezettel párhuzamosan a monasztikus intézményrendszer is kiépült, melynek alappilléreit a királyok által alapított, gazdagon felszerelt Benedek-rendi monostorok alkották.¹²⁷ A forrásgyűjteményben feltűnő apátságok között találjuk – többek között – az ország első, még Géza nagyfejedelem alapította szentmártonhegyit avagy pannonhalmit (például 19., 80., 162. sz.), a pécsváradit (például 74., 106., 188. sz.), a szekszárdit (például 68., 120., 298. sz.), a somogyvárit (például 168–169., 629. sz.). Az első magyar ciszterci monostorra, a cikádorira vonatkozó forrásokat (például 654., 723., 779. sz.) éppen úgy tartalmaz kötetünk, mint a péterváradira (például 269., 278. sz.), a gotóira (például 1250., 1327. sz.) vagy a szentgotthárdira (például 1322–1323 sz.) vonatkozókat.

A 11. században az érsekségek és a püspökségek, valamint a monostorok mellett természetesen megkezdődött a közép- és alsószintű egyházigazgatásban szerepet játszó intézmények kialakulása is. Mindebből következőleg kötetünk lapjain egyaránt feltűnnek az egyházmegyei központokban létrejött székeskáptalanok tagjai és a kollegiális egyházak kanonokjai.¹²⁸ Az uralkodók által életre hívott jelentősebb prépostságok – mint például a fehérvári (1088., 1111., 1279. sz. stb.), a pozsonyi (1094., 1182., 1320. sz.) – mellett a kisebb társaskáptalanok javadalmasaira vonatkozó kútfők is helyet kaptak e volumenben. Végül pedig az egyházszervezet alsó szintjére, a Szent István korától folyamatosan bővülő plébániahálózatot érintő kútfőkre hívjuk fel a figyelmet (például 1090., 1108., 1148., 1181. sz.).

¹²⁶ HODINKA ANTAL, *Tanulmányok a bosnyák-djakóvári püspökség történetéből* (Értekezések a történeti tudományok köréből 17/3), Budapest 1898; KARÁCSONYI JÁNOS, *Az argyasi (argesi, ardsisi) püspökség* (A Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának felolvasó üléseiből 53), Budapest 1905; *Korai magyar történeti lexikon (9–14. század)*, főszerk. KRISTÓ GYULA, szerk. ENGEL PÁL–MAKK FERENC, Budapest 1994 (= KMTL), 458–460 (KOSZTA LÁSZLÓ).

¹²⁷ A középkori magyar szerzetesházak katalógusát lásd F. ROMHÁNYI BEATRIX, *Kolostorok és társaskáptalanok a középkori Magyarországon. Katalógus*, Budapest 2000. A királyi alapítású egyházakra lásd KISS GERGELY, *Királyi egyházak a középkori Magyarországon* (Thesaurus Historiae Ecclesiae Universitatis Quinqueecclesiensis 4), Pécs 2013.

¹²⁸ A székes és társaskáptalanokra összefoglalóan lásd MÁLYUSZ ELEMÉR, *Egyházi társadalom a középkori Magyarországon*, Budapest 2007, 57–115; TAMÁS FEDELES, *Die ungarische Dom- und Kollegiatkapitel und ihre Mitglieder im Mittelalter. Forschungsstand, Aufgaben, Initiativen*, Kapituly v zemích koruny české a v uhrách ve středověku [Die Kapitel in den Ländern der böhmischen Krone und in Ungarn im Mittelalter] (Documenta Pragensia Supplementa II; hg. von Václav Ledvinka–Jiří Pešek), Praha 2011, 161–196.

2. AZ EGYHÁZI JAVADALMAK BETÖLTÉSE.
A MAGYAR KIRÁLYI FŐKEGYÚRI JOG

Mínthogy kiadványunk textusai a magyar egyházi javadalmakra kirótt pápai adókhoz kapcsolódnak, röviden célszerű felvázolnunk e stallumok betöltési gyakorlatát a kései középkorra súlypontosva. Az Árpád-korban alapvetően kánoni választás (*electio canonica*) révén kerültek az egyházmegyék élére a főpapok, mindazonáltal az uralkodók természetesen saját jelöltjeiket is érseki, püspöki székekbe tudták juttatni.¹²⁹ Amint fentebb láthattuk, a Szentszék a 13. századtól igyekezett a világegyház beneficiumait saját adományozási körébe vonni, mely gyakorlat virágkora a 14. századra tehető. Ez utóbbi az Anjou dinasztia regnálásának időszaka a Magyar Királyságban, mely trónra jutásának egyik fő támogatója éppen a pápaság volt. I. Károly (1308–1342) hatalma megszilárdítását követő egyházpolitikájának egyik jellemzője az egyházi javak állami célokra történő felhasználása volt. A pápai rezervációs törekvésekkel szemben gyakran saját jelöltjeit juttatta főpapi székekbe, kisebb egyházi javadalmakhoz, sőt több alkalommal nem töltötte be az egyes püspökségeket, melyek jövedelme így a királyi kincstárat gyarapította. Az országba érkező pápai kollektorok ugyanakkor beszédhették az adót, igaz 1332–1337 között azzal a feltétellel, hogy az összegyűjtött summa harmadrészét az uralkodó használhatta fel.¹³⁰ I. (Nagy) Lajos (1342–1382) előde egyházpolitikáját folytatva, több alkalommal saját céljaira szedte be az egyházi adókat, sőt arra is volt példa, hogy több évig nem engedélyezte a pápai kollektorok tevékenységét. Apjához hasonlóan mindent elkövetett, hogy az általa javasolt klerikusok kerüljenek a főpapi székekbe.¹³¹ Mindez természetesen nem jelentette azt, hogy a Szentszék által pártfogolt személyek ne kaphattak volna magyar stallumokat. Erre az egyik legszemléletesebb példa VI. Kelemen pápa (1342–1352) neposa, Guillaume de La Jugie, a S. Maria in Cosmedin diakónus-bíborosa (1342–1368), aki több mint tíz magyar káptalani javadalmat, plébániát nyert el (957a., 971., 975–976., 988–989., 1001. sz.).¹³² Mindazonáltal a magas rangú prelátus avignoni befolyását a magyar király sem hagyta kihasználatlanul, ugyanis országa bíboros protektorává tette.¹³³

¹²⁹ SZÜCS JENŐ, *A kereszténység belső politikuma a XIII. század derekán. IV. Béla király és az egyház*, Történelmi Szemle 21 (1978) 158–181, különösen 167–172.

¹³⁰ FRAKNÓI VILMOS, *Magyarország egyházi és politikai összeköttetései a római Szent-székekkel I–III*, Budapest 1901–1903, I, 143–170; FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ, *Bevezetés*, MVH I/1, LVIII–LIX; RÁCZ GYÖRGY, *Az Anjou-ház és a Szentszék (1301–1387)*, Magyarország és a Szentszék kapcsolatának 1000 éve (szerk. Zombori István), Budapest 1996, 60–67.

¹³¹ RÁCZ, *Az Anjou-ház*, 74–75.

¹³² VÖ. FEDELES TAMÁS, *A pécsi székeskáptalan személyi összetétele a késő középkorban (1354–1526)* (Tanulmányok Pécs történetéből 17), Pécs 2005, 465–466.

¹³³ TUSOR PÉTER, *A magyar koronabíborosi és bíborosprotektori „intézmény” kialakulása és elbálása a XV–XVI. században*, Várak, templomok, ispotályok. Tanulmányok a magyar középkorról (Analecta mediaevalia II; szerk. Neumann Tibor), Budapest–Piliscsaba 2004, 291–310, 299–300; Uő, *Purpura Pannonica. Az esztergomi bíborosi szék kialakulásának előzményei a 17. században* (CVH I/3), Budapest–Róma 2005, 43.

Luxemburgi Zsigmond uralkodása (1387–1437) alatt jelentős, a középkor későbbi időszakának javadalomadományozását is meghatározó változásnak lehetünk tanúi. Először a *placetum regium* kibocsátásával (1404) korlátozta a pápaság rezervációs gyakorlatát.¹³⁴ Majd pedig a Konstanzi Zsinaton a bíborosokkal egy oklevelet állítatott ki (1417), amelyben az aláíró kardinálisok – köztük Oddo Colonna, a későbbi V. Márton – a megválasztandó pápa és utódai nevében arra tettek ígéret, hogy csak olyan alkalmas személyeknek adományoznak magyar egyházi beneficiumokat, akik érdekében a mindenkori magyar királyok folyamodványt (*supplicatio*) nyújtanak be.¹³⁵ Ezzel valamennyi európai uralkodótársát megelőzve jutott szentszéki jóváhagyáshoz az országa javadalomadományozása feletti befolyása tekintetében. Természetesen mindez a prelatúrákra és a kisebb egyházi javadalmakra egyaránt vonatkozott. A „konstanzi bullában” megfogalmazottak, valamint Zsigmondnak a nagy nyugati skizma idején és annak felszámolása során szerzett befolyása megfelelő alapot kínáltak a királyi főkegyúri jog (*ius supremi patronatus*) elméleti megalapozására és gyakorlati alkalmazására, amint a legújabb kutatások erre felhívták a figyelmet. „Azáltal pedig, hogy kifejezetten elismerte [*ti. a konstanzi oklevél*] a kisebb javadalmak feletti királyi adományozási jogot, beleértve a káptalani méltóságokét, lehetőséget nyújtott arra a kézenfekvő értelmezésre, hogy ezzel az uralkodóra háramlottak a káptalani választások alapján elnyerhető jogosítványok is. A hazai királyi püspökkinevezéseknek ez az egyik legfontosabb, más európai példáktól eltérő sajátossága.”¹³⁶ A középkor további évtizedeiben sem került sor a Magyar Királyság és a Szentszék között konkordátum megkötésére – számos európai állammal ellentétben –, amely egyértelműen arra utal, hogy a konstanzi megállapodást mindkét fél érvényesnek tekintette.¹³⁷ A későbbiekben a királyi főkegyúri jogot az uralkodók következetesen alkalmazták, sőt Mátyás regnálása (1458–1490) alatt gyakorlattá vált, hogy az uralkodó továbbadományozta a kegyúri jogot alattvalóinak.¹³⁸ Zsigmond és Mátyás egyházpolitikájának – amint fentebb láthattuk

¹³⁴ FRAKNÓI VILMOS, *Oklevéltár a magyar királyi kegyúri jog történetéhez*, Budapest 1899, 8–11.

¹³⁵ „[...] *quod sumpmus pontifex de proximo domino concedente assumendus et eiusdem in sede apostolica successores imperpetuum providebunt ecclesiis metropolitanis et cathedralibus et monasteriis prefati regni Hungarie de personis idoneis, pro quibus supradictus rex et successores ipsius in regno Hungarie pro tempore suplicabunt [...]*”: MÁLYUSZ, *A konstanzi zsinat*, II.

¹³⁶ TUSOR PÉTER, *Az egyházi javadalmak betöltése Magyarországon a XV–XVI. században*, Memoriae tradere. Tanulmányok és írások Török József hatvanadik születésnapjára (szerk. Füzes Ádám–Legeza László), Budapest 2006, 357–378, 363; TUSOR–NEMES, *Consistorialia Documenta Pontificia*, xxxix; PÉTER TUSOR, *The Papal Consistories and Hungary in the 15th–16th Centuries. To the history of the Hungarian Royal Patronage and Supremacy* (CVH II/4), Budapest–Róma 2012, 49.

¹³⁷ TUSOR, *Az egyházi javadalmak betöltése*, 364–367; TUSOR–NEMES, *Consistorialia Documenta Pontificia*, xli–xlii; TUSOR, *The Papal Consistories*, 51–52. Vö. ERDŐ PÉTER, *A pápaság és a Magyar Királyság Zsigmond király idején (1387–1437)*, Magyarország és a Szentszék, 90–91; FRAKNÓI, *Magyarország egyházi*, 6; MÁLYUSZ, *A konstanzi zsinat*, 143–167.

¹³⁸ Például Ernusz János szlavón bán, a pécsi székesegyházra vonatkozó királyi kegyúri jog alapján töltött be egy székeskáptalani stallumot. FEDELES TAMÁS, *Ördögi sugallattól vezérelve. Egy 15. századi gyilkosság nyomában*, Századok 147 (2013) 433–456.

már az Anjouk idején is kimutatható – további közös jellemzője volt, hogy gyakran hosszabb ideig betöltetlenül hagytak főként az ország déli területén lévő egyházmegyéket, s jövedelmeiket világi adminisztrátorok kezelték, így döntően a király meghatározta célokra – általában a déli végek védelmére – használták fel. Az sem volt példa nélküli, hogy pápai megerősítés hiányában vették át az uralkodó jelöltjei *episcopus electus*ként az egyházmegyék kormányzását.¹³⁹ A királyi főkegyúri jog következetes alkalmazása mellett esetenként a Kúriából érkező személyek is a magyar főpapok sorába kerültek. Mátyás igyekezett kihasználni a Magyarországra érkező pápai legátusok befolyását a Szentszéknél, többek között ilyen megfontolásokból került egy-egy püspökség élére Gabriel da Verona (253., 753., 892. sz.) és Baldassare de Piscia (262., 903. sz.).

A tényleges gyakorlat, a királyi *praesentatio* ellenére sem a konzisztoriális dokumentumok, sem pedig a pápai *provisiones* – két esettől eltekintve¹⁴⁰ – nem tartalmaznak az uralkodói jelölésre történő utalásokat. Mindez azt jelentette, hogy a Szentszék ugyan *de facto* elismerte a konstanzi megállapodást, azonban „határozottan tagadta, hogy a magyar államnak bármilyen apostoli kiváltsága lenne a helyi egyházszervezet irányításában”.¹⁴¹ Ennek dacára a magyar uralkodók kezdeményező szerepe megkérdőjelezhetetlen, melyet a következő példák is szemléltetnek. Csáktornyai Ernuszt Zsigmond 1473-ban került a pécsi egyházmegye élére. Apja, JÁNOS, Mátyás egyik legmegbízhatóbb híve, királyi *thesaurarius*, majd szlavón bán volt, aki az uralkodótól a pécsi püspökségre vonatkozó kegyúri jogot is megkapta. IV. Sixtus a konzisztóriumon – kiskorú lévén a jelölt – a püspökség adminisztrátorává nevezte ki Giuliano della Rovere bíboros, a későbbi II. Gyula (1503–1512), előterjesztése alapján (894. sz.).¹⁴² Handó György pécsi prépost azon kevés, meghatározó szerepet betöltő klerikus közé tartozott, aki soha nem került konfliktusba a királlyal. Mátyás diplomatájaként többször megfordult a Kúriában is, emellett szép hivatali pályát futott be: királyi alkancellár, kincstartó volt, végül fő- és titkos kancellárként működött.¹⁴³ Noha a pápai udvarban is kiváló kapcsolatai lehettek (*protomotarius apostolicus* címmel rendelkezett), ne legyen kétségünk afelől, hogy a *provisio* ellenére (901. sz.) a király jelöltjeként került a kalocsa-bácsi érsekség élére.

¹³⁹ C. TÓTH NORBERT, *A főpapi székek betöltésének gyakorlata Zsigmond király uralkodása alatt*, *Gazdaság és Társadalom* 4 (2012) Különszám, 102–118; KUBINYI ANDRÁS, *Főpapok, egyházi intézmények és vallásosság a középkori Magyarországon* (METEM Könyvek 22), Budapest 1999, 69–86.

¹⁴⁰ Az egyik példa Kálmáncsehi Domokos fehérvári préposté: „*per dominum regem Ungarie presentat*” (1474). *Iratok*, n. 1279. Tomori Pál kalocsai kinevezése kapcsán pedig a konzisztoriális akta II. Lajos királynak (1516–1526) az érsekség betöltésére vonatkozó kérésére utal: „*Sanctissimus dominus noster communicavit litteras, quas acceperat a rege Ungariae per quas supplicabat sanctitati suae, ut ecclesiae Collocensi providere dignaretur de persona Pauli*”. TUSOR–NEMES, *Consistorialia Documenta Pontificia*, n. 29.

¹⁴¹ TUSOR–NEMES, *Consistorialia Documenta Pontificia*, XLII–XLIII; TUSOR, *The Papal Consistories*, 52–53.

¹⁴² Zsigmond püspökre lásd FEDELES TAMÁS, *Ernuszt Zsigmond pécsi püspök (1473–1505)*. *Pályavázlat*, *Missale secundum morem Alme Ecclesie Quinqueecclesiensis, Venetiis 1499*. Faksimile kiadás kísérő tanulmányai (Fedeles Tamás–Török József–Pohánka Éva), [Szekszárd] 2009, 1–XXXI.

¹⁴³ FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 361–363.

A késő középkori magyar uralkodók egyházi beneficiumokat illető praxisa azonban nem jelentette azt, hogy a kisebb-nagyobb stallumokat elnyerő klerikusok ne tartották volna fontosnak szentszéki megerősítésüket, hiszen kánonjogilag ez által vált helyzetük legitimé. Minthogy a konfirmáció *condicio sine qua non*ja a meghatározott kinevezési illeték teljesítésének vállalása volt, a magyar javadalmasok – személyesen vagy képviselőik útján – időről-időre eljutatták a kirótt összeget az Apostoli Kamarába. A következőkben tehát e metódus legfontosabb elemeit vesszük górcső alá.

3. A KONZISZTORIÁLIS BENEFÍCIUMOK PÁPAI ILLETÉKFIZETÉSEI

A középkori Magyar Királyság területén – ellentétben például a Szent Római Birodalom gyakorlatával – nem alakultak ki egyházi fejedelemségek.¹⁴⁴ A 14. században az ország területének mintegy 12, míg a 15. században 13,5%-a volt az egyház birtokában.¹⁴⁵ Nyugat-európai összehasonlításban ez a birtokrészesedés nem számított magasnak, hiszen az egyes országokban mindez meghaladta a 30%-ot.¹⁴⁶ Az egyházmegyék főpásztorainak bevételei különböző tételekből keletkeztek, melyek között találjuk a birtokok hozamait. A földesúri jövedelmek közül a pénzáradékból (*census, terragium*) származhatott a legtöbb bevétele az egyházi testületeknek, ami a 13. század végére a jobbágyok meghatározott adójává vált, melyet kézpénzben fizettek uraiknak telkeik után.¹⁴⁷ Ugyancsak e kategóriához sorolhatjuk az egyházi nemesek által fizetett adót, a *collectát*, valamint a földesúri jogon szedett kilencedet (*nona*), amely a tized (*decima*) összegével volt azonos értékű. Ezek mellett további források, így például a hegyvám, malombérlet is gyarapították a prelátusok kasszáját. A főpapok legjelentősebb bevételét azonban minden kétséget kizáróan az egyházmegye területén szedett tizedek alkották.¹⁴⁸

A 13. század elejétől mutatható ki pápai adószedés Magyarországon, mely bevételeit a Szentföld visszafoglalása céljára kívánta fordítani a Szentszék. 1216-ban a premontrai és a ciszterci apátságokat kivéve valamennyi egyházi javadalom huszad részét szedték három éven át. 1262 során pedig IV. Orbán rendelte el az egyházi jöve-

¹⁴⁴ KUBINYI ANDRÁS, *Püspöki rezidenciák a középkori Magyar Királyságban*, Uő, Főpapok, egyházi intézmények, 213–223, 213; ERNST SCHUBERT, *Fürstliche Herrschaft und Territorium im späten Mittelalter* (Enzyklopädie Deutscher Geschichte 35), München 2006, 2, 6–7; ALBERT HEINRICH HAUCK, *Kirchengeschichte Deutschlands I–V*, Berlin–Leipzig 1954⁸, *passim*.

¹⁴⁵ ENGEL PÁL, *Szent István birodalma. A középkori Magyarország története* (História Könyvtár. Monográfiák 17), Budapest 2001, 276.

¹⁴⁶ ENGEL PÁL, *A középkori Dunántúl, mint történeti táj*, Uő, Honor, vár, ispánság. Válogatott tanulmányok (szerk. Csukovits Enikő), Budapest 2003, 433–450, 442.

¹⁴⁷ A folyamatra összefoglalóan SOLYMOSSI LÁSZLÓ, *A földesúri járadékok új rendszere a 13. századi Magyarországon*, [Budapest] 1998, 19–54, 102–110.

¹⁴⁸ PET I, 445–446.

delmek század részének beszédését, ám egyik esetben sincs információnk a ténylegesen befolyt jövedelmekről. 1274-ben a II. Lyoni Zsinat határozata értelmében hat éven át minden egyházi stallum tizedét kellett a Szentföld felszabadítására fordítani. Így a következő évben megérkezett a kollektor, aki a magyar és a lengyel területeken megkezdte a dézsma begyűjtését.¹⁴⁹

Ugyancsak a 13. századtól kellett a főpapoknak kinevezésükért illetéket fizetniük, amint fentebb említettük. A *servitium* fizetésének gyakorlata e század végétől vált rendszeressé, amint ezt a kötelezettségvállalásokat tartalmazó regisztersorozat alátámasztja. A magyar főpapokra vonatkozó első adat 1302. április 28-ról származik, amikor István kalocsai érsek 2000 arany és két szervíciium fizetésére kötelezte magát (1. sz.); az utolsó ismert obligációs bejegyzés, mely Miklós nándorfehérvári püspökre vonatkozik, pedig 1525. május 16-án kelt (335. sz.). A kötetünkben közreadott szervíciumokra vonatkozó tételek azonban csak a vatikáni és a római levéltárak anyagait illetően célozzák a teljesség igényét.¹⁵⁰ Amint fentebb említettük, a Napóleon idejében Párizsba került vatikáni provenienciájú kollektció is tartalmaz magyar adatokat.¹⁵¹

A *servitium* fizetésére kötelezett egyházi javadalmak éves jövedelmét általában közbecsű útján állapították meg. A beneficiumok felértékelésének egyik – elsősorban a 14. században alkalmazott – módja az *in partibus* tevékenykedő kollektorok által végzett számításokon alapult. Így például az 1332–1337 között az országban tevékenykedő adószedők, Iacobus Berengarii és Iacobus Lengres taksálták a nyitrai és a veszprémi püspökségeket (22. sz.).

A helyi egyháziak által végzett jövedelembecslés közismert példája a pécsváradi apátság taksálása. 1438. január 4-én kelt az *Camera Apostolica* és a Bíborosi Kollégium kamarásainak Henrik pécsi püspökhöz intézett mandátuma, melyben megbízták a főpapot, illetőleg helyetteseit, hogy miután sem az Apostoli Kamarában, sem pedig annak könyveiben nem található a monostor taxája, vizsgálják meg az szerzetesház apátjának jövedelmeit, s erről hivatalos jelentést küldjenek a Kamarának.¹⁵²

¹⁴⁹ MVH I/1, XLIX–L.

¹⁵⁰ Néhány tétel érdekes módon nem szerepel annak ellenére LUKSICS cédulái között, hogy ezeket éppen ő maga adta közre a MREV köteteiben korábban. Vö. MREV II, n. CCCXV; III, n. XLVIII.

¹⁵¹ Például ANF L25 fol. 217v (1477); L25 fol. 103v (1481) (az adatokért KISS GERGELYnek tartozunk köszönettel).

¹⁵² „[...] *cumque monasterium ipsum in Camera Apostolica, nec in eius libris non reperiatur fore taxatum, et nos hic in Romana Curia de ipsius monasterii fructibus etc. et valore plenam ad effectum debite taxe fiendam notitiam habere nequeamus, paternitatis vestre, seu vestri dicti vicarii discretioni, [...] vobis presentium tenore committimus [...] citatis coram vos personis et testibus fide dignis notitiam super hiis habentibus et alias de omnibus et singulis dicti monasterii fructibus etc. nullis deductis oneribus et expensis diligentem et fidelem examinationem, inquisitionem et informationem sumptibus tamen dicti domini abbatis et ipsius monasterii faciatis et vos plenarie super hiis et singulis circumstantiis informare curetis, quam quidem informationem post diligentem inquisitionem super premissis per vos factam et habitam in publicam formam redactam, vestroque sigillo munitam una cum sufficienti procurationis mandato, in quo dictus dominus abbas constituat suos procuratores venerabiles viros dominos dicte Camere Apostolice clericos et procuratorem fiscalem*

A vizsgálatot a püspök két delegáltja, Egerszegi György baranyai főesperes, püspöki helynök, valamint Calstroph Gáspár regölyi főesperes végezték el (1439), s e szerint a monostor éves bevételei 1426, míg kiadásai 1397 forintot tettek ki.¹⁵³ Mindeközben az Apostoli Kamarában Péter apát képviselője útján kötelezte magát, hogy 150 forintot és öt kis szervíciumot fizet. Ugyanakkor a Bíborosi Kollégium díjjegyzéke szerint 600 forintra rúg a monostor után fizetendő (*dictum monasterium remaneat taxatum ad fl. 600, secundum taxam Sacri Collegii*) illeték (188. sz.).

Az említett becslések alapján készültek a *Camera Apostolica* és a *Camera Collegii* által őrzött díjjegyzékek, melyek a konzisztoriális javadalmak adatait tartalmazzák.¹⁵⁴ A lajstromokban feltüntetett díjtételekkel kapcsolatban azonban fontos hangsúlyozni, hogy a becsült éves jövedelem (harmada) sok esetben évszázadok alatt sem változott, jóllehet a püspökségek bevételei bizonyosan modifikálódtak.¹⁵⁵

A kötetünkben közzétett 14–15. századi taxajegyzékek (1414. sz.) – melyek mellett természetesen továbbiak is ismertek¹⁵⁶ –, valamint az *Obligaciones* kötetek adatai alapján a következő kép rajzolódik ki a magyar konzisztoriális javadalmak után fizetendő *servitium commune* összegekről, melyek alapján meghatározható a beneficiumok becsült éves jövedelme.¹⁵⁷

1. táblázat. A magyar egyházmegyék, tituláris püspökségek éves jövedelme (kamarai aranyforintban)

Egyházmegye	14. század	14. század	15. század	15. század
	<i>servitium</i>	jövedelem	<i>servitium</i>	jövedelem
Esztergom	2000	6000	4000	12000
Kalocsa-Bács	2000	6000	2000	6000
Eger	800	2400	800	2400
			3000	9000
Vác	500	1500	500	1500
Pécs	3300	9900	3300	9900
	3400	10200		

pro tempore existentem, et eorum quemlibet in solidum cum plena potestate eundem dominum abbatem suumque monasterium, et eorum bona presentia et futura pro dictis communi et minutis servitiis obligandi et compulsioni [...]. IOSEPHUS KOLLER, *Historia episcopatus Quinqueecclesiarum I–VII*, Pestini–Pozonii, 1782–1812, III, 365–366. Vö. *Iratok*, n. 661.

¹⁵³ KOLLER, *Historia episcopatus*, III, 375–376. Tartalmi összefoglalását (számításokkal) lásd MÁLYUSZ ELEMÉR, *Egyházi társadalom a középkori Magyarországon*, Budapest 2007, 220.

¹⁵⁴ LUKCSICS, *Középkori pápai adókönyvek*, 5–6.

¹⁵⁵ GÖLLER, *Liber taxarum*, 20–21.

¹⁵⁶ Egy 16. századi provenienciájú jegyzéket tartalmaz például a BAV Chigi H II 32 kódexe. Vö. LUKCSICS, *Középkori pápai adókönyvek*, 5–6, 2. j.

¹⁵⁷ Rövid összefoglalását lásd LUKCSICS, *Középkori pápai adókönyvek*, 6–12.

Győr	800	2400	800	2400
Veszprém	900	2700	900	2700
Nyitra	275	825	275	825
Csanád	900	2700	900	2700
Várad	2000	6000	2000	6000
Erdély	1500	4500	1500	4500
Zágráb	400	1200	2000	6000
Szerém	100	300	100	300
Bosznia	200	600	200	600
Knin	150	450	150	450
Modrus	133 1/3	400	133 1/3	400
Zengg	50	150	50	150
Nándorfehérvár	–	?	50	150
			33 1/3	100
Argyas	–	?	33 1/3	100
			66 2/3	200
Milkó	–	?	33 1/3	100
Bodony (Vidin)	–	?	33 1/3	100

Néhány esetben sor került a javadalmak új felértékelésére, amely a szóban forgó beneficiumok jövedelmi viszonyaiban bekövetkezett változásokra utal. Két egyházmegye esetében jelentős jövedelemgyarapodásnak lehetünk tanúi. A zágrábi püspökök a 14. században 400 forint illetéket fizettek (például 2. sz.), mely összeg a 15. század első évtizedeiben ötszörösére emelkedett. Albeni János volt az első zágrábi püspök, aki 2000 forint *commune servitium* befizetésére vállalt kötelezettséget 1421 júliusában (153. sz.). Az új kalkulációra 1420. január 10-én, a titkos konzisztóriumon került sor.¹⁵⁸ Az esztergomi érsekség esetében is az említett időpontban történt az új becslés. Míg korábban 2000 forinttal tartoztak kinevezésüket követően, az érsekek ettől kezdve ennek kétszeresét, 4000 forintot fizettek *commune* címen.¹⁵⁹ Az egri püspökség jövedelmében bekövetkezett jelentős növekedést a 15. század utolsó harmadától adathatjuk. 1475-től ugyanis a korábbi 800 forint helyett 3000 kamarai forint szervíciomot kellett a püspökség után befizetni (259., 280., 297. sz.).

¹⁵⁸ „Die decima mensis Ianuarii 1420 in consistorio secreto omnibus dominis cardinalibus approbantibus fuit dicta Zagabriensis ecclesia taxata ad florenos IIM”: BAV Chigi H II 32 fol. 122r. Ezzel szemben az *Iratok*, 1414. sz. alatt közölt iratban a következő szerepel: „Anno 1430 fuit Zagabriensis ecclesia taxata ad fl. 2000 in consistorio secreto omnibus cardinalibus approbantibus”.

¹⁵⁹ „Strigoniensis in Ungaria florenos IIIIM. De mense Ianuarii 1420 indictione 13 in consistorio secreto dominus noster taxavit ecclesiam Stragioniensem [!] de consensu reverendissimorum dominorum cardinalium.” BAV Chigi H II 32, fol. 105v.

A missziós püspökségek jövedelemváltozásainak hátterében a *diocesisek* elhelyezkedése állt, ugyanis – Nándorfehérvártól eltekintve –, valamennyi központja az ország határain kívül helyezkedett el. Az oszmánok balkáni előretörésével párhuzamosan egyre nagyobb veszélynek voltak kitéve, s a 15. század folyamán tényleges egyházmegyével nem rendelkező tituláris püspökségekbe váltak. Több esetben *propter paupertatem* kaptak felmentést a szervícium fizetés alól (például 48., 65., 116., 131. sz.). A 15. század utolsó harmadától – egy-egy kivételtől eltekintve – pedig az *in partibus infidelium* püspöki címre felszentelt és segédpüspöki teendőket ellátó klerikusokra egységesen kirótt *ballista* megfizetésére vállaltak kötelezettséget (például 255., 292–293., 316. sz.), mely egységesen 10 kamarai forintot tett ki.¹⁶⁰

A püspökségeken kívül a jelentősebb bencés és ciszterci monostorok is a konzistoriális javadalmak közé tartoztak, következésképpen *commune servitiumot* kellett utánuk fizetni. A következő kép tárul elénk a szervícium-köteles szerzetesházakkal kapcsolatban.

2. táblázat. A magyar apátságok éves jövedelme
(kamarai aranyforintban)

Monostor	14. század	14. század	15. század	15. század
	<i>servitium</i>	jövedelem	<i>servitium</i>	jövedelem
Pannonhalma OSB	250	750	250	750
Pécsvárád OSB	600	1800	600	1800
Szekszárd OSB	266 2/3	800	266 2/3	800
Garamszentbenedek OSB	–	?	200	600
Báta OSB	–	?	133 1/3	400
Somogyvár OSB	–	?	150	450
Tihany OSB	–	?	33 1/3	100
Visegrád OSB	–	?	66 2/3	200
			150	450
Szentjobb OSB	–	?	66 2/3	200
Bakonybél OSB	50	150	50	150
Garáb (Béla) OSB	50	300	50	150
Dombó OSB	–	?	84	252

¹⁶⁰ CLERGEAC, *La curie et les bénéficiers*, 49. A korábbi szakirodalom e díjtételre általában csak említés szintjén utalt. Az általunk ismert munkák közül MAREK DANIEL KOWALSKI foglalkozott a kérdéssel részletesebben. Vö. KOWALSKI, *Proventus Camerae Apostolicae*, 127–131. – II. Pál pápa 30 forintra emelte mértékét, amint Benedek nikopolisi püspök obligációjában olvashatjuk: „*pro ballista dicte ecclesie seu pro valore 3 tasseorum loco dicte balliste Camere Apostolice et cardinalibus prefatis debite ratione perfectionis de persona sua eidem ecclesie per bullas domini Pauli pape II, sub data Rome, apud Sanctum Petrum, III Non. Aprilis anno 7, auctoritate apostolica, fl. 30 convertandos*”. Vö. *Iratok*, n. 250.

Bulcs OSB	–	?	66 2/3	200
Szenttrinitás OSB	–	?	66 2/3	200
Toplica OCist	–	?	100	300
Pétervárad OCist	–	?	50	150

Több esetben csökkentette a Kamara a befizetendő összeget, sőt bizonyos alkalmakkor fel is mentette a szervícium fizetése alól a prelátusokat. Az utóbbi többnyire a bíborosok kapcsán mutatható ki, melynek egyik oka kétségtelenül a 14. századtól egyre nagyobb teret nyerő nepotizmus volt. Mindezt igen plasztikusan szemlélteti Cesare Borgia esete, akinek a valenciai püspökség, valamint négy apátság jövedelme után összesen 6350 forint *servitium communét* kellett volna befizetnie. Természetesen bíborosi méltóságára, s nem utolsó sorban apjára, VI. Sándor pápára (1492–1503) tekintettel teljes felmentést kapott.¹⁶¹ Pannonhalma kommandátoraként 1493-ban kapott abszolúciót, kifejezetten az említett családi kapcsolatra hivatkozva (*gratis pro nepote sanctissimi domini nostri papae* – 285. sz.). Ascanio Sforza kardinális, az egri egyházmegye adminisztrátoraként kapott személyre szóló abszolúciót (*gratis pro persona cardinalis*) a fizetés alól (1492 – 280. sz.). Veronai (Rangoni) Gábor erdélyi püspök a császárhoz vezetett legációja költségeire fordíthatta a szervícium összegét (1473 – 253. sz.). Egy alkalommal a savniki ciszterci monostor kommandátora azért kapott felmentést a *servitia minuta* fizetése alól, mivel a pápa *motu proprio* és nem a konzisztóriumon adományozta a javadalmat (111. sz.).

Abban az esetben nem kellett szervíciumot fizetnie a javadalmasnak, ha a beneficium egy éven belül másodszor került betöltésre. Mindössze egy ilyen eset szerepel jelen kötetünkben, 1402-ben János erdélyi püspök csak elhunyt előde díjtételeinek fizetését vállalta, mivel *facta fuit promotio bis in anno* (122. sz.).

A díjtételek csökkentésére, abszolúcióra háborúk okozta pusztítások miatt is sor kerülhetett. A Magyar Királyság területén a törökök határ menti pusztításai okoztak jelentős károkat az egyházi vagyonban, melynek következtében a 15. század második felétől több ízben is díjcsökkentésre (például 731–732., 743. sz.), felmentésre (például 725. sz.) került sor. A knini püspök 1467-ben *propter destructionem ecclesiae* kapott felmentést adóhátraléka törlesztése alól. Az egyház pusztításának okára is fény derül, jelesül az egyházmegye területe a törökökkel volt határos (*habet confinem apud Turcum* – 240. sz.), akik folyamatosan prédálták a *diocesis*t (*continuo ab ipso molestatur et damnificatur* – 733. sz.).

Arra is akad egy-egy példa, hogy a Kamarába fizetendő díjat a pápa hozzájárulásával egyéb, a Szentszék számára is fontos célra fordíthatták. Szekcsői Rafael kalocsa-bácsi érsek a fizetendő összeg egy részét székesegyháza vagy egyéb szükség esetén szenvedő egyházi épületek javítására (*convertere in fabricam*) használhatta fel

¹⁶¹ CLERGEAC, *La curie et les bénéficiers*, 134–136.

(1453 – 702. sz.). Beckensloer János az egri püspökség után fizetendő szervíciumot fordíthatta a csehek ellen vezetett keresztes hadjárat költségeire (1469 – 242. sz.).

A fizetésre vonatkozó kötelezettségvállalást a kinevezett prelátusok személyesen is megtehették (például 8–10. sz.), a legtöbb esetben azonban képviselőket küldtek maguk helyett a Kamarába (például 108., 142., 251. sz.). Arra is volt természetes lehetőségük, hogy a hosszú, költséges utazás helyett az országban időző szentszéki hivatalnokok előtt vállaljanak fizetési kötelezettséget, amint egy-egy példa mutatja. A néhány ismert obligáció közül megemlíthetjük Demeter zágrábi püspök esetét, aki képviselője által tett fizetési ígéretet Juan Carvajal pápai legátus előtt (221. sz.). Emellett a helyi prelátusok is kaphattak obligációs felhatalmazást, amint a következő példa mutatja. Berengár, a Bíborosi Kollégium, valamint Gasbert, a pápa *camerlengója* az esztergomi érseket bízták meg azzal (1320), hogy Miklós választott szentmártonhegyi apáttól vegyenek kötelezvényt a szervíciumok megfizetésére vonatkozóan, majd pedig erről oklevelet állítsanak ki és jutassák el hozzájuk (1408. sz.).

4. AZ ILLETÉKFIZETÉSEK TECHNIKAI RÉSZLETEI

A szervíciumok befizetéséről (*solutiones*) mind az Apostoli Kamara, mind pedig a Bíborosi Kollégium kamarája nyugtát állított ki a javadalmak számára, melyek kivonatát – amint fentebb említettük – az *Obligaciones et Solutiones* sorozat megfelelő köteteibe másolták a kamarai klerikusok. A nyugtakivonatok közül az első 1303 áprilisából maradt korunkra, mely István kalocsa érsek részleges (*solutio de parte servitii*) (336. sz.), míg az utolsó István szerémi püspök 1490 márciusi teljes (*pro totali*) befizetéséről (761. sz.) tájékoztat. A prelátusok számára kiállított nyugtak közül is rendelkezünk néhányval, melyekkel részint kiegészíthetők a registersorozat hiátusai.¹⁶²

A nyugták kapcsán röviden említenünk kell a könyvelési gyakorlatot is. Mint-hogy a *servitium commune* nyújtotta bevételek megoszlottak az Apostoli Kamara és a Bíborosi Kollégium Kamarája között, a *servitia minuta* befizetések pedig e két hivatal klerikusai között kerültek felosztásra, mindez természetesen a könyvvitelben is tükröződött. Mindkét intézmény külön főkönyvben rögzítette a befizetéseket, továbbá a befizetésekről is egy-egy önálló nyugtát állítottak ki.¹⁶³ Ennek szemléltetésére Kelemen győri püspök nyugtáit említhetjük, aki *commune servitium* címén a *Camera Apostolica* és a *Camera Collegii* számára egyaránt megfizette a 400–400 aranyforintot, melyről mindkét intézmény ugyanaznap adott nyugtát (584–585. sz.).

¹⁶² Például MNL–OL DF 237 247; 200 352; 237 303; 237 304; 237 400; 237 895. A többször említett párizsi kamarai töredék is vélhetőleg tartalmaz befizetésekre vonatkozó adatokat.

¹⁶³ LUKSICS, *Középkori pápai adókönyvek*, 15.

A befizetésekre, a kötelezvényekhez hasonlóan több lehetőségük volt a prelátusoknak: így személyesen, közjegyzői okirattal felhatalmazott prokurátorok által egyaránt fizethettek. Ugyancsak lehetőségük volt az országban tartózkodó kollektoroknál vagy pápai legátusoknál törleszteni tartozásukat, amely további költségektől kímélte meg az újonnan kinevezett főpapokat. Ez utóbbit szemlélteti Angelus bíboros-legátus felhatalmazása (1403), mely szerint a magyar prelátusoktól beszedheti a szervíciumokat (566. sz.).

A prelátusok egyre gyakrabban vették igénybe a bankházak szolgáltatásait. A pénzüintézetek biztosította hitelekre általában szükségük is volt, hiszen kinevezésük idején még nem rendelkeztek az egyházmegye éves jövedelmeivel, tehát szükségük volt a kreditre. Különösképpen akkor terhelte meg a büdzsét az illetékfizetés, amikor az elődök elmaradt *servitiumait* is az újonnan kinevezett főpapnak kellett megfizetnie. Ilyen esetekben az eljárás a következő volt: a javadalmas hitelt vett fel a bankháztól; a kereskedőtársaság kiváltotta a Kamarából a províziós bullát (például 156. sz.); ami mindaddig letétben maradt a cégnél, amíg az adós nem törlesztette a felvett hitel és a kamat összegét. Amennyiben nem tudta kiváltani a kinevezett főpap a banktól az oklevelet, úgy a szerződésben meghatározott időintervallumot követően a társaság visszavitte a Kamarába, ahol a befizetett összeget visszakapta (például 217. sz.).¹⁶⁴ A főpapok a 15. század végéig az itáliai, elsősorban toszkán kereskedőtársaságok szolgáltatásait vették igénybe. A legtöbben a Mediciek bankhálózatán keresztül utalták át szervíciumukat a Kamarába (például 187., 490., 630., 726. sz.), de természetesen további pénzüintézetek is bekapcsolódtak a magyar prelátusok és a *Camera Apostolica* közötti pénzforgalom lebonyolításába. Ezek között találjuk – többek között – a Bardi (például 606., 751. sz.), a Spini (például 539., 565. sz.), valamint a Gaddi (például 265., 335. sz.) társaságokat. Az augsburgi Fugger társaság első alkalommal 1500 áprilisában szerepel forrásainkban (306. sz.), ekkor Szatmári György választott veszprémi püspök nevében tettek ígéretet a szervíciumok megfizetésére. Szatmári és a Fuggerek ismeretsége korábról datálódik, ugyanis a besztercei rézkitermelés monopóliumát megszerző Thurzó–Fugger cég (1495) magyar társvállalkozóival, a Thurzókkal a püspök családja a 15. század második felétől üzleti kapcsolatban állt.¹⁶⁵ Vélhetőleg e nexus révén esett a püspök választása az egyre jelentősebbé váló augsburgi pénzüintézetre, amely ezt követően rendszeres megbízásokat kapott a magyar egyháziak és a Kúria közti pénzközvetítésben (például 323., 324., 1346., 1361. sz.).

A kötelezvényben pontosan feltüntetett *servitium commune* mellett az öt *minutát* is be kellett fizetni, amely összege 1470-ig, amint láttuk, a konzisztóriumon jelenlévő kardinálisok számának függvényében változott. Csezmicsei János (Ianus Pannonius) kötelezvénye ugyan nem maradt korunkra, azonban ismert a pécsi püspökség szervícium-taksája, mely szerint 3300 forintot kellett az újonnan kine-

¹⁶⁴ MAYER, *Pápai bankárok*, 666–667.

¹⁶⁵ FARBÁKY PÉTER, *Szatmári György, a mecénás* (Művészettörténeti Füzetek 27), Budapest 2002, 15.

vezett prelátusnak befizetnie. János püspök megbízottja útján egy alkalommal fizette meg a teljes díjat, melyről az Apostoli Kamara és a Bíborosi Kollégium kamarája 1460. szeptember 3-án állított ki nyugtát számára. Az Apostoli Kamara főkönyvében részletesen feltüntették a befizetett tételeket: 1650 forint *servitium commune* címén, egy *servitium minutum*, mely 110 forintot tett ki, a kamarai klerikusok, míg három további *minuta* (330 forint) pedig a pápa familiárisai és offiálisai számára (718. sz.). A Bíborosi Kollégium kamarája ugyan egy összegként rögzítette a befizetett 1760 forintot (719. sz.), azonban nem okoz nehézséget a Kollégiumnak járó 1650 forintos *commune* rész, valamint a kamarai klerikusok között felosztásra kerülő egy *minutum* (110 forint) elkülönítése.¹⁶⁶ Egy gyors összeadással megkapjuk a prelátus által befizetett összeget, amely összesen 3850 forintot tett ki. A költségekhez tartoztak még a nyugtákat tartalmazó oklevelekért felszámított díjak, melyek ez esetben további 17 forintot jelentettek.

Mindazonáltal az újonnan kinevezett főpapok általában több részletben teljesítették fizetési kötelezettségüket. Természetesen minden részfizetésről nyugtát állítottak ki számukra, melyek kivonatait a kamarai főkönyvek lapjain is rögzítették. Minderre lássuk példaként Koppenbachi Vilmos pécsi püspök befizetését! A főpap 1361. december 14-én vállalta, hogy püspöksége után 3400 forintot és öt *servitia consuetat* fizet egy éven belül két részletben (62. sz.). A fennmaradt iratok tanúsága szerint az első részletfizetésre 1364. február 28-án került sor, amikor a *communéra* 232 forintot és 12 solidust, míg négy *minutára* 46 forintot és 12 solidust fizetett, a hátraléka következő befizetését pedig az év augusztus 1-ig vállalta (425. sz.). Ezt követően 1365. október 31-én, prokurátora által fizetési haladékokat kapott 1366. február 2-ig (429. sz.). A határidő lejárta előtt, 1366. január 13-án 423 forintot fizetett a *commune*, míg 74 forintot a négy *minuta* törlesztésére, a fennmaradó hátralék egyik felét 1366, a másikat pedig 1367 karácsonyáig kellett befizetnie (431. sz.). 1367. március 5-én történt a következő törlesztő részlet (összesen 200 forint) teljesítése, az újabb határidőként pedig ugyanazon év november 1-ét jelölték meg (439. sz.). Ezt követően még három befizetéséről tájékoztatnak forrásaink: 1368. november 6-án összesen 300 forintot (446. sz.), 1369. április 30-án 160 forintot, 25 solidust és 12 dénárt (449. sz.), végül 1370. augusztus 12-én 592 forintot, 27 solidust és 12 dénárt (456. sz.) fizetett. Az utolsó részlet egyúttal a kinevezési illeték teljes kiegyenlítését (*complemento*) jelentette. Adataink alapján Vilmos püspök hét esztendő alatt összesen 2027 forintot, 76 solidust és 36 dénárt fizetett a *Camera Apostolica* kasszájába, azonban a *Camera Collegii* részére megvalósult teljesítésekről nem maradtak korunkra feljegyzések. Minthogy azonban ismert, hogy kinevezésekor 20 bíboros vett részt a konzisztóriumon (62. sz.), kiszámíthatjuk a teljes díjtétel ismeretéhez nélkülözhetetlen öt *servitia minuta* összegét, amely 425 forintot

¹⁶⁶ A befizetett összegek alapján a kinevezéskor 15 bíboros jelenlétével számolhatunk. A Kollégium tagjai között sorra kerülő *divisió*ról készült feljegyzésben azonban 16 kardinális szerepel, valamint az összeg sem egyezik a nyugtán szereplővel, mindössze 1356 forint került ugyanis felosztásra. Vö. *Iratok*, n. 806.

tett ki. Mindezek alapján a püspöknek javadalma után összesen 3825 forintot kellett Avignonba eljuttatnia, mely a kinevező bulla, valamint a nyugta után fizetendő oklevél-kiállítási díjakkal egészült ki.

A fizetés elmulasztása természetesen komoly szankciókat vont maga után, amint Lőrinc váci püspök esete mutatja (1409. sz.). A Bíborosi Kollégium kamarása mandátumában (1320) felhatalmazta az esztergomi érseket, hogy mivel a püspök a szervíciumok fizetésére tett (1318) kötelezvénye (9–10. sz.) ellenére még nem kezdte meg tartozása törlesztését, hivatalából függessze fel, közösítse ki és idézze meg a Kúriába.

5. A NEM KONZISZTORIÁLIS JAVADALMAK SZENTSZÉKI TAXÁI

A kisebb, nem a konzisztóriumon adományozott javadalmak esetében – amint fentebb láthattuk – az éves jövedelem felét kellett az Apostoli Kamarába befizetni. A 14. században bevezetett adót a korai időszakban a kollektorok szedték be *in partibus*, következésképpen a 14. századi fizetésekre vonatkozó adatokat a *Collectoriae* sorozatban találjuk (például 1000., 1047., 1087–1090. sz.). A főpapokhoz hasonlóan a stallumot elnyerő klerikusoknak fizetési kötelezettséget kellett (*obligatio super annata*) vállalniuk, melyeket az 1421-től vezetett *Annatae* regiszterkötetekben rögzítettek. Az egyes kötelezvények a következő adatokat tartalmazzák: a fizetést vállaló, valamint megbízottjának neve, egyházi beneficiumai; az adóra kötelezett javadalom pontos megnevezése, az egyházmegye feltüntetésével; a stallum értéke kamarai becslő (*de camerae extimatione*) vagy közmeggyőződés (*de communione extimatione*) alapján; az üresedés oka; a letétbe helyezett kinevező bulla dátuma, valamint a fizetésre vonatkozó feljegyzések.¹⁶⁷ A *servitium communé*vel ellentétben az annáták esetében nem a fizetendő illeték összegét rögzítették a kötelezvényekben, hanem a stallum becsült értékét. A kötetek első magyar vonatkozású bejegyzése 1421. május 30-án kelt (1095. sz.), az utolsót pedig 1536. április 12-én rögzítették (1389. sz.). Az elsőben Csázmai Mátyás az elnyert zágrábi kanonoki stallum után ígérte meg az adó befizetését, míg az utóbbi Ferenc epifániai püspök Pécssett élvezett járadékára vonatkozik. KÖRMENDY JÓZSEF szisztematikus kutatásainak köszönhetően az *Annatae* kötetek magyar vonatkozású bejegyzései immár több mint két évtizede a kutatás rendelkezésére állnak.¹⁶⁸ Mindazonáltal az összegek befizetésére vonatkozó sorozat (*Quitantiarum communium et minorum servitiorum libri*) magyar adatainak közreadása mindeddig nem történt meg, noha e bejegyzések szintén rendkívül értékesek az egyháztörténeti vizsgálatok számára. A kamarai befizetések összegéről kiállított hivatalos iratok a vezető tisztségviselők nevében kel-

¹⁶⁷ KÖRMENDY, *Annatae*, 28.

¹⁶⁸ KÖRMENDY, *Annatae*, i.m.

tek. A fizetést teljesítő személy nevét, az illetékköteles beneficium pontos megnevezése, majd pedig az egyházmegye feltüntetése követi. Természetesen az is szerepel valamennyi bizonylaton, hogy az annata teljes összegét (*pro totali et integra solutione annatae seu mediorum fructuum*) vagy annak csupán egy részét (*pro parte annatae seu mediorum fructuum primi anni*) jutatták el a Kamarába. A befizetett összeg pontos megadása mellett feltüntették a kamarai *depositarius* nevét, aki hivatala szerint átvette a summát. Számos esetben megfigyelhető, hogy a javadalmak nem személyesen, hanem megbízottak által, illetőleg esetenként bankházak közvetítésével juttatták el az illeték összegét a Kamarába. Az erre vonatkozó információkat szintén rögzítették a kiállított nyugtán.¹⁶⁹

Az annata fizetésre kötelezett javadalmak széles repertoárja található forrásgyűjteményünkben. Oltár- és kápolnaigazgatóságok, plébániák, székes- és társaskáptalani javadalmak, apátságok, valamint a tituláris püspöki címet viselők számára kiutalt járadékok. Mindebből következik, hogy a beneficiumok becsült éves jövedelmének értéke is nagy szóródást mutat, mindössze a stallumok éves bevételének alsó értékhatárát állapították meg 24 aranyforintban.

A javadalmak felső értékhatára azonban nem volt rögzítve, amint a következő példák is alátámasztják: a fehérvári Szűz Mária társaskáptalan préposti stallumát 550 (1279. sz.), az óbudaiét 350 (1153. sz.), a pécsi székeskáptalanét 300 (1117. sz.), a veszprémiét 250 (1230. sz.), a felsőörsi kollegiális egyházét pedig 200 (1299. sz.) forintra értékelték.

A szerviciumokhoz hasonlóan mind az obligáció, mind pedig a fizetés esetében több módon teljesíthették ezeket a javadalmak: személyesen, prokurátorok és bankok közreműködésével. A Kamara könyvelési gyakorlata kapcsán néhány esetben előfordult, hogy a fizetésről kiállított nyugta adatait korábban vezették be a regiszterbe, mint a kötelezettségvállalásra vonatkozó információkat. Így például Gyepűi Gergely a 100 forintra értékelt császári préposti stallumra vonatkozó obligációjának dátuma 1438. április 18-án került bejegyzésre (1215. sz.), míg a 35 forint befizetéséről kiállított nyugta 1438. április 15-én kelt (1214. sz.).

A fizetés elmulasztása, a jelentős késéssel teljesített törlesztés a kisebb javadalmak esetében is komoly egyházi szankciókat vont maga után. Tárnokházi István kalocsai olvasókanonok 1423. december 4-én kapott felmentést az exkommunikáció és a szabálytalanság alól (1134. sz.), melyet a javadalma utáni *annata* befizetésének késedelme miatt (*ob moram non debito tempore factae solutionis annatae sive mediorum fructuum primi anni dicti lectoratus*). Majd még ugyanazon a napon képviselője által befizetett 12 forintot a *Camera Apostolica*-ba, melyről nyugtát állítottak ki számára (1135. sz.).

¹⁶⁹ Erre lásd FEDELES, *Az Apostoli Kamara, i.m.*

IV. ARCHONTOLÓGIA, PROSZOPOGRÁFIA. A KUTATÁS TÁVLATAI

A magyar egyházi intézményekkel kapcsolatos archontológiai kutatások kezdetől fogva fontos területét alkotják a medievisztikának. A világi kormányzatban betöltött jelentős szerepük miatt, elsősorban a főpapok hivatalviselése keltette fel a kutatók figyelmét. PRAY GYÖRGY 18. század végi összefoglaló munkáját követően¹⁷⁰ számos püspökségtörténet, egyházmegyei monográfia látott napvilágot,¹⁷¹ melyek természetesen az adott egyházmegyék főpásztorainak méltóságviselési évkörét is tartalmazzák. Néhány *diocesis* esetében pedig teljességre törekvő papi névtárakkal is rendelkezünk.¹⁷² A középkori magyar főpapok méltóságviselésének legmegbízhatóbb felsorolását két világi archontológiai kötetben találjuk. Az Árpád-kor vonatkozásában ZSOLDOS ATTILA,¹⁷³ míg az Anjou-korról a 15. század derekáig ENGEL PÁL készítette el a főpapok archontológiáját.¹⁷⁴ A 15. századi püspökökről FÜGEDI ERIK bocsátott közre adattárát,¹⁷⁵ ami azonban sok esetben pontosításra szorul.¹⁷⁶

A főpapok mellett a székes- és társaskáptalanok személyi állománya is vizsgálatok tárgyát alkotja, amit a témakörben megjelent tanulmányok kellően szemléltetnek.¹⁷⁷ Az egyházi középélet tagjaira vonatkozó archontológiai és proszopográfiai

¹⁷⁰ *Specimen hierarchiae Hungaricae, complectens seriem chronologicam archiepiscoporum et episcoporum Hungariae I–II, Posonii–Cassoviae 1776–1779.*

¹⁷¹ Legújabbán lásd PET I, *i.m.*

¹⁷² CHOBOT FERENC, *A váci egyházmegye történeti névtára I–II*, Vác 1917; FERENCZI SÁNDOR, *A gyulafehérvári (erdélyi) főegyházmegye történeti papi névtára*, Budapest–Kolozsvár 2009.

¹⁷³ *Magyarország világi archontológiája 1000–1301* (História Könyvtár. Kronológiák, adattárak 11), Budapest 2011.

¹⁷⁴ *Magyarország világi archontológiája, i.m.*

¹⁷⁵ *A XV. századi magyar püspökök*, Történelmi Szemle 8 (1965) 477–498.

¹⁷⁶ Erre lásd például NEUMANN TIBOR, *Győr és Eger között. Egy püspöki átbelyezés története*, Erősségénél fogva várepítésre való. Tanulmányok a 70 éves Németh Péter tiszteletére (szerk. Juan Cabello–C. Tóth Norbert), Nyíregyháza 2011, 357–366.

¹⁷⁷ Valamennyi munka könyvészeti adatai elérhetőek az alábbi kötetek bibliográfiájában: KÖBLÖS JÓZSEF, *Az egyházi középélet Mátyás és a Jagellók korában* (Társadalom és művelődéstörténeti tanulmányok 12), Budapest 1994; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan, i.m.*; C. TÓTH NORBERT, *A székes- és társaskáptalanok prépostjainak archontológiája 1387–1437* (Subsidia ad historiam medii aevi Hungariae inquirendam 4), Budapest 2013; KRISTÓF ILONA, *Egyházi középélet a késő középkori Váradon (1440–1526)* (Thesaurus Historiae Ecclesiasticae in Universitate Quinqueecclesiensi 5), Pécs 2014.

kutatások széles forrásbázisát nyújtja e kötet, amit LUKCSICS JÓZSEF a következőképpen fogalmazott meg több mint egy évszázada: „A pápai adókönyvek ránk maradt kötetei megbecsülhetetlenül nagy szolgálatot tesznek a magyar egyház múltjának megvilágítására. Közel kétezer adatuk, melyek Magyarország papjairól szólnak, hatalmas segítséget nyújt a magyar papság archontológiájának fölépítésére”.¹⁷⁸

* * *

E forráskorpusz a középkori magyar egyházi archontológia összeállítása során valóban nagy jelentőséggel bír, melyet a következőkben a segédpüspökökre vonatkozó adatsorral kívánunk érzékeltetni. Az egyházkormányzatban a kései középkortól kezdődően fontos feladatokat ellátó segédpüspökökről (*suffraganeus, in pontificalibus vicegerens, vicarius in pontificalibus, generalis vicarius in pontificalibus, episcopus titularis*)¹⁷⁹ nem készült mindezidáig archontológiai jellegű önálló lajstrom.¹⁸⁰ A püspökségtörténetek lapjain, a káptalanokról készített proszopográfiai adattárakban szerepelnek ugyan címzetes püspökök, de felsorolásuk egyrészt nem teljes körű, másrészt pedig a szerzők gyakran a vikáriusokkal kontaminálták őket. E munkák lapjain feltűnő középkori címzetes püspökökkel kapcsolatos információk döntően KONRAD EUBEL kézikönyveiből származnak,¹⁸¹ melyek sok esetben további finomításra szorulnak. A kötetek függelékében találjuk a segédpüspökökre vonatkozó felsorolást,¹⁸² ami meglehetősen foghíjas, esetenként pontatlan, néhol kevésbé megbízható információkat tartalmaz. Az első kötetben mindössze egyetlen személy, jelesül Fehérvári Péter nikápolyi püspök nevét találjuk, aki az egri ordinárius

¹⁷⁸ LUKCSICS, *Középkori pápai adókönyvek*, 27–28.

¹⁷⁹ Az intézménnyel foglalkozó nemzetközi szakirodalom közül néhány fontosabb, a teljesség igénye nélkül: ANDREA HYERONYMO ANDREUCCI, *De episcopo titulari seu in partibus infidelium*, Romae 1732; HANS JÜRGEN BRAND, *Fürstbischof und Weibbischof im Spätmittelalter. Zur Darstellung der sacri ministerii summa des reichskirchlichen Episkopats I–II*, Ecclesia militans. Studien zur Konzilien- und Reformationsgeschichte Remigius Bäumer zum 70. Geburtstag gewidmet (hg. von Walter Brandmüller–Herbert Immenkötter–Erwin Iserloh), Paderborn–München–Wien–Zürich 1988, II, 1–16; CLEMENS BRODKORB, *Die Weibbischofe im Heiligen Römischen Reich 1448–1648*, RQ 92 (1997) 72–102.

¹⁸⁰ A középkori pécsi segédpüspököket feldolgozó tanulmányban több adat található más egyházmegyékkel kapcsolatosan, ám a teljesség igénye nélkül. FEDELES TAMÁS, *Középkori pécsi segédpüspökök*, Magyar Egyháztörténeti Vázlatok 22 (2010) 1–2, 5–20, 8–11.

¹⁸¹ *Hierarchia Catholica medii et recentioris aevi, sive Summorum Pontificum, S.R.E. Cardinalium, ecclesiarum Antistitum series I–VIII*, ed. GUILIELMUS VAN GULIK–CONRADUS EUBEL–PATRICIUS GAUCHAT–LUDOVICUS SCHMITZ–KALLENBERG–REMIGIUS RITZLE–PRIMINUS SEFRIN, Monasterii–Patavii 1913–1978 (= HC).

¹⁸² *Appendix III. Dioceses, in quibus a. 1200–1431 infrascripti episcopi suffraganeos seu auxiliares seu vicegerentes in pontificalibus agebant*, HC I, 549–556; *Appendix I. Dioceses, in quibus tempore, de quo in hoc volumine agitur, infrascripti episcopi suffraganeos seu auxiliares seu vicegerentes in pontificalibus agebant*, HC II, 273–280; *Appendix I. Dioceses, in quibus saec. XVI infrascripti episcopi titulares suffraganeos seu auxiliares vel vices gerentes in pontificalibus agebant*, HC III, 339–347.

munkáját segítette;¹⁸³ a második részben 24,¹⁸⁴ míg a harmadik volumenben 34 fő¹⁸⁵ szerepel. Mindebből egyenesen következik, hogy további célzott kutatások szükségesek a középkori magyar segédpüspökökre vonatkozóan.¹⁸⁶ A vatikáni kútfők közül a főpapkinevezésekhez kapcsolódó sorozatokban, többnyire a javadalom után fizetendő illeték kapcsán vállalt fizetési kötelezvények (*obligationes*) és a befizetéseket igazoló nyugták (*solutiones*) tartalmazzak releváns adatokat. Minthogy a címzetes püspökök egyházmegyéje a hitetlenek kezén lévő területeken (*in partibus infidelium*) feküdt, a 15. század második felére gyakorlatilag nem rendelkeztek tényleges jövedelmekkel. Éppen ezért általában a püspöki menzából különítették el számukra bizonyos összeget, azaz járadékot (*pensio*), illetőleg kisebb egyházi javadalmak, kanonoki stallumok, apátságok birtokába jutottak. V. Márton előírása (1421) értelmében pedig a járadék is az annata-köteles jövedelmek sorába került.¹⁸⁷ Ebből kifolyólag az *annatae, quitantiae* regiszterek is számos vonatkozó információt őriztek meg. Természetesen az alábbi felsorolás mindössze a későbbi vizsgálódások kiindulópontjának tekinthető, mely során elsőként egy a lehetőségekhez képest teljes segédpüspöki archontológia összeállítását szükséges elvégezni, majd pedig egy proszopográfiai adattár elkészítését követően nyílik lehetőség a komplex elemzésre, melynek szerves részét alkothatja a segédpüspöki teendők bemutatása is.¹⁸⁸

¹⁸³ HC I, 556.

¹⁸⁴ HC II, 280.

¹⁸⁵ HC III, 345. A tanulmányban vizsgált anyag záróévéig, vagyis 1536-ig vettük figyelembe a kötet adatait.

¹⁸⁶ FEDELES, *Középkori pécsi segédpüspökök, i.m.*

¹⁸⁷ „*Quod si dominus noster alicui daret aut concederet pensionem perpetuam super aliquo beneficio [...] illi quibus huiusmodi conceditur pensio tenentur facere obligationem pro annatis seu mediis fructibus in Camera Apostolica prout de aliis beneficiis est consuetum.*” BAIX, *La Chambre Apostolique* I, CI.

¹⁸⁸ Erre a nemzetközi szakirodalom felsorolásával lásd FEDELES, *Középkori pécsi segédpüspökök, i.m.*

MAGYARORSZÁGI SEGÉDPÜSPÖKÖK AZ APOSTOLI KAMARA REGISZTRUMAIBAN

- László várnai püspök,¹⁸⁹ zágrábi segédpüspök, a szepesi Szűz Mária ciszterci apátság kommandátora
1395. I. 18. (III. sz.)
1396. II. 06. (DL 35292)¹⁹⁰
- Albert argyasi püspök¹⁹¹
1409. IV. 14. (131. sz.)
- Abrache Miklós nándorfehérvári püspök¹⁹²
1410. IV. 5. (134. sz.)¹⁹³
- Ófalui János OSB, argyasi püspök¹⁹⁴
1419. X. 20. (147, 586. sz.)
- Gergely OFM, nándorfehérvári püspök¹⁹⁵
1419. VII. 2. (583. sz.)
- Ripa Máté nándorfehérvári püspök¹⁹⁶
1420. IX. 6. (150, 591. sz.)
- Hunyadi Pál argyasi püspök¹⁹⁷
1421. VI. 7. (151. sz.)
1440. X. 23. (DF 287150)¹⁹⁸
- János tripoliszi püspök (1156. sz.)
- János, Balázs fia bodonyi püspök¹⁹⁹
1423. V. 29. (1129. sz.)
- Mihály atirai püspök²⁰⁰
1430. XII. 2. (771. Sz.)
- Mihály, Márton fia OSB, bodonyi püspök,²⁰¹ zalavári szerzetes
1432. I. 2. (178. sz.)
1432. I. 7–8. (648, 649, 772. sz.)
- Balázs, János fia OFM, nándorfehérvári püspök²⁰²
1432. II. 27. (179. sz.)
1438. IV. 30. (830. sz.)
- János bodonyi püspök
1433. II. 27. e. (823. sz.)
- Gergely milkói püspök, esztergomi segédpüspök,²⁰³ esztergomi vikárius,²⁰⁴ a bakonybéli apátság kommandátora (1450–1462)
1433. IX. 16. (182, 774. sz.)
1451. I. 18. (696. sz.)
1468. VI. 12. e. (888. sz.)

¹⁸⁹ Vö. HC I, 516.

¹⁹⁰ „*Episcopus Varnensis, commendator monasterii beate virginis abbacie Scepusiensis et gubernator perpetuus*”.

¹⁹¹ Vö. HC I, 105; KARÁCSONYI, *Az argyasi püspökség*, 8.

¹⁹² Vö. HC I, 358.

¹⁹³ Az MNL OL adatbázisában tévesen 1419. április 5-re keltezve. Vö. DF 288924.

¹⁹⁴ 1418–1421 között. Vö. HC, I, 105; KARÁCSONYI, *Az argyasi püspökség*, 8.

¹⁹⁵ 1419–1420 között. Vö. HC, I, 355.

¹⁹⁶ 1420–1427 között. Vö. HC I, 355.

¹⁹⁷ 1421–1458 között. Vö. HC I, 105, II, 94; KARÁCSONYI, *Az argyasi püspökség*, 8.

¹⁹⁸ „*Paul Bischof von Arges*”.

¹⁹⁹ 1423–1431 között. Vö. HC I, 135.

²⁰⁰ 1430–1433. Vö. HC II, 199.

²⁰¹ 1431–1433. Vö. HC II, 108.

²⁰² 1432–1438 között. Vö. HC II, 198.

²⁰³ 1433–1468 között. Vö. HC II, 191; *A Pannonhalmi Szent-Benedek-Rend története I–XII/B*, szerk. ERDÉLYI LÁSZLÓ–SÖRÖS PONGRÁCZ, Budapest 1902–1916 (= PRT), VII, 155–160.

²⁰⁴ „*suffraganeus in pontificalibusque vicarius generalis*”: DF 283437.

- András ruskói püspök,²⁰⁵ csanádi kanonok, krassói főesperes
1438. III. 8. (1212. sz.)
- István nándorfehérvári püspök,²⁰⁶ csanádi segédpüspök és vikárius, csanádi éneklőkanonok²⁰⁷
1438. IV. 30. (830. sz.)
1449. VIII. 18. (DL 14288)²⁰⁸
- Händler Vid OCarm, bodonyi püspök, pécsi, váradi segédpüspök,²⁰⁹ a pécsi, majd a budai karmelita konvent perjele, karmelita tartományfőnök, a gotói ciszterci apátság kormányzója
1448. III. 15. (863. sz.)
1458. X. 16. (DL 14433)
- Tamás nándorfehérvári püspök, váci segédpüspök,²¹⁰ a budai Szt. Mária Magdolna-templom plébánosa
1450. IV. 17. (869. sz.)
1452. IX. 3. (DF 237458.)
- János liddai címzetes püspök, zágrábi segédpüspök, a toplicai ciszterci apátság komendátora
1451. I. 29. (212. sz.)
- Richer Jakab OP, argyasi püspök²¹¹
1458. V. 17–18. (224, 713. sz.)
1466. IV. 21. e. (883. sz.)
- László nablusi püspök,²¹² egri segédpüspök,²¹³ mislyei prépost, egri kanonok
1462. V. 4–5. (1258–1259. sz.)
- Raymundus Bärenfuß OCist, argyasi püspök,²¹⁴ a kerci ciszterci monostor apátja
1463. XI. 26. (DF 244864)²¹⁵
1466. IV. 21. (883. sz.)
1469. IV. 21. (DF 245327.)
- Turonyi Mihály milkói püspök, esztergomi segédpüspök,²¹⁶ esztergomi, pécsi kanonok, nógrádi főesperes, esztergomi érseki helynök, szentgyörgymezei, kalocsai prépost²¹⁷
1468. VI. 12. (888. sz.)
1502. IV. 13. e. (316. sz.)²¹⁸
- Temesvári Balázs OP, bodonyi püspök²¹⁹ győri segédpüspök, valamint általános helynök, *lectoris sacrae theologie ordinis predicatorum*

²⁰⁵ 1437–1465 között. Vö. HC II, 226; LUKCSICS, *XV. századi pápák* II, n. 483.

²⁰⁶ 1438–1450 között. Vö. HC II, 198.

²⁰⁷ JUHÁSZ KÁLMÁN, *A csanádi székeskáptalan a középkorban (1030–1552)*, Makó 1941, 47–48.

²⁰⁸ Az oklevél intitulációjában „*Nos Stephanus cantor et canonicus ac vicarius ecclesie Chanadiensis*” szerepel.

²⁰⁹ 1448–1469 között. Vö. HC II, 108; Életére részletesen lásd FEDELES, *Középkori pécsi segédpüspökök*, 15–18.

²¹⁰ HC II, 198, 280.

²¹¹ 1458–1466 között. Vö. HC II, 94; KARÁCSONYI, *Az argyasi püspökség*, 8.

²¹² Vö. HC II, 201.

²¹³ SUGÁR ISTVÁN, *Az egri püspökök története* (Az Egri Főegyházmegye Schematizmusa 1), Budapest 1984, 170.

²¹⁴ 1466–1469 között. Vö. HC II, 94; KARÁCSONYI, *Az argyasi püspökség*, 7.

²¹⁵ „*Frater Raimundus electus episcopus Argensis ac abbas monasterii Gloriose Virginis Marie in Kercz.*”

²¹⁶ 1468–1501 között. Vö. HC II, 191.

²¹⁷ KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 103–104; UDVARDY JÓZSEF, *A kalocsai főszékeskáptalan története a középkorban* (METEM Könyvek 3), Budapest 1992, 54; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan 459–460; KÖRMENTY KINGA, Studentes extra regnum 1183–1543. Esztergomi kanonokok egyetemjárása és könyvhasználata 1183–1543* (Bibliotheca Instituti Postgradualis Iuris Canonici Universitatis Catholicae de Petro Pázmány nominatae III. Studia 9), Budapest 2007, 193–194.

²¹⁸ Ekkor már Pál választott püspök szerepel.

²¹⁹ Vö. HC II, 108.

1470. X. 26. (890. sz.)
 1474. III. 16. (1275–1276. sz.)
 1487. VIII. 23. (DF 240691.)²²⁰
 Marcali Benedek nikápolyi püspök,²²¹ egri
 segédpüspök, egri kanonok, hevesi főes-
 peres²²²
 1471. IV. 26. (250, 1269. sz.)
 1479. IX. 12. (DL 18296.)
 Alattyáni Miklós sebastei püspök,²²³ váradi
 segédpüspök és helynök, váradi éneklő-
 kanonok, püspöki plébános
 1477. IX. 22. (1290–1291. sz.)
 1481. IV. 1. (DF 223703.)
 Antal megarai püspök, pécsi segédpüspök,²²⁴
 a szenttrinitási bencés apátság kommen-
 dátora
 1480. V. 31. (263. sz.)
 1498. VI. 18. (1342. sz.)
 1504. II. 24. (DF 278332.)
 Pozsegavári Mátyás danji püspök,²²⁵ kalocsai,
 majd egri segédpüspök és helynök (1498),
 pécsi egyházmegye oltárigazgató, egri ka-
 nonok és hevesi főesperes
 1481. X. 6. (1302–1303. sz.)
 1484. III. 14. (DL 46101.)²²⁶
 1498. IX. 22. (DL 20733.)
 Váci Pál argyasi püspök, erdélyi segédpüspök²²⁷
 1482. IV. 11. (267. sz.)
 1488. IX. 20. (DF 247923.)
 Kalános Gergely epifániai püspök,²²⁸ szerémi
 segédpüspök
 1487. III. 27. (1312. sz.)
 György ruskői címzetes püspök,²²⁹ zágrábi
 segédpüspök, császmái prépost, zágrábi ka-
 nonok
 1488. VI. 27. (1313–1314. sz.)
 1495. XII. 5. (DF 252021.)
 Karánsebesi Mihály OFM, *baccalaureus in theo-*
logia, nablusi püspök, váci,²³⁰ majd eszter-
 gomi segédpüspök
 1488. VII. 23–24. (1315–1316. sz.)
 1491. V. 9. (DL 46160.)²³¹
 Szegedi Benedek OFM, trinopoliszi püspök,²³²
 váradi segédpüspök,²³³ váradi kanonok
 1493. I. 13. (283. sz.)
 Rhenesei János nándorfehérvári püspök, vesz-
 prémi segédpüspök²³⁴
 1495. I. 24. (291, 1328a. sz.)
 Enyedi András argyasi püspök, erdélyi segéd-
 püspök,²³⁵ gyulafehérvári kanonok, zala-
 ci plébános
 1495. V. 6. (292. sz. 1331. sz.)

²²⁰ „*Nos Blasius [...] episcopus Bodoniensis, nec non in pontificalibus suffraganeus ecclesie Lauriensis.*”

²²¹ Vö. HC II, 202.

²²² KOVÁCS BÉLA, *Az egri egyházmegye története 1596-ig* (Az Egri Egyházmegye sematizmusa 3), Eger 1987, 52.

²²³ Vö. HC II, 232.

²²⁴ Vö. FEDELES, *Középkori pécsi segédpüspökök, 18–19.*

²²⁵ Vö. HC II, 142.

²²⁶ A MNL OL adatbázisban tévesen 1489-re datálva.

²²⁷ Vö. HC II, 94; KARÁCSONYI, *Az argyasi püspökség*, 8.

²²⁸ EUBELNÉL nem szerepel. Vö. HC II, 151.

²²⁹ 1488–1498 között. Vö. HC II, 226.

²³⁰ Vö. HC II, 201.

²³¹ „*Nos Michael episcopus Neopolitanensis illustrissimi et reverendissimi domini Ypoliti archiepiscopi Strigoniensis in pontificalibus vicarius.*”

²³² Vö. HC II, 256.

²³³ KRISTÓF, *Egyházi középréteg*, 247.

²³⁴ 1494–1506 között. Vö. HC II, 198.

²³⁵ 1495–1512 között. Vö. HC II, 94, III, 115; KARÁCSONYI, *Az argyasi püspökség*, 8; FERENCZI, *A gyulafehérvári*, 24.

- Garai János OFM, nikopoliszi püspök²³⁶
1495. V. 6. (293. sz.)
- György bodonyi püspök,²³⁷ egri segédpüspök, győri prépost²³⁸
1498. I. 31. (302, 1341. sz.)
- Mihály epifániai püspök,²³⁹ szerémi segédpüspök, szerémi prépost, római magyar gyóntató²⁴⁰
1498. IX. 1. (303, 1343. sz.)
- Hartzovuyezai István ruskói püspök,²⁴¹ zág-rábi segédpüspök, csázmái prépost, zág-rábi kanonok, majd éneklőkanonok
1498. XI. 17, 21. (1344–1345. sz.)
1504. X. 31. (1361. sz.)
1507. V. 29. (DL 66611.)
- Túri Takaró Gergely szörényi püspök,²⁴² esztergomi segédpüspök, esztergomi kanonok, győri olvasókanonok²⁴³
1500. V. 2. (307, 1348–1349. sz.)
1503. VII. 5. (DF 245588.)
- Szekesői Gergely OFM, sebastei püspök,²⁴⁴ győri segédpüspök, győri főesperes, kanonok és oltárigazgató, szombathelyi kápolnaigazgató²⁴⁵
1502. II. 25, 27. (1352–1353. sz.)
- Ilosvai Pál milkói püspök,²⁴⁶ esztergomi segédpüspök, az esztergomi Szt. István káptalan prépostja, plébános²⁴⁷
1502. IV. 13. (316, 1354–1355. sz.)
- Vajai László nikomédiai püspök,²⁴⁸ egri segédpüspök, egri székesegyházi főesperes és kanonok, jászói prépost
1504. X. 17. (1360. sz.)
1507. II. 3. (DL 38112.)
- Laskai Miklós bodonyi püspök, esztergomi, majd váci segédpüspök,²⁴⁹ budai olvasókanonok²⁵⁰
1504. XI. 30. (1362. sz.)
1514. V. 14. (DL 22618.)²⁵¹
1518. IX. 6. (DF 237364.)
- Mihály szalónai püspök,²⁵² váradi segédpüspök,²⁵³ a váradi Szt. István-egyház prépostja, váradi éneklőkanonok²⁵⁴
1505. XII. 19. (1364. sz.)

²³⁶ 1494–1497 között. Vö. HC II, 202.

²³⁷ 1498–1504 között. Vö. HC II, 108

²³⁸ 1492–1504 között. Vö. BEDY VINCE, *A győri székeskáptalan története* (Győregyházmegye múltjából 3), Győr 1938, 330; KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg*, 390.

²³⁹ 1498–1520 között. Vö. HC II, 151; III, 193

²⁴⁰ FRAKNÓI VILMOS, *A római magyar gyóntatók*, *Katholikus Szemle* 1901, 385–394, 390–391; MO-NAY FERENC, *A római magyar gyóntatók*, Róma 1956, 51.

²⁴¹ Vö. HC II, 226; III, 288.

²⁴² Vö. HC II, 216, 260

²⁴³ BÉKEFI REMIG, *A káptalani iskolák története Magyarországon 1540-ig*, Budapest 1910, 109; BEDY, *A győri székeskáptalan* 330; KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg* 432–433.

²⁴⁴ Vö. HC II, 233.

²⁴⁵ KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg*, 440–441.

²⁴⁶ Vö. HC II, 191.

²⁴⁷ KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 122.

²⁴⁸ Vö. HC III, 257.

²⁴⁹ Vö. HC III, 136; KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg*, 302.

²⁵⁰ BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 204; KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg*, 302.

²⁵¹ „reverendo domino Nicolao Laskay episcopo Bodoniensis ac suffraganeo ecclesie Waciensis”.

²⁵² Vö. HC III, 289.

²⁵³ KRISTÓF, *Egyházi középréteg*, 233.

²⁵⁴ BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 159; BUNYITAY VINCE, *A váradi püspökség története I–IV*, Nagyvárad–Debrecen 1883–1935, II, 165–166.

- Tamás nándorfehérvári püspök²⁵⁵
1506. VII. 28. (327. sz.)
- Miklós danji püspök,²⁵⁶ pécsi kanonok, monoslói plébános
1506. VII. 18. (1367. sz.)
- Miletinci János calipoli püspök,²⁵⁷ váradi segédpüspök,²⁵⁸ váradi kanonok,²⁵⁹ gyulafehérvári ispotályigazgató
1510. V. 14. (1372. sz.)
- Szombathelyi Gáspár sebastei püspök,²⁶⁰ győri segédpüspök, rábaközi, locsmándi főesperes, szombathelyi oltárigazgató²⁶¹
1510. XI. 23. (1372. sz.)
- Máté árkádiai püspök,²⁶² kalocsai segédpüspök, kalocsai kanonok, bodrogi főesperes, kalocsai oltárigazgató²⁶³
1511. III. 15. (1373. sz.)
- Burján László milkói püspök, esztergomi segédpüspök, győri vikárius, locsmándi főesperes és győri kanonok, majd sasvári főesperes és esztergomi kanonok²⁶⁴
1511. V. 30. (1374–1375. sz.)
- Miklós soazzói püspök,²⁶⁵ váradi segédpüspök, váradi és kalocsai kanonok, kalotaszegi főesperes, váradi oltárigazgató
1513. III. 22. (1380. sz.)
- Bucsei Illés OP, hippói püspök,²⁶⁶ leleszi prépost
1523. VI. 8. (1386. sz.)
1524. XII. 1. (DF 275560.)
- Bihari Albert bodonyi püspök²⁶⁷
1525. II. 4. (334. sz.)
- Miklós nándorfehérvári püspök²⁶⁸
1525. V. 16. (335. sz.)
- Albert calipoli püspök,²⁶⁹ pankotai főesperes, egri főesperes, gyulai plébános
1530. január 1. (1388. sz.)
- Temesvári Ferenc epifániai püspök, pécsi segédpüspök 1536. IV. 12. (1389. sz.)

²⁵⁵ Vö. HC III, 252.

²⁵⁶ Vö. HC II, 142.

²⁵⁷ Vö. HC III, 147.

²⁵⁸ BUNYITAY, *A váradi püspökség*, II, 170.

²⁵⁹ KRISTÓF, *Egyházi középréteg*, 233.

²⁶⁰ Vö. HC III, 295.

²⁶¹ BEDY, *A győri székeskáptalan*, 337; KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg*, 429.

²⁶² HC III, 115.

²⁶³ UDVARDY, *A kalocsai fűszekeskáptalan*, 84.

²⁶⁴ KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 127–128; KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg*, 383.

²⁶⁵ Vö. HC III, 305.

²⁶⁶ 1523–1525 között. Vö. HC III, 210.

²⁶⁷ Vö. HC III, 136.

²⁶⁸ Vö. HC III, 252.

²⁶⁹ Vö. HC III, 147.

IRATOK

I.
OBLIGATIONES
(1302–1525)

I.

1302. április 28.

István kalocsai érsek kötelezvénnye a servitium commune

(2000 ft.) és 2 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 1, fol. 177)

Die 28 eiusdem mensis Stephanus,¹ electus et confirmatus in archiepiscopum Colocensem promisit^a pro communi servitio domini pape et collegii 17 cardinalium 2000 fl. auri et 2 consueta servitia pro familiaribus eorum, solvendo medietatem videlicet totius servitii camere et collegii et familiarium eorundem ad festum Sancti Michaelis proxime venturum² et aliam medietatem ad dominicam, in qua cantatur lectare [!] Ierusalem, proxime tunc sequentem.³

^a A 'promisit' kétszer szerepel egymást követően | [m.d.] 'solvit'.

2.

1304. január 7.

A zágrábi püspök kötelezvénnye a servitium commune

(400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 1, fol. 227)⁴

Die 7 dicti mensis Ianuarii, episcopus Cagabriensis [!]⁵ promisit solvere pro communi servitio domini pape et collegii 18 cardinalium 400 fl. auri et 5 consueta servitia pro familiaribus eorundem ad festum Epiphanie Domini proxime venturum.⁶

[m.d.] 'solvit'.

¹ István kalocsa-bácsi érsek (1302–1304). Vö. HCl, 197; ENGEL, *Archontológia* I, 64; UDVARDY JÓZSEF, *Akalocsai érsekek életrajza (1000–1526)* (Dissertationes Hungaricae ex Historia Ecclesiae II), Köln 1991, 176–182.

² 1302. szeptember 29.

³ 1303. március 17.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 2. (57).

⁵ Ágoston (Gazottus) OP, zágrábi püspök (1303–1322), lucerinai püspök (1322–1323). Vö. HC I, 537; ENGEL, *Archontológia* I, 79.

⁶ 1305. január 6.

3•

1304. április 1.

*Mihály esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune**(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 1, fol. 247)

Eodem die Michael,¹ electus et confirmatus in archiepiscopum Strigoniensem [!] promisit per Theophilum,² prepositum ecclesie Sancti Georgii Strigoniensis, procuratorem suum pro communi servitio domini pape et collegii 18 cardinalium 2000 fl. auri et 5 consueta servitia [...], solvendo ad festum Beati Thome apostoli proxime venturum,³ ad quod idem prepositus et etiam dominus Rodinus, archidiaconus Borsienis [!] in ecclesia Strigoniensi obligaverunt se sub omissione [!] omnium bonorum suorum et beneficiorum suorum suis propriis nominibus et privatis, et quod dictus electus habebit dictam promissionem ratam et gratam.

[m.d.] 'solvit'.

4•

1306. február 6.

*Tamás esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune (750 ft.)**és 5 servitia minuta, valamint elődei hátraléka megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 1, fol. 27v)

Eodem die, Archiepiscopus Strigoniensis [Thomas],⁴ promisit pro communi servitio domini pape et collegii 25 cardinalium ratione sue promotionis 750 fl. auri et 5 consueta servitia [...] et etiam 1250 fl. restantes ad solvendum pro servitio predecessoris sui et alia 5 servitia famulis non soluta, solvendo in Romana Curia, ubicunque fuerit, ab instanti festo resurrectionis Domini⁵ ad 1 annum.

[m.d.] 'solvit'.

¹ Bő nb. Mihály zágrábi püspök (1296–1303), esztergomi érsek (1303–1304). Vö. HC I, 464; ENGEL, *Archontológia* I, 63; BEKE MARGIT, *Bő nembeli Mihály, Esztergomi érsekek 1001–2003* (szerk. Beke Margit), Budapest 2003, 142–144.

² Theophil (puer dictus) pozsegai olvasókanonok (1299–1302), később esztergomi nagyprépost (1304–1335). Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 30–31; KOSZTA LÁSZLÓ, *A pozsegai káptalan tagjai a XIV. század közepéig*, Uő, *Írásbeliség és egyházszervezet* (Capitulum III), Szeged 2007, 113–131, 125–126.

³ 1304. december 21.

⁴ Tamás 1293-tól esztergomi, 1303-tól székesfehérvári prépost, majd pedig esztergomi érsek (1305–1321). Nagybatya, Lodomér szintén esztergomi érsek volt (1279–1298). Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 24–26; HC I, 464; ENGEL, *Archontológia* I, 63; BEKE MARGIT, II. *Tamás, Esztergomi érsekek*, 145–151.

⁵ 1306. április 6.

4a.¹

1307. október 19.

Gentilis bíboros magyarországi legátusi kinevezése.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 1, fol. 35r)

Die 29 mensis Octobris reverendus pater dominus Gentilis de Monte Florum, tituli Sancti Martini in Montibus presbiter cardinalis,² legatus factus in Ungariam, de Curia Romana recessit.

5.

Bordeaux, 1307. október 21.

*Vince kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune**(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 1, fol. 35rv)³

Die 21 mensis Octobris, Vincentius,⁴ electus et confirmatus in archiepiscopum Colocensem, obtulit et promisit pro communi servitio domini pape et collegii 12 cardinalium per ^aNicholaum^a archidiaconum ecclesie Raciensis [!], procuratorem suum, 2000 fl. auri et 5 servitia consueta [...] solvendo in Romana Curia infra Pascha Rexurrectionis [!] Domini proxime venturum.⁵ Insuper archidiaconus obligavit se suo proprio nomine et privato et submisit se iurisdictioni camerariorum pape et collegii et iurisdictionem eorum prorogavit in se et fuit monitus per eos et lata sententia excommunicationis ex nunc et extunc et curavit in animam suam premissa attendere.

^{a-a} A vol. 2, fol. 11v szövegvariánsa: 'Thomas, archidiaconus Bachiensis in ecclesia Colocensi, procurator et nuncius Vincentii, in archiepiscopum electi et confirmati [...] in maiori ecclesia Burdegalensi [...] presentibus testibus Petro electo Spoletano⁶ et magistris Odone de Sermineto et Iohanne de Verulis, clericis camere.' | [m.d.] 'solvit'.

¹ Lukcsics a kéziratában az 5. szám 3. jegyzetében hozza.

² Gentile Portino de Montefiore († 1312) OFMConv, a Ss. Silvestro e Martino ai Monti presbiter-kardinalisa (1300–1312), magyarországi pápai legátus (1307–1311). Vö. HC I, 13; KMTL 232 (CSUKOVITS ENIKŐ); MVH I/2; FRAKNÓI, *Magyarország egyházi I.*, 121–132.

³ Kiadása (vol. 2, fol. 11v alapján): MVC I, n. 4 (58), tévesen 1306-ra datálva.

⁴ Csák Vince székesfehérvári örkanonok, kalocsa-bácsi érsek (1306–1311), királyi kancellár (1307–1310). UDVARDY – FRAKNÓI nyomán – feltételezte, hogy Vince korábban szerémi püspök is volt. Vö. HC I, 197; ENGEL, *Archontológia I.*, 64, 73; FRAKNÓI, *Magyarország egyházi I.*, 120; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 183–187.

⁵ 1308. április 14.

⁶ Petrus Trinci (Pietro di Montichiello) spoletói püspök. Vö. HC I, 461.

6.

Avignon,¹ 1311. április 24.

Miklós győri püspök kötelezvénye a *servitium commune*
(800 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 1, fol. 47r)

Eodem die, ^aNicholaus^a de Hungaria dictus Fincta, procurator Nicholai,² electi ecclesie Iauriensis, promisit pro communi servitio domini pape et collegii 24 cardinalium solvere 800 fl. auri et 5 servitia consueta familiaribus, solvendo in Romana Curia usque ad mediam Quadragesimam proxime venturam.³

^{a-a} A vol. 2, fol. 20r szövegvariánsa: 'Nicholaus, canonicus Iauriensis [...] Avinione in hospitio Stephani cardinalis et camerarii collegii cardinalium sancte Romane ecclesie'.⁴ [m.d.] 'solvit in termino'.

7.

Avignon, 1317. augusztus 12.

László kalocsai érsek kötelezvénye a *servitium commune*
(2000 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 10v; vol. 6, fol. 8v)

Eisdem anno, indictione, loco et testibus, die 12 mensis Augusti in hospitio domino Bitterensis,⁵ frater Ladislaus,⁶ archiepiscopus Colocensis, promisit pro suo communi servitio camere et collegii 2000 fl. auri et 5 servitia familiaribus consueta persolvere, medietatem videlicet in festo resurrectionis Domini proxime venturo,⁷ et aliam

¹ A keltezés helyének fejegesztabeli megadásában LUKSICS kéziratát követtük. Számos helyen ez nem szerepel, de a környező iratokból rendszerint könnyen kikövetkeztethető. (Általában Avignon, majd Róma.)

² Kőszegi Miklós győri püspök (1308–1336). Vö. HC I, 282; ENGEL, *Archontológia* I, 71; CSÓKA GÁSPÁR, *Középkori püspökök*, A Győri Egyházmegye ezer éve (szerk. Kiss Tamás), Győr 2000, 28–36, 32; RAIMUND TEMEL, *Die Diözesanbischöfe von Győr/Raab bis zur Gegenwart*, Eisenstadt 2007, 15; VAJK ÁDÁM, „Mibe került ezen bűségi levél?” Kőszegi Miklós győri püspöksége és az országos politika, In labore fructus. Jubileumi tanulmányok Győregyházmegye történetéből (A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai. Források, feldolgozások 13; szerk. Nemes Gábor–Vajk Ádám), Győr 2011, 411–440.

³ 1312. március 1.

⁴ Étienne de Suisy, IV. Fülöp francia király alkancellárja, Brügge-i főesperes, a S. Ciriaco alle Theme bíborosa (1305–1311), a Bátorosi Kollégium kamarása. Vö. BAUMGARTEN, *Untersuchungen*, LI; HC I, 14.

⁵ Guilelmus Fredoli béziersi püspök (1313–1349). Vö. HC I, 137.

⁶ Jánki László OFM, kalocsa-bácsi érsek (1317–1336). Vö. HC I, 197; ENGEL, *Archontológia* I, 63; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 190–198.

⁷ 1318. április 23.

medietatem in festo Omnium Sanctorum proxime secuturo.¹ Alioquin infra 4 menses et iuravit, ut in forma.

[*m.s.*] 'solvit'.

8.

Avignon, 1317. szeptember 23.

Péter boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 12r; vol. 6, fol. 9v)²

Eisdem anno, indictione, die, loco [Avinione, in hospitio Portuensis]³ et testibus, frater Petrus, episcopus Boznensis in Ungaria,⁴ promisit pro suo communi servitio 200 fl. et 5 servitia familiarium persolvere a festo Omnium Sanctorum proxime venturo⁵ ad annum. Alioquin infra 4 menses et iuravit, ut in forma.

[*m.s.*] Áthúzva: 'solvit medietatem'.

9–10.⁶

Avignon, 1318. május 10.

Lőrinc váci püspök kötelezvénye a servitium commune (500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 19r; vol. 6, fol. 15r)

Eisdem anno, indictione, die, loco [in hospitio domini Albanensis]⁷ et testibus, dominus Laurentius, episcopus Waciensis,⁸ promisit [...] 500 fl. et 5 servitia consueta familiarium persolvere a festo proximo Penthecostes venturo.⁹ Alioquin infra 6 menses, et iuravit, ut in forma.

¹ 1318. november 1.

² Kiadása: MVC I, n. 25 (67), tévesen 1316-ra datálva, és n. 33. (70) már helyes dátummal.

³ Bérenger Fredol, Frascati püspök-bíborosa (1317–1323), camerarius sacri collegii (1313–1323). Vö. BAUMGARTEN, *Untersuchungen*, LII; HC I, 14, 36, 45, 137.

⁴ Péter OP, boszniai püspök (1317–1333). Vö. HC I, 142; ENGEL: *Archontológia* I, 66; HODINKA, *Tanulmányok*, 1–84, 87–88.

⁵ 1317. november 1.

⁶ LUKCSICS két önálló szám alatt hozta kéziratában.

⁷ Arnaud d'Aux, Albano püspök-bíborosa (1312–1320). Vö. HC I, 35.

⁸ Lőrinc váci püspök (1318–1328). Vö. HC I, 511–512; ENGEL, *Archontológia* I, 75; CHOBOT, *A váci egyházmegye*, 489–491.

⁹ 1318. június 11.

I I.

1320. július 29.

*András erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune**(1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 32v; vol. 6, fol. 24r)

Eisdem anno, indictione, pontificatu, die 29 Iulii, dominus Cenadinus, prepositus ecclesie Waradiensis¹ et Nicolaus, archidiaconus de Torda^a, in ecclesia Transsilvanensi in Ungaria, procuratores et negotiorum gestores domini Andree, electi et confirmati in episcopum Transsilvanum,² promiserunt, tam gestorio et procuratorio nomine ipsius electi, quam eorum privato nomine pro suo communi servitio 1500 fl. auri et 5 servitia familiarium persolvere a festo Omnium Sanctorum proxime venturo³ ad annum. Et promiserunt, quod dictus electus ratificabit et approbabit per ipsius patentes litteras seu instrumentum publicum, quidquid circa obligationem predicti servitii per ipsos factum extitit et promissum, hinc ad festum Penthecostem [!] proxime futurum.⁴ Alioquin infra 6 menses et iuravit, ut in forma.

^a Az 5. kötetben hibásan 'Tardo' szerepel. ^b A 6. kötetben további információ: 'Obligantes se a bona sua, tam patrimonialia, quam beneficialia, ubicumque consistant, sub omnibus penis, ad quas prelati in Curia Romana promoti se obligare consueverunt et iuraverunt, sicut principales debitores predicta et infrascripta in omnibus observare et per ipsum electum facere observari; promiserunt etiam sub sacramento et penis predictis, quod litteras provisionis dicti electi nunquam assignabunt eidem, nisi prius idem electus promittat eis per sufficiens documentum, quod dictas quantitates ipse persolvat vel persolvi faciat in Romana Curia, ubicumque fuerit, in termino supradicto.'

I 2.

1321. november 19.

*Boleszló esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune**(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 40v; vol. 6, fol. 29v)

Eisdem anno, indictione, loco et testibus, die 19 Novembris, dominus Boleslaus,

¹ Telegdi Csanád 1295-ben váradi éneklőkanonok, 1318-tól váradi prépost, 1319-től a királyi kápolna ispánja, majd királyi titkos kancellár, egri püspök (1322–1330), esztergomi érsek (1330–1349). HC I, 78, 465; ENGEL, *Archontológia* I, 63, 68; BUNYITAY, *A váradi püspökség*, II, 36–40; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 100–106; SZENDE LÁSZLÓ, *Telegdi Csanád*, Esztergomi érsekek, 161–171.

² Szécsi András erdélyi püspök (1320–1356). Vö. HC I, 492; ENGEL, *Archontológia* I, 70; TEMESVÁRY JÁNOS, *Erdély középkori püspökei*, Kolozsvár 1922, 141–147.

³ 1320. november 1.

⁴ 1321. június 7.

archiepiscopus Strigoniensis,¹ promisit [...] 2000 fl. auri et 5 servitia familiarium persolvere, medietatem videlicet in festo beati Iohannis Baptiste proxime futuro,² et aliam medietatem in festo Purificationis beate Virginis proxime secuturo.³ Alioquin infra 4 menses et iuravit, ut in forma.

13.

Avignon, 1322. november 24.

Jakab zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune

(400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol 5, fol. 49v; vol. 6. fol. 33v)⁴

Eisdem anno, indictione, die, loco, dominus Gerardus de Lalo, domini pape capellanus, Guigo de Sancto Germano, auditor sacri palatii et Iohannes Caroli, procuratores domini fratris Iacobi, electi [et] confirmati in episcopum Zagabriensem [!] in Ungaria,⁵ promiserunt [...] 400 fl. et 5 servitia familiarium persolvere a festo sancti Andree proxime venturo⁶ ad annum. Alioquin infra 4 menses et iuravit, ut in forma.⁷ Prorogatus fuit terminus die 19 Novembris anno 1323 usque ad medium quadragesime extunc sequentem^{a,7}

^{a-a} Későbbi betoldás az 5. kötetben | [m.s.] 'servitium episcopi Zagabriensis' | [m.d.] 'Cardinales 25'.

14.

1326. december 1.

László zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune

(300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 58v; vol. 10, fol. 37v)⁸

Eisdem anno, indictione loco et testibus, die prima Decembris, dominus Ladislaus,

¹ Piast Boleszló, esztergomi érsek (1321–1328). Vö. HC I, 464–465; ENGEL, *Archontológia* I, 63; BARCS ESZTER, *Piast Boleszó, Esztergomi érsekek*, 151–156.

² 1322. június 24.

³ 1323. február 2.

⁴ Kiadása a 6. kötet alapján: MVC I, n. 37 (72).

⁵ Jakab (de Corvo) OP, zágrábi püspök (1322–1326). Vö. HC I, 537; *Zagrebački biskupi i nadpiskupi*, Zagreb 1995, 101–102.

⁶ 1322. november 30.

⁷ 1324. március 21.

⁸ Kiadása a 10. kötet alapján: MVC I, n. 89 (92–93).

episcopus Zagabriensis^a in Ungaria,¹ promisit per procuratorem pro suo communi servitio 300 fl. et 5 consueta servitia familiarium persolvere in cartum 150^b fl.^c cum servitiis annexis, et alios 150 fl. a festo Nativitatis Domini proxime venturo² ad annum. Alioquin infra 4 menses et iuravit etc.

^a A 10. kötetben 'Ladislau electus Zagrabienſis' áll. ^b Az eredetiben tévesen 250 szerepel. ^c A 10. kötetben a következő szövegvariáció szerepel: 'in continenti manualiter et alia servitia pro rata et residuos 150 fl. et servitia residua'. | [m.s.] 'servitium episcopi Zagrabienſis in Ungaria' | [m.d.] 'Cardinales 15'.

15.

Avignon, 1329. június 19.

*Rudolf váci püspök kötelezvénye a servitium commune (500 ft.)
és 5 servitia mimuta, valamint előde tartozásának megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 84rv; vol. 10, fol. 22v)

Eisdem anno, indictione, die, loco et testibus consuetis presentibus, frater Radolphus^a, episcopus Waciensis in Ungaria,³ promisit pro suo communi servitio 500 fl. et 5 servitia promissa et debita per immediatum predecessorem suum,⁴ quos promisit solvere 400 fl. una cum servitiis pro rata a festo beati Iohannis Baptiste proxime venturo ad annum;⁵ item 300 fl. auri et 5 servitio pro rata in alio festo beati Iohannis Baptiste anno revoluto;⁶ item residuos 300 fl. cum servitiis residuis in alio festo beati Iohannis Baptiste anno iterato revoluto.⁷ Alioquin infra 6 menses et iuravit, ut in forma.

^a A 10. kötetben 'Rodolphus' | [m.s.] 'servitium episcopi Vaciensis in Ungaria' | [m.d.] 'Cardinales 23'.

16.

1329. június 19.

A knini püspök – többekkel együtt – felmentést kap a servitium fizetése alól.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 10, fol. 29r)

In anno Domini 1329, 19 Iunii, infrascripti prelati fuerunt absoluti a prestatione communis servitii, quia ecclesie ipsorum non attingebant sumam [!] 100 fl. videlicet

¹ Kaboli László zágrábi püspök (1327–1343), kalocsa-bácsi érsek (1343–1345). Vö. HCI I, 197, 537; ENGEL, *Archontológia* I, 79; *Zagrebački biskupi*, 103–114. 197; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 202–206.

² 1326. december 25.

³ Rudolf OP, váci püspök (1329–1342). Vö. HCI I, 511; ENGEL, *Archontológia* I, 75; CHOBOT, *A váczai egyházmegye* II, 491–493.

⁴ Lőrinc váci püspök.

⁵ 1330. június 24.

⁶ 1331. június 24.

⁷ 1332. június 24.

archiepiscopus Neupatrensis, episcopus Riensis, episcopus Thiniensis, episcopus Marocitanus.

17.

Avignon, 1330. október 10.

*Miklós egri püspök kötelezvénye a servitium commune
(800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 96v)*

Eisdem anno, indictione, pontificatu, loco, die et testibus presentibus, dominus Nicolaus, episcopus Agriensis in Ungaria,¹ promisit pro suo commune servitio 800 fl. auri et 5 consueta servitia persolvere, medietatem in proximo festo beati Michaelis de mense Septembri,² et aliam medietatem in festo nativitatis beati Iohannis Baptiste extunc proxime sequituro [!].³ Alioquin infra 5 menses etc. et iuravit, ut in forma.

[*m.s.*] 'servitium ecclesie Agriensis in Ungaria' | [*m.d.*] 'Cardinales 23'.

18.

Avignon, 1331. február 4.

*Csanád esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune
(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 100r)*

Eisdem anno, indictione, pontificatu, die, loco et testibus presentibus, dominus Chenadinus, electus in archiepiscopum Strigoniensem,⁴ promisit pro suo communi servitio per dominum Petrum de Verulis, prepositum Titulensem,⁵ procuratorem suum, 2000 fl. et 5 servitia consueta persolvere, medietatem in proximo festo Omnium Sanctorum,⁶ et aliam medietatem in festo Pentecosten extunc proximum secuturo.⁷ Alioquin infra 4 menses etc. et iuravit, ut in forma.

[*m.s.*] 'servitium ecclesie Strigoniensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 23'.

¹ Dörögdi Miklós egri püspök (1330–1361). Vö. HCI, 78; ENGEL, *Archontológia* I, 68; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 107–116.

² 1331. szeptember 29.

³ 1332. június 24.

⁴ Telegdi Csanád esztergomi érsek.

⁵ A káptalan monográfusa 1325 és 1337 között nem közölt a prépostokra vonatkozó adatot. Vö. ÉRDŰJHELYI MENYHÉRT, *A titeli káptalan története*, Zombor 1895, 7.

⁶ 1331. november 1.

⁷ 1332. június 7.

19.

Avignon, 1333. május 28.

Vilmos pannonhalmi apát kötelezvénye a saját, valamint előde kinevezéséért esedékes *servitium commune* (250 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 126v; vol. 14, fol. 11v; vol. 16, fol. 4r)

Eisdem anno, indictione, pontificatu, die et loco, dominus Guilelmus, abbas monasterii de Sacro Monte Pannonie ordinis Sancti Benedicti,¹ recognovit pro domino Nicholao, predecessore suo,² 250 fl. et 5 *servitia* consueta pro 22 cardinalibus.

Item promisit pro suo communi servitio 250 fl. auri et 5 *servitia* consueta, solvendo videlicet *servitium* sui predecessoris in festo nativitatis beati Iohannis Baptiste de anno Domini 1334,³ et aliam medietatem in festo alio beati Iohannis Baptiste anno revoluto extunc sequuturo [!].⁴ Alioquin infra 5 menses etc. et iuravit etc.

[*m.s.*] 'servitium monasterium de Sacro Monte Pannonie' | [*m.d.*] 'Cardinales 22'.

20.

Avignon, 1333. december 10.

János zenggi püspök kötelezvénye a *servitium commune* (50 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 14, fol. 14v; vol. 16, fol. 7v)

Eisdem anno, indictione, pontificatu, die et loco, Iohannes, episcopus Signenis in Slavonia,⁵ promisit [...] 50 fl. et 5 *servitia* consueta, solvendo in festo Natalis Domini, de anno Domini 1335.⁶ Alioquin infra 5 menses etc. et iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 22'.

¹ Hammer Vilmos pannonhalmi apát (1333–1354). Vö. *Paradisum plantavit*, 506.

² Miklós pannonhalmi apát (1319–1333). Vö. *Paradisum plantavit*, 506.

³ 1334. június 24.

⁴ 1335. június 24.

⁵ János OESA, zenggi püspök (1333–1348), spalatói érsek (1348–1349). Vö. HC I, 450, 459.

⁶ 1335. december 25.

21.

Avignon, 1334. július 5.

Gergely szerémi püspök kötelezvénye a *servitium commune*
(100 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 136v; vol. 14, fol. 19v; vol. 16, fol. 13r)

Eisdem anno, indictione, pontificatu, Avinione in palatio apostolico, die 5 mensis Iulii, dominus frater Gregorius, episcopus Sirmiensis in Ungaria,¹ promisit [...] 100 fl. et 5 consueta servitia persolvere in proximo festo nativitatis beati Iohannis Baptiste.² Alioquin infra 5 menses etc. et iuravit, ut in forma, testibus dominis Michaelae Ricomanni et Guilelmo Medici, clericis collegii.

[*m.s.*] 'servitium ecclesie Sirmiensis in Ungaria' | [*m.d.*] 'Cardinales 23'.

22.

1336. április 20.

Vid nyitrai püspök bemutatta azt az okiratot, miszerint a püspökséget 275 ft.-ra és 5 *servitiumra*, a veszprémi egyházat pedig 900 ft.-ra és öt *servitiumra* taksálták.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 149r; vol. 14, fol. 30v; vol. 16, fol. 24v)

Eisdem anno, indictione et pontificatu predictis, die 20 mensis Aprilis, dominus frater Vitus, episcopus Nitriensis in Ungaria,³ fecit presentari Camere Apostolice, quoddam publicum instrumentum scriptum et signatum manu Guilelmi Gitberti,⁴ clerici Bittercensis^a [!] diocesis, continens taxationem factam de dicta ecclesia ad summam 275 fl. et 5 servitia familiarium pro camera domini nostri pape et dominorum sancte Romane ecclesie cardinalium, per venerabiles viros, dominos Iacobum Berengarii, operarium monasterii Crassensis et Iacobum de Lengres, nuncios Sedis Apostolice auctoritate apostolica, factam tempore 21 dominorum cardinalium.

[*m.s.*] 'servitium ecclesie Nitriensis in Ungaria' | [*m.d.*] 'Cardinales 23'.

^bItem fecit presentari dicte camere unum publicum instrumentum continens taxationem factam, per dictos commissarios de ecclesia Vesprimiensi de summa 900 fl. pro camera et collegio et de 5 servitiis familiarium.^b

^a A 16. kötet szövegváltozata: 'Gilberti, clerici diocesis Biturcensis'.^{b-b} a 16. kötet szövegváltozatában. [*m.s.*] 'servitium ecclesie Wesprimiensis in Ungaria'.

¹ Gergely OFM, szerémi püspök (1334–1335). HC I, 454; ENGEL, *Archontológia* I, 74.

² 1335. június 24.

³ Vasvári Vid OFM, nyitrai püspök (1335–1347). Vö. HC I, 368; ENGEL, *Archontológia* I, 72.

⁴ Guillelmus Giberti veszprémi kanonok (1348). Vö. BOSSÁNYI, *Regesta* I, 247.

23.

1336. december 11.

*Lőrinc boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune
(400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 153v; vol. 14, fol. 33v; vol. 16, fol. 27v)

Eisdem anno, indictione et pontificatu ac loco, die videlicet 11 Decembris, in hospitio domini cardinalis titulis sancti Praxedis,¹ dominus Laurentius, episcopus Boznensis in Ungaria,² promisit pro suo commune servitio 200 fl. et 5 servitia consueta, ^asolvendo integraliter a prima dominica quadragesime^a proxime ventura³ ad annum. Alioquin infra 4 menses etc. testes clerici collegii [fuerunt presentes].

^{a-a} A 14. kötetben: 'solvendo in prima dominica catragesime' | [m.s.] 'servitium ecclesie Bosnensis' [m.d.] 'Cardinales 16'.

24.

1343. március 27.

*Jakab zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune
(400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 202r; vol. 14, fol. 72r; vol. 16, fol. 75r)

Eisdem die et loco, dominus Iacobus, episcopus Zagabriensis in Ungaria,⁴ promisit pro suo communi servitio 400 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo Nativitatis Domini⁵ et aliam medietatem in festo Resurrectionis eiusdem Domini extunc proxime ^asecuturo^a.⁶ Alioquin infra 4 menses etc. et iuravit etc.

^{a-a} A 14 és a 16. kötetben 'secuturo' | [m.d.] 'Cardinales 25'.

¹ Pedro Gómez de Barroso, a S. Prassede presbiter-bíborosa. Vö. HC I, 16.

² Lorándfi Lőrinc pécsi kanonok (1343), zágrábi kanonok (1343), boszniai püspök (1336–1347). Vö. BOSSÁNYI ÁRPÁD (kiad.), *Regesta supplicationum. A pápai kérvénykönyvek magyar vonatkozású okmányai. Avignoni korszak I–II*, Budapest 1916, I, 226, 320; HC I, 142; ENGEL, *Archontológia* I, 66; HODINKA, *Tanulmányok*, 88.

³ 1337. március 9.

⁴ Piacenzai Jakab hájszentlőrinci prépost (1331), pozsonyi prépost (1331–1332), csanádi (1332–1343) majd zágrábi püspök (1343–1348). Vö. HC I, 179, 537; ENGEL, *Archontológia* I, 65, 79; BOSSÁNYI, *Regesta* I, 280–281; JUHÁSZ KÁLMÁN, *A csanádi püspökség története (1000–1699) I–VIII* (Csanádvármegyei Könyvtár, 19–20, 24, 28–29, 40–43), Makó 1930–1947, III, 27–42; *Zagrebački biskupi*, 117–120.

⁵ 1343. december 25.

⁶ 1344. április 4.

25.

1343. május 28.

István választott csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 204v–205r; vol. 14, fol. 74r; vol. 16, fol. 78r)

Eisdem anno, indictione et pontificatu, in hospitio domini cardinalis de Puteo,¹ die videlicet ^a28^a Maii, Stephanus, electus in episcopum ^bChanadiensem^b in Ungaria,² promisit pro suo communi servitio 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo Resurrectionis Dominice³ et aliam medietatem in festo Natalis eiusdem Domini⁴ extunc ^bsequituro^b. Alioquin infra 3 ^cmenses^c etc. et iuravit etc.

^{a-a} A 14. kötetben '27' | ^{b-b} A 14. kötetben 'Chenadiensem' | ^{c-c} A 6. kötetben tévesen 'annos' | [m.d.] 'Cardinales 25'.

26.

1343. május 30.

Mihály választott váci püspök kötelezvénye a servitium commune (500 ft.) és 5 servitia consueta, valamint elődei tartozásainak megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 205r; vol. 14, fol. 74v; vol. 16, fol. 78r)

Eisdem anno, indictione, pontificatu, die 30 Maii, in thesauraria domini nostri pape, dominus Michael, electus in episcopum Vaxiensem [!] in Ungaria,⁵ promisit [...] 500 fl. et 5 servitia consueta per dominum Nicholaum, rectorem ecclesie Sancti Nicolai de Albaregali,⁶ Vesprimiensis diocesis procuratorem suum.⁷

Item recognovit [et solvere promisit] pro communi servitio promisso et non soluto per dominum Radolphum, predecessorem suum immediatum⁸ pro parte cameram^b contingente 6 fl. et pro parte collegii dominorum [cardinalium] sancte Romane ecclesie 16 fl. [restantes ad solvendum].

¹ Imbert Dupuis, Ss. XII Apostoli bíborosa (1327–1348), camerarius sacri collegii (1340–1348). Vö. BAUMGARTEN, *Untersuchungen*, LII; HC I, 17.

² Harkácsi (Büki) István pécsi prépost (1324–1344), csanádi (1343–1344), veszprémi (1344–1345) püspök, majd kalocsa-bácsi érsek (1345–1348). Vö. HC I, 179, 197, 523; ENGEL, *Archontológia* I, 65, 67, 77; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* III, 43–52; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 209–213.

³ 1344. április 4.

⁴ 1344. április 4.

⁵ Szécsényi Mihály fehérvári kanonok (1333 k.–1341), pozsonyi prépost (1333–1342), váci (1342–1362), majd egri (1362–1377) püspök. Vö. HC I, 512; ENGEL, *Archontológia* I, 68, 75; CHOBOT, *A váci egyházmegye* II, 493–495; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 117–120; BOSSÁNYI, *Regesta* I, 188, 232–233; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 40.

⁶ Fehérvári Miklós egri kanonok, mislyei prépost (1343). Vö. BOSSÁNYI, *Regesta* I, 203, 207.

⁷ E rész kiadva: MREV IV, n. CCLXV (331).

⁸ Rudolf váci püspök.

Item recognovit et solvere promisit pro 4 servitiis [debitis] familie domini nostri pape non solutis de tempore domini Laurentii, alterius predecessoris sui¹ 38 fl., 11 sol. monete Avinionensis.

Item et pro 5 servitiis familie domini nostri pape et dominorum cardinalium promissis et non solutis per dictum dominum Radolphum 54 fl., 8 sol., 9 den. dicte monete.

Quas pecuniarum summas promisit et solutorum infra quindenam festi Resurrectionis Dominice proxime futuri².³ Alioquin infra 4 menses etc. et iuravit, ut in forma.

^a A 14. és a 16. kötetben '29' | ^b helyesen: 'camere' | ^c helyesen: 'futuro' | [m.d.] 'Cardinales 25'.

27.

1343. október 1.

László választott kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 208v; vol. 14, fol. 77r; vol. 16, fol. 84r)

Eisdem anno etc. die 1 mensis Octobris, dominus Ladislaus, electus in archiepiscopum Colocensem^a,³ promisit [...] per magistrum Benedictum, archidiaconum de ^bKamluk^b in ecclesia Zagrabiensi 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in proximo festo beati Michaelis, quod erit de mense Septembri, proxime venturo⁴ et aliam medietatem in festo Resurrexionis [!] Domini extunc proxime secuturo.⁵ Quod nisi infra 4 menses etc. et iuravit etc., presentibus clericis camere et collegii.

^a A 16. kötetben 'Colocensem' | ^{b-b} A 16. kötetben 'Kemlup' [m.s.] 'servitium ecclesie Colocensis' | [m.d.] 'Cardinales 23'.

28.

1344. augusztus 23.

Galhardus választott csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 220r; vol. 14, fol. 89v; vol. 16, fol. 100v)

Eodem anno^a, die 23 Augusti, Gallhardus, electus in episcopum Cenadiensem, recognovit et solvere promisit pro complemento communis servitii domini Stephani, precessoris [!] sui, 450 fl. et 5 servitia familie pro rata summe predicte.

¹ Lőrinc váci püspök.

² 1344. április 18.

³ Kaboli László kalocsa-bácsi érsek.

⁴ 1344. szeptember 29.

⁵ 1345. március 27.

Item promisit pro suo communi servitio 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo partem recognitam a proximo festo beati Michaelis ad annum¹ et medietatem sui servitii in festo Pentecostes extunc sequenti² et aliam medietatem in festo beati Michaelis sequenti.³ Alioquin, quod infra 4 menses etc. et iuravit etc.⁴

^a A 14. kötetben: 'absentibus et committentibus dominis camerariis vices suas reverendis patribus dominis Cassinensi et Foroiuliensi episcopis, domini pape Thesaurariis⁵ [...] Galhardus electus in episcopum Cenadiensem in Ungaria' | [m.s.] 'Cardinales 26'.

29.

1344. augusztus 23.

István veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 220r; vol. 14, fol. 89v; vol. 16, fol. 100v)⁶

Eadem die, dominus Stephanus, episcopus Vesprimiensis,⁷ promisit [...] 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem a proximo festo beati Michaelis ad annum⁸ et aliam medietatem in festo Pentecostes extunc proxime secuturo.⁹ Alioquin, quod infra 4 menses etc. et iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 26'.

¹ 1345. szeptember 29.

² 1346. június 4.

³ 1346. szeptember 29.

⁴ Galhardus de Carceribus (Carcès) († 1348), francia főpap, titeli prépost (1337–1344), pápai tizedszedő Lengyelországban, majd Magyarországon is, ugyanott pápai követ (1337–1341), csanádi (1344–1345), veszprémi püspök (1345), majd brindisi érsek (1346–1348). A szövegben említett eldője Harkácsi (Büki) István csanádi püspök. Vö. FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ, *Pápai adószedők Magyarországon a XIII. és XIV. században*, Századok 21 (1887) 493–517 és 589–609, 513–516; FRAKNÓI, *Magyarország egyházi I.*, 169–170; HC I, 149, 179, 523; ÉRDÚJHELYI, *A titeli káptalan*, 7; ENGEL, *Archontológia I.*, 67; BOSSÁNYI, *Regesta I.*, 276; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség III.*, 53–56.

⁵ Étienne Aldebrand OSB pápai *thesaurarius* (1342–1347), *camerlengo* (1347–1361), Avignon vicarius generalisa, monte cassinói püspök, arles-i, majd toulouse-i érsek (1343–1346); János forli püspök (1342–1349) *thesaurarius*. HC I, 103, 169, 253, 406, 488; CHARLES SAMARAN–GUILLAUME MOLLAT, *La fiscalité pontificale en France au XIVe siècle*, Paris 1905, 170; DEL RE, *Curia Romana*, 308; WEISS, *Rechnungswesen*, 95, 341. j.

⁶ Kiadása MREV IV, n. CCLXXII (333).

⁷ Harkácsi (Büki) István veszprémi püspök.

⁸ 1345. szeptember 29.

⁹ 1346. június 4.

30.

1345. május 25.

Galhardus veszprémi püspök kötelezvénye előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 14, fol. 99v; vol. 16, fol. 108v; BAV Borghese, vol 125, fol. 77v.)

Eisdem anno in hospitio domini cardinalis de Puteo¹ ac die 25 mensis Maii, dominus [frater] Galhardus, episcopus Vesprimiensis in Ungaria,² recognovit et solvere promisit pro communi servitio sue ecclesie, promisso et non soluto per dominum Stephanum, immediatum predecessorem suum,³ 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in proximo festo Resurrectionis Dominice⁴ et aliam medietatem in festo nativitatis Domini extunc proxime secuturo.⁵ Alioquin infra 4 menses etc. et iuravit, ut in forma.

[m.d.] 'Cardinales 26'.

31.

1345. május 25.

Gergely csanádi püspök kötelezvénye elődei tartozásainak megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 14, fol. 99v; vol. 16, fol. 108v)

Eisdem die et loco, dominus Gregorius, electus in episcopum Cenadiensem in Ungaria,⁶ recognovit et solvere promisit pro communi servitio promisso et non soluto per dominum Galhardum,⁷ immediatum predecessorem suum 900 fl. et 5 servitia familie de tempore 26 dominorum cardinalium.

Item recognovit et solvere promisit pro complemento communis servitii [promissi] et non soluti per Stephanum, alterum predecessorem suum⁸ 450 fl. et 5 servitia pro rata de tempore 25 dominorum cardinalium, solvendo per tres terminos infra-scriptos: tertiam partem omnium premissorum in proximo festo Resurrectionis Domini⁹ et aliam tertiam partem in sequenti festo sancti Michaelis Septembris de anno

¹ Imbert Dupuis bíboros.² Galhardus de Carceribus püspök.³ Harkácsi (Büki) István püspök.⁴ 1346. április 16.⁵ 1346. december 25.⁶ Kaproncai György fia Gergely császmai prépost (1337–1345), esztergomi kanonok (1343–1345), csanádi püspök (1345–1350). Vö. HC I, 179; ENGEL, *Archontológia* I, 67; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* III, 57–74; BOS-SÁNYI, *Regesta* I, 182; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 47.⁷ Galhardus de Carceribus püspök.⁸ Harkácsi (Büki) István püspök.⁹ 1346. április 16.

[13]46,¹ et aliam tertiam partem ^ain festo Purificationis Beate Marie^a extunc secuturo.² Alioquin infra 4 menses etc. et iuravit etc.

^{a-a} A 14. kötetben 'in festo Resurrectionis Domini' | [m.d.] 'Cardinales 26'.

32.

1345. szeptember 6.

Demeter választott váradi püspök kötelezővénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 14, fol. 102v; vol. 16, fol. 111v; BAV Borghese, vol. 125, fol. 10r)

Eisdem anno, indictione et pontificatu, die 6 Septembris in hospitio domini cardinalis de Puteo,³ dominus Demetrius, electus in episcopum Varadiensem in Ungaria,⁴ promisit pro suo communi servitio per Dionisium Melini de Neapoli et Iacobum dictum Nobilem, canonicum Budensem,⁵ procuratores suos, 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in [festo] Resurrectionis^a Domini⁶ et aliam medietatem in festo nativitatis eiusdem extunc secuturo^b.⁷ Alioquin infra 4 menses etc. et iuravit etc.

^a A 14. kötetben 'Rexurrectionis' | ^b A 16. kötetben kiegészítés 'presentibus domino preposito Foroiuliensi et domino Francisco Bedocii,⁸ clericis camere et collegii' | [m.d.] 'cardinales 27'.

33.

1345. november 5.

István kalocsai érsek kötelezővénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 14, fol. 103r; vol. 16, fol. 112r; vol. 22, fol. 1v; BAV Borghese, 125, fol. 117v)

Eisdem anno, indictione etc. die ^a5 mensis Novembris^a, in hospitio domini

¹ 1346. szeptember 29.

² 1347. február 2.

³ Imbert Dupuis bíboros.

⁴ Futaki Demeter óbudai prépost (1345), váradi kanonok (1332–1345), váradi püspök (1345–1372). Vö. HCI, 515; ENGEL, *Archontológia* I, 76; BUNYITAY, *A váradi püspökség*, I, 181–194; BOSSÁNYI, *Regesta* I, 252.

⁵ Nemes (dict.) Jakab budai és váradi kanonok. Vö. BOSSÁNYI, *Regesta* I, n. CCLXXVII.

⁶ 1346. április 16.

⁷ 1346. december 25.

⁸ Franciscus Bedocii *rector ecclesiae de Teyrano, canonicus Rigenensis et Agnensis, clericus camerae et sacri collegii*. Vö. BAUMGARTEN, *Untersuchungen*, 338.

cardinalis de Puteo,¹ bpresentibus clericis camere et collegii^b, dominus Stephanus, electus in archiepiscopum Colocensem,² recognovit et solvere promisit per magistrum^c Bonifacium de Belloforti, procuratorem in Romana Curia et suum, pro communi servitio promisso et non soluto per Ladislaum, predecessorem suum,³ 1000 fl. et 5 servitia familie pro rata de tempore 23 cardinalium.

Item promisit pro suo communi servitio 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo videlicet partem recognitam in proximo festo sancti Michaelis [mensis] Septembris⁴ et medietatem sui servitii in festo Resurrectionis Dominice sequenti⁵ et aliam [medietatem] in festo Natalis Domini extunc secuturo.⁶ Alioquin infra 4 menses etc. et iuravit etc.

^{a-a} A 14. kötetben '6 mensis Septembris' | ^b A 16. kötet szövegváltozatában | ^c A 14. kötetben 'dominum' | [m.d.] 'Cardinales 27'.

34.

1346. április 27.

Miklós választott pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 14, fol. 107r; vol. 22, fol. 7v; BAV Borghese, vol. 125, fol. 15r)

Eisdem die et loco, dominus Nicolaus, electus in episcopum Quinqueecclesiensem in Ungaria,⁷ promisit [...] per dominum Guilelmum de Posterla^a, capellanum apostolicum, procuratorem suum,⁸ 3300 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in proximo festo Resurrectionis^b Dominice⁹ et aliam [medietatem] in festo sancti Michaelis mensis Septembris.¹⁰ Alioquin infra 4 menses etc. et iuravit etc.

^a A Borghese-kötetben 'Pousterla' | ^b Az eredetiben 'rexurrectionis' | [m.d.] 'Cardinales 27'.

¹ Imbert Dupuis bíboros.

² Harkácsi (Büki) István érsek.

³ Kaboli László érsek.

⁴ 1345. szeptember 29.

⁵ 1346. április 16.

⁶ 1346. december 25.

⁷ Neszmélyi (Poroszlói) Miklós pécsi püspök (1346–1360). Vö. HC I, 410; ENGEL, *Archontológia* I, 73; PET 96–101; FEDELES TAMÁS–KOSZTA LÁSZLÓ, *Pécs (Fünfkirchen). Das Bistum und die Bischofsstadt im Mittelalter* (Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien 2), Wien 2011, 97–102.

⁸ Pusztlerai Vilmos castelporzioi kanonok, monzai *archipresbiter*, pozsonyi prépost (1345–1352), konstantinápolyi pátriárka, pápai káplán, szentszéki diplomata. Vö. PÓR ANTAL, *Adatok Della Pusterla Vilmos pozsonyi prépost életéhez*, *Századok* 42 (1908) 905–913.

⁹ 1347. április 1.

¹⁰ 1347. szeptember 29.

35.

1347. szeptember 1.

Miklós választott nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune (275 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 29r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 31r)

Eisdem anno, die et loco, dominus Nicholaus, electus in episcopum Nitriensem,¹ promisit pro suo communi servitio per dominum Petrum Stephani, archidiaconum Grandensem² et canonicum dicte ecclesie Nitriensis,² predictae 275 fl. et 5 servitia consueta, solvendo in festo Assumptionis Beate Marie de Augusto proxime venturo³ et promisit dictus procurator, quod hinc ad festum Pasche⁴ predictam obligationem ratificabit.

¹ Helyesen: 'Gradensem' | [m.d.] 'Cardinales 25'.

36.

Avignon, 1348. március 24.

János választott veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 38r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 38v)⁵

Eisdem die et loco, dominus Iohannes, electus in episcopum Vesprimiensem,⁶ recognovit pro servitio promisso et non soluto per Stephanum, immediatum predecessorem suum,⁷ per fratrem Blasium Andree, penitentiarium domini nostre pape,⁸ procuratorem suum, 900 fl. et 5 servitia consueta.

¹ Vásári Miklós esztergomi prépost, nyitrai (1347–1350), zágrábi püspök (1349), majd kalocsa-bácsi (1349–1350), végül esztergomi (1350–1358) érsek. Vö. HC I, 197, 368, 464, 536; KOLLÁNYI, *Esztergomi kánonok*, 44–45; ENGEL, *Archontológia* I, 63, 65, 72, 79; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 214–216; HEGEDŰS ANDRÁS, *Vásári IV. Miklós*, Esztergomi érsekek, 171–175; *Zagrebački biskupi*, 123–128.

² Petrus Stephani Vid nyitrai püspök neposa, pataki plébános, fehérvári főesperes, nyitrai kánonok, gradnai, majd trencséni főesperes, veszprémi és zágrábi kánonok. Vö. BOSSÁNYI, *Regesta* I, n. LXXXIX, XCI, XCV, CCCXXXVIII, CCCLXVII, CCLI, XCV, CXII, LXXXVIII.

³ 1348. augusztus 15.

⁴ 1348. április 20.

⁵ Kiadása MREV IV, n. CCLXXXII (336–337).

⁶ Garai János pécsi kisprépost, esztergomi kánonok, veszprémi püspök (1346–1358), királyi diplomata. Vö. HC I, 523–524; ENGEL, *Archontológia* I, 77; ÁRVAI TÜNDE, A „sohasem volt” szepesi prépost. Garai János veszprémi püspök pályafutása, „Köztes-Európa” vonzásában. Ünnepi tanulmányok Font Márta tiszteletére (szerk. Bagi Dániel–Fedeles Tamás–Kiss Gergely), Pécs 2012, 33–44.

⁷ Harkácsi (Büki) István veszprémi püspök.

⁸ Blasius de Ungaria Ágoston-rendi szerzetes magyar gyóntató a pápai udvarban (1348–1350). Vö. MONAY, *A római magyar*, 24; FRAKNÓI, *A római magyar*, 385–394, 386–387.

Item promisit pro suo communi servitio alios 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo servitium recognitum in festo beati Andree proxime secuturo¹ et servitium promissum in festo beati Iohannis extunc subsecuturo.²

[m.d.] 'Cardinales 24'.

37.

Avignon, 1348. március 24.

Dénes knini püspök kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 38r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 38v)³

Eisdem anno etc., dominus frater Dionisius, episcopus Tiniensis,⁴ recognovit pro communi servitio promisso et non soluto per Iohannem, predecessorem suum,⁵ 150 fl. et 5 servitia consueta. Item promisit pro suo communi servitio 150 fl. et 5 servitia consueta, solvendo partem recognitam in festo Nativitatis Domini⁶ et servitium promissum in subsequenti festo anno revoluto.⁷

[m.d.] 'Cardinales 24'.

38.

Avignon, 1348. június 24.

János választott boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 43r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 42r)⁸

Eisdem anno etc. dominus Bonus Iohannis, electus Boznensis, promisit pro suo communi servitio 200 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo Resur-

¹ 1348. november 30.

² 1349. június 24.

³ Kiadása MVC I, n. 159 (118).

⁴ Lackfi Dénes knini (1348–1354), zágrábi (1349–1350) püspök, majd kalocsai érsek (1350–1356). Vö. HC I, 197, 486, 537; ENGEL, *Archontológia* I, 79; *Zagrebački biskupi*, 121–122; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 217–220.

⁵ Töckheimi János knini (1357–1364), majd gurki (1364–1376) püspök. Vö. HC I, 486; ENGEL, *Archontológia* I, 85.

⁶ 1348. december 25.

⁷ 1349. december 25.

⁸ Kiadása: MVC I, n. 160 (118–119).

rectionis Domini¹ et aliam [medietatem] in festo Omnium Sanctorum extunc proxime secuturo.² Quod nisi infra 4 menses etc. et iuravit etc.³

[m.d.] ‘Cardinales 22’.

39.

Avignon, 1349. április 4.

Peregrin választott boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.)

és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 82r; vol. 23, fol. 80r; vol. 27, fol. 7v;

BAV Borghese, vol. 125, fol. 71r)⁴

Die 4 dicti mensis Aprilis, dictis loco et testibus presentibus et Guilelmo de Fonte, dominus frater Peregrinus, electus Bosnensis, in provincia Colocensi,⁵ recognovit pro communi servitio per dominum Iohannem, eius predecessorem,⁶ promisso et non soluto per dominum Stephanum, episcopum Fanensem,⁷ eius procuratorem, 200 fl. et 5 servitia consueta, solvendo terminis in predicta precedenti obligatione^a contentis. Quod nisi infra 4 menses etc. et iuravit etc.

^a A 23. kötet előző kötelezvénye szerint ‘Franciscus electus Iustinopolitanus [...] medietatem in festo Nativitatis Domini proxime venturo⁸ et aliam medietatem in festo beati Michaelis extunc secuturo’.⁹ [m.d.] ‘Cardinales 22’.

¹ 1349. április 12.

² 1349. november 1.

³ Boniohannes de Campello pápai és magyar királyi káplán, csanádi kanonok, aradi főesperes, pécsi, váradi, zágrábi kanonok, szentszéki követ, boszniai (1348–1349), fermói (1349–1363) püspök, patraszi érsek (1363). Vö. HCl I, 142, 249, 394; ENGEL, *Archontológia* I, 66–67; HODINKA, *Tanulmányok*, 88–89; JUHÁSZ, *A csanádi székeskáptalan*, 55–56; BÓNIS GYÖRGY, *A jogtudó értelmiség a Mobács előtti Magyarországon*, Budapest 1971, 33–34.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 167 (121–122).

⁵ Peregrinus de Saxonia OFM, boszniai püspök (1349–1356). Vö. HCl I, 142; ENGEL, *Archontológia* I, 66; HODINKA, *Tanulmányok*, 89.

⁶ Boniohannes de Campello püspök.

⁷ Petrus de Pensauro fanói püspök (1342–1358). HCl I, 245.

⁸ 1349. december 25.

⁹ 1350. szeptember 29.

40.

Avignon, 1350. április 8.

*Miklós zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune
(400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 110r; vol. 23, fol. 109r; vol. 27, fol. 32r;
BAV Borghese, vol. 125, fol. 96r)¹

Eisdem anno, indictione et pontificatu, die 8 Aprilis, in Camera Apostolica, absente domino cardinale, presentibus dominis Bertrando de Chaimaco² et Guilelmo Textoris, clericis camere et collegii, dominus Nicolaus, episcopus Zagabriensis,³ promisit pro suo communi servitio per dominum Paulum de Iegerdorf^a, archidiaconum Nitriensem in ecclesia Strigoniensi^b,⁴ eius procuratorem, 400 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo Resurrectionis Domini proxime venturo⁵ et aliam medietatem in festo Nativitatis Domini extunc proxime secuturo.⁶ Quod nisi infra 3 menses etc. et iuravit etc.

^a A 27. kötetben 'Iagerdorf' alakban | ^b A 22. kötetben 'Trigoniensem' alakban | A 27. kötetben 'per Paulum de Jagerdorf, archidiaconum Nitriensem in ecclesia Zrigoniensi' | [m.d.] 'Cardinales 16'.

41.

1350. április 8.

*Miklós esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.)
és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 110v; vol. 23, fol. 109r; vol. 27, fol. 32r;
BAV Borghese, vol. 125, fol. 96r)

Dicta die, dominus Nicolaus, archiepiscopus Strigoniensis in Hungaria,⁷ promisit pro suo communi servitio per dominum Guilelmum Comede^a, archipresbyterum

¹ Kiadása: MVC I, n. 170 (123).

² Bertrande de Chanac († 1401), a pápai kincstár klerikusa, majd Le Puy püspöke (1382–1385), jeruzsálemi pátriárka (1383), a S. Pudenziana presbíter-bíborosa (1385–1389). Vö. HC I, 28, 46, 91, 276.

³ Apáti (Keszei) Miklós esztergomi nagyprépost (1349), nyitrai választott (1349), zágrábi püspök (1350–1356), kalocsa-bácsi (1356–1358), majd esztergomi érsek (1358–1366), királyi kápolnaispán, titkos kancellár (1349–1351), királyi alkancellár (1351–1356), királyi kancellár (1356–1358). Vö. HC I, 197, 465, 536; ENGEL, *Archontológia* I, 64–65, 79; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 221–227; *Zagrebački biskupi*, 123–128; HEGEDŰS ANDRÁS, *V. Miklós, Esztergomi érsekek*, 171–179; PÓR ANTAL, *Keszei Miklós*, Budapest 1904; WERTNER MÓR, *A Frankóiak*, Turul II (1892) 113–120.

⁴ Jägerndorfi Pál esztergomi kanonok, nyitrai főesperes, Anjou I. Lajos magyar király (1342–1382) káplánja, majd gurki (1351–1359), freisingi (1359–1377) püspök. Vö. HC I, 250, 270; PÓR ANTAL, *Jägerndorfi Pál nyitrai főesperes (1350)*, *Századok* 39 (1905) 693–711, 789–810; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 54.

⁵ 1351. április 17.

⁶ 1351. december 15.

⁷ Vásári Miklós esztergomi érsek.

Libracensem, eius procuratorem, 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo Resurrectionis Domini proxime venturo¹ et aliam medietatem in alio festo Resurrectionis anno revoluto.² Quod nisi infra 3 menses etc. et iuravit etc.

^a A 23. kötetben 'Commendone', a 27. kötetben 'Comcude', a Borghese-kötetben pedig 'Comende' szerepel | [*m.d.*] 'Cardinales 16'.

42.

Avignon, 1350. május 13.

Tamás választott szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 23, fol. 111v; vol. 27, fol. 34v; BAV Borghese, vol. 125, fol. 98v)³

Dicta die, dominus Thomas, electus Sirimiensis in provincia Colocensi,⁴ promisit pro suo communi servitio per magistrum Symonem de Lignitz, canonicum Wratislaviensem,⁵ eius procuratorem 100 fl. et 5 servitia consueta, solvenda terminis^a supra proxime positis^a. Quod nisi infra 3 menses etc. et iuravit etc.

^{a-a} A 23. kötetben 'Iohannes abbas monasterii de Setra, ordinis Cisterciensis, diocesis Tirasonensis, medietatem in festo Ascensionis Domini⁶ proxime venturo et aliam medietatem in eodem festo anno revoluto⁷ szerepel. | [*m.d.*] 'Cardinales 16'.

43.

1350. május 13.

István választott nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune (275 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 23, fol. 111v; vol. 27, fol. 35v; BAV Borghese, vol. 125, fol. 98v)

Dicta die, Stephanus, electus Nitriensis in provincia Trigoniensi [!],⁸ promisit pro suo communi servitio per magistrum Symonem de Lignitz, canonicum Wratis-

¹ 1351. április 17.

² 1352. április 8.

³ Kiadása: MVC I, n. 200 (135).

⁴ Benedek fia Tamás OESA, szerémi püspök (1349–1364). Vö. HC I, 454; ENGEL, *Archontológia* I, 74.

⁵ Lignitz Simon a magyar király és a salzburgi érsek káplánja, pozsonyi és boroszlói kanonok. Vö. BOSSÁNYI, *Regesta* II, n. VII, CCLXXXV.

⁶ 1351. május 26.

⁷ 1352. május 17.

⁸ Frankói (Szigeti) István OSEA, nyitrai püspök (1349–1367), kalocsai érsek (1367–1382). Vö. HC I, 197, 368; ENGEL, *Archontológia* I, 65, 72; ÚDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 232–242.

laviensem,¹ procuratorem suum 275 fl. et 5 servitia consueta, solvendo terminis supra proxime positis. Quod nisi infra 3 menses etc. et iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 16'.

44.

Avignon, 1350. május 29.

Protiva zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 23, fol. 112r; vol. 27, fol. 35r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 98v)²

Dicta die dominus Protiua^a episcopus Seginensis,³ in provincia Spalatensi, promisit pro suo communi servitio 50 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ^bterminis supra positib^b. Quod nisi infra 3 menses etc. et iuravit etc.

^a A 27. kötetben 'Protiu' | ^{b-b} A 23. kötetben 'Gaufridus abbas monasterii de Thoarno, ordinis Sancti Benedicti, Baiocensis diocesis, medietatem in festo Resurrectionis Domini proxime venturo⁴ et aliam medietatem in eodem festo anno revoluto'.⁵ | [*m.d.*] 'Cardinales 16'.

45.

1350. május 29.

Dénes választott kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralekának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 23, fol. 112rv; vol. 27, fol. 35v; BAV Borghese, vol. 125, fol. 99r)

Dicta die, dominus frater Dionisius^a, electus Colocensis,⁶ recognovit, pro communi servitio per dominum Stephanum, eius predecessorem⁷ promisso et non soluto per magistrum Martinum Thome, canonicus Trigoniensem^b [!],⁸ eius procuratorem 1750 fl. et 5 servitia pro rata.

^a A 27. kötetben 'Dyonisius' alak | ^b helyesen: 'Strigoniensem' | [*m.d.*] 'Cardinales 17'.

¹ Lignitzi Simon.

² Kiadása: MVC I, n. 201 (135).

³ Protiva de Longavilla OP, zenggi püspök (1349–1379). Vö. HC I, 450; ENGEL, *Archontológia* I, 85.

⁴ 1351. április 17.

⁵ 1352. április 8.

⁶ Lackfi Dénes érsek.

⁷ Harkácsi (Büki) István érsek.

⁸ Haraszi Márton esztergomi, váci kanonok. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 49; BOSSÁNYI, *Regesta* I, n. CV–CVI, CXLIV.

Item promisit pro suo communi servitio predictum procuratorem 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo tertiam partem recogniti et promissi in festo Resurrectionis Domini proxime venturo¹ et aliam tertiam partem in eodem festo anno revoluto² et ultimum tertiam partem in simili festo extunc proxime secuturo.³

Item dicta die recognovit, 150 fl., in quibus tenebatur pro ecclesia Tiginensis⁴ [!], cui ecclesie preluit, et erat tempore translationis terminis [!] solutionis iam elapsus, quos 150 florenos promisit per dictum procuratorem solvere in festo beati Martini Hyemalis proxime venturo.⁴ Quod nisi infra mensis etc. et iuravit etc.

⁴ Helyesen: 'Tiniensis' | [m.d.] 'Cardinales 24'.

46.

Avignon, 1351. január 7.

Tamás választott csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 23, fol. 120r; vol. 27, fol. 44r;
BAV Borghese, vol. 125, fol. 106r)

Eadem die, dominus Thomas, electus Cenadiensis,⁵ promisit pro suo communi servitio per Conradum, archidiaconum Borsiensem^a in ecclesia Strigoniensi,⁶ 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut precedens. Iohannes, abbas monasterii Sancti Stephani de Bosco ordinis Cisterciensis, diocesis Squillacensis [...], ut precedens Gondisalvus, electus in archiepiscopum Tholetanum⁷ medietatem in festo Omnium Sanctorum proxime venturo⁸ et aliam medietatem in festo beate Marie de Augusto extunc subsecuturo.⁹ Alioquin infra 3 menses etc.

^a A 27. kötetben 'Barsiensem' | [m.d.] 'Cardinales 22'.

¹ 1351. április 17.

² 1352. április 8.

³ 1353. március 24.

⁴ 1350. november 11.

⁵ Telegdi Tamás csanádi püspök (1350–1358), kalocsa-bácsi (1358–1367), majd esztergomi érsek (1358–1375). Vö. HC I, 179, 197, 465; ENGEL, *Archontológia* I, 64–65, 67; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* III, 75–81; BLAZOVICH LÁSZLÓ, *Telegdi III. Tamás*, Esztergomi érsekek, 180–185; UDVARDY, *A kalocsai érsekek*, 228–230.

⁶ Skultéti Konrád esztergomi kanonok (1341–1361), barsi (1341–1352), nyitrai (1352–1361) főesperes, pécsi kanonok (1360), királyi káplán, diplomata. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 46–47; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 444.

⁷ Gundisalvus de Aguilar archiepiscopus Toletanus (1351–1353). Vö. HC I, 487.

⁸ 1351. november 1.

⁹ 1352. augusztus 15.

47.

Avignon, 1351. augusztus 13.

Miklós, a licsáci (lisaci) Szt. György-monostor apátja kötelezvénye a servitium commune (33 1/3) ft. és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 23, fol. 132r; vol. 27, fol. 57r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 118r)

Eadem die dominus frater Nicolaus, abbas monasterii Sancti Georgii, ordinis Sancti Benedicti, Segnensis diocesis, dicte provincie Spalatensis, ^aValentinus episcopus Mutarensis, in provincia Spalatensis,¹ promisit pro abbatia sancti Stephani de Pinu, ordinis Sancti Benedicti in dicta diocesi Spalatensi^a promisit pro suo communi servitio 33 fl. et tertiam partem unius fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut precedens. ^aIohannes abbas monasterii Vallis Cerene, ordinis Premonstratensis, Suessionensis diocesis medietatem in festo beati Iohannis Baptiste proxime venturo et aliam medietatem in festo Resurrectionis Domini extunc subsecuturo.^a

^{a-a} A 27. kötet szövegváltozata | [m.d.] 'Cardinales 28'.

48.

1353. április 16.

[Bernát] választott milkói püspök felmentése a servitium fizetése alól.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 141v; vol. 27, fol. 79v)

Dicta die, dominus ...^a electus Milkoviensis, in provincia Colocensi,² fuit a prestatione servitii propter paupertatem liberatus.

^a A név helye üresen hagyva.

49.

1354. szeptember 4.

Balázs knini püspök kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 161v; vol. 27, fol. 96r; vol. 29, fol. 106v; BAV Borghese, vol. 125, fol. 155v)³

Eisdem anno, indictione et pontificatu, die 4 mensis Septembris, dominus frater Blasius, episcopus Tiniensis, in provincia Spalatensi in Dalmatia,⁴ recognovit pro

¹ Valentinus makarskai püspök (1351). Vö. HC I, 319.

² Bernát OP, milkói (1353–1357), majd płocki (1357–1363) püspök. Vö. HC I, 339, 402.

³ Kiadása: MVC I, n. 180 (126–127).

⁴ Balázs knini püspök (1351–1358). Vö. HC I, 486; ENGEL, *Archontológia* I, 85.

communi servitio per dominum Dyonisium, eius predecessorem,¹ promisso per fratrem Dominicum de Novoloco, penitentiarium domini pape,² procuratorem suum, 150 fl. et 5 servitia consueta. [m.d.] 'Cardinales 24'

Item promisit pro suo communi servitio per eundem procuratorem 150 fl. et 5 servitia consueta, solvendo recognitum a festo sancti Michaelis proxime venturo ad annum³ et promissum in simili festo anno revoluto.⁴ Quod nisi etc. et iuravit. etc.

[m.d.] 'Cardinales 22'.

50.

1354. szeptember 4.

Péter bakonybéli apát kötelezvénye a servitium commune (50 ft.)

és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 161v; vol. 27, fol. 96r; vol. 29, fol. 106v;

BAV Borghese, vol. 125, fol. 155v)⁵

Dicta die, dominus frater Petrus, abbas monasterii Sancti Mauriti de Beel, ordinis Sancti Benedicti, Vesprimiensis diocesis,⁶ in provincia Strigoniensi in Hungaria, promisit pro suo communi servitio 50 fl. et 5 servitia consueta, solvendo terminis supra proxime positis. Quod nisi etc. iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 22'.

51.

Avignon, 1355. szeptember 24.

Szigfrid pannonbalmi apát kötelezvénye a servitium commune (250 ft.)

és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 177r; vol. 27, fol. 108r;

BAV Borghese, vol. 125, fol. 167v)

Eisdem anno, indictione et pontificatu, die 24 mensis Septembris, in Camera Apostolica, absente domino cardinale, presentibus dominis Bernardo de Nexonio et Guilelmo de Fonte, clericis camere et collegii, dominus frater Sicfridus, abbas monas-

¹ Lackfi Dénes püspök.

² Újhelyi Domonkos OESA, a pápai udvar magyar gyóntatója (1351–1372), nyitrai püspök (1373–1386). Vö. MONAY, *Római magyar*, 29–30; HC I, 368; ENGEL, *Archontológia* I, 72.

³ 1355. szeptember 29.

⁴ 1356. szeptember 29.

⁵ Kiadása: MREV IV, n. CCXCIX (343).

⁶ Magyar Péter apát (1352–1364). Vö. *Paradisum plantavit*, 480.

terii Sancti Martini in Sacro Monte Pannonie, ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis,¹ promisit pro suo communi servitio per dominum Nicolaum Arnoldi dicti de Strelitz, archidiaconi de Zobouchz² in Agriensi ecclesia archidiaconum,² procuratorem suum 250 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo nativitatis sancti Iohannis Baptiste proxime venturo³ et aliam medietatem in festo Pasche tunc proxime secuturo.⁴ Quod nisi etc. et iuravit etc.

^a A 27. kötetben 'de Zobonchz' | a Borghese-kötetben 'de Zobenchz' | [m.d.] 'Cardinales 20'.

52.

1355. november 29.

Szigfrid garamszentbenedeki apát kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 178v; vol. 27, fol. 109r;
BAV Borghese, vol. 125, fol. 168v)

Eisdem anno etc., quibus supra, 29 mensis Novembris, dominus frater Sicfridus^a, abbas monasterii Sancti Benedicti, diocesis Strigoniensis, ordinis Sancti Benedicti,⁵ presentibus dominis Eblone de Mederio et Guilelmo de Fonte clericis camere et collegii^b, promisit pro suo communi servitio 200 fl. auri et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in proxime venturo festo Omnium Sanctorum⁶ [!] et aliam medietatem in simili festo anno revoluto,⁷ cum potestate, quod si dictum monasterium ad pinguiorem fortunam venerit, huiusmodi taxa preiudicetur, quin dictum monasterium iterum retaxetur. Alioquin etc. infra 4 menses etc.

^a A 27. kötetben 'Sicfredus' | ^b A 27. kötetben a tanúk között szerepel 'B[ernardus] de Nexonio' is | [m.d.] 'Cardinales 18'.

¹ Szigfrid OSB, széplaki, garamszentbenedeki (1330–1355), majd pannonthalmi apát (1355–1365). Vö. PRT II, 57–60; HOMONNAI SAROLTA, *Egy bencés főpapi karrier: Szigfrid apát életútja (1300-as évek eleje – 1365)*, Acta Universitatis Szegediensis. Acta Historica 115 (2001) 55–65.

² Sterlitz Miklós veszprémi, egri kanonok, dömösi prépost, szabolcsi főesperes (1351–1361). Vö. BOSSÁNYI, *Regesta I*, n. XLIV, CCII, CCXLVI, CCLIV; NOVÁKY JÓZSEF, *Memoria dignitatum et canonicorum Cathedralis Ecclesiae Agriensis, his accedunt: Rectores altarium, nec non parochi, et alii de clero Dioecesis Agriensis*, [1819] (Adatok az egri egyházmegye történelméhez 4; s. a. rend. Leskó József, Eger 1908, 19–265, 101–104; KOVÁCS, *Az egri egyházmegye*, 46.

³ 1356. június 24.

⁴ 1356. április 24.

⁵ Szigfrid garamszentbenedeki, majd pannonthalmi apát.

⁶ 1356. november 1.

⁷ 1357. november 1.

53.

Avignon, 1356. augusztus 11.

István választott zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 191v; vol. 27, fol. 120r;

BAV Borghese, vol. 125, fol. 179v–180r)¹

Eisdem anno etc., die 11 mensis Augusti, in Camera Apostolica, absente domino cardinale, presentibus dominis B[ernardo] de Nexonio, Eblone de Mederio et Guilelmo de Fonte, dominus Stephanus, electus Zagabriensis in Ungaria,² promisit pro suo communi servitio 400 fl. auri et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo sancti Iohannis Baptiste proxime venturo³ et aliam medietatem in simili festo anno revoluto.⁴ Quod nisi etc. et iuravit etc.

[m.s.] 'Cardinales 18'.

54.

Avignon, 1356. szeptember 9.

Miklós választott kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 192v; vol. 27, fol. 121r;

BAV Borghese, vol. 125, fol. 180v)

Eisdem anno etc., die 9 mensis Septembris, in Camera Apostolica, dominus Nicolaus, electus in archiepiscopum Colocensem in Ungaria,⁵ recognovit Camere Apostolice pro parte partis communis servitii per dominum fratrem Dionisium, predecessorem suum,⁶ promissi et non soluti per Iohannem Nicolai, archidiaconum Sirimiensem, in ecclesia Cachiensis^a [!] in provincia Colocensi, 70 fl. auri et 5 servitia consueta.

Item recognovit camere predicte pro parte partis 4 servitiorum 68 fl., 8 sol., 2 den.

¹ Kiadása: MVC I, n. 185 (128–129).

² Kanizsai István bácsi olvasókanonok (1343–1353), váradi kanonok (1345–?), budai prépost (1345–1356), zágrábi püspök (1356–1375). Vö. HC I, 536; ENGEL, *Archontológia* I, 79; *Zagrebački biskupi*, 129–136; BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 67; BOSSÁNYI, *Regesta* I, 252–253. II, 216, 246–247; BUNYITAY, *A váradi püspökség* II, 90; PÓR ANTAL, *Kanizsai István zágrábi püspök 1330–1376*, Magyar Sion 1891, 37–71, 194–235.

³ 1357. június 24.

⁴ 1358. június 24.

⁵ Apáti (Keszei) Miklós érsek.

⁶ Lackfi Dénes érsek.

Item promisit pro suo communi servitio 2000 fl. auri et 5 servitia consueta, solvendo medietatem recognitorum et promissi a festo sancti Michaelis¹ ad annum et aliam medietatem in simili festo anno revoluto.² Quod nisi etc. et iuravit etc.

^a Helyesen: 'Bachiensis' | [m.d.] 'Cardinales 18'.

55.

1356. szeptember 9.

*Péter boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune
(200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 19v; vol. 27, fol. 121r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 180v)

Dicta die, dominus Petrus, episcopus Bosnensis in Ungaria,³ promisit pro suo communi servitio per dictum procuratorem, 200 fl. et 5 servitia consueta, solvendo terminis supra proxime positis. Quod nisi etc. et iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 18'.

56.

Avignon, 1357. március 15.

*Domonkos választott erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune
(1500 ft.) és 5 servitia consueta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 200r; vol. 27, fol. 128r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 187r)

Eisdem anno etc., die 15 mensis Martii, in Camera Apostolica [...] dominus Dominicus, electus in episcopum Transilvanum in Ungaria,⁴ promisit pro suo communi servitio 1500 fl. auri et 5 servitia consueta, solvendo medietatem et festo Pasche proxime venturo⁵ ad annum et aliam medietatem in simili festo anno revoluto.⁶ Quod nisi etc. et iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 20'.

¹ 1356. szeptember 29.

² 1357. szeptember 29.

³ Szapolyai Péter boszniai (1356–1376), győri (1376–1377), majd veszprémi püspök (1378–1379). Vö. NEUMANN TIBOR, *Péter püspök és rokonsága (Az első Szapolyaiak)*, Acta Universitatis Szegediensis. Acta Historica 127 (2007) 59–70 (a korábbi kutatás tévesen Siklósinak tartotta); HC I, 142, 282, 524; ENGEL, *Archontológia* I, 66, 71, 78; HODINKA, *Tanulmányok*, 89; CSÓKA, *Középkori püspökök*, 28–36, 33; TEMEL, *Die Diözesanbischöfe*, 17.

⁴ Szécsi Domonkos erdélyi prépost (1331–1357), majd erdélyi püspök (1357–1368). Vö. HCL I, 492; ENGEL, *Archontológia* I, 70; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 148–175; FERENCZI, *A gyulafehérvári*, 43; KMTL 621 (CSUKOVITS ENIKŐ).

⁵ 1357. április 9.

⁶ 1358. április 1.

57.

Avignon, 1357. május 20.

János knini püspök kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 203r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 189r)¹

Dicta die dominus Iohannes, episcopus Tiniensis in provincia Spalatinensi in Dalmatia,² recognovit pro Dionisio, olim predecessore suo,³ 150 fl. et 5 servitia consueta. Item pro domino Blasio, predecessore suo,⁴ 150 fl. et 5 servitia consueta. Item pro suo communi servitio promisit 150 fl. et 5 servitia consueta, solvendo tertiam partem a festo Penthecostes ad annum⁵ et aliam tertiam partem anno inde sequenti simili festo,⁶ et aliam tertiam partem in festo simili extunc proxime revoluto.⁷ Quod nisi etc. et iuravit etc.

[*m.d.*] ‘Cardinales 22’ | a Borghese-kötetben ‘Cardinales 21’.

58.

1358. augusztus 4.

László választott veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 224r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 209r)⁸

Dicta die dominus Ladislaus, electus ecclesie Vesprimiensis in Ungaria,⁹ promisit pro suo communis servitio per dominum Blasium, archidiaconum Gudensem^a [!], in predicta ecclesia, 900 fl. auri et 5 servitia consueta, solvendo terminis supra proxime positis medietatem in festo sancte Marie Magdalene¹⁰ et aliam medietatem in simili festo anno revoluto.¹¹ Quod nisi etc.

^a Helyesen: ‘Budensem’ | [*m.d.*] ‘Cardinales 24’.

¹ Kiadása: MVC I, n. 188 (130).

² Töckheimi János püspök.

³ Lackfi Dénes püspök.

⁴ Balázs püspök.

⁵ 1357. május 28.

⁶ 1358. május 20.

⁷ 1359. június 9.

⁸ Kiadása: MREV IV, n. CCCV (347–348).

⁹ Zsámboki (Gilétfi) László Esztergom-szentgyörgymezei (1336–1352), csázmái (1345), egri (1352–1357) prépost, veszprémi püspök (1358–1371). Vö. HC I, 524; ENGEL, *Archontológia* I, 78; BOSSÁNYI, *Regesta* I, 187, 199, 325; II, 208–209; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 43.

¹⁰ 1359. július 22.

¹¹ 1360. július 22.

59.

Avignon, 1359. január 7.

*Miklós esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 229v; BAV Borghese, vol. 125, fol. 215r)

Anno a Nativitate Domini 1359, die 7 mensis Ianuarii, indictione 12, pontificatus sanctissimi patris et domini nostri, domini Innocentii VI, anno 7 in Camera Apostolica, absente domino cardinale, presentibus dominis Bernardo de Nexonio, Guilelmo de Cananhaco,¹ Eblone de Mederio et Guilelmo de Fonte, clericis camere et collegii, dominus Nicholaus Strigoniensis,² recognovit per dominum Andream, custodem dicte ecclesie³ pro domino Nicholao, predecessore⁴ Camere Apostolice pro communi servitio 449 fl. et pro 4 servitiis 110 fl., collegio pro communi servitio 173 fl. et pro uno servitio 62 fl., 12 sol.

Item pro suo communi servitio Camere Apostolice et collegio 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo totum recognitum in festo Nativitatis Domini proxime venturo⁵ et mediam partem promissi in alio festo simili anno revoluto,⁶ et aliam medietatem in alio festo simili,⁷ donec integraliter fuerit satisfactam. Quod nisi etc. et iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 22'.

60.

1359. január 9.

*Tamás választott kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune
(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 229v)⁸

Dicta die Thomas, electus archiepiscopus Colocensis,⁹ promisit pro suo communi servitio per magistrum Nicolaum, prepositum Haentensem^a [!], Caspremiensis^b [!]

¹ Guillaume de Chanac OSB, kamarai klerikus (1353–1359), Mende püspöke, a S. Vitale presbiter- (1371–1383), Frascati püspök-bíborosa (1383). Vö. HC I, 22, 39, 341.

² Apáti (Keszeli) Miklós érsek.

³ Erős András (Andreas Fortis), zágrábi, bácsi, kalocsai kanonok, dubicai főesperes, esztergomi örkanonok (1357–1358), királyi káplán. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 60; BOSSÁNYI, *Regesta* II, 154, 247, 249.

⁴ Vásári Miklós érsek.

⁵ 1359. december 25.

⁶ 1360. december 25.

⁷ 1361. december 25.

⁸ Kiadása: MREV IV, n. CCCLVII (348).

⁹ Telegdi Tamás érsek.

diocesis 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo terminis supradictis [ecclesia Lexoviensis, Iohannes electus a festo Purificationis Beate Marie Virginis¹ et aliam medietatem in consimili festo subsequenti anno revoluto²].

^a Helyesen: 'Hantensem' | ^b helyesen: 'Vesprimiensis' | [m.d.] 'Cardinales 22'.

61.

Avignon, 1359. szeptember 4.

Gergely csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.)

és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 22, fol. 243r; BAV Borghese, vol. 125, fol. 229r)

Eisdem anno, etc., die 4 Septembris, in Camera Apostolica, absente domino cardinale, presentibus dominis Bernardo de Nexonio, Guilelmo de Cananhaco et Guilelmo de Fonte, clericis camere et collegii, dominus Gregorius, episcopus Cenediense in Ungaria,³ recognovit per Nicholaum Marci, lectorem seu scolasticum in eadem ecclesia,⁴ procuratorem suum, pro domino Thoma, predecessore suo,⁵ Camere Apostolice 97 fl. auri et pro 4 servitiis 5 fl., 19 sol., 8 den.

Item promisit pro suo communi servitio 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem promissi in festo sancti Michaelis proximo⁶ ad annum et aliam medietatem in simili festo anno revoluto,⁷ et totum recognitum in alia sequenti simili festo anno revoluto.⁸ Quod nisi etc. et iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 22'.

¹ 1359. február 2.

² 1360. február 2.

³ Fugyi Gergely csanádi püspök (1359–1360). Vö. HC I, 179; ENGEL, *Archontológia* I, 67; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* III, 82–87.

⁴ Márk fia Miklós csanádi olvasókanonok (1355–1362). Vö. BÉKEFI, *A káptaláni iskolák*, 74; BOSSÁNYI, *Regesta* I, 283; JUHÁSZ, *A csanádi székeskáptalan*, 40–41.

⁵ Telegdi Tamás püspök.

⁶ 1359. szeptember 29.

⁷ 1360. szeptember 29.

⁸ 1361. szeptember 29.

62.

1361. december 14.

*Vilmos pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune**(3400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 15v)

Dominus Guilelmus, episcopus Quinqueecclesiensis in Ungaria,¹ promisit pro suo communi servitio 3400 fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut supra [proxime medietatem a festo Nativitatis Domini² ad unum annum et aliam medietatem in festo Omnium Sanctorum extunc proxime sequuro³]. Alioquin etc.

[m.d.] 'Cardinales 20'.

63.

1363. február 18.

*Mihály egri püspök kötelezvénye a servitium commune**(800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 43r; vol. 36, fol. 47r)

Michael, episcopus Agriensis in Ungaria,⁴ promisit pro suo communi servitio^a per Nicholaum, prepositum Vachiensem,⁵ procuratorem suum^a 800 florenos et 5 servitia consueta, solvendo medietatem Nativitatis Domini⁶ proxime venturo et aliam medietatem in festo Omnium Sanctorum⁷ extunc proxime secuturo. Alioquin etc.

^{a-a} A 36. kötet változatában | [m.s.] 'XX cardinales'.

¹ Koppenbachi Vilmos I. Lajos magyar király titkára, 1358-tól császári prépost, egri prépost, királyi kápolnaispán és titkos kancellár, majd pécsi püspök (1361–1374). Vö. HC I, 410; ENGEL, *Archontológia* I, 73; PET 109–111; FEDELES–KOSZTA, *Pécs (Fünfkirchen)*, 102–106.

² 1361. december 25.³ 1362. november 1.⁴ Szécsényi Mihály püspök.⁵ Miklós váci prépost nem szerepel az egyházmegye adattárában. Vö. СНОВОТ, *A váci egyházmegye* II, 846–847.⁶ 1363. december 25.⁷ 1364. november 1.

64.

1363. március 23.

*János váci püspök kötelezvénye a servitium commune
(500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 44v; vol. 36, fol. 50v)

Iohannes, episcopus Vachiensis,¹ promisit pro suo communi servitio 500 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo Purificationis Beate Marie² et aliam medietatem in festo Nativitatis [Domini] extunc secuturo.³ Alioquin etc.

[m.d.] 'Cardinales 20'.

65.

1364. július 2.

*Uski Albert milkói püspök szegénysége miatt felmentést
kapott a servitium commune fizetése alól.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 36, fol. 118r)

Eodem die, anno, indictione et pontificatu, frater Albertus de Usk, episcopus Milcoviensis, in provincia Colocensis,⁴ fuit deliberatus, ista vice communi suo servitio propter paupertatem, cum protestatione etc.

[m.d.] 'Cardinales 16'.

66.

Avignon, 1364. szeptember 9.

*Demeter szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune
(100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 84r; vol. 36, fol. 123v)

Die 9 mensis Septembris, Demetrius, episcopus Sirimiensis in provincia Colocensis,⁵ pro suo communi servitio ^aper dominum Iohannem de Bredensched legum

¹ De Surdis János csázmái éneklőkánonok (1349–1351), kalocsai prépost (1351–1361), egri prépost (1361–1362), váci püspök (1363–1375), győri püspök (1376), esztergomi érsek (1376–1378). Vö. HC I, 502; ENGEL, *Archontológia* I, 64, 75; CHOBOT, *A váci egyházmegye* II, 495–499; BEKE MARGIT, *De Surdis II. János*, Esztergomi érsekek, 188; PÓR ANTAL, *De Surdis II. János esztergomi érsek*, Budapest 1907; BÉKEFI, *Akáptalmi iskolák*, 213.

² 1364. február 2.

³ 1364. december 25.

⁴ Uski Albert OP, apostoli penitenciárius, milkói püspök (1364–1371). Vö. HC I, 339.

⁵ Péter fia Demeter a királyi gyűrűspecset őre (1356), kincstartó (1359), királyi káplán (1363), pécsi kánonok, egri prépost (1363–1364), szerémi (1364–1368), erdélyi (1368–1376), zágrábi (1376–1378) püspök, majd

doctorem¹ ad specialiter constitutum^a 100 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ^bmedietatem in festo Sancti Iohannis Baptiste proxime venturo² et aliam medietatem in sequenti festo Penthecostes extunc immedietate sequuturo^{b,3} Alioquin etc.

a-a, b-b A 36. kötetben | [*m.s.*] 'Cardinales 16'.

67.

1365. július 16.

László pannonhalmi apát kötelezvénye a servitium commune (250 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 93r; vol. 36, fol. 147r)

Frater Ladislaus, abbas monasterii Sancti Martini Sacri Montis Pannonie,⁴ ordinis Sancti Benedicti, diocesis Iauriensis, promisit pro suo communi servitio ^aper fratrem Thomam, abbatem monasterii Sancti Salvatoris de Saxardia^{a5} infrascriptum pro suo communi servitio 250 fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut supra [medietatem in festo Pasche⁶ et aliam medietatem in festo Purificationis extunc proxime sequuturo⁷]. Et quod procuratorium non erat sufficiens, dictus abbas Sancti Salvatoris et frater ^{b...b} monachus dicti monasterii promiserunt solvere summam suprascriptam et obligaverunt se, prout id fieri consuetum est, et iuraverunt, nisi infra festum Pasche proximum miserent sufficiens procuratorium et in eo cautionem, in quo miserint, quod sint a dicta obligatione liberi.

a-a A 36. kötetben 'per fratrem Clementem, cantorem dicti monasterii et procuratorem suum ad hoc legitime constitutum' | ^{b-b}a név kihagyva | [*m.s.*] 'Cardinales 16'.

esztergomi érsek (1378–1387), a SS. Quatuor Coronatorum bíborosa. Vö. HC I, 24, 454, 465, 492, 537; ENGEL, *Archontológia* I, 64, 70, 74, 79; BOSSÁNYI, *Regesta* II, 168, 256; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 176–182; BERTÉNYI IVÁN, *Demeter*, Esztergomi érsekek, 188–196; *Zagrebački biskupi*, 137–140.

¹ Bredenscheid-i János/Jakab Esztergom-szentgyörgymezei prépost (1375–1392), boszniai kanonok (1391), királyi diplomata. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 65, 69, 76; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 36; KÖRMENDY, *Studentes*, 179–180; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 39.

² 1365. június 24.

³ 1366. május 24.

⁴ Cudar László OSB, szekszárdi (1360?–1365), pannonhalmi apát (1365–1372). Vö. PRT II, 60–61; PET 353.

⁵ Miklós fia Tamás OSB, szekszárdi apát (1365–1369). Vö. PET 353.

⁶ 1366. május 24.

⁷ 1367. február 2.

68.

1365. július 16.

Tamás szekszárdi apát kötelezvénye a servitium commune (266 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 93r; vol. 36, fol. 146v)

Frater Thomas, abbas monasterii Sancti Salvatoris de Saxardia, ordinis Sancti Benedicti, diocesis Quinquecclesiensis, promisit pro suo communi servitio 266 fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut supra, cum protestationibus consuetis, quod alias non fuit taxatum.

[m.s.] 'Cardinales 16'.

69.

Avignon, 1366. április 18.

Miklós knini püspök kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 36, fol. 164v–165r)¹

Die 18 mensis Aprilis Nicholaus, episcopus Tiniensis in Ungaria,² promisit pro suo communi servitio, ³per magistrum Bonum de Canallio, procurator in Romana Curia procuratorem suum,⁴ 150 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 16'.

Item recognovit pro communi servitio Dyonisii predecessoris sui,³ alios 150 fl. et 5 servitia consueta, cuius predecessoris obligatio facta fuit 24 Mai, de anno [13]54.⁴

[m.d.] 'Cardinales 24'.

Item recognovit pro communi servitio Blasii antepredecessoris sui,⁵ alios 150 fl. et 5 servitia consueta, cuius predecessoris obligatio facta fuit 4 Septembris, de anno [13]54.⁶

[m.d.] 'Cardinales 22'.

¹ Kiadása: MVC I, n. 312 (182–183).

² Miklós knini (1365–1373), majd csanádi püspök (1373–1375). Vö. HCI, 179, 486; ENGEL, *Archontológia* I, 67, 85; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* III, 96–99.

³ Lackfi Dénes püspök.

⁴ Lásd n. 37.

⁵ Balázs püspök.

⁶ Lásd n. 49.

Item recognovit pro communi servitio Iohannis alterius predecessoris sui,¹ collegio 25 fl. et 1 servitium integrum, cuius obligatio facta fuit 20 Mai, de anno [13]57.² Solvendo in festo Pasche proximo³ tertiam partem omnium et in simili festo⁴ aliam tertiam partem et in alio simili festo⁵ aliam tertiam partem. Alioquin etc.

^{a-a} A 36. kötetben | [*m.d.*] 'Cardinales 21'.

70.

1367. április 21.

Tamás esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 109r; vol. 36, fol. 179v)

Dominus Thomas, archiepiscopus Strigoniensis,⁶ promisit ^aper Iohannem Andree,⁷ procuratorem suum^a 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut supra, proxime de promisso [medietatem in festo Purificationis Beate Marie proximo⁸ et aliam medietatem in simili festo anno revoluto⁹]. Et quod procuratorium non erat sufficiens, promisit dominus Iohannes Andree prepositus et Demetrius Thome archidiaconus dicte ecclesie¹⁰ habere sufficiens procuratorium hinc ad festum sancti Michaelis¹¹ sub obligatione omnium bonorum etc. Et iuraverunt etc. pro dicta ecclesia fecerunt fidem de sufficienti procuratorio etc.

^{a-a} A 36. kötetben | [*m.s.*] 'Cardinales 19'.

¹ Töckheimi János püspök.

² Lásd n. 37.

³ 1366. május 24.

⁴ 1367. április 18.

⁵ 1368. április 9.

⁶ Telegdi Tamás érsek.

⁷ András fia János, a pozsonyi Szt. László-kápolna igazgatója, veszprémi olvasókanonok, váradi kanonok (1348), Esztergom-szentgyörgymezei prépost (1352–1375), esztergomi érseki helynök, pápai adószedő (1373), pápai káplán (1374), szerémi püspök (1375–1392). Vö. HC I, 454; ENGEL, *Archontológia* I, 74; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 56; KÖRMENDY, *Studentes*, 178.

⁸ 1368. február 2.

⁹ 1369. február 2.

¹⁰ Jánoki Demeter esztergomi kanonok (1351–1387), barsi főesperes, csázmai prépost (1385), veszprémi (1387–1392, 1395–1398), erdélyi (1392–1395) püspök. Vö. HC I, 492, 524; ENGEL, *Archontológia* I, 70, 78; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 246–255; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 55–56.

¹¹ 1367. szeptember 29.

71.

1367. április 21.

László nyitrai püspök kötelezvénye a *servitium commune* (275 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 109r; vol. 36, fol. 179v)

Dominus Ladislaus, episcopus Nitriensis,¹ promisit ^aper Iohannem Andree prepositum² et Demetrium Thome archidiaconum Strigoniensem³ procuratores suos ad hoc legitime constitutos^a pro suo communi servitio 275 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra. Et quia procuratorium non erat sufficiens, supranominati obligaverunt, ut supradictum est.

^{a-a} A 36. kötetben | [m.s.] 'Cardinales 19'.

72.

1367. július 21.

István kalocsai érsek kötelezvénye a *servitium commune* (2000 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 111r; vol. 36, fol. 186v)

Die 21 Iulii, frater Stephanus, archiepiscopus Colocensis in Ungaria,⁴ promisit ^aper dominum Gerardum Fabri, domini nostri pape scriptorem, procuratorem suum^a 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo Pentechostes proxime venturo⁵ et aliam medietatem in festo Pasche extunc proxime sequuturo.⁶ Alioquin etc.

^{a-a} A 36. kötetben | [m.s.] 'Cardinales 19'.

¹ Deméndi László I. Lajos udvari orvosa, esztergomi kanonok, kalocsai prépost, nyitrai (1367–1371), veszprémi (1372–1377), majd váradi püspök (1378–1382). Vö. HC I, 368, 515, 524; ENGEL, *Archontológia* I, 72, 76, 78; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 204–206; KÖRMENDY, *Studentes*, 179.

² János Esztergom-szentgyörgymezei prépost.

³ Jánoki Demeter barsi főesperes.

⁴ Frankói (Szigeti) István érsek.

⁵ 1368. május 28.

⁶ 1370. április 14.

73.

1368. július 6.

*Demeter erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune
(1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 119r; vol. 36, fol. 202r)

Die 6 Iulii Demetrius, episcopus Transilvanus,¹ promisit ^aper Gerardum Fabri, procuratorem suum^a 1500 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo Pasche proxime venturo² et aliam medietatem in simili festo anno revoluto.³ Alioquin etc.

^{a-a}, ^{b-b} A 36. kötetben | [m.s.] 'Cardinales 18'.

74.

Monteflascone, 1369. július 17.

*Pál pécsváradi apát felmentése a servitium
commune fizetése alól.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 36, fol. 227v)

Anno, indictione, loco, pontificatu, presentibus, quibus supra et die 17 Iulii, dominus frater Paulus, abbas monasterii Peczwariensis, ordinis Sancti Benedicti diocesis Quinqueecclesiensis⁴ ^a...^a, quia monasterium non reperiebatur in libris Camere Apostolice [et sacri col]legii esse taxatum, fuit a prestatione sui communi servitii hac [vice dum] taxat liberatus.

^{a-a} Kiszakadva.

75.

1369. augusztus 21.

*A visegrádi Szt. András-monostor felmentése
a servitiumcommune fizetése alól.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 36, fol. 229r)

Die 21 Augusti, anno, loco, pontif[icatu] ^a...^a abbas monasterii Sancti Andree Wissegrad[iensis] ^a...^a diocesis fuit pro eo, quia monasterium ^a...^a apostolice nec in collegio taxatum f[uit] ^a...^a vice dumtaxat liberatus.

^{a-a} Sérült a lap.

¹ Péter fia Demeter püspök.

² 1369. április 1.

³ 1370. április 14.

⁴ Pál OSB, pécsváradi apát (1369–1379). Vö. *Paradisum plantavit*, 508.

76.

1372. október 30.

*Domonkos nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune**(275 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35., fol. 167v)

Dominicus, episcopus Nitriensis in Ungaria,¹ promisit pro suo communi servitio 275 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra [medietatem a festo Omnium Sanctorum proximo² in unum annum et aliam medietatem in simili festo anno revoluto³]. Alioquin etc.

[*m.s.*] 'servitium ecclesie Nitriensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 17'.

77.

1372. november 9.

*László veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune**(900 ft.) és 5 servitia commune megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 168r)⁴

Die 9 Novembris, Ladislaus, episcopus Vesprimiensis,⁵ 900 fl. et 5 servitia consueta solvendo medietatem in festo Omnium Sanctorum⁶ et aliam medietatem in simili festo anno revoluto.⁷ Et quia non habebat procuratorium sufficiens, supradictus episcopus Nitriensis⁸ et dominus de Dobitgost, decretorum doctor et Demetrius archidiaconus Borsiensis,⁹ et Petrus Stephani collector apostolicus¹⁰ omnes etc. obligaverunt ut supradictum est.

[*m.s.*] 'servitium ecclesie Vesprimiensis' | [*m.s.*] 'Cardinales 26'.

¹ Újhelyi (De Novoloco) Domonkos nyitrai püspök.

² 1372. november 1.

³ 1373. november 1.

⁴ Kiadása: MREV IV, n. CCCXVII (356).

⁵ Deméndi László püspök.

⁶ 1372. november 1.

⁷ 1373. november 1.

⁸ Újhelyi Domonkos püspök.

⁹ Jánoki Demeter főesperes.

¹⁰ Knoll István fia Péter egri kanonok, abaúji, szabolcsi főesperes, 1372 és 1375 között magyarországi és lengyelországi pápai adószedő, erdélyi püspök (1389–1391). Vö. FEJÉRPATAKY, *Pápai adószedők*, 603–607; MVH I/1, 454; HC I, 492; ENGEL, *Archontológia* I, 70; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 233–245.

78.

1373. június 1.

*Pál knini püspök kötelezvénye a servitium commune**(150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 176r)¹

Paulus, episcopus Tiniensis² 150 fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut supra [medietatem in festo Pasche³ et aliam medietatem simili festo anno revoluto⁴].

Item recognovit pro domino Iohanne, Tiniensi episcopo,⁵ cuius obligatio facta fuit die 26 Martii [13]63.⁶

[m.s.] 'Cardinales 22'.

79.

1373. június 2.

*Miklós csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune**(900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 176r)

Nicholaus, episcopus Cenadiensis in Ungaria,⁷ 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra.

[m.s.] 'Cardinales 26'.

80.

1374. szeptember 13.

*Pál pannonhalmi apát kötelezvénye a servitium commune**(250 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 190r)

Paulus, abbas monasterii Sancti Martini Sacri Montis Pannonie, ordinis Sancti Benedicti, diocesi Iauriensis,⁸ 250 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra [medie-

¹ Kiadása: MVC I, n. 303 (179); itt a foliószám tévesen 174r.

² Pál szebeni prépost, knini püspök (1373–1396). Vö. HC I, 486; ENGEL, *Archontológia* I, 85.

³ 1374. április 2.

⁴ 1375. április 22.

⁵ Töckheimi János püspök.

⁶ Lásd n. 37.

⁷ Miklós püspök.

⁸ Pál pannonhalmi apát.

tatem in festo sancte Magdalene¹ proximo aliam medietatem in simili festo anno revoluto²].

[*m.s.*] 'Cardinales 18'.

81.

1375. január 27.

Bálint pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune (3400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 191r)

Valentinus, episcopus Quinqueecclesiensis,³ promisit pro suo communi servitio 3400 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra [medietatem in festo sancti Michaelis proximo⁴ et aliam medietatem in simili festo anno revoluto⁵].

[*m.s.*] 'Cardinales 18'.

82.

1375. január 27.

Imre váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 194v)

Aymericus, episcopus Wradiensis [!] in Hungaria,⁶ promisit pro suo communi servitio 2000 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 18'.

¹ 1375. július 22.

² 1376. július 22.

³ Alsáni Bálint pécsi püspök (1374–1408), a S. Sabina presbiter-bíborosa (1386–1408). Vö. HC I, 25, 410; ENGEL, *Archontológia* I, 73; PET 112–116; FEDELES–KOSZTA, *Pécs (Fünfkirchen)*, 106–111.

⁴ 1375. szeptember 29.

⁵ 1376. szeptember 29.

⁶ Cudar Imre erdélyi, pécsi kanonok, kalocsai, fehérvári prépost, váradi (1376–1378), egri (1378–1384), imolai (1384–1386), végül erdélyi püspök (1387–1389), Galícia kormányzója. HC I, 78, 284, 492, 515; ENGEL, *Archontológia* I, 68, 70, 76; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 201–203; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 121–124; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 211–232; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 344–345.

Item recognovit pro communi servitio domini Dominici, predecessoris sui,¹ collegio 500 fl. et unum servitium pro rata, cuius predecessoris obligatio facta fuit die 11 Martii de anno [13]73, solvendo medietatem promissi in festo Omnium Sanctorum proxime venturo² et aliam medietatem in simili festo anno revoluto³ et recognitum in alio simili festo. Etc.

[m.d.] 'Cardinales 26'.

82a.⁴

1375. január 27.

János szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 35, fol. 194v)⁵

Dominus Iohannes, episcopus Sirimiensis in Hungaria,⁶ promisit pro suo communi servitio 100 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra proxime.

[m.d.] 'Cardinales 18'.

83.

1376. február 19.

János esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 36v)

Dominus Iohannes, archiepiscopus Strigoniensis,⁷ promisit pro suo communi servitio 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra [medietatem in festo Nativitatis Domini proxime venturo⁸ et aliam medietatem in simili festo anno revoluto⁹]. Alioquin etc.

[m.s.] 'Cardinales 24'.

¹ Pelsőci Bebek Domonkos egri kanonok (1360), esztergomi kanonok (1349–1357), szepesi prépost (1357–1360), csanádi (1360–1373), váradi püspök (1373–1374). HC I, 179, 515; ENGEL, *Archontológia* I, 67, 76; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* III, 87–95; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 195–203; BOSSÁNYI, *Regesta* II, 229–230; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 52.

² 1375. november 1.

³ 1376. november 1.

⁴ LUKCSICS kéziratában nincs számozva.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 307 (180).

⁶ János szerémi püspök.

⁷ De Surdis János érsek.

⁸ 1376. december 25.

⁹ 1376. december 26.

83a.¹

1376. február 19.

*Demeter zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune
(400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 36v)²

Dominus Demetrius, episcopus Zagradiensis,³ promisit pro suo communi servitio
400 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra. [m.s.] 'Cardinales 23'.

84.

1376. május 16.

*Domonkos boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune
(200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 39r)⁴

Die 14 Maii, dominus Dominicus, episcopus Bosnensis^{a,5} promisit pro
suo communi servitio 200 fl. et 5 servitia consueta, solvendo medietatem in festo
Pasche Domini⁶ et aliam medietatem in simili festo anno revoluto.⁷ Alioquin etc.

^a Sor fölé besúrvva [m.s.] 'Cardinales 25'.

85.

1376. május 14.

*Goblin erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune
(1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 39v)

^aGuilelmus^a, episcopus Transilvanus, promisit pro suo communi servitio 1500 fl. et
servitia consueta, solvendo ut supra.⁸

^{a-a} Más tintával, az eredeti alak 'Guilelius' l [m.d.] 'Cardinales 25'.

¹ LUKCSICS kéziratában nincs számozva.

² Kiadása: MVC I, n. 358 (202).

³ Péter fia Demeter püspök.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 359 (202).

⁵ Domonkos OP, zárai érsek (1369–1376), boszniai püspök (1376–1382). Vö. HC I, 142, 28r; ENGEL, *Archontológia* I, 66, 84; HODINKA, *Tanulmányok*, 89.

⁶ 1377. március 29.

⁷ 1378. április 18.

⁸ Goblin erdélyi püspök (1376–1386). Vö. HC I, 492; ENGEL, *Archontológia* I, 70; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 197–210.

86.

Róma, 1377. február 26.

*Pál csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 46r; Reg. Av., vol. 279, fol. 55v)

Eadem die Paulus, episcopus Cenadiensis in Ungaria,¹ [...] 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra [medietatem in festo Nativitatis Domini² et aliam medietatem in simili festo anno revoluto³].

[m.d.] 'Cardinales 23'

^aItem recognovit pro communi servitio Nicholai, predecessoris sui,⁴ collegio 505 fl. auri et pro uno servitio familiarium cardinalium 9 fl., 7 sol., 3 den. monete Avinionensis, cuius predecessoris obligatio facta fuit die 2 Iunii de anno etc. [13]73, solvendo ut supra. Alioquin etc.^a

^{a-a} A 43. kötet szövegváltozata | [m.d.] 'Cardinales 26'.

87.

1377. október 12.

*Vilmos győri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 51v; Reg. Av., vol. 279, fol. 65v)

Dominus Guilelmus, episcopus Iauriensis,⁵ [...] 800 fl. auri et 5 servitia consueta, solvendo ut supra [medietatem a festo Omnium Sanctorum⁶ in unum annum et aliam medietatem in simili termino anno revoluto⁷]. Alioquin etc.

[m.d.] 'Cardinales 23'.

¹ Horváti Pál váradi prépost, csanádi (1376–1378), zágrábi püspök (1379–1386). HC I, 179, 538; ENGEL, *Archontológia* I, 67, 79; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* III, 100–102; *Zagrebački biskupi*, 141–148.

² 1377. december 25.

³ 1378. december 25.

⁴ Miklós püspök.

⁵ Vilmos OFM, sienai (1371–1377), győri püspök (1377–1386), nápolyi érsek (1388). Vö. HC I, 282, 360, 446; ENGEL, *Archontológia* I, 71; CSÓKA, *Középkori püspökök*, 33; TEMEL, *Die Diözesambischoffe*, 16.

⁶ 1377. november 1.

⁷ 1378. november 1.

^aItem recognovit pro communi servitio Petri, predecessoris sui¹ collegio 400 fl. et unum servitium integrum, cuius obligatio facta fuit die 7 Februarii de anno etc. [13]76.^a

^{a-a} A 43. kötet szövegváltozata | [m.d.] 'Cardinales 24'.

88.

1377. október 12.

Imre egri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta, a váradi egyház utáni servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

László váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 51v; Reg. Av., vol. 279, fol. 65v)

Dominus Aymericus, episcopus Agriensis,² promisit [...] per episcopum Iauriensem, dominos Demetrium archidiaconum Strigoniensem,³ Stephanum Michaelis⁴ rectorem^a Strigoniensem,⁴ Stephanum Dominici lectorem Agriensem,⁵ Stephanum Iohannis archidiaconum Agriensem, Iohannem Michaelis canonicum Strigoniensem et plebanum ecclesie de Bosno, Strigoniensis diocesis, qui omnes et singuli et in solidum promiserunt ut private persone pro dicto episcopo Agriensi 800 fl. et 5 servitia consueta, solvendo ut supra. Et nichilominus promiserunt portare procuratorium sufficiens ratificationis infra 6 menses proxime futuros. Alioquin etc.

[m.d.] 'Cardinales 23'.

^bItem recognovit pro ecclesia Waradiensi, cui prefuit Camere Apostolice et collegio 2000 fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut supra, cuius obligatio facta fuit die 27 Ianuarii de anno etc. [13]75.^b

^{a-a} Helyesen: 'lectorem' | ^{b-b} A 43. kötet szövegváltozata | [m.d.] 'Cardinales 18'.

¹ Szapolyai Péter püspök.

² Cudar Imre püspök.

³ Jánoki Demeter főesperes.

⁴ Farkasfalvi István esztergomi olvasókanonok. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 69.

⁵ István egri olvasókanonok (1367–1387). Vö. BÉKEFI, *Akáptalmi iskolák*, 84; KOVÁCS, *Az egri egyházmegye*, 34.

88a.¹

1377. október 12.

László váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 51v; Reg. Av., vol. 279, fol. 65v)

Dominus Ladislaus, episcopus Varadiensis,² promisit [...] per dominum episcopum Iauriensem,³ Demetrium Stephanum et Iohannem predictos in proxime precedenti obligatione contentos, qui omnes unanimiter in solidum promiserunt 2000 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 23'.

^aItem recognoverunt pro communi servitio Aymerici,⁴ immediati predecessoris sui Camere Apostolice et collegio 2000 fl. et 5 servitia consueta, cuius predecessoris obligatio facta fuit, die 27 Ianuarii de anno etc. [13]75. Alioquin etc.^a

^{a-a} A 43. kötet szövegváltozata | [*m.d.*] 'Cardinales 18'.

89.

1377. október 12.

Péter veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta, valamint a győri egyházzért esedékes servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 53r; Reg. Av., vol. 279, fol. 66r)⁵

Eadem die, dominus Petrus, episcopus Wesprimiensis,⁶ promisit pro suo communi servitio Camere Apostolice et collegio per dominos Guilelmum, nunc episcopum Iauriensem⁷ et Demetrium et alios superius nominatos ut privatas personas 900 fl. et 5 servitia consueta, solvendo, ut supra.

[*m.d.*] 'Cardinales 23'

¹ Lukcsics kéziratában az előzővel egy szám alatt.

² Deméni László püspök.

³ Vilmos püspök.

⁴ Cudar Imre püspök.

⁵ Kiadása: MREV IV, n. CCCXIX (357).

⁶ Szapolyai Péter püspök.

⁷ Vilmos püspök.

^aItem recognovit pro ecclesia Iauriensi, cui prefuit Camere Apostolice et collegio 800 fl. et 5 servitia consueta^b, cuius obligatio facta fuit, die 7 Februarii de anno [13]76.^a

^{a-a} A 43. kötet szövegváltozata | ^b Utána áthúzva 'solvendo' | [*m.d.*] 'Cardinales 24'.

90.

Genova, 1386. május 28.

Imre erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 68r)

Anno indictione, pontificatu, loco, coram et presentibus, quibus supra die vero Lune 28 dicti mensis Maii, Hemericus, Dei gratia episcopus Transilvanus,¹ per Paulum Michaelis, archidiaconum de Heves, procuratorem suum ad hoc legitime constitutum, promisit camere et collegio pro suo communi servitio 1500 fl. de camera et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem in festo Rexurrectionis Domini nostri Iesu Christi [...],² aliam medietatem in simili festo anno revoluto.³ Alioquin etc. et iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 15'.

91.

Genova, 1386. június 4.

János zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 68v)⁴

Anno [...] die vero Martis, 4 Iunii [...] Iohannes translatus de ecclesia Cenadiensi ad ecclesiam Zagabriensem,⁵ per Martinum Wlislai de Colonia, clericum Pragensis [...] pro suo commune servitio pro ecclesia Zagrabiensi 400 fl. de camera et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem in festo Nativitatis Domini,⁶ aliam medietatem in festo

¹ Cudar Imre püspök.

² 1386. április 22.

³ 1387. április 7.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 379 (213).

⁵ Smilo János csanádi (1380–1386), majd zágrábi püspök (1386–1394). Vö. HCI I, 179, 538; ENGEL, *Archonológia* I, 68, 79; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* III, 105–110; *Zagrebački biskupi*, 149–154.

⁶ 1386. április 22.

Rexurrectionis Domini [...] extunc proxime secuturo.¹ Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 16'.

92.

Genova, 1386. június 12.

János győri püspök kötelezvénye a servitium commune

(800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 69r)

Anno [...] die Mercurii, 12 Iunii, Luchas, archydyaconus de Gerzy^a, in ecclesia Zagrabiensis et canonicus Strigoniensis, et Sancte Marie Albaregalis, Vesprimiensis diocesis, dominus Gregorius archydyaconus Zubicensis^b [!], in ecclesia Zagrabiensis, tamquam principales et private persone et Hamricas [!] de Byr, domicellus procurator Iohannis episcopi Iauriensis³ pro dicto reverendo patre obligaverunt [...] pro communi servitio dicti Iohannis episcopi 800 fl. et 5 servitia consueta.

Promittentes producere mandatum sufficiens ratihabitiois huiusmodi et solvere medietatem promissi in festo Rexurrectionis Domini³ et aliam medietatem in festo Nativitatis Domini⁴ [...]

^a Helyesen: 'Goricensis' | ^b helyesen: 'Dubicensis' | 'Anno [13]86, indictione 9, die Lune, 3 mensis Decembris, dominus Hamricus de Byr, procurator cum sufficienti mandato dicti domini episcopi de novo se obligavit, minoris partis et terminis in prima infra contentis et fuit monitus in forma presentibus dominis de camera.' | [*m.d.*] 'Cardinales 16'.

93.

1386. július 17.

János zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.)

és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 50r)

Anno etc., predictis, 17 Iulii, Iohannes de Pensauero, electus Signiensis in Sclavonia,⁵ presentibus, quibus supra, per Iohannem Rictii de Medicis, procuratorem

¹ 1387. december 25.

² Hédervári János győri püspök (1386–1415). Vö. HCl I, 282; ENGEL, *Archontológia* I, 71; CsÓKA, *Középkori püspökök*, 33; TEMEL, *Die Diözesanbischöfe*, 19.

³ 1386. december 25.

⁴ 1386. december 25.

⁵ Pensaurói János zenggi püspök (1386–1392). Vö. HCl I, 451; ENGEL, *Archontológia* I, 87; LJUDEVIT IVANČAN, *Ivan i Leonardo de Cardinalibus, senjski biskupi XIV. stoljeća, prije zagrebački kanonici*, Bogoslavska Smotra 16 (1928) 1, 104–108.

suum ad hoc sufficiens mandatum habentem promisit camere et collegio pro suo communi servitio 50 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 7'.

Item recognovit camere et collegio predictis pro communi servitio antepredecessoris sui 37 fl., sol. 47 et den. 8 monete Romane.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

Solvendo^a totum promissum in festo Purificationis beate Marie virginis¹ et recognitum in simili festo anno revoluto. Alioquin etc.

^a Utána kihúзва 'medietatem'.

94.

1386. november 3.

*János csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint elődei báralékának megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 77r)

Anno [...] die sabbato, 3 mensis Novembris, Iohannes, episcopus Cenadiensis,² per magistrum Iohannem de Serinanis de Placentia, procuratorem suum [...] 900 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio alterius, similiter vocati domini Iohannis, predecessoris sui,³ 641 fl., sol. 30 monete Romane et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Thome, alterius antepredecessoris sui,⁴ 759 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

¹ 1387. február 2.

² János csanádi püspök (1380–1395). Vö. HC I, 179–180; ENGEL, *Archontológia* I, 68; JUHÁSZ, *Csanádi püspökök* IV, 10–21.

³ Smilo János püspök.

⁴ Telegdi Tamás püspök.

Item, recognovit camere tantummodo pro communi servitio Pauli, alterius preantecessoris sui,¹ 817 fl. et 5 servitia minuta consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 24'.

Item, recognovit camere tantummodo pro communi servitio Nicolai, alterius predecessoris sui,² 220 fl., sol. 46, den. 10 monete Romane et 5 servitia minuta consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 26'.

Solvendo totum promissum in festo Omnium Sanctorum³ et recognita singulis annis, videlicet unum recognitum in simili festo successive donec fuerit integraliter satisfactum. Alioquin etc. iuravit etc.

95.

Perugia, 1387. október 25.

Demeter veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 94r)⁴

Anno, pontificatu, loco, die, mense, coram et presentibus, quibussupra, die vero Veneris, 25 dicti mensis Octobris, [...] Demetrius, episcopus Vesprimiensis in Ungaria,⁵ per Gregorium Nicolai, canonicum ecclesie Zagabriensis 900 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 12'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Benedicti, predecessoris sui,⁶ alios 900 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.s.*] 'Docuit de solutionibus Romanam cancellariam S. Nicolaus' | [*m.d.*] 'Cardinales 20'.

¹ Horváti Pál püspök.

² Miklós püspök.

³ 1387. november 1.

⁴ Kiadása MREV IV, n. CCCXXIII (360–361); MVC I, n. 383 (215).

⁵ Jánoki Demeter püspök.

⁶ Himházi, Benedek veszprémi kanonok (1359–1379), szepesi prépost (1360–1379), veszprémi püspök (1379–1387). Vö. BOSSÁNYI, *Regesta* II, 164, 212–213; ENGEL, *Archontológia* I, 78; HC I, 524.

Solvendo totum promissum in prima die quatragesime¹ et recognitum in simili die anno revoluto.² Alioquin etc. iuravit etc.

96.

1387. október 25.

*János esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 94r)

Anno [...] Iohannes, electus Strigoniensis,³ per Petrum Kerool, archidiaconum de Pada et canonicum Zagabriensem, procuratorem suum, promittendo [?] et iurando mandatum sufficiens ad se obligandum etc., promisit 2000 fl. et 5 servitia consueta.

^aItem, recognovit camere tantummodo pro communi Demetrii, cardinalis, commendatarii et administratoris ipsius ecclesie Strigoniensis, predecessoris sui,⁴ 1118 fl., sol. 26, den. 6 monete Romane et 5 servitia consueta.^a

^{a-a} A bejegyzés áthúzva. [m.s.] 'Decuit de solutionibus camere servitiorum dominorum Demeterii et Iohannis, qui item solvit 5 integra servitia per quondam Demetrium, restat ad solvendum 5 servitia pro 1118 fl., sol. 26, den. 6 monete Romane, recognitis pro domino Demetrio pro communis servitio, de quibus datum extitit 100 fl. eademque, 5 minuta servitia ascendunt ad summam 1021 fl. de camera, sol. 36, den. 4 monete Romane'. | [m.d.] 'Cardinales 23'.

^bItem recognovit camere tantummodo pro communi servitio alterius domini Iohannes, preantepredecessoris sui,⁵ alia 2000 fl. de camera et 5 servitia consueta.^b

^{b-b} A bejegyzés áthúzva. [m.d.] 'Cardinales 24'.

Item recognovit camere tantummodo pro communi servitio domini Thome, alterius preantepredecessoris sui,⁶ 500 fl. auri de camera et pro 4 servitiis, 105 fl. et 10 sol. monete Avinionensis.

Nota: se similiter collegio et uno minuto servitio debet recognoscere pro Thoma predicto.

¹ 1388. február 16.

² 1389. március 7.

³ Kanizsai János esztergomi érsek (1387–1418), királyi főkancellár. Vö. HC I, 78, 465; ENGEL, *Archontológia* I, 64, 68; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 121–129; VAJK ÁDÁM, *Kanizsai III. János, Esztergomi érsek*, 196–200.

⁴ Péter fia Demeter érsek.

⁵ De Surdis János érsek.

⁶ Telegdi Tamás érsek.

Solvendo totum promissum in prima die Quadragesime proxime futuro¹ et recognita unum quodque pro se similibus terminis successive. Alioquin etc. iuravit etc.

97.

Genova, 1388. január 4.

János boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 97r)²

Anno [...] quibus supra, die vero Sabbati, 4 die mensis Ianuarii, Iohannes, episcopus Bosnensis,³ per Gregorium, archidiaconum de Dubicza in ecclesia Zagabriensis, procuratorem suum [...] 200 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem in festo sancti Michaelis de mense Septembri⁴ et aliam medietatem in festo Rerurrectionis Domini [...] extunc proxime secuturo.⁵ Alioquin etc. iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 13'.

98.

Perugia, 1388. január 18.

István választott egri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 98r)

Anno [...] die Sabbati, 18 mensis Ianuarii, Stephanus, electus Agriensis,⁶ per Iohannem de Medyes, clericum diocesis Transilvanus, procuratorem suum 800 fl. de camera et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 15'.

^aNon debuit recognoscere romane cancellarie.^a

¹ 1388. február 16.

² Kiadása MVC I, n. 385 (217).

³ Liszkói János boszniai püspök (1387–1408). Vö. HC I, 142; ENGEL, *Archontológia* I, 66; HODINKA, *Ta-
mulmányok*, 89–90.

⁴ 1388. szeptember 29.

⁵ 1389. április 18.

⁶ Pomázi Cikó István egri püspök (1387–1399). Vö. HC I, 78; ENGEL, *Archontológia* I, 68; SUGÁR, *Az egri
püspökök*, 130–134.

^{a-a} Más tintával később beszúrva | Áthúzva: 'Item recognovit camere et collegio pro communi servitio domini Iohannis predecessoris sui, 193 fl. et sol. 32 monete Romane et 5 servitia consueta.' | [m.d.] áthúzva: 'Cardinales 15'.

Item recognovit camere tantummodo pro communi servitio Emerici, predecessoris sui,¹ alios 800 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 24'.

Solvendo medietatem promissi in festo Assumptionis Beate Marie Virginis,² aliam medietatem in festo Nativitatis Domini³ [...] Et recognita ambo [!] simili modo et similibus terminis successive de anno in annum, donec fuerit integre satisfactum. Alioquin etc. iuravit etc.

99.

Róma, 1388. október 24.

Gergely választott nyitrai püspök kötelezővénye a servitium commune (275 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 108v)

Anno [...] die vero sabbato, 24 die mensis Octobris [...] Gregorius, electus ecclesie Nitriensis,⁴ per dominum Antonium de Parma, procuratorem in Romana Curia et suum ad hoc legitime constitutum [...] 275 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem in festo Assumptionis Beate Marie Virginis,⁵ aliam medietatem in simili festo anno revoluto.⁶ Alioquin etc. iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 15'.

¹ Cudar Imre püspök.

² 1389. augusztus 15.

³ 1389. december 25.

⁴ Gergely nyitrai püspök (1387–1392). Vö. HC I, 368; ENGEL, *Archontológia* I, 72.

⁵ 1389. augusztus 15.

⁶ 1390. augusztus 15.

100.

Róma, 1389. június 14.

Péter erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune

(1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 119v)

Anno [...] Petrus, Dei gratia episcopus Transilvanus,¹ per discretum virum virum [()], dominum Bertrandum magistri [()], archidiaconum Orodiensem, in ecclesia Cenediensi,² suum procuratorem 1500 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 14'.

Item recognovit pro predecessore suo, si et in quantum etc.

Solvendo totum promissum in festo Nativitatis Domini³ [...] Alioquin etc. iuravit etc.

101.

Róma, 1390. május 9.

Lőrinc garábi bencés apát kötelezvénye a servitium commune

(100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 135v)

Anno etc., die vero Martis, 9 Maii, frater Laurentius, abbas monasterii Sancte Margarite de Garab, Colocensis diocesis, ordinis Sancti Benedicti, per magistrum Iohannem de Stemanis, procuratorem in Romana Curia et suum [...] 100 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem in festo Nativitatis Domini⁴ [...] aliam medietatem in simili festo anno revoluto.⁵ Alioquin etc. iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 20'.

¹ Knoll István fia Péter.

² Ragri Bertrand csanádi kanonok, aradi főesperes (1381–1394). Vö. JUHÁSZ, *A csanádi székeskáptalan*, 57.

³ 1389. december 25.

⁴ 1390. december 25.

⁵ 1391. december 25.

102.

Róma, 1391. december 22.

Miklós kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.)

és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 164r)

Anno etc., Demetrius, episcopus Transilvanus,¹ Iacobus, prepositus ecclesie Sancti Georgii Strigoniensis,² tamquam principales et private persone obligaverunt se et eorum bona et beneficia camere et collegio pro Nicolao, archiepiscopo Colocensi,³ promiserunt camere et collegio pro suo communi servitio 2000 fl. et 5 servitia consueta.

[m.s.] 'Indictione 14, die 9 mensis Maii, productum fuit mandatum ratificationis obligationis predictæ'.
[m.d.] 'Cardinales 18'.

Item recognoverunt camere et collegio pro communi servitio domini Lodovici, predecessoris sui,⁴ alia 2000 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 18'.

Item recognoverunt camere et collegio pro communi servitio domini Stephani, antepredecessoris sui,⁵ alia 2000 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 17'.

Solvendo medietatem promissi in festo Assumptionis Beate Marie Virginis⁶ aliam medietatem in festo Rexurrectionis Domini⁷ [...] Et recognita similibus modis et terminis successive. Et quod infra 6 menses proxime secuturos producet mandatum sufficiens ratihabitionis obligationis huiusmodi, vel de novo se obligando. Alioquin etc. iuravit etc.

¹ Jánoki Demeter püspök.

² Bredenscheid-i János/Jakab prépost.

³ Pelsőci Bebek Miklós egri prépost (1390–1392), kalocsa-bácsi érsek (1391–1400). Vö. HCI, 197; ENGEL, *Archontológia* I, 65; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 245–247; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 39.

⁴ Helfenstein Lajos kalocsa-bácsi érsek (1383–1391). Vö. HCI, 197; ENGEL, *Archontológia* I, 65; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 243–244.

⁵ Frankói (Szigeti) István érsek.

⁶ 1392. augusztus 15.

⁷ 1393. április 6.

103.

Róma, 1391. december 22.

Demeter erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 164v)

Anno, die Veneris, 22 dicti mensis Decembris [...] Demetrius, episcopus Transilvanus,¹ personaliter promisit 1500 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem in festo Assumptionis Beatae Marie Virginis,² aliam medietatem in festo Rerurrectionis Domini³ [...] Alioquin etc. iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 18'.

104.

Róma, 1392. január 30.

Maternus választott veszprémi püspök kötelezvénye a commune servitium (900 ft.) és 5 servitia minuta, valamint előde bátralékának megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 167r)⁴

Anno etc., die vero Martis, penultima dicti mensis Ianuarii, Iacobus, prepositus Sancti Georgii Strigoniensis,⁵ domini nostri pape referendarius, dominus Adam de Neseticz, decretorum doctor, canonicus Olomucensis, dominus Mauritius, archidiaconus Sathmariensis et canonicus Transilvanus⁶ et dominus Iohannes, rector parochialis ecclesie in Nepomuk, vicarius ecclesie Olomucensis, dominus Gregorius, archidiaconus Cracoviensis et dominus Thomas Racz, canonicus prebendatus ecclesie Sancte Marie Albaregalis, Vesprimiensis diocesis, tamquam principales et private persone obligantes se et eorum bona et beneficia, promiserunt camere et collegio pro communi servitio Materni, electi Vesprimiensis,⁷ 900 fl. et 5 servitia consueta.

¹ Jánoki Demeter erdélyi püspök.

² 1392. augusztus 15.

³ 1393. április 6.

⁴ Kiadása: *Monumenta Vaticana res gestas Bohemica illustrantia I–VII*, ed. LADISLAV KLICMAN et al., Prag 1903–1996, V, 1; az Obligationes Collegii, vol. 590, fol. 112 alapján MREV II, n. CCCXLVI (282–283). Regesztája: *Zsigmond-kori oklevéltár I–XII*, szerk. MÁLYUSZ ELEMÉR–BORSA IVÁN–C. TÓTH NORBERT–NEUMANN TIBOR–LAKATOS BÁLINT (A Magyar Országos Levéltár kiadványai. II: Forráskiadványok 1, 3–4, 22, 25, 27, 32, 37, 39, 41, 43, 49, 52), Budapest 1951–2013 (= ZsO), I, n. 2374, 2477.

⁵ Bredenscheid-i János/Jakab prépost.

⁶ Kusalyi (?) Móric erdélyi kanonok, szatmári főesperes (1392, 1398, 1402). Vö. FERENCZI, *A gyulafehérvári, 112. Elképzelhető, hogy cseh származású volt („dictus Gusal”, „Kusel”).* MVH I/4, 340; ZsO II, n. 2009.

⁷ Maternus veszprémi (1392–1395), erdélyi (1395–1399) püspök. Vö. HC I, 492–493; ÉNGEL, *Archontológia* I, 70, 78; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 256–269.

[*m.s.*] 'Indictione 15, die 18 Aprilis, predictus dominus Iacobus prepositus obligationis presentavit mandatum sufficiens et in personam sui ad obligandum se de novo et se obligavit remanentibus terminis etc. Dominus Nicolaus. Docuit de solutione Romanam cancellarim. Dominus Nicolaus'. | [*m.d.*] 'Cardinales 18'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Benedicti, antepredecessoris sui,¹ alios 900 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 18'.

Solvendo medietatem promissi in festo Assumptionis Beate Marie Virginis,² aliam medietatem in festo Nativitatis Domini³ [...] Et recognitum similibus modis et terminis successive et presentare mandatum [...] se obligando, in primo termino solutionis faciende. Alioquin etc. iuraverunt etc.

105.

1392. június 29.

Lénárd zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune

(50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 172r)⁴

Anno etc. Iacobus, domini nostri pape referendarius,⁵ tamquam principalis et privata persona promisit camere et collegio pro communi servitio Leonardi, electi Signensis in Sclavonia,⁶ 50 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo totum in festo Assumptionis Beate Marie Virginis⁷ [...] Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 15'.

¹ Himházi Benedek püspök.

² 1392. augusztus 15.

³ 1392. december 25.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 398 (224).

⁵ Bredenscheid-i János/Jakab prépost.

⁶ Pensaurói Lénárd zágrábi főesperes, esztergomi kanonok (1391), esztergomi érseki helynök, zenggi püspök (1392–1401). Vö. HCI, 451; ENGEL, *Archontológia* I, 87; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 70–71; valamint fentebb, n. 93.

⁷ 1392. augusztus 15.

106.

Perugia, 1392. november 8.

Imre pécsváradi apát kötelezvénye a servitium commune

(600 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 177v)

Anno etc. frater Emericus, abbas monasterii Pechwaradiensis, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis,¹ per Thomam de Ficethis, procuratorem et fiscalem ipsius abbatis [...] iuxta informationem habitam de partibus de vero valore ipsius monasterii, taxando ad teriam partem ipsius valoris, promisit [...] fl. 600 et 5 servitia consueta.

Solvendo totum in festo Omnium Sanctorum² [...] Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 15'.

107.

Perugia, 1393. március 10.

Mihály nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune

(275 ft.) és 5 servitium megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 180v)

Anno etc., die vero Lune, 10 die mensis Martii, Micael [!], episcopus Nitriensis,³ per Stephanum Micaelis [!] dictum de Sarwar, canonicum Iauriensem, procuratorem suum [...] 275 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem promissi in festo Purificationis Beate Marie Virginis⁴ [...] aliam medietatem in simili festo anno revoluto.⁵ Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

¹ Cseményi Imre pécsváradi apát (1391–1410). Vö. PRT XII/B, 22–24; PET, 347.

² 1393. november 1.

³ Kápolnai Mihály nyitrai (1393–1399), veszprémi püspök (1399–1402). Vö. HC I, 368; ENGEL, *Archontológia* I, 72.

⁴ 1394. február 2.

⁵ 1395. február 2.

108.

Róma, 1394. február 4.

Gergely választott szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 192r)¹

Anno etc., Gregorius, electus in episcopum Sirmiensem,² per Andream Iohannis, canonicum et cantorem ecclesie Budensis, procuratorem suum 100 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem in festo Assumptionis Beate Marie Virginis proxime,³ aliam medietatem in festo Purificationis eiusdem Beate Marie Virginis⁴ [...] Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

109.

Róma, 1394. augusztus 17.

Péter bakonybéli apát kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 199v)⁵

Anno etc., die vero predicta Lune, 17 dicti mensis Augusti, coram [...] Augustino, episcopo Perusino, domini nostri pape thesaurario,⁶ presentibus Paulo, Francisco et Thoma, Apostolice Camere et Flamingo, collegii clericis, frater Petrus, abbas monasterii Sancti Mauricii de Beel, ordinis sancti Benedicti, Vesprimiensis diocesis,⁷ per dominum Iohannem Thome, canonicum ecclesie Albensis, obligavit se pro dicto abbate, tamquam principalem et privatam personam, promisit 50 fl. et 5 servitia consueta.

Item recognovit camere tantummodo, si et in quantum non posset clare videri recognita propter carentiam aliquorum librorum.

¹ Kiadása: MVC I, n. 402 (226).

² Rozsályi Gergely OCist, a péterváradi ciszterci apátság kommandátora, szerémi (1394–1397), csanádi (1397–1402) püspök. Vö. HC I, 180, 454; ENGEL, *Archontológia* I, 68, 74; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* II, 29–38.

³ 1394. augusztus 15.

⁴ 1395. február 2.

⁵ Kiadása: MREV IV, n. CCCXXV (361–362).

⁶ Augustinus de Lanzano pápai kincstartó, pennei (1380–1391), perugiai (1390–1404), spoletói (1404–1410) püspök. Vö. HC I, 394, 396, 461.

⁷ Péter bakonybéli apát.

Solvendo medietatem promissi in festo Purificationis Beate Marie Virginis,¹ aliam medietatem in festo Assumptionis eiusdem Beate Marie Virginis.² Et recognita, si et in quantum similibus modis et terminis successive. Alioquin etc. iuravit etc. Et producere mandatum sufficiens ratihabitionis obligationis huiusmodi vel de novo se obligandi infra 3 menses proxime secuturos, et fuit monitus in forma camere consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 16'.

110.

1395. január 1.

János választott zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (400 fl.) és 5 servitia minuta, valamint előde hátralekának megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 206v; vol. 52, fol. 72v)³

Anno Nativitatis Domini [...] 1395, indictione 3, pontificatus Bonifacii IX., anno 6, coram Conrado [...] presentibus Augustino, episcopo Perusino [...] thesaurario [...] Paulo [...] Iohannes electus in episcopum Zagabriensem,⁴ per Demetrium Petri, canonicum Quinqueecclesiensem, procuratorem suum, ad hoc legitime constitutum, promisit camere et collegio pro suo servitio 400 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 15'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Iohannis, sic similiter nominati predecessoris sui,⁵ 5 fl. et 5 servitia consueta pro rata medietatis summe obligationis.

Solvendo totum in festo Nativitatis Domini⁶ [...] Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 16'.

¹ 1395. február 2.

² 1395. augusztus 15.

³ Kiadása: MVC I, n. 440 (249). LUKSICS kéziratában a 48. kötet alapján 1395. január 1-ét állapította meg.

⁴ Szepesi János zágrábi püspök (1394–1397), kalocsai érsek (1401–1403). Vö. HC I, 538; ENGEL, *Archontológia* I, 65, 79; *Zagrebački biskupi*, 155–163; UDVARDY, *A kalocsai érsekek*, 248–254.

⁵ Smilo János püspök.

⁶ 1395. december 25.

III.

1395. január 18.

László választott várnai püspök, a szepesi Szűz Mária-monostor commendátora kötelezvénye a *servitium commune* (150 ft.) megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 207r)

Anno [...] die vero Martii, 18 dicti mensis Ianuarii, Luchas Demetrii, preposito ecclesie sancti Petri de Veteribuda,¹ tamquam principalis et privata persona obligavit se et suum beneficium et sua bona, promisit camere tantummodo pro communi servitio [...] Ladislaus, electus in episcopum Varnensem,² commendatarii monasterii Beate Marie de Scepus, ordinis Cisterciensis, diocesis Strigoniensis et hec pro commenda ipsius monasterii 150 fl. et non 5 servitia consueta, eo quod dictum monasterium fuit datum in commendam motu proprio et non per consistorium.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio ipsiusmet dominus Ladislaus, pro ipsomet monasterio, cui prefuit alios 150 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo totum promissum in festo Nativitatis Domini³ [...] et recognitum in simili festo anno revoluto.⁴ Et presentare mandatum sufficiens ratihibitionis obligationis huiusmodi vel de novo se obligandi. Alioquin etc. iuravit etc. in primo termino solutionis fiende.

[m.d.] 'Cardinales 17'.

III 2.

Róma, 1395. április 3.

Maternus erdélyi püspök kötelezvénye a *commune servitium* (1500 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 211r)⁵

Anno etc. Petrus Gregorii, prepositus ecclesie sancti Gregorii de Viridicampo,⁶ Strigoniensis et dominus Procopius de Praga, tamquam principales et private persone

¹ Órévi Lukács budai prépost (1388–1406), csanádi (1395–1397), váradi püspök (1397–1406); királynői titkos kancellár (1390–1392). Vö. HCl I, 180, 515; ENGEL, *Archontológia* I, 68, 76; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 217–224; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* IV, 22–28; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 25.

² Farkasfalvi Mihály fia László választott várnai, majd knini püspök (1397–1401, 1409–1412). Vö. HCl I, 486, 516; ENGEL, *Archontológia* II, 73 és I, 85.

³ 1395. december 25.

⁴ 1396. december 25.

⁵ Kiadása: MREV II, n. CCC, regesztája: ZsO I, n. 3910.

⁶ (Mikefalvi/Csehi) Péter, Gergely fia Esztergom-szentgyörgymezei (1393–1396), előtte kalocsai prépost. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 76; WINKLER PÁL, *A kalocsai és bácsi érseki főkáptalan története alapításától 1935-ig*, Kalocsa 1935, 23; UDVARDY, *A kalocsai főszékeskáptalan*, 49; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 39, 49.

obligantes se et eorum bona et beneficia, promiserunt [...] pro communi servitio Materni, episcopi Transilvani,¹ 1500 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem in festo Omnium Sanctorum,² aliam medietatem in festo Pentecostes.³ Et in primo termino solutionis fiende producere mandatum sufficiens ratihibitionis obligationis huiusmodi vel de novo se obligandi. Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 13'.

113.

Róma, 1395. április 3.

*Demeter veszprémi püspök kötelezvénye a commune servitium (900 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 211v)⁴

Anno etc., die vero predicto Sabbati, 3 dicti mensis Aprilis, prefati Petrus et Procopius modo, quo antea, promiserunt pro communi servitio Demetrii, episcopi Vesprimiensis,⁵ 900 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.s.*] 'Cardinales 13'.

Item recognovit camere et collegio pro communis servitio Materni, predecessoris sui,⁶ 429 fl., sol. 39, den. 2 monete Romane et 5 servitia consueta pro rata.

[*m.d.*] 'Cardinales 18'.

^aItem recognovit camere et collegio pro communi servitio Benedicti, antepredecessoris sui,⁷ alios 900 fl. et 5 servitia consueta.^a

^{a-a} Áthúzva ¹[*m.s.*] 'docuit de solutione Romanam cancellariam. D. Nicolaus' | [*m.d.*] 'Cardinales 20'.

¹ Maternus püspök.

² 1395. november 1.

³ 1395. május 30.

⁴ Kiadása az *Obligationes Collegii* vol. 521, fol. 155v alapján: MREV II, n. CCCLXX (300).

⁵ Jánoki Demeter püspök.

⁶ Maternus püspök.

⁷ Himházi Benedek püspök.

Solvendo medietatem promissi in festo Omnium Sanctorum¹ aliam medietatem in festo Pentecostes.² Et primum recognitum in festo alio Omnium Sanctorum³ et medietatem secundi recogniti [!] in festo Pentecostes extunc proxime secuturo.⁴ Et aliam medietatem in festo Omnium Sanctorum extunc proxime secuturo.⁵ Et producere mandatum sufficiens ratihabitionis obligationis huiusmodi vel de nova se obligandi in primo termino solutionis fiende. Alioquin etc. iuravit etc.

114.

Róma, 1395. október 19.

Lukács csanádi püspök kötelezvénye a commune servitium (900 ft.)

és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 220r)

Anno etc., die Martis, 19 mensis Octobris, Lucas, electus in episcopum Cenadiensem,⁶ personaliter promisit [...] 900 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Iohannis, antepredecessoris sui,⁷ 436 fl., sol. 2, den. 7 monete Romane et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Thome, alterius predecessoris sui,⁸ 759 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 13'.

Item recognovit camere^a tantummodo pro communi servitio Pauli, alterius predecessoris sui,⁹ 817 fl. et 5 servitia consueta.

^a Utána kihúzza: 'et collegio' | [*m.d.*] 'Cardinales 24'.

¹ 1395. november 1.

² 1396. május 21.

³ 1396. november 1.

⁴ 1397. június 10.

⁵ 1397. november 1.

⁶ Órévi Lukács püspök.

⁷ János püspök.

⁸ Tamás csanádi püspök (1379–1380). Vö. HC I, 179; ENGEL, *Archontológia* I, 68; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség*, III, 102–104.

⁹ Horváti Pál püspök.

Item recognovit camere tantummodo pro communi servitio Nicolai, alterius predecessoris sui,¹ 220 fl., sol. 46, den. 10 et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 26'.

Solvendo medietatem promissi in festo Pentecostes proxime futuro² et aliam medietatem usque ad festum Nativitatis Domini,³ et recognita omnia in simili termino anno revoluto. Alioquin etc. iuravit.

115.

1396. április 21.

Egyed visegrádi apát kötelezvénye a commune servitium (66 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 437)⁴

1396, indictione 4, die 21 mensis Aprilis, dominus Egidius, abbas monasterii sancti Andree prope Woyssengrand [!], ordinis Sancti Benedicti, Vesprimiensis diocesis,⁵ promisit camere et collegio pro suo communi servitio fl. 66 auri de camera et tertios duos unius fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

116.

1396. október 2.

András argyasi püspök szegénysége miatt felmentés kapott a servitium commune fizetése alól.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 48, fol. 227v)

Anno etc., die Lune, 2 mensis Octobris, coram et presentibus, quibus supra [...], Andreas, episcopus Argensis in Valachia,⁶ fuit hac vice dumtaxat et prestatione sui communis servitii liberatus propter paupertatem.

¹ Miklós csanádi püspök.

² 1396. május 21.

³ 1396. december 25.

⁴ Kiadása: MREV IV, n. CCCXXIX (363).

⁵ Egyed apát (1396). Vö. *Paradisum plantavit*, 524.

⁶ András OESA, argyasi püspök (1396–1399). Vö. HC I, 104; KARÁCSONYI, *Az argyasi*, 8.

117.

1400. március 29.

*Tamás egri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.)**és 5 servitia minuta megfizetéséről.*(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 127)¹

1400, indictione 8, die 29 Martii, dominus Thomas,² episcopus Agriensis, promisit camere et collegio pro suo communi servitio fl. 800 auri de camera et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 10'.

118.

Róma, 1401. április 2.

*János kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.)**és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 56v)³

Anno, pontificatu, loco et indictione predictis, die 2 mensis Aprilis, Iohannes,⁴ archiepiscopus Colocensis, per Stephanum, archidiaconum Quinqueecclesiensem, obligationem se tamquam principalem et privatam personam, promisit [...] 2000 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 9'.

Item recognovit camere tantummodo pro communi servitio Nicolai, predecessoris sui,⁵ 800 fl. et collegio tantum pro eodem Nicolao 1000 fl. et 5 integra minuta servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 9'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Lodovici,⁶ alterius predecessoris sui, 2000 fl. et 5 servitia minuta consueta. [m.d.] 'Cardinales 18'.

¹ Regesztája: ZsO II, n. 161. A regesztában szerepel megbízottja, Montaji Bereck egri prépost neve is. C. ΤÓΤΗ, *A székes- és társaskáptalanok*, 33.

² Ludányi Tamás szerémi (1397–1400), majd egri püspök (1401–1403, 1422–1424). Vö. HC I, 78, 454; ENGEL, *Archontológia* I, 68–69, 74; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 135–140, 145–147; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489.

³ Regesztája: ZsO II, n. 969.

⁴ Szepesi János érsek.

⁵ Pelsőci Bebek Miklós érsek.

⁶ Helfenstein Lajos érsek.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Stephani, alterius predecessoris sui,¹ tantumdem et 5 servitia minuta consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

Solvendo totum promissum usque ad festum Resurrectionis Domini² [...] Et recognita in similibus terminis annis revolutis³ videlicet anno quodlibet unum recognitum et producere mandatum ratificationis in primo termino. Alioquin etc. iuravit.

119.

1401. április 30.

*Miklós váci püspök kötelezvénye a servitium commune (500 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 59v–60r)

Anno etc., predictis die ultima mensis Aprilis, Nicolaus episcopus Wacciensis alias Wachiensis in Ungaria,⁴ per Matheum Petri de Carellicis, procuratorem suum [...] et etiam obligantem se, tamquam principalem [...] 500 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 9'.

Item recognovit camere et collegio pro suo communi servitio Petri, predecessoris sui,⁵ alios 250 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 13'.

Item recognovit camere tantummodo pro communi servitio Iohannis, antepredecessoris sui,⁶ alios 297 fl., sol. 18 monete Romane et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 20'.

¹ Frankói (Szigeti) István érsek.

² 1402. március 26.

³ 1403. április 15.

⁴ Miklós korbáviai (1385–1401), majd váci (1401–1405) püspök. Vö. HCI, 208, 512; ENGEL, *Archontológia* I, 75, 85; ЧОБОТ, *A váci egyházmegye* II, 501–503; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489.

⁵ Péter váci püspök (1377–1400). Vö. HCI, 512; ENGEL, *Archontológia* I, 75; ЧОБОТ, *A váci egyházmegye* II, 499–501.

⁶ De Surdis János püspök.

Solvendo medietatem promissi usque ad festum Nativitatis Domini [...] ¹ et aliam medietatem usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis extunc proxime sub secuturum. ² Et recognita in similibus terminis annis revolutis, ³ et producere mandatum ratihabitionis in primo termino. Alioquin etc. iuravit.

120.

1401. május 16.

János kulmi püspök, a székszárdi apátság commendátora kötelezvénye a servitium commune (69 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 61r)⁴

Anno etc., die 16 mensis Maii, Iohannes, episcopus Culmensis,⁵ commendatarius monasterii Sancti Salvatoris Saxardiensis, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, per Vincentium Angelmi Welucii, perpetuum vicarium ecclesie Sancte Crucis Wratislaviensis, obligantem se [...] 69 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 9'.

Solvendo medietatem promissi usque ad festum Resurrectionis Domini [...] ⁶ et aliam medietatem usque ad festum Omnium Sanctorum⁷ [...] ac producere mandatum ratificationis infra dictum terminum. Alioquin etc. iuravit etc.

[m.d.] 'Indictione 10, die 27, mensis Ianuarii, procuratorem ratificavit obligationem supradictam'.

¹ 1401. december 25.

² 1402. augusztus 15.

³ 1403. augusztus 15.

⁴ Regesztája: ZsO II, n. 1068.

⁵ Iohannes Kropidlo poznani püspök (1382–1384, 1394), gnieznói érsek (1389–1394), kamini (1394–1398), kulmi (1398–1402), vladislavi (1384, 1402–1421) püspök. Vö. HC I, 162, 217, 265, 408, 534.

⁶ 1402. március 26.

⁷ 1402. november 1.

121.

1401. augusztus 16.

*István választott erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 67v)¹

Anno etc., die 16 mensis Augusti, Stephanus, electus in episcopum Transilvanum,² per Lucam Clementis,³ cantorem Varadiensem, procuratorem suum et etiam obligantem se [...] 1500 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 9'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Nicolai,⁴ predecessoris sui, tantumdem et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 10'.

Item recognovit camere tantummodo pro Materno,⁵ antepredecessore suo, 4 fl., sol. 6 et den. 4 et 4 minuta servitia pro rata.

[*m.d.*] 'Cardinales 13'.

Item recognovit collegio tantummodo pro communi servitio ipsius Materni, 654 fl., sol. 6 et den. 4 et unum minutum servitium pro rata.

[*m.d.*] 'Cardinales 13'.

Item recognovit collegio tantummodo pro communis servitio Demetrii, alterius predecessoris sui,⁶ 262 fl., sol. 19 et den. 4 et obligavit se unum minutum servitium pro rata.

[*m.d.*] 'Cardinales', a szám hiányzik.

¹ Regesztája: ZsO II, n. 1197.

² Ujori István erdélyi püspök (1401–1419). Vö. HCI, 493; ENGEL, *Archeontológia* I, 70; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 279–285, 299–309; 1402. február 10-én pápai áthelyezése a szerémi püspökségre. MVH I/4, n. CCCCLXIV (407–408). Ezt azonban nem foglalta el.

³ Lukács váradi éneklőkanonok (1396–1405). Vö. BÉKEFI, *A káptalami iskolák*, 174.

⁴ Miklós erdélyi püspök.

⁵ Maternus erdélyi püspök.

⁶ Jánoki Demeter erdélyi püspök.

Solvendo medietatem promissi usque ad festum Resurrectionis Domini¹ et aliam medietatem usque ad festum Nativitatis eiusdem Domini² [...] Et recognita in similibus terminis annis revolutis, et producere mandatum sufficiens infra 6 menses proxime futuros. Alioquin etc. iuravit etc.

122.

1402. március 2.

Jakab választott erdélyi püspök kötelezőnyve a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta, előde, István hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 75^{rv})³

Anno etc., 2 mensis Martii, Iacobus^a, electus in episcopum Transilvanum,⁴ per venerabilem virum, magistrum Theodoricum Bogel, litterarum apostolicarum scriptorem et dominum Michaelem Michaelis, canonicum dicte ecclesie et dominum Gregorium, plebanum Sancti Nicolai in civitate [!] Transilvania, obligantes se [...] recognovit camere et collegio pro communi servitio Stephani, predecessoris sui,⁵ 1500 fl. et 5 servitia consueta, non promisit de novo, quia facta fuit promotio bis in anno.

^a A helyes névalak Iohannes Iacobi I [m.d.] 'Cardinales 9'.

Item recognovit [...] ut supra [numero priori].

Solvendo medietatem promissi usque ad festum Nativitatis Christi [...] ⁶ et aliam medietatem usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis⁷ [...] Et recognita in similibus terminis successive annis revolutis et producere mandatum satisfactionis infra primum terminum. Alioquin etc. iuravit etc.

¹ 1402. március 25.

² 1402. december 25.

³ Regesztája: ZsO II, n. 1478.

⁴ Laki János erdélyi prépost (1390–1402), majd választott erdélyi püspök (1402–1403). Vö. HC I, 493; ENGEL, *Archontológia* I, 70; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 286–298; C. ΤÓΤΗ, *A székes- és társaskáptalanok*, 37. Erdélyi kinevező bullája 1402. február 10-én kelt. Vö. MVH I/4, n. CCCCLXIV (407–408). 1403. január 19-én a szerémi püspökség élén áll, a pápa Upori Istvánt erősítette meg az erdélyi püspökségben. Vö. MVH I/4, n. DLXIII (498).

⁵ Upori István püspök.

⁶ 1402. december 25.

⁷ 1403. augusztus 15.

123.

1402. március 22.

Miklós zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 76v)¹

Anno etc., 22 Martii, Nicolaus,² episcopus Siginensis in Sclavonia, personaliter promisit 50 fl. et 5 servitia consueta.

Solvendo totum promissum a festo Resurrectionis Domini [...] usque ad annum extunc proxime secuturo. Alioquin etc. iuravit etc.

[m.d.] 'Cardinales 10'.

124.

1403. január 30.

István erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 93v; ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 41r)

Anno etc., 30 Ianuarii, Stephanus episcopus Transilvanus,⁴ per Lucam Clementem, cantorem Varadiensem,⁵ procuratorem suum [...] 1500 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 11'.

Item recognovit camere et collegio pro semetipso alias episcopo dicte ecclesie 1500 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 8'.

Item, recognovit [...] pro communi servitio Nicolai⁶ [...].

Solvendo medietatem promissi usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis⁷ et aliam medietatem usque ad festum Purificationis Beate Marie Virginis pro-

¹ Kiadása: MVC I, n. 498 (281), regesztája: ZsO II, n. 1528.

² Miklós zenggi püspök (1402–1411). Vö. HC I, 451.

³ 1402. március 25.

⁴ Upori István püspök.

⁵ Lukács váradi éneklőkanonok.

⁶ Miklós püspök.

⁷ 1403. augusztus 15.

xime secuturo.¹ Et recognita in similibus terminis annis revolutis, videlicet quolibet anno unum integrum recognitum et producere mandatum sufficiens in termino. Alioquin etc. iuravit etc.

125.

1403. február 9.

János vladislavi püspök, a székszárdi apátság commendátora kötelezvénye a servitium commune (69 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 94v-95r; ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 58r)²

Anno etc., 9 Februarii, Iohannes, episcopus Wlatislavensis,³ commendatarius monasterii Sancti Salvatoris de Saxardia in Ungaria, ordinis Sancti Benedicti Quinque-ecclesiensis diocesis, per Iohannem Seyotze, plebanum in Zegenlials, Wratislaviensis diocesis, obligantem se [...] fl. 69 et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 12'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio ipsiusmet Iohannis, alias sibi commendati tantumdem et 5 servitia consueta.

Solvendo medietatem promissi usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis⁴ [...] et aliam medietatem usque ad festum Purificationis eiusdem Beate Marie Virginis [...] ⁵ Et recognitum in similibus terminis anno revoluta et producere mandatum sufficiens in primo termino. Alioquin etc. iuravit etc.

126.

1403. március 23.

György veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 98rv)⁶

Anno etc., die 23 Martii [...], Georgius⁷ [...], episcopus Vesprimiensis, personaliter promisit camere et collegio pro suo communi servitio 900 fl. et 5 servitia consueta.

¹ 1404. február 2.

² ZsO II, n. 2255.

³ Iohannes Kropidlo püspök.

⁴ 1403. augusztus 15.

⁵ 1404. február 2.

⁶ Kiadása: MREV IV, n. CCCXXXII (365), regesztája: ZsO II, n. 2333.

⁷ György boszniai (1383–1388), veszprémi (1403) püspök. Vö. HC I, 142, 524; ENGEL, *Archontológia* I, 66; HODINKA, *Tanulmányok*, 89.

Item recognovit camere tantum pro communi servitio Michaelis,¹ predecessoris sui, 100 fl., sol. 36 et den. 7 monete Romane.

[*m.d.*] 'Cardinales 11'.

Item recognovit collegio tantum pro eodem domino Michaelae 130 fl., sol. 16 et den. 6 et ob. dicte monete. Et pro 5 minutis servitiis 65 fl., sol. 48 et den. 4.

[*m.d.*] 'Cardinales 10'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Demetrii,² predecessoris sui, 734 fl., sol. 20 et den. 3 eiusdem monete et 5 servitia pro rata camere et collegio.

[*m.d.*] 'Cardinales 13'.

Item recognovit collegio tantum pro communi servitio Materni,³ alterius predecessoris sui, 314 fl., sol. 44 et den. 7 eiusdem monete. Et pro 1 minuto servitio 21 fl., sol. 24 et den. 2 et ob. eiusdem monete.

Item recognovit camere tantum pro communi servitio dicti Materni, antepredecessoris sui, 214 fl., sol. 44 et den. 7 prefate monete et 4 servitia pro rata.

[*m.d.*] 'Cardinales 19'.

Item recognovit collegio tantum pro communi servitio Benedicti,⁴ preantepredecessoris sui, 450 fl. et unum servitium consuetum.

[*m.d.*] 'Cardinales 20'.

Solvendo medietatem promissi usque ad festum Omnium Sanctorum⁵ [...] et aliam medietatem usque ad festum Resurrectionis Domini⁶ [...] Et recognita in similibus terminis annis revolutis. Alioquin etc. iuravit etc.

¹ Kápolnai Mihály püspök.

² Jánoki Demeter püspök.

³ Maternus püspök.

⁴ Himházi Benedek püspök.

⁵ 1403. november 1.

⁶ 1404. március 30.

127.

1403. augusztus 3.

Móric bátai apát kötelezvénye a servitium commune (133 1/3 ft.) megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 101v–102r)

Anno etc., 3 Augusti, frater Mauritius Mauritii,¹ abbas monasterii Sancti Michaelis de Bara^a [!], ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, personaliter promisit [...] 133 fl. et tertium similis fl. et plus et minus secundum informationem mittendam de partibus.

Solvendo medietatem promissi a festo Assumptionis Beate Marie Virginis² [...] usque ad annum [...] et aliam medietatem similiter termino anno revoluto. Alioquin etc. iuravit.

^a Helyesen: 'Bata' | [m.d.] 'Cardinales 11'.

128.

Róma, 1406. április 5.

*Miklós knini püspök kötelezvénye a servitium commune (150 ft.)**és 5 servitia minuta, valamint elődei tartozásaink megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 145v)³

Anno etc., 5 Aprilis, Nicolaus, episcopus Tiniensis in provincia Spalatensi,⁴ per Iohannem de Tragurio, procuratorem suum [...] 150 fl. et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 11'.

Item recognovit camere tantum pro communi servitio domini Dionisii, predecessoris sui,⁵ 124 fl., sol. 42 et den. 7 et ob.⁶ monete Romane et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 24'.

Item recognovit camere tantum pro communi servitio Blasii, predecessoris sui,⁷ 111 fl., sol. 33 et den. 6 dicte monete et 5 servitia pro rata. [m.d.] 'Cardinales 22'.

¹ Móric pécsváradi bencés szerzetes. 1403. május 4-én kelt kinevező bullája. Vö. MVH I/4, n. DXCIII (526). Az apátságot azonban továbbra is Szanai Gergely fia Pál tartotta kezében. Vö. SÜMEGI JÓZSEF, *Szanai Gergely fia Pál, bátai apát (1400–1424)*, A Wosinszky Mór Múzeum Évkönyve 30 (2008) 265–280.

² 1403. augusztus 15.

³ Kiadása: MVC I, n. 506 (286); regesztája: ZsO II, n. 4608.

⁴ Miklós knini püspök (1406). Vö. HC I, 486.

⁵ Lackfi Dénes knini püspök.

⁶ Érték nélkül.

⁷ Balázs knini püspök.

Solvendo medietatem promissi usque ad festum Omnium Sanctorum proxime futurum¹ et aliam medietatem usque ad festum Resurrectionis Domini [...],² et recognita in similibus terminis annis revolutis. Alioquin etc. et iuravit.

129.

1407. május 23.

Pál választott szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (100 ft.) és 5 servitia minuta, valamint elődei tartozásainak megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 57, fol. 167r; ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 40r)³

Anno etc., 23 Maii, Paulus, electus in episcopum Sirmiensem,⁴ per venerabilem Iacobum Blasii, archidiaconum Guacensem^a, Colocensis diocesis, obligantem se [...] 100 fl. et 5 servitia consueta.

^a Vélhetőleg 'Bachiensem' helyesen | [m.d.] 'Cardinales 12'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Thome,⁵ predecessoris sui, tantumdem et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 10'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Gregorii, antepredecessoris sui,⁶ 54 fl., sol. 30 monete Romane et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 17'.

Solvendo totum promissum usque ad festum Omnium Sanctorum.⁷ Et recognita in eodem festo anno revoluta, et promisit producere mandatum ratificationis usque ad festum Nativitatis Domini⁸ [...] Alioquin etc. iuravit etc.

¹ 1406. november 1.

² 1407. március 27.

³ Kiadása: MVC I, n. 508 (287).

⁴ Farkas fia Pál szerémi püspök (1407–1410). Vö. HC I, 454; ENGEL, *Archontológia* I, 74.

⁵ Ludányi Tamás püspök.

⁶ Rozsályi Gergely püspök.

⁷ 1407. november 1.

⁸ 1407. december 25.

130.

1407. október 5.

*Hinko nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune (275 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint előde tartozásának megfizetéséről.*

(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 35v)

1407, ind. XV, die 5 Octobris, Hymbronius, electus in episcopum Nitriensem,¹ promisit [...] fl. 275 et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 12'.

Item recognovit camere et collegio pro Petro² 130 fl. et sol. 25 et 5 servitia consueta.

131.

Rimini, 1409. április 14.

Albert argyasi püspök felmentése a servitium fizetése alól.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm. vol. 1, fol. 27r)

Anno, pontificatu, loco, ind. etc., quibus supra, die 14 mensis Aprilis [...] frater Albertus Dinstich de Sassonia, electus in episcopum Argiensem,³ fuit pro communi et minutis servitiis a camera liberatus propter paupertatem, hac vice tamen.

[m.s.] 'Liberatio episcopi Argiensis'.

132.

Friuli, 1409. augusztus 14.

*Tamás zenggi választott püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.)
és 5 servitia minuta, valamint előde hátralékának megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm. vol. 1, fol. 38v; ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 40r)

Anno, ind., ut supra, die vero 14 mensis Augusti, Thomas, electus Signensis,⁴ per fratrem Marinum Henrici de Laibaco, procuratorem suum ad hoc legitime constitutum, promisit camere et collegio pro suo communi servitio fl. 50 et 5 servitia consueta.

[m.d.] 'Cardinales 8'.

¹ Hinko nyitrai püspök (1405–1428). Vö. HCl I, 368; ENGEL, *Archontológia* I, 72; FÜGEDI, *A XV. századi*, 488.

² Péter nyitrai püspök (1399–1405). Vö. HCl I, 368; ENGEL, *Archontológia* I, 72; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489.

³ Albert argyasi püspök. Vö. HCl I, 105; KARÁCSONYI, *Az argyasi*, 8.

⁴ Winter Tamás OESA, zenggi püspök (1405–1430). Vö. HCl I, 451; ENGEL, *Archontológia* I, 87.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Nicolai, predecessoris sui,¹ tantundem et quinque servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 10'.

Solvendo medietatem promissi in festum Omnium Sanctorum² et aliam medietatem in festo Resurrectionis Domini³ [...] Et recognita in similibus terminis anno revoluto. Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.s.*] Camerale I, vol. 1112: 'Ista obligatio ecclesie Signensis hic est scripta transposita per errorem et non vitio, quia successive debet sequi sub hoc signo'.

133.

Pisa, 1409. szeptember 4.

Giordano Orsini bíborosnak, a pécsi egyházmegye kommandátorának kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 53r)⁴

Pisis, anno Domini, indictione, pontificatu, loco et presentibus, quibus supra, 4 Septembris, Iordanus, tituli S. Laurentii in Damaso presbiter cardinalis de Ursinis vulgariter nuncupatus, commendatarius ecclesie Quinqueecclesiensis,⁵ per Salvatum de Preto, camerarium et procuratorem suum ad hoc legitime constitutum, promisit camere et collegio pro communi servitio dicte commende 3300 fl. auri de camera et 5 servitia consueta.

Solvendo eisdem camere et collegio medietatem ipsius communis et dictorum 5 minorum servitiorum infra sex menses proxime futuros a data presentium computandos et reliquam medietatem [...] infra alios 6 menses extunc proxime subsecuturos. Alioquin etc. iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 21'.

¹ Miklós zenggi püspök.

² 1409. november 1.

³ 1410. március 23.

⁴ Kiadása: KOLLER, *Historia episcopatus* III, 303; regesztája: ZsO II, n. 7025.

⁵ Giordano Orsini, a S. Lorenzo in Damaso presbiter-bíborosa. Vö. HC I, 26; PET 117–118; FEDELES–KOSZTA, *Pécs (Fünfkirchen)*, 114; ERIK KÖNIG, *Kardinal Giordano Orsini (†1438)*, (Studien und Darstellungen aus dem Gebiete der Geschichte V/1), Freiburg i. Br. 1906.

134.

Bologna, 1410. április 5.

Miklós választott nándorfehérvári püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 73r)¹

Bononie, anno etc., die 5 Aprilis, Nicolaus Abrache,² electus in episcopum Nanderalbensem [!], per Iohannem Andree, rectorem ecclesie Sancti Nicolai de Lensy, Quinqueecclesiensis et Petrum Nicolai³, canonicum Cenadiensem, procuratores suos ad hoc legitime constitutos, promisit camere et collegio pro suo [...] promisit 50 fl. et 5 servitia consueta.

Et recognovit in forma.

Solvendo [...] medietatem [...] usque ad festum Omnium Sanctorum proxime futuro,³ et reliquam medietatem dictorum communis et 5 minutorum servitiorum usque ad festum Omnium Sanctorum anno revoluto.⁴ Et recognita in eodem Omnium Sanctorum extunc immediate sequenti. Alioquin etc. iuravit etc.

¹ A kéziratban: 'Nicolaum' | [m.d.] 'Cardinales 20'.

135.

Bologna, 1410. szeptember 22.

János választott pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 82r)⁵

Die 22 Septembris anno [1]410, pontificatus [Iohannis XXIII] anno 1, in Bononia, magister Iohannes de Scribanis, procurator [...] Iohannis Rodolphi,⁶ electi ecclesie Quinqueecclesiensis in Ungaria, pro communi servitio ipsius domini electi, camere et collegio promisit 3300 fl. et 5 minuta servitia consueta, et recognovit in forma.

Quos [!] quidem commune et 5 minuta servitia solvere promisit in festo Purificationis Beate Marie Virginis proxime futuro.⁷ Alioquin etc.

¹ Regesztája: ZsO II, n. 7474.

² Miklós nándorfehérvári püspök. Vö. HC I, 358.

³ 1410. november 1.

⁴ 1411. november 1.

⁵ Kiadása: KOLLER, *Historia episcopatus* III, 309–310, regesztája: ZsO II, n. 7938.

⁶ Albeni János topuszkói (1399–1405), pannonhalmi apát (1405–1406), veszprémi (1406–1410), pécsi (1410–1421), majd zágrábi (1421–1433) püspök, királyi főkancellár (1420–1433). Vö. HC I, 431; ENGEL, *Archontológia* I, 73, 79; FEDELES TAMÁS, *Az Albeniek a Pécsi Egyházmegye élén*, Magyar Egyháztörténeti Vázlatok 21 (2009) 117–130, 121–123; PET 118–120; *Zagrebački biskupi*, 181–188.

⁷ 1411. február 2.

136.

Bologna, 1410. szeptember 22.

Eberhárd zágrábi püspök és magyar királyi kancellár kötelezvénye a servitium commune (400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 82r)¹

Eadem die et hora, quibus supra, Nicolaus de Gerlich,² canonicus et cantor Zagrabiensis, procurator domini Eberhardi,³ episcopi Zagrabiensis, regni Ungarie cancellarii, pro communi servitio [...] 400 fl. et 5 minuta servitia consueta et recognovit in forma. Eadem commune et 5 minuta servitia in festo predicto solveret. Alioquin etc.

137.

Bologna, 1410. szeptember 22.

András választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 82v)⁴

Eodem die, dominis Nicolaus⁵ de Vicedominis,⁵ decretorum doctor, prepositus Sancti Anthonii de Placentia, nomine Andree electi Waradiensis,⁶ [...] 2000 fl. et 5 minuta servitia consueta et recognovit in forma, commune et 5 minuta servitia in prefato festo Purificationis solvere promisit. Alioquin etc.

¹ Helyesen: 'Matheus'.

¹ Regesztája: ZsO II, n. 7940.

² Vö. BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 188.

³ Albeni Eberhard szebeni prépost (1393–1397), zágrábi (1397–1406, 1410–1419), váradi (1406–1409) püspök, pécsi adminisztrátor (1408–1410), főkancellár (1404–1419). Vö. HC I, 431, 515, 538; ENGEL, *Archontológia* I, 73, 76, 79; FEDELES, *Az Albeniek*, 117–120; PET 118–120; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 225–231; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486; *Zagrebački biskupi*, 163–176; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 60.

⁴ Regesztája: ZsO II, n. 7939.

⁵ De Vicedominis Máté kánonjogi doktor, esztergomi kanonok, később olvasókanonok (1418–1428), honti és nyitrai főesperes, piacenzai prépost. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 73; BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 98; KÖRMENDY, *Studentes*, 182.

⁶ Scolari András zágrábi (1408–1409), majd váradi (1409–1426) püspök. Vö. HC I, 515, 538; ENGEL, *Archontológia* I, 76, 79; BUNYITAY, *A váradi püspökség*, I, 232–243; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; *Zagrebački biskupi*, 177–180.

138.

Bologna, 1410. szeptember 22.

Bolognai Miklós garamszentbenedeki apát kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 82v)

Eodem die, prefatus dominus Matheus¹ etc. nomine fratris Nicolai Symonis de Bononia, abbatis monasterii Sancti Benedicti Iuxta Gron,² ordinis eiusdem sancti, Strigoniensis diocesis [...] 200 fl. et 5 servitia consueta et recognovit in forma etc., etiam commune et 5 minuta servitia solvere promisit, ut in predicto termino. Alioquin etc.

139.

1410. szeptember 23.

Benedek boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 84r)³

Die 23 Septembris, Iohannes Creyt, procurator episcopi Bosnensis⁴,⁴ [...] 200 fl. auri et 5 servitia consueta et recognovit in forma. Quosquidem 200 fl. cum 5 minutis servitiis solvere promisit in festo Purificationis Beate Marie Virginis⁵ et recognita in simili festo anno revoluto solvere promisit. Alioquin etc.

³ A nevet kihagyta a másoló.

140.

1410. szeptember 23.

Stibor választott egri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 84v)⁶

Die 23 Septembris, Matheus de Vicedominis de Placentia,⁷ utriusque iuris doctor,

¹ De Vicedominis Máté.

² Bolognai Miklós garamszentbenedeki apát (1410–1438). Vö. *Paradisum plantavit*, 492.

³ Regesztája: ZsO II, n. 7942.

⁴ Szántói Lack Benedek boszniai püspök (1410–1426). Vö. HC I, 142; ENGEL, *Archontológia* I, 66; HODINKA, *Tanulmányok*, 90.

⁵ 1411. február 2.

⁶ Regesztája: ZsO II, n. 7943.

⁷ Vicedominis Máté.

prepositus Sancti Anthonii de Placentia, promisit pro parte Sthiborii,¹ electi Agriensis, 800 fl. et 5 minuta servitia consueta. Et recognovit in forma. Quos quidem [...] ut supra.

141.

1410. október 14.

Buondelmonte János pécsváradi apát kötelezvénye a servitium commune (600 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 83r)²

Die 14 Octobris, Barontus de Pistorio, litterarum apostolicarum scriptor et abbreviator,³ procurator fratris Iohannis de Bendelmontibus de Florentia,⁴ abbatis monasterii Peciewaradini, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, [...] 600 fl. et 5 servitia consueta. Et recognovit in forma, predictum enim commune servitium ac 5 minuta servitia in festo Purificationis Beate Marie Virginis⁵ [...] et recognita in alio sequenti anno revoluto⁶ solvere promisit etc. Alioquin etc.

142.

1411. szeptember 24.

Miklós választott kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta, valamint elődei hátralékának megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 1, fol. 57r; ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 21v)

Anno etc., die 24 Septembris, presentibus [...] Francisco electo Mothonensi, thesaurario ac locumtenenti⁷ predicto ac Angelotto de Fuscis de Urbe, dicte camere

¹ Stiborici Stibor egri püspök (1411–1420). Vö. HCI, 78; ENGEL, *Archontológia* I, 69; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 141–147; FÜGEDI, *A XV. századi századi*, 490.

² Regesztája: ZsO II, n. 7986.

³ Barontus de Pistorio, *scriptor litterarum apostolicarum* (1382–1391), *abbreviator* (1390–1414, 1418–1420). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 96, 109; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*, B. de Pistorio, Barontus de Pistorio.

⁴ Buondelmonte János pécsváradi apát (1410–1424), kalocsa-bácsi érsek (1424–1435, 1438–1447). HC I, 197, II, 132; ENGEL, *Archontológia* I, 66; ÉRDŐJHELYI MENYHÉRT, *A kalocsai érsekség a renaissance-korban*, Zenta 1899, 5–17; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 273–282; PRT XII/B, 24–25; PET 347; ZsO XI, n. 1290.

⁵ 1411. február 2.

⁶ 1412. február 2.

⁷ Franciscus de Novello, XII. Gergely pápa *thesaurarius*a (1409), *registrator litterarum apostolicarum* (1409), kamarai helytartó (1409–1411), a kincstár régense (1418), methoni választott püspök (1409–1410). Vö. HC I, 351; HOFMANN, *Forschungen*, II, 80–81; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

clerico¹ [...] Nicolaus, electus Colocensis,² per egregium decretorum doctorem, Lazarum de Roccha Contrata, litterarum apostolicarum scriptorem et abbreviatorem, procuratorem suum ad hoc ab eo legitime constitutum, per instrumentum rogatum per Bartolomeum Scholer clericum Coloniensem, promisit [...] 2000 fl. et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 5'.

Item recognovit pro domino Iohanne, predecessore suo,³ collegio tantum fl. 1000 et 5 integra minuta servitia.

[*m.d.*] 'Cardinales 9'.

Item recognovit camere tantum pro communi servitio Nicolai, predecessoris sui,⁴ fl. 800 et collegio fl. 1000 et 5 integra minuta servitia.

[*m.d.*] 'Cardinales 9'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Ludovici, antepredecessoris sui,⁵ fl. 2000 et 5 servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 18'.

Item recognovit camere et collegio pro communi servitio Stephani, alterius predecessoris sui,⁶ tantumdem et 5 minuta servitia consueta.

[*m.d.*] 'Cardinales 17'.

Solvendo medietatem sui promissi in festo Annunciationis Beate Marie Virginis⁷ et aliam medietatem per totum mensem Septembrem proxime futurum. Alioquin etc. iuravit etc.

¹ Angelotto Fosco, 1409-től kamarai szolgálatban, lateráni kanonok és pápai kamarás XXIII. János pápa alatt, cavai püspök (1426), a S. Marco presbiter-bíborosa (1431), a Bíborosi Kollégium kamarása (1437–1438). Vö. BAIX, *La Chambre*, CCCLXVIII–CDIII, n. 15; HC II, 7.

² Korbáviai Miklós kalocsa-bácsi érsek (1408–1410). Vö. ENGEL, *Archontológia* I, 66; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 258–259.

³ Szepesi János érsek.

⁴ Pelsőci Bebek Miklós érsek.

⁵ Helfenstein Lajos érsek.

⁶ Frankói (Szigeti) István érsek.

⁷ 1412. március 25.

143.

1412. október 22.

Castiglione Branda bíboros, a veszprémi püspökség adminisztrátorának kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 121r)¹

Die 22, mensis Octobris, dominus Arpinus de Alexandria, domini nostri pape cubicularius, procurator domini Brande, cardinalis Placentini,² administratoris ad Sedis Apostolice beneplacitum propter recessum Georgii episcopi Vesprimiensis³ et de eius consensu ecclesie Vesprimiensis, prout de huiusmodi procurationis mandato constitit instrumenti publici nota⁴, per magistrum Theodorum Eusonis, clericum Traiectensis diocesis, apostolica auctoritate publicum notarium sumpti et recepti obtulit, pro communi servitio camere et collegio debito fl. 900 ad quos ecclesia ipsa taxatur, et 5 servitia minuta consueta [...].

Item pro collegio et familia recognovit in forma. Eorundem autem communis et minutorum medietatem in festo Resurrectionis Domini proxime venturo,⁴ et aliam medietatem in festo celebritatis Omnium Sanctorum dictum festum immediate sequenti.⁵ Et recognita infra unum annum a dicto festo Omnium Sanctorum in antea computandum solvere promisit. Iuravit et renunciavit in forma.

¹ Az eredeti szövegben hibásan 'notarium' szerepel | [m.d.] 'Cardinales 19'.

144.

1413. február 1.

András kalocsa-bácsi érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 56, fol. 129r)

Eodem die, prima mensis Februarii, Octavianus Dominici, archidiaconus Zemeiensis⁴ [!], in ecclesia Agriensi,⁶ procurator et nomine procuratorio Andree, Colloensis et Bachiensis ecclesiarum invicem unitarum episcopi [!],⁷ prout de huiusmodi

¹ Kiadása: MREV IV, n. CCCXXXV (373).

² Branda da Castiglione a S. Clemente presbiter-bíborosa, piacenzai püspök (1404–1411, a kalocsai érsekség (1410–1413) és a veszprémi püspökség (1412–1414) adminisztrátora, portói érsek-bíboros (1431–1443). Vö. HCl, 33, 37, 41, 401, 524; ENGEL, *Archontológia* I, 78; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 260–261; ZsOIV, n. 1958.

³ György püspök.

⁴ 1413. április 23.

⁵ 1413. november 1.

⁶ Oktávián egri kanonok, zempléni főesperes (1411–1413). Vö. Kovács, *Az egri egyházmegye*, 42.

⁷ Benzis de Gualdo András spalatói (1391–1412), kalocsa-bácsi (1413–1420) érsek, majd sioni püspök (1431–1437). Vö. HCl, 197, 459, II. 233; ENGEL, *Archontológia* I, 65, 84; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 262–266.

procurationis mandato constitit publico instrumento, per Ziliothum Ydroncindini de Ariosto, clericum Bononiensis diocesis, sub die 11 mensis Septembris, anni predicti [1]412, obtulit [...] 2000 fl. et 5 minuta servitia consueta [...]. Item, recognovit in forma.

Eorundem autem communis et 5 minorum medietatem infra festum Assumptionis Beate Marie Virginis¹ et aliam medietatem infra festum Resurrectionis Domini² [...].

Recognita vero infra 1 annum a dicto festo Resurrectionis [...], solvere promisit, convenit, submitit, obligat.

¹ Helyesen: Zempleniensis | *[m.d.]* 'Cardinales 21'.

145.

1418. március 5.

Kelemen győri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 41v)³

Die Martis, 5 mensis Martii, anni 1418, ind. 11, [...] Clemens, [...] Iauriensis,⁴ per [...] Nicolaum de Lipto, prepositum ecclesie Wesprimiensis,⁵ procuratorem suum [...] promisit camere et sacro collegio [...] 800 fl. et 5 servitia minuta consueta.

Item recognovit camere et collegio predictis commune et minuta servitia predecessorum suorum,⁶ per eosdem non soluta, si et in quantum apparere poterit ipsos non solvisse, solvendo medietatem promissi huic ad sex menses proxime futuros a die datorum presentium computandos et reliquam medietatem infra sex alios menses prefatos sex immediate sequentes et recognita in similibus terminis annis revolutis.

Renunciavit insuper dictus procurator dicto nomine omnibus privilegiis iuribus et exceptionibus etc. Obligavit etc. Submitit etc. et iuravit in forma camere consueta. Et reverendissimus dominus Ludovicus locumtenens⁷ etc. tulit sententiam in scriptis.

¹ 1413. augusztus 15.

² 1414. április 8.

³ Regesztája: ZsO VI, n. 1589.

⁴ Molnári Kelemen győri kisprépost (1412), csanádi prépost (1414–1417), győri püspök (1417–1438). Vö. HCl I, 282, II, 167; ENGEL, *Archontológia* I, 71; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489; CsÓKA, *Középkori püspökök*, 33; TEMEL, *Die Diözesanbischöfe*, 20; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 27.

⁵ Liptói Miklós váci (1413–1415), veszprémi kanonok (1413–1438), veszprémi prépost (1417–1440), káptalani ügyvéd, Branda bíboros káplánja, familiárisa és *commensalis*. Vö. C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 72.

⁶ Hédervár János püspök.

⁷ Louis Aleman (1390 k.–1450) maguelonne-i püspök (1418–1423), arles-i érsek (1423–1426), a S. Cecilia presbiter-bíborosa (1426–1450), az Apostoli Kamara helytartója (1417–1424), alkamarása (1424–1431).

Actum in sala communi domorum habitationis dicti domini vicecamerarii, presentibus dominis Henrico Feltrensi, domini nostri pape thesaurario¹ et Ogerio, Augustensi episcopis,² dominis Paulo de Sulmona³ et Bartholomeo Dellante,⁴ clericis dicte camere et me, Luphardo notario dicte camere.⁵

[*m.d.*] későbbi bejegyzés: ‘VIII^c recessum totum’ | ‘Cardinales 20’.

146.

1419. május 22.

Jakab választott zenggi püspök kötelezővénye a servitium commune (66 2/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 101v)⁶

Die 22, mensis Mai, [...] Iacobus, electus Segniensis⁷, personaliter obtulit camere et collegio fl. 66 et duos tertios et 5 minuta servitia consueta [...] eorumdem autem communis et minutorum servitiorum medietatem infra sex menses [...] et reliquam medietatem alios 6 menses [...] solvere promisit. Iuravit, renunciavit, submisit et se obligavit in forma. Et dominis vicecamerarius tulit sententias excommunicationis. Actum in thesauraria, presentibus ibidem venerabilibus viris dominis Iacobo de Calvis,⁸ Bartholomeo Dellante et Benedicto de Guidalottis⁹ Apostolice Camere clericis testibus.

^a A szövegben hibásan ‘Sagonensis’ alak szerepel | [*m.d.*] ‘Cardinales 10’.

Vö. HC I, 34, 104, 320; GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 267; *Mandati della Reverenda Camera Apostolica (1418–1802)*, Inventario a cura di PAOLO CHERUBINI. Roma 1988, 73.

¹ Henricus Scarampi (Beato Enrico Scarampi) aqueni (1396–1403), belluno-feltrei püspök (1404–1440), az Apostoli Kamara *thesaurarius* (1417). Vö. HC I, 98, 133, BAIX, *La Chambre*, CCCXXII–CCCXXIII.

² Ogerius de Confleto aostai püspök. Vö. HC I, 117.

³ Paulus de Caputgrassis de Sulmona kánonjogi doktor, 1411-től állt kamarai alkalmazásban, ferrarai archipresbiter (1429). Vö. BAIX, *La Chambre*, CCCLXVIII–CDIII, n. 9; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁴ Bartholomeus Dellante (de Lante de Pisis) 1414-től állt kamarai szolgálatban, akkor *nuntius et commissarius ad Alamanie partes destinatus*. Vö. BAIX, *La Chambre* I, CCCLXVIII–CDIII, n. 12; HOFMANN, *Forschungen*, II, 91, 96; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁵ Luphardus Tepold de Benrade kölni egyházmegyes klerikus, apostoli írnok, *abbreviator*, végül a kamara jegyzője (1418–1425). Vö. BAIX, *La Chambre* I, CCCXXVIII–CCCXXIX; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁶ Kiadása: MVC I, n. 511 (289); regesztája: ZsO VII, n. 287.

⁷ Jakab választott zenggi püspök.

⁸ Iacobus de Calvis kamarai klerikus (1419–1425). Vö. BAIX, *La Chambre* I, XLIX; FRENZ, *i.m.*

⁹ Benedictus Guidalotti de Perusio, 1416-től állt kamarai szolgálatban, kamarai klerikus, kamarai helytartó, (1424–1430), alkamarás (1427), Aprutin (1429), majd Recanati (1429) püspöke. Vö. *Mandati della Reverenda*, 74–75; GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 145; BAIX, *La Chambre* I, CCCXX–CCCXXI; FRENZ, *i.m.*

147.

Firenze, 1419. október 20.

*János argyasi püspök kötelezvénye a servitium commune**(66 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 121r)

Die Veneris, 20 mensis Octobris [...] Nicolaus de Senatibus, litterarum apostolicarum scriptor, canonicus ecclesie Neopolitanus,¹ tanquam principalis et privata persona obtulit camere et collegio etc. pro communi servitio Iohannis, electi Argensis,² debito [...] 66 fl. et duos tertios alterius similis fl. et in totum illud plus, ad quod dicta ecclesia reperiretur esse taxata seu taxari debere, et 5 minuta servitia consueta.

Item recognovit pro collegio etc. Eorundem autem [...] medietatem solvere promisit hinc ad 6 menses [...] et aliam medietatem alias 6 menses [...]. Renunciavit, iuravit [...]. Actum Florentie, in thesauraria, presentibus [...] Iacobo de Calvis, Simone de Novaria³ et Guilelmo de Prato⁴ Apostolice Camere clericis.

[*m.d.*] 'Cardinales 20'. | későbbi bejegyzés 'mortus'.

148.

Firenze, 1419. november 3.

*Miklós választott váci püspök kötelezvénye a servitium**commune (500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 123r)

Die Veneris, 3 mensis Novembris, 12 indictione, Nicolaus, electus in episcopum Waciensem in Ungaria,⁵ per Iohannem [...] episcopum Lubucensem, procuratorem suum [...] promisit camere et collegio pro suo communi servitio 500 fl., ad quos ipsa ecclesia taxata est, et 5 minuta servitia consueta. Solvendo medietatem promissi hinc ad 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...]. Submisit se etc.

¹ Sienai Miklós (Nicolaus de Senatibus), XXIII. János pápa írnoka és familiárisa, pécsi kanonok és zágrábi olvasókanonok (1414). Vö. MVC I, n. 509 (288), n. 1023 (537); BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 185; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 442.

² Ófalui János OSB, argyasi püspök (1418–1421). Vö. HC I, 105; KARÁCSONYI, *Az argyasi*, 8.

³ Simon (de Zaffiris) de Novaria: 1400-től kamarai szolgálatban, kamarai klerikus (1421–1425). Vö. BAIX, *La Chambre* I, n. 2 (CCCLXVIII–CDIII); FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁴ Guilelmus de Latinis de Prato kamarai klerikus (1412–1441). Vö. BAIX, *La Chambre* I, n. 10 (CCCLXVIII–CDIII); FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*, Guilelmus de Prato.

⁵ Alcebi Miklós váci püspök (1419–1430). Vö. HC I, 512, II, 261; ENGEL, *Archontológia* I, 75; CHOBOV, *A váci egyházmegye* II, 503–506; FÜGEDI, *A XV. századi*, 480.

Obligavit etc.¹ Actum Florentie, in thesauraria Camere Apostolice, presentibus Antonio, episcopo Senensi, thesaurario,² Paulo de Planta de Iovinacio, prothonotario,³ Iacobo de Calvis, Paulo de Sulmona, Symone de Novara, Benedicto de Perusio⁴ et Nicholao de Mercatello,⁵ clericis et me, Luphardo, notario camere.

[*m.d.*] ‘Cardinales 22’ | ‘V^c usque Pasca anno 24’.

149.

Firenze, 1420. március 13.

György választott erdélyi püspök kötelezvénye a *servitium commune* (1500 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 140v)⁶

Die 13 mensis Martii, nobilis vir Orbonus Scola, legum doctor et miles, procurator et procuratorio nomine domini Petri^a, electi Transilvani,⁷ prout de sue procurationis mandato, quodam publico, per Michaellem Antonii de Ianino, publicum imperiali auctoritate notarium, sub die 4 mensis Septembris 1419⁸ desuper confecto constabat instrumento, obtulit camere et collegio 1500 fl. et 5 minuta servitia [...]. Eorumdem [...] medietatem infra annum proxime futurum et reliquam medietatem infra alium annum [...] solvere promisit [...]. Actum Florentie, in thesauraria [...] presentibus ibidem Paulo de Iovinacio, Sedis Apostolice prothonotario, Paulo de Sulmona, Iacobo de Calvis et Gulilelmo de Latinis, Apostolice Camere supradicte clericis, testibus.

^a Téves névalak, helyesen: ‘Georgius’ | [*m.d.*] ‘Cardinales 19’ | [*m.s.*] későbbi bejegyzés: ‘totum solvit’.

¹ Az említett prokurátor Borsnitszi János lebusi püspök. Vö. HC I, 313.

² Antonius de Casinis pesarói (1406–1409), sienai (1409–1427) püspök, *thesaurarius* (1410–1426), szentszéki diplomata. Vö. HC I, 395, 446; BAIX, *La Chambre* I, CCCXXII–CCCXXIII; PARTNER, *The Papal State*, London 1958, 137.

³ Paulus de Planta de Iovinacio 1382-től állt kamarai szolgálatban, utrechti, patراسi kanonok, a Konstanzi Zsinat (1414–1418) jegyzője. Vö. BAIX, *La Chambre Apostolique* I, n. 1 (CCCLXVIII–CDIII); HOFMANN, *Forschungen*, II, 72; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*, Paulus Iovinacio.

⁴ Benedetto Guidalotti de Perusio.

⁵ Nicolaus de Mercatello kánonjogi doktor, kamarai klerikus (1418–1441). Vö. GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 145; BAIX, *La Chambre Apostolique* I, n. 19 (CCCLXVIII–CDIII); PARTNER, *The Papal State*, 218; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁶ Regesztája: ZsO VII, n. 1489.

⁷ Pálóci György erdélyi püspök (1419–1423), majd esztergomi érsek (1423–1439). Vö. HCI, 465, 493, II, 242; ENGEL, *Archontológia* I, 60, 70; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 310–321; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489; BEKE MARGIT, *Pálóczi I. György, Esztergomi érsekek*, 201–203.

⁸ 1419. szeptember 4.

150.

Firenze, 1420. szeptember 6.

Máté választott nándorfehérvári püspök kötelezvénye a *servitium commune* (33 és 1/3 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 159v)

Eadem die [...] Matheus, electus Nanderalbensis [!],¹ personaliter promisit camere et collegio 33 fl. et 1 tertium alterius fl. et 5 minuta servitia consueta. Solvendo medietatem promissi hinc ad 8 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 8 menses [...] Submisit etc. [...] Actum Florentie, in thesauraria, presentibus, quibus supra proxime.

[m.d.] 'Cardinales 15' | későbbi bejegyzés: '6 Ianuarii anno 22 trans. ambo termini et non solvit'.

151.

Róma, 1421. június 7.

Pál választott argyasi püspök kötelezvénye a *servitium commune* (66 és 2/3 ft.), valamint 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 191r)

Die 7 mensis Iunii, Paulus, electus Argensis,² personaliter obtulit Camere Apostolice et collegio [...] 66 fl. et 2 tertios et 5 minuta servitia [...]. Eorumdem [...] medietatem infra 8 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 8 menses [...] solvere promisit. Iuravit etc. [...] Actum in domo habitationis prefati domini vicethesaurarii, presentibus ibidem Anthonio episcopo Senensi, thesaurario, Simone de Novaria, Caio de Lombardis et me, L[udolpho] Robring³ notario.

[m.d.] 'Cardinales 11' | későbbi bejegyzés '7 Octobris trans. ambo termini et non solvit'.

¹ Ripa Máté OFM, nándorfehérvári püspök (1420–1427). Vö. HC I, 355.

² Hunyadi Pál argyasi püspök (1421–1458). Vö. HC I, 105, II, 94; KARÁCSONYI, *Az argyasi*, 8.

³ Ludolphus Robring lübecki egyházmegyes klerikus, kamarai jegyző (1414–1431), a brémai egyházmegye kollektora (1431), 1428-tól a hamburgi Szűz Mária székesegyház kanonoka. Vö. BAIX, *La Chambre I*, CCCXXXII; HOFMANN, *Forschungen*, II, 173; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

152.

1421. július 14.

Henrik választott pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 195r)¹

Die predicta, Stephanus Nicholai, cantor Quinqueecclesiensis,² procurator et procuratorio nomine Henrici, electi Quinqueecclesiensis,³ prout de sue procurationis mandato, quod publico, per Andream de Madela, publicum imperiali auctoritate notarium, sub die 16 Maii proxime preteriti⁴ desuper confecto constabat, instrumento, obtulit camere et collegio [...] pro suo communi servitio fl. 3300 [...] et 5 minuta servitia consueta [...]. Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit. Iuravit [...] Presentibus ibidem testibus in proxima obligatione contentis.

[m.d.] 'Cardinales 10' | későbbi bejegyzés 'Solvit VC, 4 Decembris. Erit terminus pro residuo anno 22'.

153.

Tivoli, 1421. július 14.

János zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 195v)⁵

Eadem die, prefatus dominus Andreas, procurator et procuratorio nomine [...] Iohannis, episcopi Zagrabiensis,⁶ prout constabat quodam simili publico instrumento, per supradictum notarium eadem die 16 mensis Maii⁷ desuper confecto, obtulit camere et collegio pro eorum communi servitio debito fl. 2000 et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietates in terminis in proxima obligatione contentis solvere promisit. Iuravit [...] Actum in sacristia, qua supra et aliis testibus ibidem nominatis et me, L[udolpho] Robring.

[m.d.] 'Cardinales 10' | későbbi bejegyzés 'collegio solvit II^m IIIIC, 14 Iulii. Fuit terminus pro residuo'.

¹ Kiadása: KOLLER, *Historia episcopatus*, III, 325; regesztája: ZsO VIII, n. 1215.

² Szerémi István pécsi kanonok (1405–1424), majd éneklókanonok (1411–1424). Vö. BÉKEFI, *Akáptalani iskolák*, 138; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 450–451.

³ Albeni Henrik pécsi püspök (1421–1444). Vö. HC I, 431; ENGEL, *Archontológia* I, 73; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486; FEDELES, *Az Albeniek*, 124–129; PET 120–123; FEDELES–KOSZTA, *Pécs (Fünfkirchen)*, 117–123.

⁴ 1421. május 16.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 518 (293), regesztája: ZsO VIII, n. 761.

⁶ Albeni János zágrábi püspök.

⁷ 1421. május 16.

154.

Róma, 1421. november 26.

Carmanus választott kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 58, fol. 208v)¹

Die 26, mensis Novembris predicti, Conradus Petri de Florentia, lector ecclesie Waradiensis,² procurator et procuratorio nomine Carmani de Scolaribus, electus³ Colocensis,³ prout de huiusmodi procurationis mandato, quodam publico, per [...] Nicholaum Iohannis de Bodrog, presbyterum, publicum imperiali auctoritate notarium sub die 13 mensis Februarii, anno Domini 1420 proxime preterito⁴ desuper confecto constabat, instrumto, obtulit camere et collegio pro suo communi servitio fl. 2000, ad quos ipsa Colocensis ecclesia taxatur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit. Iuravit [...] Actum Rome, apud Sanctum Petrum, in domo domini, presentibus venerabilibus viris dominis Bartholomeo Dellante, Apostolice Camere clerico et Galhardo de Rocanera, dicti collegii clericis et me, L[udolpho] Robring.

¹ Helyesen: 'electi' | [m.d.] 'Cardinales 10' | későbbi bejegyzés 'mortuus' | más kézzel: '26 Madii []] pro prima solutione solvit M'.

155.

1422. október 24.

János zágrábi püspök, a garábi (bélai) apátság commendátorának kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 45r)⁵

Die Sabbati, 24 dicti mensis [Octobris], Stephanus Nicolai, cantor et canonicus ecclesie Quinqueecclesiensis,⁶ tanquam principalis et privata persona nomine [...] Iohannis, epis-

¹ Regesztája: ZsO VIII, n. 1189.

² Conradus de Cardinis de Florentia pápai akolitus, zágrábi kanonok, váradi olvasókanonok (1411–1422), prépost (1424–1440), Magyarország szentszéki kollektora. Vö. BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 152; BUNYITAY, *A váradi püspökség* II, 48–49; AUGUSTINUS THEINER (ed.), *Vetera monumenta historica Hungariam illustrantia I–II*, Róma 1859–1860, II, n. CCCLVIII (199–201); C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 68.

³ Scolari Carmanus kalocsai érsek (1420–1423). Vö. HCl I, 197; ENGEL, *Archontológia* I, 65; FÜGEDI, *AXV. századi*, 490; UDVARDY, *A kalocsai érsekek*, 267–272; ZsO VII, n. 2372.

⁴ 1420. február 13.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 555 (310).

⁶ Szerémi István pécsi éneklőkanonok.

copi Zagrabiensis,¹ commendatarii monasterii de Garab alias de Bela, ordinis Sancti Benedicti, Colocensis et Zagrabiensis diocesis, obtulit camere et collegio [...] pro communi servitio suo ratione dicte commende fl. 50, secundum expressionem contentam in bulla, cum dicta abbatia sive monasterium taxatum non reperiatur in libris camere, et 5 minuta servitia consueta, quorum medietatem infra 8 menses et alium medietatem infra alios 8 menses, nec non infra dictos primos 8 menses instrumentum ratificationis producere et solvere promisit. Obligavit [...] Actum apud Sanctam Mariam Maiorem, presentibus Aymone de Sala, procuratore ducis Sabaudie, licentiati in decretis et Nicolo de Yertio, priore de Onuerna, Autisiodorensis diocesis et me, Roberto Anclou² notario.

[*m.d.*] 'Cardinales 10'.

156.

Róma, 1423. május 26.

László csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 70r)³

Die Mercurii, 26 dicti mensis Maii, prima ind., Paulus, archiepiscopus Nazarenus,⁴ tamquam principalis et privata persona obligans se pro Ladislao, episcopo Cenadiensi,⁵ promisit camere et collegio pro eius communi servitio 900 fl. [...] et 5 minuta servitia consueta. Solvendo medietatem promissi hinc ad 8 menses proximos et aliam medietatem infra alios 8 menses [...] Submisit se etc. [...] Actum Rome, apud Sanctum Petrum, in thesauraria, presentibus Iacobo de Calvis, Simone de Novaria, Gulielmo de Prato et Panthaleone,⁶ clericis camere et me, Lufhardo notario camere. Promisit producere mandatum ratificationis infra primum terminum.

Die Veneris, 28 dicti mensis produxit mandatum sufficiens et reiterata fuit obligatio in personam principalis per dictum archiepiscopum et late sententie de novo in principalem per dominum vicecamerarium, presentibus, quibus et ubi supra.

[*m.s.*] Más tintával: 'Nota: quod bulle provisionis fuerunt restitute de mandato domini absque aliqua solutione tam integre, quam medietatis et tradite in manibus Barth. de Bardis 24 Maii'. | [*m.d.*] 'Cardinales 11'.

¹ Albeni János zágrábi püspök.

² FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Regesztája: ZsO X, n. 705.

⁴ Pál názáreti érsek. Vö. HC I, 359.

⁵ Marcali László csanádi püspök (1423–1434). Vö. HC I, 180, II, 124; ENGEL, *Archontológia* I, 68; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* IV, 65–86; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487.

⁶ Panthaleon de Bredis (Brodís) de Utino, kánonjogi doktor, 1417-től állt kamarai szolgálatban, 1434-től liègei kanonok. Vö. BAIX, *La Chambre* I, n. 24 (CCCLXVIII–CDIII); FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

157.

Róma, 1424. február 11.

*György esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune**(4000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 91v)¹

Die Veneris, 11 mensis Februarii, secunda indictione, Georgius, archiepiscopus Strigoniensis, translatus de Transilvania,² per Nicolaum Iohannis de Temeswar,³ procuratorem suum [...] prout constat publico instrumento per Mathiam Clementis, notarium publicum, die 4, mensis Ianuarii proxime lapsi [!] publicato,⁴ promisit camere et collegio pro suo communi servitio 4000 fl. [...], ad quos dicta ecclesia taxatur, et 5 minuta servitia consueta. Solvendo medietatem promissi hinc ad 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] Submisit se etc. [...] Actum Rome, apud Sanctum Petrum, in thesauraria, presentibus Antonio, episcopo Senensi, thesaurario, Ambrosio,⁵ Simone de Novaria, Guilelmo de Prato et Panthaleone, clericis et me, Lumphardo notario camere.

[m.d.] 'Cardinales 9' | 'solvit'.

158.

1424. február 14.

*Balázs választott erdélyi püspök kötelezvénye a servitium**commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 93r)⁶

Eadem die, 14 Februarii, Nicolaus Iacobi, canonicus Waradiensis et Transilvane ecclesiarum, procurator et nomine procuratorio Blasii, electi Transilvani,⁷ prout de eius mandato speciali constat, quodam publico instrumento per magistrum Mathiam Clementis de Alba etiam clericum Olomucensis diocesis, auctoritate imperiali notarium sub die 3 Novembris proxime preterito⁸ recepto, et Conradus

¹ Vö. ZsO XI, n. 153.² Pálóci György érsek.³ Temesvári Miklós esztergomi éneklőkanonok (1425–1447). Vö. BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 102.⁴ 1424. január 4.⁵ Ambrosius de Vicecomitibus kamarai klerikus (1418–1429). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.⁶ Vö. ZsO XI, n. 137.⁷ Csanádi Balázs erdélyi (1411), egri (1424) kanonok, a csanádi Szt. Üdvözítő-káptalan prépostja (csanádi kisprépost, 1423), majd erdélyi püspök. Vö. HC I, 493; ENGEL, *Archontológia* I, 70; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 29–30.⁸ 1423. november 3.

prepositus dicte ecclesie Waradiensis,¹ etiam procurator et procuratorio nomine dicti domini electi, prout constat, quodam publico instrumento alio per magistrum Thomam Stephani, clerici coniugati, Transilvane diocesis dicta auctoritate notarium die 15 dicti mensis Novembris,² scripto et recepto, obtulerunt Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio 1500 fl. [...] et 5 minuta servitia consueta. Solvendo medietatem infra 6 menses [...] et aliam medietatem infra alias 6 menses. Obligaverunt [...] In thesauraria, presentibus, quibus supra et me, Iohanne Comitum³ notario.

[*m.d.*] 'Cardinales 11' | későbbi bejegyzés 'totum solvit'.

159.

Róma, 1424. február 21.

Balázs választott erdélyi püspök előbbi kötelezvényének (n. 158) megerősítése.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 94r; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 48v)⁴

Eadem die, 21 mensis Februarii, Conradus, prepositus ecclesie Waradiensis,⁵ procurator Blasii, electi Transilvani,⁶ prout constat in obligatione per eum nomine dicti domini electi, facta de communis et 5 minutis in folio precedenti scripta, non obstantibus terminis faciende solutionis sibi concessis promittit nomine procuratorio predicto et sub penis et censuris camere solvere dicte camere et collegio totum dictum commune, nec non 5 minuta servitia predicta infra 6 menses a die dicte obligationis proxime futuros. Obligavit [...] presentibus domino Antonio, episcopo Senensi, thesaurario, Bartholomeo Dellante et Simone de Navarra, clericis et me, Ioanne Comitum⁷ notario.

[*m.d.*] 'Cardinales 11' | későbbi bejegyzés 'totum solvit'.

¹ Conradus Cardini de Florentia prépost.

² 1423. november 15.

³ Johannes Comitum.

⁴ Regesztája: ZsO XI, n. 191.

⁵ Conradus Cardinis de Florentia prépost.

⁶ Csanádi Balázs püspök.

⁷ Iohannes Comitum kamarai jegyző (1417–1424). Vö. BALIX, *La Chambre I, CCCXXXIV–CCCXXXV*; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

160.

Róma, 1424. május 22.

Péter választott veszprémi püspök kötelezővénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 102r; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 57r)¹

Die Lune, 22 mensis Maii, Nicolaus de Liptovia, prepositus Vesprimiensis,² procurator et procuratorio nomine [...] Petri, electi Vesprimiensis,³ prout de sue procurationis mandato, quod publico, per Stephanum natum Bartholomei de Abaidosin, clericum, Strigoniensis diocesis, sub die 24 Februarii 1424 predicto,⁴ de super confecto instrumento, obtulit Camere Apostolice et collegio dominorum cardinalium pro suo communi servitio debito florenos auri de camera 900, ad quos ipsa ecclesia taxatur et 5 minuta servitia consueta pro familiaribus et officialibus domini nostri pape et dicti collegii. Eorundem autem communis et minorum servitiorum medietatem infra 6 menses proxime futuros et reliquam medietatem infra alios 6 menses extunc proxime secuturos solvere promisit. Iuravit, renunciavit, submitit et se obligavit in forma. Et dominus vicecamerarius tulit sententias excommunicationis in forma in scriptis. Actum Rome, in domo domini prope Sanctum Macellum, presentibus ibidem venerabilibus viris, dominis Gomerio Gundissavi,⁵ Simone de Novaria et Nicolao de Valle⁶ ac pluribus aliis dicte camere clericis, testibus et me, L[udolpho] Robring.

[m.d.] 'Cardinales 12'. I későbbi bejegyzés 'solvit VIIIIC'.

¹ Kiadása: MREV III, n. XLVII (45).

² Liptói Miklós prépost.

³ Rozgonyi Péter dömösi prépost (1411–1417), veszprémi (1417–1425), majd egri püspök (1425–1438). Vö. HC I, 78, 524, II, 82; ENGEL, *Arbontológia* I, 78; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 148–153; Kinevező bullája (1424. május 5.): FRAKNÓI, *Oklevéltár*, n. VIII (14–16); C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 32.

⁴ 1424. február 24.

⁵ Gomerius Gundissalvi 1420-tól állt kamarai szolgálatban. Vö. BAIX, *La Chambre* I, n. 22 (CCCLXVIII–CDIII); FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁶ Nicolaus de Valle 1422-től állt kamarai szolgálatban, kamarai jegyző (1423–1456), Perugia *thesaurarius* (1429–1433). Vö. BAIX, *La Chambre* I, n. 23 (CCCLXVIII–CDIII); HOFMANN, *Forschungen*, II, 96; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

161.

Róma, 1424. november 29.

János választott kalocsai érsek kötelezvénye a *servitium commune* (2000 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 116v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 72r)

Die 29 Novembris, nobilis vir, Symon, domini Andree de Hondalmontibus^a Florentia, frater et procurator Iohannis, electi archiepiscopi Colocensis,¹ ut constat publico instrumento, manu Antonii Guidonis, clerici Avinionensis, dicto procuratorio nomine obtulit Camere Apostolice et collegio dominorum cardinalium pro suo communi servitio fl. 2000 [...] et 5 minuta servitia consueta. Quorum medietatem infra 8 menses [...] et aliam medietatem infra alios 8 menses [...] solvere promisit. Obligavit [...] Et dominus locumtenens tulit sententias in scriptis. Actum Rome, in domos dicti domini locumtenentis, presentibus domino Symone de Novaria, clerico camere et Iser Antonio de Saczattia² et me, C[yno] de Lombardis.³

^a A helyes alak: 'Buondelmontibus' | [m.d.] 'Cardinales 12'.

162.

1425. május 25.

Miklós pannonhalmi apát kötelezvénye a *servitium commune* (250 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 128v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 86r)⁴

Die 25, mensis Maii, predicti [...] Paulus Michaelis, rector altaris sancti Stephani regis in ecclesia Vesprimiensi, procurator⁵ et procuratorio nomine [...] Nicholai, abbatis monasterii Sancti Martini, in Monte Sacro Pannonie,⁶ prout de sue procurationis mandato, quodam publico constitit instrumento, quod est Lauriensis diocesis, obtulit Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio debito fl. auri 250, ad quos ipsum monasterium taxatur et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit. Iuravit [...] Et dominus locumtenens [...] Actum apud Sanctos Apostolos, in thesauraria Camere Apostolice, presentibus ibidem [...] Symone de

¹ Buondelmonte János érsek.

² Antonius de Sarzana kamarai jegyző (1417–1435). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Cynus de Lombardis Konstanzbán az olasz nemzet jegyzője, 1417-től kamarai jegyző, 1435-től penitenciáriai jegyző. Vö. BAIX, *La Chambre Apostolique* I, CCCXXXIV–CCCXXXV; HOFMANN, *Forschungen*, II, 180.

⁴ Kiadása: MREV IV, n. CCCXLIX (426).

⁵ Mihály fia Pál veszprémi kanonok, a győri szentadalberti prépostság kanonokja, a piacenzai bíboros káplánja. Vö. n. 1154; LUKSICS, *XV. századi pápák* I, n. 806.

⁶ Dobói Miklós pannonhalmi apát (1422–1439). Vö. *Paradisum plantavit*, 506; PRT III, 409–413.

Novaria, Gulielmo de Latinis de Prato, Panthaleone de Bredis, Apostolice Camere clericis, testibus et me, L[udolpho] Robring notario.

[*m.d.*] 'Cardinales 12' | későbbi bejegyzés 'solvit'.

163.

1425. július 20.

*Lénárd toplicai apát kötelezvénye a servitium commune
(100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 134v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 93r)¹

Die Veneris, 20 mensis Iulii [...] frater Leonardus Gredingert, ordinis Cisterciensis, futurus abbas monasterii Sancte Marie de Topolcza, eiusdem ordinis, Zegrabiensis^a diocesis, obtulit Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio [...] fl. 100 [...] ad quos dictum monasterium reperitur taxatum, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorundem [...] medietatem infra 6 menses et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit. Iuravit [...] Et dominus Benedictus, locumtenens,² tulit [...] Actum in domo habitationis prefati Benedicti locumtenentis, presentibus ibidem Symone de Novaria et Nicolao de Valle, dicte camere testibus et me, A[ndrea] de Pisis notario.³

^a Helyesen: 'Zagrabiensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 12'.

164.

1425. szeptember 3.

*András szimboliai püspök kötelezvénye a zalavári apátság
kommendája utáni servitium megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 136v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 95v)⁴

Die Lune, 3 mensis Septembris [...] Nicolaus de Adorian, canonicus Transilvanus, procurator et procuratorio nomine [...] Andree, episcopi Simboliensis,⁵ prout de sue procurationis mandato quodam publico desuper confecto constabat instrumento, ratione commende monasterii Sancti Adriani de Zalawar, ordinis Sancti Benedicti, Vesprimiensis diocesis, sibi commendati, cuius valor fuit expressus 80 fl. [...] in litteris apostolicis obtulit Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio fl. ...^a

¹ Kiadása: MVC I, n. 567 (317–318).

² Benedetto Guidalotti de Perusio.

³ Andreas de Pisis (de Fano), kamarai jegyző (1425–1434). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁴ Kiadása: MREV IV, n. CCCLI (428).

⁵ Benzis de Gualdo András érsek. Simboliai püspöki címére lásd HC I, 470.

[...] vel illud plus vel minus, quod invenietur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit. Iuravit [...] Et dominus B[enedictus] locumtenens [...] Actum, in thesauraria apud Sanctos Apostolos, presentibus ibidem Nicolao de Mercatello¹ et Nicolao de Valle testis etc.

^a Nem szerepel összeg | *m.s.* | későbbi jegyzet: 'fuit facta obligatio per modum annate, prout continetur in libro, particularium de restantia'.

165.

Róma, 1425. szeptember 17.

Péter egri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 138v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 98r)²

Die 17, mensis Septembris [...] Paulus Michaelis, canonicus Vesprimiensis, procurator et procuratorio nomine [...] Petri de Vesprimiensi ecclesia ad Agriensem ecclesiam translati,³ prout de sue procuracionis mandato quodam publico constabat, prout constitit instrumento, obtulit Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio debito fl. 800, ad quos ipsa ecclesia Agriensis taxatur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, iuravit [...] Et dominus Benedictus locumtenens [...] Actum.

[*m.d.*] 'Cardinales 12' | későbbi bejegyzés 'solvit'.

166.

1426. január 18.

János választott veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 147v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 108v)

Die 18 mensis Ianuarii predicti [...] Iohannes electus Vesprimiensis, personaliter obtulit Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio fl. 900, ad quos ipsa Vesprimiensis ecclesia taxatur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...]

¹ Nicolaus de Mercatello 1418-től állt kamarai szolgálatban. BALX, *La Chambre* I, n. 18 (CCCLXVIII–CDIII).

² Vö. MREV III, 50.

³ Rozgonyi Péter püspök.

solvere promisit, iuravit¹ [...] Et locumtenens [...] Actum, in thesauraria, presentibus ibidem [...] Nicolao de Mercatello et Bartholomeo Dellante cum aliis dicte camere clericis testibus. Insuper de voluntate domini nostri, prout asseruit et retulit prefatus dominus locumtenens, fiat data dilatio prefato domino electo ad solvendum communis et minuta servitia debita usque ad festum Purificationis Beate Marie² ad annum. Ita est. L[udolphus] Robring.

[*m.d.*] 'Cardinales 13' | későbbi bejegyzés 'solvit'.

167.

Róma, 1426. április 27.

János választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 157r; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 121r)

Die 27 mensis Aprilis [...] Nicolaus de Melanensibus de Prato, Sedis Apostolice prothonotarius et Thomasius de Melanensibus de Prato, procurator et procuratorio nomine [...] Iohannis de Melanensibus, electi Waradiensis,³ obtulerunt Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio fl. 2000 [...], ad quos dicta ecclesia taxatur, et 5 minuta servitia consueta. Quorum medietatem infra 6 menses et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promiserunt, obligaverunt [...] etc. in forma, ut de dicto procuratorio constat manu Francisci Ser Bartholomei de Brummlanis de Fania, sub die 11 Martii proxime preteriti.⁴ Et dominus B[enedictus] locumtenens [...] Actum Rome, apud Sanctum Petrum, in camera dicti domini locumtenentis, presentibus domino Io[hanne] de Azel, clerico et A[ndrea] de Pisis notario dicte camere et me, C[yno] de Lombardis.

[*m.d.*] 'Cardinales 11' | későbbi bejegyzés 'solvit' | Oblig. Comm. Vol. 3. más kézzel 'mortuus'.

¹ Szászi János királyi alkancellár (1411–1426), pécsi kanonok (1412–1421), bácsi (1413–1418), majd budai prépost (1419–1425), végül veszprémi püspök (1426–1428). Vö. HC I, 524; ENGEL, *Archontológia* I, 78; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 104–105; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 446–447; C. TÓTH, *A székes- és tár-saskáptalanok*, 22, 25.

² 1426. február 2.

³ Pratói Melanesi János váradi püspök (1426–1427). Vö. HC I, 515; ENGEL, *Archontológia* I, 77; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 244–248; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489.

⁴ 1426. március 11.

168.

Róma, 1427. február 26.

*Demeter somogyvári apát kötelezvénye a servitium commune
(150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 184v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 153v)¹

Dicta die, presbiter Paulus, plebanus Sancti Georgii de Zelisio, procurator et procuratorio [...] Demetrii,² abbatis monasterii Beati Egedii de Simigio, Vesprimiensis diocesis, obtulit Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio fl. 150, ad quos dictum monasterium taxatur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses et reliquam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit, submisit [...] Et dominus B[enedictus] locumtenens [...] Actum Rome, in Thesauraria Apostolica presentibus predictis dominis N[icolao] de Mercatello et N[icolao] de Valle Apostolice Camere clericis et me, Antonio de Sarzara.

[m.d.] 'Cardinales 16'.

169.

Róma, 1427. március 6.

Demeter somogyvári apát kötelezvénye hátralékai megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 185r; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 153v)³

Item, die 6 mensis Martii, dominus Emericus Simonis de Sebes, prepositus Hanthensis,⁴ tanquam principalis et privata persona vice et nomine domini Demetrii, abbatis monasterii Beati Egidii de Simigio, ordinis Sancti Benedicti, Vesprimiensis diocesis,⁵ et dominus Paulus Stefani de Posaga, plebanus Sancti Georgii de Selegio, Quinqueecclesiensis diocesis, procuratores et procuratorio nomine ipsius domini abbatis obligaverunt se ad solvendum Camere Apostolice et collegio [...] residuum sui communis et minutorum servitiorum prefati monasterii hinc ad festum sancti Martini proxime venturum⁶ submiserunt [...] Et dominus locumtenens [...] Actum Rome, in domo habitationis dicti domini locumtenens, presentibus ibidem Nicolao de Valle clerico camere et Cino de Lombardis notario etc. A[ndreas] de Pisis.

[m.d.] 'Cardinales 16'.

¹ Rövid kivonata: MREV III, n. LXXVI (59).

² Demeter somogyvári apát (1427–1433?). Vö. PRT XII/B, 158.

³ Kiadása: MREV IV, n. CCCLV (430–431).

⁴ Sebesi Imre szepesi (1423), budai, veszprémi kanonok, zalai főesperes (1424), hántai prépost (1427). Vö. C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 48.

⁵ Demeter somogyvári apát.

⁶ 1427. november 11.

170.

Róma, 1427. április 30.

Dénes választott boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 60, fol. 189r; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 158v)¹

Die ultima mensis Aprilis, Antonius Nicolai, canonicus Waradiensis,² procurator et procuratorio nomine [...] domini Dyonisii, electi Bosnensis,³ prout de sue procuracionis mandato, quod publico constabat instrumento et etiam tanquam principalis et privata persona obtulit Camere Apostolice et collegio [...] pro suo communi servitio fl. 200, ad quos ipsa ecclesia Bosnensis taxatur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, iuravit [...] in forma. Et predictus procurator etiam ut privata persona non obstante dicta obligatione promisit non velle recedere de curia, nisi solutis omnibus iuribus et hoc infra 6 menses proxime futuros. Et dominus locumtenens [...] Actum in thesauraria, presentibus ibidem Nicolao de Valle et Bertrando Roberti⁴ clericis, testibus.

[*m.d.*] 'Cardinales 17' | későbbi bejegyzés 'solvit'.

171.

Róma, 1427. szeptember 3.

Dénes választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 28r; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 174r)

Eadem die Conradus de Cardinis de Florentia, prepositus Waradiensis,⁵ tamquam principalis et privata persona nomine Dyonisii, electi Waradiensis,⁶ obtulit Camere Apostolice et collegio dominorum cardinalium pro suo communi servitio debito fl. 2000, ad quos ipsa Waradiensis ecclesia taxatur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6

¹ Kiadása: MVC I, n. 573 (321).

² Miklós fia Antal váradi kanonok, majd éneklókanonok (1428–1433). Vö. BUNYITAY, *A váradi püspökség* II, 126; BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 158.

³ Kusalyi Jakcs Dénes váradi kanonok (1405–1427), szebeni prépost (1404), szatmári főesperes (1416), váradi éneklókanonok (1427), boszniai (1427), majd váradi (1427–1432) püspök. Vö. HC I, 142, 515, II, 262; BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 158; ENGEL, *Archontológia* I, 67, 77; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 249–256; HODINKA, *Tanulmányok*, 90; FÜGEDI, *A XV. századi*, 488; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 61.

⁴ Bertrandus Roberti, kamarai klerikus (1426–1428). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁵ Conradus de Cardinis de Florentia prépost.

⁶ Kusalyi Jakcs Dénes püspök.

menses [...] solvere promisit, iuravit [...] Et dominus thesaurarius tulit [...] Actum in thesauraria, presentibus ibidem venerabilibus viris, dominis Nicolao de Valle, Nicolao de Mercatello et Bertrando Roberti, dicte camere clericis.

[*m.d.*] ‘Cardinales 16’ | későbbi bejegyzés ‘solvit’.

172.

Róma, 1427. október 6.

György választott erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 30v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 177r)

Die Lune, 6 mensis Octobris, Nicolaus, canonicus ecclesiarum Waradiensis et Transilvanensis ac Iohannes, rector seu magister altaris Decem Milium Militum, in ecclesia Transilvanensi, procuratores, sicut publico constat instrumento [...] Georgii Lepes, electi dicte ecclesie Transilvanensis,¹ et tamquam principales et private persone, obtulerunt Camere Apostolice et collegio [...] pro communi servitio dicte ecclesie Transilvanensis fl. 1500, ad quos sepedicta ecclesia reperitur taxata, et 5 minuta servitia consueta [...] Dicta autem commune et minuta servitia infra 6 menses [...] solvere promiserunt, submiserunt [...] Et dominus locumtenens [...] Actum Rome, in The-sauraria Apostolica, presentibus dominis Paulo de Sulmona, Nicolao de Mercatello et Bertrando Roberti Apostolice Camere clericis et me, Iohanne de Gallesio, dicte camere notario.²

[*m.d.*] ‘Cardinales 15’ | későbbi bejegyzés ‘solvit’.

173.

Róma, 1428. március 29.

József választott boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 45r; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 193r)³

Die 29 dicti mensis [Martii], Sebastianus, plebanus de Nelwria, diocesis^a, procurator et procuratorio nomine Iosephi, electi Bosnensis, prout de sue procurationis mandato, quodam publico constabat instrumento, obtulit Camere Apostolice et collegio

¹ Lépes György erdélyi prépost (1404–1427), majd erdélyi püspök (1427–1442). Vö. HC I, 493, II, 254; ENGEL, *Archontológia* I, 71; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 329–353; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 37.

² Iohannes de Gallesio, kamarai jegyző (1417–1431). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Kiadása: MVC I, n. 628 (348).

[...] fl. 200, ad quos ipsa ecclesia taxatur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit, iuravit¹ [...] Et dominus thesaurarius tulit [...] Actum apud Sanctos Apostolos, in domo prefati domini thesaurarii, presentibus ibidem dominis Nicolao de Mercatello, N[icolao] de Valle et Ludovico de Garosiis,² dicte camere clericis, testibus.

¹ Az egyházmegye neve kihagyva | *[m.d.]* 'Cardinales 14' | későbbi bejegyzés 'solvit'.

174.

Róma, 1428. június 9.

János knini választott püspök kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 50v; Oblig. Comm., vol. 3, fol. 198r)³

Die predicta, [...] Dominicus Pauli, plebanus parochialis ecclesie de Duberuzo, Zagabriensis diocesis, procurator et procuratorio nomine Iohannis, electi Tiniensis,⁴ [...] obtulit fl. 150, ad quos ipsa Tiniensis ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta [...] solvendo medietatem infra 6 [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] iuravit [...] Et dominos Benedictus locumtenens [...] Actum in thesauraria, presentibus dominis Bartholomeo Dellante, N[icolao] de Valle et Ludovico de Garosis, dicte camere clericis testibus.

[m.d.] 'Cardinales 15' | későbbi bejegyzés 'solvit'.

¹ Bezzai József lévai plébános, boszniai püspök (1428–1442). Vö. HC I, 142; ENGEL, *Archontológia* I, 67; HODINKA, *Tanulmányok*, 90–91.

² Ludovicus de Garsiis, kamarai klerikus (1427–1446). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 91; FRENZ, *Reperitorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Kiadása: MVC I, n. 629 (348–349).

⁴ Korcsulai János OFM, csázmái prépost (1428–1434), knini püspök (1427–1435), váradi püspök (1435–1440). Vö. HC I, 486; HC II, 262; ENGEL, *Archontológia* I, 77, 85; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 257–261. Kinevezési bullái: LUKSICS, *XV. századi pápák* I, n. 1015. (1428. május 21.); II n. 380–381 (1435. július 27); C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 31.

175.

Róma, 1428. szeptember 6.

Simon választott veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 55^r)¹

Die predicta Nicolaus de Liptovia, prepositus ecclesie Vesprimiensis,² procurator et procuratrix nomine Simonis, electi Vesprimiensis,³ prout de sue procuracionis mandato [...] Valentinum de Sancto Vito,⁴ clericum Sargoniensis⁵ [!] diocesis, publicum imperiali auctoritate notarium, sub die 6 mensis Iulii proximo preteriti,⁵ desuper confecto constabat, prout constat instrumento, obtulit fl. 900, ad quos ipsa Vesprimiensis ecclesia taxatur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorundem [...] medietatem infra 6 menses [...] et aliam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, iuravit [...] Et dominus Benedictus, episcopus Aprutinus, locumtenens⁶ tulit [...] Acta sunt hec Rome, apud Sanctum Marcum, presentibus ibidem dominis Paulo de Caputgrassis, Bartholomeo Dellante et Nicolao de Valle, dicte camere clericis, testibus.

¹ Helyesen: 'Strigoniensis'. [m.d.] 'Cardinales 12' | későbbi bejegyzés 'solvit'.

176.

Róma, 1429. június 8.

György nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune (275 fl.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 75^v)

Die 8 mensis Iunii, Franciscus, canonicus ecclesie Sancti Martini de Scepus et Michael Michaelis canonicus Vesprimiensis procuratores et procuratorio nomine Georgii, episcopi Nitriensis,⁷ tanquam principales et private persone vice et nomine dicti electi

¹ Tartalmi kivonata: MREV III, n. LXXXII (62).

² Liptói Miklós veszprémi prépost.

³ Rozgonyi Simon dömösi prépost (1419–1438), veszprémi (1428–1439), majd egri (1440–1444) püspök. Vö. HCl I, 524, II, 82; ENGEL, *Archontológia* I, 69, 78; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 159–164; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 32.

⁴ Szentvidi Bálint esztergomi egyházmegye klerikus, veszprémi kanonok, zalai főesperes (1440 előtt), 1440 körül egy évre jogtalanul megszerzi a veszprémi prépostságot. Vö. LUKSICS, *XV. századi pápák* II, n. 677, 678, 1003; MREV III, n. CLXXXI (110); MREV IV, n. CCCLXV (436).

⁵ 1428. július 6.

⁶ Benedictus Guidalotti de Perusio.

⁷ Berzevici György pozsegai prépost (1429), nyitrai püspök (1429–1437). Vö. HCl I, 368, II, 204; ENGEL, *Archontológia* I, 72; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 57.

obtulerunt 275 fl., ad quos dicta ecclesia reperitur taxata, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promiserunt, submiserunt [...] Et dominus Oddo, thesaurarius¹ in absentia domini locumtenentis tulit [...] Actum Rome, in Thesauraria Camere Apostolice, presentibus ibidem domini Paulo de Sulmona et Bartholomeo Dellante, clericis dicte camere testibus.

[*m.d.*] 'Cardinales 12' | későbbi bejegyzés 'solvit'.

177.

Róma, 1430. július 31.

[János] bíboros, a váci püspökség kommandátora kötelezvénye a servitium commune (500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 103r)

Die ultima mensis Iulii, Michael de Camerariis, tanquam principalis et privata persona nomine reverendissimi tituli^a sancti Cyriaci presbyteri cardinalis² obtulit [...] pro communi servitio ecclesie Waciensis, quam obtinet in commendam, fl. 500, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, submitit [...] Et dominus^b Lucas Isprerius tulit sententias de mandato domini locumtenentis. Actum Rome, in Thesauraria Apostolica, presentibus dominis Antonio de Pisis³ et Antonio de Piscia testibus et me, Phy[lippo] de Piscia.⁴

^a 'A név hiányzik' | ^butána kihúзва 'dominus Locumtenens' | [*m.d.*] 'Cardinales 13'.

178.

Róma, 1432. január 2.

Mihály választott bodonyi püspök kötelezvénye a servitium commune (33 és 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 136v; vol. 70, fol. 48r)

Die 2, mensis Ianuarii, Michael, electus Bodoniensis obtulit [...] fl. 33 et unum tertium alterius similis fl., ad quos dicta ecclesia taxata fuit iuxta relationem reverendissimi domini

¹ Oddo de Varris de Genazzano *thesaurarius* (1426–?), pápai kamarás (1428–1431). Vö. PARTNER, *The Papal State*, 137; *Mandati della Reverenda*, 75; PAUL MARIA BAUMGARTEN, *Oddo Potii de Varris de Genazzano, päpstlicher Schatzmeister und sein Notar Laurentius de Rotellis*, HJb 31 (1910) 771–786.

² Bucca János olmtüzi püspök, a S. Cyriacus bíborosa, a váci püspökség kormányzója (1430). Vö. HC I, 34; ENGEL, *Archontológia* I, 75; CHOBOT, *A váci egyházmegye* II, 505–506.

³ Antonius de Pisis, kamarai jegyző (1425–1430), Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁴ Philippus de Piscia, kamarai jegyző (1430–1457). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

cardinalis, cui commissio facta fuit, et 5 minuta servitia consueta¹ [...] Eorumdem autem [...] medietatem infra 6 menses et reliquam medietatem infra alios 6 menses promisit, submitit [...] in forma. Et quia erat dies feriata, constituit dominos clericos camere et notarios dicte camere procuratores ad recipiendam sententiam excommunicationis in animam eius in forma. Actum Rome, apud Sanctum Petrum in thesauraria, presentibus ibidem domini Panthaleone et Guilelmo de Prato clericis dicte camere et me, A[ndrea] de Pisis. Die 8 dicti mensis supradictis dominus Petrus, episcopus Electensis, locumtenens² etc. tulit sententias excommunicationis in scriptis in prefatum dominum Michaellem presentem et acceptantem. Actum, ubi supra, presentibus etc., quibus supra.

[*m.d.*] 'Cardinales 12'.

179.

Róma, 1432. február 27.

Balázs nádorfehérvári püspök kötelezvénye a servitium commune (33 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 140v; vol. 70, fol. 51v)

Die 27 mensis Februarii, Blasius, episcopus Nanderallbensis,³ obtulit fl. 33 1/3, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] promisit, submitit [...] Et dominus locumtenens [...] Actum, ubi supra, presentibus ibidem Rozello de Rozellis⁴ et Bartholomeo Dellante, clericis dicte camere, testibus.

[*m.d.*] 'Cardinales 12'.

180.

Róma, 1432. december 24.

János választott zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 160r; vol. 70, fol. 73r)⁵

Die 24 mensis Decembris, Damianus de Dominis de Arbo, tanquam principalis et privata persona vice et nomine Iohannis, electi Signensis, obtulit fl. 50, ad quos dicta

¹ Mihály zalavári bencés szerzetes, bodonyi (vidini) püspök (1431–1433). Vö. HC II, 108.

² Petrus Assalbito locumtenens. Vö. *Mandati della Reverenda*, 75.

³ János fia Balázs OFM, nádorfehérvári püspök (1432–1438). Vö. HC II, 198.

⁴ Rosellus de Rozellis 1430-tól állt kamarai szolgálatban, kamarai klerikus (1431–1450). Vö. BAIX, *La Chambre* I, n. 32 (CCCLXVIII–CDIII); FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 639 (354–355).

ecclesia reperitur taxata, et 5 minuta servitia consueta¹ [...] Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses [...] et aliam medietatem infra alios 6 menses [...] promisit, submisit [...] Et dominus episcopus Electensis² tulit sententias in scriptis. Actum ubi supra presentibus Bartholomeo Dellante et Guillelmo de Prato, dicte camere clericis. Et promisit producere mandatum ratificationis infra primum terminum. A[ndreas] de Pisis.

[m.d.] 'Cardinales 8'.

181.

Róma, 1433. augusztus 12.

Konrád választott szerémi püspök kötelezővénye a servitium commune (100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 178v; vol. 70, fol. 92v)³

Die 12 mensis Augusti, Conradus, electus Sirmiensis,⁴ personaliter obtulit [...] fl. 100 [...], ad quos dicta ecclesia taxatur, et 5 minuta servitia consueta. Quorum medietatem infra 8 menses [...], et reliquam medietatem infra alios 8 menses [...] promisit, se obligavit [...] Et dominus A[ngelus] locumtenens⁵ [...] Actum Rome, apud Sanctum Petrum in Thesauraria Apostolica, presentibus dominis N[icolao] de Valle et Iohanne de Reate clericis camere⁶ et me, C[lyno] de Lombardis.

[m.d.] 'Cardinales 8'.

¹ Dominisi János (Iohannes de Dominis) zenggi püspök (1434–1440), a szentgotthárdi apátság kormányzója (1440), majd váradi püspök (1440–1444). 1440-ben veszprémi áthelyezését visszavonták. Vö. HC II, 237, 262; ENGEL, *Archontológia* I, 77, 87; MVC I, n. 648 (354), n. 690 (378), n. 702 (382); BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 262–268; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487.

² Péter OESA electensisi püspök (1421–1448), az apostoli levelek jegyzője. Vö. HC I, 237, II, 149.

³ Kiadása: MVC I, n. 643 (356–357).

⁴ Conradus Strosputger szerémi püspök OESA (1433–?). Vö. HC II, 238. A székét elfoglalni nem tudta, magyar királyi méltóságsorokban Szalánkeméni Mikola Jakab szerémi püspök (1419–1457) szerepel. Vö. ENGEL, *Archontológia* I, 74; ZsO VII, n. 1740.

⁵ Angelus de Cavaciis (Cavazza) de Venetiis († 1452) arbei (1428–1433), parenzói (1433–1440), traui püspök (1440–1452), *thesaurarius* (1440–1441). Vö. HC I, 212; *Mandati della Reverenda*, 76.

⁶ Iohannes de Reate XXIII. János pápa titkára, *scriptor* és *abbreviator*, 1415-től a Bíborosi Kollégium kamarájának klerikusa, kamarai klerikus (1429–1436). Vö. BAIX, *La Chambre* I, n. 31 (CCCLXVIII–CDIII); *Mandati della Reverenda*, 37, 136; HOFMANN, *Forschungen*, II, 96; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

182.

Róma, 1433. szeptember 16.

Gergely választott milkói püspök kötelezvénye a servitium commune (33 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 70, fol. 95r)

Die 16 mensis Septembris, [...] Gregorius, electus Milcoviensis¹ personaliter obtulit Camere Apostolice et collegio [...] fl. 33 1/3 [...] et plus et minus secundum, quod reperitur taxata, et 5 minuta servitia consueta. Quorum medietatem infra 8 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 8 menses [...] solvere promisit, obligavit [...] Et dominus A[n]gelus locumtenens tulit [...] Actum, ubi, presentibus, quibus supra et me, C[yno] de Lombardis.

[m.d.] 'Cardinales 8'.

183.

Firenze, 1435. szeptember 12.

János választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 225r; vol. 70, fol. 149v)

Die 12 dicti mensis Septembris, Iacobus Phillipi Delberie de Florentia, procurator et procuratorio nomine [...] Iohannis de Corchula, electi Varadiensis,² ut de sue procurationis mandato constat publico instrumento in Camera Apostolica, anni sub presente die 4, mensis Iunii proxime preteriti,³ manu Antonii Guidonis, clerici Avinionensis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarii, obtulit [...] fl. 2000, ad quos dicta ecclesia reperitur taxata, et 5 minuta servitia consueta [...] Eorundem [...] medietatem infra 6 menses [...] et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, submitit [...] Et dominus locumtenens [...] Actum Florentie, in Thesauraria Apostolica, presentibus ibidem [...] B[artholomeo] Dellante et Iohanne de Reate clericis dicte camere et me, A[n]drea de Pisis.

[m.d.] 'Cardinales 9'.

¹ Gergely milkói püspök (1433–1462), esztergomi érseki helynök, a bakonybéli bencés apátság kommentátora (1450–1462). Vö. HC II, 191; PRT VII, 155–160.

² Korcsulai János püspök.

³ 1435. június 4.

184.

Bologna, 1438. január 14.

Mátyás választott váci püspök kötelezvénye a *servitium commune* (500 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 70, fol. 217r)

Die predicta, Iohannes, episcopus Signensis,¹ tanquam personalis et privata persona obtulit Camere Apostolice et collegio [...] nomine [...] Mathie, electi Waciensis² [...] florenos fl. 500, ad quos dicta ecclesia reperitur taxata, et 5 servitia consueta. Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, iuravit [...] Actum [Bononie] in Thesauraria Apostolica. Et dominus camerarius tulit [...] presentibus Parentino³ et Iacobo de Racaneto,⁴ dicte camere clerico et me, R. Paradisi.⁵

[m.d.] 'Cardinales 8'.

185.

1438. május 10.

Péter választott csanádi püspök kötelezvénye a *servitium commune* (900 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 294r; vol. 70, fol. 226r)

Dicta die Guilelmus de Callio, litterarum apostolicarum scriptor,⁶ tamquam principalis et privata persona vice et nomine [...] Petri, electi Cenadiensis,⁷ [...] obtulit fl.

¹ Dominis János zenggi püspök.

² Gatalóci Mátyás bácsi olvasókanonok (1401–1412), zágrábi (1410–1428) és pécsi (1412–1428) kanonok, zágrábi (1415–1428), majd pécsi prépost (1428–1437), váci (1438–1439), veszprémi (1440–1457) püspök; a királyi kancellária ítélmestere (1419–1423), titkos alkancellár (1424–1434), királyi főkancellár (1434–1437, 1439). Vö. HC II, 261, 26; ENGEL, *Archontológia* I, 75, 78; CHOBOT, *A váci egyházmegye* II, 506–507; BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 67; FÜGEDI, *A XV. századi*, 488; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 98, 103–III, 130, 145–147, 149, 151–152, 222, 224; FEDELES TAMÁS, *Matthias von Gatalócz Propst von Pécs/Fünfkirchen (1428–1437)*, Specimina Nova. Pars Prima Sectio Mediaevalis II (hg. von Márta Font), Pécs 2003, 77–82; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 359–361. Kinevezési bullái: LUKCSICS, *XV. századi pápák* II, n. 522 (1438. január 8.); n. 688; MREV III, n. CLXXXVI–CLXXXVII (112–113) (1440. május 9.).

³ Angelus de Cavaciis, *locumtenens*.

⁴ Személye talán megegyezik Iohannes de Racanetőval, lásd lentebb.

⁵ R. de Paradisi kamarai jegyző (1436–1441). Vö. PASTURA, *La Reverenda Camera*, 15; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁶ Guilelmus de Callio, *scriptor litterarum apostolicarum* (1418–1446). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁷ Péter csanádi kispépost (1431–1438), csanádi püspök (1438–1457). Vö. HC II, 124; ENGEL, *Archontológia* I, 68; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* IV, 21–43; JUHÁSZ, *A csanádi székeskáptalan*, 36; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 29.

900 [...] et 5 minuta servitia consueta [...] quorum medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit etc.

^aDie 17 Maii [...] Andreas, episcopus Rossonensis¹ et [...] Iohannes Blasii, canonicus Sancti Salvatoris, Cenadiensis et quilibet eorum in solidum, tamquam principales et private persone loco dicti domini Guillermi de Callio, nomine prefati domini Petri, electi Cenadiensis, obligarunt se in omnibus et per omnia, prout dictus dominus Guillermus extitit obligatus in presenti obligatione et submiserunt etc. [...] Et dominus A[nge]lus Parentinus tulit [...] presentibus supra. Et idem A[nge]lus Parentinus [...] liberavit eundem Guillermum et absolvit a prefata obligatione et omnibus contentis in ea, presentibus, quibus supra et me, A[nge]lo de Perusio².^a

^{a-a} Későbbi bejegyzés a szöveg alatt | *m.d.* 'Cardinales 10'.

186.

1438. május 14.

Dénes választott nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune (275 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Obl. et Sol., vol. 64, fol. 294r; vol. 70, fol. 226v)

Die Mercuri, 14 mensis Maii, egregius artium et medicine doctor, magister Taddeus de Dalmariis de Tarvisio,³ suo proprio et privato nomine ac vice et nomine [...] Dionisii Nicholaii, [...] electi Nitriensis,⁴ obtulit [...] fl. 275 [...] et 5 servitia minuta consueta [...] quorum medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses [...].

[*m.d.*] 'Cardinales 9'.

¹ András (*Hungarus*) ruszkői püspök (1437–1465). Vö. HC II, 226; LUKCSICS, *XV. századi pápák* II, n. 483. – Az egyházmegye a ruszkői püspökséggel azonosítható. Vö. HC II, 226. Lásd még erről: TUSOR–NEMES, *Consistorialia Documenta Pontificia*, 21.

² Angelus de Perusio kamarai jegyző (1431–1440), az Apostoli Kamara leveleinek őrzője. Vö. *Mandati della Reverenda*, 37; GOTTLÖB, *Aus der Camera Apostolica*, 114; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Tadeus de Tarvisio de Ademariis *scripor litterarum sacre penitentie* (1432–1455). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 82; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*, Thadeus de Tervisio.

⁴ Szécsi Dénes nyitrai (1438–1439), győri püspöki kormányzó (1439), egri (1439–1440) püspök, esztergomi érsek (1440–1465), a S. Cyriaci in Thermiss presbiter-bíborosa (1439–1465). Vö. HC II, 8, 62, 82, 204, 242; ENGEL, *Archontológia* I, 64, 68, 72; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 154–158; BEKE MARGIT, *Szécsi Dénes, Esztergomi érsekek*, 203–208; KUBINYI ANDRÁS, *Szécsi Dénes bíboros prímás*, Uő, *Főpapok*, 139–145.

187.

1438. május 20.

Ábel a zágrábi egyház adminisztrátora kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 295r; vol. 70, fol. 228r)¹

Die Martis, 20 mensis Maii, egregius artium et medicine doctor, dominus Tadeus de Tervisio, litterarum sacre penitentiarie scriptor, ut et tamquam principalis persona, vice et nomine [...] Abel Cristofori^a de Corzula, Apostolice Sedis prothonotarii, administratoris ecclesie Zagrabiensis,² obtulit [...] fl. 2000 [...] et 5 minuta servetia consueta, quos fl. 2000 promisit solvere infra 6 menses aut bullas restituere infra dictum terminum^b restituere et reportare in dicta camera bullas dicte administrationis, ligatas et sigillatas eo modo, quibus dicto Thadeo per cameram in depositum tradite fuerunt, prout idem dominus Tadeus confessus fuit eas recepisse, et casu, quo per ipsum bulle restituantur, ut supra, nunc prout extunc Tadeus intelligatur absolutus ab huiusmodi obligatione, hoc additio, quod casu, quo prefatus dominus Abel eandem ecclesiam in titulum consequeretur aliquo futuro tempore, quod tunc et eo casu nec ipse nec dicta ecclesia aliquid de commune et minutis servitiis huiusmodi solvere teneatur, sed predicta solutio 2000 fl. et 5 minorum servitiorum, si, ut prefertur, fieri contingat, unica vice facta dumtaxat sufficiat et bulle superinde forsan confiende libere de camera relaxentur, sacra et subdiacono exceptis^b.

^cDie 15 Novembris 1438 prefatus Tadeus presentavit in camera bullas sanas et sigillatas in forma, qua fuerunt sibi tradite in presentia domini episcopi Concordensis locumtenentis³ etc., ita promisit obligationem.^c

^dDie 23 mensis Decembris, illius anni recepit bullas et promisit solvere 2000 fl. infra tres menses, aut restituere, ut supra.^d

^a A kéziratban: 'Gastofori' szerepel | ^{b-b} más kézírással | ^{c-c} a vol. 70 szövegvariánsában a tanúk között szerepelnek: 'Die 17 mensis Novembris 1438, prefatus Tadeus presentavit [...] locumtenentis et domino N[icolao] de Valle et I[ohanne] de Racanneto et M[ileto] Themini⁴ notario' | ^{d-d} a vol. 70 szövegvariánsában: 'die 23 mensis Decembris, Robertus de Martellis factor et negotiorum gestor Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum in Romana Curia vice et nomine societatis promisit solvere prefata 2000 fl. vel restituere bullas infra 3 menses proxime futuro vel restituere bullas infra dictum terminum et reportare in dictam cameram ligatas et sigillatas modo et forma, quibus fuerunt sibi tradito et assignato et ita promisit, obligavit, submitit, remisit etc. Et dominus Leonardus de Piscia, dicte camere clericus tulit sententias excommunicationis in forma, presentibus dominis G[ulielmo] de Prato, dicte camere clerico et Paulo de Fastellis de Florentia et me, M[ileto] Themini. I [m.d.] 'Cardinales 9'.

¹ Kiadása: MVC I, n. 748 (405–406).

² Korszulai Ábel zágrábi adminisztrátor (1438–1439). Vö. HC II, 271; ENGEL, *Archontológia* I, 80.

³ Daniel de Rampi trevisoi kanonok, cittanovai (1421–1426), parenzoi (1426–1433), concordiai püspök (1433–1443), pápai kamarás, *thesaurarius* (1434–1435). Vö. HC I, 74, 390; II, 133, 212; GOTTLOB, *Aus der Camera*, 269; PASTURA, *La Reverenda Camera*, II.

⁴ Miletus Thenini kamarai jegyző (1434–1444). Vö. PASTURA, *La Reverenda Camera*, 15; FRENZ, *Reperitorium Officiorum Romanae Curiae*.

188.

1438. december 24.

*Péter pécsváradi apát kötelezvénye a servitium commune
(150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 302r; vol. 70, fol. 243v)

Die Mercurii, 24 Decembris, Andreas, episcopus Rossensis,¹ tamquam principalis et privata persona nomine Petri, abbatis monasterii Sancti Benedicti, eiusdem ordinis, Pecchwaradensis, Quinqueecclesiensis diocesis,² pro quo de rato promisit, obtulit [...] fl. 150 vel plus vel minus, ad quantum taxa dicti monasterii reperietur, et 5 minuta servitia consueta, quorum medietatem infra 6 menses et reliquam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit etc.

³Deinde die 4 mensis Ianuarii,³ Petrus Mathei de Bikesto, clericus Quinqueecclesiensis diocesis, procurator et procuratorio nomine prefati domini abbatis, prout de suo mandato constat publicum documentum manu Benedicti, notarii publici Bachiensis, ratificando omnia et singula supradicta reportare, in dicta camera processum factum super inpositione valoris dicti monasterii iuxta commissionem factam domino episcopo Quinqueecclesiensi⁴ infra annum proxime futurum, alias dictum monasterium remaneat taxatum ad fl. 600, secundum taxam sacri collegii. Acta, ut supra etc.^a

^{a-a} Más írással | [m.s.] 'Monasterium Sancti Benedicti Pecchwaradiensis, Quinqueecclesiensis' | [m.d.] 'Cardinales 8'.

189.

Róma, 1439. március 30.

*Demeter választott knini püspök kötelezvénye a servitium
commune (150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 306r; vol. 70, fol. 252r)⁵

Die 30 mensis Martii, Andreas Petuzsconicz, litterarum apostolicarum abbreviator, procurator⁶ et nomine procuratorio Demetrii Chupor, electi ecclesie Tiniensis ut de sue procuracionis etc. obtulit fl. 150 et 5 minuta servitia consueta, quorum

¹ András rusköi püspök.

² Péter somogyvári (1438 előtt), majd pécsváradi apát (1438–1462). PRT XII/B, 26–29; PET 347–348.

³ 1439. január 4.

⁴ Albeni Henrik pécsi püspök.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 750 (407).

⁶ Dobrakucsai András zágrábi olvasókanonok (1425–), kamarcsai főesperes (1441–), kánonjogi *baccalarius*, apostoli levelek fogalmazója. Vö. n. 1238; LUKSICS, *XV. századi pápák* II, n. 709, n. 713, n. 747; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*, Andreas Petrisconis.

medietatem infra 6 menses et reliquam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit' etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 8'.

190.

1439. június 10.

Benedek győri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 310r; vol. 70, fol. 258v)

Dicta die, Iacobus de Ugolinis, litterarum apostolicarum scriptor,² tamquam principalis et privata persona vice et nomine Benedicti, episcopi Iauriensis,³ obtulit fl. 800 et 5 minuta servitia consueta, quorum medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, iuravit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 9'.

191.

1439. július 15.

Dénes egri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 311r; vol. 70, fol. 260r)

Die 15 mensis Iulii, Clemens Remigii, procurator et nomine procuratorio Dionisii, translati de ecclesia Nitriensi ad ecclesiam Agriensem,⁴ prout constat etc. obtulit [...] ratione translationis huiusmodi de sua persona facte, fl. 800 [...] et 5 minuta servitia consueta, quorum medietatem infra 6 menses et reliquam medietatem infra alios 6 menses [...] etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 8'.

¹ Monoszlói Csupor Demeter knini (1438–1458), zágrábi (1465–1466), győri (1466–1480) püspök. Vö. HC II, 167, 251, 271; ENGEL, *Archontológia* I, 85; FRAKNÓI VILMOS, *A magyar királyi kegyúri jog Szent Istvántól Mária Teréziáig*, Budapest 1895, 132, 138, 147–150, 179, 181, 188–190, 193–197, 515; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487; *Zagrebački biskupi*, 203–206; CSÓKA, *A győri püspökség*, 34; TEMEL, *Die Diözesambischöfe*, 23. Kinevezési bullája (1438. július 4.): LUKCSICS, *XV. századi pápák*, II, n. 567.

² Iacobus de Ugolinis scriptor litterarum apostolicarum (1414, 1418–1439). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 109; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Mihály fia Benedek fehérvári prépost (1410–1438), győri püspök (1439–1444). Vö. HC II, 167; ENGEL, *Archontológia* I, 71, 83; LUKCSICS, *XV. századi pápák* II, n. 650; FÜGEDI, *A XV. századi*, 491; CSÓKA, *A győri püspökség*, 33; TEMEL, *Die Diözesambischöfe*, 21; C. TÓTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 42.

⁴ Szécsi Dénes püspök.

192.

1440. február 26.

*Dénes esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune
(4000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 320r; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 6v)

Die 26 dicti mensis Februarii, Tadeus de Aldemario de Trivisio, procurator et nomine procuratorio Dionisii, tituli Sancti Cyriaci [in] Terminis^a [!], sancte Romane ecclesie presbyter cardinalis, translati de ecclesia Agriensi ad ecclesiam Strigoniensem,¹ prout etc. obtulit fl. 4000, ad quos etc. et 5 minuta servitia consueta, quorum etc. medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses [...] etc.

^a Helyesen: 'Thermis' | [m.s.] 'Translatio ad ecclesiam Striginensem' | [m.d.] 'Cardinales 11' 'Pro domino cardinali'.

193.

1440. május 9.

*Simon egri püspök kötelezvénye a servitium commune
(800 ft.) és 5 servitia consueta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 323r; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 12r)

Die 9 dicti mensis Maii, Valentinus de Sancto Vito, procurator et nomine procuratorio Symonis, translati de ecclesia Vesprimiensi ad ecclesiam Agriensem,² prout etc. obtulit fl. 800 [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit, ut in forma etc.

[m.s.] 'Translatio Agriensis' | [m.d.] 'Cardinales 14'.

194.

1440. május 24.

*Péter választott váci püspök kötelezvénye a servitium commune (500 ft.)
és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 323v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 13r)

Die predicta, Tadeus de Adelmario de Trivisio, artium et medicine doctor, scriptor litterarum sacre penitentiarie, procurator et nomine procuratorio Petri, electi Vacciensis [!], prout etc. obtulit fl. 500 et 5 minuta servitia consueta, quorum

¹ Szécsi Dénes esztergomi érsek.

² Rozgonyi Simon püspök.

medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit' etc.

Et insuper ex habundanti promisit infra dictum terminum primum producere mandatum rahabitionis^a, obligavit etc. submitit.

^a Helyesen: 'ratihabitionis' | [m.s.] 'Electus Waciensis in Ungaria' | [m.d.] 'Cardinales 14'.

Die Mercurii, 1 mensis Iunii, Robertus de Martellis, suo proprio nomine et vice et nomine Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum in Romanam Curiam sequentium promisit aut infra 8 menses [...] solvere dictum commune ac dicta minuta servitia aut restituere bullas sigillatas, quas confessus fuit se habuisse in depositum, obtulit etc. Actum, ut supra.

195.

1440. május 24.

Mátyás veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 323v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 13v)²

Die predicta, Tadeus de Adelmario de Trivisio, litterarum sacre penitentie scriptor, procurator etc. Mathie translati de ecclesia Wasciensi [!] ad ecclesiam Vesprimiensem³ [...] obtulit fl. 900 et 5 minuta servitia consueta, quorum etc. infra 6 menses etc. ut supra.

[m.s.] 'Translati Wesprimiensis' | [m.d.] 'Cardinales 14'.

Die Mercurii, prima mensis Iunii [...] ut supra [n. 194].

196.

1440. december 10.

János váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 330v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 27v)

Die 10 mensis Decembris, Bartholomeus de Urbino, capellanus episcopi Ariminenensis, ut principalis et privata persona vice et nomine Iohannis translati de ecclesia

¹ Agmándi (Kecseti) Péter váci püspök (1440–1450). Vö. HC II, 261; ENGEL, *Archontológia* I, 75; CHOBOT, *A váradi egyházmegye* II, 507–510; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486.

² Kiadása: MREV IV, n. CCCLXVII (437).

³ Gatalóci Mátyás.

Segnensi ad ecclesiam Varadiensem¹ obtulit fl. 2000 et 5 minuta servitia consueta, quorum medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses etc.

[*m.s.*] 'Translati de ecclesia Signensi ad ecclesiam Waradiensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 18'.

197.

1441. január 16.

*Benedek választott zágrábi püspök kötelezvénye
a servitium commune (2000 ft.) megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 332r; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 30r)²

Die 16 Ianuarii, nobilis vir, Robertus Martelli, mercator Florentinus, procurator et procuratorio nomine Benedicti, electi ecclesie Zagabriensis,³ obtulit fl. 2000, quorum etc. infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses [...] Et dominus locumtenens, Angelus, tulit [...] et promisit producere mandatum ratihibitionis in forma infra 8 menses et infra dictum tempus se obligavit solvere commune et minuta servitia aut restituere bullas sigillatas in forma, qua fuerunt sibi tradite, presentibus Petro de Sancto Geminiano⁴ et Philippo de Piscia, notario camere et me, R. Paradisi.

[*m.s.*] 'Electi Zagabriensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 17'.

198.

1442. október 15.

*Miklós választott zenggi püspök kötelezvénye a servitium
commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 348v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 65v)⁵

Die Lune 15 Octobris, Ambrosius Dardanonus, litterarum apostolicarum scriptor,⁶ ut principalis et privata persona et vice et nomine Nicolai, electi Seignensis [!],⁷

¹ Dominisi János püspök.

² Kiadása: MVC I, n. 669 (369).

³ Zólyomi Benedek zágrábi püspök (1440–1454). Vö. HC II, 271; ENGEL, *Archontológia* I, 80; FÜGEDI, *A XV. századi*, 491; *Zagrebački biskupi*, 189–198.

⁴ Petrus de Sancto Geminiano kamarai jegyző (1435–1444). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 671 (370).

⁶ Ambrosius Dardanonus, *scriptor litterarum apostolicarum* (1420–1453). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁷ Zárai Miklós OP, zenggi (1442–1443), arbei (1443–1447) püspök. Vö. HC II, 92, 237.

obtulit fl. 50 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem [...] medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit etc.

[*m.s.*] 'Segniensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 19' | 'solvit'.

199.

1443. július 29.

András választott zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 354v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 81r)¹

Die 29 Iulii, Andreas, electus Signensis,² principalis obtulit fl. 50 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit etc.

[*m.s.*] 'Electi Signiensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 19' | 'solvit'.

200.

1443. július 29.

Miklós arbei püspök kötelezvénye a servitium commune (33 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 64, fol. 354v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 81r)³

Die predicta, Ambrosius Dardanonus, scriptor apostolicus, ut principalis et privata persona nomine Nicolai, translati de ecclesia Signensis ad ecclesiam Arbensem,⁴ obtulit fl. 33 et unum tertium et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 14' | 'solvit'.

¹ Kiadása: MVC I, n. 673 (371).

² Durazzói András (Andreas de Duracio) OFM, zenggi püspök (1443–1457). Vö. HC II, 237; ENGEL, *Archontológia* I, 87.

³ Kiadása: MVC I, n. 674 (371).

⁴ Zárai Miklós püspök.

201.

1445. június 9.

János választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap. Obl., et Sol., vol. 71, fol. 53v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 133r)

Die 9, mensis Iunii, egregius artium et medicine doctor Tadeus de Tarvisio et [...] Petrus Paulus de Buinonis, prepositus Albinganensis, ut principales et private persone ac vice et nomine Iohannis, electi Waradiensis,¹ obtulerunt Camere Apostolice et collegio [...] pro communi servitio dicte ecclesie fl. 2000, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem alios 6 menses [...] solvere promiserunt etc. Et me, G[erardo] de Vulterris.²

Die 16 dicti mensis, prefati domini Tadeus et Petrus Paulus prodixerunt mandatum sufficiens in forma. Presentibus, quibus supra.

[*m.s.*] 'Electi Waradiensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 12'.

202.

1446. április 13.

A pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 71, fol. 63v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 153r)

Die 13 eiusdem mensis [Aprilis], Iohannes Michaelis, archidiaconus de Barania et canonicus ecclesie Quinqueecclesiensis,³ obtulit [...] pro suo communi servitio⁴ debito fl. 3300, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorum-

¹ Zrednai János váradi prépost (1441), váradi püspök (1445–1465), esztergomi érsek (1465–1472), kancelláriai ítélmester (1439), kancellár (1444/1445), fő és titkos kancellár (1465–1470). Vö. HC II, 242, 262; ENGEL, *Archontológia* I, 77; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 269–293; FÜGEDI, *A XV. századi*, 491; HEGEDŰS ANDRÁS, *Vitéz IV. János*, Esztergomi érsekek, 208–214; FRAKNÓI VILMOS, *Vitéz János esztergomi érsek élete*, Budapest 1879; Kinevező bullája (1445. június 1.): FRAKNÓI, *Oklevéltár*, n. XVIII (24–25); PÁLOSFALVI TAMÁS, *Vitézek és Garázdák: a szlavóniai bumanisták származásának kérdéséhez*, Turul 86 (2013) 1, 1–16.

² Gerardus de Vulterris, kamarai jegyző (1434–1465). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 115; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Bastognei János pécsi kanonok, baranyai főesperes (1445–1451). Vö. FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 323.

⁴ Kálnói András császári örkanonok (1428), alkancellár (1440–1444), pécsi kisprépost (1441–1445), fehérvári prépost (1443–1444), pécsi püspök (1445–1455). Vö. HC II, 219; MVC I, n. 790 (422); ENGEL, *Archontológia* I, 73, 83; PET I, 123–125; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 391–392; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 105, 154, 155; FRAKNÓI, *A magyar királyi kegyúri jog*, 142, 160, 517; FÜGEDI, *A XV. századi*, 488; FEDELES–KOSZTA, *Pécs (Fünfkirchen)*, 123–126; Kinevezési bullája: FRAKNÓI, *Oklevéltár*, 23–24; LUKSICS, *XV. századi pápák* II, n. 847 (1445. május 10.).

dem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit etc. F[ranciscus] Lavezio.¹

[*m.s.*] 'Electi Quinqueecclesiensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 13'.

203.

1446. május 13.

Máté választott erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 71, fol. 64v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 157r)

Die 13 mensis Maii, egregius artium et medicine doctor, magister Tadeus de Trevisio, ut et tamquam legitimus procurator [...] Mathei, electi Transsilvaniensis,² obtulit fl. 1500, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit etc. G[erardus] de Vulterris.

Die 30 dicti mensis, Thomas de Spinellis³ promisit aut infra 2 menses solvere dictam taxam apostolicam restituere dictas bullas sigillatas etc.

[*m.s.*] 'Electi Transilvanenensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 13'.

204.

1446. július 11.

Ágoston választott győri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 71, fol. 65v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 157r)

Die 11 Iulii, Iohannes Tolner, in Romana Curia causarum procurator Augustini, electi Iauriensis,⁴ obtulit [...] fl. 800, ad quos dicta ecclesia reperitur taxata, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit et. F[ranciscus] Lavezio.

[*m.s.*] 'Electi Iauriensis' | [*m.d.*] 'Cardinales 11'.

¹ Franciscus Lavezius, kamarai jegyző (1444–1447). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

² Labischini (Łabasziyni) Máté erdélyi püspök (1444–1461). Vö. HC II, 254; ENGEL, *Archontológia I*, 71; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 354–372.

³ Thomas de Spinellis Apostoli Kamara *depositarius*a (1443–1449). Vö. GOTTLÖB, *Aus der Camera*, III.

⁴ Salánki Ágoston győri püspök (1445–1465). Vö. HC II, 167; ENGEL, *Archontológia I*, 71; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; CSÓKA, *Középkori győri*, 34; TEMEL, *Die Diözesambischöfe*, 22; NEMES GÁBOR, *Salánki Ágoston. A királyneki kancelláriától a győri püspöki székhöz*. Levéltári Közlemények 80 (2009) 3–30. Kinevezési bullája (1445. nov. 12.); LUKCSICS, *XV. századi pápák II*, n. 870.

205.

1446. október 14.

Tamás választott egri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 71, fol. 69v; Oblig. Comm., vol. 6, fol. 165r)

Die 14 Octobris, Paulus, presbyter Agriensis, ut principalis et privata persona vice et nomine Thome, electi Agriensis,¹ obtulit [...] fl. 800 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit. F[ranciscus] Lavezio.

[m.s.] 'Electi Agriensis' | [m.d.] 'Cardinales 13'.

206.

1447. augusztus 11.

Tamás szreberniki (?) püspök, toplicai kommandátor kötelezvénye a servitium commune (100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 32v; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 18r)²

Dicta die [...] Thomas, episcopus Srebernicensis, commendatarius monasterii Beate Marie de Topolza, ordinis Cisterciensis,³ Zagabriensis, personaliter obtulit Camere Apostolice et collegio [...] fl. 100 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit etc.

[m.s.] Későbbi bejegyzés a 76. kötetben: 'Mortuus est. Extinctus'. | [m.d.] 'Cardinales 13'.

207.

1447. szeptember 11.

Demeter zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 33v; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 20v)

Die Lune, 11 Septembris, Natalis, episcopus Nonensis, tamquam principalis et privata persona pro Demetrio, nuper translato de Tiniensi ad ecclesiam Zagabrien-

¹ Döbrentei Himfi Tamás veszprémi, majd egri prépost (1446 előtt), egri (1446), zágrábi (1455–1461), nyitrai (1464–1482) püspök. Vö. HC II, 89, 204, 271; ENGEL, *Arbontológia* I, 69, 80; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 162; *Zagrebački biskupi*, 199–202; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 113, 153, 213, 275, 303; FRAKNÓI, *A magyar királyi kegyúri jog*, 164–173, 179–181, 188–191, 513; LUKSICS, *XV. századi pápák* II, n. 696, n. 891.

² Kiadása: MVC I, n. 800 (426).

³ 1408-ban kiadott oklevelét lásd ZsO II, n. 5944. (MÁLYUSZ ELEMÉR szerint hamisítvány).

sem,¹ personaliter obtulit Camere Apostolice et collegio [...] fl. 2000. Eorumdem autem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés más kézírással a 76. kötetben: 'Debet solum minutum solvit commune. Alius habuit, ut infra apparet, qui vocatur Benedictus, scilicet per liberam solutionem domini Nicolai, sed obligatio non fuit facta, sed silentio, date littere fuerunt et mortuus est Benedictus'.¹ [*m.d.*] 'Cardinales 18'.

208.

1448. szeptember 6.

Tamás pannonhalmi kommandátor kötelezvénye a servitium commune (250 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 46v; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 50v)

Die 6 mensis Septembris, dominus frater Leonardus Ludovici, abbas monasterii Sancti Georgii in Drach, ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis et Marcus Georgii, clericus Aquilegiensis diocesis, eorum propriis nominibus ac nomine domini Thome de Bronco, commendatarii monasterii Sancti Martini Sacri Montis Pannonie,² Iauriensis [diocesis] obtulerunt [...] fl. 250 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit etc. G[erardus] de Vulterris.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés a 76. kötetben 'Die 14 mensis Iunii, 1449, reverendissimus dominus cardinalis Firmanus, sacri collegii camerarius³ absolvit dominum Thomam, seu commendatarium et secum dispensavit cum termino ad 8 menses a dicta die 14 computando. Cum reincidentia etc. excommunicatus etc.'¹ [*m.d.*] 'Cardinales 6'.

209.

1449. április 21.

Miklós nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune (275 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 52v; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 63v)

Die 21 mensis Aprilis, Iohannes, scolasticus Gnezenensis, procurator [...] Nicolai [...] episcopi Nitriensis, obtulit fl. 275 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem

¹ Monoszlói Csupor Demeter püspök. Említett prokurátora: Natalis de Venetiis OCarm, nonai püspök (1436–1462). Vö. HC II, 204.

² A monostor kommandátora 1447 és 1465 között Döbrentei Himfi Tamás. Vö. *Paradisum plantavit*, 506.

³ Domenico Capranica, 1423-tól állt kamarai szolgálatban, fermói püspök (1425–1430/1458), a S. Maria in Via Lata diakónus- (1426–1444), majd a S. Croce in Gerusalemme presbiter-bíborosa (1444–1458), főpenitenciárius, a Bíborosi Kollégium kamarása. Vö. ΒΑΙΧ, *La Chambre*, n. 25 (CCCLXVIII–CDIII).

medietatem infra 6 menses et aliam medietatem infra alios 6 menses solvere promisit¹ etc. G[erardus] de Vulteris.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés a 76. kötetben: 'solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 13'.

210.

1450. július 29.

Vince választott váci püspök kötelezvénye a servitium commune (500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 65v; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 101v)

Die 29 Iulii, Iohannes Moer, clericus Coloniensis, tamquam personalis nomine Vincentii, electi Vacienensis,² obtulit [...] fl. 500 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem medietatem etc. S[imon] Cousin.³

Eadem die, Robertus de Martelis, depositarius, recepit et bullas sigillatas et promisit intra 4 menses vel solvere vel restituere et bullas sigillatas, quorum alterio facto liberetur ab obligatione.

Die 30 Octobris, anno quo supra, reverendissimus dominus camerarius prorogavit terminum dicto Roberto usque ad 2 menses a fine primi termini.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 16'.

211.

1450. december 16.

Ráfáel választott kalocsa-bácsi érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 69r; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 112r)

Dicta die, dominus Mathias de Zelnacz, canonicus ecclesie Bachiensis, procuratorio nomine reverendi domini Raphaelis, electi Collocensis et Bachiensis,⁴ obtulit [...] fl. 2000, ad quos dicte ecclesie taxate reperiuntur et 5 servitia minuta consueta. Eorum autem medietatem etc. P[etrus] Parvi Iohannis.

¹ Zeleméri Miklós budafelhévízi prépost (1445?–1447?), nyitrai püspök (1447–1457). Vö. HC II, 204; ENGEL, *Archontológia* I, 73; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489.

² Szilasi Vince váradi kanonok (1445–1450), váci püspök (1450–1473). Vö. HC II, 261; ENGEL, *Archontológia* I, 75; CHOBOT, *A váci egyházmegye* II, 510–512; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 159; BUNYITAY, *A váradi püspökség* II, 136.

³ Simon Cousin, kamarai jegyző (1447–1457). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁴ Szekcsői Herceg Rafael boszniai püspök (1444–1450), majd kalocsa-bácsi érsek (1450–1456). Vö. HC II, 109, 132; ENGEL, *Archontológia* I, 66–67; ÉRDÚJHELYI, *A kalocsai érsekség*, 17–38; FÜGEDI, *A XV. századi*, 488; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 286–293; HODINKA, *Tanulmányok*, 91.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'solvit partem' | [*m.d.*] A 7. kötetben későbbi bejegyzés: '1450 die ultima Decembris solvit fl. 293, sol. 35 ut patet libro depo. fol. 38 pro parte. 1453 die 12 Maii solvit pro parte fl. 200 ut patet libro intr. fol. 8'. | 'Cardinales 15'.

212.

1451. január 29.

János liddai püspök, toplicai kommandátor kötelezvénye a servitium commune (100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 70v; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 115v)¹

Die 29 Ianuarii, dominus Marinus de Lyechtenwaelt, canonicus Zagrabiensis, dominus procurator Iohannis, episcopi Lydensis,² commendatarii Beate Marie de Topolska, Cisterciensis ordinis, Zagrabiensis diocesis, obtulit [...] fl. 100 et 5 minuta servitia consueta. Eorum autem medietatem et. P[etrus] Parvi Iohannis.³

[*m.s.*] 'Extinctus' | [*m.d.*] 'Cardinales 15'.

213.

1451. június 18.

Gergely milkói püspök, bakonybéli kommandátor kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 75r; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 123v)⁴

Die 18 Iunii, Burchardus, canonicus Curiensis, ut principalis et privata persona nomine et vice Gregorii, episcopi Milcoviensis,⁵ commendatarii monasterii Sancti Mauriti de Beel, ordinis Sancti Benedicti, Vespriminensis diocesis, obtulit [...] fl. 50 et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem medietatem. P[etrus] Parvi Iohannis.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés 'solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 18'.

¹ Kiadása: MVC I, n. 814 (432).

² János OFMConv, liddai püspök (1441–1451). Vö. HC II, 177.

³ Petrus Parviiohannis, kamarai jegyző (1446–1451). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 180; FRENZ, *Reperitorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁴ Rövid kivonata: MREV III, n. CCXL (142).

⁵ Gergely milkói püspök.

214.

1452. december 18.

Fülöp választott boszniai püspök kötelezővénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 102r; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 162v)¹

Dicta die, Martinus, canonicus Bosnensis, vice et nomine [...] Philippi de Sathat^a, electi Bosnensis,² obtulit [...] fl. 200, ad quos dicta ecclesia Bosnensis taxata reperitur, et 5 servitia consueta etc.

^a Helyesen. 'Gathal' | [m.s.] későbbi bejegyzés a 76. kötetben: 'Solvit et pecunie non fuerunt divise, sed date fuerunt domino cardinali Sancte Marie Nove³ pro absentia sua, qui fuit in Venetiis, ut constat mandato a domino Metensi,⁴ tunc camerarius, emanato'. | [m.d.] 'Cardinales 15'⁵.

215.

1454. október 16.

Tamás választott zágrábi püspök kötelezővénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 122v; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 203r)⁵

Die 16, mensis Octobris, frater Conradus, abbas de Dyaki, ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis [!] diocesis, suo proprio et privato nomine ac ut et tamquam procurator Thome, electi Zagabriensis,⁶ prout de sua procuracione mandato obtulit [...] pro suo communi servitio dicti electi ratione [...] fl. 2000, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem etc. G[erardus] de Vulteris.

[m.s.] Későbbi bejegyzés a 76. kötetben: 'Solvit partem. Infra est alia obligatio pro eodem'. | [m.d.] 'Cardinales 10'.

¹ Kiadása: MVC I, n. 818 (434).

² Gatályi Fülöp egri prépost (1444–1446), boszniai püspök (1452–1456). Vö. HC II, 109; ENGEL, *Archontológia* I, 67; HODINKA, *Tanulmányok*, 91; KOVÁCS, *Az egri egyházmegye*, 33.

³ Pietro Barbo a S. Maria Nova diakónus-bíborosa (1440–1451), majd a S. Marco presbiter-bíborosa (1451–1464), apostoli *protobonotarius*, a Bíborosi Kollégium kamarása, később II. Pál néven pápa (1464–1471). Vö. HC II, 8, 14, 59, 63, 67.

⁴ Guillaume-Hugues d'Estaing, metzi esperes, sioni püspök (1451–1454), fréjus-i püspök (1453–1455), a S. Sabina presbiter-bíborosa (1449–1455), a Bíborosi Kollégium kamarása (1452). Vö. HC II, 10, 59, 63, 155, 233.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 824 (436–437).

⁶ Döbrentei Himfi Tamás püspök.

216.

1455. február 28.

Tamás választott zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 125r; Oblig. Comm., vol. 7, fol. 208v)¹

Die 28, mensis predicti, Thomas, electus Zagabriensis,² personaliter obtulit [...] fl. auri 2000 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Phy[lippus] de Piscia, notarius.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit partem.' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

217.

1456. január 30.

Miklós pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 137r; Oblig. Comm., vol. 8, fol. 24r)

Die dicta, Franciscus de Viffalu, prepositus Eursiensis,³ procurator [...] Nicolai Bari, electi Quinqueecclesiensis,⁴ obtulit fl. 3300 et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem medietatem etc. G. de Pisis notarius.⁵

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés 'solvit'. | [*m.d.*] 'Cardinales 12'.

^a1456, die 8 Martii, Leonardus Vernacii nomine societas de Medicis de curia habuit dictas bullas clausas sub signetis domini cardinalis Ilerdensis,⁶ pro parte collegii et thesaurarii pro parte camere et exbursavit summam 2000 fl. de camera ex compositione pro tribus munitis et aliis iuribus omnibus camere et collegii. Et si infra 8 menses reportaret in camera dictas bullas sub dictis signetis, debet recuperare dictas pecunias solutas 2000 fl. ita conventum fuit in camera presentibus dominis vicecame-

¹ Kiadása: MVC I, n. 825 (437).

² Döbrentei Himfi Tamás püspök.

³ Újfalvi Ferenc felsőörsi prépost (1426–1459). Vö. BEDY, *A felsőörsi prépostság*, 52–53.

⁴ Bánfalvi Barius Miklós székesfehérvári őrkanonok (1443–1446), az egri Szűz Mária-társaskáptalan prépostja, egri kanonok (1447), budai plébános (1450), egri székeskáptalani prépost, püspöki vikárius (1452–1455), pécsi püspök (1455–1459), kancelláriai jegyző (1441), királyi titkár (1453), titkos alkancellár (1453–1456), titkos kancellár (1456). Vö. HC II, 219; ENGEL, *Archontológia* I, 73; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486; PET, 125–128; FEDELES–KOSZTA, *Pécs (Fünfkirchen)*, 126–130.

⁵ G. de Pisis, kamarai jegyző (1425–1430). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁶ Antonio Cerdá y Lloscos messinai érsek (1446–1448), leridai püspök (1449–1459), a Bíborosi Kollégium kamarása (1456), a S. Crisogono presbiter-bíborosa (1448–1459). Vö. HC II, 10, 59, 62, 167, 190.

rario Sulimano¹ et aliis clericis camere et Ia. Rodulfi, clerico collegii et me, G[erardo] de Vulterris.²

²⁻³ A 8. kötet szövegváltozata.

218.

1457. március 18.

István kalocsa-bácsi érsek kötelezvénye a servitium commune

(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 152r)²

Die 18, mensis Martii [...] Thomas Galli de Cutus, decretorum doctor, canonicus ecclesie Castriferrei, Iauriensis diocesis,³ procurator [...] Stefani de Verada⁴, archiepiscopi Collocensis et Bacciensis [!] ecclesiarum canonice unitarum,⁴ dicto procuratorio nomine, ut de dicta procura constat manu Iohannis Petri de Bosna, Transilvanensis diocesis, notarii publici, anno ab incarnatione Domini 1456, ind. 4, die vero Martis, 21 mensis Decembris,⁵ pontificatus Calisti,⁶ anno 2, obtulit Camere [...] fl. 2000 ratione [...], ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 servitia consueta. Eorundem autem communis etc. G. de Pisis notarius.

² Helyesen: 'Varda' | [*m.s.*] 'Collocensis et Baciensis. Solvit'. | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Solimani Solimano kamarai klerikus, *vicecamerarius*, majd *locumtenens*. Vö. *Mandati della Reverenda*, 80; HOFMANN, *Forschungen*, II, 92; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*, Sulimannus de Sulimannis.

² Kiadása: MVC I, n. 829 (438–439).

³ Kutasi Tamás vasvári kanonok, majd prépost, győri és esztergomi kanonok, győri őrkanonok (1465–1480). Vö. BEDY, *A győri székeskáptalan*, 327; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 108; KÖBLÖS, *Az egyházi köznépréteg*, 402–403; KÖRMENDY, *Studentes*, 195–196.

⁴ Várdai István váradi és egri kanonok (1451–1454), egri prépost (1454–1457), majd kalocsa-bácsi érsek (1456–1470), a SS. Nerei et Achillei presbiter-bíborosa (1467–1470), titkos kancellár (1464–1470). Vö. HC II, 132; ENGEL, *Archontológia I*, 66; ÉRDÚJHELYI, *A kalocsai érsekség*, 38–56; UDVARDY, *A kalocsai érsekek*, 294–321; FÜGEDI, *A XV. századi*, 491.

⁵ 1456. december 21.

⁶ III. Kallixtus pápa (1455–1458).

219.

1457. március 30.

A budai Szűz Mária-plébániaegyház prépostsági rangra emelkedett és a széki Benedek-rendi monostorral egyesítették, melynek prépostja 5 servitium megfizetését ígérte.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 122v; Oblig. Comm., vol. 8, fol. 53v)¹

Die 30, mensis Martii [...] Th[omas] Galli, decretorum doctor, canonicus ecclesie Castriferrei, Iauriensis diocesis,² ut principalis et privata persona ac vice et nomine prepositi ecclesie Beate Marie Virginis oppidi Budensis, Vesprimiensis diocesis,³ qui pro tempore erit, que ecclesia parochialis mandatur erigi in preposituram et annecti eidem et incorporari monasterium de Zeech, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis,⁴ cuius fructus non exprimentur nec taxata reperitur fitque commissio reverendissimo domino cardinali Sancti Angeli, legato in partibus illis,⁵ ut se informet et annectat, si sibi videbitur etc., ut in bulla in Apostolica Camera registrata plenius continetur, dictis nominibus idem Thomas obtulit [...], si dicta unio consequatur effectum, totum verum annum valorem dicti monasterii pro communi servitio etc. iuxta relationem valoris fiendam seu per dictum legatum seu collectorem aut alium deputatum vel deputandum, ipseque Thomas dictis nominibus promisit infra 6 menses a die facte incorporationis legitime certificare cameram de dicto valore. Item, 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. G[erardus] de Vulterris notarius.

[*m.s.*] 'Unio monasterii de Zeech ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis. In eventum, in quem sortiatur effectum'. | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

220.

1457. június 21.

Pál választott boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 157r; Oblig. Comm., vol. 8, fol. 62r)⁶

Die 21, mensis Iunii [...] Gaspar Wielant de Hendegina, clericus Curiensis diocesis, ut principalis etc. ac vice et nomine [...] Pauli, electi Bosnensis, obtulit [...] fl. 200, ad

¹ Kiadása az ASV Arm. XXXIII. vol. 2, fol. 199v. alapján: MREV IV, n. CCCLXXV (440).

² Kutasi Tamás kanonok.

³ Botos István a dömösi bencés apátság és a budavári Szűz Mária- (Szt. Zsigmond-)prépostság prépostja. KUBINYI ANDRÁS, *A budavári Szent Zsigmond-káptalan a késő középkorban*, Budapest Régiségei 33 (1999) 19–23.

⁴ A cikádori (széki) bencés apátságot V. László király (1440/1452–1457) kérésére III. Kalixtus pápa egyesítette a budai Szűz Mária társaskáptalannal. Vö. A 934. sz. forrást és PET 363.

⁵ Juan Carvajal coriai (1438–1443), plasenciai püspök (1446–1470), a S. Angeli diakónus-bíborosa (1446–1461), portói püspök-bíboros (1461–1469), a Bíborosi Koll. kamarása (1469). Vö. HC II, 9, 59, 60, 66, 123, 216; W. FRAK-NÓI, *Cardinal Johannes Carvajals Legationen in Ungarn, 1448–1461*, Ung. Revue 10 (1890) 1–18, 124–143, 399–425.

⁶ Kiadása: MVC I, n. 831 (439–440).

quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia.¹ Eorumdem autem etc. G[erardus] de Vulteris.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'solvit'. | [*m.d.*] 'Cardinales 15'.

221.

1457. szeptember 28.

Demeter zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (400 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 161v; Oblig. Comm., vol. 8, fol. 71r)²

Die 28 Septembris [...] Natalis, episcopus Nonensis,³ ut principalis et privata persona ac vice et nomine [...] Demetrii, episcopi Zagabriensis,⁴ super quo fit commissio per bullam apostolicam reverendissimo domino cardinali Sancti Angeli, in partibus Hungarie legato,⁵ obtulit [...] fl. 400, ad quos ipsa ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. G[erardus] de Vulteris notarius.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés a 76. kötetben: 'Solvit. Quicumque obtinuerit istam ecclesiam, que est in litigio, si maxime dominus Demetrius, dominus Natalis, episcopus Nonensis obligavit se de eo ut privata persona etc. de solvendo residuum in quo etc'. | [*m.d.*] 'Cardinales 10'.

222.

1457. november 18.

Miklós választott zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 164v; Oblig. Comm. vol. 8, fol. 76r)⁶

Die 18, Novembris [...] Nicolaus, electus Signensis,⁷ obtulit personaliter [...] fl. 50, ad quos dicta ecclesia taxatur reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. G[erardus] de Vulteris.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit'. | [*m.d.*] 'Cardinales 15'.

¹ Tomicaí Pál pécsi kanonok, pozsegei prépost (1454), boszniai püspök (1457–1464). Vö. HC II, 109; ENGEL, *Archontológia* I, 67; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 458.

² Kiadása: MVC I, n. 833 (440).

³ Natalis de Venetiis püspök.

⁴ Monoszlói Csopor Demeter püspök.

⁵ Juan Carvajal bíboros.

⁶ Kiadása: MVC I, n. 834 (441).

⁷ Cattarói Machinensis Miklós zenggi (1457–1461), modrusi püspök (1461–1480). Vö. HC II, 136, 237.

223.

1458. március 21.

*Albert csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune
(900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 169v; Oblig. Comm., vol. 8, fol. 87v)

Dicta die, venerabilis vir, dominus Clemens de Gara, canonicus Zagabriensis,¹ procurator [...] Alberti, electi Cenadiensis,² ut de suo procuratorio etc. manu Filimani Sleche, clericus Leodiensis diocesis, notarii publici die 27 Februarii 1458 obtulit [...] fl. 900, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Vescontes notarius.³

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit partem'. | [*m.d.*] 'Cardinales 15'.

224.

1458. május 17.

*Jakab argyasi püspök kötelezvénye a servitium commune
(33 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 172r; Oblig. Comm., vol. 8, fol. 93r)

Die 17 Maii [...] Gaspar Wielant, canonicus Curiensis, ut principalis et privata persona ac vice et nomine [...] Jacobi Richer, episcopi Argensis,⁴ obtulit [...] ratione provisionis [...] fl. 33 cum uno tertio, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Petrus Thenini notarius.⁵

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit'. | [*m.d.*] 'Cardinales 15'.

¹ Garai Kelemen pécsi (1446), majd zágrábi kanonok. Vö. FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 356.

² Hangács Albert egri kanonok, pankotai főesperes, pécsi prépost (1445–1457), erdélyi főesperes (1456), csanádi püspök (1458–1466). A királyi kancellária jegyzője, ítélőmestere, a személyes jelenlét bírja (1453–1457). Vö. HC II, 124; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* V, 44–63; KOLOMAN JUHÁSZ, *Bischof Albert Hangácsi von Csanád (1457–1466)*. *Humanist, Kirchenfürst und geistlicher Krieger*, HJb 78 (1959) 64–81; FÜGEDI, *A XV. századi*, 488; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 121, III. tábla; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 375–376.

³ Vescontes kamarai jegyző (1457–1464). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*. Talán személye megegyezik Vescontes de Vulterrisszel, vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 452.

⁴ Richer Jakab OP, argyasi püspök (1458–1463). Vö. HC II, 94; KARÁCSONYI, *Az argyasi*, 8; C. TÓTH NORBERT, *Magyarország egyházi archontológiája 1458–1526*, kézirat (= MEA 1458–1526).

⁵ Petrus Thenini kamarai jegyző (1455–1464). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 432–433.

225.

1458. június 22.

Albert választott veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 174v; Oblig. Comm., vol. 8, fol. 98r)¹

Die 22 mensis Iunii [...] Iohannes de Miley, decretorum doctor, procurator [...] Alberti, electi Vesprimiensis,² ut de sue procurationis mandato constat etc. manu Iohannis de Coloswar, clerici Transservanensis³ [!] diocesis publici notarii die 19 Mai 1458 obtulit [...] fl. 900, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem etc. Vescontes notarius.

^a Helyesen: 'Transilvanensis' | [m.s.] későbbi bejegyzés: 'solvit'. | [m.d.] 'Cardinales 12'.

226.

Mantova, 1460. január 2.

Ferenc választott knini püspök kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 200v)³

Die 2 mensis Ianuarii, Natalis episcopus Nonensis, ut principalis et privata persona ac vice et nomine Francisci, electi Tinensis,⁴ obtulit [...] ratione perfectionis de persona ipsius Francisci per bullam domini Pii,⁵ super datis III Id. Iulii anno 1⁶ auctoritate apostolica facte, fl. 150, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem etc. Io[hannes] de Aquilone⁷ notarius.

[m.s.] Későbbi bejegyzés: 'solvit'. | [m.d.] 'Cardinales 15'.

¹ Rövid kivonata: MREV III, n. CCLVIII (155).

² Vetési Albert erdélyi kanonok (1446–1456), prépost (1456–1457), nyitrai (1457–1458), majd veszprémi (1458–1486) püspök. Vö. HC II, 204, 266; ENGEL, *Arbontológia* I, 73; FÜGEDI, *A XV. századi*, 491.

³ Kiadása: MVC I, n. 840 (443–444).

⁴ Sperancic Ferenc OFM, knini püspök (1460–1464). Vö. HC II, 251; MEA 1458–1526.

⁵ II. Pius pápa (1458–1464).

⁶ 1459. július 13.

⁷ Iohannes de Aquilone (de Prohenza) (1455–1475). PASTURA, *La Reverenda*, 23; FRENZ, *Die Kanzlei*, 362.

227.

Siena, 1460. április 28.

Orbán választott szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (133 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 205v)

Die 28, mensis Aprilis, Martinus de Yanguas, clericus Placentinus, ut principalis et privata persona ac vice et nomine Urbani, electi Sirmiensis,¹ obtulit [...] ratione provisionis [...] fl. 133 cum uno tertio, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia conseta. Eorumdem autem communis etc. et me, Petro Thenini ipsius camere notario.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'solvit'. | [*m.d.*] 'Cardinales 15'.

228.

1460. szeptember 1.

János választott pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 76, fol. 211v.)

Die Lune, 1 mensis Septembris, Iohanes Iohannis, canonicus Quinqueecclesiensis,² ut principalis et privata persona ac vice et nomine Iohannis, electi Quinqueecclesiensis,³ obtulit [...] ratione perfectionis [...] per bullam domini Pii, sub data Mantue, anno etc. [14]59, Non. Novembris,⁴ anno 2 etc. fl. 3300, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Et me, Matheo Henneri,⁵ Camere Apostolice notario.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit. Promisit infra duos menses Ambrosius solvere collegio'. | [*m.d.*] 'Cardinales 10'.

¹ Orbán újlaki plébános, szerémi püspök (1460–1468). Vö. HC II, 238; C. TÓTH NORBERT, *Ki kicsoda az ecsedi Bátori családban? A Bátori család ecsedi ágának tagjai, 1377–1541*, Szabolcs-szatmár-beregi Szemle 44 (2009) 5–47, 19–21.

² Esetleg azonos János fia János pécsi kanonokkal (1467). Vö. FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 389.

³ Csezmicsei János (Janus Pannonius) pécsi püspök (1459–1472). Vö. HC II, 219; HUSZTI JÓZSEF, *Janus Pannonius*, Pécs 1931; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487; PET 128–132; FEDELES–KOSZTA, *Pécs (Fünfkirchen)*, 130–136; JANKOVITS LÁSZLÓ, *Nobilis Ingenio. Janus Pannonius költészete* (szerk. Szöcs Géza), Arad 2012.

⁴ 1459. november 9.

⁵ Matheus Hennieri, kamarai jegyző (1458–1464). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*, Ma. Hennier.

229.

Róma, 1465. május 20.

János választott esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune (4000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 9, fol. 22r)

Die 20, mensis Maii, venerabilis vir, dominus Nicolaus Mohora, custos et canonicus Waciensis,¹ ut procurator et procuratorio nomine [...] Iohannis, olim Waradiensis episcopi in archiepiscopatum Strigoniensem electi et translati,² prout de sue procuratoris mandato manu et signo legitime docuit, ut principalis etiam et privata persona obtulit [...] ratione perfectionis de persona sua eidem ecclesie sub bulla sanctissimi domini nostri Pauli pape II sub data Id. Maii, pontificatus sui annus 1,³ auctoritate apostolica fl. 4000, ad quos dicta Strigoniensis ecclesia taxata reperitur in Camera Apostolica, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] medietatem infra 6 menses [...], aliam vero medietatem alios 6 menses [...], promisit, submisit, iuravit et se in forma obligavit. Et reverendus pater, dominus Viennesius de Albergatis, Sedis Apostolice prothonotarius, Bononiensis ac officium camerariatus sanctissimi domini pape regens tulit⁴ sententiam in scriptis. Rome, in Camera Apostolica, presentibus ibidem venerabilibus dominis Sulimano de Sulimanis et Roberto Chambrin dicte camere clericis nostro testibus et me, Chiriaco Lecksteyn eiusdem camere notario.⁵

[*m.s.*] *Későbbi bejegyzés:* "Solvit pro communi servitio fl. 1333, b. 24 patet libro 4 Introitus fol. 49". l [*m.d.*] "Card. 12".

230.

1465. május 22.

János választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 9, fol. 22v)

Die 24, mensis Maii [...] Ludovicus de Sancto Geminiano, procurator causarum actor ut procurator et vice, nomine [...] Iohannis, electi episcopi Waradiensis, per

¹ Mohorai Vidfi Miklós II. Pius kamarása, pécsi kanonok (1461–1489), váci örkanonok (1457–1466), pécsi kisprépost (1461), váci (1467–1489), majd pécsi olvasókanonok (1483–1484). Vö. BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 141; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 238; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 412–413; C. TÓTH N., *Arkét Mihály prépost*, kézirat.

² Zrednai János érsek.

³ 1465. május 15.

⁴ Viannius Albergati da Bologna, apostoli *prothonotarius* (1447–1459), referendarius (1458–1475), az Apostoli Kamara helytartója (1463–1465, 1475), alkamarás (1464–1475). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 452; *Mandati della Reverenda*, 80–81.

⁵ Robertus de Cambria (Cambrin), kamarai klerikus (1449–1468) és Ciriacus Lecksteyn, kamarai jegyző (1458–1468). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 92; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

bullam domini Pauli¹ sub data Rome, XVI Kal. Iunii anno 1,² ac etiam ut principalis et privata persona obtulit [...] 2000 fl. [...], ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta.³ Eorumdem [...] infra 6 menses [...], presentibus dominis Sulimano et Antonio de Forlivio,⁴ clericis camere testibus et me, G[erardo] de Vulterris dicte camere notario.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit pro communi servitio fl. 1000 patet libro 4 Introitus fol. 49'. | [*m.d.*] 'Cardinales 12'.

231.

Róma, 1465. november 18.

Demeter zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 9, fol. 37r)⁵

Die 18, mensis Novembris [...] egregius doctor, dominus Galassius de Capitibus Liste, canonicus Pergamensis, ut legitimus procurator Demetrii, translati de ecclesia Tininensis ad ecclesiam Zagrabiensem⁶ per bullas domini Pauli pape II, sub data Rome, XVIII Kal. Iulii anno 1,⁷ habent sufficiens mandatum prout edocuit publico procuratorio mandato manu providi viri, Georgii Iohannis de Dombro, publici auctoritate imperiali notarii sub data in castro Garich, Zagrabienensis diocesis, die 26 Augusti proxime preteriti⁸ in Camera Apostolica dimisso obtulit [...] summam 2000 fl. [...], ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...]. Et reverendus pater, dominus Robertus de Cambaci, clericus Camere Apostolice mensarius tulit [...] Rome, ante ecclesiam Sancti Augustini, presen-

¹ II. Pál pápa (1464–1471).

² 1465. május 17.

³ Beckensloer János save-i plébános (1460 e.), pécsi prépost (1460–1465), pécsváradi apát (1460–1465), váradi (1465–1468), egri (1468–1474) püspök, esztergomi érsek (1474–1479), bécsi prépost, coadjutor (1477–1478), adminisztrátor (1480–1482), salzburgi coadjutor (1481–1484), adminisztrátor (1454–1487), érsek (1487–1489), királyi titkár (1462–1466), kancellár (1474–1476), ausztriai helytartó (1485). Vö. HC II, 82, 228, 242, 262; FRANKÓI V., *Beckensloer magyar prímás III. Frigyes német császár szolgálatában 1459–1489*, Történeti Szemle 6 (1917) 159–186, 259–283; BUNYITAY, *A váradi püspökség*, I, 294–300; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 172–176; FÜGEDI, *AXV. századi*, 486; BEKE MARGIT, *Beckensloer V. János*, Esztergomi érsekek, 214–219; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 325–326.

⁴ Antonius (Lazioi) de Forlivio, kamarai klerikus (1448–1484), az Apostoli Kamara helytartója (1462–1464). Vö. GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 272; *Mandati della Reverenda*, 79; PASTURA, *La Reverenda Camera*, 23; FRENZ, *Die Kanzlei*, 286.

⁵ Kiadása: MVC II, n. 1036 (535–536).

⁶ Monoszlói Csupor Demeter püspök. Kinevező bullája 1465. június 14-én kelt: Österreichisches Staatsarchiv, Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Familienarchiv Erdődy, n. 10 129.

⁷ 1465. június 14.

⁸ 1465. augusztus 26.

tibus honorabilibus dominis Theobaldo Potis et Stefano Angelotti familiaribus reverendissimi domini cardinalis Rothomagensis¹ testibus et me, G[erardo] de Vulterris.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit pro communi servitio dicte ecclesie fl. 1000 patet. libro 4 Introitus fol. 106'. | [*m.d.*] 'Cardinales 9'.

232.

Róma, 1466. április 18.

Pál választott zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 9, fol. 47r)

Die Veneris, 18 mensis Aprilis [...] Lucas de Tolentis, Apostolice Sedis subdiaconus ac archidiaconus Gorzulensis, tamquam principalis et privata persona ac vice et nomine [...] Pauli, electi Segniensis² obtulit [...] ratione perfectionis eidem ecclesie per translationem [...] Marci, olim episcopi Segniensis ad ecclesiam Thiniensem³ vacanti facte per litteras apostolicas dato XIII Kal. Ianuarii 1465, pontificatus etc. anno 2,⁴ fl. [...] 5, ad quos [...] reperitur taxata, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...]. Et reverendus pater, dominus Venesius de Albergatis Bononiensis, vicecamerarius etc. tulit sententias in scriptis etc. Rome, in Camera Apostolica, presentibus [...] Sulimano de Sulimanis et Antonio de Forlivio dicte camere clericis testibus et me, Matheo Grassis eiusdem camere notario.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit pro communi servitio fl. 50 patet libro 5 Introitus fol. 114'. | [*m.d.*] 'Cardinales 12'.

233.

Róma, 1466. április 26.

Osvát választott zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 9, fol. 48r)

Dicta die, scilicet Sabbato 26 mensis Aprilis [...] Ludovicus de Sancto Geminiano, scriptor apostolicus, procurator et eo nomine [...] Osvaldi de Zenthlazlo, electi

¹ Guillaume d'Estouteville, angersi (1439–1447), nimesi püspök (1441–1451), roueni érsek (1453–1483), a Ss. Silvestro e Martino ai Monti presbiter-bíborosa (1439–1454), majd portói püspök-bíboros (1454), a Bíborosi Kollégium kamarása (1440, 1465, 1473), majd *camerlengo* (1477–1483). Vö. HC II, 59, 60, 65, 225; GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 269; *Mandati della Reverenda*, 81.

² Boszniai Pál OFM, zenggi püspök (1464–1487). Vö. HC II, 237; MEA 1458–1526.

³ Fiumei Márk OFM, zenggi (1461–1463), knini (1463–1466) püspök. Vö. HC II, 237, 251; MEA 1458–1526.

⁴ 1464. december 20.

Zagrabiensis,¹ prout de suo procurationis instrumento legitimam fecit fidem, quodam publico sufficienti procurationis instrumento de anno domini 1465, indictione XIII, die Mercurii, prima mensis Martii,² pontificatus sanctissimi pape Paulo anno 1 scripto ac manu [...], Arnoldi Sartorius, clerici Zwerniensis, publici imperiali auctoritate notarii subscripto et signato vice et nomine dicti domini electi Zagrabiensis obtulit [...] per bullas sub data Rome, apud Sanctum Marcum XVI Kalendas Maii, anno 2 facte,³ fl. [...] 2000, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses.

Et dicte bulle fuerunt restitute per reverendum patrem, dominum Antonium de Forlivio prefatum spectabili viro, Gaspari de Ricassulis institori banchi de Pazziis sub sigillo reverendissimi patris, domini M[arci] episcopi Vicentini⁴ sub conditione, quod infra hinc et medium mensis Iunii proxime futuri⁵ aut debeat solvisse camere aut bullas sub dicto sigillo restituisset, presentibus dominis G[erardo] de Vulterris et Iohanne Fortin⁶ testibus et me, Matheo dicte camere notario.

[*m.s.*] 'Solvit pro parte communis 1000 florenos per manus I[ohannis] de Pazis, ut patet ad introitum libro 3. Introitus fol. 106'. Ciriacus Más tintával: 'Solvit pro communi servitio fl. 1000, patet libo 4. Introitus fol. 106'. [*m.d.*] 'Cardinales 15'.

234.

Róma, 1466. április 14.

Demeter győri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 9, fol. 48v)

Die 26 mensis Aprilis [...] Georgius Hando, prepositus ecclesie Quinqueecclesiensis,⁷ ut principalis et privata persona ac vice et nomine [...] Demetrii translati de

¹ Laki (Szentlászlói) Tuz Osvát zágrábi püspök (1466–1499). Vö. HC II, 271; FÜGEDI, A *XV. századi*, 490; *Zagrebački biskupi*, 207–222.

² 1465. március 1.

³ 1466. április 16.

⁴ Marco Barbo vicenzai püspök (1464–1470), *thesaurarius* (1466), S. Marco (1467–1490), Palestrina püspök-bíborosa (1478–1491). Vö. HC II, 15, 267.

⁵ 1466. június 15.

⁶ Iohannes Fortin, kamarai jegyző (1458–1472). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 373.

⁷ Handó György pécsi prépost (1465–1480), kalocsa-bácsi érsek (1478–1480), királyi alkancellár (1466–1468), apostoli *prothonotarius*, királyi kincstartó (1470–1478), királyi fő- és titkos kancellár (1478–1480). Vö. HC II, 132; FÜGEDI, A *XV. századi*, 486; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 225, 226, 228, 229, 256; ÜDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 328–334; FEDELES, A *pécsi székeskáptalan*, 373–375; TEISZLER ÉVA, *Handó György pécsi prépost (1465–1480)*, Egyházi arcélek a pécsi egyházmegyéből (Tanulmányok a Pécsi Egyházmegye történetéből 5), szerk. Fedeles Tamás–Kovács Zoltán–Sümegei József, Pécs 2009, 43–49.

ecclesia Zagrabiensi ad ecclesiam Iauriensem¹ per bullas domini Pauli pape II sub data Rome, XVIII Kal. Maii anno 2,² et procurator rate, promisit et infra spatium [...] mensium [!] istam ratificationem in camera producere, obtulit dictis nominibus [...] fl. 800, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...], et me, G[erardo] de Vulterris.

Et in continenti reverendus dominus, Antonius de Forlivio, mensarius consignavit bullas dicte provisionis honorabili Gaspari de Ricasulis institor societatis de Paciis de Romana Curia, qui promisit infra medium mensem Iunii proxime sequentem³ vel solvere commune et minuta servitia et alia iura camere vel restituere bullas ipsas sub signetis domini Vincentini et camerarii collegii, prout habuit, obligavit se in forma, ubi supra, presentibus, quibus supra. G[erardus] de Vulterris.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: 'Solvit pro parte communis camere fl. 400 per manus societatis de Pacis, ut patet ad introitum libro 3. Introitus fol. 106'. Ciriacus! Más tintával: 'Solvit pro communi fl. 400, patet libro 4. Introitus fol. 106'. [*m.d.*] 'Cardinales 15'.

235.

Róma, 1466. május 5.

*Osvát választott zágrábi püspök, pécsváradi commendátor kötelezvénye
a servitium commune (600 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 9, fol. 49r)

Die 5 Maii [...] Ludovicus de Sancto Geminiano, scriptor apostolicus, procurator, prout de eius mandato sufficienti constat in camera reverendi domini Osvaldi, electi episcopi Zagrabiensis,⁴ commendatarii monasterii Beate Marie Pechvaradiensis ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, obtulit [...] pro communi servitio monasterii prefati ratione commende facte de eo dicto suo principali per bullas sub data Rome, etc. IIII Kal. Maii,⁵ pontificatus etc. anno 2, fl. [...] 600, ad quos ipsum monasterium reperitur in camera taxatum, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem [...], presentibus dominis Falcone⁶ et Sulimanno clericis camere testibus et me, Gaspare Blondo⁷ dicte camere notario.

¹ Monoszlói Csupor Demeter püspök.

² 1466. április 14.

³ 1466. június 15.

⁴ Laki (Szentlászlói) Tuz Osvát püspök.

⁵ 1466. április 28.

⁶ Falco de Sinibaldis, lateráni, ostiai, trentói kanonok, apostoli *scriptor* (1445–1478), *abbreviator* (1448), 1455-től kamarai klerikus, *vicethesaurarius*, *thesaurarius* (1484–?). Vö. HC II, 50; GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 274–275; HOFMANN, *Forschungen*, II, 92; PASTURA, *La Reverenda Camera*, 36, 40; FRENZ, *Die Kanzlei*, 321–322.

⁷ Gaspar Blondus kamarai jegyző (1463–1483), kamarai klerikus (1481–1493). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 338.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: ‘Nota, quod licet hec obligatio sit de duc. 600, tamen de mandato sanctissimi domini nostri pape soluti sunt tantum duc. 300 et residuum fuit remissum, referente reverendo domini Vincentino. Gaspar Blondus’. | [*m.d.*] Más tintával: ‘Solvit pro communi fl. 150, patet libro 4. Introitus fol. 156’. | ‘Cardinales 15’.

236.

Róma, 1466. július 28.

Bálint pálos szerzetes, római gyóntató, a bakonybéli apátság kommandátora kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 9, fol. 57v)¹

Dicta die reverendus pater, frater Valentinus de Capys, ordinis Sancti Pauli Primi Heremite, Vesprimiensis diocesis, et in basilica principis apostolorum de Urbe penitentiarius minor,² necnon commendatarius monasterii Sancti Mauritii in Beel, ordinis Sancti Benedicti, dicte diocesis, obtulit [...] pro communi servitio dicti monasterii fl. [...] 50, ad quos [...] et 5 servitia consueta. Eorundem autem [...] medietatem infra 6 menses [...], aliam vero medietatem infra alios 6 menses [...] ratione commende de eodem monasterio Sancti Mauritii per bullas domini Pauli auctoritate facte solvere promisit [...] Et reverendus pater, dominus Antonius de Forlivio Camere Apostolice clericus, mensarius tulit sententiam in scriptis etc. Rome, in Camera Apostolica, presentibus dominis Petro Rubeo³ et Gaspare Blondo, eiusdem camere clericis, pro testibus et me, Iohanne de Aquilone notario.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés: ‘Dicta die 18 Iulii reverendus pater dominus A[ntonius] de Forlivio Camere Apostolice clericus mensarius restituit bullas dicte commende sub obligatione, quia docuit de introso. Io[hannes] de Aquilone notarius. | Die 15 Octobris 1467 reverendus dominus Feltrensis,⁴ quia ut asserit dominis de camera constat, possessionem dicti monasterii in Beel, nondum esse habitam, prorogavit tempus eidem domino Valentino ad 6 menses ad dictam die cum absolute a censuriis ad cautelam etc. G[aspar] Blondus. | Item die 11 Augusti 1468 prorogatus fuit terminus ad solvendum etc. Pro dicto monasterio in Beel ad alios 6 menses a fine suprascripti termini concessi etc. Referente Rev. Dom. Feltrensis. G[aspar] Blondus. | [*m.d.*] ‘Cardinales 10’ | Későbbi bejegyzés: ‘Solvit pro communi servitio dicto monasterio fl. 25, patet libro 10 introitus fol. 33. | ‘Die 11 Februarii 1469 dominus Feltrensis prorogavit

¹ Kiadása: MREV IV, n. CCCLXXIX (443).

² Kapusi Bálint OSPPE, a vatikáni Szt. Péter-bazilika magyar gyóntatója (1439–1472), dömösi perjel (1447–1451), honti főesperes (1463–1465), bakonybéli kommandátor (1465–1472). Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 106; MONAY, *A római magyar*, 38–41; MREV III, n. CCXCI (178); THEINER, *Vetera monumenta* II, n. DLXXVIII (403); PRT VII, 163–165.

³ Petrus Rubeus kamarai jegyző, majd klerikus (1458–1468). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁴ Angelus Faseoli feltrei püspök (1464–1491), referendarius. Vö. HC II, 153; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

terminum solutionis dicti fratri Valentino ad 2 menses proxime sequentes. Io[hannes] Gerones¹. | 'Die 10 Maii 1469, dictus dominus episcopus Feltrensis prorogavit dicto fratri Valentino terminum solutionis ratione dicti monasterii usque ad festum sancti Michaelis de mense Septembris proxime futurum etc. Io[hannes] Gerones'.

237.

Róma, 1466. október 14.

Miklós modrusi püspök kötelezvénye a servitium commune

(133 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 31v; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 62v)

Die 14, mensis Octobris, venerabilis vir, dominus Georius [!] Mathei, mansionarius Sibiricensis, ut principalis et privata persona ac vice et nomine [...] Nicolai episcopi Modrusiensis de ecclesia Reginensi ad Modrusiensem translate [!],² obtulit Camere Apostolice collegio reverendissimorum dominorum cardinalium pro comuni servitio dicte Modrusiensis ecclesie ratione perfectionis de persona sua eidem ecclesie auctoritate apostolica per bullas domini Pii pape II sub datum [!] Rome, apud Sanctum Petrum, V Id. Martii, anno suo tertio facte,³ fl. [...] 133 cum uno tertio 1 fl., ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem etc. Ciriaco Locksteyn eiusdem camere notario.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés a 9. kötetben: 'Solvit pro communi servitio fl. 55 b. 48, patet libro 9. Introitus fol. 58.' | [*m.d.*] 'Cardinales 13'.

238.

Róma, 1466. november 17.

Benedek választott boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 34r; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 65r)⁴

Die 17 dicti mensis [...] Emericus de Ungaria, canonicus Badensis,^a serenissimi domini regis Ungarie procurator ac sanctissimi domini nostre pape cubicularius⁵

¹ Iohannes Gerones császári és pápai közjegyző, kúriai *procurator*, *abbreviator* (1464–1491), kamarai titkár (1468-ig), kamarai jegyző (1468–1471), *scriptor* (1472–1486), kamarai klerikus (1486–1494). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 374.

² Cattarói Machinensis Miklós püspök.

³ 1461. március 11.

⁴ Kiadása: MVC II, n. 1040 (541–542).

⁵ Valószínűleg azonos Imre *artium et decretorum doctor*, bácsi kanonok, bácsi érseki helynökkel (1450). Vö. WINKLER, *A kalocsai és bácsi*, 48.

ac procurator et procuratorio nomine [...] Benedicti Levey, electi Bosnensis,¹ prout de sue procurationis mandato constat manus Alberti, quondam sier Dominici de Argollata, civis Bononiensis sub data Bononie die 14, mensis Octobris, anni Domini 1466,² ac ut principalis et privata persona obtulit [...] facte per bullas domini Pauli, sub data Rome, apud Sanctum Marcum, Non. Novembris, anno 3, fl. 200, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Gaspare Blondo et Ciriaco et me, Io[hanne] Fortini dicte camere notariis.

¹ Helyesen: 'Bachiensis' | [*m.s.*] A 84. kötetben: 'Solvit 50 collegio et minutum ad dictam rationem de residuo habuit remissionem'. | A 9. kötetben: 'Solvit pro parte communi servitii fl. 50 patet libro 5 Introitus fol. 37. Item residuo habuit remissionem patet libro 50 fol. 35'. [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

239.

Róma, 1466. november 17.

János választott csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 34v; Oblig. Comm, vol. 9, fol. 65v)

Die 17, mensis Novembris [...] Emericus Clementis, decretorum doctor, canonicus Bachiensis, ut procurator et procuratorio nomine [...] Iohannis de Zokol, electi ecclesie Chanadiensis,³ prout de sue procurationis mandato, manu et signo discreti viri, Pauli de la Schiappa, civis Bononiensis, imperiali auctoritate notarii subscripto et signato legitime in camera docuerit sub data [!] 16 die mensis Octobris, anni 1466⁴ Bononie, ac ut principalis et privata persona obtulit [...] per bullas sanctissimi domini nostri Pauli pape secundo, datum Rome, apud Sanctum Marcum, VI Kal. Novembris anno 3, fl. 900, ad quos [...] reperitur in Camera Apostolica, et 5 servitia minuta consueta. Eorumdem autem etc. Ciriaco Loksteyn Apostolice Camere notario.

[*m.s.*] A 84. kötetben: 'Solvit 250 et minutum ad predictam rationem pro parte collegii et habuit remissionem residui'. | A 9. kötetben: 'Solvit pro parte communis servitii fl. 250, patet libro 5 Introitus fol. 37'. [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Lövői Benedek boszniai püspök (1466–1485). Vö. HC II, 109; HODINKA, *Tanulmányok*, 92; MEA 1458–1526.

² 1466. október 14.

³ Szakolyi János csanádi püspök (1466–1492). Vö. HC II, 124; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* IV, 64–79. (A régibb szakirodalomban tévesen Szokoli.)

⁴ 1466. október 16.

240.

1467. május 5.

*Márk knini püspök kötelezvénye a servitium commune**(150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 43v; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 77v)¹

Die 5, mensis Maii, Iohannis de Busan, archidiaconus Tiniensis ecclesie, ut principalis et privata persona ac vice et nomine Marci, episcopi Tiniensis de Seginensi ad Tininensem ecclesiam translatus,² obtuli [!] [...] per bullam domini Pauli pape II, sub datum Rome, apud Sanctum Marcum, XVI Kal. Octobris, anno 1³ et quia tempore Pii, translatus et bulla sub forma rationi congruit expedita et sub data XIII. Kal. Augusti, pontificatus sui anno 5,⁴ fl. 150, ad quos dicta ecclesia Tiniensis taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem etc. Ciriaco Leckstein eiusdem camere notario.

Solvit pro parte communis Camere Apostolice fl. 30 per manus domini Iohannis de Basan, archidiaconi ecclesie Tininensis, ut patet libro Introitus 6, folio 60. Ciriaco.

Eadem die fuit facta residui communis 25 fl. pro ea vice remissio propter destructionem ecclesie referente reverendo patre, domino Angelo, episcopo Feltrensis⁵ de mandato sanctissimi domini nostri pape. Ciriacus.

[*m.s.*] A 84. kötetben: 'Solvit partem, residuum est sibi remissum eo, quod habet confinem apud Turcum.'¹ A 9. kötetben: 'Solvit pro parte communis servitii Camere Apostolice fl. 25 per manus Iohannis de Busan, archidiaconi ecclesie Tiniensis, ut patet libro Introitus 6, folio 60. Ciriacus.'¹ [*m.d.*] 'Cardinales 10'.

241.

Róma, 1469. február 8.

*János egri püspök kötelezvénye a servitium commune**(800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 89r; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 133v)

Die 8, Februarii, Matheus Sass, Camere Apostolice notarius,⁶ reverendissimi domini cardinalis Constantiensis⁷ capellanus, ut principalis et privata persona ac vice et nomine Iohannis episcopi Agriensis,⁸ obtulit [...] ratione translationis de persona sua

¹ Kiadása: MVC II, n. 1041 (542–543).

² Fiumei Márk püspök.

³ 1464. szeptember 16.

⁴ 1463. július 20.

⁵ Angelus Faseoli.

⁶ Matheus Sass kamarai jegyző (1464–1471). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 407.

⁷ Richard Olivier de Longueil a S. Eusebio presbiter-bíborosa (1454–1470). Vö. CH II, 12, 62.

⁸ Beckensloer János püspök.

de ecclesia Waradiensi ad ecclesiam Agriensem ac etiam provisionis et perfectionis de eadem persona sua eidem ecclesie Agriensis, facte auctoritate apostolica per bullam domini Pauli, sub data Rome, Id. Iunii, anno 4,¹ fl. 800, ad quos dicta ecclesia Agriensis taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] medietatem infra 6 menses [...] aliam vero medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, submitit [...] Et in meliori forma camere obligavit. Et reverendus pater, dominus D. de Forlivio, Camere Apostolice clericus, tulit sententias suas in forma, in scriptis, Rome, in domo sue habitationis, presentibus ibidem pro testibus honorabilibus viris dominis Petro de Casolis, presbitero Mediolano et I[acob]o de Bonaparte institore banchi de Pazzis de Romana Curia, pro testibus vocatis etc. et me, Io[hanne] Gerones dicte Camere Apostolice notario.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés a 84. kötetben: 'Dominus Feltrensis promisit, quia pars nostra soluta est per cruciatam. Has pecunias perdidimus, quia ita voluit dominus noster papa'. I [*m.d.*] 'Cardinales 10'.

242.

1469. február 8.

*Az egri püspökség servitiumát a csebek elleni keresztes
hadjárat céljára fordíthatja Mátyás király.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 89v; Oblig. Sol., vol. 9, fol. 133v)

Dicta die date fuerunt bulle dicte ecclesie per reverendum patrem, dominum episcopum Feltrensem de mandato sanctissimi domini nostri pape facto, presentibus reverendissimis dominis cardinalibus post consistorium, fratri Gabrieli de Verona,² ut illas portet domino episcopo Ferrariensi³ in partibus Germanie apostolica nuncio cum potestate legati de latere, qui dictas [!] bullas tradere et assignare debet illustrissimo domino regi Ungarie⁴ et omnia iura camere ratione provisionis dicte ecclesie debita debent solvi de pecuniis cruciaticis ex eo, quia dictus Iohannes episcopus⁵ pro dicto domino rege est in expeditione contra Boemos debetque habere dictas pecunias pro eius provisione et expensis etc. predicta nota est facta ex relatione dicti domini episcopi Feltrensis. Io[hannes] Gerones.

[*m.s.*] 'Apostilla super ecclesia Agriensi'.

¹ 1468. június 13.

² Veronai (Rangoni) Gábor OFM, osztrák és cseh ferences provinciális (1452–1455), királyi kancellár, szentszéki legátus, erdélyi (1472–1475), egri (1475–1486) püspök, bíboros (1477–1486), pápai legátus. Vö. HC II, 82–83; 254; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 384–411; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 177–182; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 227, 229, 230, 231, 311; FÜGEDI, *A XV. századi*, 491.

³ Lorenzo Roverella ferrarai püspök (1460–1474), magyarországi pápai legátus (1468–1471). Vö. HC II, 153; FRANKÓI, *Magyarország egyházi* II, 140; THEINER, *Vetera monumenta* II, 406, 422.

⁴ Hunyadi Mátyás magyar király (1458–1490).

⁵ Beckensloer János püspök.

243.

Róma, 1469. május 4.

*Márton otocsáci apát kötelezvénye a servitium commune
(50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 90v; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 135r)¹

Die 4, mensis Martii, reverendus pater, dominus Martinus de Corsula, abbas monasterii Sancti Nicolai de Ottozaz, ordinis Sancti Benedicti, Signensis diocesis, principalis pro se ipso et nomine proprio, obtulit [...] pro communi servitio dicti monasterii ratione provisionis de persona sua dicto monasterio facte apostolica auctoritate per bullam sub data Rome, apud Sanctum Petrum pridie Non. Februarii, anno 5,² fl. 50, ad quos ipsum monasterium in dicta camera taxatum reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] medietatem infra 6 menses [...] aliam vero medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit et se in forma obligavit et reverendus pater, dominus Nicolaus de Bonaparte³ dicte camere clericus tulit sententias in forma. Roma, in Camera Apostolica, presentibus ibidem [...] Gaspare Blondo et Ieronimo de Saxoferrato⁴ testibus et me, Matheo Sass eiusdem Camere Apostolice notarius [!].

[*m.s.*] 'Nicolai de Otozaz OSB Segnensis diocesis.' | [*m.d.*] Későbbi bejegyzés a 9. kötetben: 'Solvit pro communi servitio dicti monasterii fl. 25, patet libro 10 Introitus fol. Solvit partem ad introitum libro nono fol'. | 'Cardinales 20'.

244.

1469. április 11.

*Miklós választott knini püspök kötelezvénye a servitium
commune (150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 94v; Oblig. Comm., fol. 9, fol. 139v)⁵

Dicta die, Emericus Clementis, prepositus Bosnensis, sanctissimi domini nostri pape cubicularius, ut principalis et privata persona ac vice et nomine Nicolai, electi Tiniensis,⁶ obtulit [...] facte per bullam domini Pauli sub data Rome etc. VII Kal.

¹ Kiadása: MVC II, n. 1045 (546–547).² 1469. február 4.³ Nicolaus de Bonaparte, kamarai klerikus (1467–1472), a Bátorosi Kollégium klerikusa. Vö. HOFMANN, *Forschungen*, 92–94; FRENZ, *Die Kanzlei*, 411.⁴ Hieronymus Andisius de Saxoferrato kamarai jegyző (1469–1476). Vö. PASTURA, *La Reverenda Camera*, 30; FRENZ, *Die Kanzlei*, 350.⁵ Kiadása: MVC II, n. 1047 (548).⁶ Nyújtódi Székely Miklós, fehérvári kanonok (1453–1474), majd éneklókanonok (1477–1489), veszprémi kanonok (1470–1484), knini püspök (1467–1492). Vö. HC II, 251; BÉKEFI, *Akáptalmi iskolák*, 281; KÖBLÖS, *Az egyházi közélet*, 359–360.

Iulii, anno 3,¹ fl. 150, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem etc. Matheus Sass notarius.

Dicta die dictus dominus Emericus solvit pro commune sanctissimi domini nostri 67 duc. et totidem pro collegio et promisit solvere 8 alios pro communi et alios 8 restantes collegio predicto infra 4 menses proxime sequentes in forma, ut supra. Matheus Sass notarius.

[*m.s.*] 'Solvit'. | [*m.d.*] Későbbi bejegyzés a 9. kötetben: 'Solvit pro parte communis servitii dicte ecclesie fl. 67, patet libro 10 Intoritus fol. 52'. | 'Cardinales 9'.

245.

Róma, 1469. április 21.

Balázs választott licsáci (lisaci) apát kötelezvénye a servitium commune (33 1/3 ft.) és 5 servitia consueta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 95v; Obl. Serv. Min., vol. 9, fol. 142r)²

Die 21, mensis Aprilis, reverendus pater, dominus Blasius de Vinica, monachus, electus abbas monasterii Sancti Georgii in Liczacz, ordinis Sancti Benedicti, Segniensis diocesis, principalis obtulit [...] facte per bullas domini Pauli, datum Rome, etc. VII Kal. Septembris, anno 4,³ fl. 33 et unum tertium, ad quos [...] taxatum reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem etc. Io[hannes] Gerones notarius.

[*m.s.*] 'Georgii in Liczaz OSB Segniensis diocesis' | Solvit'. | [*m.d.*] Későbbi bejegyzés a 9. kötetben: 'Solvit pro communi servitio dicti monasterii fl. 16, b. 50, patet libro 10 Intoritus fol. 64'. | 'Cardinales 5'.

246.

1469. november 16.

Márton arbei archipresbiter, otczáci kommandátor kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 107r; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 160v)⁴

Die 16, mensis Novembris, Iohannes de la Porta, canonicus Sibinicensis, ut procurator assertus Martini de Sernotz, archipresbyteri ecclesie Arbensis et commendatarii monasterii Sancti Nicolai, opidi Ottoyensis, ordinis Sancti Benedicti, Signensis diocesis, obtulit [...] ratione commende facte per bullam domini Pauli sub data Rome etc.

¹ 1467. június 25.

² Kiadása: MVC II, n. 1048 (549).

³ 1468. augusztus 25.

⁴ Kiadása: MVC II, n. 1049 (549–550).

Kal. Novembris, anno 6,¹ fl. 50, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Io[hannes] de Aquilione notarius.

Dicta die, domini de camera decreverunt bullas sub dicto monasterio nichil debere solvi, quia repertum est infra annum iam satisfactum, tam pro communi servitio, quam pro aliis iuribus Camere et collegio. Io[hannes] de Aquilione.

[*m.s.*] 'Georgii in Ottozensis OSB Segnensis diocesis' | Későbbi bejegyzés a 84. kötetben: 'Nichil solvit, quia vacavit bis in anno'.

247.

1470. július 9.

Dénes somogyvári kommandátor kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 119v; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 179v)

Die 9 eiusdem [mensis Iulii], spectabilis vir, dominus Georgius Policarpus, scriptor apostolicus,² ut procurator et procuratorio nomine Dionisii,³ commendatarii monasterii Sancti Egedii confessoris, ordinis Sancti Benedicti, Vesprimiensis diocesis, obtulit [...] ratione commende in personam dicti domini Dionisii auctoritate apostolica facte per bullas domini Pauli sub data Rome, X Kal. Augusti, anno 3,⁴ fl. 150 ad quos dictum [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Iheronimus notarius.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés a 9. kötetben: 'Solvit pro communi dicti monasterii fl. 75 per manus A[ndree] Pazis'.

248.

1470. július 16.

Domonkos otocsáci apát kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 120r; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 180v)

Die 16 Iulii predicti, Dominicus de Ragusino, abbas monasterii Sancti Nicolai Ottoziensis, ordinis Sancti Benedicti, Segnensis [!] diocesis, principalis sui proprio

¹ 1469. november 1.

² Kosztolányi Polikárp György a magyar király és a Szentszék diplomatája, fehérvári és veszprémi kanonok, a pápai kancellária *scriptora* (1470–1482), 1483-tól a Kúria jegyzője. Vö. KÖBLÖS, *Az egyházi közélet*, 354–355; FRENZ, *Die Kanzlei*, 340; SZOVÁK KORNÉL, *A Hungarian Humanist in Rome*, Gli archivi della Santa Sede e il Regno d'Ungheria (sec. 15–20). Studi in memoriam del professor Lajos Pásztor archivista ungherese dell'Archivio Segreto Vaticano (CVH I/4; a cura di G. Platania–M. Sanfilippo–P. Tusor), Budapest–Roma 2008, 11–21.

³ Fegyverneki Dénes zágrábi kanonok, somogyvári kommandátor (1467–1483). Vö. *Paradisum planitavit*, 511; PRT XII/B, 159.

⁴ 1467. július 23.

nomine obtulit [...] per bullas sub data Rome, VI Id. Octobris, pontificatus anno 6,¹ fl. 50, ad quos [...] et 5 servitia minuta consueta. Eorumdem autem etc. Gaspar Blondus notarius.

Nota, quod supradicta die bulle huius monasterii date fuerunt dicto domino abbati sub obligatione ad 6 menses a die habito possessionis de mandato domini de camera, quia fecit fidem, quod alius prius expedivit bullas. Gaspar Blondus.

[*m.s.*] 'Nicolai Ottoziensis OSB Segnensis Diocesis' | Apostilla'.

249.

1470. szeptember 19.

*Miklós váradi püspök kötelezvénye a servitium commune
(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 123r; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 186r)

Die 19, mensis Septembris, Nicolaus, archidiaconus Transilvanus, ut principalis et privata persona ac vice et nomine Nicolai, electi Varadiensis,² obtulit [...] facte per bullas sub data Rome, IIII Id. Augusti, anno 6,³ fl. 2000, ad quos dictam ecclesiam taxatam reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Gaspar Blondus notarius.

[*m.s.*] Későbbi bejegyzés a 84. kötetben: 'Solvit partem, residuum sibi remissum.' | Későbbi bejegyzés a 9. kötetben: 'Solvit pro communi servitio fl. 900 per manus de Medicis, patet libro 12 Introitus fol. 129'. | [*m.d.*] 'Cardinales 9'.

Supradicta die prefate bulle date sunt societati de Medicis de curia solutis fl. 900 pro communi camera et totidem pro communi collegii de speciali gratia serenissimi domini nostri pape et dominorum de collegio cum remissione residui et aliis iuribus camere sub sigillis collegii et domini episcopi Feltrensis cum pacto expresse, quod si infra 6 proxime [!] menses reportabunt eas sub eisdem sigillis dicte pecunie solute et posite ad introitum Camere debeant ipsis restituit. Gaspar Blondus notarius.

[*m.s.*] 'Apostilla'.

^aDie 6 mensis Martii 1471 reverendus pater dominus episcopus Feltrensis prorogavit temporum dictorum 6 mensium dicte solutioni, quo ad reparacione dictarum

¹ 1469. október 10.

² Stolz Miklós váradi püspök (1470–1477). Vö. HC II, 262; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 301–307; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490. (Ténylegesen csupán 1473–1476 között, vö. MEA 1458–1526.)

³ 1470. augusztus 2.

bullarum ad 1 mensem cum dimidio exsequentes instante Philippo de Martellis nomine dicte societatis. Io[hannes] Gerones.^a

^{a-a} Későbbi bejegyzés a 9. kötetben.

250.

1471. április 26.

*Benedek nikopolisi püspök kötelezvénye 30 ft. illeték megfizetéséről,
a fennmaradó 30 ft-ot a törökök ellen fordíthatja.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 136r; Oblig. Comm., vol. 9, fol. 204v)

Die 26 Aprilis, Benedictus de Marczali, electus Nicopolitanus,¹ obtulit Camere Apostolice et collegio [...] pro ballista dicte ecclesie seu pro valore 3 taseorum loco dicte balliste Camere Apostolice et cardinalibus prefatis debite ratione perfectionis de persona sua eidem ecclesie per bullas domini Pauli pape II, sub data Rome, apud Sanctum Petrum, III Non. Aprilis anno 7,² auctoritate apostolica, fl. 30 convertandos contra Turchos et alios christiane religionis inimicos. ³Eorundem autem 30 fl. medietate infra 6 menses proxime futuros aliam vero medietatem infra alios 6 menses proxime futuros promisit, submisit, renunciavit, iuravit et se in forma obligavit. Et reverendus pater dominus A[ndreas] de Viterbio Camere Apostolice clericus³ mensarius tulit sententias in scriptum. Rome, in Camera Apostolica, presentibus dominis Io[hannes] Gerones et Loysio de Campania⁴ eiusdem camere notario et me, Io[hannes] de Aquilone eiusdem notario.^a

^{a-a} A 9. kötet szövegváltozata, LUKCSICS kéziratában nem szerepel. | [*m.s.*] ‘Nicopolitanus titularis’ | [*m.d.*] Későbbi bejegyzés: ‘Die predicti solvit pro valore taseorum ballistarum fl. 30, patet libro 13 Introitus folio 131. | ‘Cardinales 14’.

251.

1471. szeptember 26.

*Gábor kalocsai érsek kötelezvénye a servitium commune
(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 156v)

Die 26, mensis Novembris, Emericus Clementis, prepositus Bosnensis, procurator reverendi patris, domini Gabrielis Colonensis^a [!], ut principalis et privata persona ac

¹ Marcali Benedek nicopolisi püspök (1471–?). Vö. HC II, 202.

² 1471. április 3.

³ Andreas de Spiritibus de Viterbio, kamarai klerikus (1470–1504), *prothonotarius* (1485), *referendarius* (1487–1492). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 281.

⁴ Aloisius de Campania kamarai jegyző (1470–1500). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 277.

vice et nomine prefati domini Gabrielis electi,¹ obtulit [...] per bullas domini Pauli pape II, sub data Rome, VII Kal. Iunii, pontificatus domini Pauli, anno 7,² facte fl. 2000, ad quos dictam ecclesiam Colocensem in Camera Apostolica taxatam reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem etc. A[loisius] de Campania notarius.

Dicta die fuerunt date bulle eiusdem ecclesie Colocensis de mandato reverendissimi domini camerarii sub signatura eiusdem et sacri collegii reverendissimorum dominorum cardinalium, societati de Pactiis et pro ea Iohanni de Bonaparte, institori eiusdem societatis, qui nomine eiusdem societatis promisit infra 8 menses proxime sequentes solvere et omnia iura camere et sacri collegii predictorum vel positaram bullas prefatas in Camera Apostolica clausas et subsignat predictas refererre [!] mihi, A[loisio] de Campania notario, domino Bartholomeo prothonotario prefato.

¹ Helyesen: 'Colocensis' | [m.s.] 'Habuit sub signettis [!] ad 8 menses. Solvit'. | [m.d.] 'Cardinales 14'.

252.

1473. április 9.

Miklós választott szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (33 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 196r)³

Die 9 eiusdem [mensis Aprilis], egregius doctor dominus Ludovicus de Sancto Geminiano, causarum in Romana Curia procurator ac reverendi in Christo patris et domini, domini Nicolai, electi Sirmiensis⁴ etc., procuratorio nomine dicti domini electi, obtulit [...] facte per bullas domini Sixti pape III, sub data VI Id. Ianuarii, pontificatus sui anno 4,⁵ fl. 33⁶ cum uno tertio, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem etc. Io[hannes] de Aquilone notarius.

[m.s.] 'Solvit' | [m.d.] 'Cardinales 14'.

¹ Matucsinai Gábor királyi alkancellár (1468–1470), fő- és titkos kancellár (1471), a budai Nagyboldogasszony-templom plébánosa, bácsi olvasókanonok (1470), kalocsa-bácsi érsek (1471–1478). Vö. HC II, 132; ÉRDÚJHELYI, *A kalocsai érsekség*, 56–63; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 322–327; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489; C. TÓTH, *Ki kicsoda*, 20–21; MEA 1458–1526.

² 1471. május 26.

³ Kiadása: MVC I, n. 981 (509–510).

⁴ Bátori Miklós királyi kancellár (1471), a budai Nagyboldogasszony-templom plébánosa (1467–1468), a somogyvári apátság kommandátora (1496), szerémi (1468–1473), majd váci (1474–1506) püspök. HC II, 238, 261; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486; CHOBOT, *A váci egyházmegye* II, 512–522; KUBINYI ANDRÁS, *Báthory Miklós és családja politikai szereplése*, Báthory Miklós váci püspök (1474–1506) emlékezete (szerk. Horváth Alice), Vác 2007, 13–30; C. TÓTH, *Ki kicsoda*, 20–21.

⁵ 1473. január 8.

⁶ Az összeg *sic!* Korábban 133 1/3 volt a fizetési kötelezettség összege. Vö. n. 227.

253.

1473. április 9.

Gábor választott erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 196r)

Die 9, mensis Aprilis, eximius doctor dominus Ludovicus de Sancto Geminiano, scriptor apostolicus, tanquam principalis et privata persona nec non vice et nomine, et ut assertus, procurator reverendi patris, domini Gabrielis, electi episcopi Transilvani,¹ obtulit [...] facte auctoritate apostolica per bullas sub data Rome, etc. XIII Kal. Ianuarii, pontificatus etc. anno 2,² fl. 1500, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem etc. G[aspar] Blondus notarius.

[*m.s.*] 'Remissum totum est frater Gabriel de Verona, qui fuit missus a sanctissimo domino, domino Paulo. Legatus ad imperatorem'. | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

254.

1474. január 2.

Zsigmond, a pécsi püspökség adminisztrátorának kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 213r)³

Die 12 Ianuarii, Nicolaus de Mohoror, archidiaconus ecclesie Transilvane,⁴ ut procurator et procuratorio nomine Sigismundi Ernest, clerici Vesprimiensis diocesis ac perpetui administratoris ecclesie Quinqueecclesiensis in spiritualibus et temporalibus per sedem apostolicam deputati,⁵ de cuius mandato constat, prout constitit publico mediante instrumento acto Venetiis, die 18 mensis Decembris, anno a Nativitate Domini 1473, ind. 6, pontificatus etc. dominus Sixti anno tertio⁶ et per Andream, quondam Io[hannis] Nicolai auctoritate imperiali notarium etc. obtulit [...] ratione perpetue administrationis [...] fl. 3300, ad quos dictum monasterium [!] taxatum reperitur, et 5 minuta servitia consueta eorundem autem etc. Io[hannes] de Aquiloni notarius.

Die 20 Ianuarii, bulle dicte ecclesie fuerunt date sigillate societati de Medicis cum sigillis reverendissimi domini camerarii et sacri collegii cum regressu, quod si dicta

¹ Veronai (Rangoni) Gábor.

² 1472. december 20.

³ Kiadása: KOLLER, *Historia episcopatus*, IV, 360.

⁴ Mohorai Vidfi Miklós.

⁵ Csáktornyai Ernuszt Zsigmond pécsi püspök (1473–1505). Vö. HC II, 219; FÜGEDI, *A XV. századi*, 487; KUBINYI ANDRÁS, *Ernuszt Zsigmond pécsi püspök rejtélyes halála és bagyutékának sorsa*, Századok 135 (2001) 301–361; FEDELES, *Ernuszt Zsigmond*, I–XXXI.

⁶ 1473. december 18.

societas restituet Camere Apostolice dictas bullas sigillatas cum sigillis huiusmodi infra 3 menses proxime sequentes, tunc eo tamen ipsa societas debeat recuperare pecunias soluta ratione administrationis dicte ecclesie etc. de mandato.

[*m.s.*] 'Solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

255.

1474. március 16.

Balázs választott bodonyi püspök kötelezvénnye a servitium commune (10 ft.) megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 219r)

Die 16 Martii, Didacus Ludovicus de Sancto Geminiano, litterarum apostolicarum scriptor, ut principalis et privata persona obtulit Camere Apostolice etc., nomine et vice Blasii, electi Bodoniensis¹ pro valore 1 baliste per eum ratione provisionis et perfectionis de persona sua Camere Apostolice debite sub data Rome, VIII Kal. Septembris, anno 1,² facte fl. 10, quos illico solvere promisit etc.³ Io[hannes] Gerones notarius.

¹ Utána áthúvza: 'quinque' | [*m.s.*] 'Bodoniensis Titularis' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

256.

1474. április 22.

János esztergomi érsek kötelezvénnye a servitium commune (4000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 221v)

Die 22 eiusdem [mensis Aprilis], Georgius, canonicus,^a ut procurator assertus reverendi patris, domini Iohannis, olim episcopi Agriensis, nunc autem archiepiscopi Strigoniensis,³ obtulit [...] ratione perfectionis [...] per translationem eiusdem de ecclesia Agriensi ad eandem Strigoniensem auctoritate apostolica facte per bullas domini Sixti pape IIII, sub data XVII Kal. Aprilis, anno 3,⁴ fl. 4000, ad quos dicta ecclesia Strigoniensis taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem etc. Aquilone notarius.

Dicta die, de mandato de camera bulle provisionis dicte ecclesie fuerunt date Francisco Natio, institori societatis de Medicis, sub sigillis reverendissimi domini camerarii

¹ Temesvári Balázs OP, bodonyi püspök (1471–1488). Vö. HC II, 108; MNL-OL DF 107278.

² 1471. augusztus 25.

³ Beckensloer János érsek.

⁴ 1474. március 16.

et sacri collegii cum regressu ad 4 menses proxime sequentes aut restituere dictas bullas sub eisdem signetis. Io[hannes] Aquilone notarius.

^a Utána hely kihagyva | *[m.s.]* 'Solvit'.

257.

1474. április 22.

Az esztergomi érsek kötelezvénye a Szt. Ipoly-monostor utáni servitium commune (250 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 221v)

Dicta die, prefatus dominus Gregorius [!], nomine dicti archiepiscopi, obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Ypoliti, Nitriensis, ordinis Sancti Benedicti, causa, quo certa unio de eodem monasterio olim eidem ecclesie Strigoniensi facta suum effectum sortita reperitur et non alias fl. 250, ad quos dictum monasterium taxatum reperitur, et 5 minuta servitia consueta etc. Aquilone notarius.

[m.s.] 'Unio et obligatio unionis'.

258.

1474. április 29.

Miklós váci püspök kötelezvénye a servitium commune (500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 223v)

Die penultima^a Aprilis, egregius utriusque iuris doctor, dominus Ludovicus de Sancto Geminiano, causarum in Romana [!] procurator, ut principalis et privata persona ac vice et nomine Nicolai, episcopi Vacciensis,¹ obtulit [...] ratione translationis de persona sua ab ecclesia Sirimensi ad ecclesiam Vacciensem auctoritate apostolica per bullas domini Sixti IIII sub data IV Kal. Maii, anno 3,² fl. 500, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem etc. Io[hannes] Aquilone notarius.

Die 2 Maii eiusdem anni³ bulle dicte provisionis fuerunt date Francisco Natii, institori societatis de Medicis, qui promisit solvere communia, minuta et alia iura iuxta ordinationem reverendissimi domini camerarii etc. Io[hannes] Aquilone notarius.

^a Előtte kihúzza: 'XXIII dicti' | *[m.s.]* 'Solvit'.

¹ Bátori Miklós váci püspök.

² 1474. április 28.

³ 1474. május 2.

259.

1475. május 7.

*Gábor választott egri püspök kötelezvénye a servitium commune**(3000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 244v)*

Die 7 Maii, Bonadeus de Migionibus, reverendissimi domini cardinalis Ravenatensis¹ capellanus, ut procurator et procuratorio nomine Gabrielis, electi ecclesie Agriensis,² obtulit [...] ratione promotionis et perfectionis de persona ipsius domini Gabrielis, eidem ecclesie Agriensis per bullas domini Sixti pape IIII, sub data Rome, apud Sanctum Petrum, anno etc. [14]75, VIII Kal. Maii, anno sui pontificatus 4,³ auctoritate apostolica facte, fl. 3000, ad quos dicta ecclesia in Camera Apostolica taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem etc. A[loysius] de Campanea notarius.⁴

[*m.s.*] 'Solvit'. | [*m.s.*] 'Cardinales 14'.

Dicta die, de mandato et ordinatione prefati domini Antonii, dicto domino Ieronimo rescripte sunt date bulle prefate ecclesie societati de Medicis, sigillate sigillis dominorum camerarii et sacri collegii et Io[hannes] de Tornabonis promisit nomine dicte societatis solvere omnia iura vel presentare dictas bullas sigillatas eisdem sigillis infra quinque menses proxime sequentes. Obligando se in forma et sub penis dicte camere.

[*m.s.*] 'Die 5 Octobris erit tempus'.

¹ Bartolomeo Roverella adriai püspök (1444–1445), ravennai érsek (1445–1475), a S. Clemente presbiter-bíborosa (1461–1476). Vö. HC, II. 13, 59, 62, 80, 221.

² Veronai (Rangoni) Gábor püspök, bíboros.

³ 1475. április 24.

⁴ Aloysius de Campania.

260.

1476. március 27.

Zsigmond választott szerémi püspök kötelezvénye a *servitium commune* (33 1/3 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84, fol. 267v)¹

Die 27, mensis Martii, Demetrius Sandi, plebanus ecclesie Sancti Iacobi Sirmiensis, procurator et procuratorio nomine reverendi patris, domini Sigismundi de Palcz^a, electi Sirmiensis,² obtulit [...] ratione provisionis [...] facte per bullas domini Sixti pape III, sub data Rome, Non. Aprilis, pontificatus sui anno 5,³ fl. 33 cum uno tertio, ad quos dicta ecclesia taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem ut G[abriel] Saxoferratus⁴ notarius.

Dicta die, bulle supradicte ecclesie fuerunt date Iohanni de Bonaparte, pro societate de Pazis recipienti, qui promisit solvere statim omnia iura camere et collegii ac omnia supradicta. Et nota, quod solvit ad rationem ducatorum 100 pro hac vice. G[abriel] Saxoferratus.

^a Helyesen: 'Palocz' | [m.s.] 'Solvit cum remissione ut in appositione'.

261.

Róma, 1479. február 28. és április 1.

György választott kalocsa-bácsi érsek kötelezvénye a *servitium commune* (2000 ft.) és 5 *servitia minuta* megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84/A, fol. 50v)

Die ultima Februarii 1479, venerabilis vir, dominus Baptista de Spello, Camere Apostolice notario [!],⁵ ut procurator et vice et nomine [...] Georgii, electi Colocensis,⁶ obtulit Camere Apostolice et sacro collegio [...] ratione perfectionis [...] facte per bullas domini Sixti pape III, sub data Rome, Kal. Februarii, anno 8⁷ fl. 2000, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc. Phi[lippus] de Pontecurcio notarius.⁸

¹ Kiadása: MVC I, n. 990 (515).

² Pálóci Zsigmond szerémi püspök (1474–1478). Vö. HC II, 238; MEA 1458–1526.

³ 1476. április 5.

⁴ Gabriel de Saxoferrato kamarai jegyző (1475–1476). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁵ Baptista de Spello kamarai jegyző (1480–1489). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 297.

⁶ Handó György kalocsa-bácsi érsek.

⁷ 1479. február 1.

⁸ Philippus de Pontecurvo kamarai jegyző (1478–1499), kancelláriai *scriptor* (1484–1499), kancelláriai titkár (1498–1499). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 435.

Die prima Aprilis dicti anni,¹ bulle predicte ecclesie date fuerunt societati de Rabattis mercatoribus Romanam Curiam sequentibus sigillata [!] sigillis reverendissimorum dominorum camerariorum domini nostri pape et collegii, qui promiserunt infra 8 menses proxime sequentes solvere commune aliaque iura dicte ecclesie aut restituere bullas integras, et cum eisdem sigillis obligarunt se etc. in plena forma etc. presentibus, quibus supra et referente domino Falcone pro reverendissimo domino camerario sanctissimi domini nostri et dicti collegii etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

262.

1479. július 9.

Boldizsár választott szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (133 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84/A, fol. 58v)

Die 9, mensis Iulii, Iacobus Montalatus de Piscia, clericus Lucane diocesis, ut procurator et procuratorio nomine Baldasaris, electi Sirmiensis,² sponte obtulit [...] per bullas domini Sixti, sub data VII Kal. Iulii, anno 8,³ auctoritate apostolica facte, fl. 133 et unum tertium, ad quos [...] taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem. B[aptista] de Spello notarius.

Dicta die, bulle supradicte ecclesie date fuerunt Benedicto de Salutatis, mercatori Florentino, qui promisit in continenti solvere communis et omnia iura camere et collegii. Pro H[enrico] Bruno,⁴ B[aptista] de Spello.

[*m.s.*] 'Solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 13'.

263.

1480. május 31.

Antal megarai püspök, szenttrinitási kommandátor kötelezvénye a servitium commune (66 2/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84/A, fol. 76v)

Die ultima Maii 1480, venerabilis vir, dominus Baptista de Ferrariis, canonicus Reginus, ut procurator et eo nomine procuratorio reverendi patris, domini Antonii,

¹ 1479. április 1.

² Pisciai Boldizsár szerémi püspök (1479–1481), pápai legátus. Vö. HC II, 238.

³ 1479. június 25.

⁴ Henricus Brunus, kamarai jegyző (1476–1489), majd *thesaurarius* (1505–1509), tarentumi érsek (1498–1509). Vö. HC II, 246; III, 307; HOFMANN, *Forschungen*, II, 89–90; PASTURA, *La Reverenda*, 37; FRENZ, *Die Kanzlei*, 345.

electi Megarensis,¹ obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancte Trinitatis, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, eidem camere debito, ratione commende sibi de dicto monasterio per bullas domini Sixti, sub data XVI Kal. Iunii, anno 9,² facte, fl. 66 cum duobus tertiis, ad quos dictum monasterium taxatum reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem etc.

Die 5 Maii,³ bulle prefati monasterii fuerunt assignate parti, quia solvit omnia iura etc.

[*m.s.*] 'Solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

264.

1480. június 12.

Kristóf választott modrusi püspök kötelezvénye a servitium commune (133 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 81, fol. 23v; vol. 84/A, fol. 77r)⁴

Die 12 Iunii, honorabilis vir, dominus Ludovicus de Sancto Geminiano litterarum apostolicarum abbreviator et causarum in Romana Curia procurator, procurator legitimus a reverendo patre, domino Cristoforo de Strocis, electo Modrusino constitutus,⁵ ut constat publico instrumento recepto in posse domini Laurentii de Viterbio, Camere Apostolice notario⁶ die 16 presentis mensis Iunii,⁷ cuius vigore ac nomine et vice ipsius domini electi, obtulit [...] facte per bullas domini Sixti pape IIII, sub data IV Kal. Iunii, anno 9,⁸ fl. 133 cum uno tertio, ad quos [...] reperitur, et 5 servitia minuta consueta etc.

Dicta die bulle dicte ecclesie de mandato dominorum camerariorum pape et collegii dicto domino Ludovico procuratori, qui dicto nomine promisit solvere communia servitia, minuta et alia iura dicte ecclesie infra 6 menses immediate a die possessionis computando, quia docuit de intruso etc.

[*m.s.*] 'Intruso' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Antal megarai püspök, pécsi segédpüspök. Vö. HC II, 208; FEDELES TAMÁS, *Középkori pécsi segédpüspökök*, Magyar Egyháztörténeti Vázlatok 22 (2010) 1–2, 5–20, 18–19.

² 1480. május 17.

³ 1480. május 5.

⁴ Kiadása (vol. 81 alapján): MVC I, n. 921 (487).

⁵ Raguzai Kristóf modrusi püspök (1480–1499). Vö. HC II, 136. (Ténylegesen csak 1485-től működött.) A pápai bullák kiállításának alapjául szolgáló *controcedula consistorialis* kiadva: TUSOR–NEMES, *Consistorialis Documenta Pontificia*, n. 1.b.

⁶ Laurentius de Viterbio kamarai jegyző (1473–1482). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 396.

⁷ 1480. június 16.

⁸ 1480. március 29.

265.

1481. február 26.

Péter kalocsa-bácsi érsek, szentjobbi kommandátor kötelezvénye a servitium commune (66 2/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84/A, fol. 92v)

Die 26, mensis Februarii 1481 [...] Paulus Hemerici, prepositus ecclesie, Albensis Transilvane,¹ ut principalis et privata persona ac vice et nomine reverendi patris, domini Petri, electi Colocensis et Bachiensis ecclesiarum invicem unitarum,² obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Steffani [!] regis de Zenhiog, ordinis Sancti Benedicti, Varadiensis diocesis, ratione commende dicti monasterii [...] per bullas domini Sixti, sub data XIV Kal. Martii, anno 10,³ facte fl. 66 cum duobus tertiis, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem etc.

Dicta die, bulle dicti monasterii fuerunt date de mandato dominorum de camera et etiam clerici collegii Tadeo de Gaddis, mercatori Florentino, qui promisit illico solvere communia, minuta et omnia iura camere obligavit, ut supra, etc.

[*m.s.*] 'Solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

266.

1481. február 26.

Péter kalocsa-bácsi érsek kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84/A, fol. 92v)

Dicta die et mense, Paulus Hemerici, prepositus ecclesie Albensis Transilvane,⁴ ut principalis [...] Petri Colocensis et Bachiensis ecclesiarum invicem unitarum electi,⁵ sponte obtulit [...] pro communi servitio dictarum ecclesiarum ratione provisionis et perfectionis [...] per bullas domini Sixti, sub data XIII Kal. Martii, anno 10,⁶ facte, fl. 2000, ad quos dicte ecclesie taxate reperiantur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem etc.

¹ Váradi Pál erdélyi prépost, esztergomi prépost (1483–1493), pápai protonotárius, bácsi prépost. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 116–117; FERENCZI, *A gyulafehérvári*, 117; KÖRMENDY, *Studentes*, 201 (n. 125).

² Váradi Péter kalocsa-bácsi érsek (1480–1501). Vö. HC II, 132; ÉRDÚJHELYI, *A kalocsai érsekség*, 69–98; FÜGEDI, *A XV. századi*, 491; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 335–402; FRAKNÓI VILMOS, *Váradi Péter kalocsai érsek élete 1483–1511*, Budapest 1884; VÉBER JÁNOS, *Váradi Péter címerhasználatáról*, Turul 79 (2006) 75–78. A pápai bullák kiállításának alapjául szolgáló *controcedula consistorialis*a kiadva: TUSOR–NEMES, *Consistorialia Documenta Pontificia*, n. 2.

³ 1481. február 16.

⁴ Váradi Pál erdélyi prépost.

⁵ Váradi Péter érsek.

⁶ 1481. február 16.

Dicta die, bulle dicte ecclesie fuerunt date Tadeo de Gaddis, mercatori Florentino, qui nomine sue societatis promisit in continenti solvere omnia iura camere et collegii.

[*m.s.*] 'Solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

267.

Róma, 1482. április 11.

Pál választott argyasi püspök kötelezvénye a servitium commune (66 2/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 81, fol. 27r)

Die 11 Aprilis, spectabilis vir, dominus Ludovicus de Sanctogeminano, litterarum apostolicarum abbreviator, ut principalis et privata persona ac vice et nomine reverendi patris, domini Pauli, electi Argensis,¹ obtulit [...] taxate ad fl. 66 cum duobus tertiis.

^aBulle fuerunt date Lodovico de Gortellis, institutori societatis de Salvatis, qui promisit solvere infra 3 menses etc., ut in Apostolica [Camera]^a.

^{a-a} Más tintával | [*m.s.*] 'fol. CXXVII'.

268.

1483. március 29.

Domonkos somogyvári commendátor kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84/A, fol. 146r)²

Eadem die, domini Guidoantonus Angeli, prior Sancti Feliciani de Butino, Fulgiantensis diocesis, ut principalis et privata persona ac vice et nomine Dominici de Almanci,³ perpetui commendatarii Sancti Egidii de Simogvar [!], ordinis Sancti Benedicti, Vesprimiensis diocesis, obtulit [...] ratione commende etc. per bullas domini Sixti sub data Rome, X Kal. Aprilis, anno 12,⁴ facte fl. 150, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem etc.

^a Helyesen: Kalmancsehi | [*m.s.*] 'Solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Váci Pál argyasi püspök (1480), erdélyi segédpüspök. Vö. HC II, 94; KARÁCSONYI, *Az argyasi*, 8.

² Kiadása: MREV IV, n. CCCXCVIII (481–482).

³ Kálmáncsehi Domonkos fehérvári kanonok (1459–1462), a Szt. Miklós társaskáptalan prépostja (1462–1474), nyitrai főesperes, apostoli *protbonotarius*, fehérvári prépost (1474–1495), váradi (1495–1501), majd erdélyi (1501–1502) püspök, választott kalocsai érsek (1503). Vö. HC II, 254, 262; BUNYITAY, *A váradi püspökség* I, 332–341; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 112; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486; BÓNIS, *A jogtudó értelmség*, 335, 345, 352, 401, 405; UDVARDY, *A kalocsai érsekek*, 408; KÖBLÖS, *Az egyházi közélet*, 352–353; FERENCZI, *A gyulafehérvári*, 82.

⁴ 1483. március 29.

269.

1484. június 23.

Péter kalocsa-bácsi érsek, a péterváradi apát commendátora kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 84/A, fol. 197v)

Die eadem 23 Iunii, Petrus Saculli, litterarum apostolicarum solicator, ut principalis etc. ac nomine reverendi patris, domini Petri, archiepiscopi Colocensis,¹ commendatarii monasterii Beate Marie de Monte Varadini, Cisterciensis ordinis, Bachiensis diocesis, obtulit [...] ratione commende [...] facte apostolica auctoritate per bullas domini Sixti pape IIII, sub data Rome etc. XI Kal. Decembris, anno 13,² fl. 50, ad quos idem monasterium taxatum reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem etc.

[*m.s.*] 'Solvit' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

270.

1489. július 14.

Mihály zenggi adminisztrátor kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 10, fol. 18v)³

Die 14 Iulii 1489 [...] Nicolaus Brutus, Signensis diocesis, ut principalis et privata persona ac vice et nomine [...] Michaelis Natalis Ragusini, archidiaconi ecclesie Signensis, obtulit [...] pro communi servitio dicte ecclesie Signensis ratione administrationis eiusdem dicto domino Michaeli facte per breve sub data^a facte [!] ad effectum provisionis et cum perceptione fructuum, prout in ipso brevi fl. [...] 50, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...], aliam vero [...] Et reverendus frater, dominus Blondus, clericus mensarius tulit sententias in scriptis, presentibus A[loisio] de Campania et I[acob]o Bonaparte, Phylippo de Pontecurvo pro domino.

Dicta die commissum fuit dari dictum breve Iacobo Bertini pro societate de Ginutiis, qui promisit solvere minutum camere, sacram et quitantiam ac subdiaconum ad statim, tria vero minuta post 3 menses proximos similiter statim; communia vero in omnem eventum repetitionis solutorum, alias post dictos 3 menses obligavit se etc.

^a Utána üres hely kihagyva a dátumnak | [*m.s.*] 'Signensis. Fl. 50'.

¹ Váradi Péter érsek.

² 1483. november 27.

³ Kiadása: HC II, n. 1056 (556–557).

271.

1489. július 23.

János veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 10, fol. 32v)

Die 20 Octobris 1489, dominus Dominicus de Iuvenibus, clericus Aquensis diocesis,¹ ut principalis [...] Iohannis episcopi Vesprimiensis,² obtulit [...] ratione provisionis et perfectionis de persona sua eidem ecclesie per bullas domini Innocentii pape VIII sub data Rome, III Non. Iunii anno 5,³ auctoritate apostolica facte, fl. [...] 900 [...], ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Sinolphus, Camere Apostolice clericus⁴ tulit [...], presentibus ibidem dominis Aloisio de Campania et I[acob]o Bonaparte notariis dicte camere et me, D[ominico] de Attavantis⁵ notario rogato pro Phy[lippo] de Pontecurvo.

Die 21 supradicti mensis Oct. [...],⁶ bulle supradicte ecclesie fuerunt date Iacobo Bertini, institori societatis de Ghinuciis, qui promisit solvere communi pape et collegii infra 4 menses proxime sequentes et 3 minuta in prima divisione, alia vero iura ad omnem requisitionem dominorum de camera et de mandato supradicti domini Sinolfi, nomine dicte societatis [...].

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

272.

1490. március 11.

István szerémi püspök kötelezvénye a püspökséggel egyesített szentgergelyi monostor után esedékes servitium commune (133 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 10, fol. 4rv)⁷

Die 11 Martii 1490 [...] Ludovicus de Sancto Geminiano, litterarum apostolicarum abbreviator, ut principalis [...] Stephani Crispi de Sanmaria, nuper episcopi Sirimi-

¹ Dominicus de Iuvenibus († 1536 e.), kamarai írnok (1489–1508), majd jegyző (1508–1536). Vö. FRENZ, *i.m.*, 318.

² Vitéz János váradi kanonok (1463–1467), majd a székeskáptalan prépostja (1467–1481), a Keresztelő Szt. János társaskáptalan prépostja (1472), szerémi (1481–1489), veszprémi (1489–1499) és bécsi (1493–1499) püspök, diplomata. Vö. HC II, 238, 266, 268; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 238; BUNYITAY, *A váradi püspökség* II, 51–52; FÜGEDI, *A XV. századi*, 491; SONNEVEND GERGELY, *Ifjabb Vitéz János veszprémi püspök*, Veszprém reneszánsza 2008 (szerk. Kilián László–Rainer Pál), Veszprém 2008, 121–174; PÁLOSFALVI, *Vitézek és Garázdák*, 4–5, 15.

³ 1489. június 3. Vö. MREV III, 310.

⁴ Sinolfus de Castro Otherio *abbreviator* (1464–1483), *sollicitator* (1482–1493), kamarai klerikus (1483–1503), kancelláriai titkár és jegyző (1487–1503). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 445.

⁵ Dominicus de Attavantis *abbreviator* (1480–1485), kamarai jegyző (1489–1490). Vö. PASTURA, *La Reverenda*, 43; FRENZ, *Die Kanzlei*, 316.

⁶ 1489. október 21.

⁷ Kiadása: MVC II, n. 1058 (558). Lásd még erről: n. 935.

ensis,¹ obtulit [...] sub data Rome, apud Sanctum Petrum anno 1489, IV Kal. Martii, anno 6,² facte videlicet fl. [...] 100^a, ad quos dicta ecclesia, cui unitum est monasterium Sancti Gregorii de Sancto Gregorio, ordinis Sancti Benedicti, Colocensis diocesis taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Io[hannes] Al[imentus] de Nigris, Apostolice Sedis prothonotarius et Camere Apostolice clericus,³ tulit [...], presentibus in Camera Apostolica dominis Phy[lippo] de Pontecurvo et domino Ia[cobo] de Bonaparte eiusdem camere notariis testibus et me, N[icolaus] de Castello⁴ camere predictae notario rogato.

Dicta die bulle dicte ecclesie fuerunt date prefato domino Ludovico, quia solvit omnia cura predicta, prout patet per cedulas depositariorum.

¹ A bal margón beszúrva: 'fl. 133 1/3' | [m.d.] 'Cardinales 14'.

273.

1490. március 11.

István szerémi püspök, dombói kommandátor kötelezvénye a servitium commune (133 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 10, fol. 42r)

Die 11, eiusdem mensis Martii, dominus Ludovicus de Sanctogeminiano litterarum apostolicarum abbreviator, ut procurator et procuratorio nomine [...] Stephani, electi Sirimiensis,⁵ sponte obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Georgii de Dombo, ordinis Sancti Benedicti, Colocensis diocesis ratione commende eidem domini Stephano de dicto monasterio per bullas domini Innocentii pape VIII, sub data Rome, apud IV Kal. Martii, anno sui pontificatus 6,⁶ auctoritate apostolica fl. [...] 133 cum uno tertio, ad quos dictum [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et [...] Iohannes Al[imentus] de Nigris [...], presentibus [...] Iacobo de Bonaparte et Nicolao de Castello eiusdem camere notariis testibus etc. et me, Aloisio de Campania prefate camere notario de premissis rogato.

¹ Somorjai Fodor István (Stephanus Crispi Laurentii de Samaria) fehérvári prépost, győri kanonok, a dombói bencés apátság kommandátora, boszniai (1489), majd szerémi (1490–1494) püspök. Vö. HC II, 109, 238; Köblös, *Az egyházi középréteg*, 347, 440; PRT XII/B, 433.

² 1490. február 27.

³ Iohannis Alimentus de Nigris kamarai *notarius* (1462–), *vicecamerarius* (1484), *abbreviator* (1493). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 381–382; *Mandati della Reverenda*, 30.

⁴ Nicolaus Manni de Castello *abbreviator* (1461–1506), kamarai jegyző (1489–1497). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 412.

⁵ Somorjai Fodor István püspök.

⁶ 1490. február 26.

Die 15 eiusdem¹ de mandato domini mensarii bulle dicti monasterii fuerunt date prefato domino Ludovico, quia solvit commune pape et sacri collegii prefatorum ad rationem 50 fl. [...] cum remissione residui usque ad summam 133-ium similium florenorum cum uno tertio pro hac vice dumtaxat de mandato sanctissimi domini nostri et collegii predictorum reverendissimo domino Raphaelo cardinali Sancti Georgii domini pape camerario² facto vive vocis oraculo, prout apparet per mandatum eiusdem domini Raphaeli cardinalis et camerarii registratum libro IV° diversorum folio 107. Reliquo vero omnia iura solvet iuxta dictam taxam 133 cum 1/3 fl.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

274.

1490. augusztus 3.

Ardicinus bíboros, pannonhalmi komendátor kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 10, fol. 61r)

Die 3 Augusti [...] Raynaldus Hieronimi de Balachis, canonicus Arimiensis, ut procurator et procuratorio nomine reverendissimi Ardicini, tituli Sanctorum Iohannis et Pauli presbiteri cardinalis³ pro communi servitio monasterii Sancti Martini in monte Pannonie, ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis, sponte obtulit [...] ratione commende [...] per bullas domini Innocentii pape VIII sub data Rome, III Kal. Augusti, anno 6⁴ [...] facte, fl. [...] 200, ad quos [...], et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] medietatem etc. in reverendissimorum dominorum cardinalium etc., presentibus dominis Philippo de Pontecurvo et Stephano de Narnia⁵ testibus etc. et me, Aloisio de Campania eiusdem camere notario de premissis rogato.

Gratis pro persona domini cardinalis.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ 1490. március 15.

² Raffaele Sansoni Galeoti Riario apostoli *prothonotarius*, a camerinói püspökség adminisztrátora (1478–1479), Tréguier püspöke (1480–1483), a salamancai püspökség adminisztrátora (1482–1483), osmai püspök (1483–1493), viterbói püspök (1498–1506), arezzói püspök (1508–1511), a savonai püspökség adminisztrátora (1511–1516), máltai püspök (1516–1520), cuenzai püspök (1479–1482, 1493–1518), a luccai püspökség adminisztrátora (1517), a malagai és a pisai püspökség adminisztrátora (1518), a S. Giorgio in Velabro diakónus-bíborosa (1477–1480), a S. Sabina presbiter-bíborosa (1507), a S. Lorenzo in Damaso presbiter-bíborosa (1480–1503), albanói (1503–1507), sabinai (1507–1508), portói (1508–1511) és ostiai püspök-bíboros (1511–1521), *camerlengo* (1483–1521). Vö. HC II, 18, 66, 116, 133, 209, 227, 229, 233, 254, 269; III, 55, 56, 58, 64, 73, 81, 116, 174, 116, 244, 274, 291, 335; *Mandati della Reverenda*, 81–82.

³ Ardicino della Porta, Ss. Giovanni e Paolo presbiter-bíborosa (1489–1493). Vö. HC II, 20.

⁴ 1490. július 30.

⁵ Stephanus de Narnia kamarai jegyző (1485–1503). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 447.

275.

Róma, 1491. február 23.

Lukács választott boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 10, fol. 78v)¹

Die 23, supradicti mensis Februarii 1491 [...] Iacobus Amerinus, litterarum apostolicarum sollicitator² vice et nomine [...] Luce, electi Bosnensis in Ungaria,³ obtulit [...] ratione provisionis [...] per bullas domini Innocentii sub data Rome, IV Id. Ianuarii, anno 7⁴ [...] facte, fl. [...] 200, ad quos [...], et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] Et reverendus dominus Falco, protonotarius et thesaurarius apostolicus⁵ tulit [...] Rome, in palatio apostolico camera dicti domini thesaurarii, presentibus Phi[lippo] de Pontecurvo notario Camere Apostolice, Dominico Iuvenibus clerico Acquensis diocesis testibus etc. et me, D[ominico] de Attavantis notario rogatis.

Die 24 dicti mensis bulle supradicte ecclesie Bosnensis fuerunt date supradicto domino Iacobo Amerino, quia solvit omnia iura, ut patet per cedula depositariorum.

[m.d.] 'Cardinales 14'.

276.

Róma, 1491. december 24.

Donát vegliai püspök, a licsáci (lisaci) Szt. György-monostor commendátora kötelezvénye a servitium commune (33 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 10, fol. 109v)⁶

Die 24 eiusdem mensis Decembris [...] Donatus, episcopus Veglensis,⁷ principalis sponte obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Georgii Segnensis, ordinis Sancti Benedicti ratione commende sibi de dicto monasterio per bullam domini Innocentii pape VIII sub data Rome, IX Kal. Septembris, anno sui pontificatus 6⁸,⁸ [...] facta [!] fl. [...] 33 cum uno tertio, ad quos [...], et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Andreas de Viterbio,

¹ Kiadása: MVC II, n. 1063 (562–563).² Iacobus Nini Amerinus *sollicitator* (1482–1499). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 352.³ Szegedi Lukács boszniai (1491–1492), csanádi (1493–1500), zágrábi (1500–1510). Vö. HC II, 109, 124, 271, III, 338; HODINKA, *Tanulmányok*, 92; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség*, 80–97; *Zagrebački biskupi*, 223–228; MEA 1458–1526⁴ 1491. január 10.⁵ Falco de Sinibaldis *prothonotarius, thesaurarius generalis*.⁶ Kiadása: MVC II, n. 1067 (566).⁷ Donatus de Turre vegliai püspök (1484–1511). Vö. HC II, 263, III, 136, 328.⁸ 1490. augusztus 23.

Apostolice Sedis prothonotarius, tulit [...] presentibus dominis Stephano de Narnia et Iacobo de Bonaparte dicte camere notariis testibus etc. et me, Aloisio de Campania [...]

Dicta die bulla dicti monasterii fuit data prefato domino episcopo de mandato domini mensarii, quia solvit sacram subdiaconum minutum camere et quitantiam, alia vero iura omnia idem dominus Donatus, episcopus promisit solvere infra unum annum et 1 mensem proxime sequentem, sub penis camere etc. Iuravit etc., quia probavit de intruso per testes.

^bDie 16 Aprilis 1493 de mandato dominorum camere fuit prorogatus dictus terminus ad 1 annum simpliciter^b.

^aElőtte kihúzva: 'sept' | ^{b-b} más tintával | [*m.s.*] 'patet per cedulam depositarii' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

277.

Róma, 1492. április 11.

Máté domonkosrendi előljáró, otocsáci commendátor kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 10, fol. 121r)²

Die 11 dicti mensis Aprilis [...] Matheus de Bonis, Ordinis Fratrum Predicatorum presens et principalis obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Nicolai opidi Othociensis, ordinis Sancti Benedicti Segniensis diocesis, ratione commende sibi per bullas domini Innocentii sub data Rome, XV Kal. Octobris, anno 8,² facte, fl. [...] 50, ad quos [...], et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus vicecamerarius tulit [...], presentibus in Camera Apostolica dominis Phi[lippo] de Pontecurvo et Ste[phano] de Narnia etc. testibus, ^aac me, D[ominico] de Attavantis rogato^a. Die dicta bulle supradicte fuerunt date supradicto domino Matheo de Bonis, quia promisit solvere commune pape et collegii infra annum et mensem post etc., quia docuit de intruso se obligando in forma etc. Alia vero iura solvit, ut patet per cedulam depositariorum.

^{a-a} Más kéz írásá.

278.

1492. szeptember 18.

Pál bíboros, bélakúti commendátor kötelezvénye a servitium commune és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 4r)

Die 18 eiusdem, dominus Petrus Martir Patholironus, clericus Mantuanus^a, ut procurator et procuratorio nomine reverendissimi Pauli, tituli Sancti Sixti presbiter

¹ Kiadása: MVC II, n. 1068 (567).

² 1491. szeptember 17.

cardinalis,¹ sponte obtulit [...] pro communi servitio monasterii Beate Marie Bellifontis de Varadino Petri, Cisterciensis ordinis, Bachiensis diocesis, ratione commende eidem reverendissimo domino Paulo cardinali apostolica auctoritate sub data Rome, VII Kal. Septembris, anno sui pontificatus primo² facte, fl. auri de camera^b, ad quos dictum [...] et 5 servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...], renunciavit etc., in forma, qua obligari solent reverendissimi domini cardinales etc. presentibus etc. et me, etc. Aliosio etc.

Gratis pro persona cardinalis.

^a Előtte kihúzza: 'Paduanus' | ^b Az összeg helye üresen hagyva | [m.d.] 'Cardinales 14'.

279.

Róma, 1492. szeptember 19.

*Ardicinus bíboros, pannonhalmi kommandátor kötelezvénye
a servitium commune és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 4r)

Die 19 Septembris 1492 [...] Nicolaus Ramberti canonicus, ut principalis ac vice et nomine reverendissimi domini Ardicini, tituli Sanctorum Iohannis et Pauli cardinalis,³ commendatarii monasterii Sancti Martini in monte Pannonie, ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis, obtulit [...] pro communi servitio monasterii predicti ratione commende sibi per bullas domini Alexandri pape VI,⁴ sub data Rome, pridie Kal. Septembris, anno primo⁵ facte, fl.^a, ad quos [...], et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] solvere promisit etc. in forma pro reverendissimo cardinali Aleriensis, presentibus etc. est me, D[ominico] de Attavantis notario rogato.

Gratis pro reverendissimo cardinali.

^a Az összeg helye üresen hagyva.

¹ Paolo Campofregoso, genovai érsek (1453–1498), a S. Sisto bíborosa (1480–1498). Vö. HC II, 19, 167.

² 1492. augusztus 26.

³ Ardicino della Porta bíboros.

⁴ Rodrigo Borgia (1431–1503), III. Callixtus pápa unokaöccse, vicekancellár, (1471–1476) Albano püspök-bíborosa, majd VI. Sándor néven pápa (1492–1503). Vö. HC II, 12.

⁵ 1492. augusztus 31.

280.

Róma, 1492. október 2.

A római egyház alkancellárja, az egri egyházmegye adminisztrátora kötelezvénye a servitium commune (3000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 6r)

Die 2 Octobris 1492 [...], Cristoforus de Lactavada, clericus Mediolanensis, vice et nomine reverendissimi domini Vicecancellarii,¹ obtulit [...] pro communi servitio ecclesie Agriensis ratione administrationis de dicta ecclesia eidem, reverendissimo cardinali auctoritate apostolica facte sub data Rome, apud Sanctum Petrum, pridie Kal. Septembris anno 1,² fl. [...] 3000, ad quos dicta ecclesia in libris camere taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] medietatem etc. in forma.

Gratis pro persona cardinalis.

[m.d.] 'Cardinales 14'.

281.

Róma, 1492. december 17.

Bálint választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 17r)

Die 17 Decembris 1492, dominus Phy[lippo] de Pontecurvo, ut principalis et vice domini Valentini, electi ecclesie Váradiensis,³ obtulit [...] ratione perfectionis [...] facte sub data Rome, III Non. Septembris, anno 1,⁴ fl. [...] 2000, ad quos [...] in libris camere [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Anthonius prothonotarius de Viterbio,⁵ camere dicte [!] tulit [...], presentibus Al[oisio] de Campania et Francisco della Casa testibus et me, N[icolao] de Castello pro Phy[lippo] de Pontecurvo.

^aDie 20 dicti bulle dicte ecclesie date sunt Francisco Bono, quia solvit commune pape et collegii ac minutum et quitantiam camere et subdiaconum, 3 vero minuta solvere promisit ad mandatum camere et ita se obligavit etc. Iuravit etc^a.

^{a-a} Más tintával | [m.d.] 'Cardinales 14'.

¹ Ascanio Maria Sforza Ss. Vito e Modesto diakónus-bíborosa (1484–1505), vicecancellár (1492–1503). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 70; FRENZ, *Die Kanzlei*, 290.

² 1492. augusztus 31.

³ Farkas Bálint váradi püspök (1490–1494). Vö. HC II, 262; BUNYITAY, *A váradi püspökség*, 325–331; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486; MNL-OL Diplomatai Levéltár (DL), 50 236.

⁴ 1492. szeptember 3.

⁵ Valószínűleg Andreas de Viterbio.

282.

Róma, 1493. január 13.

*Antal nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune**(275 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 21r)

Die 13 Ianuarii 1493 [...], Paulus, prepositus Strigoniensis,¹ ut principalis ac vice et nomine domini Antonii, episcopi Nitriensis,² obtulit [...] per bullas domini Alexandris pape VI, sub data Rome, IV Non. Ianuarii, anno 1,³ facte, fl. [...] 275, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et [...] Io[hannes] Geronis tulit [...] Rome, in Camera Apostolica, presentibus dominis Phi[lippo] de Pontecurvo et Ia[cobo] de Bonaparte testibus etc., et me, D[ominico] de Att[avantis] notario rogato.

Dicta die bulla supradicte ecclesie fuerunt date Francischino Bonzi, mercatori Florentino, qui commune collegii et alia iura solvit, patet per cedulam depositariorum, commune vero pape promisit solvere ad omnem requisitionem camere de mandato reverendi Io[hannis] Geronis mensarii.

[*m.s.*] 'Die 24 Iulii 1493 solvit pro communi pape fl. 123 per manus Saulorum, patet per cedulam depositarii'. | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

283.

Róma, 1493. január 13.

Benedek trinopoliszi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 21r)

Die 13 Ianuarii 1493 [...], Paulus, prepositus Strigoniensis,⁴ ut principalis ac nomine Benedicti de Zegedino, electo [!] Trinopolitana,⁵ obtulit [...] per bullas domini Alexandri pape VI, sub data Rome, VI Non. Ianuarii, anno 1,⁶ fl. [...] 50, ad quos [...]

¹ Váradi Pál prépost.

² Sánkfalvi Antal váradi kanonok, pozsonyi prépost (1486–1498), pápai *prothonotarius* (1491), nyitrai püspök (1492–1500). Vö. HC II, 204; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 234, 236, 237, 244, 317; BUNYITAY, *A váradi püspökség* II, 159; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg*, 465–466; MIRIAM HLAVAČKOVÁ, *Diplomat v službách uborských králův. Působení nitrianskeho biskupa Antona z Šankovce na sklonku stredoveku*, *Historický Časopis* 58 (2010) 15–35; illetve UŐ, *A Diplomat in the Service of the King of Hungary. The Activity of the Bishop of Nitra Antony of Šankovec at the End of the Middle Ages*, *Historický Časopis* 59 (2011) Supplement 3–24.

³ 1493. január 3.

⁴ Váradi Pál prépost.

⁵ Szegeci Benedek OFM, trinopoliszi püspök (1493). Vö. HC II, 256.

⁶ 1493. január 3.

et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...], presentibus domino Iacobo de Piscia, laico Lucano et Eustachio Gabriele clerico et me, Ia[cobo] de Bonaparte notario rogato.

[*m.s.*] 'Die 24 Iulii 1493 solvit pro compositione baliste fl. 10 per manus Saulorum, patet per cedulam depositarii' | 'titularis' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

284.

Róma, 1493. február 26.

János a bécsi püspökség commendátora kötelezvénye a servitium commune (500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 25r)

Die 26 Februarii 1493, spectabilis vir, dominis Iacobus de Piscia, Romane Curie procurator, ut principalis ac vice et nomine [...] Iohannis, episcopi Viennensis,¹ obtulit [...] ratione commende sibi facte de persona dicti^a Iohannis eidem ecclesie per bullas domini Alexandri pape VI, sub data VI Id. Februarii, anno 1,² auctoritate apostolica fl. 500 [...], ad quos [...] et 5 servitia minuta consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...], presentibus domino A[loisio] de Campania et domino Ia[cobo] de Bonaparte testibus et me, Antonio de Mancinis notario rogato.

Dicta die date sunt bulle Berto Berti, qui promisit solvere commune et omnia alia iura ad statim etc.

^a Előtte kihúzza: 'Bernardi' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

285.

1493. március 11.

Cézár valenciai püspök, pannonhalmi commendátor kötelezvénye a servitium commune (250 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 27r)

Die 11 Martii 1493 [...], Hadrianus de Gaprinis, clericus nomine reverendi patris, domini Cesaris, electi Valentinensis,³ obligavit se [...] pro communi servitio monasterii Sancti Martini de Monte Pannonie, ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis, ratione commende sibi de dicto monasterio per bullas domini Alexandri pape VI, sub data videlicet VI Id. Februarii, anno 1⁴ [...] facte, fl. [...] 250, ad quos [...] et 5 minuta

¹ Vitéz János püspök.

² 1493. február 8.

³ Cesare Borgia valenciai püspök (1492–1499). Vö. HC II, 261.

⁴ 1493. február 8.

servitia. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] presentibus in Camera Apostolica Phy[lippo] de Pontecurvo et Ni[colaus] de Narnia sociis testibus et me, L[ucido] Amerino,¹ eiusdem camere notario rogato.

Gratis pro nepote sanctissimi domini nostri pape.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

286.

1493. október 31.

Simon csanádi főesperes, tihanyi kommandátor kötelezővénye a servitium commune (33 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 55v)²

Die ultima eiusdem Octobris, dominus Alexander de Iambecariis, clericus Bononiensis, ut procurator et procuratorio nomine domini Simonis Rozwagii, archidiaconi ecclesie Chanadiensis,³ sponte obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Aniani de Thiconio, ordinis Sancti Benedicti, Vesprimiensis diocesis, ratione commende seu mandati de commendando dictum monasterium prefato domino Simoni per bullas domini Alexandri pape VI, sub data Rome, III Id. Februarii, anno 14 [...] facte, fl. 33 cum uno tertio, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et [...] Petrus de Lenis Apostolice Camere clericus⁵ tulit [...], presentibus dominis Dominico de Attavantis et Nicolao de Castello notariis camere testibus etc. et me, Aloisio de Campania eiusdem camere notario de premissis rogato.

Dicta die bulla dicti monasterii fuit data prefato domino Alexandro, qui solvit omnia iura camere et collegii predictorum, patet per cedula depositariorum.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Lucidus Amerinus kamarai jegyző (1498–1523). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 392.

² Kiadása: MREV IV, n. XX (18).

³ Rozvagyai Simon csanádi kanonok, marosontúli főesperes (1475–1503). Vö. JUHÁSZ, *A csanádi székeskáptalan*, 61–62.

⁴ 1493. február 11.

⁵ Petrus de Lenis, kamarai klerikus (1486–1493). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 93; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

287.

1494. január 8.

Bereck választott knini püspök kötelezvénye a servitium commune (150 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 61r)¹

Die 8 Ianuarii 1494, dominus Baldasar de Rippa, clericus Astensis, ut principalis et privata persona ac vice et nomine [...] Briccii de Egervara, electi Tiniensis,² obtulit [...] de persona dicti domini Briccii, ad ipsam ecclesiam auctoritate apostolica facte, sub data Rome, VI Kal. Decembris, anno 1,³ fl. [...] 150, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem infra 6 menses [...] Et [...] Io[hannes] Gerona Camere Apostolice clericus, mensarii tulit [...] presentibus dominis Ste[phano] de Narnia et Phy[lippo] de Pontecurvo pro testibus et me, F[rancisco] de Attavantis.⁴

Dicta die bulle fuerunt date parti, quia solvit communia iura, ut patet per cedulas depositariorum.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

288.

1494. május 15.

Lukács választott csanádi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol.; vol. 81, fol. 57v; Oblig. Comm., vol. 11, fol. 77v)

Die 15 mensis Maii predicti [...] Nicolaus de Bachka, prepositus Mislensis,⁵ ut procurator et procuratorio nomine [...] Luce, electi Chanadiensis,⁶ sponte obtulit [...] ratione^a translationis de ecclesia Bosnensis ad dictam ecclesiam Chanadiensem per bullas domini Alexander pape VI, sub data Rome, apud Sanctum Petrum, Non. Novembris, pontificatus sui anno 2,⁷ auctoritate apostolica, facte, fl. [...] 900, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et [...] Andreas de Viterbio Apostolice Sedis protonotarius et Camere Apostolice clericus

¹ Kiadása: MVC II, n. 1075 (572–573).

² Egervári Bereck knini püspök (1492–1522). Vö. HC II, 251, III, 313; MEA 1458–1526.

³ 1492. november 14.

⁴ Franciscus Dominicus de Attavantis kamarai írnok (1497–1502), kamarai jegyző (1502–1521). Vö. PAS-TURA, *La Reverenda*, 43; FRENZ, *Die Kanzlei*, 325.

⁵ Bacsikai Miklós mislyei (1493–1499), majd budai (1499–1500) prépost, szerémi (1499–1501), nyitrai (1501–1503), majd erdélyi (1502–1504) püspök. Vö. HC II, 204, 238, 254; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486; KÖBLÖS, *Az egyházi közélet*, 327–328.

⁶ Szegedi Lukács püspök.

⁷ 1493. november 5.

tulit [...], presentibus in Camera Apostolica dominis Nicolao de Castello et Francisco de Attavantis eiusdem camere notariis testibus etc. et me, Agapito de Magistris¹ de premissis rogato.

Dicta die bulle dicte ecclesie de mandato prefati domini Andree fuerunt date prefato domino Nicolao, qui solvit omnia iura officialium, patet per cedulas depositariorum et Augustinus de Chisis seu societas de Ginutiis, mercatoribus Senensibus de Curia habuerint bullas sigillatas commune vero pape et sacri collegii predictorum promisit solvere infra 5 menses ad rationem 500 similium fl. pro hac vice dumtaxat vigore cuiusdam mandati reverendissimi domini camerarii ex relatione, ut dixit sanctissimi domini nostri pape, cuius mandati tenor est registratus in libro 1 diversorum domini Alexandri pape VI, folio 178.

¹ Kétszer szerepel | *[m.s.]* későbbi bejegyzés: 'Die 11 Ianuarii 1506 solvit pro communi pape dicte ecclesie Chanadiensis, prout patet per cedulas domini Bernardini, de ecclesia etc.' | *[m.d.]* 'Cardinales 14'.

289.

Róma, 1494. július 3.

Gábor választott boszniai püspök kötelezvénye a servitium commune (200 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 84r)²

Die 3 dicti, dominus Hugolinus de Mathis, clericus Parmensis, ut principalis et privata persona ac vice et nomine [...] Gabrielis Polnar, electi Bosnensis,³ obtulit [...] per bullas domini nostri Alexandri pape VI auctoritate apostolica et sub data VII Id. Aprilis, anno 2,⁴ facte, fl. auri 200 de camera, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...], presentibus dominis A[loisio] de Campania et A[gapito] de Magistris, Phy[lippo] de Pontecurvo.

Die 4⁵ dicti date sunt bulle parte, quia de gratia eidem electo facta per sanctissimum dominum nostrum papam et sacrum collegium remisse sunt et relaxata omnia, prout patet in mandato reverendissimi domini camerarii registrato libro primo diversorum folio 188. Et solvit iuxta formam mandati certa iura, prout ordinatum fuit in camera registratus reverendissimi domini de Viterbio.

[m.d.] 'Cardinales 14'.

¹ Agapitus de Magistris kamarai jegyző (1494–1503). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 271.

² Kiadása: MVC II, n. 1077 (574).

³ Polnár Gábor kolozsmonostori apát (1493–1501), boszniai (1493–1501), szerémi (1501) püspök. Vö. HC II, 109, 238; HODINKA, *Tanulmányok*, 92; JOHANN DULDNER, *Gabriel Polnar, Bischof von Bosnien*, Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde 24 (1892) 347–372.

⁴ 1494. április 7.

⁵ 1494. július 4.

290.

1494. december 9.

Kálmáncsehi Domonkos fehérvári prépost, a szekszárdi apátság commendátora kötelezvénye a servitium commune (266 2/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 95r)

Die 9 prefati mensis Decembris [...] Dominicus Kalmancehy, prepositus ecclesie Beate Marie terre Albaregalis, Vesprimiensis diocesis,¹ principalis sponte obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Salvatoris Sexardiensis, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, ratione commende sibi per bullam sub data Rome, pridie mensis Novembris, anno sui pontificatus 2,² auctoritate apostolica facte, fl. [...] 266 cum 2/3, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Iohannes archiepiscopus Ragusinus,³ vicecamerarius tulit [...], presentibus dominis Stephano de Narnia et Philippo de Pontecurvo notariis eiusdem camere testibus etc. et me, Agapito de Magistris eiusdem Camere Apostolice de premissis rogato.

Dicta die bulle prefati monasterii date fuerunt prefato domino Dominico, quia solvit omnia iura predicta, patet per cedulas depositariorum.

[m.d.] 'Cardinales 14'.

291.

1495. január 24.

János választott nándorfehérvári püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 97v)⁴

Die 24 Ianuarii 1495, reverendus dominus Iohannes, electus Nandoralbensis,⁵ obtulit se camere pro balista dicte titulario ecclesie ratione provisionis et perfectionis de persona sua eidem ecclesie auctoritate apostolica facte sub data III Kal. Novembris, anno 3.⁶

Dicta die solvit predictam balista [!] duc. 10 auri, patet per cedulas depositarii et similes ducatos unum pro quitantia, patet per cedulas.

[m.s.] 'Titularis'.

¹ Kálmáncsehi Domonkos fehérvári prépost, később püspök.

² 1493. november 4.

³ Iohannes Andreas de Sachis raguzai érsek, *vicecamerarius*. Vö. HC II, 220; FRENZ, *Die Kanzlei*, 385.

⁴ Kiadása: MREV IV, n. XXXVII (37–38).

⁵ Rhenesei János nándorfehérvári püspök (1494–1506), veszprémi *suffraganeus*. Vö. HC II, 198. Az *ammata* ugyanaznap vállalt kötelezettséget. Vö. MREV IV, XXXVIII (38); KÖRMENDY, *Amatae*, n. 194 (99).

⁶ 1494. október 30.

292.

Róma, 1495. május 6.

András választott argyasi püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 111v)

Die 6 Maii, dominus Balthasar de Ripa, clericus Rotensis, nomine reverendi patris, domini Andree, electi Argensis,¹ obtulit Camere Apostolice pro balista ecclesie sue titularis fl. 10 ratione provisionis [...] per bullas domini Alexandri sub data Rome, IV Non. Aprilis, anno 3.²

[*m.s.*] 'Dicta die solvit fl. 10 pro balista, patet per cedulam.' | 'Titularis'.

293.

1495. május 6.

János választott nikopoliszi püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 121v)

Die 24 Augusti 1495, dominus Nicolaus Tuba, clericus Romanus, nomine reverendi patris, domini Iohanni de Gara, electi Nicopolitani,³ obtulit [...] pro balista sue ecclesie titularis fl. 10 ratione provisionis [...] per bullas domini Alexandri sub data Rome, pridie Id. Septembris, anno 3.⁴

[*m.s.*] 'Dicta die solvit fl. 10 pro balista, patet per cedulam.' | 'Titularis'.

294.

1496. március 28.

*Domonkos váradi püspök kötelezvénye a servitium commune**(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Sol., vol. 11, fol. 137v)

Die 28 Martii 1496, dominus Nicolaus Baschai, prepositus Mixiliensis [!],⁵ vice et nomine reverendi patris, Dominici, electi Varadiensis,⁶ obtulit [...] facte sub data

¹ Enyedi András argyasi püspök (1495–1512), erdélyi segédpüspök és kanonok. Vö. HC II, 94, III, 115; KARÁCSONYI, *Az argyasi*, 8; FERENCZI, *A gyulafehérvári*, 24.

² 1495. április 2.

³ Garai János OFM, nicopolisi püspök (1494–1497). Vö. HC II, 202.

⁴ 1494. szeptember 12.

⁵ Bacsikai Miklós prépost.

⁶ Kálmáncehi Domonkos püspök.

Rome, XVII Kal. Novembris, pontificatus nostri anno 4,¹ fl. 2000, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et dominus An[ndreas] de Viterbio mensarius tulit [...], presentibus dominis Al[oisio] de Campania et Ag[apito] de Magistris sociis et me, F[rancisco] de Attavantis notario rogato.

Dicta die date fuerunt bulle Baldassarii de Ripa, clericus Astensis, quia solvit omnia, prout patet per cedulas.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

295.

1497. április 28.

János választott szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (133 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 177r)

Die 28 Aprilis 1497, venerabilis vir, dominus^a vice et nomine [...] Iohannis Hernust, electi Sirmiensis,² obtulit [...] ratione administrationis et deinde perfectionis [...] facte per bullas sub data XV Kal. Maii, anno 5,³ fl. [...] 133 cum uno tertio, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus dominus Sinolfus, Camere Apostolice clericus tulit [...], presentibus dominis N[icolao] de Castello et F[rancisco] de Attavantis testibus et me, Ste[phano] de Narnia rogato.

Dicta die date fuerunt dicte bulle, quia solvit omnia iura camere et collegii, patet per cedulas.

^a A név hiányzik. | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

296.

1497. június 14.

Salatiel aradi prépost, bulcsi kommandátor kötelezvénye a servitium commune (66 2/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 185r)

Die 14 dicti mensis [...] Baltassar de Ripa, clericus Astensis, vice et nomine domini Salaridis de Vemer, prepositus ecclesie Sancti Martini⁴ sponte obtulit [...] pro communi servitio monasterii Beate Marie Virginis in Bwtz, ordinis Sancti Benedicti,

¹ 1495. október 16.

² János szerémi püspök. Vö. HC II, 238.

³ 1497. április 17.

⁴ Vémeri Salatiel aradi prépost.

Chanadiensis diocesis, ratione unionis facte de dicto monasterio prepositure dicte ecclesie Sancti Martini Orodienensis, Strigoniensis diocesis, per bullas domini Alexandri sub data XVII Kal. Maii, anno 5,¹ fl. [...] 66 cum 2/3, ad quos dictum monasterium [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et dominus Hadrianus dicte camere clericus² tulit [...] presentibus N[icolao] de Castello et F[rancisco] de Attavantis collegis pro testibus. L[ucidus] Amerinus.

Dicta die date fuerunt bulle dicti monasterii eidem Baldassarii, quia solvit omnia iura, patet per cedulas depositariorum.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

297.

1497. július 12.

Tamás választott egri püspök kötelezvénye a servitium commune (3000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 188r)

Die 12 Iulii 1497 [...] Baldasar de Ripa, clericus Aquensis diocesis, vice et nomine [...] Thome, electi Agriensis,³ obtulit [...] per bullas domini Alexandri pape VI, sub data^a anno 5, facte, fl. [...] 3000, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus F[ranciscus], episcopus Theanensis,⁴ thesaurarius tulit [...], presentibus domino Gentile et domino Io[hanne] Prospero testibus. Phy[lippo] de Pontecurvo.

Dicta die date sunt bulle parti, quia solvit commune et omnia iura, patet per cedulas depositariorum.

^a A napi dátum hiányzik.

¹ 1497. április 15.

² Hadrianus Castellensis de Corneto kamarai jegyző (1484–1489), kamarai klerikus (1494–1503), *thesaurarius* (1500–1503). Vö. HOFMANN, *Forschungen*, II, 89; PASTURA, *La Reverenda Camera*, 45–46; FRENZ, *Die Kanzlei*, 344.

³ Erdődi Bakócz Tamás győri (1486–1493), egri (1493–1497) püspök, esztergomi érsek (1497–1521), bíboros (1500), konstantinápolyi pátriárka. Vö. HC II, 83, 167, 242, III, 7, 304; FÜGEDI, *A XV. századi*, 186; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 191–200; HORVÁTH RICHÁD, *Bakócz IV. Tamás*, Esztergomi érsek, 228–232; NEUMANN, *Győr és Eger között*, 357–366. A győri püspökségre szóló pápai bullák kiállításának alapjául szolgáló *controcedula consistorialis*a kiadva: TUSOR–NEMES, *Consistorialia Documenta Pontificia*, n. 6.

⁴ Francesco Borgia, *thesaurarius* (1493–1500), teanói püspök (1495–1508), cosenzai érsek (1499–1511), bíboros (1500–1511). Vö. HC II, 24, 142, 249; FRENZ, *Die Kanzlei*, 326.

298.

1497. július 17.

Ascanio bíboros, székszárdi kommandátor kötelezvénye a servitium commune (266 2/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 188v)

Die 17 Iulii 1497, dominus Raphael de Ganda, clericus Terdonensis diocesis, vice et nomine reverendissimi domini Ascanii Marie Sancti Viti in Macello martyrís diaconi cardinalis,¹ sancte Romane ecclesie vicecancellarii, obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Salvatoris Saxardiensis, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, ratione commende de illo eidem reverendissimo domino cardinali auctoritate apostolica facte, sub data V Id. Iunii, anno 5,² fl. [...] 266 cum duobus tertiis, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta etc. in forma [...] Et gratis, quia pro persona reverendissimi domini cardinalis.

[*m.s.*] ‘M. S. Salvatoris Saxardiensis OSB Quinqueecclesiensis’ [*m.d.*] ‘Cardinales 14’.

299.

1497. július 17.

Ferenc választott győri püspök kötelezvénye a servitium commune (800 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 189r)

Die 17 Iulii 1497, dominus Georgius de Palus, prepositus Iauriensis,³ vice et nomine reverendi patris, domini Francisci, electi Iauriensis,⁴ obtulit [...] facte per bullas domini Alexandri VI, sub data III Id. Iunii, anno 5,⁵ fl. [...] 800, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus An[dreas] de Spiritibus, Camere Apostolice clericus mensarius tulit [...], presentibus L[ucido] Amerino et Baldassare de Ripa pro testibus etc. A[gapitus] de Magistris.

Dicta die date fuerunt bulle parti, quia solvit omnia iura camere et collegii, patet per cedulas depositariorum.

[*m.d.*] ‘Cardinales 14’.

¹ Ascanio Maria Sforza bíboros.

² 1497. június 9.

³ Palusi György győri prépost (1492–1502). Vö. BEDY, *A győri székeskáptalan*, 330; KÖBLÖS, *Az egyházi közélet*, 390.

⁴ Szatmári Ferenc titeli prépost (1480), váci kanonok (1482), királyi titkár és budai prépost (1489–1497), győri püspök (1495–1508), pápoci prépost (1505–1508). Vö. HC II, 167; FÜGEDI, *A XV. század*, 486; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 231, 315, 316, 325, 327, 337 345, 346; KÖBLÖS, *i.m.*, 316–317; TEMEL, *Die Diözesanbischoffe*, 26.

⁵ 1497. június 11.

300.

1497. október 7.

Mihály választott zenggi püspök kötelezvénye a servitium commune (50 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Sol., vol. 11, fol. 197r)

Die 7 dicti [...] Andreas de Parma, clericus, vice et nomine [...] Michaelis, electi Signensis,¹ obtulit [...] per bullas domini nostri Alexandri pape VI, sub data V Kal. Octobris, anno 6,² facte, fl. [...] 50^a, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Hadrianus, camere clericus tulit [...], presentibus A[liosio] de Campania et N[icolao] de Castello testibus, et me, Phy[lippo] de Pontecurvo rogato.

Dicta die date sunt bulle supradicto domino Andree pro ipso electo recipienti, quia solvit commune et omnia alia iura, patet per cedulas dominorum depositariorum.

¹ Későbbi beszúrás | *[m.d.]* 'Cardinales 14'.

301.

1498. január 8.

Tamás választott esztergomi érsek kötelezvénye a servitium commune (4000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 205r)

Die 8 Ianuarii 1498, Ricardus de Milanensibus, clericus Florentinus vice et nomine [...] Thome, electi Strigoniensis, nuper episcopi Agriensis,³ obtulit [...] ratione translationis facte auctoritate apostolica [...] per bullas sub data XIII Kal. Ianuarii, anno 6,⁴ fl. [...] 4000, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem vero [...] infra 6 menses. Et reverendus pater, dominus L. archiepiscopus Reginensis, vicecamerarius tulit [...] presentibus [...] et me, Ste[phano] de Narnia ipsius camere notario rogato.

Dicta die supradicte bulle date fuerunt societati de Lurgarinis et pro ea supradicto domino Riccardo, quia solvit omnia iura camere et collegii, patet per cedulas depositariorum, referente domino A[loisio] de Campania supradicto.

[m.d.] 'Cardinales 14'.

¹ Mihály zenggi püspök (1487–1501). Vö. HC II, 237.

² 1497. szeptember 27.

³ Bakócz Tamás esztergomi érsek.

⁴ 1497. december 20.

⁵ A személy azonosítása problémás. Ekkor Pietro Isvalies volt Reggio-Calabria érseke, akinek kamarai hivatalviselése nem ismert. Esetleg Ludovico Agelli kamarai klerikusról lehet szó, aki ekkor már cosenzai érsek volt.

302.

1498. január 31.

György választott bodonyi püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 11, fol. 207r)

Dicta die, dominus Riccardus de Milanensibus, clericus Florentinus, ut procurator etc. obligavit se Camere Apostolice, nomine domini Georgii, electi titularis ecclesie Bodoniensis,¹ ratione 1 baliste ratione promotionis et perfectionis [...] facte et pro valore dicte baliste fl. [...] 10 solvere promisit etc. Iuravit etc. presentibus dominis N[icolao] de Castello et Pandolfo de Sancto Severino² testibus etc. et me, A[loisio] de Campania notario rogato.

[*m.d.*] 'Dicta die solvit fl. 10 pro valore dicte baliste, patet per cedulam depositarii'.

303.

1498. szeptember 1.

Mihály választott epifániai püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 4r)

Die prima Septembris [...] Riccardus de Milanensibus, clericus Florentinus, nomine Michaelis Francisci, electi Epiphaniensis,³ obtulit Camere Apostolice et pro balista dicte ecclesie in partibus infidelium constitute duc. 10 [...] ratione provisionis dicte ecclesie sub data Rome, XVII Kal. Septembris anno 6,⁴ sibi facte.

Item, pro quitantia solvit fl. unum.

[*m.s.*] 'Die 31 Augusti solvit pro dicta balista fl. [...] 10, patet per cedulam depositariorum. Item, solvit fl. 1 pro quitantia, patet per cedulam'.

¹ György győri prépost (1492–1502), bodonyi püspök (1498–1504). Vö. HC II, 108; BEDY, *A győri székeskáptalan*, 330; KÖBLÖS, *Az egyházi közélet*, 390.

² Pandulphus de Sancto Severino kamarai jegyző (1493–1509). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 420.

³ Ferenc fia Mihály OSPPE, kánonjogi doktor, a vatikáni Szt. Péter-bazilika gyóntatója, epifániai püspök (1498–1520), szerémi segédpüspök. Vö. HC II, 151; III, 193; FRAKNÓI, *A római magyar*, 390–391; MONAY, *A Római magyar*, 51.

⁴ 1498. augusztus 17.

304.

1499. június 10.

Miklós választott szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune (133 1/3 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 37r)

Die 10 dicti, dominus Paulus Tuba pro domino Nicolao Chiachy^a, electo Sirimien-
ensis,¹ obtulit [...] per bullas domini Alexandri pape VI, anno 7, auctoritate apostolica
facte, fl. [...] 133 1/3, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus An[ndreas] de Viterbio tulit [...],
presentibus domino A[loisio] de Campania et Gen. de Fulginio² testibus ac me,
F[rancisco] Blondo³ dicte camere notario rogato.

Die 12^a dicti bulle dicte provisionis fuerunt date dicto domino Paulo, quia solvit
omnia iura eiusdem ecclesie, patet per cedulam, de mandato domini An[dree] de
Viterbio.

^a Helyesen: 'Bachkai' | [m.s.] 'Die 14 Maii solvit pro communi pape fl. 63 1/3, per cedulam patet libro 7° introitus folio 65'. | [m.d.] 'Cardinales 14'.

305.

1499. október 5.

*László pálos fráter kötelezvénye, miszerint a pálos rendhez csatolt szentjobbi apátság
után a servitium communét (66 2/3 ft.-ot) és 5 servitia minutát megfizeti.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 53r)

Die 5 Octobris 1499 [...] Ladislaus ordinis Sancti Pauli Primi Heremite, vice et
nomine ordinis predicti, obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Stephani
Regis de Zenthog, ordinis Sancti Benedicti, Varadiensis diocesis, ratione concessionis
et assignationis de dicto monasterio fiende dictis fratribus ordinis Sancti Pauli per
bullas sub data Kal. Augusti, anno 6,⁵ fl. [...] 66 cum duobus tertiis, ad quos [...] et 5
servitia minuta consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et [...] Hadrianus
tulit [...], presentibus dominis F[rancisco] de Att[avantis] et F[rancisco] Blondo
camere notario testibus [...] Ste[phano] de Narnia rogato.

¹ Bacsikai Miklós püspök.

² Gen. de Fulginio, kamarai jegyző (1499–1500). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Franciscus Blondus kamarai jegyző (1483–1499). Vö. PASTURA, *La Reverenda Camera*, 36; FRENZ, *Die Kanzlei*, 326.

⁴ 1499. június 12.

⁵ 1498. augusztus 1.

^aDie 8^t dicti bulle dicte unionis fuit data spectabili viro, domino Paulo de Planca, qui solvit omnia iura dicti monasterii et se obligavit exhibere mandatum sufficiens a priore generali et fratribus ordinis Sancti Pauli Primi Heremite sub regula Sancti Augustini degentis Varadiensis diocesis ad obligandum ipsos de solvendo dicta iura singulis 15 annis et infra 6 menses illos obligare, ut dictum est sub penis etc. Et dominus Ladislaus frater et prior ad presens Sancti Stephani in Celio monte de Urbe dicti ordinis promisit curare, quod dictus dominus Paulus relevetur indemnis a dicta obligatione sub penis etc. Iuravit etc^a.

^{a-a} Más kéz írásával [m.s.] 'Die 5 Octobris 1499 solvit pro communi pape fl. 31 per cedulam libro 8. folio 7'. [m.d.] 'Cardinales 14'.

306.

1500. április 11.

György választott veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 74v)²

Die 11 Aprilis 1500, dominus Ioannes Cinck, mercator Augustensis, ut institor Henrici Fucher et sociorum mercatorum Romanam Curiam sequentium vice et nomine reverendi patris, domini Georgii, electi Vesprimiensis,³ obtulit [...] ratione perfectionis de persona sua eidem ecclesie ac provisionis per bullas sanctissimi domini nostri sub data Kal. Aprilis, anno 5,⁴ auctoritate apostolica facte, fl. [...] 1500, ad quos [...] repperitur [!] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus V[entura] Bufolinus⁵ clericus tulit [...] presentibus in Camera Apostolica domino Ste[phano] de Narnia et domino A[gapito] de Magistris eiusdem camere notariis protestibus meque P[andulpho] de Sancto Severino notario rogato.

Dicta die date fuerunt supradicte bulle prefato Iohanni Cinck institori, qui solvit omnia iura, patet per cedulas depositariorum etc.

[m.s.] 'Die 10 Aprilis solvit ducatos 427, boli 40, patet libro 8. introitus folio 55' [m.d.] 'Cardinales 14'.

¹ 1498. október 8.

² Kiadás: MREV IV, n. LXXXVII (91).

³ Szatmári György fehérvári kanonok, a Szt. Miklós társaskáptalan prépostja (1495), gyulafehérvári (1497), mislyei (1498), óbudai (1498–1499), budafelhévízi prépost, veszprémi (1499–1501), váradi (1501–1505), pécsi (1505–1522) püspök, esztergomi érsek (1521–1524), királyi titkár (1494–1503), titkos kancellár (1503–1521), főkan-cellár (1521–1524). Vö. HC II, 266, III, 280, 304; BUNYITAY, *A váradi püspökség I.*, 344–353; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; BÓNIS, *A jogtudó értelmiség*, 311–315, 317–320, 323, 325, 327–330, 348; PET 136–140; FARBAKY, *Szatmári György, i.m.*; KÖBLÖS, *Az egyházi közélet*, 330–331, 366; TÓTH-SZABÓ PÁL, *Szatmári György prímás (1457–1524)* (Magyar történeti életrajzok 22), Budapest 1906.

⁴ 1500. április 1.

⁵ Ventura de Bufolinis, kamarai klerikus (1495–1504). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 452.

307.

1500. május 2.

Gergely szörényi püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 76v)

Die 2 Mai, reverendus dominus Gregorius, electus Zewrmiensis,¹ obtulit camere pro balista dicte titularis ecclesie fl. [...] 10 ratione provisionis et perfectionis [...] facte sub data III Kal. Maii, anno 8.²

[*m.s.*] 'Dicta die solvit pro balista fl. 10 per cedulam'.

308.

1500. május 27.

Mihály választott zenggi püspök kötelezvénye a lisari monostor után esedékes servitium commune (33 1/3 ft.) megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 80r)

Die 27 Mai 1500, dominus Andreas Vaghis, prepositus Busseti, vice et nomine [...] Michaelis, electi Signensis,³ obtulit [...] pro communi servitio monasterii Sancti Georgii de Lisar, ordinis Sancti Benedicti, dicte diocesis, ratione retinctionis eidem monasterio de persona dicti domini Michaelis per bullas sanctissimi domini nostri sub data V Kal. Octobris, anno 6,⁴ [...] facte, fl. [...] 33 1/3, ad quos [...] reperitur, medietatem infra 6 menses proxime sequentes [...] [] Et reverendus frater, dominus Adrianus clericus mensarius tulit [...], presentibus dominis A[loisio] de Campania et L[ucido] Amerino pro testibus, A[gapito] de Magistris rogato [...].

^aDicta die date fuerunt bulle dicti monasterii eidem domino Andree, quia solvit omnia iura, patet per cedulas depositariorum^a.

^{a-a} Alatta még egyszer feljegyezték más tintával. | [*m.s.*] 'Die 26 Maii solvit pro communi pape ducatos 15, boli 53, patet libro 8 Introitus folio 70.' | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Túri Takaró Gergely rábaközi főesperes, győri kanonok (1491, 1501–1505), győri olvasókanonok (1493–1501), szörényi püspök (1495–1500), esztergomi segédpüspök, esztergomi kanonok (1500–1505). Vö. HC II, 236; BÉKEFI, *Akáptalani iskolák*, 109; BÉDY, *A győri székeskáptalan*, 330; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 121; KÖBLÖS, *Az egyházi közélet*, 432–433.

² 1500. április 29.

³ Ragusai Mihály püspök.

⁴ 1497. szeptember 27.

309.

1500. augusztus 6.

*Lukács zágrábi püspök kötelezvénye a servitium commune**(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 88r)

Die 6 eiusdem Augusti, dominus Baldasar de Ripa, clericus Astensis, procurator et procuratorio nomine [...] Luce, episcopi Zagabriensis,¹ sponte obtulit [...] pro communi servitio ecclesie Zagabriensis ratione translationis de persona ipsius Luce de ecclesia Chanadiensi ad ecclesiam Zagabriensem predictam per bullas domini Alexandri pape VI, sub data Rome, IX Kal. Augusti, anno sui pontificatus 8,² [...] facte, fl. [...] 2000, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Franciscus, archiepiscopus Cusentinus, sanctissimi domini nostri pape generalis thesaurarius³ tulit [...], presentibus dominis Camillo de Populis de Bononia et Galiazio de Petra⁴ in registro bullarum apostolicarum capserio pro testibus etc. et me, Aloisio de Campania eiusdem camere notario de premissis rogato etc.

Dicta die prefatus dominus Franciscus thesaurarius dedit dictas bullas prefato domino Baldasari, quia pro dicta ecclesia Zagabriensi fuerunt soluta omnia iura predicta, patet per cedula depositariorum.

[*m.s.*] 'Die 6 Augusti solvit pro communi pape dicte ecclesie 950, patet libro 9 Introitus folio 95'. | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

310.

1500. október 1.

*Máté pannonhalmi apát kötelezvénye a servitium commune**(250 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 95v)

Die 1 Octobris 1500, dominus Baldasar de Ripa, clericus Astensis, vice et nomine domini Mathei Tarlna,⁵ abbatis monasterii Sancti Martini^a Sacri Montis Pannonie, ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis, obtulit [...] ratione provisionis et perfectionis [...] per bullas sub data Rome, XIV Kal. Octobris, anno 9,⁶ [...] facte, fl. [...] 250, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses

¹ Szegedi Lukács püspök.

² 1500. július 24.

³ Francesco Borgia.

⁴ Galezius de Petra *scriptor registri cancellariae* (1500–1503). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 337.

⁵ Tolnai Máté pannonhalmi főapát (1500–1535). Vö. *Paradisum plantavit*, 506.

⁶ 1500. szeptember 18.

[...] Et reverendus pater, dominus Ventura de Benassatis, clericus camere mensarius tulit [...], presentibus dominis A[loisio] de Campania et F[rancisco] de Att[avantis] et me, Do[minoco] de Iuvenibus notario rogato.

Dicta die prefate bulle fuerunt date dicto domino Baldasari, qui solvit omnia iura camere et collegii.

^a LUKCSICS kéziratában ‘Sancte Marie’ szerepel tévesen. I [m.s.] ‘Die prima Octobris solvit 108 duc., boli 60, patet libro 9. Introitus folio 13’. I [m.d.] ‘Cardinales 14’.

311.

1500. november 26.

Miklós szerémi püspök kötelezvénye a servitium commune

(133 1/3 ft.) és 5 servitium megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 103r)²

Die 26 Novembris 1500, dominus Baltasar de Ripa, clericus Astensis, assertus procurator ac vice et nomine domini Nicolai Baschakai, episcopi Sirmiensis^a,³ obtulit [...] per bullas sanctissimi domini nostri Alexandri VI sub data Rome, etc. Id. Novembris, anno 9,⁴ [...] facte, fl. [...] 133 cum uno tertio alterius ducati, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Hadrianus Castellensis, Apostolice Camere clericus tulit [...], presentibus dominis F[rancisco] Attavantis et A[gapito] de Magistris dicte camere notariis testibus etc. et me, Gen. Fulginate notario rogato.

Dicta die date fuerunt bulle, quia solvit omnia iura etc., patet per cedulas etc.

^a A széljegyzetben ‘Simiriensis’ szerepel. I [m.s.] ‘Solvit die 26 Novembris fl. 60, boli 12, patet libro 9. Introitus folio 29.’ [m.d.] ‘Cardinales 14’.

312.

1501. május 19.

János toplicai apát kötelezvénye a servitium commune

(100 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 119r)

Die 19 Mai 1501, dominus Baltassare de Ripa, vice et nomine reverendi patris, domini Iohannis, abbatis monasterii Beate Marie de Thoplica seu Topolcza, Cisterci-

¹ Ventura de Benassatis kamarai klerikus (1497–1505), *thesaurarius generalis* (1503). Vö. FRENZ, *i.m.*, 452.

² Kiadva: MVC II, n. 1091 (584).

³ Bacscai Miklós püspök.

⁴ 1500. november 13.

ensis ordinis, Zagradiensis diocesis, obtulit [...] ratione perfectionis et provisionis per bullas domini Alexandri pape VI, sub data Rome, etc. IV Kal. Maii, anno 9,¹ facte, fl. [...] 100, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Ventura, episcopus Interamnensis,² mensarius tulit [...], presentibus in Camera Apostolica dominis Aloisio de Campania et Francisco Attavantis notariis dicte camere testibus et me, Gen. Fulginate notario rogato.

Dicta die date fuerunt bulle supradicto domino Baltassari, quia commune pape et collegii solvit ad ratum 50 iuxta reductionem factam per sanctissimum dominum nostrum, prout extat fides reverendissimi domini Ba[ptiste] cardinalis Ursini³ in scriptis, alia vero iura solvit ad ratum centum, patet per cedulas depositariorum.

[*m.s.*] 'Die 19 dicti solvit fl. 23, boli 60, patet libro 9 Introitus folio 82'. [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

313.

1501. október 9.

*Miklós nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune
(275 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 140r)*

Die 9 eiusdem mensis Octobris, dominus Baldasar de Ripa, clericus Astensis, ut procurator et procuratorio nomine [...] Nicolai, episcopi Nitriensis,⁴ sponte obtulit [...] per bullas domini Alexandri pape VI, sub data Rome, V Id. Augusti, anno sui pontificatus 9,⁵ [...] facte, fl. [...] 275, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Andreas de Viterbio, Apostolice Camere clericus tulit [...], presentibus dominis Pandulpho de Sancto Severino et Marco de Saxoferrato⁶ notariis eiusdem camere testibus etc. et me, A[loisio] de Campania de premissis rogato etc.

Dicta die bulle dicte ecclesie fuerunt date prefato Baldassari, quia solvit omnia iura, patet per cedulas depositariorum.

[*m.s.*] 'Die 8 Octobris solvit fl. 130, boli 52, patet libro 10 Introitus folio 15'. [*m.d.*] 'Cardinales 12'.

¹ 1501. április 28.

² Ventura Bufolinis.

³ Giovanni Battista Orsini a Ss. Giovanni e Paolo (1493–1503) presbiter-bíborosa, *prothonotarius apostolicus*. Vö. HC II, 19.

⁴ Bacskai Miklós püspök.

⁵ 1501. augusztus 9.

⁶ Marcus de Saxoferrato, *collector taxae plumbi*, kamarai jegyző. Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 404.

314.

1502. február 24.

*György váradi püspök kötelezvénye a servitium commune**(2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 155^r)¹

Die 24 Februarii, Iacobus de Doffis, institor societatis de Fucharis, ut principalis ac vice et nomine domini Georgii, episcopi Varadiensis,² obtulit [...] ratione translationis ab ecclesia Vesprimiensis ad eandem ecclesiam Varadiensem [...] per bullas domini Alexandri per cancellariam expeditas sub data XVI Kal. Martii, anno 10,³ [...] facte, fl. [...] 2000, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. ⁴Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus in Christo pater, dominus Sinolfus,⁴ eiusdem camere clericus tulit [...], presentibus domino Bonifatio⁵ eius nepote et Petro Aloysii laico Ortano pro testibus et L[ucido] Amerino notario.

Dicta die bulle dicte ecclesie date fuerunt eidem Iacobo institori dicte societatis, quia communia pape et collegii fuerunt deducta et defalcata in summa fl. 6633 1/3 auri larghorum, quos ipsi Fuchari solverunt regi Hungarie in summa 13031 1/3 alterius duc. pro ultima tertiaria 1 anni stipendi 40 000 ducatos eidem regi debitorum et hoc vigore mandati registrati libro 5. diversorum Alexandri folio 139.^a

^{a-a} A kiadásban nem szerepel. | [m.d.] 'Cardinales 14'.

315.

1502. február 24.

*Domonkos erdélyi püspök kötelezvénye servitium commune**(1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.*(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 155^v)

Dicta die supradictus Iacobus, ut principalis ac vice et nomine [...] Dominici, episcopi Transilvani,⁶ obtulit [...] ratione translationis ab ecclesia Varadiensi ad eandem ecclesiam Transilvanam [...] per bullas domini Alexandri pape VI, per cancellariam expeditas sub data XVI Kal. Martii, anno 10,⁷ [...] facte, fl. [...] 1500, ad quos [...] et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] infra 6 menses [...] Et [...] Sinolfus tulit [...], presentibus iisdem testibus supra nominatis. L[ucido] Amerino notario rogato.

¹ Kiadva: MREV IV, n. XCVI (III).

² Szatmári György püspök.

³ 1502. február 14.

⁴ Sinolfus de Castro Otherio, kamarai klerikus (1483–1503). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 445.

⁵ Bonifacius de Castro Otherio, kamarai klerikus (1502–1504). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 307.

⁶ Kálmáncehi Domonkos erdélyi püspök.

⁷ 1502. február 24.

Dicta die bulle supradicte ecclesie date fuerunt supradicto Iacobo, quia communia pape et collegii fuerunt deducta et defalcata, ut supra.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

316.

Róma, 1502. április 13.

Pál választott milkói püspök kötelezvénye 10 forint megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 161r)

Die 13 Aprilis 1502, dominus Richardus de Milanensibus, clericus Florentinus, nomine reverendi patris, domini Pauli, electi Milcoviensis,¹ obtulit Camere Apostolice etc. pro balista dicte ecclesie in partibus infidelium solvit duc. 10 de camera, providet prefato domino Paulo sub data Rome, XIII Kal. Martii, anno 10.²

[*m.s.*] 'Titularis Milcoviensis'.

317.

1502. április 23.

Gergely választott veszprémi püspök kötelezvénye a servitium commune (900 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 12, fol. 161v)³

Die 23 dicti, dominus Iohannes Zinch, institor banchi de Fucharis, nomine reverendi patris, domini Georgii^a de Frangepanibus, electi Vesprimiensis,⁴ obtulit [...] ratione provisionis et perfectionis eisdem domino Georgio^a per bullas sub data Rome, XIV Kal. Maii, anno 10,⁵ facte, ad quos dicta ecclesia ad 900 taxata reperitur [!], et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] infra 6 menses [...] Et reverendus pater, dominus Hadrianus thesaurarius ac clericus tulit sententiam in scriptis etc.

Die dicta date fuerunt bulle prefato institori, quia solvit minuta sacra, subdiacorum ac quitantiam etc. alia vero iura promisit solvere ad statim.

^a Helyesen: 'Gregorii'! [*m.s.*] 'Die 15 Iulii 1502 solvit fl. 427, per manus de Fucharis, patet libro 10. Introitus folio 99. | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Ilsvai Pál milkói püspök (1502–1505), esztergomi kanonok, plébános, esztergomi segédpüspök. Vö. HC II, 191; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 122.

² 1502. február 17.

³ Kiadva: MREV IV, n. CII (119).

⁴ Frangepán Gergely veszprémi püspök (1501–1503), kalocsa-bácsi érsek (1503–1520). Vö. HC II, 266, III, 172; ÉRDÚJHELYI, *A kalocsai érsekség*, 106–131; FÜGEDI, *A XV. századi*, 488; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 409–420.

⁵ 1502. április 18.

318.

1503. október 17.

Zsigmond választott nyitrai püspök kötelezvénye.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 81, fol. 82r)

Die 17 dicti [...] dominus Iohannes Zinch, nomine reverendi patris, domini Sigismundi, electi Nitriensis,¹ est obligatus collegio ratione perfectionis ad dictam ecclesiam, patet, ut supra, folio ut supra.

319.

1504. május 31.

Vince otocsáci püspök, lisáci kommandátor kötelezvénye.(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 81, fol. 82r)²

Die ultima dicti [Maii 1504], reverendus pater, dominus Vincentius, episcopus Ottocensis, principalis est obligatus ratione commende sibi de monasterio Sancti Georgii de Lizac, Signiensis diocesis facti, patet libro, folio 94. docuit de intruso.

320.

1504. szeptember 2.

Jakab zenggi püspök, lisáci kommandátor kötelezvénye.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 81, fol. 82v)

Die 2 Septembris, reverendus pater, dominus Iacobus, episcopus Signensis,³ principalis est obligatus ratione commende monasterii Sancti Georgii de Lizac, Signensis diocesis et docuit de Intruso prout in libro, quo supra, folio, ut supra.

321.

1505. június 12.

*Péter bíboros, pécsváradai kommandátor kötelezvénye**a servitium commune (600 ft.) megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 88, fol. 26r)

Die hodie, dominus Baldasar de Ripa, nomine reverendissimi domini Petri, tituli Sancti Ciriaci, presbyteri cardinalis, obtulit pro communi monasterii Sancte Marie,

¹ Thurzó Zsigmond nyitrai (1503–1504), erdélyi (1504–1506) váradai (1506–1512) püspök. Vö. HC II, 204, III, 100, 259, 326; BUNYITAY, *A váradai püspökség*, 354–366; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490.

² Kiadva: MVC I, n. 933 (491).

³ Iacobus de Blasiolis zenggi püspök (1501–1513). Vö. HC II, 237, III, 299.

Pecciaradini, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, ratione commende¹ etc. facte, sub data III Kal. Iunii, anno 2,² taxata ad duc. 600 etc.

[*m.s.*] 'Peccie Varadiensis' | [*m.d.*] 'Recepit 600 pro cardinali'.

322.

1505. június 23.

Péter bíboros, székszárdi kommandátor kötelezvénye a servitium commune (266 2/3 ft.) megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 88, fol. 25r)

Die 23 dicti, dominus Baldasar de Ripa, nomine reverendissimi domini Petri, tituli Sancti Ciriaci, presbiter cardinali,³ obtulit etc. pro communi monasterii Sancti Salvatoris, Saxardie, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, ratione commende auctoritate apostolica facte, sub data III Kal. Iunii, anno 2,⁴ taxata ad duc. 266 2/3 in libro camere etc.

[*m.s.*] 'Salvatoris'.

323.

1506. január 28.

Zsigmond választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 88, fol. 57v)

Die 28 Ianuarii 1506, dominus Iohannes Zing, institutor societatis de Fucharis, nomine reverendi patris, domini Sigismundi, electi Varadiensis,⁵ obtulit Camere Apostolice et sacro collegio [...] pro communi servitio dicte ecclesie, ratione translationis et perfectionis pro eadem ecclesia per bullas domini Iulii, sub data Rome, XIII Kal. Ianuarii, anno 3,⁶ auctoritate apostolica facte, fl. [...] 2000, ad quos dicta ecclesia in libris camere taxata reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...]

¹ A kötelezettséget vállaló főpap Pietro Isvalies, Reggio-Calabria érseke (1497–1505), S. Ciriaco alle Terme (1500–1511), majd a S. Pudenziana (1507–1511) bíborosa, a veszprémi püspökség adminisztrátora (1503–1511). Vö. HC II, 24, 222, 266; ANTONÍN KALOUS, *Plenitudo potestatis in partibus? Papežští legáti a nunciové ve střední Evropě na konci středověku (1450–1526)* (Knižnice Matice Moravské 30) Brno 2010, 356–357.

² 1505. május 30.

³ Isvalies Péter bíboros.

⁴ 1505. május 30.

⁵ Thurzó Zsigmond püspök.

⁶ 1505. december 19.

medietatem infra 6 menses [...] aliam vero medietatem infra alios 6 menses [...] solvere promisit, submitit, iuravit etc. Et reverendus pater, dominus Ludovicus, mensarius, tulit sententias in scriptis presentibus L[ucido] Amerino et M[elchiore] de Campania¹ testibus etc. et me, F[rancisco] de Attavantis etc.

Die dicta, bulle supradicte ecclesie fuerunt date eidem domino Iohanni, quia solvit minuta camere, alia vero iura camere et collegii, promisit solvere ad statim registratum de mandato reverendissimi patris, domini Henrici, sanctissimi domini nostri pape thesaurarii,² commune pape, sub die 3 Februarii solvit, patet per cedulas. Et solvit commune collegii, prout patet per cedulas reverendi patris, domini archiepiscopi Tarentinensis etc.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

324.

1506. január 28.

György választott pécsi püspök kötelezvénye a servitium commune (3300 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 88, fol. 57v)

Die dicta, dominus Iohannes Zing, institutor societatis de Fucheribus, nomine [...] Georgii, electi Quinqueecclesiensis,³ obtulit [...] ratione provisionis et perfectionis [...] per bullas domini Iulii, sub data XIII Kal. Ianuarii, anno 3,⁴ [...] facte, fl. 3300, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem autem [...] presentibus supradictis.

Dicta die [...] thesaurarii, nec non prefatus dominus Iohannes societatis promisit solvere omnia obvenientia pro expeditione pa[l]ii prefate ecclesie, dummodo prius sanctissimus dominus pontifex velit eidem concedere ac iuravit etc. Commune vero pape solvit, sub die 3 Februarii,⁵ patet per cedulas. Et solvit commune et alia iura sacri collegii, prout patet per cedulas reverendi patris, domini.^a

^a Az utolsó sor olvashatatlan | [*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Melchior de Guirrieris de Campania, kamarai jegyző (1505–1514). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 407.

² Henricus Brunus.

³ Szatmári György püspök.

⁴ 1505. december 19.

⁵ 1506. február 3.

325.

1506. január 28.

István választott nyitrai püspök kötelezvénye a servitium commune (275 fl.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 88, fol. 59r)

Die 28 Ianuarii 1506, Iohannes Zing, institutor de Fucheris, nomine dicte societatis ac vice et [...] Stephani, electi Nitriensis,¹ [...] ratione translationis et provisionis de eadem ecclesia per bullas domini Iulii, sub data XIII Kal. Ianuarii, anno 3,² auctoritate apostolica facte, fl. 275, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] iuravit etc. Et reverendus dominus, pater mensarius tulit sententiam in scriptis, presentibus L[ucido] Amerino et M[elchiore] de Campania etc.

Die dicta [...] thesaurarii etc. commune nostre pape, sub die 3 Februarii³ et commune collegii, sub die 8 Ianuarii,⁴ prout patet per cedulas depositariorum.

[m.d.] 'Cardinales 14'.

326.

1506. május 2.

János választott bordeaux-i érsek, erdélyi adminisztrátor kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 88, fol. 71v)

Dicta die, dominus Iohannes de Stenbar, nomine domini Iohannis, electi Burdegalensis,⁵ obtulit [...] pro communi servitio ecclesie Albensis, Transilvane, ratione perpetue administrationis sibi per bullas domini Iulii, sub data III Kal. Aprilis, anno 3,⁶ auctoritate apostolica concessa, fl. 1500, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorundem autem [...] promisit, submisit etc. Et reverendus pater, dominus Fernandus Ponzettus⁷ tulit sententias in scriptis, presentibus dominis Alexandro Caroli et Ascanio Severolo testibus et L[ucido] Amerino. Dicta die, bulle dicte ecclesie date fuerunt supradicto Iohanni, quia solvit omnia iura, patet per cedulas depositariorum.

[m.d.] 'Cardinales 14'.

¹ Erdődi István veszprémi (1502–1504), majd nyitrai püspök (1505–1512). Vö. HC III, 259.

² 1505. december 19.

³ 1506. február 3.

⁴ 1506. január 8.

⁵ Jean de Foix bordeaux-i érsek (1500–1529). Vö. HC II, 112, III, 142.

⁶ 1506. március 30.

⁷ Ferdinandus Ponzettus *abbreviator* (1485–1500), kamarai klerikus (1500–1517, 1523–1527), *thesaurarius* (1513–1517). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 323.

327.

1506. július 28.

Tamás nádorfehérvári püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 88, fol. 85v)

Dicta die [28 Iulii 1506], dominus Raynerius Gassiotus, notarius reverendi patris, domini auditoris camere, obtulit se Camere Apostolice nomine reverendi patris, domini Thome, episcopi Nandorallensis,¹ pro balista dicte ecclesie ratione provisionis et perfectionis de persona sua eidem ecclesie, que in partibus infidelium existit, per bullas sanctissimi domini nostri, domini Iulii pape II, sub data VI Idus Iulii, anno 2.²

[*m.s.*] 'Titularis' | [*m.d.*] 'Die 21 dicti solvit pro balista dicte ecclesie fl. 10, patet per cedulam'.

328.

1508. április 17.

János választott váci püspök kötelezvénye 500 ft. és 5 servitia minuta megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 88, fol. 150r)

Die 17 Aprilis 1508, dominus Nicolaus de Quinqueecclesiensis, canonicus Strigoniensis,³ ut principalis et privata persona ac vice [et] nomine reverendi patris, domini Iohannis Goston, electi Vacienensis,⁴ obtulit [...] ratione perfectionis et provisionis [...] per bullas sanctissimi [...] Iulii pape II, sub data Rome, Idus Martii, anno 5,⁵ auctoritate apostolice facte, fl. 500, ad quos [...] reperitur, et 5 minuta servitia consueta. Eorumdem [...] submisit, constituit et se in pleniori forma camere obligavit, iuravit etc. Et reverendus pater dominus Ieronimus de Sinneis, clericus dicte camere, tulit sententias in scriptis, presentibus in Camera Apostolica dominis Lucido Amerino et F[rancisco] Attavantis dicte camere notariis et me, M[elchiore] de Campanis rogato.

Dicta die, bulle dicte ecclesie date fuerunt prefato Nicolao, quia solvit omnia iura pape, collegii et cardinalium, patet per cedula depositariorum.

[*m.d.*] 'Cardinales 14'.

¹ Tamás nádorfehérvári püspök (1506–?). Vö. HC III, 252.

² 1505. július 10.

³ Pécsi Miklós esztergomi kanonok.

⁴ Gosztonyi János váci (1507–1518), győri (1510–1524), erdélyi (1524–1527) püspök, királynéi kancellár. Vö. HC III, 100–101, 215, 325; CHOBOT, *A váci egyházmegye* II, 522–524; SÖRÖS PONGRÁC, *Adatok Felsőszélestei Gosztonyi János püspök életéhez*, Religio 68 (1909) 595–600, 612–614, 629–633, 644–646.660–661; FÜGEDI, *A XV. századi*, 486; CSÓKA, *Győri püspökök*, 35–36; C. TÓTH NORBERT, *Várdai Ferenc végrendeletének utóélete*, Mezővárostól a rendezett tanácsú városig (szerk. Garda Dezső), Csíkszereda 2011, 73–115, 75–77, 81–82.

⁵ 1508. március 15.

329.

1510. március 6.

*Simon választott modrusi püspök kötelezvénye a servitium
commune (133 1/3 ft.) megfizetéséről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 81, fol. 96r)¹

Die 6 Martii 1510, dominus Simon Beginus, electus Modrusiensis,² promisit solvere iura dicte ecclesie in Kal. Iunii proxime futuri,³ patet folio 145.

[m.s.] '133 1/3 habet intrusum'.

330.

1511. május 6.

Kötelezvény a váci egyház után.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 81, fol. 98v)

Die 6 Maii 1511, Bernardus Binus, promisit solvere ad statim iura ecclesie Vaciensis, pro collegio non solvit, prout folio 12.

[m.s.] 'Bernardus Binus'. | A bejegyzés áthúzva.

331.

1515. augusztus 28.

Ferenc erdélyi püspök kötelezvénye a servitium commune (1500 ft.) megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 13, fol. 76v)

28 dicti, Iohannes Zinch, institor nomine reverendi patris, domini Francisci, electi Albensis, Transilvanensis,⁴ pro communi dicte ecclesie fl. 1500 in deductionem suarum, patet libro 1, folio 98.

¹ Kiadva: MVC I, n. 936 (492).² Simon de Begno modrusi püspök (1509–1536). Vö. HC III, 247.³ 1510. június 1.⁴ Várdai Ferenc erdélyi püspök.

332.¹

1515. május 21.

Ferenc választott váradi püspök kötelezvénye a servitium commune (2000 ft.) megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 13, fol. 82v)

21 Maii 1515, Bernardus Bini, mercator Florentinus, nomine Francisci de Pereni, electi Varadiensis,² pro communi dicte ecclesie fl. 2000 ad statim iuxta declarationem camere. Libro 1, folio 83.

333.

1515. augusztus 28.

László vál. váci püspök kötelezvénye a servitium commune (500 ft.) megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 13, fol. 82v)

Iohannis Zinch, institor Iacobi Funcher [!], nomine reverendi patris, domini Ladislai Zalkano, electi Vacienis,³ pro communi dicte ecclesie fl. 500 in deductionem suarum, patet libro 1, folio 98.

334.

1525. február 4.

Albert választott bodonyi püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 14, fol. 48r; vol. 15, fol. 17r)

Die 4 Februarii 1525, dominus Iohannis Bollardi^a, obtulit Camere Apostolice nomine reverendi patris, domini Alberti, electi Bodoniensis,⁴ que in partibus infidelium existit, pro balista dicte ecclesie per bullas sanctissimi domini nostri, domini Clementis pape VII, auctoritate apostolica facte sub data V Id. Ianuarii anno 2.⁵

^a A 15. kötet változata: 'Collardi' | /m.s.] 'Titularis' | /m.d.] 'Dicta die solvit pro balista ducatos 10, patet per cedulas'.

¹ LUKCSICS kézírata itt a forrást és nem a kronológiát követi. Nem változtattunk számozásán.

² Perényi Ferenc erdélyi (1508–1512), váradi (1512–1526) püspök. Vö. HC II, 100, 326; BUNYITAY, *A váradi püspökség*, I, 367–377; FÜGEDI, *A XV. századi*, 489.

³ Szalkai László váci püspök, (1513–1523), kalocsai érsek (1520), egri püspök (1520, 1523–1524), esztergomi érsek (1524–1526). Vö. HC III, 98, 304, 325; BALOGH ISTVÁN, *Szalkay László esztergomi érsek († 1526)*, Kassa 1942; CHOBOT, *A váci egyházmegye* II, 525–530; SUGÁR, *Az egri püspökök*, 211–217; KUBINYI ANDRÁS, *Szalkai László esztergomi érsek politikai szereplése*, Uő, Főpapok, 147–160; FÜGEDI, *A XV. századi*, 490; C. TÓTH NORBERT, *Az egri püspöki szék betöltésének problémái 1520 és 1523 között. Adatok az egri, szerémi és váci püspökök archontológiájához*, „Erősségénél fogva várépítésre való”. Tanulmányok, 367–376, 375, 376.

⁴ Bihari Albert bodonyi püspök (1525). Vö. HC III, 136.

⁵ 1525. január 9.

335.

1525. május 16.

Miklós választott nándorfehérvári püspök kötelezvénye 10 ft. megfizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm., vol. 14, fol. 58r; vol. 15, fol. 28r)

Dicta die et fuit 16 dicti, reverendus pater, dominus Nicolaus, electus Nandoralbensis,¹ obligavit se camere pro balista dicte ecclesie Nandoralbensis, que in partibus infidelium existit, ratione provisionis de persona sua auctoritate apostolica de dicta ecclesia facte sub data VIII Kal. Maii, anno 2.² Registrata de mandato reverendissimi domini camerarii et domini Nicolai de Gaddis mercatoris.

[m.s.] Későbbi bejegyzés a 15. kötetben: 'Die 5 dicti solvit pro dicta balista ducatos 10, patet per cedulas'. A 15. kötetben áthúzva a bejegyzés, a 14. kötetben nem szerepel a széljegyzet.

¹ Miklós nándorfehérvári püspök (1525), veszprémi lektor. Vö. HC III, 252.

² 1525. április 24.

II.
SOLUTIONES
(1303-1490)

336.

1303. április 17.

István kalocsai érsek megfizeti servitiumai egy részét.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 1A, fol. 37v)

Item de 200 fl. solutio de parte servitii [...] archiepiscopi Colocensis¹ collegio 17 cardinalium, qui superius in sua promissione continentur, habuit quilibet per dictos mercatores Clarentinos de Pistorio² 11 fl. auri et 25 sol. et 11 den. provisionorum.

337.

Perugia, 1305. március 29.

*Ágoston zágrábi püspök batáridőn túl megfizeti a commune**(200 ft.) és a minutum servitiumot (44 ft.).*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 2, fol. 32v–33r)³

Universis etc. Iohannes⁴ etc. Ad ^auniversitatis vestre ^bnotitiam presentium tenore deducimus, quod Augustinus⁵ episcopus ^cZagrabiensis olim ad episcopatum ^dpromotus, pro communi servitio, in quo erat camere domini nostri obligatus, 200 fl. auri et ^epro 4 servitiis consuetis familiarium [...] 44 fl. auri per manus Iacobi canonici Zagrabiensis, procuratoris sui, die date presentium, licet non in termino, solvi fecit. De quibus etc. Insuper ipsum dominum episcopum ab excommunicationis etc. In quorum testimonium etc.⁵ Datum Perusii, IV Kal. Aprilis, anno 1305, ind. 3, Apostolica Sede pastore vacante.

^a MVC variánsa: 'Universitati' | ^{b–b} MVC variánsa: 'tenore presencium innotescat. Quod venerabilis pater dominus frater Augustinus' | ^c MVC variánsa: 'Çagabriensis' | ^d MVC variánsa: 'gratiose' | ^{e–e} MVC variánsa: '44 fl. pro quatuor serviciis consuetis familiarium dicte Sedis, sub nonnullis penis, sententiis atque obligationibus nomine communis servicii gratis et liberaliter certis loco et termino solvere obtulit et promisit. Cum igitur idem episcopus de prefata 200 et 44 fl. quantitate per manus magistri Iacobi, procuratoris sui memoratis camere et familie, licet non in termino satisfecerit cum effectu, nos ipsius episcopi et ecclesie predictae Çagabriensis predictae, volentes indemnitatibus imposterum precavere, presencium tenore fatemur eisdem camere et familie fore de ipsis quantitibus integraliter satisfactum, de quibus dictum episcopum ecclesiamque Çagabriensem predictam absolvimus totaliter et quietamus. Insu-

¹ Hontpázmány nb. III. István, székesfehérvári érkanonok (1302 e.), kalocsai és veszprémi kanonok, kalocsai érsek (1302–1304). Vö. HC I, 197; FRAKNÓI, *Magyarország egyházi*, I. III; UDVARDY, *Kalocsai érsekek*, 176–181; KMTL 319; ENGEL, *Archontológia* I, 64.

² Chiarenti di Pistoia, pistoiái kereskedő- és bankár család. Vö. *Dizionario Biografico degli Italiani*, Direttore scientifico: RAFFAELE ROMANELLI (Istituto della Enciclopedia Italiana fondato da Giovanni Treccani) (elérhető: <http://www.treccani.it/biografie>), *Chiarenti*.

³ Kiadva: MVC I, n. 7. (59).

⁴ Jean Le Moine, Ss. Marcellino e Pietro presbyter-bíborosa (1294–1313), a Bíborosi Kollégium kamarása (1305). HC I, 12.

⁵ Ágoston zágrábi püspök.

per, auctoritate apostolica nobis in hac parte concessa, dictum dominum episcopum a reatu periurii, necnon a quibuscumque excommunicationis et suspensionis sententiis, quod periurium quasue sententias occasione retardacionis solucionis huiusmodi dinoscitur incurasse, absolvimus per presentes, secum super irregularitate, si quam forte contraxit celebrando interim se ligatus se immiscendo divinis, vel alia occasione premissa, non tamen in contemptum clavium misericorditer dispensantes. In cuius rei etc'.

338.

1305. március 29.

*István kalocsai érsek commune servitium kötelezvényre (11 ft.),
a 4 minutum servitiumért (58 ft.) és kinevezésére (30 sol.) fizet.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 2, fol. 33r)

Universis etc. Iohannes etc. Ad universitatis etc., quod Stephanus¹ archiepiscopus Colocensis pro communi servitio, in quo erat camere domini nostri [...] obligatus, 11 fl. auri et pro 4 servitiis consuetis familiarium [...] 58 fl. auri et 30 sol. provisorum [...] per manus Pauli canonici Colocensis, procuratoris sui, [...] solvi fecit. De quibus etc. In quorum etc. Datum, ut supra.

339.

Avignon, 1310. május 3.

*Nyugta, miszerint Vince kalocsai érsek 200 ft-ot fizetett a commune servitiumból,
a fenmmaradó 200 ft. megfizetésére 1311. január 1-ig kap haladékot, ill. arról, hogy 80
ft-ot megfizetett 2000 ft. tartozásából a pápai kamarának, a tartozás kiegyenlítésére
pedig azonos határidőt kap.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 2, fol. 78r)

Facta est quietantia pro domino Vincentio² archiepiscopo Colocensi de 200 fl. auri solutis pro parte sui communis servitii solutis per manus discretorum virorum Iohannis prepositi de Kw et Stephani Colocensis canonici cum absoluteione, pro residuo, videlicet 200 fl. auri, ratione huius servitii datur terminus usque Kalendas Ianuarii proxime venturas sub eisdem penis et sententiis. Datum Avinione, die 3 mensis Maii, anno, ut supra.

Facta est quietantia pro domino Vincentio archiepiscopo Colocensi de 80 fl. auri de summa 2000 fl. auri in quibus tenetur astrictus camere domini nostri summi pontifici certis ex causis solutis per manus discretorum virorum Iohannis prepositi de Kw et Stephani canonici Colocensis cum absoluteione eo quod incur[r]it, pro residuo vero quod ad solvendum restabit eidem archiepiscopo fuit usque ad Kalendas Ianuarii proxime venturas de speciali gratia terminus prorogatur, relaxanter omnem citatio-nem personalem factum de dicto archiepiscopo occasione retardato solutionis huius-

¹ István kalocsai érsek.

² Csák Vince kalocsai érsek.

modi de mandato et scientia speciali domini pape. In cuius rei etc. Datum Avinione, die 3 mensis Maii anno, ut supra.

[*m.d.*] 'Quitantia communis servitii archiepiscopi Colocensis'.

340.

Avignon, 1311. április 28.

*Nyugta, miszerint Vince kalocsai érsek 300 ft-ot fizetett
commune servitium kiegészítése címén.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 2, fol. 85r)

Facta est quietantia pro domino Vincentio¹ archiepiscopo Colocensi de 300 fl. solutis pro complemento sui communis servitii cameram domini nostri summi pontificis contingentibus per manus [...] Emerici cantoris Bachiensis et Stephani canonici Colocensis ecclesiarum cum absoluteione, quia incur[r]it. Datum Avinione, die 28 Aprilis anno et pontificatu, ut supra.

341.

Avignon, 1318. június 21.

Jánki László kalocsai érsek a servitiumok megfizetésére haladékat kap.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 78r)

Facta fuit prorogatio communis servitii et servitiorum familiarium pro parte cameram contingente domino Ladislai archiepiscopo Colocensi, de medietate videlicet usque ad festum Nativitatis Domini proxime venturum² et de residuo usque ad Pasca Resurrectionis deinde proxime secuturum,³ sub penis quibus antea tenebatur, et absolutio cum dispensatione, quia incurrerat predicta servitia in statutis sibi terminis non solvendo. Datum Avinione, die 21 Iunii, anno, indictione et pontificatu predictis.

342.

Avignon, 1319. április 2.

Nyugta arról, hogy László kalocsai érsek megfizette a commune servitium egy részét (500 ft).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 92r)

Facta fuit quitatio domino Ladislai archiepiscopo Colocensi de 500 fl. auri pro parte sui communis servitii camere solutis per manus domini Iohannis archidiaconi

¹ Csák Vince kalocsai érsek.

² 1318. december 25.

³ 1319. április 8.

Bachiensis et magistri Petri de Ponte Curvo, domini pape scriptoris, procuratorum suorum.¹ Datum Avinione, die 2 Aprilis.

343.

Avignon, 1319. április 13.

Nyugta László kalocsai érsek commune servitium (500 ft.)

és 4 minuta servitia (137 ft., 15 sol.) fizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 93v)

Facta fuit quitatio domino Ladislai² archiepiscopo Colocensi de 500 fl. pro complemento sui communis servitii et pro 4 servitiis familiarium de 137 fl. et 15 sol. Turonensibus parvis solutis per manus [...]. Et fuit absolutus quia incurrerat. Datum Avinione, die 13 Aprilis etc. ut supra.

344.

Avignon, 1319. április 28.

Nyugta, miszerint Péter boszniai püspök a commune (50 ft.)

és 4 minutum servitiumért (15 ft., 5 gr.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 94r)

Facta fuit quitatio Petro³ episcopo Boznensi de 50 fl. pro suo communi servitio et pro 4 servitiis familiarium de 15 fl. et 5 Turonensibus gr. solutis per manus Gualfredi de Realibus clerici Pistoriensis. Et fuit absolutus, quia incurrerat. Datum Avinione, die 28 Aprilis, etc. ut supra.

345.

Avignon, 1322. március 30.

Nyugta, miszerint András erdélyi püspök a commune (750 ft.)

és 4 minutum servitiumért (36 ft., 6 sol., 4 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 133v)

Facta fuit quitatio Andree⁴ episcopo Transsilvano de 750 fl. pro suo communi servitio et de 36 fl., 6 sol. et 4 den. Turonensibus parvis pro 4 servitiis familiarium clericis solutis per manus Thome custodis ecclesie Transsilvane et magistri Petri de

¹ Itt is Jánki László kalocsai érsek szerepel a bejegyzésben.

² Jánki László kalocsai érsek.

³ Péter OP, boszniai püspök (1317–1333). Vö. HC I, 142; ENGEL, *Archontológia* I, 66.

⁴ Szécsi András erdélyi püspök.

Ponte Curvo, pape scriptoris. Datum Avinione, die 30 Martii cum absoluteione consueta, anno etc.

346.

Avignon, 1322. június 10.

Nyugta, miszerint Boleszló esztergomi érsek megfizette a commune servitium egy részét (200 ft.), a fennmaradó összeg (300 ft.) és a 4 minuta servitia (100 ft.) kiegyenlítésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 5, fol. 135^r)

Facta fuit quitatio domino Boleslao¹ archiepiscopo Strigoniensi de 200 fl. pro parte communis servitii et de residuo dicte partis, quod est 300 fl. et pro 4 servitiis 100 fl. prorogatus fuit sibi terminus usque ad festum Omnium Sanctorum² proxime venturum^a. Datum Avinione, die 10 Iunii, anno etc., ut supra.

^a [m.s.] '1322. november 1.'

347.

1337. szeptember 1.

Kálmán győri püspök korábbi kötelezettségvállalása ellenére nem fizette meg a commune (800 ft.) és az 5 minutum servitiumot.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 6, fol. 155^r)³

Eisdem anno etc., die 1 Septembris Colomannus⁴ electus in episcop[at]um Iauriensem solvit nulla obligatione precedente per manus Gregorii⁵ prepositi Chasmensis, Zagrabiensis diocesis^a, pro suo communi servitio camere domini nostri pape ac dominorum cardinalium collegio 800 fl. [et] 5 servitia consueta.

^a [m.s.] Áthúzva: 'promisit'.

¹ Piast Boleszló esztergomi érsek.

² 1322. november 1.

³ Kiadva: MVC I, n. 50 (76–77).

⁴ Kálmán, Károly Róbert természetes fia, váradi kanonok (1330 körül), esztergomi prépost és székesfehérvári kanonok (1335), győri püspök (1337/1338–1375). Vö. HC I, 464; ENGEL, *Archontológia* I, 71.

⁵ Kaproncai Gergely csanádi püspök.

348.

1349. december 22.–1350. június 8.

Nyugta a veszprémi, a zágrábi püspök, a kalocsai érsek befizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 1r, 2r, 9r, 12v, 55r, 61r)¹

Recepta 4 servitiorum familiarium et officialium domini nostri pape facta per me, Bernardum de Nexanio clericum camere domini nostri pape pro domino Galhardo de Podio a die 22 mensis Decembris de anno Domini 1349 usque ad octavam diem mensis Iunii de anno Domini 1350.

Ab episcopo Vesprimiensi² pro complemento 83 fl. 8 sol.^a

^a MVC variánsa: ‘Ab episcopo Zagrabiensi pro parte 25 fl. [...] Item, ab archiepiscopo Colocensi pro parte partis 4 servitiorum per predecessorem debitorum et per ipsum recognitorum 40 fl. [...] Item ab episcopo Zagrabiensi pro littera 1 fl.’

349.

Avignon, 1350. március 6.

János veszprémi püspök a saját (450 ft.) és előde, István commune servitiuma (50 ft.), a 4 minuta (80 ft., 8 sol.) servitia után fizet.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 49r)

Univeris etc. Quod cum reverendus [...] Iohannes³ episcopus Vesprimiensis pro complemento sui communis servitio [...] 450 fl. et pro complemento communis servitio [...] Stephani⁴ predecessoris sui per ipsum recogniti 50 fl. prefate camere necnon et pro complemento 4 servitiorum familiarium 80 fl., 8 sol. monete Avinionensis currentis per manus Petri Nicolai⁵ archidiaconi Neugradiensis in ecclesia Crigoniensi [!] die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Insuper ipsum dominum episcopum a suspensione etc. auctoritate qua fungimur duximus absolvendum. Secum super irregularitate etc. Eadem auctoritate misericorditer dispensamus. In quorum etc. Avinione, 6. Martii anno etc.

¹ Kiadva: MCV I. n. 205 (136–137).

² Garai János veszprémi püspök.

³ János veszprémi püspök.

⁴ Harkácsi (Büki) István veszprémi püspök.

⁵ Miklós fia Péter nógrádi főesperes (1350–1372). KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok* 54.

350.

Avignon, 1350. május 26.

István volt knini püspök, jelenleg kalocsai érsek a knini püspökség után fizetendő commune (150 ft.) és minutum servitium megfizetésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 68v)

Universis etc. Stephanus¹ etc. Quod intellecta mole gravaminum [...] Dionisii² olim episcopi Tiniensis, nunc vero archiepiscopi Coloscensis [!] [...] ad solvendum 150 fl. et servitia familiarium [...] termino iam elapso ratione provisionis sibi facte de dicta ecclesia Tiniensis se [...] obligavit [...] usque ad festum sancti Martini proxime venturum³ terminum [...] prorogandum. Ita tamen [...]. Insuper ipsum [...] secum super irregularitate [...] In quorum [...] Avinione, 26 Maii, anno etc.

351.

1351. január 1.–1351. július 2.

A zágrábi püspök (25 ft.), az esztergomi érsek (60 ft.) és a zenggi püspök (1 ft.) servitium fizetéseinek regisztruma.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 8r, 9rv, 10r)

^aRecepta 4 servitiorum familiarium et officialium domini nostri pape facta^a per dominum Bertrandum de Channaco⁴ clericum camere domini nostri pape a 1 Ianuarii 1351–2 Iulii 1351:

Ab episcopo Zagrabiensi⁵ pro parte 25 fl.

Ab archiepiscopo Strigoniensi⁶ pro parte partis 60 fl.

Ab episcopo Seginensi⁷ 1 fl.

^{a-a} LUKCSICS kéziratában nem szerepel.

¹ Étienne Aldebrand bíboros, *camerlengo*.

² Lackfi Dénes knini püspök.

³ 1350. november 11.

⁴ Bertrande de Chanac kamarai klerikus.

⁵ Apáti (Keszei) Miklós zágrábi püspök.

⁶ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁷ Protiva de Longavilla zenggi püspök.

352.

Avignon, 1351. április 6.

*Miklós zágrábi püspök a commune (100ft.) és a 4 minutum
(25 ft.) servitium egy részét megfizette.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 25, fol. 198r; vol. 26, fol. 123r)^a

Universis etc. Stephanus etc. Quod [...] Nicolaus² episcopus ^aZagrabiensis pro parte sui communis servitii [...] 100 fl. et pro parte 4 servitiorum familiarium etc. 25 fl. per manus Ulrici ^bSchof clerici Pragensis diocesis procuratoris sui [...] solvi fecit. De quibus etc. in cuius etc. Avinione, die 6 Aprilis, anno etc.

^a MVC variánsa: 'Zagabriensis' ^b MVC variánsa: 'Schof'.

353.

Avignon, 1351. április 16.

Miklós esztergomi érsek servitiumai megfizetésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 25., fol. 143v; vol. 26, fol. 131v)

Universis etc. Stephanus etc. Quod intellecta [...] Nicolai³ archiepiscopi Strigoniensis [... ut supra⁴ ...] usque ad 16 mensis Maii proxime venturum⁵ terminum duximus prorogendum. Ita tamen, si in dicto etc. [...]. Avinione, 16 Aprilis, anno etc.

354.

Avignon, 1351. május 16.

*Miklós esztergomi érsek megfizette a commune (280 ft.) és a 4 minutum
servitium egy részét (70 ft.), a fennmaradó részre haladékat kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 25., fol. 143r; vol. 26, fol. 131v)

Universis etc. Stephanus etc. Quod Nicolaus⁶ archiepiscopus Strigoniensis pro parte sui communis servitii [...] 280 fl. necnon pro parte 4 servitiorum familiarium etc. 70 fl. per manus Conradi⁷ archidiaconi Barsiensis in ecclesia Strigoniensi iuxta dilationem sibi concessam [...] solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta mole [...] ad solvendas illas pecuniarum quantitates, quas pro parte dicti sui communis servitii et 5

¹ Kiadva: MVC I, n. 210. (139.): ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 25, 198r.

² Apáti (Keszey) Miklós zágrábi püspök.

³ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁴ Vö. n. 351.

⁵ 1351. május 16.

⁶ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁷ Skultéti Konrád esztergomi kanonok, barsi főesperes.

servitorum familiarium [...] ac termino nondum elapso [...] usque ad festum natiuitate Dominis proxime venturum¹ terminum sibi duximus prorogandum. Ita tamen, quod si dicto etc. sit astrictus. In quorum etc. Avinione, 16. Maii, anno etc.

355.

Avignon, 1351. július 1.

Visegrádi János csebországi pápai adószedő a körzetében beszedett adót (1000 ft.) az Apostoli Kamarába befizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 25, fol. 144v)

Universis etc. Bertrandus² etc. Quod dominus Iohannes Visegradensis collector fructuum beneficiorum ecclesie vacantium ad Cameram Apostolicam pertinentium in regno Boemie auctoritate apostolica deputatus. De pecuniis per eum in dicta collectoria sua receptus et recollectis ad cameram predictam pertinentibus 1000 fl. auri de Pedemontis magni ponderis prefate camere nobis nomine eiusdem recipientibus die date presentium per manus domini Nicolai Hostizlay decani Luthomericensis solvi et assignari fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 1 Iulii 1351, pontificatus anno 10.

[*m.s.*] 'Collector Boemie in regnis Polonie et Ungarie'.

356.

Avignon, 1351. december 19.

Miklós zágrábi püspök a commune (100 ft.) és a 4 minutum (25 ft.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 180v; vol. 28, fol. 55v)³

Universis etc. Stephanus etc. Quod Nicolaus⁴ episcopus⁵ Zagradiensis pro complemento sui communis servitio [...] 100 fl. necnon pro complemento 4 servitorum familiarium 25 fl. per manus Begonis⁵ cancellarii Wratislaviensis iuxta dilationem [...] solvi fecit. Avinione, 19 Decembris, anno etc.

^a MVC variánsa: 'Zaguabriensis'.

¹ 1351. december 25.

² Bertrand de Cosnac CRSA, brivai perjel, lombès-i (1348–1352), comminges-i (1352–1371) püspök, pápai kincstárnok, a S. Marcello presbiter-bíborosa (1371–1374). Vö. HC I, 21, 207, 310.

³ Kiadva: MVC I, n. 218 (142).

⁴ Apáti (Keszei) Miklós zágrábi püspök.

⁵ Petrus Begonis breslaui (wrocławwi) kancellár, esztergomi kanonok (1353), egri kanonok, zempléni főesperes (1349–1353). Vö. MVH I/1. 442, 448–449; BOSSÁNYI, *Regesta* I, 202. II, 157; KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 57–58.

357.

1351. december 19., 23.

A zágrábi (25 ft.) és knini püspök (17 ft.) és a kalocsai érsek (40 ft.) 4 servitia minuta kiegészítő befizetései.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 55r)

Item die 19 dicti mensis ab episcopo Zagrabiensi¹ pro complemento 4 servitiorum familiarium 25 fl. Item eodem die ab episcopo olim Tiniensi, nunc Colocensi archiepiscopo² pro 4 servitiis integraliter debitis pro predecessore ecclesie Tiniensis 17 fl. Item ab archiepiscopo Colocensi pro parte partis 4 servitiorum pro predecessore debitorum et per ipsum recognitorum 40 fl.

358.

1351. december 19., 23.

A zágrábi és knini püspök és a kalocsai érsek által oklevelek kiállítására fordított összegek.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 61r)³

Sequitur recepta emolumentum sigilli et litterarum quitationum, prorogationum, visitationum:

Ab episcopo Zagrabiensi⁴ pro littera 1 fl.

Item ab episcopo Tiniensi, nunc Colocensi archiepiscopo⁵ pro littera^a 3 fl.

Item ab eodem archiepiscopo Colocensi pro littera 5 fl.

^{a-a} MVC: hiányzik.

359.

Avignon, 1351. december 23.

Dénes kalocsai érsek, volt knini püspök előde, János helyett a teljes commune (75 ft.) és 4 minutum (17 ft., 15 sol.) servitiumért fizetett.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol. Vol. 26., fol. 182r; vol. 28, fol. 57r)⁶

Universis etc. Stephanus etc. Quod ^aDyonisius⁷ olim episcopus Tiniensis, nunc vero archiepiscopus Colocensis pro totali communi servitio Iohannis predecessoris sui

¹ Apáti (Keszei) Miklós zágrábi püspök.

² Lackfi Dénes kalocsai érsek.

³ Kiadva: MVC I, n. 204 (136).

⁴ Apáti (Keszei) Miklós zágrábi püspök.

⁵ Lackfi Dénes kalocsai érsek.

⁶ Kiadva: MVC I, n. 219 (143).

⁷ Lackfi Dénes kalocsai érsek.

in dicta ecclesia Tiniensi [...] 75 fl., necnon pro totalibus 4 servitiis familiarium 17 fl., 15 sol. et 6 den. monete currentis Avinionensis per manus Iohannis de Surdis¹ prepositi Colocensis solvi fecit.² De quibus etc. Insuper ipsum [...]. Secum super irregularitate dispensantes. In quorum etc. Avinione, 23 Decembris anno etc.

¹ MVC variánsa: 'Dionisius'.

360.

1351. december 23.

*Dénes kalocsai érsek előde, István helyett a commune (260 ft.)
és a 4 minutum servitium (40 ft.) egy részét megfizette.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 182v; vol. 28, fol. 57v–58r)

Universis etc. Stephanus etc. Ad universitatis etc. Quod Dionisius³ archiepiscopus Colocensis pro parte partis communis servitii Stephani⁴ predecessoris sui [...] 260 fl., necnon pro parte 4 servitiorum [familiarium] 40 fl. per manus Iohannis de Surdis⁵ prepositi dicte ecclesie die date presentium solvi feci[t]. De quibus etc. Verum intellecta [...] ad solvendas illas pecuniarum quantitates tam ratione sui, quam dicti Stephani⁶ predecessoris sui communium servitiorum Camere Apostolice et familiarium termino iam elapso solvere tenebatur.

[m.s.] 'Datum Avinione, die 23 Decembris, anno Domini 1351'.

361.

1352. január 2.–június 27.

*A csanádi (9 ft.), zenggi (5 ft., 6 sol.), nyitrai püspökök (6 ft.)
és az esztergomi érsek (10 ft.) servitium részbefizetései.*
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 11r, 12r, 13r)

De anno Domini 1352 a 2 Ianuarii – 27 [Mercurii] Iunii inclusive [...] per Eblonem de Mederio clericum camere domini nostri pape:

Ab episcopo Chenadiensi⁷ pro parte partis 9 fl.

Ab archiepiscopo Strigoniensi⁸ pro parte partis 10 fl.

¹ De Surdis János prépost.

² Az említett előd Iohannes de Cors de Gebenna OP, knini püspök (1334–1344). Vö. HC I, 486.

³ Lackfi Dénes kalocsai érsek.

⁴ Harkácsi (Büki) István kalocsai érsek.

⁵ De Surdis János, kalocsai prépost.

⁶ Harkácsi (Büki) István kalocsai érsek.

⁷ Telegdi Tamás csanádi püspök.

⁸ Vásári Miklós esztergomi érsek.

Ab episcopo Segninensi¹ pro complemento 5 fl., 6 sol.

Ab episcopo Nitriensi² pro parte partis 6 fl.

362.

Avignon, 1352. január 7.

Tamás csanádi püspök a commune (60 ft.) és a 4

minutum servitium (9 ft.) egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 188v; vol. 28, fol. 62v)

Universis etc. Stephanus etc. Ad universitatis etc. Quod Thomas³ episcopus Canadiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 60 fl., necnon pro parte partis 4 servitorum etc. 9 fl. per manus Iohannis Zenobii Campsoris Avinionensi die date etc. solvi fecit. De quibus etc. Insuper ipsum [...] secum super irregularitate [...]. In quorum [...]. Avinione, 7. Ianuarii, anno etc.

363.

Avignon, 1352. január 30.

Miklós esztergomi érsek a commune servitium (36 ft.) és a 4 minuta (10 ft.)

servitia egy részét megfizette, a fennmaradó részre baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 189; vol. 28, fol. 63r)

Universis etc. Stephanus etc. Ad universitatis etc. Quod Nicolaus⁴ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis sui communis servitii 36 fl., necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 10 fl. per manus Iohannis de Surdis⁵ prepositi Colocensis die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta [...] ad solvendas illas pecuniarum quantitates, quas ratione sui communis servitii termino iam elapso solvere tenebatur [...] usque ad festum Resurrectionis Domini proxime venturum⁶ [...]. Ita tamen [...]. Insuper ipsum [...] secum [...]. In quorum [...]. Avinione, 30 Ianuarii etc.

¹ János OESA, zenggi püspök (1333–1349), választott spalatói érsek (1348–1349). Vö. HC I, 450, 459.

² Frankói (Szigeti) István nyitrai püspök.

³ Telegdi Tamás csanádi püspök.

⁴ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁵ De Surdis János, kalocsai prépost.

⁶ 1352. április 8.

364.*Avignon, 1352. június 25.*

István nyitrai püspök a commune (40 ft.) és a 4 minutum servitium (6 ft.) egy részét megfizette, a fennmaradó részre haladékokat kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 213r; vol. 28, fol. 87rv)

Universis etc. Stephanus etc. Quod Stephanus¹ episcopus Nitriensis in provincia Strigoniensi pro parte partis sui communis servitii 40 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 6 fl. per manus Nicolaii Arnaldi archidiaconi de Sobouch² in ecclesia Agriensi die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta etc. que ipsum ad solvendum complementum communis servitii et servitiorum familiarium [...] impotentem [...], usque ad festum Nativitatis Domini proxime venturum³ terminum [...] prorogandum. Ita tamen [...]. Insuper ipsum [...] secum [...]. In quorum [...]. Avinione, 25. Iunii, 1352, indictione 5, pontificatus Clementis VI. anno 11.

365.*1352. július 2.*

Kimutatás a csanádi (50 ft.) és szerémi püspök (5 ft.; 7 ft., 12 sol.) servitium részletfizetéseiről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 14r, 14v, 15v)

De anno 1352, ind. 5, die 2 Iulii, pontificatus Clementis VI anno 11, ego Bernardus de Mesconio, clericus camere domini nostri pape incepti recipere 4 servitia [...] a prelati infrascriptis: Ab episcopo Cenadiensi⁴ pro parte partis 50 fl. Ab episcopo Sirmiensi⁵ pro parte partis 5 fl. Ab episcopo Sirimiensi pro complemento 7 fl., 12 sol.

366.*Avignon, 1352. július 3.*

Tamás csanádi püspök a commune (227 ft.) és a 4 minutum servitium (50 ft.) egy részét megfizette, a fennmaradó összeg törlesztésére haladékokat kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 216r; vol. 28, fol. 90r)

Universis etc. Stephanus etc. Quod Thomas episcopus Cenadiensis pro parte partis sui communis servitii 227 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 50 fl.

¹ Frankói (Szigeti) István nyitrai püspök.

² Sterlitz Miklós szabolcsi főesperes.

³ 1352. december 25.

⁴ Telegdi Tamás csanádi püspök.

⁵ Benedek fia Tamás OESA, szerémi püspök (1339–1364). Vö. HC I, 454; ENGEL, *Archontológia* I, 74.

per manus Nicolai Marchi ac Iohannis Iohannis lectoris Cenadiensis ac canonici Tituliensis ecclesiarum die date presentium solvi fecit.¹ De quibus etc. Verum intellecta etc., que ipsum ad complementum communis servitii et servitiorum [...] usque ad festum Nativitatis Domini² [...] prorogandum. Ita tamen etc. Insuper ipsum [...] secum [...]. In quorum etc. Avinione, 3. Iulii, anno etc.

367.

Avignon, 1352. augusztus 17.

Tamás szerémi püspök a commune (16 ft.) és a 4 minutum servitium (5 ft.) egy részét megfizette, a fennmaradó összeg törlesztésére haladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 220v; vol. 28, fol. 94v)³

Universis etc. Stephanus etc. Quod dominus Thomas⁴ episcopus ^aSirimiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 16 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 5 fl. per manus fratris Dominici, penitentiarii domini pape die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta etc. que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et servitiorum [...], usque ad festum Resurrectionis Domini⁵ terminum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. Secum [...]. In quorum etc. Avinione, 17 Augusti anno etc.

^a MVC variánsa: 'Syrmiensis'.

368.

Avignon, 1352. november 15.

Tamás szerémi püspök a commune (34 ft.) és a 4 minutum servitium (7 ft., 12 sol.) törlesztésére fizetett.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 230r; vol. 28, fol. 104v)⁶

Universis etc. Stephanus etc. Quod Thomas⁷ episcopus ^aSirimiensis pro complemento sui communis servitii [...] 34 fl. et pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 7 fl. et 12 sol. monete Avinionensis currentis per manus fratris Dominici de

¹ Telegdi Tamás csanádi püspök.

² 1352. december 25.

³ Kiadva: MVC I, 151–152 (n. 239).

⁴ Benedek fia Tamás szerémi püspök.

⁵ 1353. március 24.

⁶ Kiadva: MVC I, n. 221 (144).

⁷ Benedek fia Tamás szerémi püspök.

Ungaria penitentiarii domini nostri pape¹ tempore debito iuxta dilationem [...] solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 15 Novembris etc.

^a MVC variánsa: 'Syrmiensis'.

369.

1353. január 8.–július 1.

Kimutatás az esztergomi (50 ft.) és a kalocsai érsek (89 ft., 15 sol., 4 d.; 50 ft.), valamint a nyitrai püspök (15 ft., 31 sol.) servitium részbefizetéséről.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 17r, 18v)

Anno 1353, 8 Ianuarii ind. 6., pontificatus Innocentii VI anno 1–1 Iulii. Ego Guilelmus de Benevento² Camere Apostolice clericus incepti [...]:

[Ab] archiepiscopo Strigoniensi³ pro parte partis 50 fl.

Ab archiepiscopo Colocensi⁴ in Ungaria pro complemento predecessoris suis⁵ 89 fl., 15 sol., 4 den.

Ab eodem pro parte partis 50 fl.

Ab episcopo Nitriensi⁶ pro complemento 15 fl., 31 sol.

370.

Avignon, 1353. január 11.

Miklós esztergomi érsek a commune (200 ft.) és a minutum servitium (50 ft.) egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 240r; vol. 28, fol. 114r)

Universis etc., quod Nicolaus⁷ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis sui communis servitii [...] 200 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 50 fl. per manus Iohannis archidiaconi de Zolio in ecclesia Strigoniensi solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta etc., que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et servitiorum [...], usque ad festum Penthescostes⁸ [...] terminum [...] prorogandum. Ita tamen etc. Insuper etc. secum [...]. In quorum etc. Avinione, 11 Ianuarii 1353, indictione 6, pontificatus Innocentii VI, anno 1.

¹ Újhelyi (De Novoloco) Domonkos OSAE, a pápai udvar magyar gyóntatója.

² Beneventói Vilmos, a pápai kincstár klerikusa.

³ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁴ Lackfi Dénes kalocsai érsek.

⁵ Vásári Miklós volt kalocsai érsek.

⁶ Frankói (Szigeti) István nyitrai püspök.

⁷ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁸ 1353. május 12.

371.

Avignon, 1353. június 10.

István nyitrai püspök a commune (47 ft., 12 sol.) és a 4 minutum (15 ft., 21 sol.) servitium törlesztésére fizetett. (ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 258v; vol. 28, fol. 131v)

Universis [...], quod Stephanus¹ episcopus Nitriensis in provincia Strigoniensi pro complemento sui communis servitii [...] 47 fl. et 12 sol. monete Avinionensis currentis necnon pro complemento 4 servitiorum familiarium 15 fl., 21 sol. monete Avinionensis currentis per manus Andree Gregorii de Sparsa, procuratoris sui solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Secum super irregularitate etc. In quorum etc. Avinione, 10 Iunii, anno etc.

372.

Avignon, 1353. június 10.

Dénes kalocsai érsek előde, István commune (615 ft.) és a 4 minutum (89 ft., 15 sol., 4 den.) servitiumára, valamint saját commune (300 ft.) és 4 minutum (50 ft.) servitiumára törlesztésként fizetett, a fennmaradó rész befizetésére haladékat kapott. (ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 259v; vol. 28, fol. 132v)

Universis [...], quid Dyonisius² archiepiscopus Colocensis in Hungaria pro complemento communis servitii Stephani,³ predecessoris sui 615 fl., necnon pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 89 fl., 15 sol. et 4 den. monete Avinionensis currentis [...]. Item pro parte partis sui communis servitii 300 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum predictorum 50 fl. per manus Thome, prepositi sancti Laurentii de Hay familiaris sui solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta etc., que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et 4 servitiorum [...] usque ad festum Pasche⁴ [...] terminum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum [...]. In quorum etc. Avinione, 10. Iunii, anno etc.

373.

1353. július 1.–1353. december 31.

Feljegyzés az esztergomi érsek (20 ft.) és a csanádi püspök (5 ft.) 4 minuta servitia befizetéséről. (ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 69r, 70r, 71v, 73v)

Visitationes: [pro littera visitationis fl. 1].

¹ Frankói (Szigeti) István nyitrai püspök.

² Lackfi Dénes kalocsai érsek.

³ Harkácsi (Büki) István kalocsai érsek.

⁴ 1354. április 13.

Sequitur recepta 4 servitia [...] per me Guillelmum de Canonhaco [...] facta a die 1 Iulii 1353 usque ad diem ultimam Decembris inclusive [...].

Die 22 dicti [Augusti] mensis ab archiepiscopo¹ Strigoniensi pro parte partis 20 fl.

Die 14 dicti [Octobris] mensis ab episcopo² Chanadiensi in Ungaria pro parte partis 4 servitiorum familiarium 5 fl.

374.

Avignon, 1353. augusztus 22.

Miklós esztergomi érsek a commune (80 ft.) és a 4 minutum (20 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 26, fol. 267v; vol. 28, fol. 140v)

Universis [...] Quod Nicolaus³ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis communis servitii 80 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 20 fl. per manus magistri Conrardi,⁴ canonici Strigoniensis die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta [...] usque ad festum Penthescostes⁵ [...] terminum duximus prorogandum. Ita tamen [...]. Avinione, 22 Augusti anno etc.

375.

Avignon, 1353. október 14.

Tamás csanádi püspök a commune (20 ft.) és a 4 minutum (5 ft.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 2r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 346r)

Universis etc. Stephanus etc. Ad universitatis etc., quod Thomas⁶ episcopus Chanadiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii [...] 20 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum familiarium 5 fl. per manus Corradi⁷ archidiaconi Nitriensis in ecclesia Strigoniensi die date presentium solvi fecit. De quibus [...]. Insuper ipsum [...] secum [...]. In quorum [...]. Avinione, 14. Octobris anno a Nativitate Domini 1353, ind. 6, pontificatus Innocentii VI, anno 1.

¹ Vásári Miklós esztergomi érsek.

² Telegdi Tamás csanádi püspök.

³ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁴ Skultéti Konrád esztergomi kanonok.

⁵ 1354. június 1.

⁶ Telegdi Tamás csanádi püspök.

⁷ Skultéti Konrád esztergomi kanonok.

376.

Avignon, 1354. április 12.

Dénes esztergomi érsek a commune (440 ft.) és a 4 minutum (110 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 24v; Reg. Aven. vol. 122, fol. 366r)

Universis etc., quod Dyonisius¹ archiepiscopus Colocensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 440 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 110 fl. per manus Iohannis archidiaconi Sirmnensis [!] iuxta dilationem etc. De quibus etc. Verum intellecta etc., que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et 4 servitiorum [familiarium] [...] usque ad festum Nativitatis Domini² [...] terminum etc. Ita tamen etc. Avinione, 12. Aprilis, anno etc.³

377.

Avignon, 1354. május 5.

Tamás csanádi püspök a commune (16 ft.) és a 4 minutum (5 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 28r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 368v)

Universis etc., quod Thomas⁴ episcopus Chanadiensis pro parte partis sui communis servitii [...] 16 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum familiarium 5 fl. per manus Nicolai archidiaconi de Saloc⁵ [!] in ecclesia Agriensi die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta [...] usque ad festum sancti Michaelis⁶ [...]. Insuper ipsum [...] secum [...]. In quorum etc. Avinione, 5. Maii, anno [13]54, pontificatus 2.

378.

1354. június 1.

Az esztergomi érsek és a csanádi püspök által oklevelek kiállítására fizetett összegek.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 79rv, 80r)

Prima Iunii: Ab archiepiscopo Strigoniensi⁷ pro littera 4 fl.

¹ Lackfi Dénes kalocsai érsek.

² 1354. december 25.

³ Vö. n. 384.

⁴ Telegdi Tamás csanádi püspök.

⁵ Helyesen: de Sabolch, szabolcsi. Sterlitz Miklós szabolcsi főesperes.

⁶ 1354. szeptember 29.

⁷ Vásári Miklós esztergomi érsek.

Item ab episcopo Chandiensis¹ pro littera 4 fl.

Item ab episcopo Chanadiensis² pro littera visitationis 1 fl.

379.

1354. július 1.–december 25.

Kimutatás a csanádi püspök által fizetett 4 minuta servitiáról (3 ft.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 23r, 24r)

Recepta 4 servitia [...] per Bernardum de Nexonio [...] a 1 Iulii 1354 usque ad Nativitatem Domini proxime venturum:

Ab episcopo Cenadiensis³ in Ungaria pro parte partis 3 fl.

380.

Avignon, 1354. július 8.

Miklós esztergomi érsek a commune és a 4 minutum servitium

kiegészítésének megfizetésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 39v)

Universis etc. Quod intellecta [...] pro parte Nicolai⁴ archiepiscopi Strigoniensis [...], que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et 4 servitorum [familiarium] [...] usque ad festum Resurrectionis Dominice⁵ sibi terminum [...]. Ita tamen etc. Insuper ipsum [...] secum [...]. In quorum etc. Avinione, 8 Iulii anno [13]54 et pontificatus Innocentii 2.

381.

Avignon, 1354. október 31.

Tamás csanádi püspök a commune (10 ft.) és a 4 minutum (3 ft.) servitium

egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 50v; Reg. Aven. vol. 122, fol. 386v)

Universis etc. Quod Thomas⁶ episcopus Chanadiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii [...] 10 fl., necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 3

¹ Telegdi Tamás csanádi püspök.

² Telegdi Tamás csanádi püspök.

³ Telegdi Tamás csanádi püspök.

⁴ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁵ 1355. április 5.

⁶ Telegdi Tamás csanádi püspök.

fl. per manus magistri Nicolai Arnaldi¹ archidiaconi de Sabaot^a [!] in ecclesia Agringentia^b [!] iuxta dilationem [...] solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta [...], que ipsum ad complementum communis servitii et servitiorum etc. [...] usque ad festum Penthescostes² [...] terminum etc. Ita tamen etc. Avinione, 31 Octobris 1354, ind. 7, pontificatus Innocentii VI, anno 2.

^a Helyesen: Sabolch | ^b helyesen: Agriensis.

382.

1355. január 10.–június

*Kimutatás a kalocsai (75, 5 ft.) és az esztergomi érsek (8,1 ft.) által
a 4 minuta servitia és oklevelek kiállítására fizetett összegekről.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 24, fol. 83^{rv}, 88^r, 95^r)

Sequuntur recepte 4 servitiorum familie litterarum quitationum, absolutionum, dispensationum, dilationum ac visitationum per me Guilelmum de Benevento [...] faciendarum a 10 Ianuarii³ inclusive usque ad diem [...] Iunii exclusive 1355 Innocentii VI anno 3.

29 Ianuarii⁴ ego Guillelmus de Canahaco⁵ [...]

Item die 29 mensis Aprilis⁶ ab archiepiscopo Colocensi⁷ pro parte partis 4 servitia[rum] familiarium 75 fl.

Item die 12 [mensis Maii⁸] ab archiepiscopo Strigoniensi⁹ pro parte partis 4 servitia[rum] familiarium 8 fl.

Ab archiepiscopo Colocensi¹⁰ pro littera 5 fl.

Item ab archiepiscopo Strigoniensi¹¹ pro littera prerogativa 1 fl.

¹ Sterlitz Miklós szabolcsi főesperes.

² 1355. május 24.

³ 1355. január 10.

⁴ 1355. január 29.

⁵ Guillaume de Chanac.

⁶ 1355. április 29.

⁷ Lackfi Dénes kalocsai érsek.

⁸ 1355. május 12.

⁹ Vásári Miklós esztergomi érsek.

¹⁰ Lackfi Dénes kalocsai érsek.

¹¹ Vásári Miklós esztergomi érsek.

383.

Avignon, 1355. április 4.

*Miklós esztergomi érsek a commune és a [4] minutum
servitium törlesztésére baladékat kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 74r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 406r)

Universis etc. Quod intellecta etc. Nicholai¹ archiepiscopi Strigoniensis etc., que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et [4] servitorum [familiarium] etc. auctoritate etc. usque ad 3 septimanas a proxime venturo festo Resurrectionis Domini² numerandas terminum etc. Ita etc. In cuius etc. Avinione, 4 Aprilis anno etc.

384.

Avignon, 1355. április 29.

*Dénes kalocsai érsek a commune (225 ft.) és a 4 minutum (75 ft.) servitium
egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 73r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 406v)

Universis etc. Quod [...] Dyonisius³ archiepiscopus Colocensis pro parte partis sui communis servitii 225 fl., necnon et pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 75 fl. per manus Iohannis de Surdis,⁴ prepositi Colocensis die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et [4] servitorum [...] usque ad festum Nativitatis Domini⁵ [...] terminum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, 29. Aprilis anno etc.

385.

Avignon, 1355. május 12.

*Miklós esztergomi érsek a commune (38 ft.) és a 4 minutum (8 ft.) servitium
egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 74r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 407r)

Universis etc. Quod Nicolaus⁶ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis sui communis servitii 38 fl., necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 8 fl. per

¹ Vásári Miklós esztergomi érsek.

² 1355. április 26.

³ Lackfi Dénes kalocsai érsek.

⁴ De Surdis János, kalocsai prépost.

⁵ 1355. december 25.

⁶ Vásári Miklós esztergomi érsek.

manus magistri Nicolai Arnaldi archidiaconi de Sabouch [!] in ecclesia Agriensi iuxta dilationem [...] solvi fecit. De quibus etc. Verum etc. [...] usque ad festum sancti Martini¹ [...] terminum [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 12 Maii 1355, anno etc.

386.

Avignon, 1355. október 30.

Tamás csanádi püspök a commune (4 ft.) és a 4 minutum (1 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 87r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 417v)

Universis etc. Quod Thomas² episcopus Cenadiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 4 fl., necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 1 fl. per manus Corradi³ archidiaconi Nitriensis in ecclesia Strigoniensi die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum complementum sui communi servitii et servitorum [familiarium] [...] usque ad festum Nativitatis Domini⁴ [...] terminum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum etc. In quorum [...]. Avinione, 30 Octobris anno, etc.

[387.]

Avignon, 1355. november 28.

János, a scutari monostor apátja a commune (42 ft.) és a 4 minutum (8 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 94r)

^aUniversis etc. Quod frater Iohannes, abbas monasterii in Scuthera, ordinis Sancti Benedicti, Argensis [!] diocesis, pro parte sui communis servitii 42 fl., necnon et pro parte 4 servitorum [familiarium] 8 fl. per manus Francisci Rise canonici sancti Petri Argentini die dicte presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., que ad solvendum complementum [...] usque ad festum Resurrectionis Domini⁵ terminum etc. Ita etc. Insuper etc. secum etc. Avinione, 28 Novembris, anno etc.^a

^{a-a} E bejegyzést LUKSICS áthúzta, mivel nem a magyar egyházszervezet részét alkotó egyházmegyére vonatkozik az adat.

¹ 1355. november 11.

² Telegdi Tamás csanádi püspök.

³ Skultéti Konrád esztergomi kanonok, főesperes.

⁴ 1355. december 15.

⁵ 1355. december 25.

[388.]*Avignon, 1356. június 22.**János, a scutari monostor apátja 1356. november 1-ig baladékot kap.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 94r)*

^aUniversis etc. Quod intellecto etc. fratris Iohannis, abbatis monasterii in Scuthera, ordinis sancti Benedicti, Argentine diocesis [...], usque ad festum Omnium Sanctorum terminum etc. Ita etc. In cuius etc. Avinione, 22 Iunii anno etc.^a

^{a-a} E bejegyzést Lukácsics áthúzta, mivel nem a magyar egyházszervezet részét alkotó egyházmegyére vonatkozik az adat.

389.*Avignon, 1356. július 6.**Tamás csanádi püspök a commune (8 ft.) és a 4 minutum (2 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 118r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 443r)*

Universis etc. Quod Thomas¹ episcopus Cenadiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 8 fl., necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 2 fl. per manus Nicolai Arnaldi archidiaconi de Sabaoth² die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum complementum [...] usque ad festum Omnium Sanctorum³ [...] terminum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Avinione, 6 Iulii, anno etc. [1356].

390.*Avignon, 1356. július 22.**Szigfrid apát a commune és minutum servitium megfizetésére baladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 139v)*

Universis etc. Quod intellecta etc. fratris Sigfridi⁴ abbatis [...] que ipsum ad solvendas illas pecuniarum quantitates, quas ratione seu communiis servitii camere etc. ac familiaribus etc. [...], usque ad festum Omnium Sanctorum⁵ [...] terminum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 22 Iulii, anno 1356, ind. 9, pontificatus Innocentii VI, anno 4.

¹ Telegdi Tamás csanádi püspök.

² Sterlitz Miklós szabolcsi főesperes.

³ 1356. november 1.

⁴ Szigfrid pannonthalmi apát.

⁵ 1356. november 1.

391.

Avignon, 1356. szeptember 12.

Péter boszniai püspök a commune (77 fl., 18 sol., 8 den.) és a minutum (22 fl., 5 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 138v; Reg. Aven. vol. 122, fol. 446r)¹

Universis etc. Quod Petrus² episcopus Bosniensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii et pro parte partis alterius partis [...] 77 fl., 18 sol. et 8 den. monete Avinionensis currentis necnon et pro 4 servitiorum [familiarium] 22 fl., 5 sol. et 4 den. eiusdem monete per manus Iohannis Nicolai archidiaconi Firmiensis³ [!]³ in ecclesia Bachiensis [!], procuratoris sui [...] solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 12 Septembris anno 1356, ind. 9, pontificatus Innocentii VI anno 4.

³ Helyesen: Sirmiensis.

392.

Avignon, 1356. október 31.

Tamás csanádi püspök a commune servitium megfizetésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 139r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 460r)

Universis etc. Quod intellecta etc. Thome⁴ episcopi Cenadiensis in Ungaria etc. que ipsum ad solvendas illas pecuniarum quantitates, quas ratione sui communis servitii camere etc., usque ad festum Purificationis Beate Marie⁵ [...] terminum etc. Ita tamen etc. In cuius etc. Avinione, 31 Octobris, anno 1356, ind. 9, pontificatus Innocentii VI anno 4.

393.

Avignon, 1356. október 31.

A pannonthalmi apát a [servitium] törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 139v; Reg. Aven. vol. 122, fol. 460v)

Universis etc. Quod intellecta etc. dicti abbatis Sacri Montis Pannonie,⁶ que ipsum ad solvendum complementum [...], usque ad festum Assumptione Beate Marie⁷ [...]

¹ Kiadása: MCV I, n. 250 (155–156).

² Szapolyai Péter boszniai püspök.

³ Vö. MCV I, n. 250 (155–156).

⁴ Telegdi Tamás csanádi püspök.

⁵ 1357. február 2.

⁶ Szigfrid pannonthalmi apát.

⁷ 1357. augusztus 15.

terminum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, ultima die Octobris etc. predictis.

394.

Avignon, 1357. február 1.

*Tamás csanádi püspök a commune servitium törlesztésére baladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 140r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 460r)*

Universis etc. Quod intellecta etc. Thome¹ episcopi Cenadiensis in Ungaria, que ipsum ad solvendum complementum [...], usque ad festum Annuntiationis Beate Marie² [...] terminum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 1 Februarii, anno 1357, ind. 10, pontificatus Innocentii VI anno 5.

395.

Avignon, 1357. március 6.

*Szigfrid pannonhalmi apát a commune (125 ft.)
és a 4 minutum (25 ft.) servitiumot megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 139v)*

Universis etc. Quod frater Sigfridus³ abbas monasteri S. Martini Sacri Montis Pannonie, ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis, pro totali suo communi servitio 125 fl. necnon pro 4 servitiis 25 fl. per manus Colradi⁴ archidiaconi Nitriensis in ecclesia Strigoniensi solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 6 Martii, anno etc.

396.

Avignon, 1357. március 6.

*Tamás csanádi püspök a commune (8 ft.) és a minutum (2 ft.) servitium
egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 140r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 461r)*

Universis etc. Quod Thomas⁵ episcopus Cenadiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 8 fl. necnon et pro parte partis 4 servitiorum 2 fl. per manus

¹ Telegdi Tamás csanádi püspök.

² 1357. március 25.

³ Szigfrid pannonhalmi apát.

⁴ Skultéti Konrád nyitrai főesperes.

⁵ Telegdi Tamás csanádi püspök.

Conradi¹ archidiaconi Nitriensis iuxta dilationum solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum complementum [...], usque ad festum Omnium Sanctorum² [...] terminum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 6 Martii, anno etc.

397.

Avignon, 1357. március 6.

Miklós esztergomi érsek a commune (35 ft.) és a minutum (10 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 140v; Reg. Aven. vol. 122, fol. 461v)

Universis etc. Quod Nicolaus³ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis sui communis servitii 35 fl. necnon et pro parte partis 4 servitiorum 10 fl. per manus Conradi⁴ archidiaconi Nitriensis in dicta ecclesia Strigoniensi date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum complementum [...], usque ad festum Omnium Sanctorum⁵ [...] terminum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Avinione, 6 Martii, anno etc.

398.

Avignon, 1357. június 17.

István zágrábi püspök a commune (100 ft.) és a 4 minutum (22 ft., 5 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 167v; Reg. Aven. vol. 122, fol. 468v)⁶

Universis etc. Quod Stephanus⁷ episcopus Zagabriensis pro parte partis sui communis servitii 100 fl. necnon et pro parte partis 4 servitiorum 22 fl., 5 sol. et 4 den. monete Avinionensis currentis per manus Georgii et Iohannis Crispi canonicorum ecclesie Zagabriensis [...] solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 17 Iunii, anno 1357, ind. 10, pontificatus anno 5.

¹ Skultéti Konrád nyitrai főesperes.

² 1357. november 1.

³ Vásári Miklós esztergomi érsek.

⁴ Skultéti Konrád nyitrai főesperes.

⁵ 1357. november 1.

⁶ Kiadása: MVC I, n. 251 (156).

⁷ Kanizsai István zágrábi püspök.

399.

Avignon, 1357. június 17.

Miklós kalocsai érsek a commune (500 ft.) és a 4 minutum (111 ft.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 167v; Reg. Aven. vol. 122, fol. 469r)¹

Universis etc. Quod Nicolaus² archiepiscopus Colocensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 500 fl. necnon et pro parte partis 4 servitorum 111 fl. per manus Andree Fortis³ archidiaconi Dubicensis [...] solvi fecit. De quibus etc. Avinione, 17 Iunii anno etc.

400.

Avignon, 1357. szeptember 27.

Miklós kalocsai érsek előde, Dénes commune servitium tartozásának (70 ft.) egy részét (30 ft.), valamint a 4 minuta servitia tartozásának (68 ft.) egy részét (34 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 30, fol. 175r; Reg. Aven. vol. 122, fol. 475r)⁴

Universis etc. Quod Nicolaus⁵ archiepiscopus Colocensis pro parte reste 70 debitorum de communi servitio Dionisii,⁶ predecessoris sui 30 fl. nec non et pro parte partis 4 servitorum etc. reste 68 fl. 34 fl. per manus Andree Fortis⁷ archidiaconi Dubicensis in ecclesia Zagradiensi [...] solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 27 Septembris, anno etc.

401.

Avignon, 1358. január 31.

Péter boszniai püspök a commune servitium egy részét (22 ft., 5 sol., 4 den.) megfizette, 4 minuta servitiát nem fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 24r)

Universis etc., Stephanus etc. Quod Petrus⁸ episcopus Bosniensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 22 fl., 5 sol., 4 den. monete Avinionensis pro 4 ser-

¹ Kiadása: MVC I, n. 252 (156–157).

² Apáti (Keszei) Miklós kalocsai érsek.

³ Erős András (Andreas Fortis), dubicai főesperes.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 253 (157).

⁵ Apáti (Keszei) Miklós kalocsai érsek.

⁶ Lackfi Dénes egykori kalocsai érsek.

⁷ Erős András (Andreas Fortis) dubicai főesperes.

⁸ Szapolyai Péter boszniai püspök.

vitiis alias per ipsum solutis nichil per manus Alamanni de Florentia die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Avinione, die ultima Ianuarii, anno 1358, ind. II, pontificatus Innocenti VI anno 6.

402.

Avignon, 1358. március 27.

Domonkos választott erdélyi püspök a commune servitium törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 39v; vol. 33, fol. 43r)

Universis etc. Stephanus etc. Quod intellecta [...] Dominici¹ electi in episcopatum Transilvanum in Ungaria etc., que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et [4] servitorum [familiarium] auctoritate etc., usque ad festum beati Iohannis Baptiste² [...]. Avinione, 27 Martii, anno 1358.

403.

Avignon, 1358. június 23.

István zágrábi püspök a commune servitium törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 37v; vol. 33, fol. 39v)³

Universis [...] Quod intellecta [...] pro parte Stephani⁴ episcopi Zagrabiensis [...], que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii [...] auctoritate [...] usque ad festum sancti Michaelis⁵ [...] terminum [...]. Ita tamen etc. In cuius etc. Avinione, 23 Iunii, anno 1358.

404.

Avignon, 1358. június 23.

Domonkos erdélyi püspök a commune servitium törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 39v; vol. 33, fol. 43r)

Universis etc. Stephanus etc. Quod intellecta [...] Dominici⁶ episcopi Transilvani in Ungaria etc., que ipsum ad solvendum illas pecuniarum summas, quas ratione sui

¹ Szécsi Domonkos erdélyi püspök.

² 1358. június 24.

³ Kiadása: MVC I, n. 264 (161).

⁴ Kanizsai István zágrábi püspök.

⁵ 1358. szeptember 29.

⁶ Szécsi Domonkos erdélyi püspök.

communis servitii camere etc., usque ad festum sancti Michaelis¹ [...]. Ita tamen etc. In cuius etc. Avinione, 23 Iunii, anno 1358.

405.

Avignon, 1358. július 28.

Domonkos erdélyi püspök a commune (375 ft.) és a 4 minutum (75 ft.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 39v; vol. 33, fol. 43r)

Universis etc. Quod Dominicus² episcopus Transilvanus in Ungaria pro parte sui communis servitii 375 fl. necnon pro parte 4 servitiorum [familiarium] 75 fl. per manus Nicholai Salamonis et Andree Petri canonicorum dicte ecclesie debito tempore iuxta dilationem etc. In cuius etc. Avinione, 28 Iulii, anno etc.

406.

Avignon, 1358. szeptember 19.

István zágrábi püspök a commune (100 ft.) és a 4 minutum (25 ft., 5 sol., 4 den.) servitium törlesztésére fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 41v; vol. 33, fol. 47r)³

Universis etc. Quod Stephanus⁴ episcopus Zagrabiensis pro complemento sui communis servitii 100 fl. necnon pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 22 fl., 5 sol. et 4 den. monete Avinionensis per manus Pauli Mathei canonici Zagrabiensis iuxta dilationem debito tempore^c solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 19. Septembris, anno etc.

407.

Avignon, 1359. január 4.

Miklós esztergomi érsek előde, Miklós commune servitium tartozásának egy részét (200 ft.), és a 4 minuta servitia egy részét (50 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 53r; vol. 33, fol. 64r)

Universis etc., quod Nicholaus archiepiscopus Strigoniensis in Bugaria^a [!] pro parte partis sui communis servitii per Nicholaum,⁵ predecessorem suum promissi et

¹ 1358. szeptember 29.

² Szécsi Domonkos erdélyi püspök.

³ Kiadása: MVC I, n. 265 (161–162).

⁴ Kanizsai István zágrábi püspök.

⁵ Vásári Miklós egykori esztergomi érsek.

non soluti 200 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 50 fl. per manus magistri Andree¹ custodis ecclesie predicte iuxta dilationem [...] solvi fecit.² De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 4 Ianuarii, anno etc.

¹ Helyesen: 'Ungaria'.

408.

Avignon, 1359. április 9.

Péter bakonybéli apát a commune (16 ft.) és a 4 minutum (4 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 59r; vol. 33, fol. 75r)

Universis etc. Quod frater Petrus³ abbas monasterii Sancti Mauricii de Beel Vespri-miensis diocesis in provincia Strigoniensis pro parte partis sui communis servitii 16 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 4 fl. per manus fratris Dominici de Ungaria penitentiarii die dato presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., auctoritate etc. usque ad festum Nativitatis Domini [...] terminum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 9 Aprilis, anno etc.

409.

Avignon, 1359. június 8.

Domonkos erdélyi püspök a commune (83 ft., 8 sol.) és a 4 minutum (16 ft., 16 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 65r; vol. 33, fol. 85r)

Universis etc. Quod Dominicus⁴ episcopus Transilvanensis pro parte partis sui communis servitii 83 fl. et 8 sol. monete Avinionensis necnon et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 16 fl., 16 sol. eiusdem monete per manus Nicolay Salamonis⁵ cantoris dicte ecclesie tempore debito solvi fecit. Verum etc., que ipsum ad solvendum etc. ad que solvendum dudum etc. auctoritate etc. usque ad festum sancti Michaelis. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 8. Iunii, anno etc.

¹ András esztergomi érkanonok. Vö. KOLLÁNYI, *Esztergomi kanonokok*, 60.

² Apáti (Keszey) Miklós esztergomi érsek.

³ Magyar Péter bencés szerzetes, bakonybéli apát (1352–1361). PRT VIII, 82–89.

⁴ Szécsi Domonkos erdélyi püspök.

⁵ Salamon fia Miklós erdélyi éneklőkanonok. Vö. BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 117.

410.

Avignon, 1359. július 17.

László veszprémi püspök a commune (225 ft.) és a minutum

(37 ft., 12 sol.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 69v; vol. 33, fol. 92r)

Universis etc. Quod Ladizlaus¹ episcopus Viresprimiensis [!] in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 225 fl. necnon et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 37 fl., 12 sol. monete Avinionensis per manus Mathie Petri de Chassavia² cantoris de Posaga, Quinqueecclesiensis diocesis, tempore debito solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 17 Iulii, anno etc.

411.

Avignon, 1359. szeptember 25.

Domonkos erdélyi püspök a commune (101 ft., 16 sol.) és a 4 minutum (20 ft., 8 sol.)

servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 65r; vol. 33, fol. 85r)

Universis etc. Quod Dominicus³ episcopus Transilvanensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 101 fl. et 16 sol. monete Avinionensis necnon et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 20 fl., 8 sol. predictae monete per manus Petri de Comba precentoris ecclesie collegiate de Romana tempore debito solvi fecit. De quibus etc. Verumtamen etc., que ipsum ad solvendum complementum etc. auctoritate etc. usque ad festum Resurrectionis Domini⁴ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 25 Septembris, anno etc.

412.

Avignon, 1360. január 24.

Tamás kalocsai érsek a csanádi püspökség commune (97 ft.) és a 4 minutum

(5 ft., 19 sol., 8 den.) servitiuma után fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 82r; vol. 33, fol. 118v)

Universis etc., quod Thomas⁵ archiepiscopus Colocensis pro complemento communis servitii ecclesie Cenadiensis, cui prefuit, [...] 97 fl. necnon et pro complemento

¹ Zsámboki (Gilétfi) László veszprémi püspök.

² Csázmái (Kassai) Péter fia Mátyás pozsegai éneklőkanonok. Vö. BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 216; KOSZTA, *A pozsegai káptalan*, 131.

³ Szécsi Domonkos erdélyi püspök.

⁴ 1460. április 5.

⁵ Telegdi Tamás kalocsai érsek.

4 servitiorum [familiarium] 5 fl., 19 sol., 8 denarios monete Avinionensis per manus Conradi archidiaconi Netriensis [!], procuratoris sui die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Auctoritate etc. Secum etc. In quorum etc. Avinione, 24. Ianuarii, anno [13]60, ind. 13, pontificatus anno 8.

413.

Avignon, 1360. január 31.

Tamás kalocsai érsek a commune (55 ft.) és a 4 minutum (10 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 82v; vol. 33, fol. 120r)

Universis etc. Quod Thomas¹ archiepiscopus Colocensis pro parte partis sui communis servitii 55 fl. necnon et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 10 fl. per manus Conradi² archidiaconi Nitriensis in ecclesia Strigoniensi tempore debito solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum complementum illas pecuniarum quantitates etc. auctoritate etc. usque ad festum Omnium Sanctorum³ [...] terminum, etc. [...] Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, die ultima Ianuarii, anno etc.

414.

Avignon, 1360. április 15.

Miklós esztergomi érsek a commune (500 ft.) és a 4 minutum (90 ft., 21 sol., 8 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 89r; vol. 33, fol. 136r)

Universis etc. Quod Nicolaus⁴ archiepiscopus Strigoniensis in Hungaria pro parte partis sui communis servitii 500 fl. necnon et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 90 fl., 21 sol. et 8 den. monete Avinionensis per manus Nicolai prepositi Hontensis,⁵ Vesprimiensis diocesis, iuxta dilationem sibi concessam [solvi] fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 15. Aprilis, anno etc.

¹ Telegdi Tamás kalocsai érsek.

² Skultéti Konrád esztergomi kanonok.

³ 1460. november 1.

⁴ Apáti (Keszey) Miklós esztergomi érsek.

⁵ Miklós hántai prépost. Vö. ROMHÁNYI, *Kolostorok*, 'Hánta'.

415.

Avignon, 1360. április 15.

László veszprémi püspök a commune (112 ft., 12 sol.) és a 4 minutum (18 ft., 12 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 95v; vol. 33, fol. 154v-155r)

Universis etc. Quod Ladislaus¹ episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii 112 fl. et 12 sol. necnon et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 18 fl. et 12 sol. per manus Mathie² cantoris ecclesie beati Petro de Passaglia,³ procuratoris sui tempore debito solvi fecit. De quibus etc. Verum etc. que ipsum ad solvendum complementum etc. auctoritate etc. usque ad mediam Quadragesimam³ terminum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 17 mensis Iulii, anno etc., quibus supra.

^a Helyesen: Posega.

416.

Avignon, 1360. november 14.

Domonkos erdélyi püspök a commune (190ft., 12 sol.) és a minutum (38 ft., 8 sol.) servitium hátralékát megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 103r; vol. 33, fol. 173v)

Universis etc. Quod Dominicus⁴ episcopus Transilvanus pro complemento sui communis servitii 190 fl., 12 sol. monete Avinionensis necnon et pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 38 fl. et 8 sol. dicte monete per manus Nicholay Salomonis⁵ archidiaconi et canonici dicte ecclesie die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Avinione, 14 Novembris, anno etc.

417.

Avignon, 1360. december 23.

Tamás kalocsai érsek a commune (150 ft.) és a minutum (27 ft., 6 sol., 6 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 107r; vol. 33, fol. 184v)

Universis etc. Quod Thomas archiepiscopus Colocensis in Hungaria pro parte partis sui communis servitii 150 fl. necnon et pro parte partis 4 servitiorum [famili-

¹ Zsámboki (Gilétfi) László veszprémi püspök.

² Csázmai (Kassai) Péter fia Mátyás pozsegai éneklőkanonok (n. 410).

³ 1361. március 3.

⁴ Szécsi Domonkos erdélyi püspök.

⁵ Salamon fia Miklós erdélyi kanonok.

arium] 27 fl. et 6 sol. et 6 den. monete Avinionensis per manus Nicholay, canonici ecclesie Baciensis, procuratoris sui die date presentium solvi fecit.¹ De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum illas pecuniarum quantitates, quas ratione sui communi servitii etc. auctoritate etc. usque ad festum Penthescostes Domini² [...] terminum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Avinione, 23 Decembris, anno etc.

418.

Avignon, 1361. március 2.

László veszprémi püspök a commune (112 ft., 12 sol.) és a 4 minutum (18 ft., 16 sol.) servitium hátralékát megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 111v; vol. 33, fol. 195v)³

Universis etc. Quod Ladistalaus⁴ [!] episcopus Wesprimiensis in Ungaria pro complemento sui communis servitii 112 fl. et 12 sol. monete Avinionensis necnon et pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 18 fl. et 16^s sol. dicte monete per manus Mathie⁶ cantoris de Posagua [!], Quinqueecclesiensis diocesis, iuxta dilationem [...] tempore debito solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 2 Martii, anno etc., quibus supra.

[*m.s.*] 'Hic incipiunt littere domini Arnaldi⁷ camerarii noviter'.

419.

Avignon, 1361. március 9.

Miklós esztergomi érsek előde, Miklós a commune (400 ft.) és a 4 minutum (80 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 32, fol. 112v; vol. 33, fol. 196r; 198r)

Universis etc., Arnaldus etc., Quod Nicholaus⁸ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis communis servitii Nicholai⁹ predecessoris sui 400 fl. necnon et pro

¹ Telegdi Tamás kalocsai érsek.

² 1461. május 13.

³ Kiadása: MVC I, n. 275 (166–167).

⁴ Zsámboki (Gilétfi) László veszprémi püspök.

⁵ MVC szerint 18, LUKCSICS szerint 16 sol.-t fizetett. Vö. n. 418,^{b-b}.

⁶ Csázmai (Kassai) Péter fia Mátyás pozsegai éneklőkanonok.

⁷ Arnoldus d'Agde († 1371), VI. Ince unokaöccse, Agde (1354), Carcassonne (1354–1357), Auch püspöke (1357–1371). Vö. HC I, 76, 121, 166.

⁸ Apáti (Keszey) Miklós esztergomi érsek.

⁹ Vásári Miklós egykori esztergomi érsek.

complemento 4 servitorum [familiarium] 80 fl. per manus Iohannis Surdis¹ prepositi Colocensis, procuratoris sui iuxta dilationem [solvi] fecit. De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum complementum sui et predecessoris sui communium servitorum etc., auctoritate etc. usque ad festum Nativitati Domini² [...] terminum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 9 Martii, anno etc., quibus supra.

420.

Avignon, 1362. január 4.

Tamás kalocsai érsek a commune (80 ft., 16 sol.) és a 4 minutum (14 ft., 16 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 34, fol. 90v)

Universis etc., Arnaldus etc. Quod Thomas³ archiepiscopus Colocensis pro parte partis sui communis servitii 80 fl. et 16 sol. necnon et pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 14 fl. et 16 sol. monete Avinionensis per manus Colradi archidiaconi Anteriensis in ecclesia Istriconiensi⁴ die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta etc., que ipsum ad solvendum complementum sui communis servitii et 4 servitorum [...] auctoritate etc. usque ad festum sancti Iohannis Baptiste⁵ [...] terminum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum super etc. In quorum etc. Avinione, 4 Ianuarii, anno 1362, pontificatus Innocentii VI anno 10.

421.

Avignon, 1362. augusztus 2.

Miklós esztergomi érsek a commune (549 ft.) és a 4 minutum (120 ft., 22 sol.) servitium hátralékát törlesztette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 34, fol. 118v)

Universis etc. Quod Nicholaus⁶ archiepiscopus Strigoniensis pro complemento communis servitii et predecessoris sui 549 fl. necnon et pro complemento 4 servitorum [familiarium] 120 fl. et 22 sol. monete Avinionensis per manus Stephani archidiaconi de Sasvar, capellani sui die date presentium solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 2 Augustii, anno etc.

¹ De Surdis János, kalocsai prépost.

² 1361. december 25.

³ Telegdi Tamás kalocsai érsek.

⁴ Skultéti Konrád esztergomi kanonok. Vélhetően mind az „Anteriensis”, mind az „Istriconiensis” elírás lehet.

⁵ 1362. június 24.

⁶ Apáti (Keszei) Miklós esztergomi érsek.

422.

Avignon, 1362. szeptember 5.

Domonkos csanádi püspök a commune (80 ft., 23 sol.) és a 4 minutum (19 ft., 12 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 34, fol. 121r^v)

Universis etc. Quod Dominicus¹ episcopus Cenadiensis pro parte partis sui communis servitii 80 fl., 23 sol. monete Avinionensis necnon et pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 19 fl. et 12 den. dicte monete per manus Nicolai Marcii² lectoris Cenadiensis die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum etc., que ipsum ad solvendum illas pecuniarum quantitates, quas ratione sui communis et 4 servitorum etc. [...], usque ad festum Resurrectionis Domini³ [...]. Ita etc. In quorum etc. Avinione, 5 Septembris, anno 1362.

423.

Avignon, 1363. február 6.

Telegdi Tamás kalocsai érsek a commune (600 ft.) és a 4 minutum (109 ft., 2 sol., 2 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 34, fol. 145r^v)

Universis etc. Quod Thomas archiepiscopus Colocensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 600 fl. necnon et pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 109 fl. et 2 sol., 2 den. per manus Nicolay,⁴ canonici ecclesie Colocensis, die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum beati Michaelis⁵ [...] etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum super etc. In quorum etc. Avinione, 6 Februarii, 1363.

424.

Avignon, 1364. február 12.

János váci püspök a commune (41 ft., 16 sol.) és a 4 minutum (8 ft., 8 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 34, fol. 209v)

Universis etc. Quod Iohannes episcopus Vachiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 41 fl., 16 sol. necnon et pro parte partis 4 servitorum [familiarium]

¹ Pelsőci Bebek Domonkos csanádi püspök.

² Márk fia Miklós csanádi olvasókanonok.

³ 1463. április 3.

⁴ Miklós csanádi kanonok.

⁵ 1463. szeptember 29.

8 fl. et 8 sol. per manus Guilelmi Nori,¹ canonici de Placentia, die date presentium solvi fecit.² De quibus etc. Verum [...] usque ad festum beate Marie Magdalene³ [...] etc. Ita etc. Insuper etc. secum super irregularitate etc. In quorum etc. Avinione, 12 Februarii [13]64.

425.

Avignon, 1364. február 28.

Vilmos pécsi püspök a commune (232 ft., 12 sol.) és a 4 minutum (46 ft., 12 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 34, fol. 21v)

Universis etc. Quod Guillelmus⁴ episcopus Quinqueecclesiensis pro parte partis sui communis servitii 232 fl. et 12 sol. necnon et pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 46 fl. et 12 sol. per manus Iohannis⁵ episcopi Vachiensis die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum [...] usque ad 1 diem mensis Augusti⁶ [...] etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum super etc. In quorum etc. Avinione, 28 Februarii.

426.

Avignon, 1364. augusztus 9.

Domonkos csanádi püspök a commune (364 ft.) és a 4 minutum (61 ft.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 44v)

Universis etc., Arnaldus etc. Ad universitatis etc. Quod Dominicus⁷ episcopus Canadiensis pro parte partis sui communis servitii in quo etc. 364 fl. auri Camere Apostolice necnon et pro parte partis 4 servitorum familiarium 61 fl. clericis [...] per manus Jacobi,⁸ lectoris dicte ecclesie Canadiensis, die date presentium [solvi fecit]. Verum intellecta etc. In quorum etc. Avinione, 9 Augusti, anno [1364].

¹ Guilelmus Norus, piacentzai kanonok. Vö. HC I, 401.

² De Surdis János váci püspök.

³ 1464. július 22.

⁴ Koppenbachi Vilmos pécsi püspök.

⁵ De Surdis János váci püspök.

⁶ 1464. augusztus 1.

⁷ Pelsőci Bebek Domonkos csanádi püspök.

⁸ Jakab fia Jakab csanádi olvasókanonok (1364–1374). Vö. BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 74; BUNYITAY, *A váradi püspökség* II, 106.

427.

Avignon, 1364. szeptember 5.

Mihály egri püspök a commune (84 ft.) és a 4 minutum (16 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 48v)

Universis etc. Quod Michael¹ episcopus Agriensis pro parte partis sui communis servitii 84 fl. necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 16 fl. per manus magistri Iohannis de Bredenthelis² legum doctoris die date presentium [solvi fecit]. Verum intellecta [...] usque ad festum Nativitate Domini prorogandum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum super etc. In quorum etc. Avinione, 5 Septembris, anno [13]64.

428.

Avignon, 1365. október 21.

Demeter szerémi püspök a commune (20 ft.) és a 4 minutum (5 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 130r)³

Universis etc. ^aQuod Demetrius⁴ episcopus Sirmiensis pro parte partis sui communis servitii 20 fl. necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 5 fl. per manus Montebartoli de Prato mercatoris die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad festum Pasche⁵ [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. Insuper etc. Secum super etc. In quorum etc. Avinione, 21 Octobris, anno domini 1365.

^a MVC variánsa: 'Arnaldus'.

429.

Avignon, 1365. október 31.

Vilmos pécsi püspök hátralékai megfizetésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 131r)

Universis etc. Quod intellecta [...] pro parte [...] Guilelmi⁶ Quinqueecclesiensis episcopi nobis etc. eidem domino episcopo dilationem usque ad festum Purificationis

¹ Szécsényi Mihály egri püspök.

² Bredenscheid János/Jakab prépost.

³ Kiadása: MVC I, n. 327 (189).

⁴ Péter fia Demeter szerémi püspök.

⁵ 1366. április 5.

⁶ Koppenbachi Vilmos pécsi püspök.

Beate Marie¹ [...] duximus concedendam. Ita tamen etc. Insuper etc. Secum [...]. In quorum etc. Avinione, 31 Octobris.

430.

Avignon, 1365. november 8.

János váci püspök a commune (50 ft.) és a 4 minutum (10 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 134v)

Universis etc. Quod Iohannes² episcopus Vaciensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 50 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 10 fl. per manus Albertini de Bansola de Placentia mercatori Romane curie sequacis die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] dilationem usque ad festum Pentecostes³ [...] concedendam etc. Ita tamen etc. Avinione, 8 Novembris, anno 1365.

431.

Avignon, 1366. január 13.

Vilmos pécsi püspök a commune (423 ft.) és a 4 minutum (74 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 150r)

Universis etc. Quod Guilelmus⁴ episcopus Quinqueecclesiensis pro parte partis sui communis servitii 423 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 74 fl. per manus Bequini de Cononibus de Florentia et Corradi de Plau⁵ canonici Quinqueecclesiensis die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] eidem domini episcopo terminos infrascriptos duximus concedendos, videlicet quod in instanti festo Nativitatis Domini⁶ medietatem et in alio sequenti festo Nativitatis Domini⁷ aliam medietatem omnium illorum, in quibus tenetur ratione suorum servitiorum solvere teneatur. Ita tamen, etc. In quorum etc. Avinione, 13. Ianuarii, [anno] 1366.

¹ 1466. február 2.

² De Surdis János váci püspök.

³ 1466. május 24.

⁴ Koppenbachi Vilmos pécsi püspök.

⁵ Plaueni Konrád pécsi kanonok (1360–1377), Szt. Bertalan-ispotály igazgatója (1365), baranyai főesperes (1371–1377). Vö. BOSSÁNYI, *Regesta* II, 108–109; FEDELES, *A pécsi székeskáptalan* 432.

⁶ 1366. december 25.

⁷ 1367. december 25.

432.

Avignon, 1366. április 4.

Demeter szerémi püspök a commune (30 ft.) és a 4 minutum (7 ft.) servitium hátralékát megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 167v–168r)¹

Universis etc. Quod Demetrius² episcopus Sirmiensis in Ungaria pro complemento sui communis servitii 30 fl. necnon pro complemento 4 servitorum [familiarium] 7 fl. per manus Ladislav canonici ecclesie Chanadiensis, tempore debito solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 4 Aprilis, anno [13]66.

433.

Avignon, 1366. április 4.

László pannonhalmi apát a commune (125 ft.) és a 4 minutum (31 ft., 6. sol., 6 den.) servitiumot megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 168r)

Universis etc. [...] frater Ladislav³ abbas monasterii Sancti Martini Sacri Montis Pannonie ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis pro totali suo communi servitio 125 fl. necnon pro totalibus 4 servitorum [familiarium] 31 fl., 6 sol. et 6 den. per manus fratris Thome,⁴ abbatis monasterii sancti Salvatoris de Saxardia, tempore debito solvi fecit. De quibus etc. In cuius etc. Avinione, 4 Aprilis, anno [13]66.

434.

Avignon, 1366. június 27.

János váci püspök a commune (50 ft.) és a 4 minutum (10 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 182v)

Universis etc. Quod Iohannes⁵ episcopus Vachiensis pro parte partis sui communis servitii 50 fl. necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 10 fl. per manus Albertini de Bahsola de Placentia die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad festum Penthescostes⁶ [...] duximus prorogandum [...]. Avinione, 27 Iunii, anno [13]66.

¹ Kiadása: MVC I, 190 (n. 329).

² Péter fia Demeter szerémi püspök.

³ Cudar László OSB, szekszárdi, majd pannonhalmi apát.

⁴ Miklós fia Tamás OSB, szekszárdi apát.

⁵ De Surdis János váci püspök.

⁶ 1367. június 6.

435.

Avignon, 1366. július 1.

Tamás kalocsai érsek a commune (65 ft., 13 sol.) és a 4 minutum (11 ft., 13 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 37, fol. 183r)

Universis etc. Quod Thomas¹ archiepiscopus Colocensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 65 fl. et 13 sol. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 11 fl. et 13 sol. per manus fratris Dominici penitentiarii domini pape. De quibus etc. [...]. Verum [...] usque ad festum beati Michaelis² [...]. Insuper etc. Secum etc. [...]. In quorum etc. Avinione, die 1 mensis Iulii, anno [13]66.

436.

Avignon, 1366. október 14.

Tamás kalocsai érsek a commune (48 ft., 23 sol.) és a 4 minutum (9 ft., 10. sol., 3 den.) servitium hátralékát törlesztette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38A, fol. 46r)

Universis etc. Arnaldus etc. Ad universitatis etc. Quod Thomas³ [archi]episcopus Colocensis in Ungaria pro complemento sui communis servitii 48 fl. et 23 sol. necnon pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 9 fl., 10 sol. et 3 den. per manus domini prepositi ecclesie Valediensis^a die date presentium [solvi fecit]. De quibus etc. Insuper etc. Secum [...]. In quorum etc. Avinione, 14 Octobris, anno [13]66.

^a Helyesen: Varadiensis.

437.

Avignon, 1367. február 19.

Mihály egri püspök a commune (316 ft.) és a 4 minutum (64 ft.) servitium hátralékát megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38A, fol. 75v)

Universis etc. Quod Michael⁴ episcopus Agriensis in Ungaria pro complemento sui communis servitii 316 fl. necnon pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 64 fl. per manus Nicolai, prepositi Vachiensis, die date presentium [solvi fecit]. Avinione, 19 Februarii.

¹ Telegdi Tamás kalocsai érsek.

² 1366. szeptember 29.

³ Telegdi Tamás kalocsai érsek.

⁴ Szécsényi Mihály egri püspök.

438.

Avignon, 1367. március 5.

Domonkos csanádi püspök a commune (5 ft., 3 sol.) és a 4 minutum (5 ft., 17 sol., 6 den.) servitium hátralékát, valamint előde, Gergely commune (88 ft., 5 sol., 6 den.) és minutum (15 ft.) servitiuma egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38A, fol. 81r)

Universis etc. Quod Dominicus¹ episcopus Cenadiensis in Ungaria pro complemento sui communis servitii 5 fl. auri et 3 sol. necnon pro complemento 4 servitorum [familiarium] 5 fl., 17 sol., 6 den. Item pro parte partis communis servitii Gregorii,² predecessoris sui per eum recogniti 88 fl., 5 sol., 6 den. necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 15 fl. per manus Jacobi,³ lectoris Cenadiensis, die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] ad festum sancte Michaelis Septembris⁴ [...]. Ita tamen etc. Insuper etc. Secum [...] In quorum etc. Avinione, 5 Martii, anno domini 1367.

439.

Avignon, 1367. április 15.

Koppenbachi Vilmos pécsi püspök a commune (170 ft.) és a 4 minutum (30 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38A, fol. 92v)

Universis etc. Quod Guillelmus episcopus Quinqueecclesiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 170 fl., necnon pro parte partis 4 servitorum [familiarium] 30 fl. per manus Conradi⁵ dicte ecclesie canonici die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad festum Omnium Sanctorum⁶ [...]. Ita [...] Avinione, 15. Aprilis, anno [13]67.

440.

Róma, 1368. február 3.

Pelsőci Bebek Domonkos csanádi püspök megfizette előde, Gergely után a commune (361 ft., 20 sol., 6 den.) és a 4 minutum (50 ft., 13 sol., 6 den.) servitium hátralékát.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 41r)

Universis etc. Arnaldus etc. Quod Dominicus episcopus Cenadiensis pro complemento

¹ Pelsőci Bebek Domonkos csanádi püspök.

² Fugyi Gergely csanádi püspök.

³ Jakab fia Jakab csanádi olvasókanonok.

⁴ 1367. szeptember 29.

⁵ Plaueni Konrád pécsi kanonok.

⁶ 1367. november 1.

communis servitii Gregorii, predecessoris sui 361 fl. et 20 sol. et 6 den. monete currentis Avinionensis et pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 50 fl., 13 sol. et 6 den. dicte monete per manus Iacobi,¹ lectoris dicte ecclesie, tempore debito solvi fecit. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die die [!] 3 Februarii, anno [13]68.

441.

Róma, 1368. február 3.

Miklós knini püspök a commune (36 ft., 20 sol.) és a 4 minutum (9 ft., 9 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 49v)

Universis etc. Arnaldus etc. Quod Nicolaus² episcopus Tiniensis in Ungaria pro parte partis communis servitii 36 fl. et 20 sol. et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 9 fl. et 9 sol. monete Avinionensis per manus domini abbatis sancti Crisogoni Iadrensis, ordinis Sancti Benedicti, die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad festum Beati Iohannis Baptiste³ prorogandum. Ita tamen etc. Insuper etc. Secum [...] In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 3 Martii, anno [13]68.

442.

Róma, 1368. február 3.

Tamás esztergomi érsek a commune (500 ft.) és a 4 minutum (105 ft., 10 sol.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 54r)

Universis etc. Quod Thomas⁴ [archi]episcopus Strigoniensis pro parte [partis] sui communis servitii 500 fl. et pro parte [partis] 4 servitiorum [familiarium] 105 fl. et 10 sol. monete Avinionensis per manus Corradi,⁵ archidiaconi Nitriensis in ecclesia Strigoniensi, die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Insuper etc. Secum [...]. In quorum etc. Rome, 8 Martii, anno [13]68.

¹ Jakab fia Jakab csanádi olvasókanonok. Az említett püspök-előd Fugyi Gergely csanádi püspök.

² Miklós brassói dékán, knini (1366–1373), csanádi püspök (1373–1375). Vö. HC I, 486; ENGEL, *Archontológia*, 67, 85; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség*, 96–99.

³ 1468. június 24.

⁴ Telegdi Tamás esztergomi érsek.

⁵ Skultéti Konrád nyitrai főesperes.

443.

Róma, 1368. április 24.

László nyitrai püspök a commune (16 ft., 8 sol.) és a 4 minutum (3 ft., 18 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 68v)

Universis etc. Quod Ladislaus¹ episcopus Nitriensis pro parte partis sui communis servitii 16 fl. et 8 sol. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 3 fl., 18 sol. monete Avinionensis per manus Conradi,² archidiaconi Nitriensis, in ecclesia Strigoniensi die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad festum beati Andree apostoli³ [...]. Ita [...]. Rome, apud sanctum Petrum, 24 Aprilis, anno [13]68. 4 fl., 4 gr.

444.

Montefiascone, 1368. május 18.

István kalocsai érsek hátralékai törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 78r)

Universis etc. Quod intellecta pro parte Stephani⁴ archiepiscopi Colocensis in Ungaria [...] usque ad Kal. mensis Octobris⁵ [...] duximus prorogandum. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum apud Montem Flasconem, 18 Maii, anno [13]68. 1 fl., 2 gr.

445.

Róma, 1368. november 3.

János váci püspök a commune (41 ft., 17 sol., 4 den.) és a 4 minutum (8 ft., 8 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 118r)

Universis etc. Quod Iohannes⁶ episcopus Vachiensis pro parte partis sui communis servitii 41 fl., 17 sol. monete Avinionensis et 4 den. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 8 fl., 8 sol. prefate monete per manus, Matie archidiaconi Vachiensis die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad Kal. mensis Maii⁷ [...] Rome, 3 Novembris, anno [13]68. 4 fl., 4 gr.

¹ Deméndi László nyitrai püspök.

² Skultéti Konrád nyitrai főesperes.

³ 1368. november 30.

⁴ Frankói (Szigeti) István kalocsai érsek.

⁵ 1368. október 1.

⁶ De Surdis János váci püspök.

⁷ 1369. május 1.

446.

Róma, 1368. november 6.

Vilmos pécsi püspök a commune (250 ft.) és a 4 minutum (50 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 118v)

Universis etc. Quod Wilhelmus¹ episcopus Quinqueecclesiensis pro parte partis sui communis servitii 250 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 50 fl. per manus Condradi,² canonici Quinqueecclesiensis die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad Kal. mensis Maii³ [...] Rome, 6 Novembris, anno [13]68.

5 fl., 5 gr.

447.

Róma, 1369. március 10.

Demeter erdélyi püspök a commune (409 ft.) és a 4 minutum (90 ft., 24 sol.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 159v)

Universis etc. Quod Demetrius⁴ episcopus Transilvanus pro parte et pro parte partis sui communis servitii 409 fl. et 2 sol. monete currentis Avinionensis necnon pro parte et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] vero 90 fl. et 24 sol. predictae monete per manus Nicolay, canonici ecclesie Sirmiensis, tempore debito solvi fecit. De quibus [...] Rome, apud Sanctum Petrum, 10 Martii, anno [13]69.

2 fl., 2 gr.

448.

Montefiascone, 1369. április 27.

István szerémi püspök a commune (50 ft.) és a 4 minutum (11 ft., 2 sol., 10 den.) servitiumot megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 190r)⁵

Universis etc. Quod Stephanus⁶ episcopus Sirmiensis pro totali sui communis servitii 50 fl. necnon pro totali 4 servitiorum [familiarium] 11 fl. et 2 sol. et 10 den.

¹ Koppenbachi Vilmos pécsi püspök.

² Plaueni Konrád pécsi kanonok.

³ 1469. május 1.

⁴ Péter fia Demeter erdélyi püspök.

⁵ Kiadva: MVC I. n. 336 (193).

⁶ Paksi István óbudai prépost, szerémi püspök (1368–1373). Vö. HC I, 454; ENGEL, *Archontológia* I, 74.

monete currentis Avinionensis per manus Michaelis Parvi, familiaris sui die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Insuper [...] secum [...]. In quorum etc. Apud Monteflasconem, 27 Aprilis, anno 1369.

3 fl., 2 gr.

449.

Montefiascone, 1369. április 30.

Vilmos pécsi püspök a commune (134 ft., 6 sol., 8 den.) és a 4 minutum (26 ft., 19 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 171v)

Universis etc. Quod Guilelmus¹ episcopus Quinqueecclesiensis pro parte partis sui communis servitii 134 fl., 6 sol. et 8 den. monete currentis Avinionensis necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 26 fl., 19 sol. et 4 den. predictae monete per manus Conradi,² canonici Quinqueecclesiensis die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Verum [...] usque ad festum beati Michaelis³ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Apud Monteflasconem, die ultima [30] Aprilis, anno 1369.

3 fl., 3 gr.

450.

Viterbo, 1369. október 6.

László nyitrai püspök a commune (11 ft.) és a 4 minutum (2 ft., 13 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 216r)

Universis etc. Quod Latizelaus⁴ episcopus Nitriensis pro parte partis sui communis servitii 11 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 2 fl., 13 sol. monete Avinionensis per manus Mathei Simonis, procuratoris sui die date presentium [solvi fecit]. De quibus etc. habuit quietationem. Verum [...] usque ad 1 diem mensis Aprilis proxime venturi⁵ [...]. Ita tamen etc. Insuper [...] secum [...]. In cuius etc. Viterbii, die 6 Octobris, anno [13]69.

4 fl., 4 gr.

¹ Koppenbachi Vilmos pécsi püspök.

² Plauen Konrád pécsi kanonok.

³ 1369. szeptember 29.

⁴ Deméni László nyitrai püspök.

⁵ 1470. április 1.

451.

Róma, 1369. november 21.

János váci püspök a commune (25 ft., 1 sol., 8 den.) és a 4 minutum (5 ft., 8 den.) servitium hátralékát törlesztette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 222v)

Universis etc. Quod Iohannes¹ episcopus Vachiensis pro complemento sui communis servitii 25 fl., 1 sol., 8 den. necnon pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 5 auri camere, 8 den. per manus Mathie Petri, archidiaconi dicte ecclesie, die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Insuper [...] secum [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 21 Novembris, anno domini [13]69. 3 fl., 3 gr.

452.

1370. január 23.

István kalocsai érsek a commune (850 ft.) és a 4 minutum (210 ft., 13 sol., 8 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 267v)²

Universis etc. Quod Stephanus³ archiepiscopus Colocensis pro parte partis sui communis servitii 850 fl. necnon pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 210 fl., 13 sol., 8 den. per manus Bricii,⁴ cantoris Bachiensis die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Verum [...] usque ad festum beati Michaelis⁵ [...] Ita tamen etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 23 Ianuarii, anno 1370. 6 fl., 6 gr.

453.

1370. március 19.

Deméndi László nyitrai püspök a commune (20 ft., 17 sol.) és a 4 minutum (4 ft., 9 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 283r)⁶

Universis etc. Quod Latizelaus^a [!] episcopus Nitriensis pro parte partis sui communis servitii 20 fl., 17 sol. monete Avinionensis necnon pro complemento 4 serviti-

¹ De Surdis János váci püspök.

² Kiadása: MVC I, n. 337 (194).

³ Frankói (Szigeti) István kalocsai érsek.

⁴ Bereck bácsi éneklókanonok. Vö. BÉKEFI, *A káptalmai iskolák*, 68.

⁵ 1370. szeptember 29.

⁶ Kiadása: MVC I, n. 338 (194).

orum [familiarium] 4 fl., 9 sol. per manus Mathei Simonis, canonici Zagrabiensis, die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Verum [...] usque ad festum beati Michaelis [...] Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 19 Martii, anno 1370.

2 fl., 2 gr.

^a MVC variánsa: 'Latizclaus'.

454.

Róma, 1370. március 26.

Demeter erdélyi püspök a commune (340 ft., 24 sol.) és a 4 minutum (75 ft., 19 sol., 4 den.) servitiumot törlesztette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 256r)

Universis etc. Quod Demetrius² episcopus Transilvanus pro complemento sui communis servitii 340 fl., 24 sol. monete Avinionensis necnon et pro complemento 4 servitorum [familiarium] 75 fl., 19 sol., 4 den. predicte monete per manus Andree Stephani, canonici ecclesie Surmiensis [!], procuratoris sui, die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 26 Martii, anno 1370.

2 fl., 2 gr.

455.

Róma, 1370. április 6.

Chrysogonus arbei püspök a commune (16 ft., 17 sol., 4 den.) és a 4 minutum (3 ft., 10 sol., 10 den.) servitiumot megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 38, fol. 263v)

Universis etc. Quod Grisogonus³ episcopus Arbensis pro totali suo communi servitio 16 fl., 17 sol., 4 den. monete Avinionensis necnon pro totali 4 servitorum [familiarium] 3 fl., 10 sol., 10 den. dicte monete per manus Briccii de Georgiis die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Rome etc., 6 Aprilis, anno 1370.

3 fl., 3 gr.

¹ 1370. szeptember 29.

² Péter fia Demeter erdélyi püspök.

³ Chrysogonus de Dominis arbei (Rab), kanonok, püspök (1363–1372), traui püspök (1372–1401/1403), kalocsai érsek (1403–1413). Vö. HCI, 101, 197; ENGEL, *Archontológia* I, 65, 86. ENGELNél nem szerepel kalocsai érseksége, mivel Zsigmond király nem fogadta el a pápa jelöltjét és nem töltötte be az érsekséget 1408-ig, 1408–1410 között Miklós választott érsek állt Kalocsa élén.

456.

Montefiascone, 1370. augusztus 12.

Vilmos pécsi püspök a commune (490 ft., 7 sol., 4 den.) és a 4 minutum (102 ft., 20 sol., 8 den.) servitiumot törlesztette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 59v)¹

Universis etc. Arnaldus etc. Quod Guilelmus² episcopus Quinqueecclesiensis pro complemento sui communis servitii 490 fl., 7 sol., 4 den. monete Avinionensis necnon pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 102 fl., 20 sol., 8 den. predictae monete per manus Iohannis³ Legisce et Conradi Civestem^a die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Insuper etc. secum etc. In quorum testimonium nos Guilelmus³ etc. Apud Montemflasconem, 12. Augusti, anno 1370.

4 fl., 4 gr.

^{a-a} MVC variánsa: 'Legiste et Conradi Cunesteni'.

457.

Montefiascone, 1370. augusztus 12.

Miklós knini püspök a commune (16 ft.) és a 4 minutum (4 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 60v)⁴

Universis etc. Quod Nicholaus⁵ episcopus Tiniensis pro parte partis sui communis servitii 16 fl. necnon pro parte partis sui 4 servitiorum [familiarium] 4 fl. per manus Iohannis Legiste die date presentium [solvi fecit]. De quibus [...]. Verum [...] usque ad Kal. mensis Martii⁶ [...]. Ita [...]. In quorum testimonium nos Guilelmus [misericordia divina tituli S. Stephani in Celio monte presbyter cardinalis, sigillum nostrum in absentia dicti camerarii domini nostri pape, cuius vices gerimus, in hac parte hiis presentibus litteris duximus apponendum] etc. Datum apud Monteflasconem, 12. Augusti, anno [13]70.

4 fl., 4 gr.

¹ Kiadása: MVC II, n. 1262 (702).

² Koppenbachi Vilmos pécsi püspök.

³ Koppenbachi Vilmos pécsi püspök.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 340 (195).

⁵ Miklós knini püspök.

⁶ 1371. március 1.

458.

Avignon, 1371. január 13.

László nyitrai püspök a commune (10 ft.) és a minutum (2 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 105v)¹

Universis etc. Quod ^aLatizelaus ² episcopus Nitriensis pro parte partis sui communis servitii 10 fl. necnon pro parte partis sui 4 servitiorum [familiarium] 2 fl. per manus Mathei, canonici Zegabriensis [!], die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad festum beati Michaelis³ [...]. Ita [...]. In quorum etc. Avinione, 13 Ianuarii 1371. 4 fl., 4 gr.

^a MVC variánsa: 'Latizclaus'.

459.

Avignon, 1371. február 28.

István kalocsai érsek a commune servitiumát (150 ft.) törlesztette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 73v)

Universis etc. [...], quod Stephanus⁴ archiepiscopus Colocensis in Ungaria pro complemento sui communis servitii 150 fl. per manus fratris Dominici de Loco novo,⁵ domini nostri pape penitentiarii, die date presentium [solvi fecit]. De quibus etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, die ultima Februarii, anno 1371. 4 fl., 4 gr.

460.

1371. augusztus 7.

László nyitrai püspök a commune (33 ft., 1 sol., 2 den.) és a 4 minutum (6 ft., 26 sol., 10 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 178v)

Universis etc. Petrus⁶ etc. Quod Ladisclaus⁷ episcopus Nitriensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 33 fl., 1 sol., 2 den. monete Avinionensis et pro parte

¹ Kiadása: MVC I, n. 342 (196).

² Deméndi László nyitrai püspök.

³ 1371. szeptember 29.

⁴ Frankói (Szigeti) István kalocsai érsek.

⁵ Újhelyi (de Novoloco) Domonkos nyitrai püspök.

⁶ Pierre d'Estaing OSB († 1377), bourges-i érsek (1368–1370), a S. Maria in Transtevere presbiter- (1370–1373), Ostia püspök-bíborosa (1373–1377), a Camera Apostolica régense. Vö. HC I, 21, 139.

⁷ Deméndi László nyitrai püspök.

partis 4 servitiorum [familiarium] 6 fl., 26 sol. et 10 den. dicte monete per manus Anthonis et fratris Nicholai de Ungaria, procuratoris sui, tempore debito iuxta dilationem etc. solvi fecit. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum beati Michaelis.¹ Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 7 Augusti, anno [13]71.

2 fl., 2 gr.

461.

1371. szeptember 22.

László nyitrai püspök fizetési baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 178r)

Universis etc. Petrus etc., quod intellecta etc. pro parte Ladisclai² episcopi Nitriensis coram nobis [...] usque ad festum Nativitatem beati Iohannis Baptiste³ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, die 22 Septembris, anno 1371.

1 fl., 2 gr.

462.

Avignon, 1371. november 15.

Miklós knini püspök a commune (16 ft., 16 sol.) és a 4 minutum (4 ft., 4 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 217r)⁴

Universis etc. Petrus etc. Quod Nicholaus⁵ episcopus Tiniensis in provincia Spalatensi pro parte partis sui communis servitii 16 fl., 16 sol. monete Avinionensis necnon pro parte partis sui 4 servitiorum [familiarium] 4 fl. et 4 sol. dicte monete per manus ⁶Iohannis de Bredanchegn, legum doctoris, procuratoris sui, die date presentium [solvi fecit]. Verum [...] usque ad festum sancti Iohannis Baptiste⁷ [...]. Ita [...]. Avinione, 15 Novembris 1371.

4 fl., 4 gr.

^a MVC variánsa: 'Iohannis de Bredencheyen'.

¹ 1371. szeptember 29.

² Deméndi László nyitrai püspök.

³ 1372. június 24.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 343 (197).

⁵ Miklós knini püspök.

⁶ Bredenscheid-i János/Jakab prépost.

⁷ 1372. június 24.

463.

Avignon, 1372. szeptember 4.

Miklós knini püspök a commune (5 ft., 20 sol.) és a 4 minutum (1 ft., 20 sol.) servitiumot törlesztette, továbbá előde, Balázs commune (19 ft., 7 sol., 9 den.) és 4 minutum (3 ft., 6 sol.) servitiuma egy részét megfizette, előde hátralékának megfizetésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 336v)¹

Universis etc. Petrus etc., quod Nicholaus² episcopus Tiniensis in Ungaria pro complemento sui communis servitii 5 fl., 20 sol. monete Avinionensis camere apostolice. Item et pro parte communis servitii Blasii,³ antepredecessoris sui, dicte camere 19 fl., 7 sol., 9 den. dicte monete necnon et pro complemento sui 4 servitiorum [familiarium] 1 fl., 20 sol. dicte monete. Item pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] Blasii predicti 3 fl. et 6 sol. dicte monete per manus Iohannis, archidiaconi Tiniensis, die date presentium [solvi fecit]. Verum etc. quas ratione predecessorum suorum communium servitiorum etc. [...] usque ad Kal. Martii⁴ [...]. Ita tamen etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, 4 Septembris [13]72.

4 fl., 4 gr.

¹ MVC variánsa: 'predecessoris'.

464.

Avignon, 1372. augusztus 31.

László nyitrai püspök a commune (46 ft., 15 sol., 10 den.) és a 4 minutum (9 ft., 15 sol., 8 den.) servitiumát törlesztette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 39, fol. 306r)⁵

Universis etc. Petrus etc. Quod Ladislaus⁶ episcopus Nitriensis in Ungaria pro complemento sui communis servitii 46 fl., 15 sol. et 10 den. monete Avinionensis necnon pro complemento sui 4 servitiorum [familiarium] 9 fl., 15 sol. et 8 den. dicte monete per manus Petri Stephani,⁷ in Polonie et Ungarie Regnis apostolici collectoris, die date presentium [solvi fecit]. De quibus etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, die ultima Augusti 1372.

3 fl., 3 gr.

¹ Kiadása: MVC I, n. 344 (197).

² Miklós knini püspök.

³ Balázs knini püspök.

⁴ 1373. március 1.

⁵ A sorszámozás a kéziratban *sic!*

⁶ Deméni László nyitrai püspök.

⁷ Knoll István fia Péter, abaúji főesperes, lengyel- és magyarországi pápai adószedő.

465.

Avignon, 1373. március 29.

János gurki, korábbi knini püspök a gurki püspökség (39 ft., 17 sol.; 3 ft. 20 sol.) és a knini püspökség (75 ft.; 14 ft., 8 sol.) *servitium commune* és *minutum* egy részét, valamint knini előde, Balázs *servitium commune* és *minutum tartozását* (39 ft., 23 sol.; 7 ft., 16 sol.) megfizette, továbbá elődei fennmaradó tartozásainak megfizetésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 40, fol. 69^{rv})¹

Universis etc. Petrus etc. Quod Iohannes² episcopus Gurcensis pro complemento communis servitii ecclesie Gurcensis 39 fl., 17 sol. monete Avinionensis dicte camere ac pro computato sui communis servitii ecclesie Tiniensis, cui prefuit, 75 fl. et pro parte partis communis servitii Blasii,³ predecessoris sui in dicta ecclesia Tiniensi, 39 fl., 23 sol. dicte monete necnon pro computato 4 servitiorum [familiarium] ecclesie Gurcensis 3 fl., 20 sol. ac pro computato 4 servitiorum suorum [familiarium] ecclesie Tiniensis 14 fl., 8 sol. et pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] Blasii 7 fl., 16 sol. dicte monete per manus Nicholai Vetere, capellani sui, die date presentium [solvi fecit]. De quibus etc. quas [!] ratione communium servitiorum tam Blasii, quam Dyonisii,⁴ suorum predecessorum, et 4 servitiorum [familiarium] etc. usque ad festum Omnium Sanctorum⁵ [...]. Ita tamen etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, 29. Martii, anno [13]73.

5 fl., 5 gr.

466.

Avignon, 1373. október 25.

János gurki, volt knini püspök megfizeti knini előde, Balázs *commune servitiumának* kiegészítését (35 ft., 5 sol.), másik előde, Dénes *commune servitiumát* (75 ft.), ill. a 4 *minuta servitia* kiegészítését (6 ft., 1 sol., 10 den.) és saját 4 *minuta servitiáját* (12 ft., 14 sol.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 40, fol. 106^v)

Universis etc. Petrus etc. Quod Iohannes⁶ episcopus Gurcensis pro complemento communis servitii Blasii,⁷ predecessoris sui in ecclesia Tiniensis, cui prefuit, 35 fl., 5 sol. monete Avinionensis et pro totali communis servitii Dyonisii,⁸ alterius predecessoris

¹ Kiadása: MVC II, n. 1263 (702–703).

² Töckheimi János püspök.

³ Balázs knini püspök.

⁴ Lackfi Dénes knini püspök.

⁵ 1373. november 1.

⁶ Töckheimi János püspök.

⁷ Balázs knini püspök.

⁸ Lackfi Dénes knini püspök.

sui in predicta ecclesia Tiniensi 75 fl. necnon pro complemento 4 servitiorum [familiarium] 6 fl., unum sol., 10 den. et pro totali 4 servitiorum [familiarium] etc. 12 fl., 14 sol. dicte monete per manus Hertvici, capellani sui, tempore debito solvi fecit. De quibus etc. In quorum etc. Avinione, 25 Octobris, anno [13]73.

2 fl., 2 gr.

467.

Avignon, 1373. december 31.

Domonkos váradi püspök a commune (500 ft.) és a 4 minutum

(76 ft., 26 sol.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 40, fol. 142^v)

Universis etc. Petrus etc. Quod Dominicus¹ episcopus Waradiensis pro parte partis sui communis servitii 500 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 76 fl., 26 sol., dicte monete per manus Iacobi, familiaris, sui die date presentium [solvi fecit]. De quibus etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, die ultima mensis Decembris, anno [13]74^a.

6 fl., 6 gr.

^a Hibásan 1373 helyett.

468.

Avignon, 1374. január 2.

Domonkos nyitrai püspök a commune (26 ft.) és a 4 minutum (4 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 40, fol. 146^v)

Universis etc. Petrus etc. Quod frater Dominicus² episcopus Nitriensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 26 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 4 fl. per manus Iacobi,³ lectoris Cenadiensis [solvi fecit]. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum beati Iohannis Baptiste⁴ [...]. Ita tamen etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, 2 Ianuarii, anno [13]73^a.

4 fl., 4 gr.

^a Helyesen: 1374.

¹ Pelsőci Bebek Domonkos váradi püspök.

² Újhelyi (De Novoloco) Domonkos nyitrai püspök.

³ Jakab fia Jakab csanádi olvasókanonok.

⁴ 1374. június 24.

469.

Avignon, 1374. április 11.

Miklós csanádi püspök a commune (205 ft., 11 sol., 3 den.) és a 4 minutum (31 ft., 16 sol., 9 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 40, fol. 193^r)

Universis etc. Petrus etc. Quod Nicolaus¹ episcopus Cenadiensis pro parte partis sui communis servitii 205 fl., 11 sol. et 3 den. monete Avinionensis necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 31 fl., 16 sol. et 9 den. dicte monete per manus Nicolai Michaelis et sociorum suorum [solvi fecit]. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Nativitatis Domini² [...]. Ita tamen [...]. Avinione, 11 Aprilis, anno [13]74. 5 fl., 5 gr.

470.

Avignon, 1374. július 18.

László veszprémi püspök a commune (45 ft., 16 sol., 8 den.) és a 4 minutum (7 ft., 1 sol., 5 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 40, fol. 209^r)

Universis etc. Petrus etc. Quod Ladislaus³ episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii 45 fl., 16 sol. et 8 den. prefate camere necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 7 fl., 1 sol. et 5 den. die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Nativitatis Domini⁴ [...]. Ita tamen [...]. Avinione, 18. Iulii, anno [13]74. 4 fl., 4 gr.

471.

Avignon, 1375. április 17.

Miklós csanádi püspök a commune (110 ft., 9 sol., 2 den.) és a 4 minutum (15 ft., 8 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 41, fol. 100^r)⁵

Universis etc. Petrus etc. Quod Nicholas⁶ episcopus Cenadiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 110 fl. auri de camere, 9 sol., 2 den. monete Avinionensis necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 15 fl., 8 den. dicte

¹ Miklós csanádi püspök.

² 1474. december 25.

³ Deméndi László veszprémi püspök.

⁴ 1374. december 25.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 350 (200).

⁶ Miklós csanádi püspök.

monete per manus Iohannis, archidiaconi Tiniensis, procuratoris sui, tempore debito solvi fecit. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum sancti Michaelis [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, 17 Aprilis, anno [13]75.

4 fl., 4 gr.

472.

Avignon, 1375. június 25.

László veszprémi püspök a commune (19 ft., 15 sol., 6 den.) és a 4 minutum (3 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 41, fol. 134v)

Universis etc. Petrus etc. Quod Ladislaus² episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii 19 fl., 15 sol. et 6 den. monete Avinionensis necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 3 fl. per manus Stephani Dominici, procuratoris sui etc. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Nativitatis Domini³ [...]. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, 25. Iunii, anno [13]75.

4 fl., 4 gr.

473.

Avignon, 1375. október 19.

István fia Péter abaúji esperes, pápai adószedő elszámolása az Apostoli Kamaránál.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 42, fol. 43v)

Universis etc. Petrus etc. Quod Petrus Stephani⁴ archidiaconus de Wyar in ecclesia Agriensi in regnis Polonie et Ungarie Apostolice Sedis [...] nuntius et collector de pecuniis [...] pertinentibus de quibus computare tenetur 1000 fl. auri de Ungaria valentes, singulis pro 27 sol. et 6 den. et fl. camere pro 28 sol. monete Avinionensis computatis 982 fl. auri ponderis camere et 4 sol. monete Avinionensis nobis nomine domini camerarii recipientibus die date [...]. De quibus etc. In quorum etc. Avinione, 19 Octobris, anno [13]75.

¹ 1475. szeptember 29.

² Deméni László veszprémi püspök.

³ 1475. december 25.

⁴ Knoll István fia Péter, abaúji főesperes, lengyel- és magyarországi pápai adószedő.

474.

Avignon, 1375. december 19.

Miklós csanádi püspök a commune (23 ft., 12 sol., 6 den.) és a 4 minutum (3 ft., 8 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 41, fol. 157v)

Universis etc. Petrus etc. Quod Nicholaus¹ episcopus Cenadiensis pro parte partis sui communis servitii 23 fl., 12 sol., 6 den. monete Avinionensis necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 3 fl., 8 sol. dicte monete per manus Ulricii Iohannis de Posenio die date etc. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Resurrectionis Domini proxime² etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Avinione, 19 Decembris, anno [13]75. 4 fl., 4 gr.

475.

Avignon, 1376. január 7.

Bálint pécsi püspök a commune (246 ft., 18 sol.) és a 4 minutum (53 ft., 10 sol.) servitium egy részét megfizeti, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 41, fol. 219v)

Universis etc. Petrus etc. Quod Valentinus³ episcopus Quinqueecclesiensis pro parte partis sui communis servitii 246 fl., 18 sol. monete Avinionensis necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 53 fl., 10 sol. dicte monete per manus Aymerici⁴ archidiaconus dicte sue ecclesie die date etc. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Assumptionis Beate Marie⁵ etc. [...]. Avinione, 7 Ianuarii [anno 1376.] 5 fl., 5 gr.

476.

Avignon, 1376. január 24.

Pál knini püspök a commune (22 ft., 27 sol., 6 den.) és a 4 minutum (3 ft., 6 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 41, fol. 175v)

Universis etc. Petrus etc. Quod Paulus⁶ episcopus Trivensis [Tiniensis] pro parte partis sui communis servitii 22 fl., 27 sol., 6 den. monete Avinionensis necnon pro parte

¹ Miklós csanádi püspök.

² 1376. április 13.

³ Alsáni Bálint pécsi püspök.

⁴ Miklós fia Imre pécsi kanonok, regölyi (1371–1378), székesegyházi főesperes (1382–1393). Vö. FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 38o.

⁵ 1376. augusztus 15.

⁶ Pál knini püspök.

partis 4 servitiorum [familiarium] 3 fl., 6 sol., 4 den. dicte monete per manus Nicholai, cappellani [!] sui, die date etc. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Pasce Domini¹ [...]. Ita tamen etc. [...]. Avinione, 24. Ianuarii, anno [13]76.

4 fl., 4 gr.

477.

Avignon, 1376. január 30.

László veszprémi püspök a commune (25 ft.) és a 4 minutum (1 ft.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 41, fol. 211v)

Universis etc. Petrus etc. Quod Ladislaus² episcopus Vesprimiensis in Ungaria pro parte partis sui communis servitii 25 fl. necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 1 fl. per manus Petri Stephani,³ collectoris Ungarie, die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Resurrectionis Domini⁴ [...]. Avinione, 30 Ianuarii, anno [13]76.

4 fl., 4 gr.

478.

Avignon, 1376. február 1.

Bálint pécsi püspök a commune (102 ft., 20 sol., 4 den.) és a 4 minutum (27 ft., 6 sol., 8 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 41, fol. 223r)

Universis etc. Petrus etc. Quod Valentinus⁵ episcopus Quinqueecclesiensis pro parte partis sui communis servitii 102 fl., 20 sol., 4 den. monete Avinionensis necnon pro parte partis 4 servitiorum [familiarium] 27 fl., 6 sol., 8 den. dicte monete per manus Nicolai licentiati, scutiferi sui, tempore debito etc. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Omnium Sanctorum⁶ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Avinione, die 1 mensis Februarii, anno [13]76.

¹ 1376. április 13.

² Deméni László veszprémi püspök.

³ Knoll István fia Péter, abaúji főesperes, lengyel- és magyarországi pápai adószedő.

⁴ 1376. április 13.

⁵ Alsáni Bálint pécsi püspök.

⁶ 1376. november 1.

479.

Avignon, 1376. június 23.

*Domonkos boszniai püspök a commune (100 ft.)
és a 4 minutum (16 ft.) servitiumot megfizeti.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 41, fol. 279v)¹

Universis etc. Petrus etc. Quod Dominicus episcopus Bosniensis sive Bosanus pro totali suo communi servitio 100 fl. necnon pro totali 4 servitiorum [familiarium] 16 fl. per manus Iohannis Iohannis, procuratoris sui, tempore debito solvi fecit. De quibus etc. In quorum etc. Avinione, 23 Iunii, anno [13]76. 1 fl., 2 gr.

480.

Avignon, 1376. szeptember 2.

István fia Péter pápai collector 200 aranydukátot fizetett kamarai tartozása fejében.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 42, fol. 83r)

Universis etc. Petrus etc. Quod Petrus Stephani² in regno Ungarie Apostolice Sedis [...] de pecuniis [...] tradidit Iohanni Plantagnest, canonico Carnotensi, 200 duc. auri per ipsum Iohannem prefate camere solvendos, quos Bernardus Cariti, canonicus Parisiensis, in Senonensi et Rhotomagensi Apostolice Sedis nuntius et collector de bonis dicti quondam Iohannis recuperare debebat de mandato domini camerarii domini nostri pape [...]. Hinc est, quod prefatus Bernardus Cariti pro 100 duc. auri, quos recuperavit et recepit a magistro Iohanne de Guingan familiare condam dicti Iohannis Plantagenest de dictis bonis 93 franch auri et 3 quartos in 22 sol. et 6 den. monete Avinionensis nomine dicti collectoris Ungarie et executoris predicti [...] die date presentium manualiter solvit et assignavit. De quibus etc. In quorum etc. Avinione, 2 Septembris, anno [13]76.

481.

1377. január 22.

Péter fia Demeter zágrábi püspök a commune servitiumát (200 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 4v)³

Die eadem fuerunt recepta^a a domino Demetrio episcopo Zagrabiensi pro totali suo communi servitio 200 fl. ca[mere].

^a MVC variánsa: 'recepti'.

¹ Kiadva: MVC I, n. 349 (199). – A kiadás dátuma hibás (1376. június 28.).

² Knoll István fia Péter, abaúji főesperes, lengyel- és magyarországi pápai adószedő.

³ Kiadása: MVC I, n. 351 (200), 1377. január 21-i dátummal.

482.

1377. február 10.

Bálint pécsi püspök a commune servitium egy részét (39 ft., 16 sol., 6 den.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 4v)

Die 10 dicti mensis fuerunt recepta a Valentino¹ episcopo Quinqueecclesiensi pro parte partis sui communis servitii 39 fl. ca[mere], 16 sol., 6 den.

483.

1377. március 9.

János szerémi püspök a commune servitium hátralékát (50 ft.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 7v)²

Die eadem ^aa Iohanne^{a3} episcopo Sirmiensi pro totali suo communi servitio 50 fl. Ca[mere].
^a MVC variánsa: 'fuerunt recepti a domino Iohanne'.

484.

1377. május 12.

Goblin erdélyi püspök a commune servitium egy részét (375 ft.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 8v)

Die eadem a Gebellino⁴ episcopo Transilvano pro parte partis sui communis servitii 375 fl. ca[mere].

485.

1377. augusztus 27.

Pál knini püspök a commune servitium egy részét (18 ft., 22 sol., 2 den.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 25r)⁵

Die 27 dicti mensis a Paulo⁶ episcopo Tiniensi pro parte partis sui communis servitii ^a18 fl. ca[mere], 22 sol., 2 den.^a

^{a-a} MVC variánsa: '18 fl. camere, 22 sol., 2 den. et 1 obolum'.

¹ Alsáni Bálint pécsi püspök.

² Kiadása: MVC I, n. 352 (200), 1377. március 7-i dátummal.

³ András fia János szerémi püspök.

⁴ Goblin erdélyi püspök.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 355 (201).

⁶ Pál knini püspök.

486.

1377. október 1.

Richárd arbei apát a maga és előde, Miklós commune servitiumát (50 ft.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 14r)

Die eadem a Ricardo, abbate monasterii Sancti Petri de Valle, Arbensis diocesis, pro totali tam sui, quam Nicholai, predecessoris 50 fl. ca[mere].

487.

1378. február 8.

Pál csanádi püspök a commune servitium egy részét (91 ft., 10 sol., 8 den.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 20v)

Die 8 mensis Februarii a Paulo¹ episcopo Cenadiensi pro parte partis sui communis servitii 91 fl. ca[mere], 10 sol., 8 den.

488.

1378. május 10.

Imre egri püspök a commune servitium egy részét (165 ft., 18 sol., 9 den.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 20v)

Die eadem a Aymerico² episcopo Agriensi pro parte partis sui communis servitii 165 fl. ca[mere], 18 sol., 9 den.

489.³

1378. június 19.

Pál csanádi püspök a commune servitium egy részét (42 ft., 24 sol.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 43, fol. 27v)

Die eadem a Paulo⁴ episcopo Cenadiensi pro parte partis sui communis servitii 42 fl. ca[mere], 24 sol.

¹ Horváti Pál csanádi püspök.

² Cudar Imre püspök.

³ Vö. n. 487.

⁴ Horváti Pál csanádi püspök.

490.¹

1386. április 21.

János váradi püspök a commune (366 ft., 40 sol.) és a 4 minutum (20 ft., 48 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 15v)

Nos Nicolaus etc. Quod [...] Iohannes,² Dei gratia episcopus Varadiensis, pro parte partis sui communis servitii 366 fl. auri de camera et sol. 40 monete Romane et pro parte partis 1 minuti servitii debiti pro familiaribus [...] 20 fl. et sol. 48 dicte monete [...] per manus nobilis viri, domini Verii de Medicis militis et sociorum mercatorum de Florentia Romanam Curia sequentium die date presentium [...] De quibus etc. Verum [...] auctoritate dicti collegii [...] usque ad festum Omnium Sanctorum³ [...] prorogamus [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Ianue, sub anno 1386, ind. 9, 21 Aprilis, pontificatus anno 8.

fl. 3, gr. 3.

491.

Genova, 1386. április 9.

János egri püspök a commune (204 ft., 44 sol., 5 1/3 den.) és a 4 minutum (16 ft., 18 sol., 12 1/3 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 16rv)

Nos Nicolaus⁴ etc. Quod Iohannes⁵ episcopus Agriensis pro parte partis sui communis servitii 204 fl., sol. 44, den. 5 et tertiam partem alterius den. monete Romane et pro parte partis 1 minuti servitii debiti 16 fl., sol. 18, den. 12, tertiam alterius den. dicte monete per manus honorabilis viri, domini Nicolai, canonici ecclesie Zagrabiensis die date [...]. De quibus etc. Ipsumque [...] secum [...]. Verum [...] usque ad festum Nativitatis Domini⁶ [...]. Ita tamen etc. In quorum [...]. Ianue, 1386, ind. 9, 9 Aprilis, pontificatus anno 8.

fl. 5, gr. 5.

¹ Vö. a n. 332. jegyzetét.

² Cudar János váradi püspök (1383–1395). Vö. HC I, 515; ENGEL, *Archontológia* I, 73.

³ 1486. november 1.

⁴ Valószínűleg: Niccolo Caracciolo Moschino OP, a S. Ciriaco alle Terme presbiter-bíborosa (1378–1389). Vö. HC I, 23, 41.

⁵ Kanizsai János püspök.

⁶ 1386. december 25.

492.

Genova, 1386. december 4.

János győri püspök a commune (84 ft., 18 sol., 9 den.) és a 4 minutum (6 ft., 12 sol., 6 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 31^v–32^r)¹

Nos Franciscus² etc. Quod [...] Iohannes³ episcopus Iauriensis pro parte partis sui communis servitii 84 fl., sol. 18, den. 9 monete Romane et pro parte partis 1 minuti 6 fl., sol. 12, den. 6 monete predictae [...] per manus Hamerici de Byr, scutiferi dicti episcopi, die date [...]. Verum [...] a festo Nativitatis Domini Iesu Christi ad annum⁴ [...]. Ita tamen etc. In quorum [...]. Ianue, 1386, indictione 9, 4 Decembris, pontificatus Urbani VI, a. 9.

11 fl., 2 gr.

493.

Róma, 1389. április 7.

János csanádi püspök a commune servitium végleges törlesztését (50 ft.), továbbá 1 servitium minutum egy részét (10 ft.) megfizette, a fennmaradó összeg befizetésére ismételten haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 56^r)

Nos Franciscus etc. Quod [...] Iohannes⁵ episcopus Cenadiensis pro complemento finalis solutionis sui communis servitii 50 fl. et pro parte 1 minuti consueti 10 fl. non facta camere clara divisione de ipso minuto servitio per manus egregii, legum doctoris, domini Petri de Laucibus de Pisi, advocati consistorialis solvi fecit [...]. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum etc. Verum intellecta pro residuo 1 minuti servitii ac pro recognitorum communium et 1 minuti servitorum plurium predecessorum suorum usque ad festum Purificationis Beate Marie Virginis⁶ [...] prorogamus et de novo assignamus eidem. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, anno Domini 1389, ind. 12, die 7 Aprilis, pontificatus a. 11.

fl. 4, gr. 4.

¹ Vö. MVC I, n. 380 (214).

² François de Conzié, chartres-i kanonok, az avignoni püspökség adminisztrátora (1383–1391), grenoble-i püspök (1380–1388), arles-i (1388–1390), toulouse-i (1390), narbonne-i érsek (1391–1432), pápai ügyhallgató, az Apostoli Kamara régense, az Anyaszentegyház kamarása (1383–1431). Vö. HCI, 103, 124, 268, 356, 488; DEL RE, *La Curia Romana*, 307–309; PARTNER, *The Papal State*, 132.

³ Hédervári János püspök.

⁴ 1386. december 25.

⁵ János csanádi püspök.

⁶ 1390. február 2.

494.

Róma, 1389. április 13.

János váradi püspök 1 *servitium minutum* (6 ft., 35 sol.) törlesztésére fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 57v)

Nos Franciscus etc. Quod [...] Iohannes¹ episcopus Waradiensis pro complemento 1 minuti servitii 6 fl., sol. 35 monete Romane per manus Verii de Medicis et sociorum mercatorum Florentinorum [...]. De quibus etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, a. 1389, ind. 12, 13 Aprilis, anno 11 pontificatus.

fl. 1, gr. 2.

495.

Róma, 1389. december 22.

János győri püspök a *commune* (83 ft., 44 sol., 2 den.) és 1 *minutum* (5 ft., 28 sol., 4 den.) *servitium* egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 81v; vol. 51, fol. 37; vol. 59, fol. 21v)

Franciscus etc., quod [...] Iohannes² episcopus Iauriensis pro parte partis sui communis servitii 83 fl., sol. 44, den. 2 monete predicte per manus Egidii Stephani, canonici Iauriensis die date [...]. Verum [...] usque ad festum Petri et Pauli apostolorum³ [...]. Rome, apud Sanctum Petrum, 1389 ind. 12, 22 Decembris, pontificatus Bonifacii IX anno 1.

fl. 2, gr. 2.

Anno et pontificatu predicti die vero 22 Decembris soluti fuerunt per dominum Iohannem⁴ episcopum Iauriensem pro parte partis sui communis servitii fl. de camera 83, sol. 44, den. 2 monete Romane. Et pro parte partis 1 minuti fl. 5, sol. 28, den. 4 fuit promotus anno 9, fuerunt in ipsius promotione cardinales 16 videlicet Alantonis,⁵

¹ Cudar János váradi püspök.

² Hédervári János győri püspök.

³ 1390. június 29.

⁴ Hédervári János győri püspök.

⁵ Philippe d'Alençon beauvais-i püspök (1356–1359), reimsi érsek (1359–1375), jeruzsálemi pátriárka (1375–1380), a S. Maria in Trastevere presbiter-bíborosa (1378–1380), sabinai püspök (1380–1388), ostiai püspök-bíboros (1388–1397). Vö. HC I, 23, 132, 276, 426.

Perusinus,¹ Pisanus,² S. Siriaci,³ Nucerinus,⁴ Florentinus,⁵ Manutrell [Manupello],⁶ de Alisia,⁷ de Flisco,⁸ Monopolitanus,⁹ Neapolitanus,¹⁰ de Loude,¹¹ Ravenna,¹² Brancatus,¹³ Petra mala¹⁴ capiunt hii pro communi et minuto fl. 89, sol. 22, den. 6, capit quilibet cardinales, qui presentes fuerant in conclavi, portionem domini nostri summam 27 fl., sol. 42.

496.

Róma, 1389. december 24.

Péter erdélyi püspök a commune (595 ft., 2 sol., 3 den.) és az 1 minutum (51 ft., 39 sol., 2 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 83v; vol. 51, fol. 4r; vol. 59, fol. 22r)

Franciscus etc., quod [...] Petrus¹⁵ episcopus Transilvanus pro parte partis communis servitii 595 fl., sol. 2, den. 3 monete Romane et pro parte partis 1 minuti servitii 51 fl., sol. 39, den. 2 monete predictae per manus Iacobi de Brendescheyd,¹⁶ prepositi sancti Georgii Strigoniensis solvi fecit. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum

¹ Andrea Bontempi Martini perugiai püspök, a Ss. Marcellino e Pietro diakónus-bíborosa (1378–1390). Vö. HC I, 23.

² Francesco Moricotti Prignani pisai érsek, a S. Eusebio diakónus-bíborosa (1378–1380). Vö. HC I, 23.

³ Niccolo Caracciolo bíboros.

⁴ Luca Rodolfucci de Gentili, Nucerinus püspöke, a S. Sisto diakónus-bíborosa (1378–1389). Vö. HC I, 23.

⁵ Angelo Acciaiola firenzei püspök (1383–1385), a S. Lorenzo in Damaso presbiter- (1384–1397), majd Ostia püspök-bíborosa (1397–1408), vicekancellár, Magyar-, Cseh- és Lengyelországba küldött pápai legátus. Vö. HC I, 24, 43, 250; ERDŐ PÉTER, *A pápaság és a Magyar Királyság Zsigmond király idején (1387–1437)*, Magyarország és a Szentszék kapcsolatának 1000 éve (szerk. Zombori István), Budapest 1996, 83–95, 85.

⁶ Tommaso Orsini de Manupello, a S. Maria in Domnica diakónus-bíborosa (cca. 1383–1390). Vö. HC I, 24.

⁷ Francesco Renzio d'Alifia a S. Eustachio diakónus-bíborosa (1381–1390). Vö. HC I, 25.

⁸ Ludovico Fieschi vercelli választott püspöke, a S. Adriano al Foro diakónus-bíborosa (cca. 1385–1423). Vö. HC I, 25.

⁹ Francesco Carbone Tomacelli OCist, monopoli püspök (1382k.–1384), a S. Susanna diakónus- (1384–1392), a S. Sabina püspök-bíborosa (1392–1405). Vö. HC I, 25, 38, 48, 346.

¹⁰ Pietro Tomacelli apostoli *protbonotarius*, a S. Giorgio in Velabro diakónus- (1381), a S. Anastasia presbiter-bíborosa (1385), IX. Bonifác néven pápa (1389–1404). Vö. HC I, 24.

¹¹ Angelo d'Anna de Sommariva OSBCam, a S. Lucia in Septisolio diakónus- (1384–1396), a S. Pudenziana presbiter- (1396–1412), majd Preneste püspök-bíborosa (1412–1428). Vö. HC I, 25, 37, 46, 50.

¹² Pietro Pileo di Prata ravennai érsek, a S. Prassede diakónus- (1378), Frascati püspök-bíborosa (1385). Vö. HC I, 23.

¹³ Rinaldo Brancaccio a Ss. Vito e Modesto diakónus-bíborosa (1385–1427). Vö. HC I, 25.

¹⁴ Galeotto Tarlati di Petramala, a S. Agata de'Goti diakónus-bíborosa (1378–1388). HC I, 23.

¹⁵ Knoll István fia Péter erdélyi püspök.

¹⁶ Bredenscheid-i János/Jakab prépost.

Assumptionis Beate Marie Virginis¹ [...]. Rome, apud sanctum Petrum, 1389, indictione 12, 24 Decembris, pontificatus Bonifacii IX anno 1.^a

fl. 4, gr. 4.

^a [m.s.] 'Capit clericus collegi fl. 6, sol. 25. Fuit promotus anno 12.; cardinales 14'.

497.

Róma, 1390. január 8.

János csanádi püspök 1 servitium minutum törlesztését (17 ft., 25 sol.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére pedig haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 84r; vol. 59, fol. 22r)

Franciscus etc. Quod [...] Iohannes² episcopus Cenadiensis pro complemento 1 minuti servitii fl. 17, sol. 25 monete Romane per manus Laurentii dicti Foghul lectoris Iauriensis³ et Andree Pauli Sancti Salvatoris de Cenadino ecclesiarum canonicorum [...]. De quibus etc. Verum [...] usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis⁴ [...]. Rome, apud Sanctum Petrum, 1390 indictione 13, 8 Ianuarii, pontificatus Bonifacii IX anno 1.

498.

Róma, 1390. január 21.

János zágrábi püspök a commune (94 ft., 26 sol., 4 den.) és az 1 minutum (4 ft., 34 sol., 5 den.) servitium után a bátralékat megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 84v; vol. 51, fol. 5v; vol. 59, fol. 22v)⁵

Franciscus etc. Quod [...] Iohannes⁶ episcopus Zagrabiensis pro complemento sui communis servitii 94 fl., sol. 26, den. 4 monete Romane et pro complemento 1 minuti fl. 4, sol. 34, den. 5 monete predictae per manus Thome, notarii dicti episcopi Zagrabiensis nobis etc. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 1390 ind. 13, 21 Ianuarii, pontificatus Bonifacii IX anno 1.

fl. 3, gr. 3.

[m.s.] 'fuit promotus anno 8, cardinales 16'.

¹ 1390. augusztus 15.

² János csanádi püspök.

³ Lőrinc győri olvasókanonok és csanádi kanonok. Vö. BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 107.

⁴ 1390. augusztus 15.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 374 (210–211.), vö. MVC I, n. 406 (228–229).

⁶ Smilo János zágrábi püspök.

499.

Róma, 1390. május 13.

*János győri püspök a commune (5 ft., 9 sol.) és 1 minutum
(6 ft., 25 sol., 8 den.) servitium hátralékát megfizette.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 95r; vol. 51, fol. 16v; vol. 59, fol. 26v)

Franciscus etc. Quod [...] Iohannes¹ episcopus Lauriensis pro complemento sui communi servitii 5 fl., sol. 9 monete Romane et pro complemento 1 minuti servitii 6 fl., sol. 25, den. 8 dicte monete per manus egregie, utriusque iuris doctoris, domini Anselmi de Mediolano, advocati consistorialis etc. De quibus etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 1390 ind. 13, dei 13 mensis Maii, pontificatus Bonifacii IX, anno 1.

fl. 1, gr. 2.

[m.s.] 'Fuit promotus anno 8, cardinales 16'.

500.

Rieti, 1390. augusztus 12.

Péter erdélyi püspök fizetési haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 47, fol. 99v)

Franciscus etc. Quod intellecta [...] pro parte Petri² episcopi Transilvani [...] usque ad festum sancti Michaelis [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Reate, sub anno 1390, ind. 13, 12 Augusti, pontificatus Bonifacii IX anno 1.

[m.s.] 'V. p. 26v. Ita tamen etc. V. p. 23v'.

501.

Róma, 1390. november 12.

*János csanádi püspök előde, János commune (62 ft., 13 sol., 4 den.) és az 1 minutum
(4 ft., 14 sol., 9 den.) servitiumainak egy részét megfizette, a fennmaradó rész
törlesztésére haladékat kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 26v; vol. 59, fol. 30v)

Die predicta [...] Iohannes⁴ episcopus Cenadiensis solvit pro parte partis commu-

¹ Hédervári János győri püspök.

² Knoll István fia Péter erdélyi püspök.

³ 1390. szeptember 29.

⁴ János csanádi püspök.

nis servitii domini Iohannis [Tome?], predecessoris sui¹ fl. 62, sol. 13, den. 4 et pro parte partis 1 minuti servitii fl. 4, sol. 14, den. 9, fuit promotus anno 4 Urbani, fuerunt in ipsius promotione cardinales 17, videlicet [...] capi[un]t camere procuraciones 14 mortuorum, qui ascendunt ad summam fl. 54, sol. 13, den. 3.

fl. 3, gr. 3.

502.

1391. március 20.

Péter erdélyi püspök commune servitiumát törlesztette (112 ft., 5 sol.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 31r)

Die 20 eiusdem anno Petrus² episcopus Transilvanus solvit pro suo communi servitio fl. 112, sol. 5, fuit promotus anno 10, cardinales 14. Capit camera procuraciones domini nostri et mortuorum videlicet fl. 42, sol. 28.

502a.

1391. március 25.

Péter erdélyi püspök a commune (154 ft., 23 sol., 9 den.) és 1 minutum

(13 ft., 10 sol., 3 den.) servitiumot törlesztte.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 59, fol. 38v)

Henricus³ etc. Quod Petrus⁴ episcopus Transilvanus pro totali solutione sui communis servitii 154 fl., sol. 23, den. 9 monete Romane, et pro totali solutione 1 minuti servitii 13 fl., sol. 10, den. 3 dicte monete nobis die date presentium per manus Iacobi Zenobii et sociorum mercatorum Florentinorum solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum, ut supra dicte ind. 14, 25 Martii, pontificatus anno 2.

fl. 2, gr. 2

[*m.s.*] 'Nota, quia de ista pecunia fuerunt facte due solutiones una littera seu quittantia, quia solveret maiorem partem illius pecunie et non receperat quittantiam. Solvit nunc tamen fl. 55, sol. 34, den. 1, via residuum solverat ante'.

¹ János csanádi püspök előde a szakirodalom szerint Tamás volt (1379–1380), nem János. EUBEL szerint ugyan 1379-ben Tamás mellett feltűnik egy János nevű csanádi püspök is, de ennek alapja eddig bizonytalan volt. Vö. HC I, 179; JUHÁSZ, *A csanádi püspökség* IV, 10–21.

² Knoll István fia Péter erdélyi püspök.

³ Enrico Minutoli nápolyi érsek, a S. Anastasia presbiter- (1389), Frascati püspök- (1405), Sabinia püspök-bíborosa (1409). Vö. HC I, 25.

⁴ Knoll István fia Péter erdélyi püspök.

502b.

1392. június 29.

Leonardus választott zenggi püspök a commune (25 ft.) és 1 minutum (1 ft., 33 sol., 9 den.) servitiumot törleszti.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 59, fol. 49r; vol. 51, fol. 48r)

Leonardus¹ electus Signiensis in Sclavonia pro totali solutione sui communis servitii 25 fl. et pro totali solutione 1 minuti servitii 1 fl., sol. 33 et den. 9 monete Romane per manus Iacobi,² prepositi sancti Georgii de Viridi Campo, Strigoniensis diocesis, domini pape referendarii die date [...]. Datum, ut supra 29, Iunii, pontificatus anno 2.

502c.³

1392. június 30.

Leonardus választott zenggi püspök a commune (25 ft.) és az 1 minutum (1 ft., 33 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 48r)⁴

Die 30 mensis eodem anno soluti sunt per Leokadium [Leonardum]⁵ electum Signiensem pro parte sui communis servitii fl. 25 et pro part partis 1 minuti servitii fl. 1, sol. 33, den. 4 fuit promotus anno 3 Bonifacii. [m.s.] 'cardinales 16'.

503.

1392. augusztus 27.

Demeter erdélyi püspök a commune (270 ft., 10 den.) és az [1] minutum (17 ft., 22 sol.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 50v; vol. 59, fol. 50v)

Die 27 Augusti Demetrius⁶ episcopus Transilvanus solvit pro parte partis sui communis servitii [fl.] 270, den. 10, et pro minuto fl. 17, sol. 22. Summa in totum, fl. 287, sol. 22, den. 10, fuit promotus anno 12. Urbani [...].^a

^a Az 51. kötetben: 'qui omnes fl. de Ungaria 297, sol. 37 monete predictae per manus Angeli Ferzami et sociorum mercatorum Florentinorum [...]. Verum usque ad festum sanctorum Petri et Pauli apostolorum'.

¹ Pensaurói Lénárd püspök.

² Bredenscheid-i János/Jakab prépost.

³ A kéziratban áthúzva.

⁴ Vö. MVC I, n. 398 (22).

⁵ Lénárd zenggi püspök.

⁶ Jánoki Demeter püspök.

504.

1393. július 13.

Demeter erdélyi püspök a commune (167 ft., 11 sol., 4 den.) és az 1 minutum (10 ft., 39 sol., 5 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 61r; vol. 59, fol. 57r)

Die 13 mensis Iulii Demetrius¹ episcopus Transilvanus solvit pro parte partis sui communis servitii fl. 167, sol. 11, den. 4, et pro parte partis unius minuti servitii fl. 10, sol. 39, den. 5, ^aper manus Dossi de Spinis et sociorum marhatorum [!] Florentinorum. Verum usque ad festum Nativitatis Domini² fuit promotus anno 1 Bonifacii. fl. 3, gr. 3.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata | *[m.s.]* 'cardinales 18'.

505.

1393. augusztus 12.

Maternus veszprémi püspök commune servitium címén fizetett (97 ft., 6 sol.), a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 62v; vol. 59, fol. 58r)³

Die 12 Augusti Maternus⁴ episcopus Vesprimiensis solvit collegio pro communi servitio non facta divisione de minutis fl. 97, sol. 6, ^aper manus nobilis viri Dossi de Spinis et sociorum [...]. Verum usque ad festum beatorum Petri et Pauli apostolorum⁵ fuit promotus anno 3 Bonifacii.

^{a-a} Az 59 kötet szövegváltozata | *[m.s.]* 'cardinales 18'.

506.

1393. augusztus 12.

Pelsőci Bebek Miklós kalocsai érsek commune servitiumát törlesztette (93 ft., 39 sol.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 62v)⁶

Eodem die Nicolaus archiepiscopus Colocensis solvit non facta divisione de minutis pro communi servitio fl. 93 et sol. 39, fuit promotus anno 2 Bonifacii.

[m.s.] 'Cardinales 18'.

¹ Jánoki Demeter püspök.

² 1393. december 25.

³ Kiadása: MREV II, n. CCCLII (287), regesztája: ZsO I, n. 3035.

⁴ Maternus püspök.

⁵ 1394. június 29.

⁶ Vö. n. 505.

506a.

1393. szeptember 27.

Miklós kalocsai érsek a commune servitium (93 ft., 39 sol.) egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 59, fol. 60r)

Henricus etc. Quod Nicolaus¹ archiepiscopus Colocensis pro parte partis sui communi servitii 200 fl. auri de Ungaria nobis non facta [...] per manus Petri Gregorii,² prepositi Colocensis solvi fecit [...]. Verum [...] usque ad festum Penthecostes³ [...]. Datum, ut supra, 27 Septembris pontificatus anno 5.

Fl. 5, gr. 5.

507.

1393. szeptember 27.

János csanádi püspök előde commune (18 ft., 9 sol., 7 den.) és minutum (1 ft., 16 sol., 2 den.) servitium hátralékát törlesztette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 63v; vol. 59, fol. 58v)

Die 27 eiusdem Iohannes⁴ episcopus Cenadiensis pro parte partis communis servitii domini Iohannis [Thome?],⁵ predecessoris sui fl. 18, sol. 9, den. 7 et pro minuto servitio fl. 1, sol. 16, den. 2^a per manus Petri de Santis, advocati consistorialis [...]. Verum usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis^{a6} fuit promotus anno 4 Urbani.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata | [*m.s.*] 'cardinales 17'.

508.

1393. december 4.

Imre pécsváradi apát a commune servitium (10 ft.) egy részét megfizette, a fennmaradó összeg törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 67r; vol. 59, fol. 60v)

Ind. 1, die 4 mensis Decembris frater Emericus⁷ abbas monasterii Pechwaradiensis, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, pro parte partis sui communis

¹ Pelsőci Bebek Miklós érsek.

² (Mikefalvi/Csehi) Gergely fia Péter prépost.

³ 1494. május 25.

⁴ János csanádi püspök.

⁵ János csanádi püspök. Lásd a n. 507. vonatkozó jegyzetét.

⁶ 1394. augusztus 15.

⁷ Cseményi Imre apát.

servitii non facta [...] fl. 10^a per manus presbyteri Iohannis, rectoris parochialis ecclesie sancti Emerici de Babarc, Quinqueecclesiensis diocesis [...]. Verum a festo Nativitatis Domini usque ad annum^{a,1} promotus anno 4 Bonifacii. Capit clericus collegii sol. 5, restant fl. 9, sol. 15. Capit quilibet sol. 29, den. 1.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata | [*m.s.*] 'cardinales 17'.

509.

1394. február 5.

Gergely szerémi püspök a commune (17 ft., 2 sol., 11 den.) és az 1 minutum (1 ft., 8 sol., 10 den.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 69v; vol. 59, fol. 61v)²

Ind. 2, die 5 Februarii anno 5 soluti sunt per Gregorium³ episcopum Syrmiensem pro parte partis sui communis servitii 17 fl., sol. 2, den. 11 et pro parte partis 1 minuti 1 fl., sol. 8, den. 10. Summa fl. 18, sol. 11, den. 9^a per manus Andree Iohannis canonici et cantoris ecclesie Budensis [...].^a Fuit promotus anno 4 Bonifacii, cardinales 17.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

510.

1394. április 7.

Demeter erdélyi püspök a commune (50 ft., 18 sol., 5 den.) és az 1 minutum (7 ft., 18 sol., 9 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 70v; vol. 59, fol. 61v)

7 Aprilis [...] per Demetrium⁴ episcopum Transilvanum pro parte partis sui communis servitii fl. 50, sol. 18, den. 5 et pro parte partis 1 minuti fl. 7, sol. 18, den. 9^a per manus Petri de Colos in ecclesia Transilvana [...]. Verum usque ad festum Omnium Sanctorum⁵ [...] ^a fuit promotus anno 3 Bonifacii, cardinales 18.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

¹ 1494. december 25.

² Kiadása: MVC I, n. 423 (239–240), vö. MVC IV n. 402 (226). Ez utóbbi szerint 1394. február 4-én kelt. MVC I, n. 533 (300).

³ Rozsályi Gergely püspök.

⁴ Jánoki Demeter püspök.

⁵ 1394. november 1.

511.

1394. október 27.

Maternus veszprémi püspök a commune (37 ft., 48 sol., 9 den.) és 1 minutum servitium (2 ft., 22 sol. 6 den.) egy részét megfizette, a fennmaradó összeg törlesztésre haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 67r; vol. 59, fol. 66v)

Ind., pontificatus quibus ut supra, 27 Octobris soluti sunt Maternum¹ episcopum Vesprimiensem pro parte partis sui communis servitii 37 fl., sol. 48 et den. 9^a per manus Dossi de Spinis et sociorum [...]. Verum usque ad festum Resurrectionis Domini² [...] ^a et pro parte partis unius minuti 2 fl., sol. 22 et den. 6 monete Romane, fuit promotus anno 3 Bonifacii, cardinales 18.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

512.

1394. október 27.

Mihály nyitrai püspök a commune (81 ft., 1 sol., 8 den.) és az 1 minutum servitium (5 ft., 29 sol., 5 den.) egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 76r; vol. 59, fol. 66v)

Ind. 2, pontificatus ut supra proxima [...] per Michaelem³ episcopum Nitriensem pro parte partis communis servitii 81 fl., sol. 1 et den. 8 et pro parte partis unius minuti 5 fl., sol. 29 et den. 5 monete Romane ^aper manus Gregorii rectoris parochialis ecclesie de Pest, Waziensis [!] diocesis [...]. Verum usque ad festum Penthescostes^{a,4} fuit promotus anno 4 Bonifacii, cardinales 17.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

513.

1394. november 27.

Pelsőci Bebek Miklós kalocsai érsek a commune servitium egy részét (97 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 70r)

Ind. 2, die 27 Novembris per Nicolaum archiepiscopum Colocensem pro parte partis sui communis servitii non facta [...] 97 fl., fuit promotus anno 2 Bonifacii cardinales 18.

¹ Maternus püspök.

² 1395. április 11.

³ Kápolnai Mihály püspök.

⁴ 1395. május 30.

514.

1394. december 14.

János csanádi püspök előde után a commune (21 fl., 16 sol.) és az 1 minutum servitium egy részét (1 fl., 23 sol., 6 den.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 79v; vol. 59, fol. 69r)

Ind., pontificatus ut supra 14 Decembris per Iohannem¹ episcopum Cenadiensem pro parte partis communis servitii Iohannis,² predecessoris sui 21 fl., sol. 16 et pro parte partis 1 minuti 1 fl., sol. 23 et den. 6 monete Romane ^aper manus Petri de Santis advocati consistorialis [...]. Verum usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis^{3a} fuit promotus anno 4 Urbani VI, cardinales 17.

fl. 4, gr. 4

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

514a.

1395. január 12.

János zágrábi püspök a commune servitium egy részét (73 fl., 16 sol., 8 den.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 59, fol. 70v)⁴

Henricus etc., quod [...] Iohannes⁵ episcopus Zagradiensis pro parte partis sui communis servitii 73 fl., sol. 16 et den. 8 non facta [...] per manus Luce, prepositi Budensis⁶ et Rogerii de Canatiis^a prepositi de Posegha⁷ solvi fecit. Datum, ut supra, 12 Ianuarii, anno 6.

fl. 1, gr. 2

^a MVC variánsa: 'Cauriis'. I [m.s.] 'Istam pecuniam recepit dominus noster papa et de mandato sui fuit facta quitantia ex parte collegii'.

¹ János csanádi püspök.

² Vö. n. 507.

³ 1495. augusztus 15.

⁴ Kiadása: MVC II, n. 1303 (723).

⁵ Szepesi János zágrábi püspök.

⁶ Órévi Lukács prépost.

⁷ Rogerius de Cavazis *utriusque iuris doctor*, pécsi kanonok (1383–1389), baranyai főesperes (1383), pápai adószedő (1388–1395), pozsegai prépost (1390–1397), apostoli *referendarius* (1395) fehérvári olvasókanonok (1395–1406), váci kanonok (1399 előtt). Vö. FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 437–438; BÉKEFI, *A káptalani iskolák*, 225; C. ΤÓΤΗ, *A székes- és társaskáptalanok*, 57.

515.

1395. október 2.

Demeter veszprémi püspök a commune (38 ft., 30 sol., 5 den.) és az 1 minutum servitium (3 ft., 33 sol., 10 den.) egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 93v; vol. 59, fol. 78v)

Die 2 mensis Octobris Demetrius¹ episcopus Vesprimiensis solvit pro parte partis sui communis servitii 38 fl., sol. 30 et den. 5 et pro parte partis 1 minuti servitii 3 fl., sol. 33 et den. 10 monete Romane ^aper manus magistri Iohannis Hermani, in Romana Curia procuratoris [...]. Verum usque ad festum Purificationis Beate Marie Virginis² fuit promotus anno 6 Bonifacii, cardinales 13. fl. 2, gr. 2.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

516.

1395. október 16.

Cseményi Imre pécsváradi apát a commune servitium (16 ft.) egy részét megfizette, a fennmaradó részre baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 95r; 59, fol. 79v)

Die 16 mensis Octobris, frater Emericus abbas monasterii Pechwaradiensis, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, solvit pro parte partis sui communis servitii non facta [...] 16 fl. ^aper manus Nicolai Iacobi, cantoris Boznensis [...]. Verum a festo Omnium Sanctorum usque ad annum³ fuit promotus anno 4 Bonifacii, cardinales 17. fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

516a.

1396. május 15.

Pál választott váradi püspök a commune servitiumát törlesztette (1000 ft.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 59, fol. 85v)

Henricus etc., quod Paulus⁴ electus Waradiensis pro totali solutione sui communis servitii 1000 fl. non facta [...] per manus Laurentii archidiaconi de Bytor [!] in ecclesia Waradiensis [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum, ut supra 15. Maii, anno 7. fl. 4, gr. 4

¹ Jánoki Demeter püspök.

² 1396. február 2.

³ 1396. november 1.

⁴ Farkasfalvi Pál köleséri esperes, váradi püspök (1396). Vö. HC I, 515; ENGEL, *Archonológia* I, 76.

[*m.s.*] *†*Istam pecuniam recepit dominus noster papa et de mandato sui fuit facta quitantia pro parte collegii².

517.

1396. október 30.

Imre pécsváradi apát a commune servitium egy részét (25 ft.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 112v; vol. 59, fol. 89r)

Die proxima Octobris, indictione etc. frater Emericus¹ abbas monasterii Pechwariensis pro parte partis sui communis servitii non facta [...] 25 fl. ^aper manus Nicolai Iacobi ut supra^a.

fl. 2, gr. 2.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

518.

1396. december 22.

Lukács csanádi püspök a commune (6 ft., 20 sol., 5 den.) és az [1] minutum (27 sol., 10 den.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 116v; vol. 59, fol. 91r)

Ind. 4, 22 Decembris Lucas² episcopus Cenadiensis pro parte partis sui communis servitii fl. 6, sol. 20 et den. 5 et pro minuto sol. 27, den. 10 ^aper manus Nicolai Iacobi, cantoris Boznensis [...]. Verum usque ad festum Resurrectionis Domini³ [...] ^a fuit promotus anno 6 Bonifacii, cardinales 14.

fl. 2, gr. 2.

519.

1397. január 18.

Mihály nyitrai püspök a commune (12 ft., 39 sol., 8 den.) és az [1] minutum (44 sol., 1 den., 1 ob.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 116v; vol. 59, fol. 92r)

Die 18 mensis Ianuarii et indictione, quibus supra Michael⁴ episcopus Nitriensis pro parte partis sui communis servitii fl. 12, sol. 39 et den. 8 et pro minuto sol. 44, den.

¹ Cseményi Imre pécsváradi apát.

² Órévi Lukács püspök.

³ 1397. április 22.

⁴ Kápolnai Mihály püspök.

1 et obulum ^aper manus Michaelis, canonici ecclesie Budensis, Vesprimiensis diocesis [...]. Verum usque ad festum Penthecosten¹ [...] ^a fuit promotus anno 4 Bonifacii, cardinales 17.

fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

520.

1397. január 23.

Demeter veszprémi püspök a commune (27 ft., 47 sol., 3 den.) és az [1] minutum (2 ft., 33 sol., 1 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 118r; vol. 59, fol. 91v)

Die 23 Ianuarii Demetrius² episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii fl. 27, sol. 47, den. 3 et pro minuto fl. 2, sol. 33, den. 1 [...] ^aper manus Dossi de Spinis et sociorum mercatorum [...]. Verum usque ad festum Omnium Sanctorum³ [...] ^a fuit promotus anno 6 Bonifacii, cardinales 13.

fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

521.

1397. április 10.

Lukács váradi püspök a commune servitium egy részét (145 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 120v)

Die 18 mensis Aprilis dominus Lucas⁴ episcopus Varadiensis pro parte partis sui communis servitii non facta [...] fl. 145, fuit promotus anno 8, Bonifacii cardinales 11.

¹ 1397. május 26.

² Jánoki Demeter veszprémi püspök.

³ 1397. november 1.

⁴ Órévi Lukács püspök.

522.¹

1397. május 11.

Gergely szerémi püspök a commune (5 ft., 32 sol., 2 den.) és az [1] minutum (19 sol., 2 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó összeg törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 122v; vol. 59, fol. 95r)²

Die 11 Maii Gregorius³ episcopus Sirmiensis pro communi fl. 5, sol. 32, den. 2 et pro minuto sol. 19, den. 2 [...] ^aper manus Thibaldis, prioris ecclesie Sancti Stephani regis prope Strigonium. Verum usque ad festum beati Michaelis archangeli⁴ [...] ^afuit promotus anno 4 Bonifacii, cardinales 17. fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

523.

1397. június 20.

Mihály nyitrai püspök a commune (43 ft., 32 sol., 11 den.) és az [1] minutum (3 ft., 12 sol., 6 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 124v; vol. 59, fol. 96v)

Die 20 eiusdem Michael⁵ episcopus Nitriensis pro complemento sui communis servitii fl. 43, sol. 32, den. 11 et pro minuto fl. 3, sol. 12, den. 6 ^aper manus Michaelis Petri, prioris ecclesie Sancti Stephani regis prope Strigonium [...] ^afuit promotus anno 6 Bonifacii, cardinales 13. fl. 3, gr. 3.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

524.

1397. október 7.

Eberhard zágrábi püspök a commune (38 ft., 32 sol., 3 den.) és az 1 minutum (4 ft., 27 sol., 3 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 132v; vol. 59, fol. 101v)⁶

Die 7 eiusdem Eberhardus episcopus Zagrabiensis pro parte partis sui communis servitii fl. 38, sol. 32, den. 3 et pro parte partis 1 minuti fl. 4, sol. 27, [den.] 3 ^aper manus

¹ Lukcsics szerint kétszer lett regisztrálva. „Cassata quia superius in prescripta proxima carta est.”

² Kiadása: MVC I, n. 429 (243–244). Vö. MVC II, n. 1306 (725).

³ Rozsályi Gergely püspök.

⁴ 1397. szeptember 29.

⁵ Kápolnai Mihály nyitrai püspök.

⁶ Kiadása: MVC II, n. 1275 (709.): 1397. november 7. Vö. MVC II, n. 1281 (712). 1397. november 7.

Nicolai Iacobi, prepositi Colocensis¹. Datum, ut supra, die [...] mensis Novembris [...] fl. 1, gr. 2.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

525.

Róma, 1397. november 17.
János esztergomi érsek fizetési haladékokat kapott.
 (ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 53r)

Universis etc. Conradus² etc. Quod intellecta [...] pro parte Iohannis³ archiepiscopi Strigoniensis [...] exposita [...] terminum usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis⁴ prorogamus etc. Ita tamen etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum sub anno Domini 1397, ind. 5, die 17 mensis Novembris pontificatus etc. anno 9.

526.

Róma, 1397. december 12.
Demeter veszprémi püspök a commune (16 ft., 12 sol., 2 den.) és a minutum (6 ft., 9 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékokat kapott.
 (ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 55v)

Universis etc. Conradus etc. salutem etc. Universitati etc. Quod [...] Demetrius⁵ episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii, in quo Camere Apostolice etc. 16 fl., sol. 12 et den. 2 monete Romane et pro parte partis minorum servitiorum 6 fl., sol. 9 et den. 4 monete Romane per manus Iohannis de Tremosmotis, plebani sancti Egidii Pragensis, die date presentium [...]. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum etc. Verum [...] usque ad festum Omnium Sanctorum⁶ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 1397, ind. 5, 12 Decembris, pontificatus anno 9.

Receptum A[ugustinus] Perusinus⁷ Visa Matzeus 4 fl., 4 gr.
 episcopus thesaurarius

¹ Sárvári Miklós kalocsai prépost (1397–1399), egri kanonok (1397), majd örkanonok (1400). Vö. WINKLER, *Akalocsai és bácsi*, 24; UDVARDY, *Akalocsai főszékeskáptalan*, 49–50; C. TÓTH, *Aszékes- és társaskáptalanok*, 49.

² Corrado Caraccioli, nicosiai érsek (1395–1402), miletoi püspök (1402–1405), a S. Crisogono presbiter-bíborosa (1404–1411). Vö. HC I. 26, 40, 341, 366.

³ Kanizsai János esztergomi érsek.

⁴ 1398. augusztus 15.

⁵ Jánoki Demeter veszprémi püspök.

⁶ 1398. november 1.

⁷ Augustinus de Lanzano *thesaurarius*.

527.

1397. december 12.

Maternus erdélyi püspök a commune (25 ft., 9 sol., 9 den.) és a 4 minutum (28 ft., 32 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 55v)

Universis etc. Quod [...] Maternus episcopus Transilvanus pro parte partis sui communis servitii 25 fl., sol. 9 et den. 9 monete Romane et pro parte partis 4 servitiorum 28 fl., sol. 32 et den. 4 dicte monete per manus Iohannis de Tremosmoz, plebani sancti Egidii Pragensis die date presentium [...]. Verum [...] usque ad festum Omnium Sanctorum¹ [...]. Datum, ut supra.

A[ugustinus] Perusinus episcopus Visa Matzeus 4 fl., 4 gr.
thesaurarius receptum

528.

1397. december 12.

Jánoki Demeter veszprémi püspök a commune (16 ft., 12 sol., 2 den.) és az 1 minutum (1 ft., 27 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó részre haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 134r; vol. 59, fol. 102v)

Die 20 mensis eiusdem Demetrius episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii fl. 16, sol. 12, den. 2 et pro parte partis 1 minuti fl. 1, sol. 27, den. 4 per manus Iohannis Tremafruita² [!], rectoris parochialis ecclesia Sancti Egedii Pragensis [...]. Verum usque ad festum Omnium Sanctorum³. Datum die 12 mensis Decembris⁴ fuit promotus anno 6 Bonifacii, cardinales 14. fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

529.⁴

1397. december 20.

Maternus püspök a commune (75 ft., 9 sol., 9 den.) és az 1 minutum (7 ft., 8 sol., 1 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 134v; vol. 59, fol. 102v)

Eodem die Maternus episcopus Transilvanus pro parte partis sui communis servitii fl. 75, sol. 9, den. 9 et pro parte partis 1 minuti fl. 7, sol. 8, den. 1 per manus

¹ 1398. november 1.

² Vö. n. 526, 527.

³ 1398. november 1.

⁴ Lukcsics megjegyzése szerint újra regisztrálták, majd törölték.

eiusdem. Verum usque ad festum Omnium Sanctorum¹. Datum [ut supra]² fuit promotus supradicto anno Bonifacii, cardinales 14.

fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

530.

1398. február 13.

László knini püspök a commune (28 ft., 44 sol., 6 den.) és az 1 minutum (4 ft., 24 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 138r; vol. 59, fol. 105v)³

Die 13 Februarii Ladislaus⁴ episcopus Tiniensis pro parte partis sui communis servitii fl. 28, sol. 44, den. 6 et pro parte partis 1 minuti fl. 4, sol. 24, den. 4⁵ per manus Iacobi Lunati dicti Anorvaen⁶ [!] Zagrabiensis^a, fuit promotus anno 9 Bonifacii, cardinales 9.

fl. 1, gr. 2.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

530a.⁶

1398. március 11.

Miklós boszniai püspök a commune (156 ft., 3 sol., 6 den.) és az 1 minutum (13 ft., 28 sol., 7 den.) servitia egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 139r; vol. 59, fol. 107v)

Die 11 Martii Nicolaus⁷ episcopus Bozniensis pro parte partis sui communis servitii fl. 156, sol. 3, den. 6 et pro parte partis 1 minuti fl. 13, sol. 28, den. 7⁸ per manus Nicolai, prepositi Colocensis^a,⁸ fuit promotus anno 6 Bonifacii, cardinales 14.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

¹ 1398. november 1.

² Lásd n. 528.

³ Kiadása: MVC I, n. 412 (232), vö. MVC I, n. 447 (252–253).

⁴ Farkasfalvi Mihály fia László knini püspök.

⁵ A nem torzult névalakot vö. n. 531.

⁶ A n. 530–531. között szerepel Lukcsics kéziratában, sorszám nélkül.

⁷ Tévedés, hiszen 1387 és 1408 között Liszkói János állt a boszniai püspökség élén.

⁸ Sárvári Miklós kalocsai prépost.

531.

Róma, 1398. február 14.

László knini püspök a commune (28 ft., 44 sol., 6 den.) és a 4 minutum

(17 ft., 38 sol., 10 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 63v)¹

Universis etc. Quod [...] Ladislaus² episcopus Tiniensis pro parte partis sui communis servitii fl. 28, sol. 44 et den. 6 monete Romane et pro parte partis 4 minutorum servitiorum 17 fl., sol. 38 et den. 10 dicte monete per manus Iacobi, Lumnati dicti Horvath, Zagrabiensis diocesis, die date presentium [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 1398, ind. 6, 14 Februarii, pontificatus anno 9.

Receptum A[ugustinus] Perusinus episcopus thesaurarius Visa Matzeus 1 fl., gr. 2. Gratis.

532.

1398. április 2.

Liszkói János boszniai püspök 1 servitium minutumot (7 ft., 34 sol., 7 den.) megfizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 51, fol. 141r; vol. 59, fol. 107v)³

Die 2. Februarii, ^aIohannes episcopus Bosnensis solvit pro 1 suo integro minuti servitii fl. 7, sol. 34, den. 7 [...], fuit promotus anno 10 Urbani VI, cardinales 13.

^a MVC variánsa: 'Henricus etc.'.

533.

Róma, 1398. április 2.

János boszniai püspök 4 servitia minutát (30 ft., 38 sol., 60 den.) megfizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 72v)

Universis etc. [...] Quod Iohannes⁴ episcopus Boznensis pro totali solutione 4 minutorum servitiorum 30 fl., sol. 38 et den. 60 monete Romane per manus Nicolai,⁵ prepositi Colocensis die date presentium etc. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum 1398, [...] 2 Aprilis, pontificatus anno 9.

Receptum Matzeus de Lamberto Visa Matzeus fl. 3, gr. 3.
Apostolice Camere clericus

¹ Kiadása: MVCI, n. 472 (267). Vö. MVCI, n. 445 (251): 1397. május 21.; n. 538. (302): 1398. február 13.

² Farkasfalvi Mihály fia László knini püspök.

³ Kiadva: MVC I, n. 431 (244–245), n. 539 (303).

⁴ Liszkói János boszniai püspök.

⁵ Sárvári Miklós prépost.

534.¹

Róma, 1398. április 3.

Gergely csanádi püspök a szerémi püspökség commune servitiumának egy részét (10 ft.) megfizette, a servitia minuta törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 71v)

Universis etc. Quod [...] Gregorius² episcopus Cenadiensis pro parte partis sui communis servitii, quo Camere Apostolice ratione ecclesie Sirmiensis, cui tunc pre-fuit, 10 fl. non facta divisione de minutis servitiis nec aliquid soluto sacro collegio dominorum cardinalium nobis die date presentium etc. per manus Nicolai Iohannis, canonici Cenadiensis [...]. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum etc. Verum etc. [...] usque ad festum Nativitatis Domini³ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 1398, ind. 6, 3 Aprilis, pontificatus anno 9.

Visa Matzeus

4 fl., gr. 4.

534a.

Róma, 1398. augusztus 13.

János esztergomi érsek elődei commune és minutum servitiuma megfizetésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 83r)

Universis etc. Quod intellecta [...] pro parte [...] Iohannis⁴ archiepiscopi Strigoniensis [...] id, in quo Camere Apostolice pro communibus servitiis et minutis servitiis suorum predecessorum [...] usque ad festum Annunciationis Beate Marie Virginis⁵ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 1398, [...] 13 Augusti, pontificatus anno 9.

Visa Matzeus

1 fl., 2 gr.

535.

Róma, 1399. március 19.

János esztergomi érsek elődei commune és minutum servitiuma megfizetésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 117r)

Universis etc. Quod intellecto pro parte [...] Iohannis archiepiscopi Strigoniensis [...] pro communi et minutis servitiis predecessorum suorum debitis [...] usque ad

¹ Lukcsics kéziratában két *textus* is az 534. szám alatt szerepel.

² Rozsályi Gergely püspök.

³ 1398. december 25.

⁴ Kanizsai János érsek.

⁵ 1399. március 25.

festum sancti Michaelis archangeli, de mense Septembris¹ [...]. Rome, apud Sanctum Petrum, 1399, ind. 7, 19 Martii, pontificatus anno 10.²

Visa Bay, N[icolaus] de Damiano

fl. 1, gr. 2.

Ita fuit in precedenti receptus divisione Bay

536.

Róma, 1399. április 9.

László knini püspök a commune (18 ft., 24 sol., 6 den.) és a 4 minutum (11 ft., 18 sol., 10 den.)

servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 106v)³

Universis etc. Quod Ladislaus⁴ episcopus Tiniensis pro parte partis sui communis servitii 18 fl., sol. 24 et den. 6 monete Romane et pro parte partis 4 minutorum servitorum 11 fl., sol. 18 et den. 10 dicte monete per manus Stephani Nicolai, clerici Sirmiensis diocesis die date presentium etc. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum etc. Verum etc. usque ad festum Nativitatis Domini⁵ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 1399, indictione 7, 9 Aprilis, pontificatus anno 10.

A[ugustinus] Perusinus [...]

Visa ^aMatzeus

fl. 4, gr. 4.

^a Hiányzik!

537.

1399. április 9.

László knini püspök a commune (18 ft., 24 sol., 6 den.) és 1 minutum

(2 ft., 42 sol., 2 den., 1 ob.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 1v)

Die 9 mensis predicti Ladislaus⁶ episcopus Tiniensis pro parte partis sui communis servitii 18 fl., sol. 24 et den. 6, et pro parte partis 1 minuti servitii 2 fl., sol. 42 et den. 2 et obulum monete Romane. Summa [...] fuit promota anno 9 Bonifacii, cardinales 9 [...]. Capit clericus collegii sol. 10 et den. 8 et obulum restant [...].

¹ 1399. szeptember 29.

² A haladékot Kanizsai János érsek kapta.

³ Kiadása: MVC I, n. 477 (269–270).

⁴ Farkasfalvi Mihály fia László püspök.

⁵ 1399. december 25.

⁶ Farkasfalvi Mihály fia László püspök.

538.

Róma, 1399. június 14.

Lukács váradi püspök fizetési baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 115r)

Universis etc., quod intellecta [...] pro parte Luce¹ episcopi Waradiensis [...] usque ad festum Purificationis Beate Marie Virginis² [...]. Rome etc., 1399, 7, 14 Iunii, pontificatus anno 10.

Visa Bay, N[icolaus] de Damiano

fl. 3, gr. 3.

539.

Róma, 1399. június 17.

Péter választott nyitrai püspök a commune servitium egy részét

(137 ft., 25 sol.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 115v)

Universis etc. Quod Petrus³ electus in episcopum Nitriensem pro totali solutione sui communis servitii 137 fl., sol. 25 monete Romane nobis non facta divisione de minutis servitiis nec aliquid soluto sacro collegio [...] tempore debito per manus nobilium virorum Antonii, Iacobi et Dossi de Spinis et sociorum de Florentia mercatorum solventium de eorum propriis pecuniis, animo tamen ipsas rehabendi a prefato domino Petro electo die date presentium [...]. De quibus etc. In quorum etc. Rome etc. ind. 7, 17 Iunii, pontificatus Bonifacii IX anno 10.

Visa Bay, N[icolaus] de Damiano

fl. 2, gr. 2.

540.

1399. június 18.

Mihály veszprémi püspök a commune (140 ft., 42 sol., 6 den.) és a 4 minutum (75 ft., 6 sol.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 166r)⁴

Universis etc. Quod Michael⁵ episcopus Vesprimensis pro parte partis sui communis servitii 140 fl., sol. 42 et den. 6 monete Romane. Et pro parte partis 4 minutorum [servitiorum] 75 fl. et sol. 6 dicte monete per manus nobilis viri Iohannes de Medicis et

¹ Órévi Lukács püspök.

² 1400. február 2.

³ Péter püspök.

⁴ Vö. MVC I, n. 45 (254–255): 1399. június 16; MREV II, n. CCCXCVIII (30–31): 1399. június 15.

⁵ Kápolnai Mihály veszprémi püspök.

sociorum mercatorum Florentinorum die date [...]. Datum etc. ind. 7, 18 mensis Iunii, pontificatus anno 10.

Visa Bay, N[icolaus] de Damiano

fl. 2, gr. 2.

[*m.s.*] 'Huiusque facta est diviso de minutis et sigillo (Bay)'.

541.

1399. június 18.

Mihály veszprémi püspök a commune (140 ft., 42 sol., 6 den.) és 1 minutum (18 ft., 39 sol.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 57; vol. 59., fo.1 120r)

Ind. 7, 18 Iunii Michael¹ episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii 140 fl., sol. 42 et den. 6., et pro parte partis 1 minuti servitii 18 fl., sol. 39 monete Romane ²per manus Iohannis de Medicis et virorum mercatorum Florentinorum³, fuit promotus anno 10 Bonifacii, cardinales 10, videlicet [...].

fl. 2, gr. 2

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

542.

1399. szeptember 2.

Maternus erdélyi püspök a commune (20 ft., 33 sol., 10 den., 1 ob.) és az 1 minutum (1 ft., 48 sol., 5 den., 1 ob.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 77; vol. 59., fo.1 121v)

Die 2 Septembris, ind. etc. Maternus² episcopus Transilvanus pro parte partis sui communis servitii 20 fl., sol. 33 et den. 10 et obulum. Et pro parte partis 1 minuti 1 fl., sol. 48 et den. 5 et obulum per manus Antonii, Iacobi et Dossi de Spinis de Florentia mercatorum. Verum a festo Omnium Sanctorum usque ad annum^{a,3} promotus anno 6 Bonifacii, cardinales 14, videlicet [...].

fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

¹ Kápolnai Mihály veszprémi püspök.

² Maternus erdélyi püspök.

³ 1400. november 1.

543.

Róma, 1399. szeptember 2.

Maternus erdélyi püspök a commune (20 ft., 33 sol., 10 den., 1 ob.) és a 4 minutum (7 ft., 43 sol., 10 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó összeg törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 121r)

Universis etc. Quod Maternus¹ episcopus Transilvanus pro parte partis sui communis servitii 20 fl., sol. 33 et den. 10 et obulum monete Romane, et pro parte partis 4 minutorum [servitiorum] 7 fl., sol. 43 et den. 10 dicte monete per manus Antonii, Iacobi et Dossi de Spinis et sociorum mercatorum Florentinorum die date [...]. De quibus etc. Verum [...] a festo Omnium Sanctorum usque ad annum² [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 2 Septembris, pontificatus anno 10.

Visa Bay

fl. 4, gr. 4.

544.

Róma, 1399. szeptember 27.

János esztergomi érsek haladékat kapott az elődei commune servitiuma hátralékának (50 ft.) rendezésére.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 125v)

Universis etc. Quod Iohannes³ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis communis servitii suorum predecessorum [...] 50 fl. non facta, sed totidem soluto olim collegio dominorum cardinalium per manus Iacobi de Submago procuratoris fiscalis domini nostri pape solventis de suis propriis pecuniis, [...] die date [...]. De quibus etc. Verum [...] predecessorum [...] a festo sancti Michaelis archangeli usque ad annum⁴ [...]. Rome, 27 Septembris, ind. 7, pontificatus anno 10.

Visa Sabbas Nicolaus

fl. 2, gr. 2.

[*m.s.*] 'Assignatio facta domino Iacobo de Submago'.

¹ Maternus erdélyi püspök.

² 1400. november 1.

³ Kanizsai János esztergomi érsek.

⁴ 1400. szeptember 29.

545.

Róma, 1399. december 23.

Mihály veszprémi püspök a commune (73 ft., 17 sol., 6 den.) és a 4 minutum (39 ft., 6 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 133v)

Universis etc. Quod Michael¹ episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii 73, sol. 17 et den. 6 monete Romane, et pro parte partis 4 minorum [servitiorum] 39 fl., sol. 6 dicte monete per manus Mathie Petri,² prepositi ecclesie sancti Nicolai extra muros Alberegali, die date [...]. Verum [...] usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis³ [...]. Ita tamen etc., In quorum etc. Rome, 23 mensis Decembris, indictione 7, pontificatus anno 11. fl. 2, gr. 2.

546.

Róma, 1399. december 23.

Mihály veszprémi püspök a commune (73 ft., 17 sol., 6 den., 1 ob.) és az 1 minutum (9 ft., 39 sol.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó összeg törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 117; vol. 59., fol. 124v)

Die 23 Decembris, anno etc. Michael episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii 73 fl., sol. 17 et den. 6 et obulum. Et pro parte partis 1 minuti 9 fl., sol. 39 monete Romane, [per manus Iohannis de Medicis et sociorum sui mercatorum Florentinorum [...]. Verum usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis,⁴ promotus ut supra.⁵ fl. 2, gr. 2

547.

Róma, 1399. december 24.

Mihály veszprémi püspök a commune servitium egy részét (29 ft., 40 sol.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 134r)

Universis etc. Quod Michael episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii 29 fl., sol. 40 monete Romane nobis non facta [...] nec aliquid soluto

¹ Kápolnai Mihály veszprémi püspök.

² Alsóörsi Mátyás fehérvári kanonok, a fehérvári Szt. Miklós-társaskáptalan prépostja (1392–1399). Vö. C. ТóTH, *A székes- és társaskáptalanok*, 43.

³ 1400. augusztus 15.

⁴ 1400. augusztus 15.

⁵ Lásd n. 542.

sacro collegio etc. per manus Mathie Petri,¹ prepositi ecclesie Sancti Nicolai extra muros Alberegali, die date [...] tempore debito etc. De quibus etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 1399, ind. 7, 24 mensis Decembris, pontificatus anno 11.
Nicolaus fl. 2, gr. 2.

548.

1400. április 15.

Lukács váradi püspök a commune servitium (29 ft.) egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 152r)

Universis etc. Quod Lucas² episcopus Waradiensis pro parte partis sui communis servitii 29 fl. nobis non facta [...] nec aliquid per manus Antonii, Iacobi et Dossi de Spinis mercatorum Florentinorum [...]. Verum [...] a festo Resurrectionis Domini [...] ad annum³ [...]. Rome, apud Sanctum Petrum, 1400, ind. 8, 15 Aprilis, pontificatus anno 11.

Vis Bay, N[icolaus] de Damiano

fl. 4, gr. 4.

549.

Róma, 1400. július 16.

László knini püspök a saját commune (19 ft., 47 sol.) és a 4 minutum (12 ft., 13 sol., 8 den.), valamint előde, Dénes commune (6 ft., 24 sol., 3 den.) és 4 minutum (1 ft., 13 sol., 8 den.) servitiumának egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 160v)⁴

Universis etc. Quod Ladislaus⁵ episcopus Tiniensis pro complemento finalis solutionis sui communis servitii 19 fl. et sol. 47 monete Romane et pro complemento finalis solutionis suorum 4 minutorum servitiorum 12 fl., sol. 13 et den. 8 dicte monete, et pro parte partis communis servitii Dionisii,⁶ predecessoris sui [...] 6 fl., sol. 24 et den. 3 et obulum dicte monete et pro parte partis 4 minutorum [...] similiter recognitorum 1 fl., sol. 13 et den. 8 prefate monete per manus Stephani Nicolai,⁷ archidiaconi et canonici Quinqueecclesiensis die date [...]. Verum [...] pro residuo

¹ Alsóörsi Mátyás fehérvári prépost.

² Órévi Lukács váradi püspök.

³ 1401. április 18.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 540 (303).

⁵ Farkasfalvi Mihály fia László knini püspök.

⁶ Lackfi Dénes püspök.

⁷ Miklós fia István pécsi kanonok és főesperes. Vö. FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 229–237, 383.

dictorum communis servitii et 4 minorum servitiorum recognitorum [...] a festo Omnium Sanctorum [...] usque ad annum¹ [...]. Rome, apud Sanctum Petrum, 16 Iulii, 8 ind., pontificatus anno 11.

Visa Bay, N[icolaus] de Dammiano

fl. 4, gr. 4.

[*m.s.*] 'Non quod de ista divisione Dyonisii collegium nihil debebat habere, quia tantummodo tunc camere et sic collegium dictum tunc thesaurario prefate camere fl. 6, sol. 24, den. 3.'

550.

1400. július 16.

László knini püspök a commune (19 ft., 17 sol., 5 den.) és az 1 minutum (3 ft., 5 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 19v; vol. 59, fol. 104v)²

Die 16 Iulii Ladislaus³ episcopus Tiniensis pro complemento sui communis servitii 19 fl., sol. 17 et den. 5 et pro complemento 1 minuti fl. 3 et den. 5, [...] promotus anno 8 Bonifacii, cardinales 9, videlicet [...].

fl. 4, gr. 4.

551.

1400. augusztus 8.

Mihály veszprémi püspök a commune (105 ft., 23 sol., 5 den.) és az 1 minutum (14 ft., 3 sol., 1 den., 1 ob.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 20r; vol. 59, fol. 131v)

Die 8 Augusti Michael⁴ episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii fl. 105, sol. 23 et den. 5 et pro parte partis 1 minuti fl. 14, sol. 3 et den. 1 et obulum ^aper manus Stephani Nicolai archidiaconi et canonici Quinqueecclesiensis. Verum a festo Omnium Sanctorum usque ad annum^{a,5} promotus anno 11. Bonifacii cardinales 10, videlicet [...].

fl. 2, gr. 2.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

¹ 1401. november 1.

² Kiadása: MVC I, n. 453 (256). Vö. MVC I, n. 454 (256): Róma, 1400. augusztus 18. Vö. n. 549.

³ Farkasfalvi Mihály fia László knini püspök.

⁴ Kápolnai Mihály veszprémi püspök.

⁵ 1401. november 1.

552.

1400. augusztus 18.

Farkasfalvi Mihály fia László knini püspök megfizette előde, Dénes után a commune servitium (6 ft., 24 sol., 10 den., 1 ob.) egy részét.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 19v; vol. 59, fol. 131v)

Item solvit episcopus Tiniensis pro parte partis communis servitii Dyonisii,¹ predecessoris sui fl. 6, sol. 24 et den. 10 et obulum ^aper manus Stephani Nicolai, archidiaconi et canonici Quinqueecclesiensis.² Verum a festo Omnium Sanctorum usque ad annum^{a,3} fuit promotus anno 2 Urbani 6, cardinales 24, quod recipit camera. fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

553.

Róma, 1400. augusztus 31.

Mihály veszprémi püspök a commune (105 ft., 23 sol., 5 den., 1 ob.) és a 4 minutum (55 ft., 16 sol., 6 den.) servitium egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 163r)

Universis etc. Quod Michael⁴ episcopus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii 105 fl., sol. 23 et den. 5 et obulum monete Romane et pro parte partis suorum 4 minutorum 55 fl., sol. 16 et den. 6 dicte monete per manus Georgii,⁵ episcopi Bosnensis die date [...]. Verum [...] pro residuo dictorum communis servitii et 4 minutorum servitiorum recognitorum [...] a festo Nativitatis Beate Marie Virginis [...] usque ad annum⁶ [...]. Rome etc., die ultima mensis Augusti, 8 ind., pontificatus anno 11. Vis. Bay, Nicolaus fl. 5, gr. 5.

554.

Róma, 1400. szeptember 23.

Kanizsai János esztergomi érsek elődei servitiumainak megfizetésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 166r)

Universis etc. Quod intellecta [...] pro parte Iohannis archiepiscopi Strigoniensis [...] predecessorum suorum [...] usque ad festum Nativitatis Domini

¹ Lackfi Dénes püspök.

² Miklós fia István pécsi kanonok.

³ 1401. november 1.

⁴ Kápolnai Mihály veszprémi püspök.

⁵ György boszniai, majd veszprémi püspök.

⁶ 1401. szeptember 8.

[...]. Datum Rome, etc. 1400, indictione 8, 23 Septembris, pontificatus anno 11.¹
fl. 1, gr. 2.

555.

1400. december 4.

Tamás egri püspök servitium communéját (400 ft.) a Spini bankbáz által fizette meg.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 173r; ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 12r)

Universis etc. Quod Thomas² episcopus Agriensis pro totali solutione sui communis servitii 400 fl. nobis non facta [...] nec aliquid [...] per manus Antonii, Iacobi et Dossi de Spinis mercatorum Florentinorum solventium de earum propriis pecuniis, animo [...] die date [...]. De quibus etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, 4 Decembris, pontificatus anno 12.

N[icolaus] de Dammiano

fl. 3, gr. 3.

556.

1400. december 4.

Nyugta, miszerint Tamás egri püspök a commune servitiumot (400 ft.) megfizette, a minuta servitia felosztása nem történt meg, és a Bíborosi Kollégiumnak sem fizetett.
(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 12r)

1400, ind. 8, die 4 mensis Decembris dominus Thomas³ episcopus Agriensis antedictus solvit pro totali solutione sui communis servitii fl. 400 auri de camera, non facta divisione de minutis servitiis nec aliquid soluto sacro collegio.

557.

Róma, 1401. április 2.

János kalocsai érsek a commune servitiumot (1000 ft.) megfizette, de elődei tartozásait nem rendezte.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 189r)

Universis etc. Quod Iohannes⁴ archiepiscopus Colocensis pro totali solutione sui communis servitii 1000 fl., ipso tamen remanente obligato pro communibus et minutis servitiis suorum predecessorum nobis non facte [...] nec aliquid [...] per

¹ Karácsony ünnepe: 1400. december 25.

² Ludányi Tamás egri püspök.

³ Ludányi Tamás egri püspök.

⁴ Szepesi János kalocsai érsek.

manus Stephani,¹ archidiaconi Quinqueecclesiensis die date presentium [...]. De quibus etc. In quorum etc. Rome etc., 1401, ind. 9, 2 Aprilis, anno 12.

Visa Bay, N[icolaus] de Dammiano

fl. 3, gr. 3.

558.

Róma, 1401. július 13.

János esztergomi érsek elődei servitiumainak megfizetésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 200r)

Universis etc. Quod intellecta pro parte Iohannis² archiepiscopi Strigoniensis [...] predecessorum [...] a festo Assumptionis Beate Marie Virginis [...] usque ad annum³ [...] Rome etc., 1401, indictione 9, 13 Iulii, pontificatus anno 12.

Visa Bay, Nicolaus [de Damiano]

fl. 3, gr. 3.

559.

Róma, 1401. október 8.

István erdélyi püspök a commune servitium egy részét (1000 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 206r)

Universis etc. Quod Stephanus⁴ episcopus Transsilvanus pro parte partis sui communis servitii 1000 fl. non facta divisione [...] nec aliquid [...] per manus Baldassaris Casse, archidiaconi Bononiensis domini nostri pape cubicularii die date [...]. De quibus etc. In quorum etc. Rome, 8 Octobris, ind. 9, anno 12.

Visa Bay, N[icolaus] de Dammiano.

fl. 4, gr. 4.

[*m.s.*] 'Hic soluti sunt fl. 200 plus, ideo defalcentur in suis recognitis. A[ugustinus] Perus[inus] C.'

¹ István pécsi kanonok.

² Kanizsai János esztergomi érsek.

³ 1402. augusztus 15.

⁴ Upori István erdélyi püspök.

560.

Róma, 1402. március 2.

László knini püspök előde, Dénes *commune* (18 ft., 33 sol., 1 den., 1 ob.) és 4 *minutum* (3 ft., 1 sol.) *servitiuma* egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 222v)¹

Universis etc. Quod Ladislaus² episcopus Tiniensis pro parte partis communis servitii Dyonisii,³ predecessoris sui [...] 18 fl., sol. 33 et den. 1 et obulum monete Romane et pro parte partis 4 minutorum dicti Dyonisii [...] 3 fl. et sol. 1 dicte monete per manus religiosi viri, fratris Alamaldi, fratris ordinis Sancti Antonii die date [...]. Verum [...] pro residuo dictorum communis servitii et 4 minutorum servitiorum [...] a festo Assumptionis Beate Marie Virginis [...] usque ad annum⁴ [...]. Rome etc., anno 1402, ind. 10, 2 Martii, anno 13. Visa Bay, Nicolaus fl. 4, gr. 4.

561.

1402. április 6.

Lukács váradi püspök a *commune* (35 ft., 11 sol., 10 den., 1 ob.) és 1 *minutum* (4 ft., 7 sol., 3 den.) *servitium* egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 43r; vol. 59, fol. 149v)

Ind. 10, die 6 Aprilis Luchas⁵ episcopus Waradiensis pro parte partis sui communis servitii fl. 35, sol. 11 et den. 10 et obulum. Et pro parte partis 1 minuti 4 fl., sol. 7 et den. 3 monete Romane, fuit promotus anno 8 Bonifacii, cardinales 11, videlicet [...]. fl. 4, gr. 4.

562.

Róma, 1402. április 6.

Lukács váradi püspök a *commune* (35 ft., 11 sol., 10 den., 1 ob.) és 4 *minutum* (16 ft., 29 sol.) *servitium* egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 229v)

Universis etc. Quod Lucas⁶ episcopus Waradiensis pro parte partis sui communis servitii 35 fl., sol. 11 et den. 10 et obulum monete Romane et pro parte partis 4 minutorum 16 fl. et sol. 29 dicte monete per manus^a [...]. De quibus etc. Verum [...] a festo Penthecostes [...]

¹ Kiadása: MVC I, n. 482 (272–273).

² Farkasfalvi Mihály fia László knini püspök.

³ Lackfi Dénes püspök.

⁴ 1403. augusztus 15.

⁵ Órévi Lukács váradi püspök.

⁶ Órévi Lukács váradi püspök.

usque ad annum¹ [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome etc., 10 indictione, 6 Aprilis, pontificatus anno 13. Visa Fredericus, N[icolaus] de Dammiano fl. 4, gr. 4.

^a [m. s.] 'Iacobi de Subinaco'.

563.

Róma, 1402. augusztus 7.

János esztergomi érsek előde, Tamás után a *servitium commune* (35 ft.) és a 4 *servitia minuta* (20 ft., 24 sol.) egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55, fol. 243r)²

Universis etc. Quod Iohannes³ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis communis servitii Thome, predecessoris sui⁴ [...] 35 fl. et pro parte partis 4 minutorum dicti Thome 20 fl. et sol. 24 monete Romane per manus Iacobi de Submago, procuratoris fiscalis domini nostri pape die date presentium. Verum pro residuo dictorum communis et 4 minutorum [...] a festo Assumptionis Beate Marie Virginis [...] usque ad annum⁵ [...]. Rome etc., 1402, ind. 10, 7 Augusti, anno 13.

Visa Fredericus, N[icolaus] de Dammiano

fl. 2, gr. 2.

564.

1402. december 23.

Miklós váci püspök a *commune servitium* egy részét (40 ft.) megfizette, a hátralék törlesztésére baladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 52r; vol. 59, fol. 155v)

Ind. 10, die 23 Decembris Nicolaus⁶ episcopus Vaciensis pro parte partis sui communis servitii non facta divisione de minutis servitiis fl. 40 ^aper manus Petri Bardelle mercatoris Florentini. Verum a festo Nativitatis Domini usque ad annum,⁷ 23 Decembris anno pontificatus 14^a, fuit promotus anno 12 Bonifacii, cardinales 11, videlicet [...].

fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

¹ 1403. június 3.

² Kiadása: GEORGIUS FEJÉR (ed.), *Codex diplomaticus Regni Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, Budae 1828–1844, X/4, 806; Regesztája: ZsO II, n. 1824.

³ Kanizsai János esztergomi érsek.

⁴ Telegdi Tamás esztergomi érsek.

⁵ 1403. augusztus 15.

⁶ Miklós korbáviai, majd váci püspök.

⁷ 1403. december 25.

565.

1403. február 1.

Upori István erdélyi püspök a commune (284 ft., 13 sol., 2 den.) és az 1 minutum (19 ft., 26 sol., 10 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 53v; vol. 59, fol. 157r)

Ind. 11, die 1 Februarii Stephanus episcopus Transilvanus pro parte partis sui communis servitii 284 fl., sol. 13 et den. 2, monete Romane, et pro parte partis 1 minuti 19 fl., sol. 26 et den. 10 dicte monete ^aper manus Antonii, Iacobi et Dossi de Spinis^a [...] promotus anno 14 Bonifacii, cardinales 11. fl. 2, gr. 2

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

566.

1403. június 18.

Angelus bíboros, a Magyar Királyságba küldött pápai legátus felbatalmazást kapott a főpapok servitiumainak beszedésére.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 60r)

1403, ind. 11, 18 Iunii, pontificatus Bonifacii anno 14, Angelus [...] tituli Sancti Laurentii in Damaso presbyter cardinalis Florentinus¹ vulgariter nuncupatus processit de alma urbe et ivit legatos ad regnum Ungarie, cui concessa fuit absentia communium et minutorum servitiorum prelatorum.

567.

1403. július 24.

Lukács váradi püspök a commune (15 ft., 26 sol., 8 den.) és az 1 minutum (1 ft., 41 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette, a hátralék törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 61v; vol. 59, fol. 162r)

Ind. 11, 24 Iulii Luchas² episcopus Waradiensis pro parte partis sui communis servitii 15 fl., sol. 26 et den. 8, monete Romane, et pro parte partis 1 sui minuti 1 fl., sol. 41 et den. 4 dicte monete ^aper manus Iacobi de Submago, procuratoris fiscalis. Verum a festo Assumptionis Beate Marie Virginis ad annum³ [...], promotus anno 8 Bonifacii, cardinales 11. fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

¹ Angelo Acciaioli bíboros.

² Órévi Lukács váradi püspök.

³ 1404. augusztus 15.

568.

1404. május 28.

Lukács váradi püspök a commune (11 ft., 13 sol., 4 den.) és az 1 minutum (1 ft., 3 sol., 8 den.) servitium egy részét megfizette, a hátralék törlesztésére haladékokat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 76r; vol. 59, fol. 171v)

Ind. 12, 28 Maii Nicolaus¹ episcopus Vacciensis pro parte partis sui communis servitii 11 fl., sol. 13 et den. 4 monete Romane et pro parte partis 1 sui minuti [...] 1 fl., sol. 3 et den. 8 dicte monete ^aper manus Mathei Petri de Carolitis. Verum usque ad festum Penthecostes² [...], promotus anno 12 Bonifacii, cardinales 9.

fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

569.

1404. június 26.

Imre pécsváradi apát a commune (14 ft., 34 sol.) és az 1 minutum (46 sol.) servitium egy részét megfizette, a hátralék törlesztésére haladékokat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 77v; vol. 59, fol. 172v)

Ind. 12, 26 Iunii Emericus³ abbas monasterii Pethwaradiensis, ordinis Sancti Benedicti, Quinqueecclesiensis diocesis, pro parte partis sui communis servitii 14 fl., sol. 34 monete Romane, et pro parte partis 1 sui minuti [...] sol. 46 dicte monete ^aper manus fratris Mauriti,⁴ abbatis monasterii sancti Michaelis de Batha. Verum usque ad festum Resurrectionis domini⁵ [...], promotus anno 4 Bonifacii, cardinales 17.

fl. 4, gr. 4.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

¹ Miklós korbáviai, majd váci püspök.

² 1405. június 7.

³ Cseményi Imre pécsváradi apát.

⁴ Móric fia Móric bátai apát (1403). Vö. PET 337.

⁵ 1405. április 19.

[570.]

1405. március 13.

Miklós segni püspök a commune (5 ft., 42 sol., 6 den.) és 1 minutum (38 sol.) servitium egy részét megfizeti, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 91r; vol. 59, fol. 180v)

Ind. 13, die 13 Martii Nicolaus¹ episcopus Segniensis pro parte partis sui communis servitii 5 fl., sol. 42 et den. 6 monete Romane, et pro parte partis 1 et sui minuti [...] sol. 38 dicte monete ^aper manus Pauli de Iuvenacio Apostolice Camere clerici. Verum a festo Resurrectionis domini ad annum usque ad festum Resurrectionis domini^{a2} [...], promotus anno 13 Bonifacii, cardinales 11.

fl. 2, gr. 2.

^{a-a} Az 59. kötet szövegváltozata.

[571.]

1405. augusztus 6.

Feljegyzés VII. Ince pápa Rómából Viterbóba távozásáról és visszatértéről.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 54, fol. 97v; 100v; 109r)

6 Augusti, Iovis, Innocentius VII recessit de Roma cum sua curia et ivit Viterbum, die Sabbati pervenit feliciter [...] 8 die predicti mensis.

1406 Martii 10 recessit.

572.

1406. április 7.

Miklós knini püspök a commune (11 ft., 29 sol., 8 den.) és az 1 minutum (1 ft., 18 sol., 2 den.) servitium egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 59, fol. 192v)³

Ind. 14, 7 Aprilis Nicolaus⁴ episcopus Tiniensis pro parte partis sui communis servitii 11 fl., sol. 29 et den. 8 monete Romane et pro parte partis 1 et sui minuti 1 fl., sol. 18 et den. 2 per manus Iohannis de Traura [...], promotus anno 2 Innocentii, cardinales 11.

¹ Nicola Corradi Poggiorelli OSB, az itáliai Segni püspöke (1402–1418). Az irat nem magyar vonatkozású, a magyarázatot lásd alább n. 588–589. A magyar okleveles anyag szerint Tamás fráter volt ekkor a zenggi püspök (1405–1430). ENGEL, *Archontológia* I, 87.

² 1406. április 11.

³ Kiadása: MVC I, n. 468 (264–265). Vö. MVC I, n. 506 (2860): 1406. április 5.; n. 552 (308): 1406. április 7.

⁴ Miklós zenggi püspök.

573.

1407. október 25.

Hinko nyitrai püspök a 4 minuta servitia egy részét (12 ft.) megfizette.
(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 26v)

1407, ind. 15, 25 Octobris idem dominus [Hymbrosius¹ episcopus Nitriensis] solvit pro parte partis suorum 4 minutorum servitiorum 12 fl. auri.

574.

1407. december 20.

István erdélyi püspök a commune (77 ft., 13 sol., 7 den.) és 4 minutum servitium egy részét (36 ft., 18 sol., 2 den.) megfizette.
(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 32r)

1407, ind. 15, 20 Decembris idem dominus Stephanus² episcopus Transilvanus solvit pro parte partis sui communis servitii 77 fl. auri, sol. 13, den. 7, et pro parte partis suorum 4 minutorum servitiorum 36 fl. auri, sol. 18, den. 2.

575.

1408. január 14.

Hinko nyitrai püspök a commune servitium egy részét (90 ft.) megfizette.
(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 26v)

1408, ind. 1, 14 Ianuarii item [Hymbrosius episcopus Nitriensis]³ solvit pro parte partis sui communis servitii 90 fl. auri non facta divisione de minutis servitiis.

576.

1408. június 30.

Hinko nyitrai püspök a commune servitium egy részét (30 ft.) megfizette.
(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 32r)

1408, indictione 1, 30 Iunii item [Hymbrosius episcopus Nitriensis] solvit pro parte partis sui communis servitii fl. 30 auri non facta divisione de minutis servitiis.

¹ Hinko nyitrai püspök.

² Upori István erdélyi püspök.

³ Hinko nyitrai püspök.

577.

1409. január 28.

Hinko nyitrai püspök a commune (19 ft., 15 sol., 11 den.) és a 4 minutum (9 ft., 4 sol., 5 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASRo Camerale I, vol. 1112, fol. 32r)

1408, ind. 2, 28 Ianuarii item [Hymbrosius episcopus Nitriensis] solvit pro parte partis sui communis servitii fl. 19, sol. 15, den. 11, et pro parte partis suorum 4 minutorum servitiorum 9 fl., sol. 4, den. 5.

578.

Konstanz, 1418. március 5.

V. Márton pápa Kelemen győri püspököt saját és Branda bíboros kérésére felmenti a servitiumok megfizetése alól.

(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 59r)

Universis etc. Ludovicus Alamandi¹ custos ecclesie Lugdunensis etc. ut in 1 folio. Ad universitatis etc. Quod [...] Martinus [...] papa V oblatis sibi pro parte [...] Clementis² [...] episcopi Iauriensis supplicationibus gratiose inclinatus ac etiam tam contemplatione [...] Brande³ eodem miseratione tituli Sancti Clementis [...] presbyteri cardinalis, qui eidem domino nostro pape super hoc supplicavit, quam ex certis aliis rationibus causis eidem domino episcopo omnes et singulas pecuniarum summas in quibus pro totalibus suis communi et 4 minutis servitiis ratione provisionis de persona sua ecclesie Iauriensi facte [...] obligatus tenebatur, die date presentium nobis presentibus vivae vocis oraculo de speciali gratia remisit [...]. Quocirca de prefati domini nostri pape mandato [...] pape thesaurario ac aliis dicte camere clericis presentibus et futuris [...] inhibemus, ne prefatum dominum episcopum aut eius procuratores, arrendatores seu firmarios impetere, molestare presumant. In quorum etc. Constantie, provincie Moguntie die 5 Martii 1418, pontificatus anno 1.

Visa Ambrosius,⁴ Lumphardus

¹ Louis Aleman, az Apostoli Kamara helytartója.

² Molnári Kelemen győri püspök.

³ Branda da Castiglione bíboros.

⁴ Ambrosius de Vicecomitibus.

579.

Konstanz, 1418. március 5.

Kelemen győri püspök saját és Branda bíboros kérésére felmentést kap a commune és minutum servitium fizetése alól a Bátorosi Kollégiumtól.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55A, fol. 135r)

Franciscus¹ etc. Quod oblatis nobis pro parte [...] Clementis² episcopi Iauriensis presentibus inclinati nos tam contemplatione [...] Brande tituli sancti Clementis [presbyter cardinalis] super hoc pro, qui fuerint detracti de supradicta summa cum prefato collegio intercedentis, quam ex certis aliis causis eidem domino episcopo omnes et singulas pecuniarum summas, in quibus pro totalibus suis communi et minuto etc. de prefatorum cardinalium consensu et voluntate tenore presentium de speciali gratia remittimus et donamus. Quocirca volumus et mandamus, ut officiales camere prefati collegii [...] nullatenus super sic remissis [...] prefatum dominum episcopum impetere, molestare [...] presumant [...] quimpno quidquid in contrarium factum fuerit, id ad statum pristinum et delectum [...] statuent [...]. In quorum etc. Constantie, provincie Moguntine, 5 Martii, 1418, pontificatus anno 1. gratis

580a.

Konstanz, 1418. május 5.

Kelemen győri püspök a 4 servitia minutát (80 ft.) megfizette.

(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 7r)

Universis etc. Ludovicus etc. Ad universitatis etc. Quod reverendus in Christo pater dominus Clemens³ Dei gratia episcopus Iauriensis pro totali solutione suorum 4 minutorum servitiorum consuetorum debitorum pro familiaribus et officialibus etc. 80 fl. auri de camera clericis etc. proprio eorum et aliorum familiarium et officialium dicti domini nostri pape nomine recipientibus per manus venerabilis viri domini Nicolai de Liptovia,⁴ prepositi ecclesie Vesprimiensis die date presentium tempore debito solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Constantie, provincie Maguntine, sub anno 1418, ind. 11, die 5. mensis Maii, pontificatus anno 1.^a

Visa N. de Urbe Veteri, Luphardus

fl. 1, gr. 2

^a Ennek és a következő iratnak a sorszámozása Lukácsics kéziratában így található.

¹ François de Conzié.

² Molnári Kelemen győri püspök.

³ Molnári Kelemen győri püspök.

⁴ Liptói Miklós veszprémi prépost.

580b.

Mantova, 1418. május 5.

Henrik kolozsmonostori apát a commune (16 ft.) és a 4 minutum

(4 ft., 8 sol., 4 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 29v–30r)

Universis etc. Ludovicus etc. salutem etc. Ad universitatis vestre notitiam deducimus per presentes, quod [...] frater Henricus¹ abbas monasterii de Clusmonstora ordinis Sancti Benedicti, Transilvane diocesis, pro totali solutione sui communis servitii [...] 16 fl. auri de camera cum dimidio sol. 12 monete Romane ipsi camere reverendo in Christo patre domino Francisco etc. regente pro eadem recipiente necnon pro totali solutione suorum 4 minutorum servitiorum [...] fl. 4 auri predictis similes, sol. 8 et den. 4 monete predictae [...] per manus [...] magistri Iohannis Stalberg litterarum apostolicarum scriptoris² die date presentium [...]. Datum Mantue, 20 Ianuarii 1419, ind. 12, anno 2.

F[ranciscus] electus Nothonensis domini nostri pape thesaurarium regens³

Visa Guilelmus de Lantis de Prato, Apostolice Camere clericus 1 fl., 2 gr.

L[udolphus] Robring.

581.

Firenze, 1419. március 17–19.

Henrik kolozsmonostori apát a commune (16 ft.) és a minutum

(9 ft., 2 sol., 6 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55a, fol. 91r)

Franciscus⁴ [tituli S. Crucis in Ierusalem presbyter cardinalis de Venetiis, camerarius officium sacri collegii cardinalium regens in absentia Amadei casa Salutiarum ipsius sacri collegii camerarii] etc. Quod frater Henricus,⁵ abbas monasterii de Clusmonstra ordinis Sancti Benedicti, Transilvane diocesis, pro totali parte sui communis servitii 16 fl. et pro totali minuto fl. 9, sol. 2, den. 6. De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, anno a nativitate Domini 1419, ind. 12, die vero [...],⁶ pontificatus Martini V anno 2.

fl. 1. gr. 2.

¹ Albeni Henrik kolozsmonostori apát.

² Iohannes Stalberg, *scriptor litterarum apostolicarum* (1405–1428). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Francesus de Novello.

⁴ Francesco Lando († 1427), gradoi (1383), konstantinápolyi pátriárka (1409–1411), a S. Croce in Gerusalemme presbiter- (1411–1424), majd Sabina püspök-bíborosa (1424–1427). Vö. HC I, 32, 207, 266.

⁵ Albeni Henrik kolozsmonostori apát.

⁶ Lukcsics megjegyzése: „előtte 27, utána 29 Martii van”

582.

Firenze, 1419. március 28.

Henrik kolozsmonostori apát a commune (16 ft.) és a minutum (1 ft., 2 sol., 6 den.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 61, fol. 114r)

Florentie, die [...] ¹ venerabilis pater dominus frater Henricus, ² abbas monasterii de Clusmonstra ordinis Sancti Benedicti, Transilvane diocesis, pro totali parte sui communis servitii solvit fl. de camera 16 et pro totali minuto fl. 1, sol. 2, den. 6, fuit promotus Rome, die ultima Augusti ³ domini Iohannis [XXIII] anno 2. Fuerunt in eius promotione cardinales 22. Capiunt clerici collegii sol. 8, den. 6. Restant fl. 16, sol. 44. Capit quisque dominorum sol. 39, den. 10.

583.

Firenze, 1419. július 2.

Gergely nádorfehérvári püspök megfizette az 1 servitia minutát (46 sol., 9 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 55r)

Universis etc. Quod frater Gregorius ⁴ episcopus Nandorlbensis pro totali solutione 1 minuti servitii in quo prefato domino camerario et clericis Camere Apostolice tenebatur efficaciter obligatus, sol. 46 et den. 9 monete Romane clericis predictis prefati domini camerarii ac proprio earum nomine recipientibus die date presentium tempore debito solvit realiter et cum effectu [...]. Florentie, 2 Iulii 1419, ind. 12, anno 2. Visa Ambrosius, ⁵L[udolphus] Robring fl. 1, gr. 2.

584.

Firenze, 1419. július 7.

Kelemen győri püspök a commune servitium egy részét (400 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 55A, fol. 135r; vol. 61, fol. 129r)

Franciscus etc. Quod Clemens ⁶ episcopus Iauriensis pro totali solutione sui communis servitii 400 fl. auri de sigillo de Florentia per manus Iohannis de Medicis et

¹ Lukcsics megjegyzése: „előtt 28., utána 28. Martii”.

² Albeni Henrik kolozsmonostori apát.

³ 1411. augusztus 31.

⁴ Gergely OFM, nádorfehérvári püspök (1419–1420). Vö. HC I, 355.

⁵ Ambrosius de Vicecomitibus.

⁶ Molnári Kelemen győri püspök.

sociorum Romana Curiam sequentium etc. solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Florentie, 7 Iulii, pontificatus anno 2.

fl. 4 gr. 3.

Qui fuerunt detracti de supradicta summa.

585.

1419. július 7.

Kelemen győri püspök a commune servitium egy részét (400 ft.) megfizette.

(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 59r)

Universis etc., Ludovicus Dei gratia episcopus Magalonensis etc. salutem etc. Ad universitatis etc. Quod [...] Clemens¹ [...] episcopus Lauriensis pro totali suo communi servitio [...] ac termino iamdiu elapso tenebatur 400 fl. auri de sigillo de Florentia ipsi camere thesaurario domini nostri pape pro ea recipiente per manus [...] Benedicti de Guidalottis de Perusio² legum doctoris, dicte camere clerici die date presentium [...]. De quibus etc. Et insuper [...] secum [...]. In quorum etc. Datum Florentie, 7 Iulii anno 1419, pontificatus Martini V anno 2. fl. 4, gr. 4.

Receptum F[ranciscus] electus Nothonensis domini nostri pape thesaurarius³

Visa Ambrosius comitis⁴ et coll. Idem.

586.

Firenze, 1419. október 20.

János választott argyasi püspök az 1 servitium minutum

egy részét (1 ft., 32 sol., 11 den.) megfizette.

(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 77v)

Universis etc. Ludovicus etc. Quod Iohannes⁵ electus Argensis pro totali solutione 1 minuti servitii in quo prefato domino camerario et clericis Camere Apostolice a termino nondum elapso tenebatur efficaciter obligatus, fl. 1 auri de camera, sol. 32, den. 11 monete Romane [...] die date presentium solvit. De quo quidem minuto servitio [...]. In quorum etc. Florentie, 20 Octobris anno 1419, ind. 2, pontificatus anno 2.

Visa Simon [de Novaria]

fl. 1, gr. 2.

Astolfinus

¹ Molnári Kelemen győri püspök.

² Benedictus Guidalotti kamarai klerikus.

³ Franciscus de Novello.

⁴ Ambrosius de Vicecomitibus.

⁵ János garamszentbenedeki bencés szerzetes, argyasi püspök (1418–1421). Vö. HC I, 105.

587.

*Firenze, 1419. november 3.**Miklós választott váci püspök az 1 servitium minutum**egy részét (11 ft., 18 sol., 2 den.) megfizette.**(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 80r)*

Universis etc. Ludovicus etc. Quod Nicolaus¹ electus in episcopatum Waciensem pro integra solutione 1 minuti servitii ratione provisionis sibi de dicta ecclesia Waciensis facta [...] 11 fl., sol. 18 et den. 2 monete Romane [...] per manus Iohannis episcopi Lubucensis,² domini nostri pape referendarii die date presentium [...]. De quibus etc. In quorum etc. Florentie, sub anno 1419 ind. 12, 3 Novembris, pontificatus anno 2.

Visa Guilelmus de Latinis de Prato, Lombardus [Cynus] fl. 1, gr. 2.

[588.]

*Firenze, 1420. március 4.**György segni püspök a commune és minutum servitium egy részét (11 ft.) megfizette.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 61, fol. 151r, 175v)*

Florentie, die 4. mensis Martii, anno, quo supra, Georgius³ episcopus Segniensis pro complemento suorum communis et minorum servitiorum solvit fl. 11. Promotus fuit Constantie, XI. Kal. Martii, pontificatus Martini V anni 1, 4 cardinales 22.

Capiant clerici collegii sol. 11.

Restant fl. 10, sol. 39.

Capit quislibet dominorum sol. 24, den. 6.⁵

Est etiam sciendum, quod episcopatus infrascripti singuli videlicet sub diversis provinciis reperiuntur: [...]

Colocensis – in Ungarea [!] archiepiscopatus

In insula Cretensi episcopatus

Signensis – in Iadrensi

¹ Alcsebi Miklós váci püspök.

² Iohannes de Borsnitz prágai kanonok, lebusi püspök (1397–1420). Vö. HC I, 313.

³ Ez és a következő irat nem a zenggi (*Signensis*), hanem a Róma közelében fekvő Segni (*Segniensis/Segnensis*) püspökségre vonatkozik. A hasonló névalakok olvasatai még a kora újkori vatikáni anyagban is könnyen összekeverhetők. A fizetési bejegyzést követő jegyzék épp a latin elnevezések hasonlóságára hívja fel a figyelmet egyéb példák kíséretében (például, hogy *Colocensis* nevű egyházmegye Kréta szigetén is található). LUKCSICSOT talán épp ez a jegyzék tévesztette meg. Giorgio/[Gregorio] 1418–1421 között volt a ma már Velletrivel egyesített Segni főpásztora. Zengg élén ekkor Tamás állt. Vö. HC I, 451; ENGEL, *Archontológia* I, 87.

⁴ 1417. február 19.

⁵ LUKCSICS megjegyzése: „folio 126v: felosztása”.

In Spalatensi provinciis episcopatus
Arbensis – in Iadrensi
In Spalatensi provinciis episcopatus

[589.]

Firenze, 1420. március 4.

György segni püspök a commune és minutum servitium egy részét (11 ft.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 27r)

Franciscus etc. Quod [...] Georgius¹ episcopus Segniensis pro complemento solutionis communis et minorum servitorum, in quibus [...] obligatus, 11 fl. [...] per manus Ambrosii de Vicecomitibus Apostolice Camere clerici² nobis etc. [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 4 mensis Martii, pontificatus Martini pape V anno 3. fl. 1, gr. 2. [m.s.] 'totum'.

590.

1420. június 23.

Jakab szerémi püspök az 1 servitia minutát (2 ft., 27 sol., 8 den.) megfizette.
(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 129r)³

Universis etc. Ludovicus etc. Quod Iacobus⁴ electus Sirimiensis pro integra solutione 1 minuti servitii ratione provisionis [...] 2 fl. et sol. 27 ac den. 8 monete Romane [...] per manus Conradi Petri de Cardinis de Florentia⁵ domine nostri pape acoliti die date presentium [...]. Florentie, anno 1420 ind. 13, 23 Iunii, pontificatus anno 3. Visa B[artholomeus] Dellante, Lombardus [Cynus] fl. 1, gr. 2.

591.

Firenze, 1420. szeptember 6.

Ripa Mátyás nándorfehérvári püspök az 1 servitia minutát (2 ft.) megfizette.
(ASRo Camerale I, vol. 1113, fol. 150r)

Universis etc. Ludovicus etc. Quod Matheus [!] electus Nandoralbensis pro integra solutione 1 minuti servitii [...] 2 fl. die date presentium, tempore debito solvit

¹ Giorgio segni püspök. Lásd n. 595.

² Ambrosius de Vicecomitibus.

³ Vö. MVC II. n. 1295 (719): 1420. június 5.

⁴ Szalánkeméni Mikola Jakab szerémi püspök.

⁵ Conradus de Cardinis de Florentia váradi olvasókanonok.

[...]. De quibus etc. Florentie, anno 1420, indictione 13, die 23 Septembris, pontificatus anno 3.

Visa G[eraldus] Fayditi, Luphardus coll. per eundem.

fl. 1, gr. 2.

592.

Róma, 1421. április 28.

György erdélyi püspök a commune és a minutum servitium egy részét (350 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 68r)¹

Franciscus etc. Quod [...] Georgius² episcopus Transilvanensis pro parte partis suorum communis et minuti servitiorum termino iam diu elapso etc., fl. 350 nobis etc. per manus Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum, mercatorum Florentinorum die date presentium etc. De quibus etc. Insuper etc. secum etc. Verum intellecta [...] usque ad festum Nativitatis Domini³ [...] terminum sibi duximus prorogandum et prorogamus etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, die 28 mensis Aprilis, anno a Nativitate Domini 1421, pontificatus 4.

fl. 5, gr. 5.

[*m.s.*] 'Actum et Nativitate Domini totum solvit'.

593.

Róma, 1421. november 12.

Miklós váci püspök a commune és a minutum servitium egy részét (58 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 92v)⁴

Franciscus etc. Quod [...] Nicholaus⁵ episcopus Waciensis pro parte partis suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino iam diu [e]lapso etc., fl. 58 nobis [...] per manus Dominici plebani de Tur, diocesis Waciensis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. secum etc. Verum intellecta [...] ad solvendum residuum [...] usque per totum mensem Maii⁶ [...] terminum [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, die 12 mensis Novembris, anno a Nativitate Domini [...] 1421, pontificatus 4.

fl. 4, gr. 4.

¹ Regesztája: ZsO VIII, n. 1134.

² Pálóci György erdélyi püspök.

³ 1421. december 25.

⁴ Regesztája: ZsO VIII, n. 459.

⁵ Alcsebi Miklós váci püspök.

⁶ 1422. május 31.

594.

Róma, 1421. november 27.

Jakab szerémi püspök a commune és minutum servitium

egy részét (52 ft., 28 sol., 8 den.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 94v)¹

Franciscus etc. Quod [...] Iacobus² episcopus Sirmiensis pro totali solutione suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino iam diu [e]l[ap]so etc., fl. 52, sol. 27, den. 8 monete Romane nobis [...] per manus Conradi de Cardinis,³ acoliti domini nostri pape et lectoris ecclesie Waradiensis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. secum etc. In quorum etc. Rome, die 27 mensis Novembris, anno [...] 1421, pontificatus 5.

fl. 3, gr. 3.

595.

Róma, 1421. november 27.

Carmanus kalocsai érsek a commune servitium egy részét (1000 ft.)

megfizette, a servitia minuta törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 94v)

Franciscus etc. Quod [...] Carmanus⁴ archiepiscopus Colocensis pro totali servitio suo communi in quo [...] ac termino nondum [e]l[ap]so etc. [...] fl. 1000, nulla facta solutione de minuto servitio nobis [...] per manus Conradi de Cardinis,⁵ acoliti domini nostri pape et lectoris ecclesie Waradiensis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Terminum ad solvendum totum dictum minutum servitium hinc ad unum annum assignantes et prorogantes [...]. In quorum etc. Datum Rome, 28 mensis Novembris, anno [...] 1421, pontificatus anno 5.

fl. 4, gr. 4.

[m.s.] 'Totum' | [m. d.] '28 Novembris'.

¹ Kiadása: MVC I, n. 586 (327–328).

² Szalánkeméni Mikola Jakab szerémi püspök.

³ Conradus de Cardinis de Florentia váradi olvasókanonok.

⁴ Scolari Carmanus kalocsai érsek.

⁵ Conradus Cardinis de Florentia, váradi olvasókanonok.

596.

Róma, 1421. december 4.

Henrik pécsi püspök a commune és a minutum servitium egy részét (500 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére egy év haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 97v)¹

Franciscus etc. Quod [...] Henricus² episcopus Quinqueecclesiensis pro parte partis sui communis et minuti servitiorum [...] ac termino nondum [e]l[ap]so etc. [...] fl. 500 nobis [...] per manus Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum eorum die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Verum intellecta [...] ad solvendum residuum, [...] hinc ad unum annum [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, 4 mensis Decembris, anno [...] 1421, pontificatus anno 5.

fl. 4, gr. 4.

[*m.s.*] 'venerabilis viri domini Iohannis Stalberg litterarum apostolicarum scriptoris. Datum, ut supra. G[alhardus] de Rocanera'.

597.

Róma, 1421. december 4.

János zágrábi püspök a commune és a minutum servitium egy részét (400 ft.) megfizette, a fennmaradó részre 6 hónap haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 98r)³

Franciscus etc. Quod [...] Iohannes⁴ episcopus Zagradiensis pro parte partis suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino nondum [e]l[ap]so etc. [...] fl. 400 nobis [...] per manus Iohannis Stalberg litterarum apostolicarum scriptoris die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Verum intellecta [...] ad 6 menses [...] a data presentium computandos [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, 4 mensis Decembris, anno [...] 1421, pontificatus anno 5.

fl. 3, gr. 3.^b

[*m.d.*] '4 Iunii. Solvit'.

¹ Regesztája: ZsO VIII, n. 1216.

² Albeni Henrik pécsi püspök.

³ Kiadása: MVC I, n. 587 (328); ANDRIJA LUKINOVÍĆ (ed.), *Povijesni spomeniki Zagrebačke biskupije VI*, Zagreb 1994 (= PSZB), 41, 42.

⁴ Albeni János zágrábi püspök.

598.

Róma, 1422. január 16.

Pálóci György erdélyi püspök a commune és a minutum servitium egy részét (439 ft., 23 sol., 8 den.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 103r)¹

Franciscus etc. Quod [...] Georgius episcopus Transilvanensis pro complemento suorum communis et minuti servitorum [...] ac termino iam diu [e]llapso etc. [...] fl. 439, sol. 23, den. 8 monete Romane nobis [...] per manus Nicholai canonici ecclesie Transilvanensis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 16 mensis Ianuarii, anno [...] 1422, pontificatus anno 5. fl. 4, gr. 4.

599.

Róma, 1422. május 31.

Miklós váci püspök a commune és a minutum servitium egy részét (40 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 121v)²

Franciscus etc. Quod [...] Nicolaus³ episcopus Waciensis pro parte partis suorum communis et minuti servitorum [...] ac termino nondum [e]llapso etc. [...] fl. 40 nobis etc. per manus Petri⁴ prepositi et canonici dicte ecclesie Waciensis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Verum intellecta [...] hinc ad 8 menses [...] a data presentium computandos [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die ultima mensis Maii, 1422, pontificatus anno 5. fl. 2, gr. 2.

600.

Róma, 1422. október 21.

Albeni János zágrábi püspök a commune és a minutum servitium egy részét (200 ft.), megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 136r)⁵

Franciscus etc. Quod [...] Iohannes episcopus Zagrabiensis pro parte partis suorum communis et minuti servitorum [...] ac termino iam diu [e]llapso etc. [...] fl. 200 nobis

¹ Regesztája: ZsO IX, n. 53.

² Regesztája: ZsO IX, n. 580.

³ Alcebi Miklós váci püspök.

⁴ Péter, Kelemen fia váci prépost.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 591 (330–331).

per manus Stephani Nicholai¹ cantoris ecclesie Quinqueecclesiensis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. Verum intellecta [...] ad festum Sancti Iohannis Baptiste² [...]. Datum Rome, 21 mensis Octobris, anno 1422, pontificatus anno 5.

fl. 5, gr. 5.

601.

Róma, 1422. október 21.

Henrik pécsi püspök a commune és a minutum servitium egy részét (500 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 136r)³

Franciscus etc. Quod [...] Henricus⁴ episcopus Quinqueecclesiensis pro parte partis suorum communis et minuti servitiorum in quibus [...] ac termino nondum [e]lapse etc. [...] fl. 500 boni ponderis nobis per manus Stephani Nicholai⁵ cantoris ecclesie Quinqueecclesiensis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Verum intellecta [...] a[d] festum beati Iohannis Baptiste⁶ [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 21 mensis Octobris, anno 1422, pontificatus anno 5.

fl. 4, gr. 4.

602.

Róma, 1423. április 20.

Miklós váci püspök a commune és a minutum servitium egy részét (45 ft., 30 sol.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 152r)⁷

Franciscus etc. Quod [...] Nicolaus⁸ episcopus Waciensis pro parte partis suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino iam diu [e]lapse etc. [...] fl. 45, sol. 30 monete Romane nobis [...] per manus Gabrielis Speyelis canonici dicte ecclesie Waciensis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc.

¹ Szerémi István pécsi éneklőkanonok.

² 1423. június 14.

³ Regesztája: ZsO IX, n. 1049.

⁴ Albeni Henrik pécsi püspök.

⁵ Szerémi István pécsi éneklőkanonok.

⁶ 1423. június 24.

⁷ Regesztája: ZsO X, n. 425.

⁸ Alcebi Miklós váci püspök.

Verum intellecta [...] usque ad festum Nativitatis Domini nostri Iesu Christi¹ [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 20 mensis Aprilis, anno 1423, pontificatus etc. anno 6.

fl. 4, gr. 4.

603.

Róma, 1423. augusztus 9.

Henrik pécsi püspök a commune és a minutum servitium

egy részét (626 ft., 46 sol., 2 den.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 164r)²

Franciscus etc. Quod [...] Henricus³ episcopus Quinqueecclesiensis pro complemento suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino iam diu [e]lapse etc. [...] fl. 626, sol. 46, den. 2 monete Romane facta sibi remissione de toto residuo de consensu et voluntate dominorum cardinalium, nobis [...] per manus magistri Iohannis Stalberg, litterarum apostolicarum scriptoris die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 9. mensis Augusti, anno 1423, pontificatus etc. anno 6.

fl. 7, gr. 7.

604.

Róma, 1423. augusztus 9.

János zágrábi püspök a minuta servitia hátralékát (92 ft., 15 sol., 5 den.)

megfizette, a commune servitium hátraléka alól felmentést kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 164v)⁴

Franciscus etc. Quod [...] Iohannes⁵ episcopus Zagradiensis pro totali suo minuto [...] ac termino iam diu [e]lapse etc. [...] fl. 92, sol. 15, den. 5 monete Romane facta sibi remissione de toto residuo communis servitii de voluntate dominorum cardinalium, nobis [...] per manus magistri Iohannis Stalberg, litterarum apostolicarum scriptoris die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 9 mensis Augusti, anno 1423, pontificatus etc. anno 6.

fl. 7, gr. 7.

¹ 1423. december 25.

² Regesztája: ZsO X, n. 1022.

³ Albeni Henrik pécsi püspök.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 594 (332); PSZB VI, 125, 132.

⁵ Albeni János zágrábi püspök.

605.

Róma, 1423. november 26.

Miklós váci püspök a commune és a minutum servitium egy részét (50 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 175r)¹

Franciscus etc. Quod [...] Nicolaus² episcopus Vacciensis pro parte partis suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino nondum [e]lapse etc. [...] fl. 50 nobis [...] per manus Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum eorum mercatorum Florentinorum die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Verum intellecta [...] usque ad festum Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi³ [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 26 mensis Novembris, anno 1423, pontificatus etc. anno 7.

fl. 2, gr. 2.

606.

Róma, 1423. november 30.

Miklós váci püspök a commune és a minutum servitium egy részét (50 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Comm. vol. 4, fol. 17r)

Universis etc. Quod [...] Ludovicus [episcopus Magalonensis [...] Francisci archiepiscopi Narbonensis domini pape camerarii nunc absentis in camerariatus officio locumtenens] salutem etc. Universitati etc. Quod [...] Nicolaus⁴ episcopus Waciensis pro parte partis sui communis servitii, in quo Camere Apostolice [...] obligatus, 50 fl. [...] prefato camere reverendo in Christo patre etc. Antonio [episcopo Senensi dicti domini nostri pape]⁵ etc. thesaurario pro ea recipiente per manus providi viri Bartholomei de Bardis,⁶ pecuniarum dicte Apostolice Camere depositarii et sociorum mercatorum Florentinorum die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum etc. Verum intellecta pro residuo dicti sui communis servitii [...] usque ad festum celebritatis Omnium Sanctorum proxime futurum⁷ prorogamus etc. Ita tamen

¹ Regesztája: ZsO X, n. 1461.

² Alcsebi Miklós váci püspök.

³ 1424. április 23.

⁴ Alcsebi Miklós váci püspök.

⁵ Antonius de Casinis *thesaurarius*.

⁶ Bartholomeus de Bardis kúriai tisztviselő, az Apostoli Kamara *depositarius*a (1421–1429). Vö. ГОТТЛОБ, *Aus der Camera*, III.

⁷ 1424. november 1.

etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctam Mariam Maiorem, sub anno Domini 1423, ind. 1, die 30 mensis Novembris, pontificatus etc. anno 7.

Receptum A[n-tonius] Senensis thesaurarius fl. 4, gr. 4.
Visa N[icolaus] de Valle, Lumphardus

607.

Róma, 1424. február 15.

György esztergomi érsek a commune servitium első részletét (500 ft.), valamint
1 servitium minutum teljes összegét (222 ft., 41 sol., 1 den.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 25r)

Universis etc. Quod [...] Ludovicus etc. Quod [...] Georgius¹ [...] archiepiscopus Strigoniensis pro parte prime partis sui communis servitii in quo ratione provisionis [...] atque termino nondum elapso etc. [...] obligatus, fl. 500 [...] Antonio [...] necnon pro integra solutione 1 minuti servitii prefato domino camerario et clericis Camere Apostolice [...] debiti fl. 222, sol. 41 et den. 1 monete Romane, clericis dicte camere ipsius domini camerarii ac eorum propriis nominibus recipientibus per manus honorabilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis campsorum Florentinorum eorumque sociorum in Romana Curia commorantium [...] die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, die 15 mensis Februarii, sub anno a Nativitate 1424, ind. 2, pontificatus etc. anno 7.

Receptum A[n-tonius] Senensis thesaurariusfl. 3, gr. 3.
Visa Pantaleon, C[ynus] de Lombardis

608.

Róma, 1424. február 17.

György esztergomi érsek a commune és minutum servitium egy részét (500 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 182r)²

Franciscus etc. Quod [...] Georgius³ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis suorum communis et minorum servitiorum [...] ac termino nondum [e]lapso etc. [...] fl. 500 nobis [...] per manus Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum eorum mercatorum Florentinorum die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 17 mensis Februarii, anno a Nativitate Domini 1424, pontificatus etc. anno 7. fl. 3, gr. 3.

¹ Pálóci György esztergomi érsek.

² Regesztája: ZsO XI, n. 153.

³ Pálóci György esztergomi érsek.

609.*Róma, 1424. február 23.**Balázs erdélyi püspök az 1 minutum servitium egészére fizetett (68 ft., 4 sol., 6 den.).*
(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 27r)

Universis etc. Quod [...] Ludovicus etc. Quod [...] Blasius¹ [...] electus Transilvanus pro integra solutione 1 minuti servitii in quo prefato domino camerario et clericis camere [...] 68 fl., 4 sol. et 6 den. monete Romane, clericis prefate recipientibus per manus venerabilis [...] Conradi de Cardinis² domini nostri pape accoliti, procuratoris sui, die date presentium tempore debito solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, die 23 mensis Februarii, [...] 1424, pontificatus etc. anno 7.

Visa Pantaleon, I[ohannes] Comitis

610.*Róma, 1424. május 26.**Péter veszprémi püspök az 1 minutum servitium egészére fizetett (37 ft., 25 sol.).*
(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 42r)

Universis etc. Quod [...] Ludovicus etc. Quod [...] Petrus³ episcopus Vesprimiensis pro totali solutione 1 minuti servitii [...] 37 fl., [...] sol. 25 monete Romane [...] per manus venerabilis viri domini Nicolai de Liptovia,⁴ prepositi ecclesie Vesprimiensis [...]. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, die 26 mensis Maii, sub anno Domini 1424, ind. 2, pontificatus etc. anno 7.

Visa Simon, L[udolphus] Robring

fl. 1, gr. 2.

611.*Frascati, 1424. szeptember 9.**Balázs erdélyi püspök az 1 minutum (750 ft.), és a 3 minutum servitium egészére fizetett (204 ft., 25 sol., 6 den.).*
(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 53r)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Blasius⁵ episcopus Transilvanus pro totali solutione 1 minuti servitii in quo [...] ac termino iam elapso [...] fl. 750 [...] Antonio

¹ Csanádi Balázs erdélyi püspök.² Conradus de Cardinis váradi olvasókanonok.³ Rozgonyi Péter veszprémi püspök.⁴ Liptói Miklós veszprémi prépost.⁵ Csanádi Balázs erdélyi püspök.

[...] necnon pro totali solutione 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus domini nostri pape prefati [...] debitorum fl. 204 similes, sol. 25 et den. 6 monete Romane clericis dicte camere pro dictis familiaribus et officialibus recipientibus per manus Cosme et Laurentii de Medicis campsorum Florentinorum Romana Curia commorantium die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Insuper etc. Secum [...] In quorum etc. Datum Frascati, Tusculane diocesis, die 9 mensis Septembris, sub anno a Nativitate 1424, ind. 2, pontificatus etc. anno 7.

Receptum A[ntonius] Senensis thesaurarius

fl. 6, gr. 6.

Visa N[icolaus] de Valle, C[ynus] de Lombardis

612.

Róma, 1424. szeptember 10.

*Balázs erdélyi püspök a commune és minutum servitium
egészére fizetett (818 ft., 9 sol., 1 den.).*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 200r)¹

Franciscus etc. Quod [...] Blasius² episcopus Transilvanus pro totali solutione suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino iam diu [e]l[ap]so etc. [...] fl. 818, sol. 9, den. 1 monete Romane nobis [...] per manus Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum eorum mercatorum Florentinorum die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 10 mensis Septembris, anno 1424, pontificatus etc. anno 7.

fl. 5, gr. 5.

613.

Róma, 1424. október 31.

Miklós váci püspök a commune servitium törlesztésére fizetett (115 ft., 24 sol., 6 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 66r)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Nicolaus³ [...] episcopus Waciensis pro complemento sui communis servitii in quo [...] ac termino nondum [e]l[ap]so [...], 115 fl., sol. 24, den. 6 monete Romane [...] Antonio [...] per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis de Florentia solvi fecit etc. De quibus etc. [...]. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctum Antonium, die ultima mensis Octobris, anno 1424, [...] anno 7. Receptum A[ntonius] Senensis thesaurarius

fl. 2, gr. 2.

Visa Simon, L[arentius] de Rotella⁴

¹ Regesztája: ZsO XII, n. 32.

² Csanádi Balázs erdélyi püspök.

³ Alcebi Miklós váci püspök.

⁴ Laurentius de Rotella kamarai jegyző (1424–1428). BAUMGARTEN, *Oddo Potii de Varris...*; FRENZ, *i.m.*

614.

Róma, 1425. január 12.

György esztergomi érsek a commune servitium egy részét (500 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 211v)¹

Franciscus etc. Quod [...] Georgius² archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis sui communis servitii in quo [...] ac termino nondum [e]lapse, [...] camere solvit seu solvi fecit in partibus reverendissimo Brande³ tituli Sancti Clementis sancte Romane ecclesie presbytero cardinali, Placentino vulgariter nuncupato, legato apostolico destinato ad nonnullas partes Alamannie contra perfidos Usitas [!] in regno Boemie heresim dampnabiliter foventes, videlicet summam 500 fl., hinc est, quod nos volentibus et consentientibus dominis cardinalibus solutionem predictam ratam et gratam habentes, prefatum dominum Georgium archiepiscopum, ecclesiam suam [...] absolvimus [...]. Verum intellecta [...] a fine termini dilationis ultimo sibi date et concessa usque ad 3 menses [...] prorogamus [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 12. mensis Ianuarii, anno 1425, pontificatus etc. anno 8.

fl. 4, gr. 4.

[*m.s.*] 'Recepit dominus Placentinus'.

615.

Róma, 1425. január 15.

Nyugta, miszerint György esztergomi érsek Branda pápai legátus-bíborosnak a commune servitium egy részét (500 ft.) korábban megfizette, a fennmaradó részre 3 hónap haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 82r)

Universis etc. Benedictus etc. Quod cum [...] Georgius⁴ archiepiscopus Strigoniensis pro parte partis sui communis servitii in quo [...], 500 fl. [...] reverendissimo Brande⁵ tituli Sancti Clementis sancte Romane ecclesie presbytero cardinali, Placentino vulgariter nuncupato, in nonnullis partibus Alamannie contra perfidos Hussitas in regno Boemie dampnabiliter heresim foventes legato apostolico destinato vigore certorum mandatorum et assignationum apostolicorum prefato domino cardinali et legato per sanctissimum dominum nostrum papam concessorum, usque in diem 20 mensis Iunii proxime preteriti tempore debito solverit seu solvi fecerit [...] prout

¹ Regesztája: ZsO XI, n. 1059.

² Pálóci György esztergomi érsek.

³ Branda da Castiglione bíboros.

⁴ Pálóci György esztergomi érsek.

⁵ Branda da Castiglione bíboros.

super hoc per testimonia fidedigna fuimus plenius informati, nos solutionem ipsam ratam habentes atque gratam, prefatum dominum Georgium [...] quitamus, absolvimus et etiam liberamus [...] verum intellecta [...] pro residuo dicti communis et minorum servitiorum suorum consuetorum debitorum pro familiaribus et officialibus [...] a fine termini dilationis ultimo sibi date et concessa usque ad 3 menses extunc proxime futuros prorogamus etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno Domini 1425, ind. 3, die 15 mensis Ianuarii, pontificatus etc. anno 8.

Receptum per Introitum et exitum A[ntonius] Senensis thesaurarii fl. 4, gr. 4.
Visa Guilelmus de Lat[inis] de Prato Apostolice Camere clericus, Luphardus

616.

Róma, 1425. január 16.

V. Márton pápa, tekintettel az érsekség anyagi helyzetére, Zsigmond római és magyar király kérésére György esztergomi érseket a commune servitium (500 ft.) egy részének megfizetése alól felmentette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 82v)

Universis etc. Benedictus etc. Quod sanctissimus [...] Martinus [...] papa V intellectis, consideratis et attentis calamitatibus et incommodis aliisque multiplicibus gravaminibus sanctitati sue sepius expositis, quibus ecclesia Strigoniensis temporum modernorum causante malitia diutius est afflicta pariter et oppressa, etiam consideratione serenissimi principis domini Sigismundi Romanorum et Ungarie regis super hoc prefato domino nostro pape supplicantis, reverendo [...] Georgio¹ [...] archiepiscopo Strigoniensi et dicte ecclesie sue 500 fl. [...] per ipsum archiepiscopum ratione et pro parte sui communis servitii Cameram Apostolicam tangentis et in quo in eadem camera [...] obligatus, die date presentium nobis presentibus [...] remisit pariter et donavit. Quos et nos eidem de mandato prefati domini nostri pape super hoc nobis facto oraculo vive vocis similiter remittimus ipsumque [...] quitamus eos liberamus per presentes, mandantes praeterea camere prefate officialibus presentibus et futuris quatenus presentibus in libris et registris dicte camere fideliter annotatis prefatum dominum Georgium archiepiscopum omnesque successores et dictam suam ecclesiam pro et super dictis 500 fl. sibi remissis et donatis, ut preferitur, nullatenus in futurum impetant, inquietant [!] aliquid vel molestent. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno domini 1425, ind. 3, die 16 mensis Ianuarii, pontificatus etc. anno 8. fl. 3, gr. 3.

Visa Guilelmus de Lat[inis] de Prato Apostolice Camere clericus, Luphardus

¹ Pálóci György esztergomi érsek.

617.

Róma, 1425. január 16.

A Bíborosi Kollégium, tekintettel az érsekség anyagi helyzetére, Zsigmond római és magyar király kérésére György esztergomi érseket a már csökkentett összegű commune servitium (500 ft.) megfizetése alól felmentette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 212r)¹

Franciscus etc. Quod dictum sacrum collegium dominorum cardinalium perceptis et intellectis calamitatibus et necessitatibus ac aliis incommodis multiplicibus, quibus ecclesia Strigoniensis modernis temporibus gravatur, etiam consideratione et intuitu [...] Sigismundi Romanorum et Ungarie regis super hac dicto sacro collegio supplicantis [...] Georgio² archiepiscopo Strigoniensi et dicte ecclesie sue 500 fl. [...] in deductionem obligationis 2000 fl. similium auri de camere, in quibus [...] ac termino nondum [e]lapso, dicto sacro collegio pro parte ipsum collegium tangente erat efficaciter obligatus [...], remisit. Nosque de prefatorum dominorum cardinalium consensu et voluntate [...] de premissis 500 fl. ipsum dominum archiepiscopum Strigoniensem, ecclesiam suam [...] absolvimus [...]. In quorum etc. Datum Rome, die 16 mensis Ianuarii, anno 1425, pontificatus etc. anno 8.

fl. 3, gr. 3.

618.

1425. január 26.

Péter veszprémi püspök a commune servitium egy részét (450 ft.) megfizette, az 1 minutum servitium törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 212v)³

Franciscus etc., quod Petrus⁴ episcopus Vesprimiensis [...] 450 fl. [...]. Verum [...] ad solvendum 1 minutum usque ad festum Assumptionis Beate Marie Virginis.⁵ Datum 26 Ianuarii 1425, pontificatus [...] anno 8.

¹ Regesztája: ZsO XII, n. 55.

² Pálóci György esztergomi érsek.

³ Kiadása: MREV III, n. LII (47–48). Vö. n. 620.

⁴ Rozgonyi Péter veszprémi püspök.

⁵ 1425. augusztus 15.

619.

Róma, 1425. február 20.

János zágrábi püspök, a garábi monostor kommandátora a commune és minutum servitium egy részét (27 ft., 25 sol.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 213v)³

Franciscus etc. Quod [...] Iohannes² episcopus Zagrabiensis commendatarius monasterii de Garab alias Bela ordinis Sancti Benedicti Colocensis et Zagrabiensis diocesium pro totali solutione suorum communis et minutorum servitiorum [...] ac termino iam diu [e]lapse, ratione commende dicti monasterii [...] fl. 27, sol. 25^a monete Romane nobis etc. per manus Gasvini de Hueven³ canonici Beate Marie Traiectensis Leodiensis diocesis die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 20 mensis Februarii, 1425, pontificatus [...] anno 8.

fl. 3, gr. 3.

³ MVC szerint 5 sol.-t fizetett.

620.

Róma, 1425. május 22.

Nyugta Péter veszprémi püspök számára, miszerint Branda bíboros-legátusnak a commune (450 ft.) és 3 minutum (112 ft., 25 sol.) servitium egy részét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 100v)⁴

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Petrus⁵ [...] episcopus Vesprimiensis pro integra solutione sui totalis communis servitii, in quo [...] atque termino tunc nondum elapso [...], fl. 450 fl., necnon pro integra solutione 3 minutorum servitiorum [...] fl. 112 auri similes et sol. 25 monete Romane reverendissimo [...] Brande⁶ [...] tituli Sancti Clementis sancte Romane ecclesie presbytero cardinali, Placentino vulgariter nuncupato, ad hoc potestatem habenti et nomine Camere Apostolice et familiarium predictorum recipienti usque in diem 1 mensis Novembris proxime preteriti⁷ tempore debito solvi fecit [...]. Quapropter nos indemnitati ipsius domini Petri episcopi Vesprimiensis providere cupientes ac huiusmodi solutiones predictorum ratas et

¹ Kiadása: MVC I, n. 599 (334–335); PSZB VI, 167, 172–173.² Albeni János zágrábi püspök.³ Arnheiminek nevezett Heuveni Goeswin pécsi kanonok (1412–1427), utrechtii (1412–1425) és zágrábi (1425–1427) kanonok. Vö. FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 315–316.⁴ Kiadása: MREV III, n. LIII (48–49). Vö. n. 618.⁵ Rozgonyi Péter veszprémi püspök.⁶ Branda da Castiglione bíboros.⁷ 1424. november 1.

gratas habentes, eundem dominum Petrum episcopum Vesprimiensem eiusque ecclesiam [...] absolvimus et quitamus. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, die 22 mensis Maii, sub anno a Nativitate Domini 1425, indictione 3, pontificatus etc. anno 8.

Visa Guilelmus de Lat[inis] de Prato Apostolice Camere clericus, C[ynus] de Lombardis

[*m.s.*] 'Gratis'.

621.

Róma, 1425. május 30.

Miklós pannonbalmi apát a commune és minutum servitium

törlesztésére (133 ft., 20 sol., 8 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 222r)¹

Franciscus etc. Quod [...] frater Nicolaus² abbas monasterii in Monte Sancti Martini Sacro Pannonie ordinis Sancti Benedicti, Iauriensis diocesis, pro totali solutione suorum communis et minutorum servitiorum [...] ac termino nondum [e]lapse, [...] fl. 133, sol. 20, den. 8 monete Romane nobis [...] per manus Pauli Michaelis presbyteri Strigoniensis diocesis, procuratoris dicti domini abbatis die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 30 mensis Maii, anno 1425, pontificatus [...] anno 8.

fl. 2, gr. 2.

622.

Róma, 1425. július 26.

György esztergomi érsek a commune és minutum servitium

törlesztésére (666 ft., 33 sol., 4 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 62, fol. 225r)³

Franciscus etc. Quod [...] frater Georgius⁴ archiepiscopus Strigoniensis pro complemento suorum communis et minutorum servitiorum [...] ac termino iam diu [e]lapse, [...] fl. 666, sol. 33, den. 4 monete Romane nobis [...] per manus Nicolay clerici canonici Transilvanensis die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc.

¹ Regesztája: ZsO XII, n. 576.

² Dobói Miklós pannonhalmi apát.

³ Regesztája: ZsO XII, n. 875.

⁴ Pálóci György esztergomi érsek.

Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 26 mensis Iulii, anno 1425, pontificatus [...] anno 8.

fl. 5, gr. 5.

623.

Róma, 1425. július 26.

György esztergomi érsek a commune servitium (500 ft.) és a 3 minuta servitia törlesztésére (500 ft.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 113^v)¹

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Georgius² [...] archiepiscopus Strigoniensis pro complemento sui communis servitii, in quo [...] atque termino iam elapso [...], fl. 500 [...] Antonio [...] necnon pro totali solutione 3 minutorum servitiorum [...] fl. 500 [...] similes dicte camere pro ipsis familiaribus et officialibus recipientibus per manus domini Nicholai clerici canonici ecclesie Transilvane, magistri in artibus, procuratoris sui ab eo super hoc legitime constituti die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Et insuper etc. [...] Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, die 26 mensis Iulii, sub anno a Nativitate Domini 1425, ind. 3, pontificatus etc. anno 8.

Visa Simon, A[ndreas] de Pisis.

fl. 5, gr. 5.

624.

Róma, 1425. szeptember 17.

Péter egri püspök a commune (400 ft.) és a 4 minutum servitium (133 1/3 ft.) törlesztésére fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 122^v)³

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Petrus⁴ [...] episcopus Agriensis pro totali solutione sui communis servitii, in quo [...] ac termino nondum elapso [...], fl. 400 [...] Antonio [...] necnon pro totali solutione 4 [!] minutorum servitiorum [...] in quibus familiaribus et officialibus dicti domini nostri pape [...] fl. auri predictis similes 133 et tertium unius fl. clericis camere predicti proprio eorum et aliorum familiarium et officialium nominibus recipientibus per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii ac sociorum de Medicis mercatorum Florentinorum die date presentium solvi

¹ Regesztája: ZsO XII, n. 876.

² Pálóci György esztergomi érsek.

³ Vö. MREV III, 50.

⁴ Rozgonyi Péter egri püspök.

fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, die 17 mensis Septembris, anno 1425, ind. 3, pontificatus etc. anno 8.

Receptum A[ntonius] Senensis thesaurarius

fl. 2, gr. 2.

Visa N[icolaus] de Valle, L[udolphus] Robring

625.

Róma, 1425. szeptember 22.

János zágrábi püspök, a garábi monostor commendátora a commune (12 ft., 25 sol.) és minutum servitium (5 ft.) utolsó részletét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 136r)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Iohannes¹ [...] episcopus Zagrabiensis commendatarius monasterii de Bela, alias dicti de Garab, ordinis Sancti Benedicti Colocensis diocesis pro finali solutione sui communis servitii, in quo Camere Apostolice ratione commende dicti monasterii [...] ac termino dudum elapso [...], 12 fl., sol. 25 monete Romane ipsi camere [...] Antonio [...] necnon pro finali solutione 3 minutorum servitiorum [...] in quibus fl. 5, clericis camere per manus Thome Mathie² lectoris ecclesie Quinqueecclesiensis die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Et insuper etc. Secumque etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, die 22 mensis Novembris, anno Domini 1425, ind. 3, pontificatus etc. anno 9.

Receptum A[ntonius] Senensis thesaurarius

fl. 3, gr. 3.

Visa Simon, L[udolphus] Robring

625a.

Róma, 1426. január 18.

János veszprémi püspök 1 servitium minutum egy részét (34 ft., 30 sol., 9 den.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 225v)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Iohannes³ [...] episcopus Vesprimiensis pro integra solutione 1 minuti servitii, in quo prefato domino camerario et [...] ac termino nondum elapso [...], 34 fl. [...], sol. 30 et den. 9 monete Romane clericis dicte camere [...] recipientibus per manus [...] magistri Iohannis de Stalberg, litterarum apostolicorum scriptoris die date presentium termino debito solvi etc. De quibus etc.

¹ Albeni János zágrábi püspök.

² Rendewi Tamás pécsi kanonok (1402–1436), aszúági főesperes (1413–1419), olvasókanonok (1419–1436). Vö. FEDELES, *A pécsi székeskáptalan*, 436–437.

³ Szászi János veszprémi püspök.

[...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, die 18 mensis Ianuarii, anno Domini 1426, ind. 4, pontificatus etc. anno nono.

Visa B[etrandus] Roberti, L[udolphus] Robring

[*m.s.*] 'Collectum per eundem'.

626.

Róma, 1426. április 27.

János választott váradi püspök 1 servitia minutát (90 ft., 45 sol., 6 den.) megfizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 158v)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Iohannes¹ [...] electus Waradiensis pro integra solutione 1 minuti servitii, in quo [...] prefato domino camerario et clericis Camere Apostolice atque termino nondum elapso [...], fl. 90 [...], sol. 45 et den. 6 monete Romane clericis dicte camere ipsius domini camerarii ac eorum propriis nominibus recipientibus per manus nobilis viri Thomasini de Melanensibus de Prato procuratoris sui die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctum Petrum, die 27 mensis Aprilis, indictione 4, anno a Nativitate Domini 1426, pontificatus etc. anno 9.

Visa B[artholomeus] de Lante, C[ynus] de Lombardis

fl. 1, gr. 2.

627.

Róma, 1426. május 21.

Benedek az Apostoli Kamara vicekamarása megbagyta János kalocsai érseknek, hogy a commune servitium összegét (1000 ft.) Branda bíboros legátusnak fizesse meg.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 164rv)

Reverendo in Christo patri domino Iohanni² [...] archiepiscopo Colocensi Benedictus etc. salutem etc. Cum reverendissimus [...] Branda³ presbyter cardinalis Placentinus vulgariter nuncupatus, dudum fuerit in partibus Bohemie Apostolice Sedis legatus et ratione dicte legationis nonnullas pecunias a Camera Apostolica restet habere, non igitur de mandato domini nostri pape nobis oraculo vive vocis facto ipsius domini cardinalis indemnitatibus providere volentes paternitati vestre presentium tenore committimus et mandamus quatenus fl. 1000 [...] in quibus pro communi servitio Camere Apostolice estis efficaciter obligatus [...], prelibato domino cardinali aut eius procuratori legitimo ad hoc sufficiens mandatum habenti exceptionibus

¹ Pratói Melanesi János váradi püspök.

² Buondelmonte János kalocsai érsek.

³ Branda da Castiglione bíboros.

quibuscumque cessantibus et absque alterius expectatione mandati ad omnem ipsius domini cardinalis vel eius procuratoris requisitionem et voluntatem dare et solvere ac realiter cum effectu assignare curetis, recipientes eodem domino cardinali vel eius procuratore predictis de huiusmodi 1000 fl. auri summa quitantiam oportunam ac facientes de assignatione huiusmodi, cum vos eam facere contingeret, duo consimilia confici publica instrumenta, quorum uno penes vos pro vestri cautela retento, reliquum ad dictam cameram quantocius transmittere procuretis. Nos enim eidem domino cardinali et procuratori predicto a vobis summam fl. 1000 auri predictam petendi, exigendi et recipiendi ac de ea postquam, sibi, ut premittitur, assignaveritis, vos vostramque ecclesiam [...] nomine dicte camere quitandi, liberandi et absolviendi plenariam per presentes concedimus facultatem. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, die 21 mensis Maii, sub anno a Nativitate Domini 1426, ind. 4, pontificatus etc. anno 9.

Visa N[icolaus] de Valle, C[ynus] de Lombardis fl. 4, gr. 4.

[*m.s.*] 'Isti 4 fl. non fuerunt per me habiti, sed sperantur recuperari in futurum. N[icolaus] de Valle'.

627a.

Róma, 1426. december 13.

János kalocsai érsek a commune és minutum servitium egy részét (250 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 69r)

Franciscus [episcopus Sabiniensis, collegii camerarius] etc. Quod Iohannes¹ archiepiscopus Colocensis in Ungaria pro parte suorum communis et minuti servitiorum, in quibus etc., ac termino iam diu elapso etc., fl. 250 [...], nobis pro ipso collegio recipientibus, per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum eorum mercatorum Florentinorum Curiam Romanam sequentium die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Ipsumque [...]. Secumque etc. Verum intellecta [...] usque ad 8 menses [...] a data presentium in antea computandos terminum sibi duximus prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 13 mensis Decembris, anno a Nativitate Domini 1426, pontificatus etc. domini Martini pape V anno 10.

fl. 5, gr. 5.

¹ Buondelmonte János kalocsai érsek.

628.

Róma, 1427. január 31.

János veszprémi püspök a *commune* (235 ft.) és 3 *minutum servitium* (30 ft.) egy részét megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 205r)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Iohannes¹ [...] episcopus Vesprimiensis pro parte sui communis servitii, in quo [...] 200 et 35 fl. [...] Oddone [de Varris, administratore ecclesie Anagnine] etc. thesaurario² [...] necnon pro parte 3 minutorum servitiorum familiaribus [...] debitorum 30 fl. similes predictis clericis camere prelibate pro ipsis familiaribus recipientibus die date presentium per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis civium Florentinorum solvi etc. De quibus etc. Ipsumque [...]. Secumque etc. Verum tamen intellecta [...] pro residuo dictorum suorum communis et minutorum servitiorum [...] usque ad festum Sancti Martini proxime futurum³ prorogamus etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, die ultima mensis Ianuarii, sub anno a Nativitate Domini 1427, ind. 5, pontificatus etc. anno 10.

Receptum O[ddo] de Varris thesaurarius

fl. 5, gr. 5.

Visa N[icolaus] de Valle, L[Laurentius] de Rotella

628a.

Róma, 1427. február 12.

János veszprémi püspök a *commune* és *minutum servitium* egy részét (235 ft.) megfizette, a fennmaradó részre 1427. november 11-ig baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 74r)⁴

Franciscus etc. Quod Iohannes⁵ episcopus Vesprimiensis pro parte suorum communis et minuti servitiorum, [...] ac termino iam diu elapso etc., fl. 235 [...], nobis [...] per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum eorum mercatorum Florentinorum Curiam Romanam sequentium die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Ipsumque [...]. Secumque etc. Verum etc. [...] usque ad festum Sancti Martini de mense Novembris⁶ [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 12 mensis Februarii, anno 1427, pontificatus etc. anno 10.

fl. 5, gr. 5.

¹ Szászi János veszprémi püspök.

² Oddo de Varris de Genazzano *thesaurarius*.

³ 1427. november 11.

⁴ Kiadása: MREV III, n. LXXV (59).

⁵ Szászi János veszprémi püspök.

⁶ 1427. november 11.

628b.*Róma, 1427. február 20.*

*Péter egri püspök a commune és minutum servitium
egészére fizetett (433 ft., 16 sol., 8 den.).
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 75r)*

Franciscus etc. Quod Petrus¹ episcopus Agriensis pro totali solutione suorum communis et minuti servitiorum, [...] ac termino nondum elapso etc., fl. 433, sol. 16, den. 8 monete Romane nobis [...] per manus Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum mercatorum Florentinorum [...] die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 20 mensis Februarii, anno 1427, pontificatus etc. anno 10.

fl. 2, gr. 2.

629.*Róma, 1427. március 1.*

*Demeter somogyvári apát a servitium commune (22 ft.) és a servitia
minuta (4 ft., 34 sol., 5 den.) egy részét megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 209r)*

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] venerabilis vir dominus frater Deme-
trius,² abbas monasterii Beati Egedii de Simigio ordinis Sancti Benedicti, Vesprimiensis
diocesis, pro parte sui communis servitii, in quo [...] ratione dicti sui monasterii, [...] 22 fl. [...] Oddone de Varris [...] necnon pro integra solutione minuti servitii prefato
domino camerario et dominis clericis camere debiti, pro quo [...] 4 similes fl., sol. 34 et
den. 5 monete Romane clericis [...] recipientibus per manus honorabilis viri domini
Pauli Stephani de Posaga plebani Sancti Georgii de Selegio Quinqueecclesiensis dio-
cesis, procuratoris sui die date presentium tempore debito solvi fecit. De quibus etc. In
quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno a Nativitate Domini 1427, ind.
5, die 1 mensis Martii, pontificatus etc. anno 10.

Receptum O[ddo] de Varris thesaurarius

fl. 1, gr. 2.

Visa N[icolaus] de Valle, A[ndreas] de Pisis

¹ Rozgonyi Péter egri püspök.

² Demeter somogyvári apát.

629a.*Róma, 1427. március 6.*

Demeter somogyvári apát a commune és minutum servitium egy részét (32 ft.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 75v)¹

Franciscus etc. Quod frater Demetrius² abbas monasterii Sancti Egidii de Simigio ordinis Sancti Benedicti Vesprimiensis diocesis pro parte suorum communis et minuti servitorum, [...] ac termino nondum elapso, fl. 32 nobis [...] per manus Pauli Stephani de Posagia plebani Sancti Georgii de Selegio Quinqueecclesiensis diocesis die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 6 mensis Martii, anno 1427, pontificatus etc. anno 10. fl. 2, gr. 2.

630.*Róma, 1427. március 24.*

János kalocsai érsek a commune servitium egészére (1000 ft.) fizetett, a servitia minuta megfizetésére haladékot kapott.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 216v)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Iohannes³ [...] archiepiscopus Colocensis pro totali solutione sui communis servitii, in quo [...] 1000 fl. [...] Oddone de Varris [...] per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum mercatorum Florentinorum die date presentium termino iam elapso solvi fecit. De quibus etc. Ipsumque etc. Verum intellecta [...] ad solvendum id, in quo Camere Apostolice pro suis minutis servitiis consuetis debitis familiaribus et officialibus [...] hinc et usque ad 6 menses proxime futurum prorogamus [...]. Ita tamen [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno [...] 1427, ind. 5, die 24 mensis Martii, pontificatus etc. anno 10. Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius fl. 7, gr. 7.

Visa N[icolaus] de Merca[tello], Io[hannes] de Gallesio

631.*Róma, 1427. szeptember 5.*

Kusalyi Jakcs Dénes választott váradí püspök 1 servitia minutát (62 ft., 25 den.) megfizetett.
(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 239v)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Dionisius [...] electus Waradiensis pro integra solutione 1 minuti servitii, in quo prefato domino camerario [...], fl. [...] 62, et

¹ Kiadása: MVC I, n. 608 (339).

² Demeter somogyvári apát.

³ Buondelmonte János kalocsai érsek.

sol. 25 clericis [...] per manus [...] nobilis viri Bartolomei de Bardis pecuniarum Camere Apostolice depositarii die date presentium [...]. De quibus etc. [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, die 5 mensis Septembris, anno Domini 1427, ind. V, pontificatus etc. anno 10.

Visa N[icolaus] de Mercat[tello], L[udolphus] Robring

fl. 1, gr. 2.

632.

Róma, 1427. október 6.

György erdélyi püspök a commune servitium egy részét (150 ft.), valamint 1 servitia minutát (50 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 24^v)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Georgius¹ [...] episcopus Transilvanus pro parte sui communis servitii, in quo [...] 150 fl. [...] Oddone etc. thesaurario et necnon pro integra solutione 1 minuti servitii prefato domino camerario et dominis clericis [...] debiti, pro quo in eadem camera [...], 50 similes fl. clericis prefatis [...] recipientibus per manus [...] Nicolai canonici et Iohannis rectoris altaris duodecim milium militum in ecclesia Transilvana procuratorum suorum tempore debito solvi fecit. [...]. De quibus etc. [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno Domini 1427, ind. 5, die 6 mensis Octobris, pontificatus etc. anno 10.

Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius

fl. 2, gr. 2.

Visa B[ertrandus] Roberti, Io[hannes] de Gallesio

632a.

Róma, 1427. október 6.

György erdélyi püspök a [commune] servitium egy részét (250 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 94^r)

Franciscus etc. Quod Georgius² episcopus Transilvanus pro parte partis etc. termino nondum elapso, 250 fl. nobis [...] per manus Nicolai canonici Transilvani et Iohannis rectoris altaris decem milium militum in ecclesia Transilvana die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 6 mensis Octobris, anno 1427, pontificatus etc. anno 10.

fl. 2, gr. 2.

¹ Lépes György erdélyi püspök.

² Lépes György erdélyi püspök.

633.

Róma, 1427. december 15.

János veszprémi püspök a commune (215 ft.) és a minutum (73 ft., 42 sol., 3 den.) servitium utolsó részletét megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 252v–253r)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Iohannes¹ [...] episcopus Vesprimiensis pro complemento finalis solutionis sui communis servitii, in quo [...] 215 fl. [...] Oddone de Varris administratore ecclesie Anagnie domini necnon pro finalis solutione suorum minorum servitiorum consuetorum debitorum familiaribus et officialibus [...] pro quibus in eodem [...], 73 similes fl., sol. 42 et den. 3 monete Romane clericis dicte camere prefatorum familiarium [...] per manus [...] nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum mercatorum Florentinorum die date presentium tempore iam elapso solvi fecit. [...] De quibus etc. Ipsumque [...]. Secum [...]. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno a Nativitate Domini 1427, ind. 5, die 15 mensis Decembris, pontificatus sanctissimi [...] Martini [...] pape V, anno II.

Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius

tax. fl. 4, gr. 4.

Visa Ludo[vicus] de Garsiis, A[ndreas] de Pisis

633a.

Róma, 1427. december 15.

János veszprémi püspök kiegészítést (249 ft., 30 sol., 9 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 99v)

Franciscus [episcopus Sabiniensis, collegii camerarius] etc. Quod Iohannes² episcopus Vesprimiensis pro complemento solutionis etc. [...] termino iam diu elapso, 249 fl., sol. 30, den. 9 monete Romane per manus Nicolai Albi de Buda nobis etc. solvi fecit etc. De quibus etc. Insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 15 mensis Decembris, anno [...] 1427, pontificatus etc. domini Martini pape V, anno II.

fl. 4, gr. 4.

¹ Szászi János veszprémi püspök.

² Szászi János veszprémi püspök.

634.

Róma, 1428. március 12.

Bezzai József boszniai püspök a commune servitium egy részére (30 ft.)

és 1 teljes minutum servitiumra (7 ft., 7 sol., 1 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 267v)¹

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Ioseph [...] electus Bosnensis pro parte partis sui communis servitii, in quo [...] ac termino nondum elapso 30 fl. [...] Oddone etc. recipiente necnon pro integra solutione suorum 1 minuti servitii, in quo prefato domino camerario [...], 7 fl. predictis similes, sol. 7 et den. 1 clericis etc. recipientibus [...] per manus [...] nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis ac domini Sebastiani canonici de Newra die date presentium solvi fecit. [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, die 12. mensis Martii, anno Domini 1425, ind. 6, pontificatus etc. anno 11.

Receptum O[ddo] de Varris thesaurarius

fl. 1, gr. 2.

Visa N[icolaus] de Valle, L[udolphus] Robering propria

634a.

Róma, 1428. március 26.

Bezzai József boszniai püspök [a commune servitium] egy részét (30 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 104v)²

Antonius etc.³ Quod Ioseph[us] episcopus Bosniensis pro parte etc. termino nondum elapso 30 fl. per manus Sebastiani plebani de Nenna procuratoris sui nobis solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 26 mensis Martii, anno Domini 1428, pontificatus etc. anno 11.

fl. 1, gr. 2.

635.

Róma, 1428. május 7.

Lépes György erdélyi püspök a commune (500 ft.) és a 3 minutum (150 ft.) servitium egészére fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 270v)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Georgius Lepes [...] episcopus Transilvanus pro complemento finalis solutionis sui communis servitii, in quo [...] 500 fl. [...] Oddone

¹ Kiadása: MVC II, n. 1020 (526–527). Vö. n. 635.

² Kiadása: MVC I, n. 613 (341). Vö. MVC I, n. 628 (348).

³ Antonius de Casinis *thesaurarius*.

etc. thesaurario [...] necnon pro integra solutione suorum 3 minutorum servitiorum consuetorum debitorum familiaribus et officialibus [...] pro quibus [...], 150 similes fl. clericis [...] recipientibus [...] per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum mercatorum Florentinorum die date presentium solvi fecit. [...]. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum super etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno a Nativitate Domini 1428, ind. 6, die 7 mensis Maii, pontificatus etc. anno 11.

Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius fl. 5, gr. 5.
Visa N[icolaus] de Merca[tello], Io[hannes] de Gallesio

635a.

Róma, 1428. május 8.

*György erdélyi püspök a commune és minutum servitium
kiegészítésére fizetett (550 ft.).*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 110r)

Antonius etc. Quod Georgius¹ episcopus Transilvanus pro complemento suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino iam diu elapso fl. 550 per manus [...] nobis etc. die date presentium solvi fecit etc. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 8 mensis Maii, anno 1428, pontificatus etc. anno 11. fl. 5, gr. 5.

636.

Róma, 1428. május 14.

*Dénes váradi püspök a commune (1000ft.) és a 3 minutum
(187 ft., 25 sol.) servitium egészére fizetett.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. Com., vol. 4, fol. 273v)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Dionisius² [...] episcopus Waradiensis pro totali solutione sui communis servitii, in quo [...] 1000 fl. [...] Oddone etc. thesaurario [...] necnon pro totali solutione suorum 3 minutorum servitiorum consuetorum debitorum familiaribus et officialibus [...], pro quibus [...], 187 similes fl. et sol. 25 monete Romane clericis dicte camere [...] per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum mercatorum Florentinorum die date presentium termino iam elapso solvi fecit. [...]. De quibus etc. Ipsumque etc. Secum super etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno a Nativitate Domini 1428, ind. 6, die 14 mensis Maii, pontificatus etc. anno 11.

Receptum O[ddo] de Varris thesaurarius fl. 6, gr. 6.
Visa N[icolaus] de Merca[tello], A[ndreas] de Pisis

¹ Lépes György erdélyi püspök.

² Kusalvi Jakcs Dénes váradi püspök.

636a.*Róma, 1428. május 15.*

*Dénes váradi püspök a commune és minutum servitium
egészére fizetett (1062 ft., 25 sol.).
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 111r)*

Antonius etc. Quod Dyonisius¹ episcopus Waradiensis pro totali solutione suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino iam diu elapso fl. 1062 et sol. 25 per manus Bartolomei de Bardis mercatoris Florentini, Curiam Romanam sequentis, nobis [...] die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 15 Maii, anno 1428, pontificatus etc. anno 11. fl. 7, gr. 7.

637.*Róma, 1428. május 16.*

*Dénes váradi püspök haladékot kapott a korábbi boszniai
püspöksége után fizetendő servitiumok megfizetésére.
(ASRo Camerale I, vol. 1116, fol. 4v)*

Benedictus etc. [...] Quod intellecta [...] pro parte Antonii Nicolai² canonici et cantoris ecclesie Waradiensis, qui alias tanquam principalis et privata persona ad solvendum infra certum terminum tunc expressum commune et minuta servitia pro [...] Dionisio³ tunc Bosniensi electo, nunc ad ecclesiam Waradiensem translato se in Camera Apostolica obligaverit, coram nobis exposita, que ipsum id in quo dicte camere ad solvendum ratione dicte Bosniensis ecclesie [...] extitit obligatus [...] usque ad 6 menses proxime futuros prorogamus [...]. Ita tamen [...]. Ipsumque etc. Secum super etc. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno 1428, ind. 6, die 17 mensis Maii, pontificatus etc. anno 11. Visa N[icolaus] de Valle, A[ntonius] de Sarzana fl. 3, gr. 3.

638.*Róma, 1428. szeptember 9.*

*Rozgonyi Simon választott veszprémi püspök a commune (170ft.)
és az 1 minutum (37 ft., 35 sol.) servitium egy részét megfizette.
(ASRo Camerale I, vol. 1116, fol. 167v)*

Universis et singulis etc. Benedictus etc. Salutem etc. Ad universitatem etc. Quod [...] Simon [...] electus Vesprimiensis pro parte partis sui communis servitii [...] 170 fl.

¹ Kusalyi Jakcs Dénes váradi püspök.

² Miklós fia Antal váradi olvasókanonok.

³ Kusalyi Jakcs Dénes váradi püspök.

ipsi camere Oddone de Varris administratore ecclesie Anagnine dicti domini nostri pape thesaurario pro ea recipiente necnon pro integro 1 minuto, in quo prefatos domini camerario et clericis camere predictae, 37 fl. et sol. 35 monete Romane per manus Nicolai de Liptovia¹ prepositi ecclesie Vesprimiensis die date presentium [...]. De quibus [...] In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, 1428, ind. 6, die 9 Septembris, pontificatus anno 11.

Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius

fl. 2, gr. 2.

Visa A[lphonsus] Roderici,² L[udolphus] Robring

639.

Róma, 1428. szeptember 9.

Simon veszprémi püspök a commune és minutum

servitium egy részét megfizette (170 ft.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 118r)³

Antonius etc. Quod Symon⁴ episcopus Vesprimiensis pro parte suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino nondum elapso [...] fl. 170 die date per manus Nicolai ^acanonici Vesprimiensis solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 9 mensis Septembris, anno 1428, pontificatus etc. anno 11.

fl. 2, gr. 2.

^a A név mögött hely kihagyva.

640.

Róma, 1428. november 25.

József boszniai püspök a commune servitium kiegészítésére (70 ft.)

és a 3 minuta servitia egészére (21 ft., 21 sol., 6 den.) fizetett.

(ASRo Camerale I, vol. 1116, fol. 28rv)⁵

Universis et singulis etc. Benedictus etc. Quod [...] Ioseph⁶ [...] episcopus Boznensis pro complemento sui communis servitii [...] 70 fl. [...] Oddone de Varris [...] necnon pro totali solutione suorum 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus domini nostri pape [...] fl. 21, sol. 21, den. 6 monete Romane per manus Michae-

¹ Liptói Miklós veszprémi prépost.

² Alfonsus Roderici de Villa Regalli kamarai klerikus (1428–1446). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Kiadása: MREV III, LXXXIII (62).

⁴ Rozgonyi Simon veszprémi püspök.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 1040 (549–550).

⁶ Bezzai József boszniai püspök.

lis plebani Sancti Blasii Boznensis diocesis die date presentium [...]. De quibus [...]. Ipsumque [...]. Secum [...]. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, 1428, ind. 6, 25 Novembris, pontificatus anno 12.

Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius

fl. 3, gr. 3.

Visa P[aulus] de Caputgrassensis, A[ndreas] de Pisis

641.

Róma, 1428. november 29.

József boszniai püspök a servitiumokra kiegészítést (77 ft., 7 sol., 2 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 126r)¹

Antonius etc. Quod Josep[h]² episcopus Bosniensis pro complemento suorum etc. fl. 77, sol. 7, den. 2, nobis [...] per manus Michaelis rectoris parochialis ecclesie Sancti Blasii de Sancto Blasio Bosniensis diocesis. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, 29 mensis Novembris, anno 1428, pontificatus etc. anno 12.

fl. 3, gr. 3.

642.

Róma, 1428. december 9.

János knini püspök a commune és minutum servitium egy részét (37 ft., 25 sol.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 127r)³

Antonius etc. Quod Iohannes⁴ episcopus Tiniensis pro parte suorum communis et minuti servitorum [...] ac termino nondum elapso, fl. 37, sol. 25 nobis [...] per manus Nicolai Stoiconis die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Verum [...] intellecta [...], hinc et usque ad festum Beati Michaelis⁵ [...]. In quorum etc. Datum Rome, die 9. mensis Decembris, anno 1428, pontificatus etc. anno 12.

fl. 2, gr. 2

¹ Kiadása: MVC I, n. 618 (343). Vö. MVC I, n. 681 (374).

² Bezzai József boszniai püspök.

³ Kiadása: MVC I, n. 619 (343–344). Vö. MVC I, n. 682 (374).

⁴ Korcsulai János knini püspök.

⁵ 1429. szeptember 29.

642a.*Róma, 1428. december 14.**János knini püspök a commune servitium egy részét (37 ft., 25 sol.) megfizette, a fennmaradó összeg törlesztésére haladékat kapott.*(ASRo Camerale I, vol. 1116, fol. 317v)¹

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Iohannes² [...] episcopus Thiniensis pro parte et in deductionem solutionis sui communis servitii [...] 37 fl. et sol. 25 monete Romane [...] Oddoni [...] die date presentium per manus Nicolai Stoiconis presbyteri Zagabriensis solvi fecit [...]. De quibus [...]. Verum ad festum sancti Michaelis [...]. Ita tamen [...] In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, 14 Decembris 1428, ind. 6, pontificatus anno 12.

Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius

fl. 1, gr. 2.

Visa B[artholomeus] Dellante, L[aurantius] de Rotella

643.*Róma, 1429. február 6.**Simon veszprémi püspök a servitiumok kiegészítésére (317 ft., 25 sol.) fizetett.*(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 132r)³

Antonius etc. Quod Symon⁴ episcopus Vesprimiensis pro complemento suorum etc [...] ac termino nondum elapso, fl. 317, sol. 25 nobis [...] per manus Nicolay canonici Vesprimiensis die date presentium etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 6 mensis Februarii, anno 1429, pontificatus etc. anno 12.

fl. 2, gr. 2.

644.*Róma, 1429. február 24.**Simon veszprémi püspök a commune servitium bátralékára és kiegészítésére (280 ft.), valamint a 3 minuta servitia egészére (112 ft., 25 sol.) fizetett.*

(ASRo Camerale I, vol. 1116, fol. 50r)

Universis et singulis etc. Benedictus etc. Quod [...] Symon⁵ [...] episcopus Vesprimiensis pro residuo et complemento sui communis servitii [...] 280 fl. [...] Oddone [...]

¹ Kiadása: MVC I, n. 1041 (550–551). Vö. MVC I, n. 682 (374).² Korcsulai János knini püspök.³ Kiadása: MREV III, LXXXIV (62).⁴ Rozgonyi Simon veszprémi püspök.⁵ Rozgonyi Simon veszprémi püspök.

necnon pro totali solutione suorum 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus domini nostri pape [...] 112 fl., sol. 25 monete Romane termino nondum elapso per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum mercatorum Florentinorum solvi fecit [...]. De quibus [...] In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctos Apostolos, 1429, ind. 7, 24 Februarii, pontificatus [...] anno 12.

Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius

fl. 2, gr. 2.

Visa L[udovicus] de Garsii, A[nreas] de Pisis

645.

Róma, 1429. június 6.

György nyitrai püspök a commune servitium (137 ft., 25 sol.), az 1 minutum servitia (11 ft., 22 sol., 11 den.) és 3 minuta servitia egészére (34 ft., 18 sol., 9 den.) fizetett.

(ASRo Camerale I, vol. 1116, fol. 69r)

Universis etc. Benedictus etc. Quod [...] Georgius¹ [...] electus Nitriensis pro totali solutione sui communis servitii [...] 137 fl. et sol. 25 monete Romane [...] Oddone [...] necnon pro integra solutione 1 minuti servitii prefato camerario et clericis dicte camere debiti 11 fl., sol. 22 et den. 11 dicte monete Romane ac pro totali solutione suorum 3 minutorum servitiorum [...] 34 fl., sol. 18 et den. 9 prefate monete Romane [...] per manus Francisci Ladislai canonici Montis [!] Sancti Martini die date presentium [...] termino nondum elapso [...]. De quibus [...] In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, 1429, ind. 7, 6 Iunii, pontificatus [...] anno 12.

Receptum O[ddonis] de Varris thesaurarius

fl. 2, gr. 2.

Visa Ambrosius,² A[nreas] de Pisis

646.

Róma, 1429. június 7.

György nyitrai püspök a servitiumok egészére fizetett (148 ft., 47 sol., 11 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 140v)

Antonius etc. Quod Georgius³ episcopus Nitriensis pro totali solutione etc. [...] ac termino nondum elapso etc., fl. 148, sol. 47, den. 11 nobis etc. per manus Francisci Ladislai canonici collegiate ecclesie Sancti Martini de Scepus die date etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 7 mensis Iunii, anno 1429, pontificatus etc. anno 12.

fl. 2, gr. 2.

¹ Berzevici György nyitrai püspök.

² Ambrosius de Vicecomitibus.

³ Berzevici György nyitrai püspök.

647.

Róma, 1430. március 21.

*Garganus zenggi püspök az 1 minutum servitium egészére
fizetett (1 ft., 26 sol., 11 den.).*

(ASRo Camerale I, vol. 1116, fol. 106v)¹

Universis etc. Oddo etc. Quod [...] Garganus² [...] episcopus Signiensis pro integra solutione 1 minuti servitii domini camerario et Apostolice Camere clericis debiti [...] fl. 1, sol. 26 et den. 11 monete Romane [...] solvit realiter [...]. De quibus [...] In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, 1430, ind. 8, 21 Martii, pontificatus anno 13.

Visa G. Roberti, Phi[ilippus] de Piscia

fl. 1, gr. 2.

648.

Róma, 1432. január 7.

*Mihály bodonyi püspök a servitium commune egy részére (8 ft.)
és az 1 minutum servitium egészére (1 ft., 36 sol.) fizetett.*

(ASRo Camerale I, vol. 1118, fol. 41r)

Universis etc. Franciscus³ etc. Quod [...] Michael⁴ [...] episcopus Bodoniensis pro parte sui communis servitii [...] fl. 8 ipsi camere [...] Angelo⁵ episcopo Arbensi pro ea recipiente necnon pro integra solutione 1 minuti servitii dominis camerario⁶ et clericis dicte camere debiti fl. 1 et sol. 36 monete Romane clericis prefatis dicti domini camerarii et eorum proprio nominibus recipientibus die date presentium solvit [...]. De quibus [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, sub anno a Nativitate Domini 1432, ind. 10, die 7 Ianuarii, pontificatus etc. anno 1.

Receptum Angelus Arbensis episcopus locumtenens

fl. 1, gr. 2.

Visa R[osellus] de Roysellis, A[ngelus] de Perusio

¹ Vö. MVC I, n. 633 (35r).

² Garganus zenggi püspök (1429–1434). Vö. HC I, 451; II, 237.

³ Francesco Condulmer (1390–1453), IV. Jenő pápa neposa, pápai *prothonotarius*, a S. Clemente diakónus-bíborosa (1431–1445), portói püspök-bíboros (1445–1453), vicekancellár (1437–1453), az Apostoli Kamara helytartója (1431), *camerlengo* (1432–1440). Vö. HC II, 7; GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 268; HOFMANN, *Forschungen*, II, 87; DEL RE, *La Curia Romana*, 307–309; *Mandati della Reverenda*, 76.

⁴ Mihály bodonyi püspök.

⁵ Angelus de Cavaciis, *thesaurarius*.

⁶ Lucido Conti, a Bíborosi Kollégium kamarása (1431–1437), a S. Maria in Cosmedin diakónus-bíborosa (1411/1417–1437). HC II, 7, 59.

649.

Róma, 1432. január 8.

Mihály bodonyi püspök a servitiumok egy részére (8 ft.) fizetett.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 208r)

Lucidus [S. Marie in Cosmedin diaconus cardinalis de Comite vulgariter nuncupatus] etc.¹ Quod Michael² episcopus Bondoniensis [!] pro parte suorum [...] ac termino nondum elapso etc., fl. 8 nobis [...] die date presentium personaliter solvit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 8 mensis Ianuarii, anno 1432, pontificatus domini Eugenii pape IV, anno 1. fl. 1, gr. 2.

650.

Róma, 1432. december 24.

János zenggi püspök az 1 minutum servitium egészére (3 ft., 6 sol., 3 den.) és a 3 minuta servitia egy részére (4 ft.) fizetett.
(ASRo Camerale I, vol. 1118, fol. 90r)

Universis etc. Franciscus etc. Quod [...] Iohannes³ [...] episcopus Signiensis pro integra solutione 1 minuti servitii nobis camerario et dominis clericis debiti fl. 3, sol. 6 et den. 3 monete Romane necnon in deductionem 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus domini nostri pape debitorum [...] fl. 4, clericis prefatis dicti domini camerarii ac ipsorum familiarium et officialium nominibus recipientibus die date presentium per manus Damiani de Dominis de civitate Arbeni [...] solvi fecit [...]. De quibus [...]. In quorum etc. Rome, apud Sanctos Apostolos, 1432, ind. 10, die 24 mensis Decembris, pontificatus etc. anno 2.

Visa G[uilelmus] de Lantis, A[ndreas] de Pisis fl. 1, gr. 2.

651.

Róma, 1434. június 30.

A pápa Dénes nyitrai püspök commune servitium tartozásából (162 ft., 40 sol.) egy részt elengedett, aki a maradék összeget (112 ft., 25 sol.) megfizette, továbbá az 1 minutum servitia egészére (15 ft., 13 sol., 11 den.) és a 3 minuta servitia egészére (45 ft., 41 sol., 8 den.) fizet.
(ASRo Camerale I, vol. 1118, fol. 151v)

Universis etc. Franciscus etc. Quod [...] Eugenius papa IV de sue liberalitatis munificentia [...] Dionusio Nicolai [...] electo Nitriensi fl. 162 et sol. 40 de parte sui

¹ Lucido Conti bíboros.

² Mihály bodonyi püspök.

³ Dominisi János püspök.

communis servitii Cameram Apostolicam tangentis nobis presentibus hac vice dumtaxat die date presentium gratiose remisit atque donavit. Quos et nos etc. de mandato prefati sanctissimi domini super hoc vive vocis oraculo nobis facto [...] remittimus [...]. Qua remissione facta [...] prefatus Dionisius¹ clericis pro residuo dicti sui communis servitii [...] fl. 112 et sol. 25 ipsi camere Daniele² episcopo Concordiensi ipsa camera recipiente, necnon pro integra solutione [1] minuti servitii dominis camerario et clericis dicte camere fl. 15, sol. 13 et den. 11 ac pro totali solutione 3 servitiorum minorum [...] fl. 45, sol. 41 et den. 8, dictis clericis [...] recipientibus die date presentium per manus egregii artium et medicine doctoris magistri Taddei de Tarvisio solvi fecit [...]. De quibus [...]. In quorum etc. Datum Rome, [apud Sanctum Crisogonum], anno 1434, ind. 1, die vero 30 mensis Iunii, pontificatus etc. anno 4.

Receptum Danielis Concordiensis domini nostri pape thesaurarius tax. fl. 2.

Visa Io[hannes] de Racaneto,³ G[erardus] de Vulteris

652.

1435. szeptember 25.

János váradi püspök a 3 minuta servitia egy részét (120 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 13r)

Cosmo. 1435 26-i

Da detti [Cosmo e Lorenzo di Medici] adi 25 di Settembre fl. 120 sono pro parte de 3 minuti della chiesa de Varadino in persona di messer Giovanni⁴ – fl. 120.

[Divisio fuerunt supra dicta minuta servitia recepta, ut supra, die 7 Ianuarii 1436 per me, Guillelmum de Latinis de Prato Apostolice Camere clericum de mandato reverendi patris domini Angeli episcopi Parentini thesaurarii, ut patet in libro Cosmi et Laurentii.]

652a.

Firenze, 1435. szeptember 26.

Korcsulai János váradi püspök servitiumai egy részére (390 ft., 16 sol., 8 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 74, fol. 43r)

Lucidus etc. Quod Iohannes episcopus Varadiensis pro parte suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 390, sol. 16, den. 8 nobis etc. per manus nobilium

¹ Szécsi Dénes nyitrai püspök. Ő azonban 1434-ben még nem volt nyitrai püspök, hiszen az egyházmegye élén Berzevici György állt. Vö. n. 645. – Elképzelhető, hogy az irat datálása hibás, és a helyes évszám 1438. Vö. n. 656.

² Daniel de Rampi.

³ Iohannes de Racaneto, kamarai klerikus (1434–1436). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

⁴ Dominisi János váradi püspök.

virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum mercatorum Florentinorum Curiam Romanam sequentium die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 26 mensis Septembris, anno a Nativitate Domini 1435, pontificatus Eugenii IV anno 5.

fl. 2, gr. 2.

652b.

Bologna, 1437. január 20.

János váradi püspök fizetési haladéket kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 63, fol. 68r)

Lucidus etc. Quod intellecta [...] pro parte Iohannis¹ episcopi Varadiensis [...] ac termino iam diu elapso [...] hinc et usque ad festum Ascensionis Domini nostri Iesu Christi² [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Bononie, die 20 mensis Ianuarii, anno 1437, pontificatus Eugenii IV anno 6.

fl. 1, gr. 2.

653.

Bologna, 1437. december 30.

János váradi püspök a commune és minutum servitium törlesztésére

(320 ft., 38 sol., 11 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 29v)

Angelottus etc.³ Quod Iohannes⁴ episcopus Varadiensis pro complemento suorum communis et minuti servitiorum, in quibus etc. ac termino nondum elapso etc. fl. 320, sol. 38, den. 11 nobis etc. per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum mercatorum Florentinorum Curiam Romanam sequentium die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Bononie, die 30 mensis Decembris, anno a Nativitate Domini 1438, pontificatus domini Eugenii pape IV anno 7.

fl. 2, gr. 2.

¹ Korcsulai János váradi püspök.

² 1437. május 9.

³ Angelotto Fosco a Bíborosi Kollégium kamarása.

⁴ Korcsulai János váradi püspök.

654.

Ferrara, 1438. május 13.

György (?) cikádori apát servitiumai egészére (18 ft., 25 sol., 10 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 34v)

Angelottus [tituli sancti Marci presbyter cardinalis sacri collegii [...] cardinalium camerarius] etc. Quod frater Georgius¹ abbas monasterii de Cikador ordinis Cisterciensis Quinqueecclesiensis diocesis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 18, sol. 25, den. 10 nobis etc. per manus nobilium virorum Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum etc. [...] solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Ferrarie, die 13 mensis Maii, 1438, pontificatus [...] anno 8.

fl. 1, gr. 2.

655.

Ferrara, 1438. május 17.

Péter csanádi püspök a [servitiumok] egy részére (175 ft.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 35r)

Angelottus etc. Quod Petrus² episcopus Cenadiensis pro parte suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 175 nobis etc. per manus Guilelmi de Callio litterarum apostolicarum scriptoris [...] solvi fecit [...]. Datum Ferrarie, 17 Maii, 1438, pontificatus [...] anno 8.

fl. 2, gr. 2.

656.

Ferrara, 1438. május 17.

*Dénes nyitrai püspök a [servitiumok] egészére (126 ft., 37 sol.) fizetett,
a Bíborosi Kollégium felmentette további 25 ft. megfizetése alól.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 35v)

Angelottus etc. Quod Dionisius³ episcopus Nitriensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 126, sol. 37 nobis etc. per manus magistri Thadei artium et medicine doctoris [...] solvi fecit [...] remissione tamen de similibus fl. 25 de consensu et voluntate unanimi prefatorum dominorum cardinalium illorum presertim, quorum interest eidem domino episcopo, hac vice dumtaxat liberaliter facta. De quibus etc. In quorum etc. Datum Ferrarie, 17 Maii, 1438, pontificatus [...] anno 8. fl. 2, gr. 2.

¹ Ekkor tudtunkkal Újlaki Imre a cikádori apát (1420–1454). Vö. PET 363.

² Péter csanádi püspök.

³ Szécsi Dénes nyitrai püspök.

657.

1438. június 24. k.

Dénes nyitrai püspök a 3 minutum servitiumra (45 ft., 41 sol., 6 den.) fizetett.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol. vol. 87A, fol. 27v)

Cosimo e Lorenzi de Medicis. Da detti fl. 45, sol. 41, den. 6 pro li 3 minuti della chiesa Nitriense in persona messer di Dionigi¹ [...] fl. 45, sol. 41, den. 6.

658.

1438. augusztus 8.

Péter pécsváradi apát 3 minutum servitiumra (28 ft., 4 sol.) fizetett.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 29r)

Andrea de Pazzis, Antonio de Rabatta.

1438

Da detti fl. 28, sol. 4 pro li 3 minuti della monastero Santi Benedetti Pechwaradiense eiusdem ordinis Quinqueecclesiensis diocesis in persona domini Petri² fl. 28, sol. 4.

659.

1438. december 23.

Ábel zágrábi püspök 3 minutum servitiumra (333 ft., 15 sol., 6 den.) fizetett.
(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, vol. 5, fol. 30r)

Cosimo e Lorenzo di Medici 1438.

Eadem 23 [di decembre] detto fl. 333, sol. 15, den. 6 facciamo loro bonum pro compositione de 3 minuti della chiesa di Sagabria in persona de messer Abello³ – [fl.] 133, sol. 16,⁴ den. 6.

[Noi Cosimo e Lorenzo de Medicis e comp. de corte abbiamo fatto buoni pro li 3 minuti della chiesa de Sagabria chomaprare [!] de sopra in questa facta fl. 250 de camera conquesta condizione, che ogni volta, che noi rendessimo le bolle in chamera, dobbiamo riavere edetti fl. 4 e ritenerci li de 3 minuti ciache piter [?] non nelle mani et furono i detti fl. 250 per compimento de dite 3 minuti.]

¹ Szécsi Dénes nyitrai püspök.

² Péter pécsváradi apát.

³ Korcsulai Ábel zágrábi adminisztrátor.

⁴ Fentebb 336 ft., 15 sol., 6 den. szerepel.

660.*Ferrara, 1438. december 24.**Péter pécsváradi apát a commune és minutum servitium egy részére**(54 ft., 18 sol., 9 den.) fizetett.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 45r)*

Dominicus¹ etc. Quod Petrus² abbas monasterii Petzwaradiensis ordinis Sancti Benedicti Quinqueecclesiensis diocesis pro parte suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 54, sol. 18, den. 9 nobis etc. per manus [...] Antonii de Rabat mercatoris Florentini Curiam Romanam sequentis [...] solvi fecit [...]. Datum Ferrarie, 24 Maii, 1438, pontificatus [...] anno 8. fl. 1, gr. 2.

661.*Ferrara, 1438. december 28.**A pécsi püspökhöz intézett megbízás, hogy tájékozódjon a pécsváradi apátság értékéről.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 45v)*

Commissio directa domino episcopo Quinqueecclesiensi³ ad informandum de valore vero monasterii Petzwaradiensis ordinis Sancti Benedicti Quinqueecclesiensis diocesis Cameram Apostolicam et sacrum collegium reverendissimorum dominorum nostrorum cardinalium. Datum Ferrarie, die 28 Decembris, 1438, pontificatus [...] anno 8. fl. 1, gr. 2.

662.*Firenze, 1439. január 28.**Ábel a zágrábi egyház kommandátora servitiumai egészére fizetett (1000 ft.), a fennmaradó összeg (III ft., 5 sol., 6 den.) megfizetése alól a Bátorosi Kollégium felmentette.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 47r)⁴*

Dominicus etc. Quod reverendus in Christo pater dominus Abel⁵ commendatarius ecclesie Zagrabiensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 1000 nobis etc. per manus [...] Roberti de Martellis mercatoris Florentini Curiam Romanam sequentis usque in diem 23 mensis Decembris proxime preteriti solvi fecit [...] remissione tamen de toto residuo eorumdem communis et minuti servitiorum

¹ Domenico Capranica a Bátorosi Kollégium kamarása.

² Péter pécsváradi apát.

³ Albeni Henrik pécsi püspök.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 708 (384–385).

⁵ Korcsulai Ábel zágrábi adminisztrátor.

ascendente ad fl. similes III, sol. 5, den. 6 certis de causis animum ipsorum dominorum cardinalium moventibus eidem domino episcopo hac dumtaxat vice liberaliter facta. De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, 28 mensis Ianuarii, anno 1439, pontificatus [...] anno 8. fl. 6, gr. 6.

663.

Firenze, 1439. január 28.

A Bíborosi Kollégium meghagyja, hogy a zágrábi egyház élére adminisztrátorként kinevezett Ábelt a kamara alkalmazottai más commune és minutum servitium fizetésével ne háborgassák.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 49r)¹

Universis etc. Dominicus etc. Ipsum sacrum collegium ad ecclesiarum ecclesiasticarumque personarum regimen solerter intendens exacta diligentia prospicit, ne ecclesie et persone huiusmodi indebita onera subeant, illasque quantum cum Deo potest relevat remediis ^aoptimis. Cum itaque nuper sanctissimus [...] Eugenius [...] papa IV [...] Abel Christofori² de Corzula ecclesie Zagabriensi administratorem in spiritualibus et temporalibus de prefatorum dominorum cardinalium et nostro consensu et concilio per suas certas litteras auctoritate apostolica ^bdeputavit illamque^b in commendam dederit prout in eisdem litteris plenius continetur, ipseque administrator commune et minutum servitia eidem collegio debita ratione commende seu administrationis huiusmodi realiter persolverit, et iuri ^cymo rationi consonum videtur, quod quis pro una eademque vacatione duplici nullatenus onere pregravetur, hinc est, quod nos ad universitatis vestre notitiam deducimus per presentes, quod prefatum collegium, si de persona ipsius domini Abel administrationis prefate ecclesie ullo tempore contingerit provideri, quod ipse administrator ad aliam solutionem communis et minuti servitorum predictorum minime teneatur, declaravit. Quod nos etiam auctoritate nobis in hac parte commissa similiter declaramus per presentes, mandantes propterea venerabilibus viris prefate camere collegii clericis presentibus et futuris, ne contingente provisione de persona dicti domini Abel administratoris eidem ecclesie Zagabriensi forsitan facienda ipsum dominum Abel aut eius bona seu dicte ecclesie fructus ratione dictorum communis et minuti servitorum impetant, vexent seu molestant, decernentes auctoritate predicta earundem tenore presentium irritum et inane, quicquid contra declarationem huiusmodi a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. In quorum etc. Datum Florentie, die 7 mensis Martii, anno 1439, pontificatus [...] anno 8. fl. 1, gr. 2.

^a MVC variánsa: 'opportunis' | ^{b-b} MVC variánsa: 'deputaverit, illamque' | ^c MVC variánsa: 'ymmo'.

¹ Kiadása: MVC I, n. 709 (385–386).

² Korcsulai Ábel zágrábi adminisztrátor.

664.*Firenze, 1439. március 13.**Mátyás váci püspök servitiumai egy részét (194 ft.) megfizette,
a fennmaradó összeg törlesztésére haladékat kapott.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 48v)*

Dominicus etc. Quod ^aMathias¹ episcopus Wacciensis pro parte suorum [...] ac termino iam diu elapso etc. fl. 194 [...] Angelotto tituli Sancti Marci presbytero cardinale tunc dicti collegii camerario pro dicto recipiente per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum etc. usque in diem 16 mensis Augusti proxime preteriti solvi fecit [...]. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. Verum etc. hinc et usque ad 6 menses proxime futuros a data presentium computandos terminum sibi duximus prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 13 mensis Martii, anno 1439, pontificatus [...] anno 9. fl. 5, gr. 5.

^aTohannes áthúzva, fölé írva: Mathias¹.**665.***Firenze, 1439. április 10.**Péter csanádi püspök servitiumai egy részét (285 ft.) megfizette, a fennmaradó összeg
(40 ft.) megfizetése alól a Biborosi Kollégium felmentette.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 51r)*

Dominicus etc. Quod Petrus² episcopus Cenadiensis pro complemento suorum [...] ac termino iam diu elapso etc. fl. 285 nobis etc. per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum etc. usque in diem 17 mensis Martii proxime preteriti solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo eorundem [...] ascendente ad fl. 40 de consensu et voluntate unanimi prefatorum cardinalium illorum presertim, quorum interest eidem domino episcopo hac vice dumtaxat facta. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 10 mensis Aprilis, anno 1439, pontificatus [...] anno 9. fl. 4, gr. 4.

666.*1439. április 11.**Péter csanádi püspök 3 servitia minutára (120 ft.) fizetett.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 32r)*

*1439 ad 11. d'Aprilis.*¹ Gatalóci Mátyás váci püspök.² Péter csanádi püspök.

Da 3 minuti servigi fl. 120 de camera facciamo loro buono pro rimessione e chompozione de 3 minuti servigi della chiesa Cenadiense in Ungheria in persona de messer Giuero [Pietro]¹ – fl. 120.

667.

Firenze, 1439. június 10.

Benedek győri püspök servitiiumai egészére (444 ft., 20 sol., 3 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 54r)

Dominicus etc. Quod Benedictus² episcopus Iauriensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 444, sol. 20, den. 3 nobis etc. per manus Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum etc. die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 10 mensis Iunii, anno 1439, pontificatus [...] anno 9.

fl. 2, gr. 2.

668.

1439. június 12.

Benedek győri püspök 3 servitia minutára (133 ft., 16 sol., 9 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 32r)

Eadem 12 [Iunii]. de giugno fl. 133, sol. 16, den. 9 facciamo loro buoni pro li 3 minuti servigi della chiesa Iauriense in persona di messer Benedeto³ – fl. 133, sol. 16, den. 9.

669.

1439. június 27.

A csanádi püspökség 3 servitia minutája (61 ft., 5 sol., 7 den.) megfizetésre került.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 32v)

Anno ut ante adi detto [27 di giugno] fl. 61, sol. 5, den. 7 per tanti senedefalchano de 3 minuti della chiesa Cenadiense. – fl. 61, sol. 5, den. 7

¹ Péter csanádi püspök. Az itt szereplő névalak elírás lehet. Vö. n. 655, 665.

² Mihály fia Benedek győri püspök.

³ Mihály fia Benedek győri püspök.

670.

Firenze, 1439. október 15.

Dénes egri püspök servitiumai egészére fizetett (450 ft.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 63r)

Prosper [tituli sancti Georgii ad velum aureum diaconus cardinalis, de Columpna vulgariter nuncupatus, sacri collegii [...] camerarius]¹ etc. Quod Dionisius² episcopus Agriensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 450 [...] Dominico Sancte Marie in via lata diacono cardinale, Firmano vulgariter nuncupato, tunc dicti collegii camerario pro dicto collegio recipiente, per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum etc. usque in diem 12 mensis Septembris proxime preteriti solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 15 mensis Octobris, anno 1439, pontificatus [...] anno 9.

fl. 2, gr. 2.

671.

1439. október 31.

[Dénes] egri püspök 3 servitia minutára (133 ft., 16 sol., 9 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 34r)

1439

Da detti fl. 133, sol. 16, den. 9 facciamo loro buoni pro li 3 minuti servigi della chiesa Agriense in persona di messer [...] ³ – fl. 133, sol. 16, den. 9.

Anno ut auto ad 31 d'ottobre fl. 103, sol. 15, den. 9 per tanti cenedefalchano pro rimissione de 3 minuti servigi della chiesa Agriense⁴ – fl. 53, sol. 16, den. 19.

672.

1440. december 9.

Mátyás veszprémi püspök 3 servitia minutára (60 duc.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 40v)

Medici 1440

Da detti a di detto [8 di dicembre] duc. 60 de camera promettemo pro compositione de 3 minuti servigi della chiesa Vesprimiense in persona di messer Matteo⁵ – fl. 60.

¹ Prospero Colonna a S. Giorgio in Velabro diakónus-bíborosa (1426–1463), a Bíborosi Kollégium kamarása (1439–1440). Vö. HC II, 6, 59, 66.

² Szécsi Dénes egri püspök.

³ Szécsi Dénes egri püspök.

⁴ Szécsi Dénes egri püspök.

⁵ Gatalóci Mátyás veszprémi püspök.

673.

1440. december 9.

Péter váci püspök 3 servitia minutára (30 ft.) fizetett.
 (ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, vol. 5, fol. 40v)

Da detti a di detto fl. 30 di camera prometteo pro compositione de 3 minuti servigi della chiesa Vacienne in persona di messer Piero¹ – fl. 30.

674.

Firenze, 1441. január 11.

Péter váci püspök servitiumai egészére fizetett (266 ft., 33 sol., 4 den.).
 (ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 80r)

Guillermus [tituli sancti Martini in montibus presbyter cardinalis, de Estoutvilla vulgariter nuncupatus, sacri collegii [...] camerarius] etc.² Quod Petrus Agmándi³ episcopus Wacciensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 266, sol. 33, den. 4 [...]. Prospero Sancti Georgii ad velum aureum diacono cardinale, de Columpna vulgariter nuncupato, tunc dicti collegii camerario pro dicto collegio recipiente, per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum etc. usque in diem 4 mensis Iunii anni Domini 1440 solvi fecit [...] De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 11. mensis Ianuarii, anno 1441., pontificatus [...] anno 10.

fl. 2, gr. 2.

675.

1441. március 29.

János váradi püspök 3 minuta servitiáért (50 ft.) fizet.
 (ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 46v)

1441.

Da detti a di 29 di Marzo fl. 50 de camera pro parte di 3 minuti della chiesa di Varadino in persona di messer Giovanni⁴ – fl. 50.

¹ Agmándi Péter váci püspök.

² Guillaume d'Estouteville, a Bátorosi Kollégium kamarása.

³ Agmándi Péter váci püspök.

⁴ Dominisi János váradi püspök.

676.

1441. április 12.

Ambrus csornai prépost 3 minuta servitiáért (5 ft., 28 sol., 3 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, vol. 5, fol. 46v)

Da detti a di 12 detto fl. 5, sol. 28, den. 3 de camera pro li 3 minuti de monastero di Santo Stefano di Chorna Ianuense [!] in persona di messer Ambrogio¹ – d.^a [!] 5, sol. 28, den. 3.

^a Helyesen: fl.

677.

Firenze, 1441. május 22.

János váradi püspök fizetési haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 84r)

Guillermus etc. Quod intellecta [...] pro parte Iohannis² episcopi Variensis [...] ad solvendum illas pecuniarum summas etc. [...] ac termino nondum elapso etc. hinc et usque ad 6 menses proxime venturos a data presentium computandos [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 22 mensis Maii, anno 1441, pontificatus [...] anno 11.

fl. 1, gr. 2.

678.

Firenze, 1442. március 14.

Mátyás veszprémi püspök servitiumai egy részét (480 fl.) megfizette.(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 95v)³

Bissarion [tituli basilice duodecim apostolorum presbyter cardinalis Nissenus, de Gretia vulgariter nuncupatus, sacri collegii [...] camerarius] etc.⁴ Quod Mathias⁵ episcopus Vesprimiensis pro parte suorum [...] ac termino iam diu elapso etc. fl. 480

¹ Ambrus csornai premontrei prépost.

² Dominisi János váradi püspök.

³ Kiadása: MREV III, n. CXCIX (119).

⁴ Basilius Bessarion († 1472), thebai (1440–1478), sipontói érsek (1447–1449), mazzarai (1449–1458), pamplonai püspök (1458–1462), a jeruzsálemi pátriárkátus adminisztrátora (1449–1458), konstantinápolyi pátriárka (1463–1472), a Ss. XII Apostoli presbiter-bíborosa (1439–1449), Frascati (1449–1468), majd Sabina püspök-bíboros (1468–1472), a Bíborosi Kollégium kamarása (1441, 1467). Vö. HC II, 8, 59, 60, 61, 135, 164, 188, 211, 238, 249.

⁵ Gatalóci Mátyás veszprémi püspök.

[...] Prospero Sancti Georgii ad velum aureum diacono cardinale, de Columnna vulgariter nuncupato, tunc dicti collegii camerario pro dicto collegio recipiente, per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum etc. usque in diem 4 mensis Iunii anni Domini 1440 solvi fecit [...] De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 14 mensis Martii, anno 1442, pontificatus [...] anno 12.

fl. 2, gr. 2.

679.

Firenze, 1442. március 29.

*János váradi püspök servitiumai egy részét (275 fl.) megfizette,
a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 95v)

Bissarion etc. Quod Iohannes¹ episcopus Varadiensis pro parte suorum [...] ac termino iam diu elapso etc. fl. 275 nobis etc. per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum mercatorum etc. die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. Verum etc. hinc et usque ad 6 menses [...] a data presentium computandos [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 29 mensis Martii, anno 1442, pontificatus [...] anno 12.

fl. 5, gr. 5.

680.

Firenze, 1442. október 1.

*János váradi püspök servitiumai egy részét (300 fl.) megfizette,
a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 104r)

Nicolaus² miseratione divina tituli Sancti Marcelli sacrosancte Romane ecclesie presbyter cardinalis, Capuanus vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius universis [...] Universitati [...] Quod Iohannes³ episcopus Varadiensis pro parte suorum [...] fl. 300 [...] Bissarione tituli basilice Duodecim Apostolorum presbytero cardinale, Niceno vulgariter nuncupato, tunc dicti collegii camerario pro dicto collegio recipiente usque in diem 9 mensis Augusti proxime preteriti necnon pro simili parte eorumdem [...] ac termino nondum elapso etc. fl. similes 76 nobis etc. per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum die date presentium

¹ Dominisi János váradi püspök.

² Niccolò d'Acciapaccio († 1447) tropeai püspök (1410–1435), capuai érsek (1435–1447), a S. Marcello diakónus-bíborosa (1439–1447), a Bíborosi Kollégium kamarása (1442). Vö. HCl I, 500; II, 7, 59, 63, 118, 257.

³ Dominisi János váradi püspök.

solvi fecit [...]. De quibus etc. Verum etc. hinc et usque ad 6 menses [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 1 mensis Octobris, anno 1442, pontificatus [...] anno 12.

fl. 3, gr. 3.

681.

1442. október 2.

János váradi püspök 3 servitia minutára (56 duc., 22 sol.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 48v)

1442.

Da detti duc. 56, sol. 22 sono pro parte de 3 minuti servigi della chiesa di Varadino in persona di messer Giovanni¹ a di 2 d'ottobre – duc. 56, sol. 22.

682.

Firenze, 1442. október 17.

Miklós zenggi püspök servitiumai egészére (26 ft., 15 sol., 10 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 104v)

Nicolaus etc. Quod Nicolaus² episcopus Segniensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 26, sol. 15, den. 10 nobis etc. per manus [...] Ambrosii Dardanoni litterarum apostolicarum scriptoris die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Florentie, die 17 mensis Octobris, anno 1442, pontificatus [...] anno 12.

fl. 1, gr. 2.

683.

Siena, 1443. július 29.

András zenggi püspök servitiumai egészére (26 ft., 39 sol., 3 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 68, fol. 115v)

Nicolaus etc. Quod Andreas³ episcopus Signiensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 26, sol. 39, den. 3 nobis etc. per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum mercatorum Florentinorum Curiam Ro-

¹ Dominisi János váradi püspök.

² Miklós OP, dalmáciai rendtartományi előljáró, zenggi püspök (1442–1443). Vö. HC II, 237. A magyarországi források szerint üresedésben volt ekkor a püspökség. ENGEL, *Archontológia* I, 87.

³ Durazzói András zenggi püspök.

manam sequentium die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Senis, die 29 mensis Iulii, anno 1443, pontificatus [...] anno 13.
fl. 1, gr. 2.

684.

1445. április 13.

András pécsi püspök 3 servitia minutára (113 ft.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 61r)

1445.

Eta di 13 d'aprile fl. 113, sol. - pro parte de 3 minuti della chiesa di V-chiese¹ in persona di messer Andrea² per le mani di messer Taddeo da Trivisi - fl. 113, sol. -.

685.

Róma, 1446. február 11.

Benedek zágrábi püspök a commune és minutum servitium egy részét (200 fl.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 73, fol. 66r)³

Petrus [Sancte Marie nove [...] diaconus cardinalis, sacri collegii [...] camerarius] etc.⁴ Quod Benedictus⁵ episcopus Zagrabiensis pro parte suorum communis et minuti servitiorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 200 nobis etc. per manus [...] Cosme et Laurentii de Medicis et sociorum suorum etc. die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Verum etc. hinc et usque ad festum Nativitatis Domini nostri Iesu Christi⁶ [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 11 mensis Februarii, anno a Nativitate Domini 1446, pontificatus domini Eugenii pape IV anno 15.

fl. 3, gr. 3.

¹ Quinqueecclesiae (Pécs).

² Kálnói András pécsi püspök.

³ Kiadása: MVC I, n. 789 (421).

⁴ Pietro Barbo bíboros, kamarás.

⁵ Zólyomi Benedek zágrábi püspök.

⁶ 1446. december 25.

686.

Róma, 1446. február 14.

*Benedek zágrábi püspök a commune servitium egy részét megfizette (200 fl.),
a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.*

(ASRo Camerale I, vol. 1121, fol. 43r)

Universis etc. Astorgius [archiepiscopus Beneventanus locumtenens]¹ etc. Quod Benedictus² episcopus Zagrabiensis pro parte sui communis servitii [...] fl. 200 [...] Francisco de Padua³ [...] die date presentium per manus Michaelis de Previdia prepositi Poseniensis Strigoniensis diocesis solvi fecit [...] De quibus quidem etc. Verum intellecta [...] ad solvendum residuum sui communis servitii [...], terminum faciende solutionis ad festum Nativitatis Domini nostri Iesu Christi⁴ prorogamus et eidem de novo assignamus. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, die 14 mensis Februarii, anno 1446, indictione 9, pontificatus anno 15.

Receptum Franciscus de Padua tax. fl. 3, gr.

sanctissimi domini nostri pape thesaurarius

Visa L[udovicus] de Garsiis, P[etrus] Parvi Iohannis

686a.

Róma, 1446. március 15.

*János váradi püspök servitiumai egy részét (500 fl.) megfizette,
a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 73, fol. 42r)

Petrus etc. Quod Iohannes⁵ episcopus Varadiensis pro parte suorum [...] ac termino iam diu elapso etc. fl. 500 nobis etc. per manus magistri Tadei de Tervisio artium et medicine doctoris die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Et insuper tec. Secum etc. Verum etc. hinc et usque ad 1 diem mensis Octobris [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 15. mensis Martii, anno a Nativitate Domini 1446, pontificatus Eugenii pape IV anno 15.

fl. 6, gr. 6.

¹ Astorgio Agnesi († 1451) miletói (1411–1413), melfi (1418–1420), anconai püspök (1419–1437), beneventói érsek (1436–1451), a S. Eusebio presbíter-bíborosa (1448–1451), a Bíborosi Kollégium kamarása (1445, 1446, 1449). Vö. HC I, 88, 335, 341; II, 10, 59, 62, 104; *Mandati della Reverenda*, 78.

² Zólyomi Benedek zágrábi püspök.

³ Franciscus (Legnani) de Padua pápai *cubicularius*, *receptor pecuniarium Camerae Apostolicae*, majd *thesaurarius* (1443–1448), ferrarai (1446–1460), majd bellunoi (1460–1462) püspök. Vö. HC II, 153; GOTTLOB, *Aus der Camera*, 271.

⁴ 1446. december 25.

⁵ Zrednai János váradi püspök.

687.

Róma, 1446. március 15.

János választott váradi püspök a commune servitium egy részét (500 ft.) megfizette, a fennmaradó rész és a servitia minuta törlesztésére haladékat kapott.

(ASRo Camerale I, vol. 1121, 46r)¹

Universis etc. Ludovicus etc.² Quod Iohannes³ electus Waradiensis pro parte solutionis sui communis servitiorum summam fl. 500 ipsi camere [...] Francisco de Padua domini nostri thesaurario [...] die date presentium per manus magistri Tadei de Trevisio solvi fecit. De quibus [...]. Insuper etc. Secum etc. Verum intellecta [...] ad solvendum residuum dicti sui communis servitii necnon etiam suorum minorum servitiorum integram solutionem [...], terminum [...] per totum mensem Octobris proxime futuri prorogamus [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 15 mensis Martii, 1446, ind. 9, pontificatus etc. anno 16.

Receptum Franciscus de Padua

fl. 6, gr. 6.

sanctissimi domini nostri pape thesaurarius

Visa A[lphonsus] Roderici, F[ranciscus] Lavezius

[*m.d.*] 'Recepit dominus Alfonsus ex [...] 3 et reliquos 3 [...] Turlano pro interesse suo.'¹ [*m.s.*] 'fl. 6, gr. 6. Reverendus dominus Alfonsus ex his sex tres et reliquos tres reverendus dominus Iacobus Turlotio pro mense suo. [...] Concord. A[storius] Benevent[anus] locumtenens'

688.

Róma, 1446. április 15.

András pécsi püspök servitiumai egy részét (757 ft.) megfizette, a fennmaradó rész megfizetése alól felmentést kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 73, fol. 67v)⁴

Petrus etc. Quod Andreas⁵ episcopus Quinqueecclesiensis pro parte suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 757 nobis etc. per manus Iohannis de Barania canonici Quinqueecclesiensis⁶ die date presentium solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo eorumdem communis et minuti servitiorum de consensu etc. ac certis de causis etc. eidem domino episcopo hac vice dumtaxat liberaliter facta. De quibus etc. In

¹ Kiadása: MVC I, n. 1069 (569–570).

² Lodovico Trevisano († 1465), aquileiai pátriárka (1439–1465), a S. Lorenzo in Damaso presbiter-bíborosa (1440–1465) albanói püspök-bíboros (1465), *camerlengo* (1440–1465). Vö. HC II, 8, 92; GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 269; HOFMANN, *Forschungen*, II, 87; DEL RE, *Curia Romana*, 308; *Mandati della Reverenda*, 77.

³ Zrednai János váradi püspök.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 790 (422).

⁵ Kálnói András pécsi püspök.

⁶ Bastognei János pécsi kanonok.

quorum etc. Datum Rome, die 15 mensis Aprilis, anno 1446, pontificatus Eugenii pape IV anno 16.

fl. 3, gr. 3.

689.

Róma, 1446. április 16.

András pécsi püspök commune servitiiuma (200 ft.), továbbá 1 (126 ft., 46 sol., 10 den.), valamint 3 servitia minuta (133 ft.) után fizetett, a fennmaradó rész megfizetése alól a Bíborosi Kollégium felmentette.

(ASRo Camerale I, vol. 1121, fol. 46r)

Universis etc. Ludovicus etc. Quod Andreas¹ electus Quinqueecclesiensis pro parte solutionis sui communis servitiorum fl. 200 ipsi camere [...] Francisco de Padua [...] necnon pro integra solutione 1 minuti servitii nobis et venerabilibus viris etc., pro quo etc. fl. 126, sol. 46 et den. 10 monete Romane necnon etiam pro parte solutionis 3 minutorum servitiorum familiaribus etc. fl. 113 ipsis clericis nostro ac eorum propriis et dictorum etc. Et insuper sanctissimus etc. certis rationalibus causis etc. residuum communis et 3 minutorum servitiorum remisit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 16 mensis Aprilis 1446, indictione 9, pontificatus etc. anno 16.

Receptum Franciscus de Padua

fl. 5, gr.

Visa N[icolaus] Reys,² F[ranciscus] Lavezius

[*m.s.*] 'Concord. A[storgius] Benevent[anus] locumtenens'.

690a.

1446. szeptember 6.

Mátyás erdélyi püspök 3 servitia minuta után (57 ft., 34 sol., 7 den.) fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 87A, fol. 62v)

1446.

Da 3 minuti servigi ad 6 di Settembre fl. 57, sol. 34, den. 7 de camera pro parte de 3 minuti della chiesa Transilvana in persona di messer Matteo³ – fl. 57, sol. 34, den. 7.

¹ Kálnói András pécsi püspök.

² Nicolaus Leys, kamarai klerikus (1435–1450). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

³ Labischini (Łabasziyni-i) Máté erdélyi püspök.

690b.*Róma, 1447. június 20.**Benedek zágrábi püspök fizetési haladékat kapott.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 29v)¹*

Iohannes [tituli sancte Marie in Transtiberim presbyter cardinalis de Turre cremate vulgariter nuncupatus, sacri collegii [...] camerarius]² etc. Quod intellecta [...] pro parte Benedicti³ episcopi Zagrabiensis [...] ac termino iam diu elapso [...] hinc et usque ad 6 menses [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 20 mensis Iunii, anno a Nativitate Domini 1447, pontificatus domini Nicolai pape V anno 1.

fl. 3, gr. 3.

691.*Róma, 1447. augusztus 24.**János váradi püspök commune és minutum servitiuma egy részét (100 ft.)**megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére haladékat kapott.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 31v)*

Iohannes etc. Quod Iohannes⁴ episcopus Vardiensis pro parte suorum communis et minuti servitiorum, in quibus etc. ac termino iam diu elapso etc. fl. 100 nobis etc. per manus Iohannis de Zagrabia familiaris dicti domini episcopi die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. Verum etc. hinc et usque ad festum Pentescostes⁵ [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 24 mensis Augusti, anno 1447, pontificatus domini Nicolai V anno 1.

fl. 4, gr. 4.

¹ Kiadása: MVC I, n. 847 (447-448).

² Juan de Torquemada OP, cadizi (1440-1442), orense-i püspök (1442-1445; 1463-1466), a S. Sisto diakónus- (1439-1446), majd a S. Maria in Trastevere presbiter-bíborosa (1446-1460), később prenestei (1460-1463), végül sabinai püspök-bíboros (1463-1468), a Bíborosi Kollégium kamarása (1446). Vö. HC II, 8, 59, 60, 63, 65, 99, 157.

³ Zólyomi Benedek zágrábi püspök.

⁴ Zrednai János váradi püspök.

⁵ 1448. május 12.

692.

Róma, 1447. szeptember 12.

Demeter zágrábi püspök a commune és 1 minutum servitium egy részét (200 ft.) megfizette, a fennmaradó rész törlesztése alól felmentést kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 32r)¹

Iohannes etc. Quod Natalis Iohannes² episcopus Nonensis se ut et tamquam principalis et privata persona pro et nomine [!] [...] Demetrii³ episcopi Zagabriensis [!] pro communi et 1 minuto servitiis eidem collegio debitis ratione promotionis de persona dicti domini Demetrii ad ecclesiam Zagabriensem facte camere dicti collegii obligaverat. Hinc autem est, quod ipse dominus Demetrius pro parte dicti communis servitii, in quo etc. ac termino nondum elapso erat prefatus Natalis, ut premittitur, obligatus ratione dicte ecclesie Zagabriensis fl. 200 nobis etc. per manus prefati domini Natalis die date presentium solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo eiusdem communis servitii certis de causis [...] eidem domino Zagabriensi hac vice facta. De quibus etc. prefatos Demetrium Zagabriensem et Natalem Nonensem episcopos, ecclesiasque suas etc. absolvimus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 12 mensis Septembris, anno 1447, pontificatus [...] anno 1.

fl. 2, gr. 2.

693.

Róma, 1449. január 18.

Mátyás erdélyi püspök servitiumai egy részét (240 ft.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 52v)

Dominicus etc. Quod Mateus⁴ episcopus Transilvanensis pro parte suorum ac termino nondum elapso fl. 240 [...] Petro Sancte Marie nove diacono cardinale, tunc dicti collegii camerario pro dicto collegio recipiente, per manus Tomasi de Spinellis et sociorum etc. usque in diem 6 mensis Septembris anni Domini 1446 solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Data [!] Rome, die 18 mensis Ianuarii, anno [...] 1449, pontificatus [...] anno 2.

fl. 2, gr. 2.

¹ Kiadása: MVC I, n. 848 (448). Vö. MVC I, n. 801 (426–427).

² Iohannes Natalis OCarm, nonai püspök (1436–1462). Vö. HC II, 204; ENGEL, *Archontológia* I, 86.

³ Monoszlói Csupor Demeter ekkor nem Zágráb, hanem Knin püspöke volt (1438–1458). 1447-ben ugyan elvileg átkerült Zágrábba, de áthelyezését megsemmisítették, így itteni püspöksége 1465–1466 közé datálható, innét került át Győrbe (1466–1481). Vö. HC II, 167, 251, 271; ENGEL, *Archontológia* I, 85.

⁴ Labischini (Łabasziyni-i) Máté erdélyi püspök.

694.

Róma, 1450. december 19.

Benedek zágrábi püspök fizetési haladékokat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 84^{rv})¹

Isidorus [tituli Sanctorum Marcelli et Petri presbyter cardinalis, Ruxiensis vulgari-
ter nuncupatus, collegii (...) camerarius]² etc. Quod intellecta [...] pro parte [...] Benedicti³ episcopi Zagabriensis [...] ac termino iam diu elapso [...] hinc et usque ad 6
menses a data presentium computandos [...] prorogandum etc. Ita tamen etc. Et
insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 19 mensis Decembris, anno
ut supra, pontificatus [...] anno 4. fl. 3, gr. 3.

695.

Róma, 1450. december 29.

*Szilasi Vince váci püspök servitiumai egy részét (233 fl., 44 sol., 5 den.) megfizette,
a fennmaradó rész (30 ft.) megfizetése alól felmentést kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 84^v–85^r)

Isidorus etc. Quod Vicentius episcopus Vaciensis pro parte suorum [...] ac termino
nondum elapso etc. fl. 233, sol. 44, den. 5 nobis etc. per manus Cosme de Medicis etc. die
date presentium solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo eiusdem communis et
minuti servitorum ascendente ad similes fl. 30 de consensu etc. ac vice dumtaxat hac [...] facta.
De quibus etc. solutis et remissis etc. In quorum etc. Datum Rome, die 29 mensis
Decembris, anno Domini 1450, pontificatus [...] anno [4]. fl. 3, gr. 3.

696.

Róma, 1451. június 22.

*Gergely milkói püspök, a bakonybéli apátság kommandátora kommanda címén fizetett
(21 fl., 15 sol., 10 den.), a fennmaradó rész (5 ft.) megfizetése alól felmentést kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 91^v)

Isidorus etc. quod Gregorius⁴ episcopus Millaoviensis [!] commendatarius monas-
terii Sancti Mauritii de Beel ordinis Sancti Benedicti Vesprimiensis diocesis pro parte

¹ Kiadása: MVC I, n. 853 (450).

² Kijevi (Thesszaloniki) Izidor († 1462), a cerviai püspökség adminisztrátora (1451–1455), konstantinápolyi pátriárka, (1455k–1463), corfui érsek (1459e.), nicosiai érsek (1458–1462), a Ss. Marcellino e Pietro presbiter-bíborosa (1439–1451), sabinai püspök-bíboros (1451–1462), a Bíborosi Kollégium kamarása (1450). Vö. HC II, 8, 59, 60, 63, 126, 135, 136, 202.

³ Zólyomi Benedek zágrábi püspök.

⁴ Gergely milkói püspök.

suorum [...] ac termino nondum elapso, ratione dicte commende etc. fl. 21, sol. 15, den. 10 nobis etc. per manus Burcadi Ter canonici ecclesie Curiensis die date presentium solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo [...] ascendente ad similes fl. 5 [...] ratione dicte commende facta. In quorum etc. Datum Rome, die 22 mensis Iunii, anno 1451, pontificatus [...] anno 5.

fl. 1, gr. 2.

697.

Róma, 1452. január 4.

Benedek zágrábi püspök fizetési baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 102r)¹

Latinus [tituli sanctorum Iohannis et Pauli [...] presbyter cardinalis, de Ursinis vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]² etc. Quod intellecta pro parte Benedicti³ episcopi Zagabriensis [...] hinc et usque ad 3 menses [...] a data presentium computandos [...] prorogandum [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 4 mensis Ianuarii, anno 1452, pontificatus [...] anno 5.

fl. 1, gr. 2.

698.

Róma, 1452. február 25.

Miklós nyitrai püspök fizetési baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 105v)

Latinus etc. Quod intellecta [...] pro parte Nicolay⁴ episcopi Nitriensis [...] ac termino iam diu elapso etc. [...] hinc et usque ad Kal. Iulii proxime venturi, ultimam mensis Iunii⁵ terminum [...] prorogandum [...]. Ita tamen etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 25. mensis Februarii, anno ut supra, pontificatus [...] anno 5.

fl. 3, gr. 3.

¹ Kiadása: MVC I, n. 856 (452).

² Latino Orsini († 1477), conzai érsek (1438–1439), trani érsek (1439–1450), urbinói érsek (1450–1452), a bari érsekség adminisztrátora (1454–1472), tarentói érsek (1472–1477), a Ss. Giovanni e Paolo presbiter-bíborosa (1448–1468), majd Albano (1465–1468), végül Frascati püspök-bíborosa (1468–1477), *camerlengo* (1471–1477). Vö. HC II, II, 59, 61, 63, 102, 134, 246, 254, 260; GOTTLOB, *Aus der Camera*, 269, 273; HOFMANN, *Forschungen*, II, 88; DEL RE, *Curia Romana*, 309; *Mandati della Reverenda*, 81.

³ Zólyomi Benedek zágrábi püspök.

⁴ Zeleméri Miklós nyitrai püspök.

⁵ Két határnap szerepel: július 1 és június 30.

699.*Róma, 1452. június 3.**Miklós nyitrai püspök servitiumai egy részét (67 ft., 25 sol.) megfizette,
a fennmaradó rész törlesztése alól felmentést kapott.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 109r)*

Latinus etc. Quod Nicolaus¹ episcopus Nitriensis pro parte suorum [...] ac termino iam diu elapso etc. fl. 67, sol. 25 nobis etc. per manus Alberti Wethene² utriusque iuris doctoris die date presentium solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo eorundem hac vice dumtaxat eidem domini episcopi facta. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 3 mensis Iunii, anno 1452, pontificatus [...] anno 6. fl. 4, gr. 4.

700.*Róma, 1452. június 3.**Ágoston győri püspök servitiumai egy részét (140 ft.) megfizette,
a fennmaradó rész törlesztése alól felmentést kapott.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 109v)*

Latinus etc. Quod Augustinus³ episcopus Iauriensis pro parte suorum [...] ac termino iam diu elapso etc. fl. 140 nobis etc. per manus Iohannis⁴ archidiaconi in ecclesia Iauriensi die date presentium solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo [...] hac vice dumtaxat facta. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 3 mensis Iunii, anno ut supra, pontificatus [...] anno 6. fl. 4, gr. 4.

701.*Róma, 1452. december 23.**Gatályi Fülöp boszniai püspök servitiumai egy részét (37 ft., 27 sol.) megfizette,
a fennmaradó rész törlesztése alól felmentést kapott.**(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 117v)⁵*

Guillerinus [tituli sancte Sabine [...] presbyter cardinalis, Metensis vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]⁶ etc. Quod Philippus episcopus Bosnensis pro

¹ Zeleméri Miklós nyitrai püspök.² Vetési Albert nyitrai püspök.³ Salánki Ágoston győri püspök.⁴ Öttingi János győri kanonok (1449–1463), soproni főesperes. KÖBLÖS, *Az egyházi középréteg*, n. 191 (440–441).⁵ Kiadása: MVC I, n. 860 (454).⁶ Guillaume-Hugues d'Estaing bíborosa.

parte suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 37, sol. 25 nobis etc. per manus Petri et Iohannis de Medicis et sociorum mercatorum Curiam Romanam sequentium die date presentium solvi fecit [...] remissione tamen de toto residuo [...] hac vice dumtaxat facti. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 23 mensis Decembris, anno ut supra [1452], pontificatus [...] anno 6.

fl. 1, gr. 2.

702.

Róma, 1453. május 12.

Rafaél kalocsa-bácsi érsek servitiumai egy részét (500 ft.) megfizette, a másik részéből (566 ft., 33 sol., 4 den.) 242 ft.-ot karácsonyig meg kell fizetnie, a maradék összeget (324 ft., 33 sol., 4 den.) pedig építkezésre, egyházára fordíthatja.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 121v–122r)¹

Guillerinus etc. Quod Raphael² archiepiscopus Colocensis et Baciensis pro parte suorum [...] fl. 300 usque in diem 4. mensis Ianuarii anni a Nativitate Domini 1450 necnon pro simili parte eorumdem [...] ac termino iam diu elapso [...], fl. similes 200 nobis etc. per manus Mathie cantoris et canonici ecclesie Baciensis die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Et insuper etc. Secum etc. Verum intellecta [...] absolvendum residuum communis et minuti servitiorum ascendens ad similes fl. 566, sol. 33, den. 4 eidem collegio debitos [...] impotentem, auctoritate predicta sic fieri volumus, ut sequitur, et ordinamus per presentes, quod de dictis fl. 566, sol. 33, den. 4 restantibus ad solvendum eidem collegio 242 teneatur idem dominus archiepiscopus sub eisdem penis et sententiis [...] hinc et usque ad festum Nativitatis Domini nostri Iesu Christi³ [...] solvere [...], reliquos vero [fl.] 324, sol. 33, den. 4, quos sibi modo infrascripto de consensu unanimi prefati collegii reverendissimo domino cardinali Firmano liberaliter remittimus, debeat et teneatur etiam sub penis similibus convertere in fabricam aut utilitatem dictarum ecclesiarum aut alterius earumdem ubi maior iminuerit necessitas, infra 1 annum a data presentium computandum aut per 3 menses post dictum annum. Ita tamen [...] et obligatus. Quodque per capituli dictarum ecclesiarum aut alterius earumdem, in cuius usus sive utilitatem dicti fl. 324, sol. 33, den. 4 conversi et expositi fuere infra dictum terminum per suas autenticas litteras volumus ad plenum certificari, alias remissio huiusmodi fit nullius roboris et momenti et ad dictum collegium pleno iure de dictis fl. actio revertatur. In quorum etc. Datum Rome, die 12 mensis Maii, anno ut supra [1453], pontificatus [...] anno 7.

fl. 5, gr. 5.

¹ Kiadása: MVC I, n. 861 (454–455).

² Szekesői Herceg Rafaél kalocsa-bácsi érsek.

³ 1453. december 25.

703.

Róma, 1455. március 13.

Rafael kalocsa-bácsi érsek fizetési baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 143r)¹

Filippus [tituli sancte Susanne [...] presbyter cardinalis, Bononiensis vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]² etc. Quod intellecta [...] pro parte Raphaelis³ archiepiscopi Colocensis et Baciensis [...] ac termino iam diu elapso etc. [...] hinc et usque ad 6 menses a data presentium computandos [...] et prorogamus per presentes. Ita tamen etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 13 mensis Martii, anno 1453, pontificatus Nicolai pape V anno 8. fl. 3, gr. 3.

704.

Róma, 1455. március 23.

Tamás zágrábi püspök servitiumai egy részét (154 ft, 14 sol., 4 den.) megfizette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 142v)⁴

Filippus etc. Quod Thomas⁵ episcopus Zagrabiensis pro parte suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 154, sol. 14, den. 4 nobis etc. per manus Petri et Iohanni de Medicis etc. die date presentium solvi fecit realiter et cum effectum. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 23 mensis Martii, anno ut supra [1455], pontificatus domini Nicolai pape V, anno 8. fl. 2, gr. 2.

705.

Róma, 1455. szeptember 15.

Rafael kalocsa-bácsi érsek fizetési baladékot kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 148r)⁶

Filippus etc. Quod domini sacrum collegium intellecta [...] pro parte Raphaelis⁷ archiepiscopi Colocensis et Baciensis [...] ac termino nondum elapso etc. [...] hinc et

¹ Kiadása: MVC I, n. 865 (456–457).

² Filippo Calandrini (1403–1476), V. Miklós pápa testvére, bolognai püspök (1447–1476), a S. Susanna (1448–1451), a S. Lorenzo in Lucina presbiter-bíborosa (1451–1468), albanói (1468–1471), majd portói püspök-bíboros (1471–1476), apostoli főpenitenciárius, a Bíborosi Kollégium kamarása (1454/1455, 1471). Vö. HC II, 11, 59, 60, 63, 65, 108.

³ Szekcsői Herceg Rafael kalocsai érsek.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 864 (456).

⁵ Döbrentei Himfi Tamás zágrábi püspök.

⁶ Kiadása: MVC I, n. 866 (457).

⁷ Szekcsői Herceg Rafael kalocsai érsek.

usque ad festum Nativitatis Domini nostri Iesu Christi¹ prorogandum et prorogamus [...]. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 15 mensis Septembris, anno [...] 1455., pontificatus domini Calixti III anno 1.

fl. 1, gr. 2.

706.

Róma, 1456. január 28.

Rafael kalocsa-bácsi érsek servitiumai egy részét (132 ft)

megfizette, a fennmaradó rész törlesztésére kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 162v)²

Antonius [tituli sancti Grisogoni [...] presbyter cardinalis, Illerdensis vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]³ etc. Quod Raphael⁴ archiepiscopus Colocensis et Bachiensis pro parte suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 132 nobis etc. per manus Iohannis de Pancota⁵ licenciati in iure canonico vicarii prefati domini archiepiscopi die date presentium solvi fecit. De quibus etc. Verum intellecta [...] hinc et usque ad 6 menses [...] a data presentium computandos [...] per presentes. Ita tamen etc. In quorum etc. Datum Rome, die 28 mensis Ianuarii, anno 1456, pontificatus domini Calixti anno 1.

fl. 3, gr. 3.

707.

Róma, 1456. augusztus 15.

Rafael kalocsa-bácsi érsek fizetési haladékokat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 155r)⁶

Antonius etc. Quod intellecta [...] pro parte Raphaelis⁷ archiepiscopi Colocensis et Bacciensis [...] ac termino nondum elapso [...] usque ad 6 menses [...]. Ita tamen etc. Et insuper etc. Secum etc. In quorum etc. Datum Rome, die 15 mensis Augusti, anno 1456, pontificatus [...] anno 2.

fl. 3, gr. 3.

¹ 1455. december 25.

² Kiadása: MVC I, n. 868 (458).

³ Antonio Cerdá y Lloscos.

⁴ Szekcsői Herceg Rafael kalocsa-bácsi érsek.

⁵ Pankotai János bácsi kanonok, őrkanonok (1456–1476), érseki vikárius. Vö. WINKLER, *A kalocsai és bácsi*, 47; MREV III, n. CCCLXXX (242–244).

⁶ Kiadása: MVC I, n. 867 (457–458).

⁷ Szekcsői Herceg Rafael kalocsa-bácsi érsek.

708.

Róma, 1456. november 17.

*Miklós pécsi püspök servitiumai egészére fizetett (800 ft.),
a fennmaradó rész alól felmentést kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 163v)

Antonius etc. Quod Nicolaus¹ episcopus Quinqueecclesiensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 800 nobis etc. per manus Petri et Iohannis de Medicis etc. usque in diem 14 mensis Februarii proxime preteriti² solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo eorumdem [...] facta. De quibus sic solutis et remissis etc. Datum Rome, die 17 mensis Novembris, anno 1456, pontificatus [...] anno 2.

fl. 3, gr. 3.

709.

Róma, 1457. március 25.

*István kalocsa-bácsi érsek servitiumai egészére fizetett (1000 ft.),
a servitia minuta alól felmentést kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 166v)³

Eneas [tituli Sancte Sabine [...] presbyter cardinalis, Senensis vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]⁴ etc. Quod Stephanus⁵ archiepiscopus Colocensis et Bachiensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 1000 nobis etc. per manus Petri et Iohannis de Medicis et sociorum die date etc. Remissione tamen de integro suo minuto servitio de consensu et voluntate unanimi prefatorum dominorum cardinalium, maxime illorum, quorum interest, hac vice eidem domino archiepiscopo facta. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 25 mensis Martii, pontificatus [...] anno 2.

fl. 5, gr. 5.

¹ Bánfalvi Barius Miklós pécsi püspök.

² 1456. február 14.

³ Kiadása: MVC I, n. 870 (459). Vö. MVC I, n. 829 (438–439).

⁴ Enea Silvio Piccolomini pápai *subdiaconus*, trieszti (1447–1451), ermlandi (1457–1458), sienai püspök (1450–1458), a S. Sabina püspök-bíborosa (1456–1458), a Bíborosi Kollégium kamarása (1457), II. Pius néven pápa (1458–1464). Vö. HC II, 14, 59, 64, 235, 247, 262.

⁵ Várdai István kalocsa-bácsi érsek.

710.

Róma, 1457. június 21.

*Pál boszniai püspök servitiumai egy részét megfizette (36 ft., 8 sol., 4 den.),
a fennmaradó rész alól felmentést kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 169r)¹

Eneas etc. Quod Paulus² episcopus Bosniensis pro parte suorum [...] ac termino nondum [!] elapso etc. fl. 36, sol. 8, den. 4 nobis etc. per manus Guasparis Wielani de Eugandia clericus Curiensis die date solvi fecit [...]. Remissione tame de toto residuo eorumdem [...] facta. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 21 mensis Iunii, anno et pontificatus ut supra.

fl. 1, gr. 2.

711.

Róma, 1457. november 19.

Miklós zenggi püspök servitiumai egészére fizetett (26 ft., 30 sol., 4 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 174v)

Eneas etc. Quod Nicolaus³ episcopus Segniensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 26, sol. 30, den. 4 nobis etc. per manus Petri et Iohannis de Medicis et sociorum mercatorum Curiam Romanam sequentium die date solvi fecit [...]. Datum Rome, die 19 mensis Novembris, anno et pontificatus ut supra.

fl. 1, gr. 2.

712.

Róma, 1458. március 24.

*Albert csanádi püspök servitiumai egy részét megfizette (265 ft., 31 sol., 3 den.),
a fennmaradó rész törlesztése alól felmentést kapott.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 180v)

Iacobus [tituli Sancte Anastasie [...] presbyter cardinalis, Feretranus vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]⁴ etc. Quod Albertus⁵ episcopus Canadiensis pro parte suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 265, sol. 31, den. 3 nobis etc. per manus Petri et Iohannis de Medicis et sociorum mercatorum Curiam Romanam

¹ Kiadása: MVC I, n. 872 (460). Vö. MVC I, n. 831 (439–440).

² Tomicei Pál boszniai püspök.

³ Cattarói Machinensis Miklós püspök.

⁴ Giacomo Tebaldi montefeltrói püspök (1450–1458), nápolyi érsek (1458), a S. Anastasia presbiter-bíborosa (1456–1465). Vö. HC II, 12, 59, 153, 200.

⁵ Hangácsi Albert csanádi püspök.

sequentium die date solvi fecit [...]. Remissione tamen de toto residuo eorumdem [...] facta. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 24 mensis Martii, anno 1458, pontificatus domini Calisti anno 3. fl. 1, gr. 2.

713.

Róma, 1458. május 18.

Jakab argyasi püspök servitiumai egészére fizetett (17 ft., 39 sol.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 182v)

Iacobus etc. quod Iacobus¹ episcopus Argensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 17, sol. 39 nobis etc. per manus Petri et Iohannis de Medicis et sociorum mercatorum etc. die date solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 18 mensis Maii, anno a Nativitate Domini 1458, pontificatus [...] anno 3. fl. 1, gr. 2.

714.

Róma, 1458. június 27.

Albert veszprémi püspök servitiumai egészére fizetett (484 ft., 30 sol., 10 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 77, fol. 185r)²

Iacobus etc. Quod Albertus³ episcopus Vesprimiensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 484, sol. 30, den. 10 nobis etc. per manus Didaci de Vayas reverendissimi cardinalis Sancti Angeli⁴ familiaris die date solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 27 mensis Iunii, anno et pontificatus ut supra. fl. 2, gr. 2.

715.

Mantova, 1460. január 2.

Franciscus Sperancic választott knini püspök a commune servitium (75 ft.), az 1 minutum servitium (5 ft.) és a 3 minuta servitia (15 ft.) egészére fizetett.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 78, fol. 58r)⁵

Universis etc. Ludovicus [tituli sancti Laurentii in Damaso [...] presbyter cardinalis, Aquilegensis, domini pape [...] camerarius] etc. Quod Franciscus Speranchic ele-

¹ Richer Jakab argyasi püspök.

² Kiadása: MREV III, n. CCLIX (155).

³ Vetési Albert veszprémi püspök.

⁴ Juan Carvajal bíboros.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 876 (462–463). Vö. MVC I, n. 840 (443–444).

ctus Tiniensis¹ pro totali etc. sui communis servitii, in quo Camere Apostolice [...] obligatus fl. 75, reverendo patre domino Giliforti Buoncontibus² Camere Apostolice clerico, in thesaurariatus sanctissimi domini nostri pape officio locumtenenti pro ipsa camera ac pro totali etc. 1 minuti servitii nobis et venerabilibus viris dominis dicte camere clericis debiti, pro quo erat in dicta camera similiter obligatus, fl. similes 5 necnon pro totali et 3 minutorum servitiorum familiaribus etc. debitorum, pro quibus erat in prefata camera pariformiter obligatus, fl. similes 15 ipsis clericis nostro et eorum propriis ac familiarium et officialium predictorum nominibus recipientibus die date presentium per manus [...] Natalis³ episcopi Nonensis tempore debito solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Mantue etc., die 2 mensis Ianuarii, anno etc. 1460, ind. 8, pontificatus etc. domini Pii pape II anno 2.

Receptum Gilifons de Buoncontibus Apostolice Camere clericus, thesaurariatus locumtenens

Visa A[ntonio] de Forlivio, Iohannes de Aquilone.

716.

Genova, 1460. április 28.

Orbán választott szerémi püspök a commune (66 ft., 33 sol., 4 den.), az 1 minutum (4 ft., 22 sol., 2 den.) és a 3 minuta servitia egészére fizet (13 ft., 16 sol., 6 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 78, fol. 66r)⁴

Universis etc. Stephanus de Nardinis⁵ Sedis Apostolice prothonotarius et referendarius [!] ac Camere Apostolice clericus necnon camerarius et thesaurariatus sanctissimi domini nostri pape officii locumtenens salutem etc. Universitati vestre etc. Quod Urbanus⁶ electus Sirmiensis pro totali et integra solutione sui communis servitii [...] fl. 66, sol. 33, den. 4 nobis pro ipsa camera recipientibus ac pro totali [...] 1 minuti servitii [...] Ludovico [...] cardinali [...] pape camerario et [...] domini dicte camere clericis debiti [...] fl. similes 4, sol. 22, den. 2 necnon pro totali [...] 3 minutorum [...] fl. similes 13, sol. 16, den. 6 ipsis clericis prefati reverendissimi domini cardinalis camerarii et eorum ac familiarium et officialium predictorum nominibus recipientibus die date

¹ Sperancic Ferenc knini püspök.

² Gilifortus Buoncontibus (Gilforte Buonconti) kamarai klerikus (1446–1451), vicethesaurarius (1459–1462). Vö. GOTTLOB, *Aus der Camera*, 272; *Mandati della Reverenda*, 79; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae* (Iulius de Boncontibus).

³ Iohannes Natalis nonai püspök.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 877 (463–464). Vö. MVC I, n. 841 (444).

⁵ Stefano Nardini († 1484) pápai protbototarius, referendarius, az Apostoli Kamara klerikusa, helytartója, pápai kamarás (1459–1462, 1481), alkamarás (1462–1463), ferrarai kanonok, milánói érsek (1461–1484), a S. Adriano al Foro diakónus- (1473–1476), a S. Maria in Trastevere presbiter-bíborosa (1476–1484). Vö. HC II, 17, 59, 64, 66, 188; *Mandati della Reverenda*, 79; FRENZ, *Die Kanzlei*, 446–447.

⁶ Orbán szerémi püspök.

presentium per manus Martini de Yangnas clerici Placentini tempore debito solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Genis in camera apostolica, die 28 mensis Aprilis, anno [...] 1460, ind. 8, pontificatus anno 2.

Receptum S[tephanus] de Nardinis locumtenens etc.

fl. 2, gr. 2.

Visa Iohannes de Aquilone.

717.

Sienna, 1460. április 28.

Orbán szerémi püspök servitiumai egészére fizetett (71 ft., 10 sol., 2 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 26r)¹

Petrus etc. Quod Urbanus² episcopus Sirmiensis pro totali solutione suorum communis et minuti servitiorum, in quibus etc. ac termino nondum elapso etc. fl. 71, sol. 10, den. 2 nobis etc. per manus Martini de Mangnes³ die date solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Senis, die 28 mensis Aprilis, anno a Nativitate Domini 1460, pontificatus domini Pii anno 2.

fl. 1, gr. 2.

718.

Genova, 1460. szeptember 3.

János választott pécsi püspök a commune (1650 ft.), az 1 minutum (110 ft.) servitium és a 3 minuta servitia egészére fizetett (330 ft.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 78, fol. 75v)

Universis etc. Ieronimus⁴ Dei gratia archiepiscopus Cretensis, sanctissimi domini nostri papa vicethesaurarius salutem etc. Notum facimus per presentes. Quod Iohannes⁵ electus Quinqueecclesiensis pro totali [...] sui communis [...] fl. 1650, ipse camere reverendo patre domino Giliforte de Buoncontibus dicti sanctissime domini nostri pape thesaurario pro ipsa camera recipiente necnon pro totali [...] 1 minuti [...] Ludovico [...] cardinali [...] pape camerario et [...] domini dicte camere clericis debiti [...] fl. similes 110 ac etiam pro totali [...] 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus dicti domini nostre pape debitorum [...] fl. similes 330 ipsis clericis prelibati

¹ Kiadása: MVC I, n. 880 (466). Vö. MVC I, n. 898 (475).

² Orbán szerémi püspök.

³ Vö. n. 716.

⁴ Hieronymus Landus († 1497) szentszéki diplomata, krétai érsek (1458–1493), konstantinápolyi pátriárka (1474–1497), pápai (al)kinestárnok (1459–1464). Vö. HC II, 135, 139; *Mandati della Reverenda*, 80.

⁵ Csezmicsei János (Janus Pannonius) pécsi püspök.

domini camerarii et recipiente, per manus domini Iohannis Iohannis¹ canonici Quinqueecclesiensis tempore debito die date presentium [...] solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Genis, anno etc. [14]60, die 3 mensis Septembris, pontificatus etc. domini Pii pape II anno 3.

tax. fl. 9, gr. 10.

Receptum G[ilifortus] de Buoncontibus Apostolice Camere clericus, sanctissimi domini nostri pape thesaurarius

Visa Sulimanus, Ma[theus] Hennieri

719.

Siena, 1460. szeptember 1.

János pécsi püspök servitiumai egészére fizetett (1760 fl.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 32v)

Petrus etc. Quod Iohannes² episcopus Quinqueecclesiensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 1760 nobis etc. per manus Iohannis³ Quinqueecclesiensis et Bachiensis canonici, prefati domini episcopi procuratoris die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Senis, die 1 mensis Septembris, anno et pontificatus ut supra.

fl. 7, gr. 7.

720.

Róma, 1461. július 4.

Márk zenggi püspök servitiumai egészére fizetett (26 ft., 23 sol., 6 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 46r)⁴

Alexander etc. [tituli Sancte Susanne [...] presbyter cardinalis, de Saxoferrato vulgariter nuncupato, collegii [...] camerarius].⁵ Quod Marcus⁶ episcopus Segniensis pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 26, sol. 23, den. 6 nobis etc. die date presentium personaliter solvit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 4 mensis Iulii, anno et pontificatus ut supra.

fl. 1, gr. 2.

¹ János fia János pécsi és bácsi kanonok.

² Csezmicei János (Janus Pannonius) pécsi püspök.

³ János fia János pécsi és bácsi kanonok.

⁴ MVC I, n. 882 (467).

⁵ Alessandro Oliva (de Saxoferrato) OESA, *prior generalis*, S. Susanna presbiter-bíborosa (1460–1463), a Bíborosi Kollégium kamarása (1461). Vö. HC II, 13, 59, 65.

⁶ Fiumei Márk zenggi, majd knini püspök.

721.

Róma, 1461. július 6.

*Márk zenggi püspök a commune (25 ft.), az 1 minutum (1 ft., 39 sol., 6 den.)
servitium és a 3 minuta servitia egészére (5 ft.) fizetett.*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 78, fol. 100v)

Universis etc. Ieronimus [...] archiepiscopus Cretensis, sanctissimi domini nostri papa vicethesaurarius salutem etc. Universitati etc. Quod Marcus¹ episcopus Signensis pro totali [...] sui communis [...] fl. 25 [...] Giliforte etc. recipiente necnon pro totali [...] 1 minuti servitii domino camerario et venerabilibus viri dicte camere clericis debiti etc. fl. similem 1, sol. 39, den. 6 monete Romane necnon pro totali solutione 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus sanctissimi domini nostre pape debitorum etc. fl. similes 5 ipsis clericis [...] recipientibus per manus Petri et Iohannis de Medicis et sociorum etc. [...] die date presentium [...] solvi fecit etc. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 6 mensis Iulii, ind. 9, anno etc. 1461, pontificatus etc. anno 3.

Receptum G[ilifortus] de Buoncontibus

fl. 1, gr. 2.

Visa A[ntonius] de Forlivio, M[iletus] Thenini

[*m.s.*] 'pro totali communi fl. 25, pro minuto integro fl. 1, sol. 33, den. 4, pro 3 minutis integris fl. 5. Concord. Hie[ronymus] Cretensis vicecamerarius'.

722.

Róma, 1463. január 26.

Miklós erdélyi püspök servitiumai egészére fizetett (787 ft.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 67v)

Nicolaus etc. [tituli sancti Petri ad vincula [...] presbyter cardinalis, sacri collegii [...] camerarius]² quod Nicolaus³ episcopus Transilvanus pro totali solutione suorum [...] ac termino nondum elapso etc. fl. 787 usque in diem 2 mensis Ianuarii proxime preteriti⁴ reverendissimo in Christo patre domino Nicolao⁵ tituli Sancte Cecilie presbytero cardinale, Thianensi vulgariter nuncupato, pro dicto collegio tunc recipiente, per manus Petri et Iacobi de Bassis et sociorum etc. solvi

¹ Fiumei Márk zenggi, majd knini püspök.

² Nicolaus Cusanus brabanti főesperes, brixeni püspök (1450–1464), a S. Pietro in Vincoli presbiter-bíborosa (1448–1464), a Bátorosi Kollégium kamarása (1463). Vö. HC II, II, 30, 31, 59, 64, III.

³ Szapolyai Miklós erdélyi püspök (1462–1468). Vö. HC II, 254; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 373–383; FÜGEDI, *A XV. századi magyar*, 491; FERENCZI, *A gyulafébérvári*, 132.

⁴ 1463. január 2.

⁵ Niccolò Forteguèrri teanói püspök (1458–1473), a S. Cecilia presbiter-bíborosa (1460–1473), a Bátorosi Kollégium kamarása (1462). Vö. HC II, 13, 59, 61, 249.

fecit. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 26 mensis Ianuarii, anno 1463, pontificatus anno [5]. fl. 3, gr. 3.

723.

Siena, 1464. május 2.

Tamás nyitrai püspök – mivel a zágrábi püspökség után már megfizette az annátát és a servitia minutát, de a püspökség javait nem élvezhette – felmentést kapott a nyitrai püspökség, a pannonhalmi és széki apátságok után fizetendő servitium fizetése alól.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 89v)¹

Iacobus [tituli sancti Grisogoni [!] [...] presbyter cardinalis, Papiensis vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]² etc. Quod Thomas episcopus³ Nitriensis ratione promotionis sue ad dictam ecclesiam necnon commende abbatiarum Sancti Martini ordinis Sancti Benedicti lauriensis diocesis et Zeek ordinis Cisterciensis Quinqueecclesiensis diocesis camere dicti collegii necnon familiaribus etc., in quibus etc. ac termino etc. etiam quia iam alias de promotione sua in ecclesiam Zagrabiensem aliquibus impedimentibus disturbis possessionem adipisci [!] non potuit, de qua iam annatam et minutum servitium solverat, in recompensam dicte solutionis et aliis bonis respectibus et causis ipsum collegium et animum suorum moventibus totum et quodquod de ipsa ecclesia Nitriensi et dictarum abbatiarum solvere tenebatur, preffactum [!] collegium remisit et nos etiam eadem auctoritate et consensu remittimus ac vice dumtaxat absolventes eundem episcopum, successores suos et eorum bona etc. De quibus sic remissis etc. In quorum etc. Datum Senis, 2 Maii, anno et pontificatus ut supra. Gratis de mandato.

724.

Róma, 1465. május 30.

János váradi püspök servitiumai egészére fizetett (1083 ft., 16 sol., 8 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 109r)

Ludovicus [tituli sanctorum Petri et Marcellini [...] presbyter cardinalis, de Alabreto vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]⁴ etc. Quod Iohannes⁵ episcopus Varadiensis pro totali solutione suorum [...] ac termino etc. fl. 1083, sol. 16, den. 8,

¹ Kiadása: MVC II, n. 1354 (747).

² Iacopo Ammanati Piccolomini († 1479) páviai (1460–1479), luccai püspök (1477–1479), a S. Crisogono diakónus-bíborosa (1461–1477), Frascati püspök-bíborosa (1477–1479), a Bíborosi Kollégium kamarása (1462, 1464, 1476). Vö. HC II, 14, 59, 61, 62, 180, 212.

³ Döbrentei Tamás nyitrai püspök.

⁴ Louis d'Albret († 1465), aire-i (1445–1460), cahors-i püspök (1460–1465), a Ss. Marcellino e Pietro presbiter-bíborosa (1461–1465), a Bíborosi Kollégium kamarása (1465). Vö. HC II, 14, 59, 63, 80, 123.

⁵ Zrednai János váradi püspök.

nobis etc. per manus Petri [et] Cosme de Medicis et sociorum etc. die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, 30 mensis Maii, anno et pontificatus ut supra.

fl. 5, gr. 5.

725.

Róma, 1465. június 1.

János esztergomi érsek servitiumai egy részére (1472 ft., 16 sol., 8 den.) fizetett, a fennmaradó összeg (694 ft.) megfizetése alól a török elleni hadakozásra tekintettel a Bíborosi Kollégium felmentette.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 109r)

Ludovicus etc. Quod Iohannes¹ archiepiscopus Strigoniensis pro parte solutionis suorum [...] solvit fl. 1472, sol. 16, den. 8 nobis etc. die date presentium solvi fecit per manus Petri [et] Cosme de Medicis etc. Residuum vero fl. similes 694 et totum quodquod ipse archiepiscopus tenebatur et erat efficaciter obligatus, ipsum sacrum collegium eo, quod preffatus [!] archiepiscopus et de per se et unacum serenissimo rege Ungarie ad deffensionem [!] fidei Christiane continuo arma contra nephandissimum crucis hostem, Turchum capit et insistit aliisque rationabilibus causis animum ipsius collegii moventibus liberaliter hac vice dumtaxat donavit pariter et remisit. Quod nos etiam auctoritate hac parte nobis commissa et de consensu [...] per presentes. De quibus sic. [...]. In quorum etc. Datum Rome, 1 mensis Iunii, anno et pontificatus ut supra.

fl. 10, gr. 10.

726.

Róma, 1466. április 20.

Pál zenggi püspök servitiumai egészére fizetett (26 ft., 15 sol., 8 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 124v)

Berardus [tituli sancte Sabine [...] presbyter cardinalis, Spoletanus vulgariter nuncupatus, collegii [...] camerarius]² etc. Quod Paulus³ episcopus Seginensis pro totali solutione suorum [...] fl. 26, sol. 15, den. 8, nobis etc. per manus Petri [et] Cosme de Medicis et sociorum etc. die date presentium solvit fecit [!] [...]. De quibus

¹ Zrednai János esztergomi érsek.

² Berardo Eruli († 1479), spoletói püspök (1448–1474), a S. Sabina presbiter- (1460–1474), Sabinia püspök-bíborosa (1474–1479), az Apostoli Kamara helytartója (1459), a Bíborosi Kollégium kamarása (1466). Vö. HC II, 13, 59, 60, 64, 241; *Mandati della Reverenda*, 79.

³ Boszniai Pál zenggi püspök.

etc. In quorum etc. Datum Rome, 20 mensis Aprilis, anno a Nativitate Domini 1466, pontificatus domini Pauli etc. anno 2. fl. 1, gr. 2.

727.

Róma, 1466. május 31.

*Osvát zágrábi püspök, a pécsváradi apátság commendátora
servitiumai egészéért fizetett (160 ft.).*

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 126r)

Berardus etc. Quod Osvaldus¹ episcopus Zagrabiensis, commendatarius monasterii Sancte Marie Pechvaradiensis ordinis Sancti Benedicti Quinqueecclesiensis diocesis pro totali solutione suorum [...] ratione commende etc. fl. 160 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pacis et sociorum suorum mercatorum etc. die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, ultima mensis Maii, anno, pontificatus ut supra. fl. 2, gr. 2.

728.

Róma, 1466. június 28.

Osvát zágrábi püspök servitiumai egészére fizetett (1066 ft., 33 sol., 4 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 127v)²

Berardus etc., quod Osvaldus³ episcopus Zagrabiensis pro totali solutione suorum [...] fl. 1066, sol. 33, den. 4 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pacis et sociorum suorum mercatorum etc. die date presentium solvi fecit [...]. Datum Rome, die, anno, pontificatus ut supra. fl. 4, gr. 4.

729.

Róma, 1466. június 28.

Demeter győri püspök servitiumai egészére fizetett (426 ft., 33 sol., 4 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 127v)⁴

Berardus etc. Quod Demetrius⁵ episcopus Iauriensis pro totali solutione suorum [...] fl. 426, sol. 33, den. 4 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pacis et

¹ Laki (Szentlászlói) Tuz Osvát zágrábi püspök.

² Kiadása: MVC I, n. 888 (470). Vö. MVC I, n. 908 (480–481).

³ Laki (Szentlászlói) Tuz Osvát zágrábi püspök.

⁴ Kiadása: MVC I, n. 889 (471).

⁵ Monoszlói Csupor Demeter győri püspök.

sociorum suorum mercatorum etc. die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die, anno, pontificatus ut supra.

fl. 2, gr. 2.

730.

Róma, 1466. október 15.

Miklós modrusi püspök servitiumai egészére fizetett (70 ft., 41 sol., 8 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 132v)¹

Berardus etc. Quod Nicolaus² episcopus Modrusiensis pro totali solutione suorum [...] ratione translationis sue de ecclesia Signensi ad ecclesiam Modrusiensem fl. 70, sol. 41, den. 8 nobis etc. per manus Petri Cosme de Medicis et sociorum suorum [...] die date presentium solvi fecit [...] De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, 15 Octobris 1466, pontificatus ut supra.

fl. 1, gr. 2.

731.

Róma, 1466. november 20.

Benedek boszniai püspök servitiumai egy részét (53 ft., 28 sol., 7 den.) megfizette, a fennmaradó összeg befizetése alól a török veszélyre tekintettel felmentést kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 134r)³

Berardus etc. Quod Benedictus⁴ episcopus Bosniensis pro parte solutionis suorum [...] fl. 53, sol. 28, den. 7 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pacis et sociorum suorum mercatorum etc. die date presentium solvit [!] fecit [...]. Residuum vero et quodquod ipse dominus episcopus solvere tenebatur, idem sacrum collegium, quia confines [!] habet apud Turcos et aliis rationabilibus causis [...] remisit et donavit. Quod nos etiam etc. De quibus sic remissis et solutis etc. In quorum etc. Datum Rome, 20 Novembris 1466, pontificatus domini Pauli anno 3.

fl. 1, gr. 2.

¹ Kiadása: MVC I, n. 891 (472).

² Cattarói Machinensis Miklós modrusi püspök.

³ Kiadása: MVC I, n. 892 (472). Vö. MVC I, n. 910 (481–482).

⁴ Lövői Benedek boszniai püspök.

732.

Róma, 1466. november 20.

János csanádi püspök servitiumai egy részét (267 ft., 42 sol., 7 den.) megfizette, a fennmaradó összeg befizetése alól a török veszélyre tekintettel felmentést kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 134r)

Berardus etc. Quod Iohannes¹ episcopus Chonadiensis [!] pro parte suorum [...] fl. 267, sol. 42, den. 7 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pacis et sociorum suorum [...] die date presentium solvi fecit [...]. Residuum vere et quodquod [...] idem sacrum collegium, quia confinem habet apud Turcos aliisque [...]. Quod nos etiam etc. De quibus [...]. In quorum etc. Datum Rome, 20 Novembris 1466, pontificatus [...] Pauli II anno 3.

fl. 2, gr. 2.

[*m.s.*] 'Remissio'.

733.

Róma, 1467. május 5.

Márk knini püspök servitiumai egy részét (33 ft., 25 sol.) megfizette, a fennmaradó összeg befizetése alól a török veszélyre tekintettel felmentést kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 140r)²

Guillelmus [...] episcopus Ostiensis, sacrosancte Romane ecclesie cardinalis Rothomagensis vulgariter nuncupatus, sacri collegii [...] officium camerariatus in locum reverendissimi [...] Bessarion episcopi Tusculani eiusdem sacrosancte Romane ecclesie cardinalis regens etc. Quod Marcus³ episcopus Tiniensis pro parte solutione [!] suorum [...] fl. 33, sol. 25 nobis etc. per Iohannis Bosom archidiaconi Tiniensis die date presentium solvi fecit [...]. Residuum vero et totum id, in quo ipse dominus episcopus tenebatur, idem sacrum collegium eo, quod idem episcopus apud nefandissimum Turcum suos habet confines et continuo ab ipso molestatur et dampnificatur [!] aliis etiam de causis rationabilibus hac vice dumtaxat remisit pariter et donavit. Quod nos etiam [...]. De quibus sic. [...]. In quorum etc. Datum Rome, 5 mensis Maii, anno 1467, pontificatus anno 3.^a

fl. 1, gr. 2.

[*m.s.*] 'Remissio'.

¹ Szakolyi János csanádi püspök.

² Kiadása: MVC I, n. 893 (473). Vö. MVC I, n. 911 (482).

³ Márk knini püspök.

734.

Róma, 1469. március 6.

Marinus az otocsáci Szt. Miklós-kolostor apátja servitiumai egészére fizetett (26 ft., 12 sol., 6 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. et Sol., vol. 79, fol. 168v)¹

Iohannes etc. [tituli episcopatus Portuensis, sacrosancte Romane ecclesie cardinalis Sancti Angeli vulgariter nuncupatus, sacri collegii [...] camerarius] Quod Marinus² abbas monasterii sancti Nicolai de Octozaz ordinis Sancti Benedicti Signensis diocesis pro totali solutione suorum [...] fl. 26, sol. 12, den. 6 nobis [...] per manus Guilelmi clerici Leodiensis diocesis die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. [...] In quorum etc. Datum Rome, die 6 mensis Martii, anno et pontificatus ut supra. fl. 1, gr. 2.

735.

Róma, 1469. március 6.

Marinus az otocsáci Szt. Miklós-kolostor apátja a commune és a minutum servitium egészére fizetett (26 ft., 12 sol., 6 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. vol. 80, fol. 209v; vol. 9, fol. 135r)³

Iohannes etc. Quod [...] Marinus abbas monasterii de Octozaz ordinis Sancti Benedicti Signensis diocesis pro totali solutione suorum communis et minuti servitiorum, in quibus etc. ac termino etc. [nondum elapso] ratione etc. fl. auri de camera 26, sol. 12, den. 6 nobis etc. per manus domini Guillelmi clerici Leodiensis diocesis die dati presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 6 mensis Martii, anno Nativitate Domini 1469, pontificatus domini Pauli anno 5. fl. 1, gr. 2.

736–737.⁴

Róma, 1469. április 14.

Nyújtódi Székely Miklós knini püspök servitiumai egy részét (75 ft., 25 sol.) megfizette, a fennmaradó összeg megfizetésére haladékat kapott.

(ASV Cam. Ap., Oblig. vol. 79, fol. 171r; ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 4v)⁵

Iohannes etc. Quod Nicolaus episcopus Tiniensis pro parte solutionis suorum [...] fl. 75, sol. 25 nobis [...] per manus Iacobi Pratis abbreviatoris de parco maiori die date

¹ Kiadása: MVC I, n. 896 (474–475). Vö. MVC I, n. 914 (484); MVC II, n. 1045 (546–547).

² Marinus az otocsáci Szt. Miklós-kolostor (OSB) apátja. IVAN OSTOJIC, *Benediktinci u Hrvatskoj i ostalim našim krajevima*, Split 1965, 295.

³ Vö. n. 734, MVC I, n. 914 (484); MVC II, n. 1045 (546–547).

⁴ Lukácsnál két külön szám alatt szerepel.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 897 (475); n. 1082 (577). Vö. n. 737, MVC II, n. 1372 (756–757).

presentium solvi fecit [...]. Residuum vere solvet infra 4 menses, prout obligatus est in Camera Apostolica. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 14 Aprilis, anno 1469, pontificatus anno 5.

738–739.¹

Róma, 1469. április 30.

Balázs lizáci apát servitiumai egészére fizetett (20 ft.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. 79, fol. 171v; ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 5r)²

Iohannes etc. Quod Blasius de Vimuca³ abbas monasterii Sancti Georgii de Liczatz ordinis Sancti Benedicti Segnensis diocesis pro totali solutione suorum [...] fl. 20 nobis [...] per manus Bernabe Blasii die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. [...] In quorum etc. Datum die, anno et pontificatus ut supra.
fl. 1, gr. 2.

740–741.⁴

Róma, 1469. szeptember 25.

Bálint a bakonybéli apátság commendátora servitiumai egészére fizetett (27 ft., 25 sol.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. 79, fol. 178r; ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 12r)⁵

Iohannes etc. Quod Valentinus⁶ commendatarius monasterii Sancti Mauritii in Bell [!] ordinis Sancti Benedicti Vesprimiensis diocesis pro totali solutione suorum [...] ratione commende fl. 27, sol. 25 nobis etc., per manus Petri Andree sanctissimi domini nostri in basilica Sancti Petri penitentiarius die date presentium solvi fecit [...] De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, 25 Septembris anno 1469, pontificatus sanctissimi domini nostri domini Pauli anno 6.

fl. 1, gr. 2

¹ Lukácsnál két külön szám alatt szerepel.

² Kiadása: MVC I, n. 1083 (578).

³ Blasius de Vinica lizáci apát.

⁴ Lukácsnál két külön szám alatt szerepel.

⁵ Kiadása: MREV III, n. CCCXV (197). Vö. n. 741; PRT VII, n. 233.

⁶ Kapusi Bálint bakonybéli apát.

742.

Róma, 1470. július 31.

*Dénes a somogyvári apátság commendátora servitiumai
egészére fizetett (43 ft., 16 sol., 8 den.).*
(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 25v)

Latinus etc. Quod Dionisius¹ commendatarius monasterii Sancti Egidii ordinis Sancti Benedicti Vesprimiensis diocesis pro totali solutione suorum [...] fl. 43, sol. 16, den. 8 nobis etc. per manus Andree clerici Vesprimiensis sui procuratoris die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. Datum die ultima mensis Iulii, anno ut supra.

fl. 1, gr. 2.

743.

Róma, 1470. szeptember 24.

*Miklós váradi püspök servitiumai egészére fizetett (1000 ft.), a fennmaradó
összeg befizetése alól a török veszélyre tekintettel felmentést kapott.*
(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 26v)

Latinus etc. Quod Nicolaus² episcopus Varadiensis pro totali solutione suorum [...] fl. 1000 nobis etc. per manus Laurentii et Iuliani de Medicis etc. die date presentium solvi fecit [...]. Residuum vero idem sacrum collegium etiam ex eo, quod propter vicinitatem eum oportet se deffendere ab incursionibus illius nephandissimi Turchi, remisit pariter et donavit. Quod nos etiam auctoritate in hac parte etc. De quibus [...] in quorum etc. Datum die, anno et pontificatu ut supra.

fl. 4, gr. 4.

744.

Róma, 1472. július 28.

*Gábrriel kalocsai érsek servitiumai egy részét (571 ft., 21 sol., 4 den.) megfizette,
a fennmaradó összeg (500 ft.) befizetése alól felmentést kapott.*
(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 81r)

Guillelmus etc. Quod Gabriel³ [archi]episcopus Collocensis pro parte solutionis suorum fl. 571, sol. 21, den. 4 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pazis et sociorum suorum Curiam Romanam sequentium die date presentium solvi fecit. Re-

¹ Fegyverneki Dénes somogyvári apát.

² Stolz Miklós váradi püspök.

³ Matucsina Gábor kalocsa-bácsi érsek.

siduum vero assendens [!] ad fl. similes 500 idem sacrum collegium pro hac vice dumtaxat remisit pariter et donavit. Quod nos etc. de quibus etc. In quorum etc. datum Rome, ut supra. fl. 4, gr. 4.

745.

Róma, 1472. augusztus 8.

Gábríel kalocsai érsek az 1 minutum servitium (71 ft., 21 sol., 5 den.), a 3 minuta servitia egészére (214 ft., 14 sol., 3 den.), valamint a commune servitium egy részére (500 ft.) fizetett, a fennmaradó összeg (500 ft.) befizetése alól felmentést kapott.

(ASRo Camerale I, vol. 1131, fol. 14r)

Universis etc. Latinus [archi]episcopus Tusculanus sanctissime Romane ecclesie cardinalis de Ursinis domini pape camerarius etc. salutem etc. Universitati etc. Quod Gabriel¹ electus ecclesie Colocensis pro totali et integra solutione 1 minuti servitii nobis et venerabilibus dominis Camere Apostolice clericis debiti, pro quo ratione provisionis et perfectionis de persona sua eidem ecclesie facte sub certis sententiis, censuris et penis erat efficaciter obligatus, fl. 71, sol. 21 et den. 5 necnon pro totali et integra solutione 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus sanctissimi domini nostri pape debitorum, pro quibus occasione perfectionis et provisionis predictorum erat sub similibus censuris pariformiter obligatus, fl. similes 214, sol. 14 et den. 3 monete Romane nobis et dictis dominis clericis proprio ac famularium et officialium predictorum nomine per manus honorabilium virorum Guilelmi et Iohannis de Paziis et sociorum mercatorum Florentinorum de Romana Curia necnon fl. similes 500, in quibus pro parte communis servitii ratione provisionis et perfectionis predictarum sub similibus censuris et penis erat Camere Apostolice similiter obligatus, de mandato sanctissimi domini nostri pape super hec vive vocis oraculo nobis facto ac auctoritate et speciali commissione nostri camerariatus officii reverendissimo in Christo patri domino Laurentio Dei et Apostolice Sedis gratia in partibus Ungarie Apostolice Sedis legato² pro certis sibi incumbentibus causis nomine eiusdem camere solvi fecit realiter et cum effectu de quibus omnibus liberamus. Residuum vero eiusdem communis servitii videlicet fl. similes 500, in quibus pro residuo et complemento solutionis eiusdem communis occasione erat similiter obligatus, sanctissimus Sixtus papa IIII ex sua solita clementia et liberalitate ac etiam ex certis rationibus, causis et bonis respectibus, pro hac vice dumtaxat, eidem domino Gabrieli electo remisit eumque totaliter liberavit, prout et nos de mandato et auctoritate predictis, tenore presentium remittimus et totaliter liberamus. In quorum etc., Datum Rome, apud Sanctum Petrum, anno etc. 1472, ind. 5, die 8 Augusti, pontificatus anno 1.

Visa B. Rogas, Aloisius de Lanifranca

¹ Matucsinaí Gábor kalocsa-bácsi érsek.

² Lorenzo Roverella ferrarai püspök.

746.

Róma, 1474. január 10–22. között

Zsigmond pécsi püspök a *commune servitium* (1650 ft.), az 1 *minutum servitium* (117 ft., 42 sol., 10 den.) és a 3 *minuta servitia* egészére fizetett (353 ft., 28 sol., 6 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 109v)

Universis etc. Latinus etc. Quod Sigismundus¹ electus Quinqueecclesiensis pro totali etc. communis servitii dicte ecclesie, in quo [...] fl. 1650 Thome episcopo Interamensi² etc. pro ipsa camera ac pro totali etc. 1 minuti nobis et camere clericis debiti, fl. similes 117, sol. 42, den. 10 necnon pro totali etc. 3 minutorum servitiorum fl. similes 353, sol. 28, den. 6 ipsis clericis etc. recipientibus die date presentium per manus Laurentii et Iuliani de Medicis et sociorum de Romana Curia tempore debito solvi fecit etc. De quibus quidem etc. In quorum etc. Datum Rome etc. die [...] ³ mensis Ianuarii, anno a Nativitate Domini 1474, pontificatus etc. anno 3. Iohanes de Aquilone

747.

Róma, 1474. január 26.

Zsigmond pécsi püspök *servitiumai* egészére fizetett (1767 ft., 42 sol., 8 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 109v)

Berardus tituli Sancte Sabine sacrosancte Romane ecclesie cardinalis, Spoletanus vulgariter nuncupatus, sacri collegii camerarius universis [...] universitati [...] Quod Sisimundus⁴ [!] administrator ecclesie Quinqueecclesiensis pro totali solutione suorum fl. 1767, sol. 42, den. 8 nobis per manus Laurentii et Iuliani de Medicis et sociorum suorum Curiam Romanam sequentium die date presentium solvi fecit [...]. De quibus [...] in quorum [...] datum Rome, die 26 mensis Ianuarii, anno 1474, pontificatus Sixti pape IV anno 3.

748.

Róma, 1474. március 28.

Bátori Miklós szerémi püspök *servitiumai* egészére fizetett (71 ft., 21 sol., 6 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1127, 114v)⁵

Berardus etc. Quod Nicolaus episcopus Sirimiensis pro totali solutione suorum [...] fl. 71, sol. 21, den. 6 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pazis et soci-

¹ Csáktornyai Ernuszt Zsigmond pécsi püspök.

² Thomaso Vincenzi de Fano apostoli *prothonotarius*, terni püspök (1472–1475), az Apostoli Kamara *thesaurarius*a. Vö. HC II, 168; PASTURA, *La Reverenda Camera*, 30, 35.

³ LUKCSICS feljegyzése a dátumhoz: „Az előtte való [irat] 10., az után a második 22. (a közvetlennél is hiányzik)”.⁹

⁴ Csáktornyai Ernuszt Zsigmond pécsi püspök.

⁵ Kiadása: MVC I, n. 1090 (580–581).

orum suorum [...] die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. datum Rome, die, anno, pontificatu ut supra.

fl. 1, gr. 2.

749.

Róma, 1474. április 20.

János esztergomi érsek servitiumai egészére fizetett (2142 ft., 43 sol., 4 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 116v)

Berardus etc. Quod Iohannes¹ archiepiscopus Stringoniensis [!] pro totali solutione suorum fl. 2142, sol. 43, den. 4 nobis etc. per manus Laurentii et Iuliani de Medicis et sociorum suorum [...] die date presentium solvi fecit [...] de quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 20 mensis Aprilis, anno 1474, pontificatus anno 3.

fl. 11, gr. 11.

750.

Róma, 1474. április 30.

Miklós váci püspök servitiumai egészére fizetett (267 ft., 41 sol., 10 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 117r)

Berardus etc. Quod Nicolaus² episcopus Vaciensis pro totali solutione suorum [...] fl. 267, sol. 41, den. 10 nobis etc. per manus Laurentii et Iuliani de Medicis et sociorum suorum [...] solvi fecit [...]. Datum Rome, 30 Aprilis, anno et pontificatus ut supra.

fl. 2, gr. 2.

751.

Róma, 1474. május 6.

János esztergomi érsek a commune servitium egy-egy részét (1485 ft., 54 b.;

514 ft., 18 b.), az 1 minutum servitium egészére (142 ft., 43 sol.)

és a 3 minuta servitia egészére (428 ft., 29 sol.) fizetett.

(ASRo Camerale I, vol. 1131, fol. 34r)

Universis etc Latinus etc. Quod Iohannes³ archiepiscopus Strigoniensis pro parte communis servitii ecclesie Strigoniensis fl. 1485, bollatos 54 Thome episcopo Interamensi ac sanctissimi domini nostri pape generali thesaurario pro ipsa camera per

¹ Beckensloer János esztergomi érsek.

² Bátori Miklós váci püspök.

³ Beckensloer János esztergomi érsek.

manus Gregorii de Koprecz canonici Agriensis, decretorum doctoris usque in diem 30 mensis Aprilis proxime preteriti¹ et deinde die date presentium pro residuo et complemento dicti communis servitii fl. 514, bollatos 18 eidem domini thesaurario pro eadem camera pro totali etc. 1 minuti servitii fl. similes 142, sol. 43 necnon pro totali etc. 3 minutorum servitiorum etc. fl. similes 428, sol. 29 ipsis clericis etc. per manus institutoris de Bonis et Bardis tempore debito solvi fecit etc. De quibus quidem etc. In quorum etc. datum Rome, in Camera Apostolica die 6, mensis Maii anno etc. 1474, ind. 7, pontificatus vero etc. ut supra.

Receptum Thomas episcopus Interamensis thesaurarius generalis

Visa A[ntonius] de Forlivio, Iohannes de Aquilone

752.

Róma, 1474. július 27.

István, a savniki monostor kommandátora a commune servitium egészére (20 ft.), az 1 (1 ft., 12 sol., 6 den.) és a 3 servitia minuta egészére fizetett (4 ft., 14 sol., 6 den.)
(ASRo Camerale I, vol. 1131, fol. 32r)

Universis etc. Latinus etc. Quod reverendus pater dominus Stefanus de Zwemia² perpetuus commendatarius monasterii Sancte Marie de Chewinch³ Cisterciensis ordinis Strigoniensis diocesis pro integra et totali solutione sui communis servitii fl. 20 eidem camere etc. Thoma episcopo Interamensi sanctissimi domini nostri pape etc. thesaurario recipiente necnon pro solutione simili unius minuti servitii nobis etc. fl. similem 1, sol. 12, den. 6 monete Romane ac etiam pro solutione simili 3 minutorum servitiorum fl. similes 4, sol. 14, den. 6 dicte monete etc. solvi fecit etc. In quorum, etc. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, die 27 Iulii 1474, [pontificatus] anno 3.

Visa P[etrus] de Aranda.⁴

Receptum Falco⁵ Camere Apostolice clericus et vice thesaurarius, B[aptista] Zucheta.⁶

¹ 1474. április 30.

² Znojmoi (?) István a savniki monostor kommandátora.

³ Savnik, ciszterci apátság. Vö. ROMHÁNYI, *Kolostorok*, 'Savnik (Szepes)'.

⁴ Petrus (Gundissalvus) de Aranda († 1500), kikeresztelkedett spanyol zsidó fia, 1470-től az Apostoli Kamara klerikusa különféle tisztségekben, 1477-től a spanyolországi Calahorra és Calazada püspöke. A spanyol inkvizíció azzal vádolta, hogy *marrano* (színlelt keresztény). 1498-ban a pápai ház magisztere lett, de még abban az évben eretnekség vádjával az Angyalvárba zárták, ahol haláláig (1500) raboskodott. Vö. HC II, 114; HENRICUS SPONDANUS, *Annalium Eminentissimi Cardinalis Caes. Baronii continuatio ab anno M.C.XCVII. ... ad finem M.DC.XLVI.*, Lutetiae Parisiorum 1647, II, 236 (annus 1498, n. 10); FRENZ, *Die Kanzlei*, 424; ANNA FOA, *Un vescovo marrano: Il processo a Pedro de Aranda (Roma 1498)*, Quaderni storici 99 (1998) 533–551.

⁵ Falco de Sinibaldis kamarai klerikus *vicethesaurarius*.

⁶ Baptista de Zuchetta kamarai jegyző (1457–1466, 1470–1475). Vö. FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

753.

Róma, 1475. október 20.

Gábor egri püspök *servitiumai egészére fizetett* (1607 ft., 7 sol., 7 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 150r)

Bartholomeus¹ [tituli sancte Clementis, sacrosancte Romane ecclesie presbyter cardinalis, sacri collegii camerarius] etc. Quod Gabriel² episcopus Agriensis pro totali solutione suorum [...] fl. 1607, sol. 7, den. 7 nobis etc. per manus Laurentii et Iuliani de Medicis et suorum sociorum solvi fecit. Datum Rome, die 20 mensis Octobris, anno et pontificatus ut supra.

fl. 6, gr. 6.

754.

Róma, 1476. március 27.

Zsigmond szerémi püspök *servitiumai egy részét* (53 ft., 28 sol., 6 den.) *megfizette, a fennmaradó összeg befizetése alól felmentést kapott.*

(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 162r)³

Iacobus etc. [tituli Sancte Grisogoni, sacrosancte Romane ecclesie presbyter cardinalis, Papiensis vulgariter nuncupatus, sacri collegii [...] camerarius. Quod Sigismundus⁴ episcopus Sirimiensis pro parte solutionis suorum [...] fl. 53, sol. 28, den. 6 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pazis et suorum sociorum [...] solvi fecit. Residuum vero idem sacrum collegium ex certis causis de sua vero liberalitate pro hac vice dumtaxat remisit pariter et donavit. Quod nos etiam etc. De quibus sic solutio [...]. In quorum etc. Datum Rome, die, anno, mense et pontificatus, ut supra.

fl. 1, gr. 2.

755.

Róma, 1477. december 23.

László erdélyi püspök *servitiumai egészére fizetett* (803 ft., 43 sol., 2 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1127, fol. 194v)

Oliverius [episcopus Albanensis, sacrosancte Romane ecclesie presbyter cardinalis, Neapolitanus vulgariter nuncupatus, sacri collegii (...) camerarius]⁵ etc.

¹ Bartolomeo Roverella bíboros.

² Veronai (Rangoni) Gábor egri püspök.

³ Kiadása: MVC I, n. 1096 (583). Vö. MVC I, n. 990 (515).

⁴ Pálóci Zsigmond szerémi püspök.

⁵ Oliverio Carafa († 1511) nápolyi érsek (1458–1484), adminisztrátor (1503–1505), salamancai püspök (1491–1494), a rimini püspökség adminisztrátora (1495–1497), cadizi püspök (1495–1511), a chieti püspök-

Quod Ladislaus¹ episcopus Transilvanus pro totali solutione suorum [...] fl. 803, sol. 43, den. 2 nobis etc. per manus Guillelmi et Iohannis de Pactiis et sociorum eorum die date presentium solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, die 23 mensis Decembris, anno et pontificatus, ut supra.

fl. 5, gr. 5.

756.

Róma, 1481. február 23.

Péter kalocsa-bácsi érsek a commune servitium (1000 ft.), az 1 minutum servitium (71 ft., 21 sol., 6 den.) és a 3 minuta servitia egészére fizetett (114 ft., 14 sol., 6 den.).

(ASRo Camerale I, vol. 1131, fol. 106v)

Universis etc. Guillermus etc. Quod Petrus² Colocensis et Bachiensis ecclesiarum invicem canonice unitarum electus pro totali et [...] communis servitii dictarum unitarum ecclesiarum fl. 1000 necnon pro totali et [...] 1 minuti servitii nobis [...] fl. similes 71, sol. 21 et den. 6 necnon pro totali [...] 3 minutorum servitiorum fl. similes 114, sol. 14 et den. 6 monete Romane ipsis dominis clericis nostro etc. hodie die date presentium per manus Tadei de Gadis et sociorum mercatorum Florentinorum de Romana Curia solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctum Petrum in Camera Apostolica, sub anno a Nativitate Domini 1481, die 23 mensis Februarii, pontificatus etc. anno 10.

Receptum B[artholomeus]³ episcopus Castellii sanctissimi domini nostri pape thesaurarius

Visa Fabianus,⁴ A[loisius] de Campania

ség adminisztrátora (1500–1501), cajazzo adminisztrátora (1506–1507), a Ss. Marcellino e Pietro presbiter-bíborosa (1467–1470), a S. Eusebio presbiter-bíborosa (1470–1476), Albano (1476–1483), Sabina (1483–1503), Ostia püspök-bíborosa (1503–1511), a Bíborosi Kollégium kamarása (1477). Vö. HC II, 14, 59, 60, 61, 62, 63, 95, 157, 200, 227, 249; III, 3, 145, 200, 255.

¹ Vingárti Geréb László fehérvári kanonok, erdélyi püspök (1476–1501), kalocsai érsek (1501–1502). Vö. HC II, 132, 254; TEMESVÁRY, *Erdély középkori*, 412–448; ÚDVARDY, *A kalocsai érsekek*, 403–407.

² Váradí Péter kalocsa-bácsi érsek.

³ Bartholomeus Marasca, Città di Castello püspöke (1474–1487), az Apostoli Kamara depositariusa (1468–?, 1474–1480), *thesaurarius*. Vö. HC II, 130; GOTTLÖB, *Aus der Camera*, 112; PASTURA, *La Reverenda Camera*, 32.

⁴ Fabianus de Benzis de Montepoliciano, kamarai klerikus (1465–1481). Vö. PASTURA, *La Reverenda*, 32; FRENZ, *Repertorium Officiorum Romanae Curiae*.

757.

Róma, 1481. február 23.

Péter kalocsa-bácsi érsek a szentjobbi monostor kommandátora a commune servitium (33 ft., 16 sol., 8 den.), az 1 minutum servitium (2 ft., 19 sol.) és a 3 minuta servitia egészére fizetett (7 ft., 7 sol.).
(ASRo Camerale I, vol. 1131, fol. 107r)

Universis etc. Guillermus etc. Quod Petrus¹ Colocensis et Bachiensis ecclesiarum invicem canonice unitarum electus pro totali et [...] communis servitii monasterii Sancti Stefani regis in Zenthio, ordinis Sancti Benedicti Varadiensis diocesis, pro quo [...] ratione commende [...] fl. 33, sol. 16 et den. 8 monete Romane ipsi [...] B[artholomeus] [...] episcopi Civitacastelli sanctissimi domini nostri pape generali thesaurario pro eadem camera recipienti, prout libro 11 Introitus ordinarii dicte camere folio 53, necnon pro simili solutione 1 minuti servitii nobis [...] fl. similes 2 et sol. 19 dicte monete ac etiam pro totali [...] 3 minutorum servitiorum [...] fl. similes 7 et sol. 7 dicte monete ipsis clericis nostro et earum nominibus (?) et die date presentium per manus Tadei de Gadis et sociorum mercatorum Florentinorum de Romana Curia solvi fecit [...]. De quibus etc. In quorum etc. Datum Rome, in Camera Apostolica, apud Sanctum Petrum, anno etc. 1481, die 23 Februarii, pontificatus etc. anno 10.

R[ece]p[tum] B[artholomeus] episcopus Castelli sanctissimi domini nostri pape thesaurarius

Visa L[udovicus] de Agnellis,² Iohannes Gerones
Taxatio: fl. 1, gr. 2.

758.

Róma, 1483. március 26.

Domonkos a somogyvári apátság kommandátora a commune servitium (75 ft.), az 1 minutum servitium (5 ft., 18 sol.) és a 3 minuta servitia egészére fizetett (16 ft., 4 sol.).
(ASRo Camerale I, vol. 1131, fol. 132r)

Universis etc. Raphael³ etc. Quod reverendus pater dominus Dominicus⁴ commendatarius monasterii Sancti Egidii de Somogvar Vesprimiensis diocesis pro totali [...] communis servitii dicti monasterii [...] fl. 75 [...] Falcone vicethesaurario generali etc. necnon pro totali etc. 1 minuti servitii nobis et [...] fl. 5, sol. 18 ac pro totali [...] 3 minutorum servitiorum fl. 16, sol. 4 monete Romane ipsis dominis clericis etc. per

¹ Váradi Péter kalocsa-bácsi érsek.

² Ludovicus de Agnellis, kamarai klerikus (1478–1499), cosenzai érsek (1497–1499). Vö. FRENZ, *Die Kanzlei*, 399.

³ Raffaele Sansoni Galeoti Riario bíboros.

⁴ Kálmáncehi Domonkos, a somogyvári apátság kommandátora.

manus domini Petri de Setia hodie die date presentium solvi fecit etc., prout patet ad ordinarium Introitum dicte camere libro 13, folio 137. De quibus etc. nos etc. In quorum etc. Datum die 26 Martii 1483, anno 12.

R[eceptum] Falco apostolice camere clericus vicethesaurarius, B[aptista] de Spello

759.

Róma, 1487. szeptember 24.

Kristóf modrusi püspök a commune servitium (66 2/3 ft.), az 1 minutum servitium (4 ft., 38 sol.) és a 3 minuta servitia egészére fizetett (14 ft., 14 sol.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. vol. 86, fol. 38r)¹

Universis etc. Raphael etc. Universitati etc. quod Christophorus² episcopus Modrusiensis pro totali et integra solutione communis servitii dicte ecclesie, in quo Camere Apostolice obligatus fl. [...] 66 cum duobus tertius reverendo patre domino Falcone de Sinibaldus sanctissimi domini nostri thesaurario generali pro ipsa camera ac pro totali [...] 1 minuti servitii nobis etc. [...] clericis etc. debiti fl. similes 4, sol. 38 monete Romane necnon pro simili solutione 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus prefati sanctissimi domini pape debitorum, pro quibus erat in dicta Camera Apostolica similiter obligatus fl. similes 14, sol. totidem [14] dicte monete ipsis clericis nostro et eorum nominibus ac familiarium et officialium predictorum nominibus recipientibus die date presentium per manus societatis Martelli et Ricardi ac Caroli Altavantorum de Romana Curia tempore debito solvit [...] ut patet libro 4 Introitus folio 10. De quibus quidem etc. In quorum etc. Datum Rome, in Camera Apostolica, die 24. Septembris 1487, pontificatus sanctissimi in Christo patris etc. domini Innocentii pape VIII anno 4.

R[eceptum] Falco protonotarius apostolicus et thesaurarius generalis fl. 1, gr. 2
Visa Iohannes Al[imentus] de Nigris, Hadrianus

760.

Róma, 1490. március 11.

István szerémi püspök, a dombói apátság kommandátora a commune servitium egy részére (28 1/2 ft.), az 1 minutum servitium (4 ft., 38 sol., 1 den.) és a 3 minuta servitia egészére fizetett (14 ft., 14 sol., 3 den.).

(ASV Cam. Ap., Oblig. vol. 10, fol. 41v)³

Universis etc. Raphael etc. Quod Stephanus electus ecclesie Sirmiensis et commendatarius monasterii Sancti Georgii de Dombo, ordinis Sancti Benedicti Colocensis

¹ Kiadása: MVC I, n. 993 (516–517).

² Raguzai Kristóf modrusi püspök.

³ Vö. n. 761; MVC II, n. 1058 (558).

diocesis¹ pro parte integre solutionis communis servitii dicti monasterii, in quo [...] fl. 28 cum dimidio ipsi camere reverendo patre domino Falcone etc. generali thesaurario pro ipsa camera recipiente, prout patet ad ordinarium Introitum ipsius camere libro 6, folio 57 et pro totali et integra solutione 1 minuti servitii nobis etc. debiti, in quo etc., fl. similes 4, sol. 38 et den. 1 monete Romane necnon etiam pro totali [...] 3 minutorum servitiorum familiaribus et officialibus debitorum, in quibus etc., fl. similes 14, sol. 14 et den. 3 dicte monete ipsis dominis clericis nostro etc. per manus Cicerorum et Saulorum et sociorum etc. hodie die date presentium solvi fecit [...]. De quibus quidem etc. [...] liberamus. Residuum vero dicti communis sanctissimus dominus noster dominus Innocentius papa VIII, ex sua solita clementia et liberalitate eidem Stephano electo et commendatario remisit atque donavit, prout nos camerarius prefatus de mandato et auctoritate tenore presentium remittimus atque donamus. In quorum etc. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, sub anno etc. 1490, die 11 mensis Martii, pontificatus etc. anno 6.

Visa Falco etc. Visa Iohannes Al[iumentus] de Nigris, A[loisius] de Campania
fl. 1, gr. 2.

761.

Róma, 1490. március 11.

István szerémi püspök a commune servitium (63 1/3 ft.), az 1 minutum servitium (4 ft., 38 sol., 1 den.) és a 3 minuta servitia egészére fizetett (14 ft., 14 sol., 3 den.).
(ASV Cam. Ap., Oblig. vol. 84, fol. 64r)²

Universis etc. Raphael etc. Universitati etc. Quod [...] Stephanus³ electus Sirmi-ensis pro totali [...] communis servitii dicte ecclesie, in quo [...] fl. 63 cum uno tertio, ipsi Camere Apostolice Falcone de Sinibaldis Sedis Apostolice prothonotario ac sanctissimi domini nostri pape generali thesaurario pro ipsa camera recipiente prout patet ad ordinarium Introitum dicte camere libro sexto, folio 57 ac pro totali [...] 1 minuti servitii [...] fl. similes 4, sol. 38 et den. 1 monete Romane necnon pro totali [...] 3 minutorum servitiorum [...] fl. 14, sol. 14, den. 3 eiusdem monete ipsis dominis clericis recipientibus die date presentium per manus societatis Saulorum mercatorum Ianuensium solvi fecit [...]. De quibus [...]. In quorum etc. Datum Rome etc. anno etc. 1490, die 11 Martii, pontificatus etc. anno 6.

Visa Falco Visa Iohannes Al[iumentus] de Nigris
N[icolaus] de Castello

¹ Somorjai Fodor István püspök.

² Kiadása: MVC I, n. 976 (506). Vö. n. 760, MVC II. n. 1058 (558).

³ Somorjai Fodor István szerémi püspök.

762.

*Róma, 1504. február 14.**Frangepán Gergely kalocsai érsek a commune servitium egy részét (1000 ft.) megfizette.
(ASV Cam. Ap., Oblig. vol. 85, fol. 49v)¹*

Universis etc. Raphael etc. Universitati vestre etc. Quod dominus Gregorius de Frangepanibus² electus Colocensis pro parte communis pape dicte ecclesie ratione provisionis etc. fl. 1000 ipsi camere etc. reverendo patre domino Francisco Alidopio³ thesaurario generali pro ipsa camera recipiente die presenti per manus suas, ut patet, ad ordinarium Introitum ipsius camere libro 1, folio 44 necnon pro solutione 1 et aliorum 3 minorum servitiorum camere et officialibus debitorum solvi fecit etc. In quibus etc. ipsi camere etc. In quorum etc. Datum etc., die 14 Februarii, anno primo.

fl. 1354, gr. 12.

¹ Kiadása: MVC I, n. 992 (516).

² Frangepán Gergely kalocsa-bácsi érsek.

³ Francesco Alidosi pápai írnok, az Apostoli Kamara *thesaurarius*a (1503–1505), miletói (1504–1505), pavai (1505–1511), bolognai püspök (1510–1511), a leoni püspökség adminisztrátora (1507–1511), a Ss. Nereo ed Achilleo presbiter-bíborosa (1505–1506) a S. Cecilia presbiter-bíborosa (1506–1511), legátus (1508–1511). Vö. HC III, 10–11, 61, 67, 136, 221, 244, 269; HOFMANN, *Forschungen*, II, 89; FRENZ, *Die Kanzlei*, 324–325.